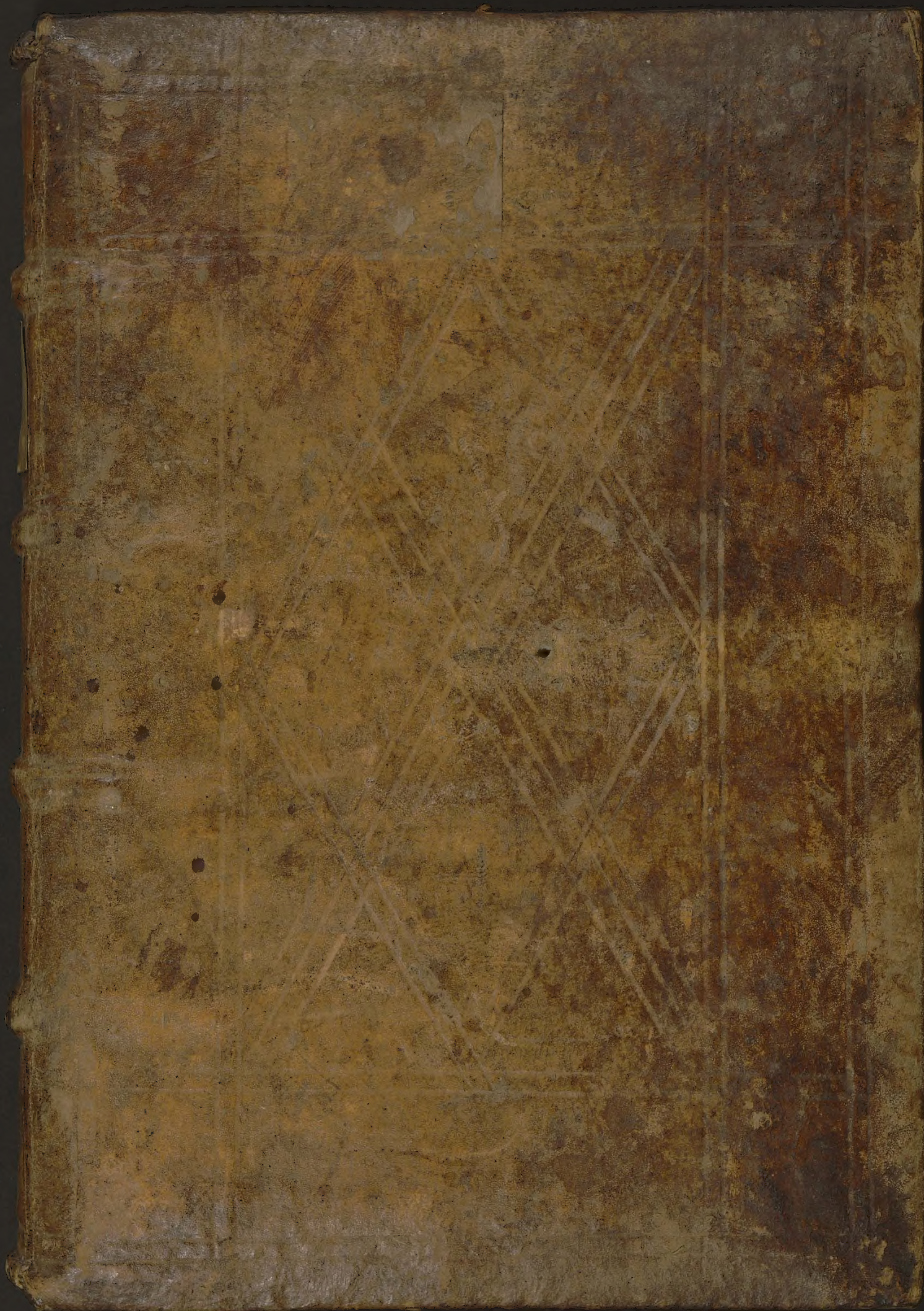
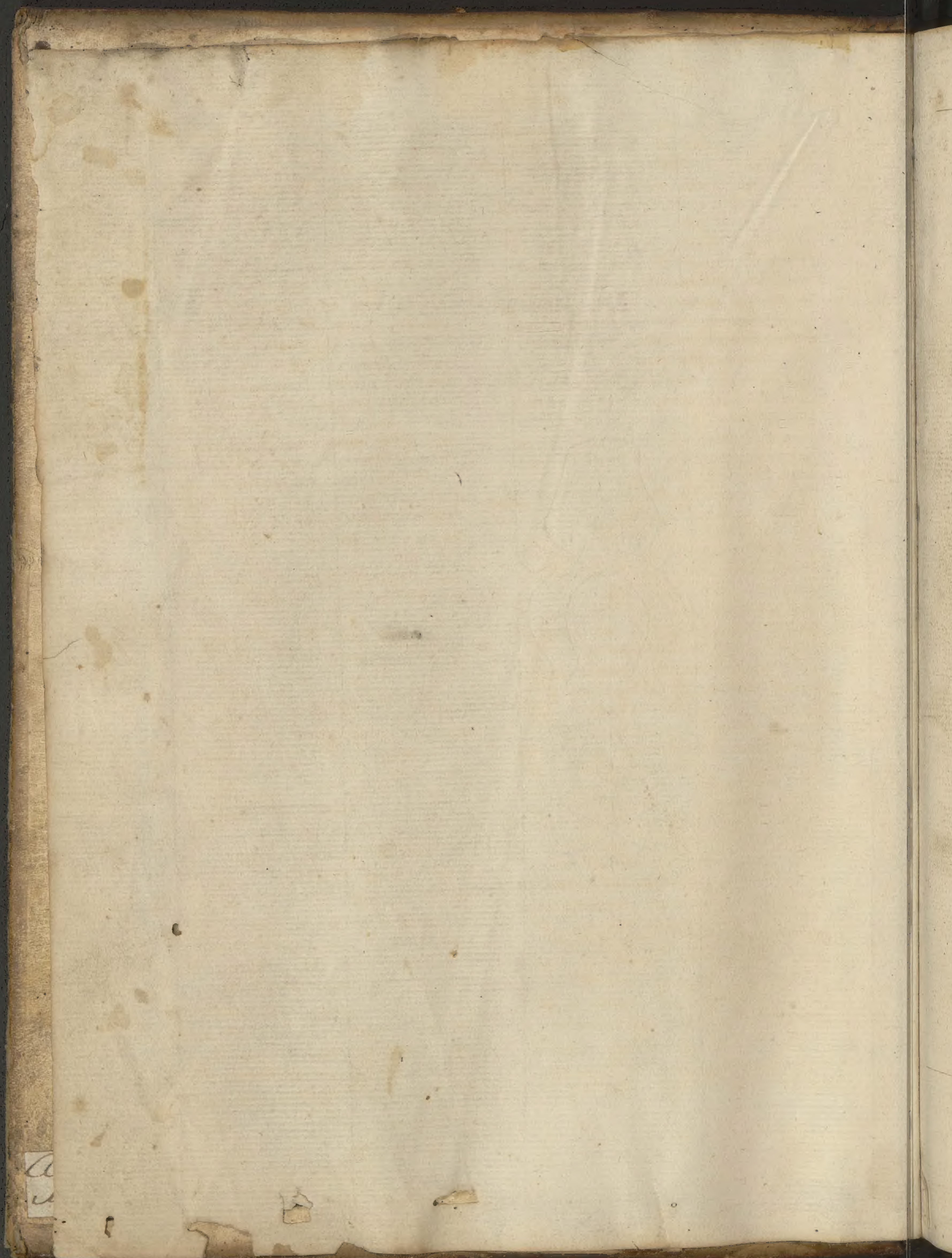

Quia dicit Seneca in epistola
ad Lucillum philosophia non
in verbis sed in rebus est, ipsa
enim mentem format fabricat
et disponit necnon ad guberna
culum participia fluctuan-
cium dirigit cursum. Ideo ut convenienter dicit
Augustinus de civitate dei Socrates primus
universam philosophiam ad corrigendos mores
deflexisse memoratur ut viciis sibi pur-
gatus animus et cupiditatibus et li-
bidinibus deprimentibus expeditus
intelligencie sue primum tenere eternum ingenio
esse et rationes omnium subsistentes facilius
et vivacius contemplaretur et bonum quia
hoc est solus portus stabilissimus et
limes et finis ultimus vite viteque. Er-
go multa in philosophorum et poetarum libris
tam dicta quam facta reperiuntur que corri-
gendis et emendandisque moribus multum
utilia apparebant, quibus etiam prisci mo-
res quorundam male viventium paganorum
non solum verbo corrigerentur sed plurimum in-
confundantur cum leguntur vel audiuntur.
Homines gentiles lumine fidei et divine
gratie carentes tam virtuosos mores
habuisse et alios verbis et exemplis do-
cuisse, et ipsa doctrina Christi et sola
sanctorum tot et tanta perspicuis luminibus
ad incitamentum fidei et bone gratie divine
sit nobilior et insuper in moribus defi-
ciunt et virtute. Hinc est quod ego frater
Conradus de Hallis lector qualiscumque
ne a lectionibus vacans assiduis va-
care videar dicta et exempla philosophorum et
aliorum antiquorum gentilium que iam
dudum de diversorum philosophorum libris curiosa
lectione collegeram licet sparsa et dif-
fusa. Nunc per modum alphabeti in
tribus libris partialibus ordinavi. In
primo posui poetarum et philosophorum dicta
notabilia. In secundo antiquorum exempla et
facta memorabilia. In tercio fabulosa
poetarum figmenta quemadmodum correc-
tionem utilia et curiosa in dicendum colli-
gere dignum duxi ut cuicumque premissa
placuerit sine inveniendi valeat ad
vivendum et docendum quandocumque placuerit
de premissis. Et quia ut ait Seneca
epistola 2ª ad Lucillum prestat summo qui innu-
merabilitatem animo recipit nec multis opus
est proficientibus. Ideo plurimitate quam in-
est tedii vitata illa solum breviter eligere
curavi que utiliora reputavi, ut legen-
tes tedium evitarent et que breviter legerent
ad manum promptius haberent et memorie
arcius commendarent. Unde et istam collec-
cionem Tripartitum moralium appellavi.
Nichil autem in ista collectione censui
ponendum quod titulo libri careret et auctore,
ut hii qui hic invenerint non solum
robur auctoritatis perhibeat valor dicti
vel exempli sed eciam auctoritatis eorum scri-
bentium. Ista protestacione premissa rogo dictos
preceptores ... libro presenti non proicere
me dumtaxat vel quecumque scripserit vel
mea diligencia vel amicorum moni-
tu vel ... vituperacio sint in ista
sunt emendare. Nec miretur aliquis
quod philosophorum sumpsi et exempla dicta et figmen-
ta poetarum palam annotare. Quamvis
enim philosophi et metra acc... in prima in
multa menciuntur poete. In hiis tamen
ut volumine summo qui multa utilia
et delectabilia possunt teste Oracio
in poetria sua dicente prodesse volunt
aut delectare poete. Aut simul et iocun-
da et ydonea dicere vite. Ideo quia
non solum sancti doctores ut Augustinus
et Ieronimus in suis libris multa metro
duxerunt, immo Paulus doctor gentium
dicta utitur eorundem. Nam primo actuum
dicit: In ipso enim vivimus
et sumus. Dictum est Arati poete et
ad Corinthios: Corrumpunt bonos mo-
res consolaciones pessime. Dictum
Menandri poete. Et illud ad
Cretenses semper mendaces male bestie
ventres pigri dictum est Epimenidis
antique poete in Carmine. Et ideo
eorum dicta non sunt respuenda. Isti sunt
auctores quorum dicta in primo tractatu
ponuntur. Isti philosophi Hermes Trimegistus
in libro de deorum. Plato in Timeo. Sócrates
in diversis. Apuleius de deo Socratis, dog-
mate Platonis. Tullius in diversis. Sa-
lustinus in Iugurta et Katilinaria. Se-
neca in diversis epistolis in saturnalibus

Idem super sompnium scipionis Agellius
in libro noctium atticarum Quintilianus
de oratoris institucione et libro Carp[illegible]
philitus in strate hemato Vegecius
de re militari Valerius maximus
de rebus memorabilibus Ieronimus in di-
versis Varro in suis Boecius de consolacione
et de disciplina scolarium Plinius in libro
historie naturalis Hermias ad allexandrum
Julius cesar de bello gallico etc. Isti
sunt poete Kato libro de moribus
Virgilius in diversis Ovidius in diversis
Oracius in diversis Lucanus Stacius
Claudianus in maiori et in minori Per-
sius et Juvenalis Marcialis cocus
Avianus Theodolus Maximianus
Sedulius de carmine paschali Prosper
in libro epigramatum Arator Pruden-
cius de conflictu viciorum et virtutum
Petronius Tibullus Papinius
Calpurnius in bucolicis Ermodius
hildebertus de exilio suo Alanus de
planctu nature Gaufredus in poetria
nova Galterus in allexandreidos
Matheus in thobia Architrenius
Sic enim ait [illegible] Ieronimus ad
vigilancium presbiterum operis et studii
mei est legere multa ut de plurimis
et plurimis diversorum florem carpam
non tamquam probaturus omnia sed
que bona sunt deligerem Ideo in hoc
primo tercio flores diversorum doctorum
quos sub alphabeti ordine compendi-
osius collegi Primo a littera Abstinen-
cia ponam de eodem secundum poetas Acci-
dia? adversitas de eodem secundum poetas
Accidia de eodem secundum poetas Adula-
cio ambicio de eodem secundum poetas A-
micicia de eodem secundum poetas Amor
proprius de eodem secundum poetas Amissio /
anima / animus / ars de eodem secundum
poetas / Avaricia de eodem secundum poetas
Audacia de eodem secundum poetas Au-
ditor auris de eodem secundum poetas

Abicere temporalia

id est bona acquisita et non mala
crimes tineglisbus? Albinus de de dicto? doctorum?
ad asclepium que libri Augustinus tamquam
quia hesiodus vocat Nogasticon? Ex-
uperem? pristinum omnia terrena que cau[illegible]
mali cupiditate possidentur que merito
passionum nomine nuncupantur quia non
nata nobiscum sed postea a nobis possideri
ceperunt Omnia que ab hoc aliena
sunt ut et ea que appetitus et corporis
ipsum cognoscimus appetentes nobis esse inani
despiciamus Seneca epistola 13 abice
omnia ista si sapis ymo ut sapias
et ad bonam mentem magno cursu et totis
viribus tende Et si quid est quo teneris
aut expedi aut incide abscinde Idem
12 epistola pereat que cor tuum laceraverit
que sibi aliud contrahi negarent corip[illegible]
inde eius evellendum erat Idem epistola 13
Contempne omnia aliquis pro hec
omnia nemo pro ista brevissima
ad illas per contemptum divitiarum via
sequitur Idem epistola 83 Relinque di-
vicias aut periculum aut onus pos-
sidentium Relinque voluptates que emol-
liunt et enervant Relinque ambi-
ciosas res Enim vana et ventosa
misera sunt enim dupplici periculo sub-
iecte dum rumperentur et rumpuntur Idem epistola
a 10 Aut ista bona non sunt que
vocantur aut homo felicior deo est
quia deus ista in usu non habet Neque
enim opes neque epularum leticia nec
quidquam eorum quibus homines in estatibus
ad deum pertinet Tullius iu omnibus
tusculanis libro 3to Non sunt tamen ea
bona quibus abundantem licet esse mi-
serrimum Idem in oracione paradoxis sua
caduca sunt et mobilia non virtutis
atque ingenii sed in ipsa innumera corporis
nec facultas nec copia tam arte
decida quam in vitandis rebus et in carcere
parcia In prologo libri de vegetabili-
bus et plantis Omnia sunt in re-
rum varietate proprie sed mobilis
affluencie contempta fructus felici-
tatis appetita et luce illustrata
Amorum primo nichil honestius ea
nichil felicius ea ad amicos ad
corpus nichil efficacius

Abstractio sedium

Cum appetitus e philosophorum Abstinenciam

est non mediacio 3o de anima Abstrahe
e potencia intellectiva facit actu intelligi
bilia denudando ea a materia et condicioni
bus materie Idem Verum est in omni intelli
gencia abstracta aliquid esse simile forte
aliquid simile materie scilicet potenciam et actum
Inprincipio Concretum dicitur ab abstracto
secundum aliquos quamvis econtrario forte

Abstinencia

Aristoteles in secretis secretorum multos vidi qui
diminuerant de alimentis abstinentes
a suis appetitibus parentes gule quamvis per
hoc fuerunt sanissimi corporis meliores
et longioris operationis vite bonum appetitum
et leviores motus Idem audivi quod
ypocras observabat dietas propter debilitatem
corporis sustinebat Cui cum dixit discipulus
doctor egregie si velles bene comedere non
sustineres tantam debilitatem Cui respondit
ypocras fili ego volo comedere ut vivam
non vivere ut comedam Alimentum
tamen propter durabilitatem querendum non dura
bilitas propter alimentum Agellius libro
3o noctium atticarum Parsimonia circa
victus cenosque et victus atque ceterorum tenui
tas modestia non solum in observacione
et disciplina sed in perdita animadversione
legumque sanccionibus custodita est
Athenisque in Eunucho sine cerere et
baccho friget venus Iheronimus contra
Iovinianum et cum mirandum est Epicu
rus omnes libros suos repleverit po
mis oleribus et vilibus cibis dicens
esse vivendum Cum eo congruit epule in
gentium tua parantur non ostenditur pena
Item inquietus cum voluptatem
in libro 3o pollitticorum Bonum est ab
aliena muliere abstinere propter temperanciam
In de regimine principum sine bona est
in rege abstinencia a peccatis et a pos
sessionibus subditorum Plato in secundo
rem philozophantes abstinere a rebus
que circa corpus sunt quamvis omnibus
Idem ibidem abstinencia a voluptatibus est
virtuosa Augustinus in sermone de dominica
secunda in adventu qui sic se a carnibus
temperant ut alias escas et difficilioris
preparacionis et precii maioris inquirunt
multum errant Illo qui est hic suscipe

abstinencia sed in voluntate luxuriam Iheronimus
quadam epistola mater sanitatis est abstinencia
mater egritudinis est voluptas Sine cerere
et baccho friget venus et a patre libero
id est vino ad ingressus proximus est gradus
intemperancie Gregorius in omelia abstinen
cia qua quis pro amore dei et salute propria
non ab illicitis tantum ymmo etiam a licitis medi
ocriter concessis se cohibet Versificator
Vis ne conari vis deliciis saciari
Istud habe presto diu vivus sobrius
esto Secundum poetas Ovidius libro
epistolarum Est virtus placitis abstinuisse
bonis Idem 2o quia ciborum avidi
tas est odiosa Ovidius libro primo de
arte amandi Carpe cibos digitis
est quidam modus edendi Terenti
des Elena amice si spectet edentem
Oderit et dicat stulta rapina
mea est Idem 3o quia est salubris et
fructuosa Gaufridus in poetria
sua Terrenam famem refectus dapibus
ne sis ita plenus ut nichil appo
ni queat amplius esto refectus
Plus semipleno pleno numquam ingere
ventri Nam quandoque possit sed quam
possit alenda Nam honoranda quidem
via sed intra ipsas Est tuta plenum
subsistere famque usus

Abusio

Unde in Ypolito magna abusio pie
tas putatur avaricia sobrietas au
steritas creditur silencium tristicia re
putatur Et contra remissio discrecio
creditur silencium tristicia reputatur
loquacitas et cachinnacio affabili
tas mollicies vestimentorum et decorum
fastus honestas Superfluitas ciborum sup
fluus cultus mundicia Idem magna
abusio est ut corpus regatur mundicia
et cure regula vestibus anima munda
descat Idem in epistola mutat abusio
domus ardet ignis instat aditum
et fugienti prohibet egredi et ab hiis
qui incendio positi sunt Hugo libro
2o de claustro anime que sunt abusiones
claustri quibus tota religio funditus
corrumpitur scilicet prelatus negligens discipulus
inobediens Iuvenis ociosus senex
obstinatus Monachus curialis

Religiosus inquietus viuens proprius(?)
Cibus acquisitus(?) Rumor in claustro
bis in campo dissolutio in choro. Irreuerencia
circa altare. Ciprianus de 12 abusionibus
omnibus duodecim sunt abusiones seculi
scilicet sapiens sine operibus, senex sine re
ligione, adolescens sine obediencia, diues
sine elemosina, femina sine pudicicia,
dominus sine virtute, christianus contenciosus,
pauper superbus, rex iniquus, episcopus ne
gligens, plebs sine disciplina, populus sine
lege. Gilbertus ridiculosa res est et magis
periculosa speculator cecus, prelatus
negligens, preco mutus, doctor insciens,
precursor claudus.

Acceptio personarum

Augustinus in glosa si habeat distanciam seden
di et standi ad honores ecclesiasticos referamus
non est putandum leue esse peccatum in istis
acceptione habere fidem domini glorie. Quis enim
ferat eligi diuitem et sedentem
honorare ecce contempto paupere. Instruc
tione et sanctione(?). Augustinus in glosa
Jacobi. Sedo super istud Fratres mei noli
te in personarum acceptione etc. Idem
in quodam sermone: Absit domine ut in
tabernaculo tuo pro pauperibus accipiantur
diuites ac pro ignobilibus nobiles
cum potius infirma mundi elegisti ut
confundas fortia. Ambrosius super
[illegible]: inter omnia peccata sacerdotum
maximum est quod non causas sed personas con
siderant et despecto iusto paupere iniustos
diuites honorant. Ibidem non sanguinis
vicissitudo sed virtus cognatos proximos
facit. Jeronimus in epistola ad Fabiolam:
multa nos facere cogit affinitas et beniuolencie
propinquitas respicimusque corporis
et anime offendimusque creatorem. Jeronimus
ad Palmachium: Nec bonus ad istorum
si honestum quid habuerint detrahendum
nec amicorum laudanda sunt vicia
et vnumquodque non personarum sed rerum
pondere iudicandum est. Gregorius in o
melia et in moralibus: personam hominis
accipere est hominem non quia homo
sed propter aliquid quod circa ipsum est
honorare. Idem in omeliis: predi
catores digne de subditis recipiunt qui in
in subditorum causis non iusticiam ordinem
vel graciam consequuntur. Ysidorus

libro 3° de summo bono: diues cito mu
neribus corrumpit iudicem, pauper autem
dum non habet quod offerat non solum audiri
contempnitur sed etiam contra veritatem opprimitur.
Augustinus: acceptio persone quando fauor reueren
cia exhibetur alicui non cum debita sed propter
timorem vel vtilitatem, immo de vtilitate
condicionis humane. Vos non attenditis
merita causarum sed personarum, non iusticiam sed
munera, non quod racio dictat sed quod volun
tas affectat. Non quod censura(?) sed quod
mens capiat. Non quod liceat sed quod
libeat. Principium in vobis est ita simplex
oculus ut totum corpus sit lucidum,
sed aliquid semper admiscetur fermenti
quo totam massam corrumpit. Ibidem
clamat pauper et nullus eum audit,
loquitur diues et quilibet applaudit.
Diues locutus est et omnes tacuerunt
et verbum illius usque ad nubes perducunt.
Pauper locutus est et dicunt quis est
hic. Et si offenderit subuertunt eum. Cla
mat vim paciens et nullus consum
dit(?). Vociferatur et non est qui iudicet.
Diuiti dicunt: Tu sede hic bene, pauperi
vero: Tu sta illic vel sede sub scabello
pedum nostrorum.

Accidia

Salustius in prologo in Kathilina:
multi mortales dediti ventri et
sompno, indocti incultique vitam
sicut peregrinantes, quibus profecto contra na
turam corpus voluptati, anima
pariter est onerata. Ego vitam eorum
mortem estimo. Idem in Kathilina:
non votis neque suppliciis muliebribus deorum
auxilia parantur; vigilan
do, agendo bene, consulendo omnia
prospere cedunt. Ubi socordie ignauie
te tradideris nequaquam deos implo
res, irati infestique sunt. Idem in
prologo in Iugurtha: Animus dum ad
virtutibus gloriam ingreditur potens et
clarus est sine... Captus autem prauis
cupiditatibus ad inerciam et volup
tates corporis pessime datus, paulisper
usus tempus ingenium defluxit. Tul
lius de officiis libro 1°: Senibus
labores corporis minuendi, exercita
ciones animi augende videntur. Et
ita maxime cauendum esse senectutem

vel languore desidioque senectat. Vide infra
circa de eo. Item accidia sepe sordes dicit.

Secundum poetas vide

Ovidius x° libro Tristium ingenium longo
quia rubigine lesum torpet et est multo
quam fuit ante minus fertilis habebit ager
Idem libro 3° de arte amandi Venture
memores iam nunc estote senecte
sic nullum vobis tempus abibit iners et
facitis simul nec pistos cattus si flumine
abhorret sic sua sepe pigrone accessat
inertia torret. Jacobus Bellonctanus
numquam ebes homo potuit sibi multa
parare. Palliatus non multa parare solet
Ipse ergo miser desidiosus erit. Unde
infra circa labor pigricia

Adversitas

Macrobius in sompno Saturnalium sicut opinio
nonnulla est quod ydoneas suas auctoribus
qui suos dolores amplectatur dessi
milem premat paciencie Bursias
ad maxima voluptate. Boecius 3°
de consolatione prosa ... In omni adversitate for
tune infelicissimum est genus infortunii
fuisse felicem. Seneca libro de providentia
nichil est infelicius eo
cui nichil umquam evenit adversi
Non licuit illi se experiri. Seneca ibidem
Te iudico miserum quia non fuisti miser
transisti sine adversario vitam. Nemo
sciet quid tu potueris nec tu quidem ipse
Ibidem hos itaque deus quos probat quos amat
indurat recognoscit et exercet. Eos autem
quibus indulgere videtur et parcere molles
venturis malis servat. Ibidem gu
bernatorem in tempestate in acie mi
litem intelligas. Unde possem scire
quantum adversus paupertatem tibi animi sit
si divitiis diffluis. Unde possem scire
quantum adversus ignominiam et infamiam
odiumque populare constancie habeas
et inter plausus senescis.

Secundum poetas

Virgilius 6to Eneidos: ... in limine
sunt centum corpora ... et ferea noxa
... scelerum deprehendere formas. Omnia
penarum percurrere possum. Optima quaeque
dies miseris mortalibus euntibus prima
fugit subeunt morbi tristisque se
nectus et labor et dure rapit in
clemencia mortis. Hos ideo introducit
Ovidius libro Tristium. Tot mala
sunt passus quot in ethere sidera lucent
parvaque quot siccus corpora pulvis habet.
Ibidem libro x° fert sapiens omnes tamquam
pacienter amantes fferena nec in domini
more recusat equus adversus ... cantari
verbis. Boecius de consolatione libro 3° prosa ultima
plus hominibus adversam quam prosperam
prodesse fortunam. Illa enim semper specie felicitatis
cum videtur blanda mentitur, hec semper vera
est cum se instabilem mutatione de
monstrat. Illa fallit, hec instruit. Vide
infra in fine ... Architrenius pro
speritas ledunt fortunis adversis et signis
vincit saxa admota ... Alanus in
parabolis: ... iacet in plurimis
interdum passus in armis. Non ego
ut sinnt vir tollerare malum pau
per hemaus ... mala sunt passus
... tinebo qui sinne
miser est plus nequid esse miser

Advocatus

Infra orator tullius libro 2° de vetula
iusticia vincere solet flore prudiorum
Rethorice studium Hinc ad pecoria
prestat rudis advenat de iure vo
cabis in urbem. Cogitur ad lingua
proclamatorum emendum. Res sic mene
dat tamen empta non sit primo nullus
et dampnasor adversario illo qui me
reputat esse tutorem sine precium eo
infirmande tua plus diligit ille mo
neta quam eam. Non tibi ... tibi
constet ... Nec te fore sub
subitus ... metuit. Ponit fri
vola multa tua subdolus eum plon
gat porregat in annos. Et infra insti
te componat et componendo sint ne
queas ... quod non est paucis
amicus. Infatue stulte tibi multum
cara est sua crumena. Et ... tibi
multum est tua cara crumena

Adulatio

Tullius de amicicia Homo dum est
in amiciciis nulla pestis maiorem
quam adulacionem blandicia et assen
tacionem. ... nominibus hoc inter
... hominum levium fallacium loquencium
illa ad voluntatem nichil ad veritatem
quid enim flexibile ... tam devium
esse quam animus eius modo ... et ...
... atque mutum negat
... aut amicus Ibidem adulatio

operis ipsi urticosa sit nocet tamen nemini
pe nisi qui eam recipit et ea delectat
virtute tamen ipsa non tam iniuria pdicti
esse qui videri volunt hos delectat asse
tacionibus fiet ad ipsorum voluntatem
sermo adhibitus ideo illam vanam
testimonii laudis suarum putant Seneca
epistola 60 Illud proprie in nobis periculum
impedit quod cito nobis placemus et
qui equis in nos congerunt adulacio
tamquam debitam impedimus optimos
nos esse ac sapientibus affirmantibus
assentimus Sequitur itaque ut ita mutari
non velimus quia optimos nos esse
credimus Idem Monstrabo tibi omnium
rei inopia laborent fastigia quod omnia
possidentibus desit unum scilicet qui verum
dicat dum nemo consensus sui singula
dicat quod suadet Ecce adulandi certa
men unum est omnium amicorum officium
Idem laudare peiorem adulacio scilicet 20
Rethoricorum capitulo 20 Adulacionem recipe
et adulatorem delectabile est Appa
rens enim admirator Idem libro 20 capitulo 10
laudare peiorem adulacio est Idem quarto
ethicorum Omnes blanditores obsequio
si similes ethimoles sunt Idem libro 8 no
Amatores adulacionis multi sunt
Idem libro 10 magnorum moralium adu
lator est plus decentibus et congruentibus
addicens Socrates in exhortacionibus
Odi blanditores tamquam decipientes
Nam utreque concussorum facti in inviat
commissis Tullius libro 4to Rethorice
nove habet assentacio iocunda prima
cadit exitus amarissimos affert Se
neca in proverbiis Est sub veneno bla
da oratio Idem de quatuor virtutibus
cardinalibus adulatores devita
difficile in continencie opus est as
sentaciones adulancium repellere quorum
sermones animum quadam voluptate
resolvunt Nullius passentacioni
animum accomodaris Nec hanc promere
ri a te admittas aliis pandas
Nam acerba sed blanda verba timebis
Iustus esto benignus nemini blan
dus Cassiodorus in fine epistolarum gra
vius pertinet qui blandiri dominum curaverit
Idem libro de anima ipse sine hostis
dulcis amicusque amarus est Valerius
maximus libro 4o capitulo de abstinencia
Dyogenes Cretensis cum olera
ei lavaret Aristippus dixisset si
dyonisium adulari velles ista non ederes
ulamus dyonisium

Sedm poetus
Archytonus puerpus ad ministrum semicos in
constancia initiat cavendos ad notitia
dicat sinare sermone clausus adula
tor ad quod vis nolo Separatus nolo re
latum Et si nolo dixit ille, veddit
et ille nolo Semel hunc non dicatur sed
ingemiscit non semel hic ita dicitur sed in
genuina ita Similiterque laudavit ille
me melius quicquid eius nos sederent
10 me visum est pejus Tullius ad superbos
melior roue quicquid agat Idem ad
dy melius hec est pulchra nullo co
tincat ullum dentemque absolverit
querat eme ubi non est Idem de
lingua redundat laudibus ecce malum
mentis secreta loquar Non aperit clau
sura dolos fatua dicam sibi cerno post
domum sed quo delectat ad aures illorum
unum melle venit nec pectoris libris
utile suspensus domum se mixe vsum
pejus esse eloquium vallo neque capud recedat
quod minuit vero valente favore Ovidius
medius sine tytulo Impia sub dulce
melle venena latent Bartholomeo noli
homines blando nimium sermone pro
bare Fistula dulce canit volucrem
dum decipit auceps Idem sermones
blandos blesos quod vitare memento
Esopus in fine blandiciae plurisque
dira venena vocent quod tecum sus
fingit adulator lac pectoris adulter
a dulce ad ubera venit Versificator est
mel dulce satis ledit tamen illud edentem
Dum vinum vendit oleum Vide infra
de nocte de tempore capitulo de N

Ad ulterium
Archytonus turpis adulatur labos vidi
mulierum morum pellit et obstinata talium
in contagia famam Imitabis susceptam
tanctos Vide infra Luxuria Venus

Agere actus actius agens
Tullius primo libro de officiis Omnis
actio themite vocatur debet et negligencia
Nec quicquam agere debes cuius non
possis tam probabile assignare Idem
in eodem ad rem gerendam quam accedat
conventus ne id modo consideret quam
sit honesta sed id etiam ut habeat facul
tatem faciendi Seneca epistola 3a in
certe quam multa agere vultis inquietant
ignaviam qui simul omnia tractant
Idem epistola septima statim docet philosophia
nunc dico ut ad legem suam quisque

vnat^re dcom vita differat maxime
eum est sapere medium et officium vt vis
concordat opa ut ipse par sibi sit
Idem epla 26 hoc est turpissimum quod nobis
obici solet qua philosophie nobis tractare non
opa Boecius de discipl Rerum effectus
complexione operis declarat Omnis accio
uel motus quantitatiuus Vel est circa virtu
tes uel circa vicia primo poetrie aristotilis
Decio ethicorum In accionibus humanis
creditur magis sermonibus quam opinionibus
Philosophus in ethicis Bonum tractatum decet
ut inter vicia considerentur quod sit
ter^tium magis et dignius agitur Aristotiles a primo
politicorum Bonum agere et optimum est
delectabilissimum Boecius 2° de consolacione sunt
in agentibus humanorum actuum constat effectus
Voluntas scilicet et potestas quorum si alterum
desit nichil est quod explicare queat Aristotiles
primo methaphisice Actus et operaciones sunt
circa singularia 8vo methaphisice Si agentes
sunt diuersa et materia diuersa semen erit
diuersum Commentator ibidem Eductus actus
de potencia ad actum non largitur inquie
tudine sed perfectione Nichil agit in seipsum
et nichil patitur a seipso Boecius methaphisice
Inquantum idem Ibidem in bonis melior est
actus quam potencia sed in malis econtrario quia
melius est actu esse sanum quam posse
fieri esse sanum Sed posse fieri infirmum est
est melius quam esse Ibidem qui ponunt
vnum agens esse quod agit omnia tollunt
a rebus suas proprias actiones non sine
rerum natur aptum ad bonum Commentator
ibidem vnumquodque enim propter operacionem
sibi propriam 10 methaphisice primum agens substancie
est primus motor qui est actus purus
sine potencia 11° methaphisice Accio in factum
est inita 12 methaphisice Natura non agit
nisi mediante inconstancia actionis superioribus
que sunt deus et intelligencie Vnde
opus nature est opus intelligencie Commentator
12 methaphisice 2° phisicorum quando quod
est in materia in potencia passiua et in mo
tore primo in potencia actiua idem Ibidem
2^a phisicorum natura agit propter finem Commentator
ibidem qui dicit non agere propter finem
tollit sollicitudinem dei circa omnia
inferiora Commentator 8° phisicorum agentes
non posse agere in complete non est diuini in
tellectus agentis sed dicere ipsum posse agere
incomplete Error est decepcio Commentator
ibidem primum antiquum agit differens in

formibus sine 2° antiquo primo de generacione
Omne agens natura in agendo
repatitur 3° phisicorum Accio et passio sunt
vnus motus et sunt in passo secundum
subiecto Commentator 2° celi et mundi omnia
entia intendunt proprias actiones i. opera
cionis in assimilacione primo principio Commentator
primo de anima Actus et potencia sunt valde
de o^ta et reperiuntur in vnoquoque predicamento Ibidem
intellectus agens agit ad extra inmobiliter
Ro de anima anima est potencia formalis vel actus
Ibidem duplex est actus scilicet primus et secundus primus
est sciencia secundus ut speculari scientem sciendo
Ibidem 2° de anima potencie distinguuntur
per actus et actus per obiecta Ibidem actus
activorum sunt in paciente disposito
Commentator primo de generacione Agens et
paciens in principio dissimilia in medio
mixta in fine similia 3° de anima
Omne agens prestancius et nobilius
est passo et forma materia 9° methaphisice
et 3° de anima in vno potencia in vno in
diuiduo precedit actum Sed actus
simpliciter precedit potenciam Themis
tius super 3° de anima Impossibile est tunc
fieri de actu in actum non sibi contrarie
potencie que desinat illum actum de sompno
et vigilia Cum est potencia enim est actus
de principiis Gilbertus porretanus
Anima diuina agit inmobiliter presenciat
Ibidem omnis accio est motus Omnis
quippe motus in accione finaliter Ibidem accio
est secundum quam in id quod subicitur agere dicimus
Ibidem passio est effectus illacio que accionis
primo de generacione Agens et paciens
non agens nisi approximate Ibidem similis
non agit nisi metaphorice respectu
et spirito Anima bestialis in animalibus
gonis non impedit actiones nature
2° poetrie Aristotiles Bonum est necesse
in hoc innititur nam ut omnia que
agit agat secundum vnum propositum et vnum
finem 2° celi Creatura certa et diuina
agunt propter se prima intencione propter
aliud vero secunda intencione

Secundum poetas

Amphitrionis plus egisse loqui magis
decet amphior actaeon inor tumida
perlvat per suppetia lingua

Ambicio

Secundum philosophos 10 Tulius in Rethorica
ambicio multos flores fieri coegit
Aliud clausum in pectore aliud

vide li. 3 c. 21 Ambrosius libro de off. cap. 37

humanitatis amicicias et inimicicias non opere sed compendio estimare magis velud qui in ferenium bonum habet quod est. Amen in hoc genere molestum hoc quod in magnanimis et munificis sepius incidit propter cupiditates. Salustius in Iugurtha satis difficile est in potestatibus temperare qui per ambitionem se se probos simulant. Seneca epistola 22. Hic est de ambitione sed de amicicia conqueritur homines de molestiis amicicie nec tamen eam dimittunt. Et ambitiosi conqueruntur de laboribus et miseriis ambitionis nec eam dimittunt. Idem epistola 13. Ambitiosus non iam iocundus multorum posse videt quia genere aliquod ante se nec ambire tamen instabilis est. Vnde omnis cupiditatis semper incipit a se. Idem libro de [illegible] proverbio. Refecti bonum anime vero ambitionis animo in loculis amicos vel collocetis vel loquentes quotidie illud transtuleris mortalium sum spatium fert. Nulla causa non invenies peccati nil tere crimen cuius fame placent vane vide in sua pusillitatis. Item tenax. Item supplica.

Dicta poetarum

Ouidius de fastis libro 7. Nos quoque tangit honor festis gaudemus et aris turbaque sedes ambitiosa sumus. Idem libro de remediis. Summa petit livor perflat altissima venti summa petunt dextra fulmina missa Iovis. Idem 3º. Dum vine est et magna tibi non tibi fuge longa tu quoque formida nimium sublima semper proposita que tu contulisse vela potes. Idem libro 2º ibidem. Ardua per preceps gloria vadit iter. Oratius libro Carminum. Sepeque ventis agitatur ingens pinus et celse graviore casu decidunt turres feriunt quoque summos fulmina montes. Walterus in Alexandreidos. Una simul laga gaudia mundi quoque rerum fugitivum honor qui nomen inane prelatus qui posse recusat. Idem magnus Alexander in quo est cui non sufficeret orbis sufficiat terris defossa marmore terra [illegible] pedum fabricata domus qui nobile corpus exigua requiescit humo. Item dissimulator vir bone quem curat res viles res pretiosas vel preciosas dampno quoque sentias. Remo diu mansit in culmine sed cito tristis est. Bius atque Lemus in nimio gloria qui sui fuit hic primus illic erit ordine primus ergo duci discretus qui mundo totus inheret. Architrenius. Omnis ambitio falsum venatur honores per obambitio remos et prima sibi vela dedit ventosque rudes marisque volare cum sol et luna primas intrinsecus alas. Idem spat vi inutiliter multi indulget a bene ambitio sociam moris species ordinat sola est qui trimusse facit.

Amicicia amicus

Dicta philosophorum. Aristoteles primo ethicorum vitas amicus magis. Idem 8º ethicorum. Ex nobis contrahimus amicos digni de perhonorare veritatem. 8º ethicorum. Nullus bene vivit sine amicis habens reliqua omnia bona. Ibidem. Omnis homo ad hominem necessarius est amicus. Ibidem. Generantes ad genitum necessaria est amicicia. Ibidem. Homines eiusdem generis magis sunt necessarii amici quam alii. Ibidem. Omnis diligit sibi similes non proprie sed patrie. Ibidem. Amicicia est mutua benivolencia in genere latens. Ibidem. Triplex est amicicia propter bonum utile delectabile et honestum. Amicicia propter bonum utile precipue est in senibus sed propter bonum delectabile in iuvenibus. Ibidem. Amicicia bonorum honestorum stabilis est et permanet. Ibidem. Sola amicicia bonorum honestorum intransmutabilis est. Ibidem. Non facile est credere alicui de amico suo qui multo tempore probatus est ab eo nec unquam in iustitia sibi faciat. Ibidem. Loci distancia non separat amiciciam sed opera alterius cum opera. Ibidem. Multa concordia et colloquia facere in signa sunt amicicie. Ibidem. Perfecta amicicia non est non ad unum quia quod habundans est et perfectum non plures sed ad plures nisi ad unum. Ibidem. Amicorum sunt omnia communia. Ibidem. In quibus nil est commune in hiis non est amicicia neque iusticia.

Ibidem. Dum ad finem non est amicicia finis
quam finis sed finis quam homo. Ibidem. Amicicia propter
bonum utile et delectabile hiis cessantibus
cessat amicicia. Ibidem. Quando non qui fingit
se amicum et non est peior est eo qui
fingit falsam monetam. Ibidem. Quando non est
simile sibi est amicum credito bonus ma-
lum amare non potest. Ibidem. Amicus debet
se habere sicut ad se ipsum quia amicus est
alter ipse. Ibidem. Benivolencia non est
amicicia sed est principium amicicie. Ibidem.
Ex benivolencia mutua fit amicicia.
Ibidem. Concordia ad amiciciam pertinet.
Ibidem. Amicus habet se ad amicum sicut ad se
ipsum ad tibi bene. Ibidem. Maxima est amicicia
bonorum virtuosorum. Ibidem. Melius est amicos
quam cum omnibus quibuscumque commorari.
Ibidem. Presencia amicorum delectabilis est
tam in bonis fortune quam in malis
quia tristari alleviantur amicis condolen-
tibus ipsis. In bonis quia delectabile
conspicari cum amico et quia homo
intelligit amicos suos delectari in bonis.
Ibidem. Amicicia bonorum crescit bonis
colloquiis et operibus. Ibidem. Amicicia est
complacencia amici visione et sermone.
Ibidem. Amicorum omnia sunt communia et cetera.
Libro 2o politicorum. Amicos amplificari
delectabilissimum. Ibidem. Optimum est ut
videtur rerum amicicia. 3o politicorum.
Regimine salvatur per amicos. 3o ethicorum.
Amicus est melior divitiis. Ibidem. Magis
est semper eligenda habundancia amicicie
quam pecuniarum. Libro 2o de [illegible]. Amicos
habere proximum genus est divitiarum.
Ibidem 3o de [illegible]. Amicorum genus sufficiens
est quod non in forma sed in virtute innititur.
Primo rethoricorum. Proprium est amplificare
amicos. 2o rethoricorum. Separatio ab amicis
et conspectibus insuabilis est. 2o rethoricorum.
Amicus est qui amat et econverso amatur.
Ibidem. Amicus congaudet bonis et con-
dolet tristibus sui amici. Tullius
de amicicia. De amicicia. Amicicia nichil
aliud est nisi omnium divinarum humanarum
que rerum cum benivolencia et caritate
summa consensio. Tullius: quid vero
an precepta sapiencie quid quidem melius
sit datum a diis immortalibus. Ibidem.
Amicicia et ad res facit splendidiores
et ad communitates partitas communicans
levioribus. Amicus enim absentes
assunt egentes habundant et imbecil-

les valent et ad quod difficilius est
deinde mortui resurgunt. Ibidem. Solem
enim e mundo tollere videntur que amiciciam e
mundo tollunt qua nichil a diis melius
nichil iocundius a diis in mortalibus.
Ibidem. Quis enim decorum ante hominem velit
ut neque diligat ipse quam cum recipere ab
alio dignatur diligatur circumfluere omnibus
copiis atque in omnium rerum habundancia
rerum, hoc est ratione vivere. Ego vos
tamen hortor quantum potui ut amiciciam
omnibus rebus ante ponatis. Nichil
est enim tam aptum tam conveniens ad res
vel secundas vel adversas. Et preclos libro
de amicicia. Hoc sentio nisi in bonis a-
miciciam esse non posse. Ibidem. Virtus
amiciciam et gignit et continet.
Nec sine virtute amicicia ullo pacto
esse potest. Ibidem. Quid dulcius quam habere aliquem
cum quo omnia possis loqui ut tecum.
Item. Optamus amicicie concordie que a
dissensionibus atque discordiis perpetuo
procul. Nulla est excusatio peccati
si amici causa peccaveris. Hec lex in amici-
cia sanciatur ut neque rogemus res turpes
neque faciamus rogati. Tullius libro
3o de officiis. Neque contra rem publicam
neque contra iusiurandum nec contra fidem
amici causa vir bonus faciat. Item.
Vere amicicie difficile reperiuntur in hiis
qui honoribus rei publice versantur.
Ibidem. Ubi enim inveniuntur. Non condicitur
neque licitum presidia regni sunt. Vel
regni. Veri amici quos neque ar-
mis cogere nec auro parare queas
officio et fide pariuntur. Eadem cupere eadem
odisse ac eadem metuere. Inter bonos
amicicia inter malos factio est.
Melius visum est amicos quisque
nos querere. Tullius volentibus
quam cogi imparitate vel imparitate.
Salustius in Catilina. Idem velle atque
nolle eadem omnium firma amicicia est.
Seneca de beneficiis libro 2. Nescio quomodo
sit pro amicicie si non intelligunt
te indulgere ei cui das te amiciciam.
Item non competentibus tamen sed et similibus
rerum. Tullius libro 2o de [illegible].
Non reperio quid in rebus humanis
vita prestancius cogitari possit
amicicia quid concordia quam fortuna

maius amorem. Crimen enim faceret humano
generi felicius si omnes amici essent. Non
bella non sediciones non latrocinia ceteraque
mala que hominibus corporis nata sunt
fortune accessissent. Tullius libro 10°
ca° 10° Firmamentum stabilitatis amicicie precipue in
adversis rebus cognoscitur in quo quamquam
prestaret te in constanti benivolencia
perficiat frequenter tamen utilitas corporis adulacio
quam corporis cantu erogatur. Unde infra
correcta fides utilius et omnis. Seneca libro
primo epistola 9: Et id nobis ac illis quoque
est sapientem se ipso contemptum esse. Sed
tamen et amicum habere vult et contubernalem
quamvis ipse sibi sufficiat. Sed que sibi
desunt non desiderat. Idem libro de mo-
ribus: Quid dulcius est quam habere amicum
ad quem secure loqui audeas. Idem ad
Lucillum: Pessimam vitam sine hospicia
parentes amicicias.

Secundum poetas

Ovidius libro Tristium: Dum iuvat
et vultu ridet fortuna sereno indelibatas cunc-
ta sequuntur opes [illegible]
tot sum expertus amici. Cetera fortuna non
mea turba fuit, id est multitudo amicorum.
Idem ibidem: Scilicet ut fulvum spectatur in
ignibus aurum, tempore sic duro inspicienda
fides. Ibidem: Donec eris felix multos nume-
rabis amicos; tempora venerint nubila
solus eris. [illegible] Non amicitie
barba [illegible] monet. Ibidem: Horrea
formice tendunt ad inania numquam;
Nullus ad amissas ibit amicus opes.
Idem libro de Ponto: Illud amicitie
quondam venerabile nomen prostat et in
questu pro meretrice sedet. Diligitur nemo nisi
cui fortuna secunda est; que simul intonuit
proxima queque fugat. En ego non paucis
quondam munitus amicis, dum flavit
velis aura secunda meis, ut fera nimboso
tumuerunt equora vento, in mediis
lacera puppe relinquor aquis. Ibidem:
Vulgus amicitias utilitate probat.
Perconumque cum fortuna manet vultum
simul et animi, sed cum recedit turpis
vertitur hora in fugam vel ad fugam. Gal-
terus in Alexandreidos: Vetus amicus
miserorum qui non fastidit amicum. [illegible]
in poetam [illegible] si facit me noster
[illegible] amicum [illegible]

tenuius. Plerosque pecunia coniunxit
amicicias. Et hoc de amicicia in genere.

Amicicia

Ycā de magnis moralibus libro primo capitulo [illegible]
Amicicia est adulacionis et [illegible]. Ami-
cicia est circa operaciones et sermones. Adu-
lator est qui plus decentibus et conve-
nientibus attribuens est. Inimicus autem
minus et ab hiis que sunt circa [illegible].
Bene ergo tunc laudabilis est. Amicus
autem in medio eorum. Neque enim plus eis
que sunt addit neque laudabit quod
non decet. Idem libro 8°: Firmissima quidem
et legalissima et optima est in studiosis
amicicia [illegible] in bonis
[illegible]. Ibidem: Est utique amicus alter ego.
Aristoteles in libro rethoricorum libro primo: Amicus
est qui eorum que putat bona esse illi opera-
tivus est propter illum. Idem libro 2°:
Amici condolent. Amicus est qui amat
et contra amatur. Ibidem: Necesse est amicum
congaudentem bonis et condolentem tristibus
qui ea que sunt alii vult. Hic amicus videtur
esse. Signum amicicie est gratia et non
[illegible] facere et ea facit non manifeste
[illegible]. Hic enim ipsius gratia videtur non
propter aliud. Ibidem: Sermones sunt ama-
tores amicicie et amici. Et amatores
sodalium magis quam aliorum. [illegible]
quia gaudet [illegible] libro 2° politicorum:
Amicicia quidem putamus maius
esse bonorum civitatibus [illegible]
[illegible] faciunt. [illegible] philosophorum
[illegible] Aristoteles [illegible]
esse amicus [illegible] una anima [illegible]
duo corpora. Tullius libro 2° Rethorice:
[illegible] Amicicia est voluntas erga
[illegible] aliquam rerum bonarum gratia illius quem
diligit. Idem de fine bonorum et malorum
libro primo: Epicurus quidam ita dicit:
Omnium rerum quas ad beate vivendum
sapiencia comparavit nichil est maius
[illegible] nichil uberius nichil iocundius.
[illegible] solitudo et vita sine amicis
[illegible] plena sunt. [illegible] ipsa [illegible]
[illegible] amicicias comparare. Idem de [illegible]
[illegible] libro 1° [illegible] et amicicia
[illegible] est [illegible] in [illegible] hoc
[illegible] tempore obsequium amicos veritas odium
parit. Idem in Adelphis: [illegible]
hoc quod est quia esse amicorum

nit se amica. Idem in sermone. Solus
est homo amicus amicus. Idem libro 2o epla
Recordacio quod non amicicia que ad commo-
dum accedit. Omni amicus est amat qui
non amat non utique amicus est. Itaque a-
micicia semper prodest amor aliquando eciam nocet.
Idem libro 1o epla. Amicus animo possi-
dendus est. Idem de tranquillitate animi. Nichil
oblectat animum quam amicicia fidelis et dul-
cis. Boecius libro 3o capitulo 3o. Amicorum
quidem sacratissimum genus non in fortuna
sed in virtute numeratur. Cassiodorus libro
de amicicia. Amicicia cognicione ipsius dilige-
di cum electione rei que diligenda est
ad delectacionem procedit. Vera amicicia
in se solida est et in omnibus amici-
cia tibi ad omnem cooperacionem et tolle-
rancia se coaptans. Idem in humanis
rebus nichil dulcius amicicia invenitur
nichil sanctius appetitur nichil famosius
custoditur. Idem amicicia ipsa suavi-
tate virtutes alit gerit adversa tempora ipsa
componit et tristicia eciam iocundat. Idem solus
est qui sine amico est. Idem Nunquam
nichil inhonestum vel scelerosum nichil luc-
ralis aut inanis glorie venatum.
Idem fons et origo est ad amicicia ad
amandum et quasi gemina ad speciem. Nulla cum
amat sine amicicia. si amicicia sine
amore nunquam consistit. Idem Ligius
fuis ad amicicie sectam non arbitror.
Invenimus plerumque pauperum amicicie
quam magnatum tanto purior est erga
pauperem caritatis affectio. Cum nulla
tamen cum sub est adulacionis et sillacionis
occasio. Idem quamque amico impendas
nunquam improperes. Omnis assentacio
est procul a condicione amicicie aliena.
Sillacio siquidem et assentacio due viru-
lentissime pestes sunt que semper procul
ab amicicia reliquentur.

Lis inter amicos

Inhonestum est bellum cum eo gerere quod
tu familiariter sedatum ymisti solita a-
micicia semper ei quam amicam habuimus honor
est exhibendus. Idem veteris amicicie
vestigiis aliqua reverencia semper impen-
da est nisi eam enormitatis reatus
commiserit.

Amicicia ficta valens non durans
...les de non est ... in tyrannide nichil ul-
parum amicum est libro 9o. De amicis
amicicia mala quarum eciam primus uisca

bilis gentes aqualis aut sine assiduacione
movetur. Idem libro 2o magistri in moralium in
conferendo amici non sua est sed sorte mu-
tatur. Tercius 2o 1o apparens amicus adulator
est. Tullius de amicicia veritatis quidem est
ab hiis pro propriis sepe qui sillacione colun-
tur et observantur tempus causae. Idem in vita ty-
rannorum Nulla fides nulla caritas nulla
stabilis benivolencie potest esse fiducia omnia
semper suspecta atque sollicita nullus locus
amicicie Quis enim eum aut diligit
quem metuit. Aut eum a quo se metuit
putet. Coluntur tamen sillacione amicicie
dumtaxat ad tempus ut Tullius in 1o
declamacionum. Cum semper permanet amans
id amoris et spei finis est. Cassiodo-
rus de amicicia Vix invenitur amicicia
que non sit questuaria et venalis. Idem
qui simulacione amat nec in prosperis et
amicis ad ... in adversis. Bertlandus
in yconomica sua de rebus est magna
copia amicorum.

Secundum poetas

Amicicia ficta Omnia de ponto ... tur
per quidem decus sed si modo vera fatemur
Vulgus amicicias utilitate probat. Galterus
libro 9o Testatur eorum finis amicicias regum
non esse perhennes pauperibus eciam deli-
cias vers ... sed tempore ... deserit
ablato ... fallitur amor. Jacobus
Balnatonus ... pura nulli dicatur
amici ... qui cupiunt sed dicere nulla
volunt. Flaccus sed tamen in modo modo
non est fidus amicus. Frangere est eorum
allidus omnis homo. Marcialis ...
Colit ... pauper amicicias. Idem Omnis
amicus amat sed non qui amat omnis
amicus. Ezopus nemo sibi satis est
eget omnis amicus amicis. Flaccus nil
tibi homini nichil est quam fidus amicus.
Ut veluti ... loquamur et ... Rolig-
mad ... dabit ... sillacia sati ...
quidem gaudet utraque magis. Galterus
libro 9o amica fastidit homo non vere
diligit ille. Secus amor ...
non fastidit amicum. Mathens in theo
bia Est sine melle favus sine messe
seges sine fructu. Arbor amicicie queque
vita caret. Jacobus Benedictinus
Omnibus est rebus bonus ... sendus
amicus ... per sens verus amicus
ad est. In ... fidus non delectatur
amicus gaudet cum sed que commoda
sic ... sibi. Insidum fugias ...

sequatur amicitia hinc apposite studii fit beni-
gnus operam Auctor astrolabie omnia d..
dei discendit verus amicus Judeos ceteme
diuis tibi conciliant amorem Si possis
omnes populi tamen hy
Amicorum probatio comparatio et cognitio per philosophos
Seneca in exhortationibus ca. 20 amicos in
necessitatibus distinguit acceptos amicitias
non solum insidiantes in sinistris sed in videntes in felicibus plures enim in felicitatibus
reperiuntur prosperitatibus aut moventur
Valerius libro 20 ca. de amore et dilectione
Amice fidi circa paupertatem in adversis rebus
cognoscuntur in quibus in quo quicquid prestat
totum a constanti benivolencia proficiscitur
felicitatis vultus maiori ex parte adula
tione quam caritati erogatur Cassiodorus
de amicicia Indiniosis fides amicitie
latet Andreas capellanus ad Waltherum
libro 20 de amore verus amicus in arta
adversitatibus fidelior invenitur et consola
tor et consistit in omni tribulatione
constantior Boecius libro 30 de consolatione
Amicorum tibi fidelium vultus aspera horri
bilis quod fortuna detexit hec tibi certos
sodalium detexit vultus ambiguos se
cernit Idem quos felicitas fecit amicos
Infortunium faciet inimicos
Secundum poetas
Esopus quis amat et quis non sola pro
cella docet Horacius aspera docet amicos fra
tres fidos in adversis cognoscitur omnis
amicus Tem... fuit felicis multis venerandus
amatur Sed nisi effectus solus ad yma
cadit Ovidius libro tristium Dum iuvat
et vultu ridet fortuna 30 In deliberatis
cuncta sequuntur opes Et simul in tonuit
fugiunt nec noscitur ulli Agminibus
comitum qui modo cinctus erat Pamp
hilus Cum zephirus flabat michi
comitabar amicus Nunc omnes aquilo
turbine flante fugat Omnis in ad
versis rebus amicus abest
Amicorum inventio et amicitie acquisitio
per philozophos socrates
Socrates in exhortationibus ca. 30 Nemini
amicum conciliens prius inquiras per tempus
quo pacto se gesserit erga priores amicos
Credas enim quod erga te huiusmodi futurum
cuiusmodi erga illos fuit Seneca ad lu
cillum epistola 3a Omnia cum amico
delibera sed de ipso prius Idem de remediis
fortuitorum ibi amicum queras ubi invenias

que in libera(le)s artes nec rara et honesta
officia atterere in laboribus ad incessum ista
res non quit querere atque fugi
Amicorum conservatio et constancia
Socrates in exhortationibus Omnes fratres
amicis suis tempore prosperitatis Ex pace
mas sibi inimicos Persius Item dicere virtutis
despectum sapientibus aut amicis et feli
cibus et infelicibus idem sis Cassiodorus
libro 3o epistola 3a Amicicia cum etiam tempor
quam vetustior quia fatale mutari
non potest quod per longa tempora custoditur Valerius
maximus libro 30 ca. de constancia Cen
turio quidam dux Augusti cum Antho
niano bello sepe ... excellentos pugnas
edidissent improvisis hostium insidiis
circumventus et ad Anthonium alexandria
perductus Interrogatus quid non de eo sta
tui deberet iugulari me inquit iube
quia non salutis beneficio neque mortis
supplicio abduci possum ut aut miles
desinam tuus aut tuus esse incipiam Ceterum quo constancius vitam
contempsit eo facilius impetravit An
thonius enim virtuti eius in columnitatem tribuit
Secundum poetas
Lucanus libro octavo Cole felices miseros
fuge adversis non deesse docet sed leta se
cutos Nulla fides umquam miseros elegit
amicos Marcialis Cocus sepe dives
suo quem dignum censet amore Prestat
sapiens sic amat consultum antequam
amas Ecclesiasticus ... amare probatur
Cuncta tuo quod illum pectore sinapias
Ecclesiastes ... tibi vel socium vel fidem
quid amicum Non tibi for... est homo
vita petenda
Amicorum conservatio et senectus et
amicitie corrupcio
Seneca 3o ... separare ab amicis et
consuetis insabile est ... dilecti
tus orbatio ... proper vale
... amicicia cum consenta dissolvitur
Sola bonorum amicicia inconmutabilis
est Ibidem mali sunt quidem ... nec
quod enim sibi ipsis permanent solis ...
Ibidem locum non dissolvit amiciam semper
... Imperium enim ... fuit
amici gaudent quod ab morte malicia
... Vide qui fortui
tis amicus inducti amicicia eius se
cuti sunt hy simul et fortuna delapsa
devolant omnes Idem libro 6to falsi

amici pleno vite tpe psto sunt simul
atq3 yeme fortune viderint devolant
omnes Idem de fine honorū et malorū
qui vtilitate amiciciam constituet tollet
eandē Cecilius in declamacionū li° 10
Cum vetus ca assumptus est tam diu
placebit quam diu vtilis erit Macro
bius 2° saturnaliorū Ita amicos habe
ri posse si tūc inicū pnites dececonstan
cia seu consuetudinem amicorum

Secundum poetas

Marcialis cocus poeta pro consilio
retinendus amicus Nec cito aqnis
s cito pdes cum sfrangis amiciciam
dum crudeli ledis amicu Insidiatus
socio frangere amiciciam effectus quiete
enetus sociis tuus arte tene Res
est levis querere sed retinere labor Iaco
bus Beneuctany amari incitat inve
tatus amor

Secundum poetas

Viuitostancia Esopus Nullus amor
ducet nisi fractus finet amore Nam ipse
fugit viso turbine falsus amor

Amicorum constancia et fides

Sm phos Bias philosophus ex sapientibus ita
dicebat opere homines in vsu amicicie
versari vt meminissent eam ad grauissi
mas inimicicias posse conuerti vt tradit
Gelius li° 10 et est r oo ex eis dumgrauiorum
phorum Et subdit Walius quod quid
preceptū prima spe nimis fortasse calida
bitatur inimicum sit simplicitate qua
pcipue amicicia gaudet Sed si animus
altior cogitatio remissa sunt pquam
vtile repcatur Tulius de amicicia
Scipio negabat ullam vocem inimiciorem
amicicie posse repiri quia non se ad
dici posse vt hoc quidam a biante
putare esse dictum credet qui sapiens
statius gō i sapientibus cuiusdam aut sibi
ambicō sic a amicum ad suam potenciam
revocantes esse fidam qui eum modo
quisque amicus pt esse cuius tunc se
putabit inimicū esse posse Valerius
maximus libro 3° cao de constancia
Allexandri macedonum Regis amicus
et comes philippus cū suis manibus
paratum pocione Allexandro porrexisset
a permenione missi littere sup
venerunt admonentes eum insidias
philippi medici pcanere ac pecunia cor
rupta Dario tamen cauet quas cū legisset
sine vlla cunctacione medicatur hausit
ac eas tamen legendas philippo tradidit
Proquo tam constanti erga amicum in
dicio dignissimam et a dijs immortalibus
mercedem recepit qui in colummitatem
eius pscem suo interpellari indicio vo
luit Idem li° 10 cao de moderacione
plo cū agnodā audierat Socratem
discipulum sibi dixit se multa inprima lo
quele sine vlla cunctacione tunc recepit
spirit Instabat eo vultu inde querent
eum cur sibi fidem non adhiberet adiecit
Non esse credibile vt quem tanto tpe
amabat alios inicere non diligentem
postremo a eū adimmiland magicas
sentes malignis confugisset Nec de
pro eius dispiciaret affirmaret et iuc et
hunc zenoctez illa dicturum fuisse nisi
cadicia opprederet si induasset Idem
3° de amore et dileccione Damon et Sfi
tias pitagore prudentes sacris iniciati
tam fidelem inter se vadem pendente eius
tyranno dare non dubitaverunt Igitur os
et insignis Dionisius Roma atque
anapite rei contra speculabatur et
ppinquite demum ppsimta de re illo
redeunte vniuersis sic stultos tam temere
tamen sponsorem dampnabat at is
nichil se de amici constancia metuere
predicabit Eodem aut momento et hora
dyonisio constituta qui eam acceperat
supvenit admiratus amborum animum
tyrannus supplicium fidei remisit In
super eos rogavit vt se in societate
amicicie tercium sodalicij gradum cul
tum beniuolencia reciperent Seneca li°
declamacionum Certum dubitant qui vnice
amicos optauerunt

Adolescens

Sedm philosophos Seneca li° epistola 2° cristoma
chi rebat valle se adolescentem esse quod
hilarem amabilem Decpus enim vinum
bonum sit quod recens durum et asperum
visum est Auctor de proprietatibus rerum alle
gans ysidorum dicens etas est spacium
vite animalis a conceptione fetus in
capiens post seriemque deficiens sen
desinens Sunt autem plures diuisiones
etatis secundum constantinum et ysidorum
Prima est infancia de eius plantacia
sic etas nomine geniat que vsque ad
7 durat infans que nimis est adhuc
tenera mollis et flumida ac limnosa
Inde continuis indiget fomentis infanci

qui dentium est plantativa usque ad
septem extendit annos et dicitur infans quasi
non fans eo quod fari non potest neque perfecte
sermones dentibus nondum bene ordina-
tis ut dicit ysidorus. cui succedit pue-
Pueritia 2 ricia que extendit usque ad septenarium
scilicet usque ad annum xiiii. Et vocatur dicta a
puritate vel a pupilla quia adhuc
puer sine pilo est ut pupilla ut dicit
ysidorus. hinc succedit adolescentia
Adolescentia 3 et hec secundum viaticum terminatur in 3o sep-
tenario scilicet in xxi anno secundum ysi-
dorum vero ad usque ad annum 28m vel
30m quintum et dicitur hec etas adolescentia
eo quod ad gignendum sit adulta ut dicit
ysidorus et ad crescendum vigore recti
piendum sit magis apta in hac eta-
te sunt membra adhuc mollia ut
dicit ysidorus et extensibilia et ideo
crescunt virtutes calore naturali ut do-
minante in eis usque ad complementi
perfectionem. hinc adolescentie succedit
Juventus 4 iuventus. Et hec inter omnes etates est
media et ideo fortissima protenditur secundum
ysidorum usque ad annum xlvm vel usque
ad quinquagesimum finitur. Et est iuventus
annis adulta. Est enim iuventus in
tenuio in triennio posita et ideo fortis
est ad iuvandum. hinc succedit secundum
ysidorum senecta que inter iuventute
Virilitas 5 media est et senectute que ab ysidoro
gravitas nuncupatur. Denominatur enim
quia tunc etas et natura in hac etate
est declinacio a iuventute in senectutem
sed nondum tamen est senectus
sed recessio iuventutis ut dicit ysidorus.
hinc succedit senectus que secundum quos-
6 Senectus dam anno septuagesimo finitur secundum
quosdam non certo annorum numero finitur
sed post predictas etates quicquid vite
superest senectuti sive senio deputatur.
Et secundum ysidorum dicitur senectus a sensus di-
minucione eo quod senes pre vetustate
despiciunt. Sicut enim physici vel dicit
ysidorus homines frigidi sanguinis stultos
esse sicut prudentes in quibus cali-
dus sanguis viget. Unde et senes
in quibus iam sanguis friget et pueri
in quibus nondum calet sapiunt minus.

Senes siquidem pro nimia senectute delirant,
pueri vero propter lasciviam et levitatem quid
agant ignorant ut dicit ysidorus.
Ultima autem pars senectutis dicitur senium
sic autem dicitur eo quod sit terminus vite etatis
vel atque finis hec etas multa sentit
in commodis et tamen commoda bona sunt
et mala ut dicit ysidorus bona quidem
quia nos a potentibus et tyrannis liberat
voluptatibus imponit finem libidinis fran-
git impetum auget sapientiam ut in multis
et maiora dat consilia tunc est misere
et felicitas prima in recessus apicalo et
concessus ad brumam prius in mundo
et dispositio ad prius anima vero ferunt
afferre ut dicit ysidorus quod senium
nimium est debilitate et tedio subicimus
enim morbi tristes quod senectus ut
dicit ysidorus in senio enim calor
naturalis. Nam duo sunt quibus mi-
nuitur corporis vires scilicet morbus et senec-
tus. Ut dicit ysidorus in senio ac
calor naturalis extinguitur deficit vis
regitiva et humor dissolvitur deficit
virtus consumuntur canescunt nervi
cutis corrugatur et incurvatur corpus
perit species et decor corpus adulterato
et ad hec omnia in senio senex vi-
lipenditur et gravis et onerosus ab omni-
bus iudicatur tussibus et sputis et
aliis passionibus fatigatur quousque
resolvatur cinis in cinerem et pulvis
in pulverem reducatur. Hiis omnibus spaciis
temporis et etatis physici describunt humanam
vitam in qua incipit et ad mortem
tum in deficit terminum.

Aer

Primo secundum physicos Constantinus Pan-
tegnus dicit aer circumdans sine
nobis est utilis propter anhelitus nostri
statum et utilitas spiritus continuum in
tremendo quia enim clarus lucidus
et purus sine vaporibus atque spiritus
erunt et spiritus grossi aer infecti. Item
Ysidorus dicit aer est dictus eo quod ferat
ignem et ab aqua feratur repletis de
sompno et vigilia. Aer nocturnus
vel noctis magis est quietus quam dici

Unde noctes sunt silenciores quam dies
Ibidem instrumentum auditus est aer inpo
situs auri Instrumentum vero odoratus est
aer impositus naso de sensu et sensato
Vide infra elementum

Affirmatio et negatio

Aristoteles 2o metheororum prima dignitas
est de quolibet affirmatio vel negatio et
de nullo simul Ibidem qui negat lo
quelam ponit loquelam Commentator ibidem
qui negaverit primum principium impossibile
est eum probari ibidem 2o negatio et privatio
differunt quia negatio est remotio actus
simpliciter sed affirmatio est remotio a
subiecto apto nato Commentator 2o physicorum
quidam propter consuetudinem audiendi
falsa negant prima vera ut contradictio
nichil sit Ibidem omnis affirmatio
vel negatio vel est vera vel falsa sed
non possunt esse simul vera et falsa [illegible]
[illegible] [illegible] affirmare vel negare
[illegible] [illegible] Ibidem [illegible] 2o [illegible] af
firmatio et [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] inconveniens est

Agricola

Aristoteles 6to politicorum agricole magis
appetunt lucra quam honores et ideo
delectabilibus est eis laborari quam prin
cipari Ibidem [illegible] optimus populus qui circa
agri cultum est [illegible] [illegible]
quod agros impinguat [illegible] [illegible] ait
[illegible] interrogatus qualis stercus optimum
vestigia domini ait [illegible] philosophus

Dictamen poetae

Virgilius in georgicis O fortunatos
nimium sua si bona norint agrico
las quibus ipsa procul discordibus ar
mis fundit humo facilem victum
iustissima tellus Oracius in Epo
don libro [illegible] [illegible] 2o beatus ille qui procul
negociis ut prisca gens mortalium
rura bobus exercet suis solutus omni fe
nore nec excitatur classico miles truci
nec horret iratum mare [illegible] vi
tat et superba civium potentiorum
limina Versificator raro seges grata
neglecto surgit in agro sic male
multo crescit honor proprio

Album

Aristoteles in predicamentis quia est superficies tamen
aut ut dictum est Idem 2o topicorum illud
albius quod est nigro inpermixtius Idem
[illegible] album solum albius [illegible] [illegible]
5to topicorum album non est ignis sed ignibus
Idem 2o methaurorum album est quod vere accidit
Auctor de proprietatibus rerum de generatione co
loris albi dicit Hi nascuntur in etatibus
materia humida et illius vincat [illegible]
[illegible] frigidus tunc [illegible] generatur ut apparet
in [illegible] prima Caniae et in humoribus
flegmaticis Vide infra color

Ala

Aristoteles 2o de animalibus avium ale sunt
in eis loco manuum Idem quarto de ani
malibus ale vespertilionis sunt [illegible]
i decorte et distincte Idem [illegible] ad
aliquid [illegible] aliorum sunt ale que
non sunt avium sicut insecte [illegible]
[illegible] ala ale [illegible] volatilis animalis
lateralis ponatur [illegible] brachiis
hominis Et dicitur ab alo is quia mente ea
volucres alit pullos suos Vide infra
penna in capite

Alteratio

Aristoteles modica alteratio in principio facit
maximam alterationem in toto [illegible] [illegible]
aliquibus [illegible] physicorum generatio et corruptio
sunt terminus alterationis [illegible] physicorum
Alteratio est secundum [illegible] qualitatem [illegible]
[illegible] [illegible] alteratio [illegible] [illegible]
vide infra [illegible] [illegible] [illegible]

Alimentum

Aristoteles 2o de anima alimentum ante
decoctionem est contrarium et dissimile alito [illegible]
post decoctionem est ei simile Idem de sensu et
sensato [illegible] elementum non nutrit [illegible]
[illegible] omne alimentum esse [illegible] et mixtum [illegible]
Ibidem omnia que nutriuntur nutriuntur
aliquo dulci [illegible] [illegible] Idem de sompno
et vigilia alimentum plus et augentur
dormiendo quam vigilando 2o topicorum
et 2o de generatione animalia [illegible] nutriuntur
non [illegible] [illegible] augentur Ibidem radices in
plantis [illegible] sunt [illegible] animalibus [illegible]
ambo suscipiunt nutrimentum [illegible] de genera
tione [illegible] [illegible] et nutrimentum 2o de
animalibus nichil [illegible] et habet nutrimentum
[illegible] [illegible] vita 2o de anima necesse est
vivens quamdiu vivit nutriri a [illegible]
[illegible] [illegible] alimentum magis fami
liare est corporibus [illegible] Seneca
ad lucillum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non alunt vide infra nutrire

Amor amare

Rethorice 2o tertio amare est velle alicui
bona ipsius gratia Ibidem nullus conuiue
amat Ibidem non est amare tanquam o-
diturus sed odio tanquam amaturus Tul-
lius 2o de officiis vehementer mouetur
amor quamvis monet rumor fama et opinio de
liberalitate beniuolentia iustitia fidei omnium
ceterarum virtutum que pertinet ad mansuetu-
dinem morum et facilitatem Idem de natura
deorum libro 2o tanto est ipsum vim amoris
Tullius de amicicia amor est quo quo
animi noticia perceptus est ad beniuo-
lentiam coniungendam Consumatur amor
ex beneficio accepto et studio perfecto
consuetudine admixta Idem quidditatem
absurdum quod delectari multis rebus
inanibus ut honore et gloria veste
tu cultu corporis ... nec vero predicto
quo nec secundum antiquos eo amore
vel ut ita dicam redamari possit non
delectari Ibidem amare nichil aliud
est nisi eum ipsum diligere quem amas
nulla vtilitate quesita Seneca epistola
9 Hecaton ait ego tibi monstrabo
amatorium sine herba sine medica-
mento si vis amari ama tempus aucto
cesso cupit quia cupiedit placebit
qui credulitatem ad assumptus fuit tam
diu placebit quam diu vtilis erit
Vo de 9 Andreas lege det amatibus
a or lex amor est sibi Quintilianus
libro quinto ... amicum debetur
homo qui nondum diligit quamvis vitre
est nescit an diligat cuius comune
ta non est nisi felicitas 1o tertio amor
et adimit et quod ipsum comodum sepe non faciunt
videri vim 2o politice vnusquisque
naturaliter amat se ipsum 8o ethicorum matres
plus diligunt filios quam patres quia
plus laboris circa ipsos et sciunt
quod ipsorum ... 2o ... diffinicionis
morum nequaquam amabile nec amabilis
quod ethicorum quod magno labore acquiri-
tur magis diligitur Thetenius marcellis
quid aliud malum quam hoc has si
nuptias Ibidem Sed siquid te narrare
cepi continuo tibi dari verba censes
Idem in andria sen tibi morigera
fuit in rebus omnibus

Secundum poetas

Virgilius 4o eneydos Si michi non
animo fixum immotumque sedet Ne cui
me vinclo velle sociari iugali Post-
quam primus amor deceptam morte fefellit
Si non pertesum thalami tedeque fuisset
Hoc vni forsan potui succumbere culpe
Virgilius in bucolicis Omnia vincit
amor et nos cedamus amori Statius
in achilleydos Nec latet haustos amor
sed fax vibrata medullis Involitus
ossa reddit luce quod generatum
tangit et inpulsus tenui sub sudore
pererrat Ovidius in epistolis Res est soli-
cita plena timoris amor Ibidem credu-
la res amor est Ibidem ambus inter
dum voces captamque et omnes ad
ventus strepitum credimusque esse tuum
Idem libro 2o tristium Sed quo quod
amat defendit forte audet Ovidius in
primo de arte Quod decet non fecit
vllus amans Ovidius omnia vince
certo Idem primo de arte Palleat omnis
amans hic est color aptus amanti
Idem libro 2o Omnia vincat quoque ignea
plus est quod ledit amantes Exponat
animo multum sentit sua Quot lepo-
res in athis quot apes pascuntur
in ybla Cerula quot baccas palla-
dis arbor habet in littore quod concha
tot sunt in amore dolores Thetenius
in achillis Iudeo vos amare inter
se ora tenebant Idem in bucolicis
Siquis tamen hec quoque siquis captus
amore legat Ovidius libro secundo
de arte amoris ait Ingeniosus
amor Ovidius hec vult sine pauper
depascat amorem Idem libro 1o metha-
morphoseos Tempore crevit amor quo quam
magis tegitur magis est tua lesus
Idem libro 2o nox et amor vinumque nichil
moderabilem suadet Illa pudore
vacat liber amor quod metu Impia
sub dulci melle venena latent
Virgilius in Eneydis hic amor quo
amat eos hic est amor viri
de dictis auspiciis passio plaga lucis
Idem in 4to Eneydos At regina gra-
vi iam dudum saucia cura Vulnus alit
venis et ceco carpitur igni Alanus
in parabolis Clarior est soli-
to post maxima nubila phebus
Sic post iniurias carior est et
amor Idem contemnit enses si po-
nens sulphurea vincit Sic mente
potentem calescit amor etc.

Amar dei vel amare deum

Seneca tractatu de forma honeste vite ca°
7° Amabilis deo et illis inter imitaberis
vt velis omnibus prodesse nullo nocere
et tunc te iustum virum appellabunt omnes
sapientes venerabuntur et diligent statim mito
iustus appellaberis Katho Si deus est animus
nobis ut carmina dicunt hic tibi precipue
sit pura mente colendus Cetera de deo
querit in thobia

Amor anime amor patrie

Ad patriam pertinet quia mater qua illa tenet Oracius
libro carminum Dulce et decorum est pro patria
mori Ovidius libro de ponto Nescio qua
natale solum dulcedine cunctos ducit et im-
memores non sinit esse sui Idem libro
sine tytulo Felix qui sua tecta tranquilla
solutus ventos cohorret iniquos Et
ipse tam letum quam ipse tenet aquas Gal-
terus in allexandreidos libro 1° de patre
natalis amor pectore allicit omnes Ibidem libro
6to Dulcior est patrius alieno cespite cespes
i. arena que habetur in vidariis Seneca
epistola 28 patria mea totus est mundus

Amor venereus laus amoris

Quintilianus 13a declamacionum Amor
est unde venit gaudium Vin tute tota
leta Seneca tragediarum in ypolito ca°
7to Truculentus et silvestris et vitemnsty
a'as insciens tristem in metas colit ethe
venerius in cuncta Omnes qui amat
sunt 6 dari vxore fecit Idem amacionum
anima integrato est Idem in Ennucho
ca° 20 In amore hec omnia insunt
vicia iniurie suspiciones inimicicie inre
bellum pax hec si postules ratione certa facere
nichil plus amas quam sides opaz
ut cum ratione insanias Quintilianus
13a declamacionum habet aliquod sola-
cium quisquis in amore miser est Ful-
gencius libro 3° fabula Xta Amor cum
periculo sepe concordet et diu ad id som-
pnat quod diligit in eo quod videt quod
conpedit Boecius libro 20 de q[illegible] metro
ultimo quis legem det amantibus maior
lex amor est sibi Andreas libro 1° de amore
ad galterum Amor est passio quedam in-
nata procedens ex visione et inmoderata
cogitacione forme alterius sexus ob quam
quidem aliquis super omnia cupit alterius po-
tiri amplexibus Omnia que in vtri-
usque voluntate in ipsius amoris precepta
compleri libro 3° Semper timet amans
ne sua voluntas atque sides alteretur et
hanc cogitacionem amati non pro vigilia

neque somnus aufert quod vere gladius per-
tingit amoris continua decipiens amato ac
sine intermissione cogitacione quassatur Nullus
quoque divitiis nullo vere in hoc seculo tam possit
honore nec aliqua dignitate beari quam
si in ipso ipsius amici voluntate suo recte frua-
tur amore Idem non reperitur aliquis adeo
divinis eloquiis eruditus si maligno
spiritu concitante amoris instigatur qui conti-
nencias cognatas et affines ac deo dicatas
feminas faciat vmquam fit natura contendere Ipsi me
magis sapientes sunt in summa amore
et ardencius carnis voluptate quam homi-
nes gubernantur Sed et magis sapientes
viri plus quam in amore delinquit hyponie
contempnere solent contrariis quam quam mo-
dica sunt sacra sunt suffulta de amore venereo

Seculum poetas

Oracius epistola sola sine amore iocis
que nil est iocundum vivas in amore iocisque
Ovidius libro 1° de remediis seque ciat
quam amare iuvat feliciter ardet gaudeat
et vento naviget ille suo Idem libro 2°
de fastis Quid genus omne creat volucres
nisi blanda voluptas Ibidem Cocuit pecu-
des si levis absit amor Seneca in mare turpo
aures torvum delectat et ego Porcium dilece
lectum pat omnis depositus fera thaurus
feritate invictum Seneca tytulo Impulit
ignaram formose cura puelle Inde vides
vigilem noctuna bella gerere Tum nolit
si de spaciosus amet Arutus pectora
pasat amor sine quo sunt gaudia nulla
Richardus de preparacione imperatoris seniorum
in esse pre Seneca tragediarum 9° In
victa gerit tela cupido flammis invocabit
nect ignis Alius eo timore fulmina se
pe captivum quod Iove celo trapit ille se
rocem missum Natisey pulsare frangit
daivos frangit atque regna cuncta Dani
teccras duvint vrbes Ovidius epistola
Regnat et in dominos ius habet ille
deos Ibidem res est solliciti plena ti-
moris amor Ibidem quid decreat non
videt vllus amans epistola 6ta Credu-
la res amor est epistola 12 arenis enim bene
celat amorem epistola 12 Sed tamen
apparet dissilatus amor epistola 16 ta
Certus in hospitibus non est amor errat
ut ipsi Cumque nichil sperus sunt esse
fugit Idem libro 3° Sine tytulo ca°
7° Nox et amor vinumque nichil moderabile

suadet tuo amo q(ui)lib(et) om(n)is amas ce(r)tis
sua castra cupidi(n)is et(iam) nisi vel miles vel
amans vel frigida noctis et mixtas desid(er)ia
p(er)ficit p(ro)hibe(n)t i(n)imicus li(bro) 2o tas(?) p(ro) Vidi
ego p(ro)mea pugnatis q(ui)nque thanos sp(e)c
tatos amoris ipsa i(n)i(mi)ca dabat ca(usa)
id Ett(ene)r ansuas gaudia frangit
amor ¶ Id(em) de arte li(bro) 2o successo nova
vincit(ur) om(n)is amas c(on)tinens maior tho
bus est amor in i(n)sc(ri)us inde(?) ad versa
maritans Rex ...is de ...ate fuit ...
etas in amore sapit d(i)scessat amar(um)
Ibamfredus in poetria bitibus ce(r)tis al
tius q(ui) rixant(ur) amates cessit in hoc
bello adim(?) ligwarp(?) patis amoris hoc
adeo p(ro)dit amor Pamphilus ignetus
e(st) fo furor nescit h(abe)re modu(m) Non bn
pondus h(abe)nt violenta cupidinis arma
Idem vix celare pe(r) intima cordis
amor (Quantitate pe(r) nec sua voluntas
¶ Id(em) vincat quicq(ui)d abest ingeniosus amor
Facetus nil bene d(ebe)nt vid(elicet) omnia bene
sacrifie(?) ... in me(n)tibus amor ... sua p(ro)
cessu ... ad ... potius quam sem q(ui) stat
mag(is) ne ... p(re)tiosum q(ui) ...
subditus amori Non amor p(ri)mo dolor
est mulieris amor Dissimulator ...
q(ui)d ob est amo que te me te desine

Amantium molestia

Quintilianus 10a declamatonum hoc
se nimium pat(er) q(ui)(a) nemo in amore vit
famari ¶ Andreas ad gualter(um) de amore
li(bro) 3o Cum amat vehementi quadam
s(er)vitute ligat(ur) et tor me(n)tis iaculat(ur)
Id quas penas co(n)victo patiant(ur)
amantes Non inc(er)ti vide(tur) q(ui)d qua(m)
plerisq(ue) re doceri nisi fuit ingra(m) experien
tia eruditus

Secundum poetas

Virgilius 4to eneid(os) q(ui) i(m)probe amor
q(ui)d n(on) mortalia corda Cog(it) sp(eciali)t(er) face
Ovidius li(bro) 2o de arte qui iniat
co(n)gruu(m) plus est q(ui)(a) ledit amantes ... p(ro)
nas amo multa(m) se(n)da suo ... not
lepores in Achi ... ¶ Id(em) libro tristiu(m)
li(bro) ep(isto)la p(ri)ma Pensit amans sua da(m)
na sed tamen heret in illis materia(m)
... q(ui)(a) ... Stacius li(bro) 6 te
... subdit amor stimulos
Juvenalis li(bro) 2o Nulla i(n)venies
que portat amati ardeat ipsa licet
torme(n)tis gaudet amati et spoliis Pam
philus q(ui)(a) deus n(e)q(ui)t(iis) amiq(ue) ...(?)
amatis Hinc timor hac pellit
illac pellit amor q(ui) ... ... certu(m)

Efficit fatuus qui sic amat q(ui)(a) modu(m)
ab se negligit officiu(m) q(ui)lib(et) ... sinu(m)

Bene p(er)sone sunt eligende in amore

Ovidius ep(isto)la 3a sic m(ea) q(ui)(a) que te
sp(er)ne pe(r) amor ¶ Id(em) libro 2o sine tytulo
Flius qui q(ui)n amat defende(n)s facet(us)
audet ¶ Idem Cum bello est abilis ...
q(ui)(a) sunt etas turpe senex miles turpe
senilis amor Cum nos petas ...
amicos in milite forti hos petit ip(s)o
na bella puella vis Et alibi sepe
gerunt bella imites p(ro)pugne bella libro
p(ri)mo de arte p(ri)mo quid amare velis re
p(er)ire labora ¶ Infra dum licet et loris
passim potes ire solutis Elige cui
dicas tu m(ihi) sola places hoc tibi no(n)
tenues veniet dilapsa p(er) auras Quaerenda
est oculis apta puella tuis Quantum
est vini posse placere viro Facetus dul
cis amor vi(n)cere ... corda
superba crime(n) n(on) is cetis et sapiet
amat ¶ Prodromus i(m)primis oculis
quod amanda Eligit de multis qui(n)
placet una sibi diligat equalem
vel paulo se iuniore Nam cito sepe
ruit q(ui) sup(er) ... valde diligit
que mulier q(ui) tante ... amare

Amanti certus sunt modus alliciendi

Secundum philozaphos et ...

Quintilianus 10a declamatonum d(icitu)r ...
opus est ne sim q(ui) in amore misteri
et impotentissimi Seneca in p(ro)verbiis
blandicia non imperio sit dulcis ...

Secundum poetas

Ovidius p(ri)mo de arte p(ro)p(r)iu(m) ad ...
nullo p(ro)hibente sedito ¶ Inge tuu(m) latus
qua(m) potes usq(ue) latus ¶ Infra hec tibi
queat(ur) ... s(ed) moris ... Et monitat
primos pulbta ... ¶ Imq(ue) eq(ui)m
veniat facito studiose requirat nec
mora q(ui)s ... et tu(n)c sancte illa sane
¶ Infra ut que sit ingenium p(ro)xi(m)us
si forte puelle ... digitis ...
... Et si n(on) et tamen ...
nullus q(ui)lib(et) officio tua sit apta tuo
¶ Infra ergo age nec dubita tutas su(per)are
puellas ... et e multis que negent
una tibi aiute dant quos negant
gaudet tamen esse rogate Ut iam fallart

tuta repulsa tua est Sed prius an
cillam captare nosse puelle tua sit
accessus mollet ipsa tuos Prima
consilijs dite ut illa sit videto Ca°
3° promittens sed quid est cum promitte
ledit promissis dives quilibet esse potest
Nec faciem nec te pigeat laudare capillos
Et teretes digitos exiguumque pedem De
lectant castas preconia forme alis
pers virginibus cure gratacque forte sua
est Sed eodem libro dulcibus est verbis
mollis alendus amor Carmina lau
dantur sed munera magna petuntur Dum
sit dives barbarus ille placet Aurea sunt
vere nunc secula plurimus auro venit
honos auro conciliatur amor Propelia
veneris in magna quantitate sunt nocive Si
mihi attulerit ibis omne foras libro 3°
Conjubus est oculis alliciendus amor
Certa ibi curiosa vide libro 3° de restibus
occulte signis amat amat et ipsa
Idem de medicamine faciei prima sit in
vobis morum tutella puelle Juvenco
sale galiante placet tibus amor est
Pamphillus spes gaudia spes amat
tolucra vana merito Et simerint me
tes hec in amore trahunt Si locus est
illi iocundus vibus mista. amos uno
spasti Jam ipsa dabit tibi Non sunt
mendum pudore sibi prevelocium
Sed quod hec cupit hoc magis petat
Julcius esse putat vi pedere virginitate
Cum dicat dive fac modo velle tamen
Ideo non tibi plus dicam vinces studio
suis amica Incepto que vijs mille
placentibus opus Idem usu crescit omnibus acer
omnis decrescat et usu Omnis et impassibus
attenuatur amor Statim hanc suis
oculis nectibus intueatur Ut quod dili
gitur dulcis amica facit Pretia quedam
sub qua consedit uterque Tunc narrat
cante quintum utique placet ammet hac
innenis quo sic sunt hoc studiosa Et
plus quam tribuat pollicitatur ei Infra
expectat pacemus luctando femina
vinci Tunc velit ut metus tunica
sponte pati Qui non gaudet captata velvin
post oscula differt Rusticus est inque
dignus amore magis Pamphilius
si fiant ut quedam lucina casta Tuncua
cui se porrigitur reddet amara tibi

Remedia extolensima amoris

Athenans in andria aliquanto sanctaque
est id te dare operam qua ipsum amorem
expanimo amoveas qua id loqui quo
magis libido frustra incendatur tua
Seneca Tragedias in ypolito ca° 3°
demisque in primo obstitit pepulit
quod amorem tutus ac victor fuit Qui
blandiendo dulce nutrivit malum
Sero recusat ferre quod subijt iugum
Nec tamen moreris sua vera esse sed furor
cogit sequi Secundum poetas
Ovidius de remedio libro 1° dum licet
et id quod amas celeri cursu pede linque Et
tua leso subtrahe colla iugo Principijs
obsta sero medicina paratur Pamphilius
Est fugiendus abysta sede leminas
omnia Qui nimis arbitrat seque tenu
neant amor Offendas igitur gladijs et
fustibus ipsum sic amore Est fugiendus
fugat qui fuga fuga sola fugat Ovi
dius in de remedijs Ocia si tollas
periere cupidinis arcus Contempte quod
iacet et sine luce faces Infra cedit
amor rebus res age tutus eris Infra
desidiam puero esse sequi solet odit
agentes Da vacue menti quo teneatur
opus qua potes in peius dotes deflec
te puelle Turgida si plena est si fusca
est nigra vocetur In gracili macies cri
men habere potest Et potius dici petulans
que rustica non est Exige quod cantet
si que est sine voce puella Fac saltet
nesciat si qua movere manum Barbara
sermone fac tecum multa loquatur
Non didicit cordas tangere posce
liram Eloquar exemplum est pote fuga
dus amor Idem libro 2° Fortior
et ut pote binas habeas amicas fortior
est plures si quis habet pote Secta bipertita
cum mens discurrit utroque alterius vires sub
trahat alter amor Pamphillus usu
crescit amor omnis decrescat et usu
Omnis et in pastus attenuatur amor
Pamphilius sic que magis solito tibi
gustus amoris amarus Nam scio quod
scio quod tu sere stultus amas Tamen tibi
cum Sancta quod cum meritis aliquo
Credis tu parendi stultus es atque pares

Amor perpetuis

Seneca in prologis amor tuus arbitrio
sumitur non deponitur Sed amas fatigue
nulla necatur Sed amas quid cupit
sat quid sapiat non videt Sed amore
ne mediam iracundia est sed in tragedias

de medea ad iniuriam amor tunc uenit
verus pe Item tragedia 8a ad andromacam
odit verus amor nec patitur moras Jd
tragedia 8a de hercule furente Cupido
flammis et sagittis iste puer lasciuus et
acer iactus de laqua etc iaculatur ar-
tu Nulla pax isto puero porbem sp-
argit effusas agilis sagittas Iunc in se
rotas quatit flammas Remburque fessas
rursus commotas renouat talares ugi
ind ignoto ferit igne pectus Idem tragedia
4 Cuncta gerit tela cupido flammis
nostras abriunt ignes quis contraxit
fulmina sepe captiua qz Ione celo tractur
ic feracem misit vltrisen pulsat liram
fregit clauos fregit attraxit regna
cuncta flammi claras diruit vrbes

Amissio

Seneca epistola xx de eo cum sperare ista que
nos agunt in vrisa viam qz cum plurimis
laborius ad instantia ocias in hiis no
damp[illegible] esse molestum si opinionis de
dampni Idem epistola 6 x Placeat hor
quamquam placeat quidam vtuus sabia sine
Non sentiet quid obstiterit nec affli-
git sapiens liberorum amissione nec amicorum
Eodem enim modo fert illorum mortem qua
expectat suam Idem de remedio Stul-
tus est qui deflet mortem mortalium
no hoc nouum aut mirum est naufra-
gium fecisti cogita non quod amisisti sed
euasisti

Admiratio

Aristoteles primo methaphisice primum sacerdotes
in egipto habitis vite necessariis inci-
perunt propter admirari ceperunt philosophari
Id ibidem Qui dubitat et admiratur ignorat
vidi Seneca Turpe est propter
venustatem vestimentorum admirari vide
infra in dicto

Anima

Aristoteles 2o de anima dicere animam gaudere
vel tristari est ipsam dicere texere vel edi-
ficare Idem 1o de anima Non omnis
anima potest intrare quodlibet corpus sed quelibet
requirit suum corpus Ibidem Anima com-
plexionem est nus montis scipium Ibidem
egrediente anima de corpore marcessat
corpus et conspirat Ibidem Themistius
si virtutem de anima cognoscamus valde
magnum introductorium est ad omnem
veritatem Ibidem cum multa sunt scripta
aristotelis que vtique aliquis inuenit magis
omnibus vnum quod negotium de anima
Idem ibidem Anima scipiam cognoscens
digna est fidem facere de aliis sed si dicit de
cepta sunt quod de aliis fides prestabitur
aliis probitur 2o de anima est actus primus
corporis organici phisici in potentia vitam
habentis Ibidem anima est substantia informatiua
spiritualis corporis Ibidem anima mouet corpus
ad omnem dictam positionem scilicet sursum deorsum
deorsum ante retro Ibidem anima est qua primo
et principaliter viuimus sentimus intelligimus et
secundum locum mouemur Ibidem qua dicuntur sunt
potentie anime principales scilicet vegetatiua sensitiua
intellectiua et secundum locum motiua Ve-
getatiua potest esse sine sensitiua vt in plantis
sed non econuerso Sensitiua sine motiua
vt in concheis et non econuerso Secundum locum
motiua sine intellectiua vt in brutis
sed non econuerso 2o de anima in plantis est
vna anima actu multe vero potentia et
ideo partes corporis abscise viuunt Ibidem
anima est causa corporis viuentis in triplici
genere cause formalis efficientis et finalis
Ibidem anime vegetatiue opera sunt potentie nutritiua
generatiua et augmentatiua Ibidem anima
intelligit qui vult sed non sentit qui vult
quia obiectum intellectus est in anima
vt vult Sed obiectum sensus extra animam ut
particulare Ibidem anima est substantia et non
particulare Ibidem anima intellectiua
accidens 2o de anima Anima intellectiua
est locus specierum intelligibilium 2o de animalibus
Creato corpus et membrorum est primam
creato corporis Ibidem 16 Anima est nobilior corpore et ani-
mata in animato et viuum mortuo Ibi-
dem cor aliis est conseruatiua anime vero co-
more 1 2o ethicorum Tria sunt in anima scilicet
passiones potentie et habitus 1o politicorum
Anima habet dominium corporis sicut dominus seruo
Ibidem vale est corpus regi ab anima 7o
politicorum anima est preciosior corpore quam
cum possessione Ibidem bonum anime pre-
ciosius est omnibus bonis depomo Et
morte Ve anime peccatrici que non habet post
se redemendi ad locum suum quia turpia
opera impediunt eius ascensum sursum
Ibidem beata anima que non fuit infecta prauis
ins operationibus Quinque vnde plato in
thimeo ab hoc anima iuncta est corpori
vt senciret virtutes et scias si cum magis
seniore venit benigne recipietur a suo
creatore si autem non religabitur ad inferna
Gloss pudorem in anima altitudo generatur
in veniat Ibidem anima non occupat locum
Aristoteles in de phisonomia Anime sequuntur
corpora Apollo in methemeco At vos deus tamen

antiquitate quam deus prius animam nature
corporis misset divinam quam esse et predicari nunc
voluit. Idem libro 2o ad ostia posita si quando
pulsaverint animam vehementius omnemque possi
derint tunc illa subiugata et similis pon
tificum sinu et precatum retinere se scrupu
latur. Macrobius primo super sompnium
Scipionis. Animarum originem de celo manare
inter omnes recte philosophantes indubitate est
sententie et anima dum corpore utitur sic est
perfecta sapientia ut orta sit unde orta sit et de
quo fonte venerit recognoscat. Et illa hoc
una est agnicio sui si originis respexit
principia nec se quesierit opera. Hec enim
anima virtutes ipsas conscientia nobilitatis
induitur quo post corporis evecta eo unde
descenderat reportatur quia nec corpore
sordescit nec oneratur peccatis que puto
leni virtutis fonte rigatur nec deseruisse
unquam celum videtur que regio et cogita
tione possidebat. Ibidem libro 2o Anima
ab omni cognitione mortalitatis aliena est
adeo ut ad imitationem dei mundum regentis
regat ipsum corpus suum dum a se animatur.
Ideo philosophi hominem mundum parvum magnum
et brevem dixerunt. Ibidem. Verum est omnem
animam ad originis sue sedem reverti sed
que corpus tamquam peregrina incolunt
cito post corpus velud ad patriam cito re
vertuntur. Que vero corporis illecebris ut suis
sedibus inherent quanto ab illis violen
tius separantur tanto ad superna serius
revertuntur. Quintilianus libro causarum
celestis providencia multa vivit [?] et ista
nostra distemperat. Vere nunc nobis incor
poris animarum qua corporis formas dedit.
Vide infra cognicio. Idem ingistancia [?] Item
sapientia. Macrobius super sompnium Scipionis
anime de celo lapse in corpora sunt. Hec
anime anima perfecte sapiens dum corpore
utitur si unde orta sit recognoscat.

Animus

Apuleyus de deo Socratis. Animorum est enim
omnes cupiant optime vivere et sciat nullo
alia re quam animo se posse ut optime
vivas animus colendus. Iste enim animus co
lunt et si vis actus eius aliquid occu
cianda sunt quibus dirigitur pedes quibus
... erit animorum ergo est animum sinu non recte co
lant. Tullius in paradoxis deus tibi

dedit tibi animum quo nichil prestantius vel
divinius est. Sic te ipsum contempnes ut nichil
inter te et pecudem esse putemus. Hermes
Trimegistus libro de deo deorum interiorem animi
quam nullo animi caligo confundit
non densitas terre operum eius impedit nec
altitudo profunda aspectum eius optinuit.
Anima ubique est et ubique est. Tullius in
fine ortensii et Augustinus introducit 2o de
trinitate capitulo ultimo. Si ut antiqui philosophi
maximi longeque clarissimi placuit
eternos animos ac divinos habemus sic
estimandum est quo magis hii semper fuerint in
cursu suo et investigandi cupiditate quo
nunquam se admiscuerint et implicuerint
viciis et erroribus hominum hoc hiis facil
liorem ascensum in celum et reditum
fore. Seneca epistola de cogitatione preter
animum nichil mirabile cui magno nichil
magnum. Idem epistola 3a Nichil hoc optimo
generosus animus quod excitatur ad honesta ne
minem contempsit ingenium virum humilia de
lectant et sordida magnorum rerum species
ad se trahit et extollit quemadmodum flamma
dum surgit in rectum latere et deprimi non
potest. Ita animus in immotu est eo nobilior
vehementior fuit. Sed felix qui ad me
liora hunc impetum dedit. Ponet se ex
se iurisdictionem fortune prevalet secunda adversa
comminuet et alia ad miranda despiciat.
Idem epistola 66ta Quo casa vir magnus
quoniam potest ex deformi humilique corpusculo
magnus animus nec deformitate corporis
animus feditur sed pulcritudine animi
corpus ornatur. Idem epistola 8 Magna
maior est animus que aliena si possunt
et fecit sibi pacem nichil timendo et fecit
sibi divitias nichil appetendo. Salustius
in prologo katheliniano Omnis vis nostra
sita est in animo et corpore animi imperio
corporis servicio magis utimur alterum nobis
cum diis alterum cum beluis commune. Vide
supra accidia. Item adulacio. Item benefi
cio. Item bursia. Item fortuna. Item
immortalis. Item ignoscere. Item magna
nimitas. Item ira. Item certe securitas regis.
Seneca libro de brevitate vite
si artifices es mente hominis animum dis-
quam magnus sit quam pusillus quod tempus est

siquid in vita tua sit ignotus

Animal

Aristoteles primo de anima al universale a(nima)l
est aut posterius est Commentator primo de anima
Animalia sunt nobilissima corporis generabilium
et corruptibilium 2o de anima al e al
in sensu tactus 2o de anima vite e al sic
sed in 3o de anima Impossibile e corpus alis
esse simplex elementum Ibidem al lz lingua ut
significet aliquid alteri ali Aristoteles de ali
bus Omnia alia natur appetunt delecta
tionem Omne al carens pulmone caret
voce Ibidem Omne al vocat sua comparem
tempore coytus propria voce Aristoteles hoc sicut
Avicenna Aristoteles de alibus Omnia alia
natur appetunt delectacionem Ibidem in alibus
mamille incipiunt ingrossari
de alibus propter timorem accidit effusio
urine vel ventris Ibidem alibus na
tantibus ponitur corrigium inter digi
tos pedum Aristoteles v et Simplicio Sensus
in ali sunt cause salutis animalis Demo
tibus aliud estimandum est al quadrupedibus
cuiusmodi bene legibus rectam et munitam
quam sicud in civitate uno ex principe
inter esse omnibus operacionibus cum
dicit necesse est autem constare inequalis parte
corporis sed in vino primo tum

Apes

Seneca epistola 82a Apes imitari debemus
que vagantur et flores ad mel faciendum
ydoneas carpunt deinde quecumque attu
lerit disponunt ac per favos digerunt
dicit nos quecumque ex diversa lectione
congessimus separare deinde adhibita
ingenii nostri facultate in unum sapo
rem varia illa libamenta confundere
8no de alibus Apes in vere et in au
tumpno mollificant sed mel vernale
mundius et dulcius est Ibidem cibus
est mel tempore yemis Ibidem apes habent
reges qui non exit ab alveari nisi
cum omnibus apibus Ibidem cum fatigatur
rex apium in volatu fert ipsum
turba apium Vide certa de proprietatibus
rerum capitulo de apibus

Appetitus

Aristoteles primo phisicorum materia appetit formam
sicud femina et turpe bonum Ibidem nichil
appetitur nisi lz Ibidem nichil appetit
quod sibi gravi est Arist de anima appetitus

est duplex scilicet intellectus et ille est voluntatis
et sensus et ille dividitur in yrascibilem et con
cupiscibilem 3o de anima appetibile
maxime movet appetitum sub racione boni
sive hoc sit bonum vel apparens Aristoteles
de alibus Omnia alia natur appetunt
delectationem 8 xo de alibus in omnibus
alibus semper est appetitus et delectatio
coytus primo rethoricorum Omnia bonum
appetunt Ethicorum 1o ethicorum 3o topicorum 3o
de consolacione primo ethicorum Omnis ars
et omnis disciplina sic actus et electio bonum
quoddam appetere videtur De bona fortuna ap
petitus nobilis natur tendit in bona 6to
ethicorum na maxime fugit tristiciam et appe
tit delectabilem

Aqua

Aristoteles metheororum aqua e ma omni lique
fabilium 3o metheororum aque magis frigide
de nocte quam de die 8 vmo de alibus vacce
plus diligunt bibere aquam claram equi
vero turbidam liquor primo thopicorum
omnis aqua cum alia Aristoteles eadem esse videtur
infra liquor

Arbor

Septimo de alibus arbores que multum
fructificant cito consenescunt quia cibus carum
transit in semen 19o de alibus pilis de al
natis non cadunt ut folia arboribus
et pluribus avibus quia calinicas est prope
mutacionem etatis temporum quorum redditus circu
laris est Ibidem non cadunt folia de arboribus
in quibus est humor pinguis

Ars

Aristoteles 2o ethicorum ars respicit medium quia
quod aliquod opus bene factum arte est nichil
est auferendum nec addendum Terencius
in adelphis Ita est vita hominum quasi luduntur
tessaris tu id quod maxime opus est non
cadit forte nec id cecidit arte corrigatur
Primo metheororum hominum genus arte et racione
vivunt Ibidem sicud ait polinius Experi
encia artem facit Inexperiencia vero ca
sum Ibidem artifex sapior experte et architector
manuali artifice 6to metheororum nulla
ars preter probat suum subiectum esse sed suppo
nit Ibidem primo metheororum ars est principium in
alio Natura est principium in se 2o
phisicorum ars imitatur naturam inquantum
possibile primo de anima arte ex uti organis
suis Primo Aristoteles v scilicet sensitivo arti
animalis non corpore Aristoteles v secundum sensitivo arti
fex secundum suum posse intendit se assimilare
nature Ibidem ars semper sequitur naturam
2o de anima naturalia sunt priora artificialibus

Rad(?) cituror(?) cetera difficilia ars sp(?) fuit
extitit, sed de cituror ars est grex(?) sed facti
bilium, 2o Seneca difficilium est prima
principio aliquam artem invenire sed ipsa invento
facile est augere et addere [illegible] primo post
ars supplet defectum nature, 3o pollicitatur
non sed in principio erudiendi sunt in arte vult
et non sed in artibus liberalibus ut est in
sed / primo rethorice nulla ars faciet primo
qua pertinet sunt infinita et non stabilia
2o rethorice sic sine arte et ratione ali
quid fieri est posse magis parte quod
posse est fit / primo poete apostolus bonitas
artis laudande querit in victor philosophus et
non contra / Seneca epistola 2a quicquid facit
et ingenium est leniter arte non vincitur /
Idem in epistola magni artificis est clau
sisse totum in exiguo / Quintilianus de
oratoris institutione libro 2o Omnia que
ars consummavit certum est [illegible] initium du
xisse ad virtutes 9o arthe cituror
Omnis artifex diligit opus suum / Ovidius
primo de amore / Artes non differunt ad in
vicem nisi [illegible] ve demonstrationis
vel nobilitatem subiecti vel utroque modo / Boetius
ad lucillum / Omnis ars imitatio est nature
Tullius libro 3o rethorice vetus ars porro
non commoda confirmat et auget / Seneca
libro de artibus liberalibus / Liberales artes
non perducunt ad virtutem sed expediunt / Ibidem
mercenaria artificia sunt / Boetius de
prohemio arismetrice sic nulla est ars
sic absoluta suis partibus / Nullus indiget
suis [illegible] in [illegible] sua ut non [illegible]
[illegible] ad [illegible] desiderat / Idem ibidem
libro 1o Omnis ars omnisque disciplina
honorabiliorem naturaliter habet rationem quam artificium
quod manu atque opere artifices exercetur
[illegible] atque [illegible] sanctius
est scire quod quisque faciat quam ipsum id
efficere quod faciat / Artifices corporis quasi servus
famulatur ratio vero quasi domina imperat / Ve
getius de re militari libro [illegible] antiquis
est proditus quod sua omnes artes in media
tione consistere / [illegible] platonem [illegible]
Ibidem ponit libro [illegible] capitulo 11o [illegible] subito
[illegible] cesare [illegible] cogitasse [illegible]
[illegible] ut non esset [illegible] fragile sed
ductile quod ad [illegible] ad cesarem [illegible]
fialem vitream quam cesar ad terram proiecit
quam artifex sustulit et cum martello
fialem que se complicuerat correxit
Requisitus autem a cesare [illegible] alius
haberet artem nosset / [illegible] quod [illegible] cesar

[illegible] de talari ne [illegible] habetur

Dicendum poetas de eodem

Virgilius in bucolicis pallas quas condidit
artes ipsa colat / Oracius in epistola penultima
[illegible] mediocrium est permittit medici trac
tant fabrilia fabri / [illegible] in [illegible]
ars poemata passim / Ovidius libro de arte
levis currus arte regendus / arte veloces rates
remique reguntur arte levis currus arte regen
dus amor / Pamphilus in 3o Ars
animos frangit et firmas destruit urbes
Arte cadunt turres arte levatur onus / Est
piscis liquidis [illegible] arte sub undis
Et pedibus [illegible]
in [illegible] ars ad [illegible]
saepe suo [illegible] officio et non donare [illegible]
[illegible] potuit parentes hoc [illegible]
dabit officium [illegible] prudentia ducat
sollertia vitam / Idem capitulo 9o Nam solet
ars durum saepe [illegible] / Claudianus
in de raptu proserpine [illegible] dissuasor ho
nesti [illegible] oblimat copia
mentes provocat et segnes animos [illegible]
remotas / Ingeniosa vias paulatim ex
plorat egestas / Utque arte [illegible] studio
sed [illegible] / Idem ars [illegible] magnas
saepe [illegible] opes [illegible] est pectus in
[illegible] penitus [illegible] arte / Ars
hominem format ne sunt esse malum
[illegible] / [illegible] in poetria / Ars
sua docendi [illegible] / Ibidem ars
[illegible] bona [illegible] opes [illegible]
arte puer / Iacobus [illegible] ars
bona [illegible] opes [illegible] aliquid
nam [illegible] subito fortuna recedit ars re
manet vitam que hominis non deserit um
quam / Oracius in sermonibus / Artibus
solis gloria debetur / Ovidius de ponto
Artibus ingenuis quesita est gloria multis
Virgilius in [illegible] eneidos [illegible]
[illegible] attingere artes / Claudianus
in [illegible]
[illegible]
[illegible]
sublimes tendit ad artes [illegible]
[illegible] artes [illegible] partes
[illegible] poete / [illegible]
[illegible] / Primo [illegible]
[illegible]
[illegible] athenas [illegible]
[illegible]

Arrogancia

Tullius libro primo rethorice vetus quarto
gancia odium parit eciam comitem insolencia
arrogancia Seneca de forma vite Non
eris arrogans quia nosti sine arrogancia
postulanti impetrare Boecius lib. 2o
tho 2o quod arrogancia sit cunctis odiosus
vide infra temeritas superbia

Auctoritas

Quintilianus libro 3o de institutis plurimum
in consiliis videlicet auctoritas hugo de
sancto victore libro 3o compendii philosophie
firmior est sententia que auctoritate sapientum
ducitur

Avaricia

Seneca libro de moribus avaricia senilis
monstro similis est quid enim stultius quam
deficiente via augere viaticum Seneca
2o libro de omnibus malibus tanta iniquitas
hominum ad desideria crescit in terram
et defodit et infinitum tellus immersit
ut quererit aurum non minore periculo quam
tenuit quam possederit Idem epistola septima natura
integros ac liberos nos genuit nichil
quod avariciam irritaret posuit in aperto
et infra aurum quidem et argentum et
propter ista inquietudinem pacem agentibus ferrum et
quasi male nobis committeret et abscondit
et nos in lucem protraxit per quod pugnemus con
tinuamque est causas periculorum nostrorum et
instrumento dissecto terrarum pondere
erumpunt ac pessimis quanto certius? Illiberalitas
insanabilis est Primo magnorum morum
Illecebralis est que non consumunt in
bono? Ille qui querit et quid est Salus
tius in kathelina kathelinario avaricia
fidem probitatem ceteras que bonas artes sub
vertit pro eis superbia crudelitatem deos
negligere omnia venalia edocuit a
varicia semper infinita insaciabilis est neque
copia neque inopia minuitur Tullius libro
2o de oratore Avaricia si tollere vultis
mater est tollenda luxuries Idem 2o
libro rethorice nove Avaricia homines
ad omnia mala impellit libro quinto
Avaricia est immoderata appetitio alie
norum libro 6to Tunc sunt res que pro
sunt homines ad turpe compendium commonere
Inopia atque avaricia Seneca libro 4o
epistola prima Nemo sit esse avarum intelligit
neque cupiditatem cupidus libro primo epistola 2a
avarus quod pecunia retentum sit non
pandit Ibidem avarus omnibus malis
tacet lucro libro 19o epistola prima In nullum
avarus bonus in se pessimus Ibidem epistola
9a Nulla avaricia sine pena est Ibidem
de brevitate vite Solius temporis honesta
avaricia est Idem de consolatione ad Elbiam
matrem Avaricia est vehementissima hinc
omnibus pestibus Cupiditati nichil satis est
nature satis est eciam parum Idem libro de 10
de abilibus Avaricia quidem omnibus
abstulit si negat Fulgencius libro
mithologiarum Avarus nimis stultus
est ut sibi prodesse non noverit Idem
libro 3o Cupiditas modum habere non novit
Boecius libro 2o de consolatione prosa quinta
Avaricie nichil satis est et disciplina secundo
fame noverca est et mater tenacitas
Salustius in kathelina Avaricia pecunie
studium habet quam nemo sapiens concupivit
ea quasi malis venenis imbuta corpus
animum que virilem effeminat semper infinita est
semper insaciabilis neque copia neque inopia
Tullius de senectute Avaricia senilis
quid sibi velit non intelligo quid enim absur
dius quam quo minus restat vie plus via
tici querere Idem primo rethorice nove In
malum est avaricia magnus multis enim
magnis incommodis afficit pecunie cupidi
tas Idem libro de officiis nichil est tam
angusti animi tamque parvi quam divicias
amare nichil honestius nichil magnificencius
quam pecuniam contempnere si non habeas et si
habeas ad beneficenciam liberalitatem que conferre Se
neca de dono Mercurii libro 3o Apuleius
viciorum fundamentum est avaricia Idem epistola
42 Sicut per canis frusta panis vel
carnis a domino missa aperto ore capta
et quecumque accipit protinus devorat et semper
ad spem futuri inhiat Ita evenit nobis
quicquid enim expectantibus nobis fortuna
proiecit sine ulla voluptate dimittimus
statim ad rapinam alterius erecti et attoniti
statim hoc sapientibus evenit non contulimus
inter hec sapientes evenit non consilium nisi?
de cronis in statione libro 2o non tum de est
avaro quod habet quam quod non habet Idem de dicta
matorum IX Omnia facinora ni fallor
nos vel cupiditate vel dissimulationibus
trahunt Cassiodorus libro 3o epistola 7a
Avaricia fuge Idem libro 12 epistola 1a
Cogita illa precium viciorum avaricia
fuge cui cuncta omnia detestabilia divicie
non famulantur

Secundum poetas de avaricia

Oracius in epistola 2a Sperne avariciam misera
que cupidine pectus Semper avarus eget Iuve-
nis auri que recondit Nesciens uti composi-
tis metuensque tangere sacrum Item
quo plura pasti tanto plura petunt Ovidius
Quid avarus opes et que lassent emendo
Equora primo naufragus ore bibit Idem
in 3o Methamorfoseos Inopem me copia
fecit Juvenalis libro 5to Cum furor
haut dubius cum sit manifesta freneses
ut locuples moriar et egenti vivere fato
Interea cum pleno turget sacculus ore
crescit amor nummi quantum pecunia crescit
Et minus hanc optat qui non habet ergo paratur
altera villa tibi cum rus non sufficit una In-
fra tantis parta malis cura maiore
metuque servantur misera magni custo-
dia census Claudianus in Ruffinum
Cernas male collegit sullatas excetra
pariter has perquinati excetra refundit
opes Galterus in Allexandreidos Cum
semel optinuit victorum in aula
pestis avaricie que sola incarcerat nos
omnes virtutes spreto moderamine nostras
currit in facinus nec leges curia oneat
Oracius prima epistola Sperne avariciam
miseraque cupidine pectus Idem in sermone
Cum te fundunt? esto demoneat lucro ne
que yems ignis mare ferrum nichil ob-
stet tibi dum ne sit te ditior alter
quid iuvat immensum te argenti pondus
et auri furtim defossa timidum deponere terra
Subdit non tuus hoc capiat venter plus
quam meus Idem ac bona pro bonum de-
cepta cupidine falsi Vel sat est inquit
Subdit Congestis undique saccis indormis
et non dormis inhians et tamquam sacra
sacras Congeris aut pictis tamquam gaudes
tabellis Idem contra predictam cupiditate tanto
quamvis virgis Alanus in problemmatibus
Non sibi sed reliquis aries sua vellera por-
tat Sic aliis vivit semper avarus hoc Frontinus
libro 5o Casellini obsidente Hanibale predi-
to mecone tanta in opia compressi sunt ut centum
denariis murem vendidisse predictum meconie
sit eiusque venditorem fame periisse emptorem
autem vixisse Galterus in Allexandr. Cum semel i-
nvenit aliis obtinuit in aula victorum
nostrum pestis avaricie que omnes virtutes sola
incarcerat spreto moderamine nostras currit
in facinus vel leges cum curat Idem libro
Amo quid tibi diviciis opus est quam esuries

sp avarus prestant quanto plura potasti et ha-
bendis aquibus vires ardes sitique famem
facis defectum copia nostra Sicutius torquet
avari amissi meorem quam dilecti habeus
Visitatur cur homo qui cinis es et pana
nunc sepelis es Geri et hec erat eris
non eris hec cum sepultus eris quicquid
que sepultor es eris Viri sepe per intus que
non sub marmore putas Non hodie qui
heri novus hec impar heri Ovidius
libro 1o fastorum tempore crevit amor qui nunc
est summus habendi Vix ultra quo ulteriaz
progrediatur habet Lucanus libro 3o Ferrum
morteque timent avaro nescit amor beatho
Vt quesitis opibus sed nomen fuge avari-
ciam tibi divicie si pauper sis habundas
Quamvis quisquis eris ne pauper te gravidat
habeas vitam quas nunc alter habet opes
Marcialis coquus libro Undique non sibi non
aliis prodest dum vivit avarus et prodest
aliis et sibi dum moritur Prudencius
stomachic pat ne iurgis in sacietatis
habet Pigmeis spoliatque suos fames
impya natos Boecius libro 2o de con-
solatione 3o Quamvis fluente dives auri
gurgite Non expleturas cogat avarus
opes Oneret baccis colla rubri litoris Rura-
que centenos sauciat optima bone Nec cura
mordax deserit superstitem defunctumque leves
non comitantur opes Pamphilius Dum
bibit ydropicus magis et sitit et capit
Undam Sic magis exardet semper avaricia
Unde pestis avaricie fragili urget in
nimbis etate Gaufredus in poetria nova
liber iste de viciis quo sunt hominis Cum satis
est quod habet pauper qui plus cupit Jacobus
Beneventanus ydropico similis inequa pa-
tria avarus Insclyo rapine nocte dieque
tacet Custos non dives costat avarus
opum Auctor astrolabie ydropico similis
adest nemo nisi dives avarus Golie
Enervi insaciabilis sitis Auctor sibi nonbg
medicorum ydropico similis omnis avarus adest
Non gaudet partis quia tangere parte veretur
Ne sibi deficiat pauper avarus eget Est
similis talpe tincti manibus tectum Nec ob
deficiat sit perit ipse fame Monterrang
infirma clerici fuerit famulos divites appellat
avarus Juvenalis libro 5to Humane
mentis vicium fera cupido in domiti
census nam dives sed qui vult Et tanto
vult sitis sed que venena legunt et timens
metus nisi pudor inequam properantis

anan vincit conteri castus et castus ist

Auctor siccarum

Seneca de forma vite Non te moveat dicentis
auctoritas vtrum quis sit sed quid dicat attende
Priscianus in prohemio Cum omnis eloquencie doctri-
na et omne studiorum genus prefulgens sapiencie
luce a grecorum fontibus sit derivata latinos
proprio sermone invenio celebrasse et in omnibus
illorum vestigia liberalibus constitutas artibus
video Et infra in quibus maxime vetus-
tissimi grammatici artem arguunt peccasse tamquam auc-
tores quanto sunt iuniores tanto perspica-
ciores et ingeniis floruisse et diligencia va-
luisse omnium iudicio confirmantur eruditissimorum
Item libro quarto quia in omni doctrina aucto-
ribus venia in talibus de primo dubitacionibus
cum perindulgeant in prohemio dum a prioribus
dicta nobis placeant dicamus ita utique
dicere videmus

Secundum poetas

Archithrenius nec si vides autore precio lemose
libellum Arguit in quemquam meruit depedat
Horatius Oracius epistola prima nullius
addictus iurare in verba magistri et ne me
cunque rapit tempestas deferor hospes Idem
Scriptorum chorus omnis amat nemus et
fugit urbes Idem sermonum in decem puter
poemata passim Persius barbatum hec
magistro dicere quem dira cicute sorbicio
tollat i socratem Ovidius secundo de tristibus
Omne genus scripti gravitate tragedia vincit
hoc quoque materiam semper amoris habet Auctor qui
incipit astrolabii Non aque sed quid sit
tibi cure Autori nomine dicunt liber dicta
suo

Accidens secundum philosophos

Primo et secundo thopicorum et in predicamento accidens est
quod adest vel abest preter subiecti corrupcionem
et cetera vbi videantur tercio et quarto metaphysice
accidens non est accidens nisi inquantum
ambo accidunt Ibidem Infinita sunt accidencia
secundo posteriorum sunt in infinita accidunt Ibidem accidencia
non sunt entia nisi quia sunt entis Ibidem
primo phisicorum prior est accidente natura tempore et tempore
Ibidem accidentis diffinicio sit per addicionem eius subiecti
vnde diffinitur per aliud genus a suo nomine
sed per sua substanciam Ibidem que accidens separat
separat et distinguit priorum posteriorum quod
verum est nulli accidit Primo de anima accidencia
magnam partem conferunt ad cognoscendum
quod quid est secundo de anima et secundo de celo
quidquid advenit enti in actu est sibi acci-
dentale Ibidem forme rerum accidentalium artificialium
sunt accidencia Ibidem omnia artificialia

sunt tantum accidentis respectu naturalium primo de celo
omne quod habet causam cum causa habet causa accidencia primo
thopicorum accidencia minime primo subiectorum sunt Hoc
accidencia quedam maligne non sunt per nichil sed
per aliquid non nomine In principio in physica est
accidens esse sine eo in quo est

Audacia primo

Secundum philosophos infra terminos plus in memorie
per medium sunt nocens absque pudore audacia
homo ledit innocens vero ad mete perficit
Ethicorum tercio et quarto vna Nam audaces sunt qui
sepe inceptive precipites et eius fine Ibidem
audacia est vna tercio sexto Iuvenes audaces
sunt animosi et eius bone spei quorum hec
quidem non timent hec non audaciter faciunt Seneca
libro secundo de quomodo naturalibus Nullus pe-
nosior hostis quam quem audacia angustie
facient Idem in premiis in rebus dubiis
multum valet audacia Cassiodorus libro
tercio epistola de audentes facit amor fiducia
sui Valerius maximus libro tercio libro
de audacia fortitudine Curacius quedam vltime
senectutis omnibus cum dionisii tyrani
capud imminere optantibus sola
cotidie matutino tempore deos ut incolumis
ac sibi superstes esset orabat quod ubi is cogno-
vit non debitam sibi ad imaginem benevolen-
ciam admirans eam et quid ita faceret a quo
merito suo faceret interrogavit Tunc illa
certa est inquit racio propositi mei Puella
enim cum tyrannum haberemus carere eo cupie-
bam quo interfecto aliquanto acrior alius
deterior arcem occupavit Finiri eius dominacionem
magnum fuit quam estimabam Tercium te suppor-
tat in posteriorem habere cepimus ideo inquit ita
quod ne tu si fueris absumptus deterior in locum
tuum succedat caput meum pro tua salute
devoveo tam facetam audaciam dionisius
punire erubuit Ethicorum libro x in polli-
cracione dyomedes pirata ab alexandro re-
ge apprehensus interrogatus quid ei videtur
quod mare haberet infestum libera contumacia
quod tibi inquit ut tu orbem terrarum
Sed quia id ego vno navigio facio
latro vocor quia tu magna classe dicaris
imperator Si solus captus sit alexander
latro et si ad nutum dyomedis famulentur
populi et dyomedes imperator

Secundum poetas

Virgilius Eneydos libro primo et per proprium
audaces fortuna iuvat Ovidius libro
primo de arte audacem fortes quod venus

quod innuit libro 2o de consolatione Audaces fortuna
quem metus quod innuit Esopus fabula 2a Audax
mandare timidus fortem quod debilis audaci
am vident esse leonem Richardus libro de per
tractatione imperatorum audacium audax vim
cohibere solet Ouidius libro methamorfoseos
In audaces non est audacia tuta sed au
dentes deus ipse innuat Idem libro primo
tristium interdum audaces cogunt esse ne
cessitas Virgilius in Eneidos Tu ne cede malis
sed contra audacior ito quam tua te fortuna
sinet Architrenius primo audacia decipit
animos Idem in bella venit in bellis in
ter ermis marina Alanus in planctibus
Impleuit et medius tamen est in fine nato
Dum videt auxilium vim sibi fit tamen in
ter consortes audacior est homo nequam
et una sit in contra hoste minate totus
Alanus ibidem Audaces fortuna iuuat mel
gaudet cor audax [illegible]

Auditor primo

Aristoteles de sensu et sensato Sermo audibilis corporis
est causa discipline Seneca ibidem discipula
non reddit nisi preloquela, sequela non reddit
nisi pandetur de sensu et sensato Auditus
magna parte confert ad intellectum et pru
dentiam Ibidem primus sensus nuo non per
deuenire ad aures plurium si vnus in sensu sed
In ipsis auditus est aer impositus ani
mo Tor ibidem Auditor in hoc alit discipulorum
Ex hiis verbis sapientum audi vide tace et
respice mundi

Secundum poetas

Ouidius libro de ponto spectat auditor
cum laudataque virtus Crescit et immensum
gloria calcar habet Oratius prima epistola Nemo
adeo ferus est vt non mitescere possit
Si modo culture patientem commodet aurem
Terentius in Eunucho que vos audien
tes et gratias optime

Aues secundum philosophos

Primo de alibus quemadmodum pluma est in
auibus sic squama in piscibus 8o de alibus
Non est auis vnquam species ut sic [illegible] in
tellige [illegible] ~~[illegible] non est auditus multis~~
ut comedant 5 de alibus Aues loca dedit
hinc rostra Primo ibidem Aues non inguem
nec hinc vesicam quia parum bibunt et
quod superest transit in plumas sic pisces
quod superest transit in squamas Ibidem
Aues parui corporis sunt multi corporis et
multorum ouorum quia nutrimentum transit in sperma
Cetera vide in de proprietatibus rerum

Auarus

Primo de alibus omne alte [illegible] auis bene cas
mo loco preter hominem Ibidem aues multum
prominentes et magne sunt sterilitate
et garrulitate Seneca sermonibus Aue
frequentius vite que lingua Alanus in
planctibus perpetuas stringas sol lucis
mitat in [illegible] Corda parua clas dogma
docens [illegible] Cetera vide in de proprietatibus rerum

Aurum

Aristoteles in de sensu et sensatis aurum non putres
cit Virgilius in Eneidos Auri non mortalia
pectora cogis auri sacra fames Ouidius
2o methamorfoseos Auxius [illegible] opes
fruatur animo capit arca omnia fugiens
Ibidem illo effodiuntur opes irritamenta
malorum Idem nocuum ferrum ferroque no
centius aurum prodierat prodit et bellum
quod pugnat vtroque Architrenius pulg
quod album nec cogitur auri Idem vt igne
torrentur aurum Sic gratia surgit in auro ple
nior et quoniam facies ocior gerit Tibi
bulus libro primo quid prodesse pe
ctore pondus dantis auri Ouidius
libro 2o de arte Aurea nunc vere sunt
secula plurima auro Venit onores auro
conciliatur amor Oracius prima epistola
Vilius argentum auro virtutibus aurum Archi
tor libro primo auri cessit amor qui
pectora sepe adimit quo capitur mo ile
gemus quo polluat omne de radice
malum Cuius violentius ardet
ambitio crescentem modo stimulant quod
rapinis addita luxa fame mercia
lis totus Idem quod maiestas auri
corrupto pateret Virgilius in 6to
si nunc se nobis ille aureus arbore ra
mus ostendat Galterus libro 7o
Aurum nisi [illegible] in opus oblitum respuat
aurum

Auxilium subinuare

Cassiodorus libro 12 [illegible] pro [illegible]
subuenire si non pascit [illegible] 2o
pollicitorum Amicos largiri et auxiliari
delectabilissimum est Socrates in amphio
ristinis [illegible] amicos si nunc pro colari
carum [illegible] occipe et vltro [illegible] 26
[illegible] auxiliatores Idem nulli rei
sine nec assis nec sanctas [illegible]
et tu talia operum qualia operantibus
auxiliatores Aristoteles libro 2o rethorice 24
[illegible] amicitie est gratia et non re
questum facere Idem 10 ethicorum Dum in
arbitrium auxiliari in iusta patie
tibus Salustius in Katilina au
xilium [illegible] petas et [illegible]
mus Cassiodorus libro 8to epistola 29
Subuenire sibi amicus est Idem 12

epistolarum epistola 7ta Gratificantur nam illis
amplius qui nobis aliqua promittunt inguit
Seneca in proverbiis sed in adversis ampliora
qui in iratis commodat

Beatitudinem poetis

Ovidius de ponto metro penultimo
regina credas in rebus est succurrere lapsis
Et nisi bonum et homines voluntas beatitudinem
bus nulla quidem arte labor Gausstech
in poetica langwoget eget medico solamine
luctus egestas subsidio Alanus in planctu
Stratus humi palmes subeuntibus
diget ulmis Indiget auxilio divitis
omnis inops Idem ibidem aufferet sepe solo
magna imbres licet solis et pura gravem
dia noceat in vindicat iustitia dare et deceat

Beatitudo futura que est primum in philosophis
Tullius de natura deorum libro primo quid
exponit totum de ipsis immortalibus opinionem fictam
esse ab hominibus sapientibus rei publice
causa ut quos ratio non posset eos ad officium
religio duceret Seneca libro tragediarum
in Erculae inviolatum stigias fertur ad om
bras Inclita virtus vivite fortes nec
letheas sena pigros vos fata trahent
sed summas cum veniet horas quas suprema dies
Igitur ad superos gloria pandet Boecius libro
2o prosa 4ta Extremum bonorum quam nullis
detrahat dies Nulla minimat potestas
nullius sistat improbitas deos fieri Cum
enim ita sint de malorum inseparabili quis
dubitet Cassiodori libro 2o epistola
prima Inclita beatitudine sine fine
gaudium est sine aliquo tedio manens
semper eternitas et inspectio sola divinitatis
efficiat ut beati esse possimus que vocatur
permanente prestat hec ratio dictante cumulat
Boecius de consolatione 3o prosa 2a liquet beatitudi
nem esse statum omnium bonorum aggregatione
perfectum hunc diverso tramite omnes conatur
adipisci Est enim mentibus hominum veri
boni naturaliter inserta cupiditas sed ad falsa
devius error abducit Apuleyus de
doctrina platonis Ille dicit omnibus bonis
videri cui et bona suppetunt et quo in
cibis curare debeat Callet una quedam
beatitudo cum ingenium mine vitam que
perfectionem Alia cum ad perfectionem vite nichil
deest atque ipsa contemplacione fruitur
contempti utraque felicitas a te manet
(struck through) ... Scipionis libro
primo Sole faciunt virtutes beatum nulla
alia via hoc nomine quisque adi
piscitur Unde quid estimat non nisi
perfectionibus virtutis in esse solos philosophos

esse beatos pronunciavit Tullius in paradoxis
Nemo potest non esse beatissimus qui est aptus
sibi qui in se uno ponit omnia Item
libro 1o Tusculanarum questionum Cuius cor
facilius ad omnes cupiditates inflaman
solcamus Tum prestito beati erimus cum corporibus
relictis et cupiditatibus emulacionum in
coeptes. erimus totos nos in contemplacio
aspicere Ex rebus potissimum quia natura
in est mentibus nostris inde videndi cupi
ditas que perpetue visione fruentur qui
tunc erit cum ad hunc tunc impollente col
ligine clausi erant cum acie mentis aspi
cere cupiebant Boecius de consolatione 3o prosa 2a
Omnis mortalium cura quam multiplicium
studiorum labor exercet diverso quidem calle
procedit sed ad unum beatitudinis finem nititur
pervenire Ibidem prosa beatitudo summa in
deo et ipsa est divinitas quia per ad eptorum
divinitatis homines beati fiunt Idem omnis
beatus est deus sed natura unus sed deus per adoc
ionem mixtione prohibet plures esse deos
Ibidem beatitudo est primum humanorum ac
unum Aristoteles Tullius libro 1o de
fine bonorum et malorum sapiens semper beatus
est Idem ibidem libro 3o Illud solum
bonum est quod honestum est ex quo est
id beate vivere est cum virtute vivere Idem de
beata vita libro 1mo Consequens est
beatam vitam virtute esse contentam Seneca
epistolarum liquet tibi lucilli sicuti in mentem
posse beate vivere nec tollerabiliter quidem sine
sapientie studio et beatam vitam perfectam
sapientia efficit tollerabilem et inchoacionem
Idem epistola 17 bonum non enim quod vulgus
appellat ad quam pecunia multa defluxit
sed illa cui bonum omne in animo eructum
et excelsum est mortalia calcante quae
sua gratia movetur ad illius leges co
ponitur sic vivitur sicut illa cui bona
sua nulla prestabit nec optutat qui ma
la in bonum vertit Idem epistola 31 Nec for
tuna quidem et video te beatum facere me
horum non patitur vetustate obtinet ego
animum sed ad hoc quidem rectus bonus et
magnus Quid aliud voces sed inde
quam deum in humano corpore hospitantem
beatamque tam in equitem romanum quam liber
tinum quam in servum cadere potest Idem libro
20 epistola prima Nec est beatus qui se esse
non putat Idem epistola 4ta apud epicurum
duo bona sunt ex quibus summum bonum
componitur ut corpus sine dolore sic
animus sine turbatione

Seneca ... (marginal note, partly illegible) Stud ... pro quolibet ... ad beatum
sed ... perfectum ... duce ... ad beatum
vitam ... perficitur ...

Secundum poetas

Bonus et in placatus vicio qui plurimum tenet pe
cunias fatui beabit. Seneca quod bene quod iuste
quod recte facias ipse. Oracius libro 2o carminum
Crescentem sequitur cura pecuniam non possidentem
multa vocaveris recte beatum. Rectius occupat
nomen beati qui deorum muneribus sapienter
uti scit. Duramque callet pauperiem pati. Ibidem
Vtrisque ab omni parte beatum. Claudius Despicere
divicias seiuns animo esse beatus. Seneca Qui
sustinuit medicum sepe amari. Oracius
in sermonibus Beatus ille qui procul negociis
paterna rura bobus exercet suis.

Beneficium

Macrobius libro 2o saturnaliorum prouerbium fuit
sunt beneficium dando accepit accipit quicumque
dedit. Tulius 2o de officiis in beneficiis col
locandis mores hominum sequi honesta est.
Seneca libro 1o de beneficiis Beneficium est
benivola actio tribuens gaudium acci
piens que tribuendo. Idem magni animi
et boni non fructum beneficiorum sequi sed ipsa
que post malos inquirere quia multi hoc
indigni sunt et tamen dies oriens quod
magnificum est multa perdere si nemo de
cepit. Ibidem vno bene posito beneficio multorum
amissorum salvatur alia salviuntur dampna
Et ita assiduitas nocti permitatur cuius
ingrediens ad visus unum vel ad alterum
visus alterum non erit durorum oblitus non
erit terrissime quia occiderunt in eorum
reducatur. Ibidem beneficia que conscientia peccati
accepta non sunt loco et tempore fiant. Ibidem
nullum tam bonum beneficium quod non vel
licet malignitas possit. Ibidem nullum
tam angustum quod non bonus interpres ex
tendit. Ibidem 2o Archellaus rex Socratem
ut ad se veniret rogavit dixisse Socrates
fertur nolle se ad eum venire de quo ac
ciperet beneficia cum reddere illi paria non
posset. Ibidem libro 1o quemadmodum meretrix
ne multos se decet ut nemo non aliud
signum familiaris amicicie ferat. Sic que
beneficia sua amabilia esse velit excogitat
quid et multa obligant et cum singula ha
beant quo se ceteris preferant. Ibidem libro
ultimo Non est magni animi decere et
perdere. Lactancius fine ceteris de beata vita
libro 2a beneficia nulla est vbi utique
necessitas non est. Perdere eque ingrata
tamen se indigentibus tribuit. Cassiodorus
6to declamacionum beneficiorum

Ostancia est ut non sit necessitas sed pietas.
Nullum beneficium dandum est negligenter.
Seneca de beneficiis multo gravius venit quod
difficili quamvis plena manu datur. Idem id
beneficium est iocundum quod alteri obviam
venit. Ibidem ad Lucillium gratiam sunt
beneficia que sunt parata facilia occurencia
in quibus nulla mora fuit nisi accipien
tis verecundia. Sicut ita vitandum est in dando
beneficium scilicet ipsa supplica. Idem non refert
quid et quantum detur sed quo animo detur quia
beneficium non in eo quod datur consistit sed
in dantis animo. Idem beneficiorum memoria
senescit non per. Idem dignus est decipi
qui recipere cogitat cum daret. Idem
multo gravius male dedisse beneficium quam
non dedisse. Idem qui dedit beneficium
taceat narret qui accepit. Ex cronica
de nugis philosophorum capitulo 1mo Cleobolus
unus de 7 sapientibus dicebat Bene
faciendum esse dico ut amicicia fiat. So
crates in exhortacionibus capitulo 2o beneficientes
malis assidue alentibus canes nobis illi
impedientes pacem vel in quo bibant.
Laertius Diogenes 2to 2o philosophorum Virtutis ma
gis est benefacere quam bene pati. Ibidem libro
3uo capitulo ultimo bene pati voluit multi
facere autem fugiunt. Idem libro 9o multo magis
bene pati quam facere appetunt. Ibidem boni
et virtutis est benefacere magis amicos quam com
munis. Idem primo rethoricorum Magnificencias
est virtus factiva magnorum beneficiorum pu
sillanimitas autem contrarium libro 2o factiva
amicicie est gracie non requisitum facere
cum fecit non manifestare. Sic enim gracia
ipsius videtur et non propter aliud. Plato in
thimeo bonos viros decet comodos esse.
Tulius de officiis libro 1o quantum sine de
trimento comodari possit id tribuendum
etiam ignoto. Libro 2o est imprudens qui
pro beneficio non gratiam veram meretur postulat.
Seneca libro 2o de beneficiis Ingratum
est beneficium quod diu inter manus dantis
heserit Amor est gracia quo nimis diu
pependit. Idem omnis benignitas properat et
proprium est libenter facientium cito facere. Idem
non sunt exasperanda beneficia nec quicquam
triste illis miscendum. Etiam si quid
velis admonere id tempus quo dedit eligito.
Beneficium qui dat taceat narrat ille qui
accepit. Idem libro 3o epistola 3 nemo
sit tam certum in beneficiis manum ut non

sepe facta animo et beneficia et ma-
constant. Ibidem errat sepius beneficium
liberalius accipit quam reddit. Idem libro
de beata vita cohibendus homo est ubi bene-
ficio locus. Idem in proverbiis ab alio ex-
pectes alteri quod feceris. Ibidem bis gratum
quod opus sed vultus benivole offeratis.
Ibidem beneficia publica accipit qui sat
reddit. Ibidem beneficia dando accipit qui
digno dedit beneficium dare dicere sed reddit.
Justinus libro quinto capitulo de iniquitate dandi
et accipiendi beneficia quorum sine quo
vita hominum est mortua quisque bene multo
pare referre gratiam negligit. Cassiodorus
libro primo epistula 8 non decet difficile esse
beneficium quod non patitur sui largitate
devinctum. Idem epistula 33a tunc deorum
[illegible] cogitatio est dum se [illegible]
complent epistula 31a. Non est beneficium
quod prestat inimicus nec anceps utile
quod obsequia voluntatem concedit libro 6o
epistula contra beneficium dicitur non est quod
nulla utilitas sentit. Ibidem angusta
sunt beneficia que non cum defuncti aliquid
pollicentur. libro 2o epistula 2a [illegible]
accipitur quod sub aliqua dilatione alias
dilatione prestatur. Idem libro de amicitia
quamque amico impoderis nimis imperes.
Caritatis ad Gwalterum libro de amore
cum iniuria oblata recusat accipere
offendo nimio rubore perturbat et
[illegible] indicat avaricie vias [illegible]

Beneficium poetarum

Propter maior est fructus quam spes produc-
tor odit. Beatus [illegible] bonus esto bonus
ne te nulla dampna separat. Officium
alterius nullus narrat [illegible] atque
aliis cui tu bene feceris ipse [illegible]
Auctor qui incipit astrolabie [illegible]
tibi vis hoc quoque fac aliis

Bellum

Tullius de officiis bellum ita suscipiatur
ut nichil nisi pax quesita videatur.
Ibidem temere autem in acie decertare et ma-
nu cum hoste confligere immane quiddam et beluarum
simile est sed si necessitas postulat decertandum
et mors servituti et turpitudini ante-
ponenda est. Ibidem nec tam animum pericli-
s committenda est ut in bellis timidi
quam videamur. Sed fugienda est et illud ne
nos periculis offeramus sine causa quo
nichil stultius esse potest. Idem libro de amicitia
nichil turpius quam bellum gerere cum eo cum
quo familiariter vixisti. Illum nostra ab urbe
[illegible] Cicero pro [illegible] artis
bone et virtutis [illegible] presentibus
quasi civitas sine [illegible] libro de
re Imperatoribus [illegible] bellum
suscipiendum omnino negant nisi [illegible]
adesset spes lucri quam periculum dampni
[illegible] comparabat piscatoribus
cum hamo aureo cuius abrupti dampnum
nulla potest recompensari captura. Ve-
getius de re militari libro primo capitulo 2o
[illegible] nescit. Non enim
facile metuit qui se didicisse confidit etenim
certamine bellorum [illegible] paritas ad
victoriam [illegible] est et malis armis
indoctis multitudo exposita ad cedem.
Ibidem in omni prelio non tam multitudo
et virtus indocta quam ars et exercitium solent
prestare victoriam. Non enim longitudo eta-
tis et numerus annorum artem bellicam tra-
dit sed [illegible] exercitatio. Nam [illegible]
[illegible] solet amplius prodesse quam vires.
Nam si doctrina cesset armorum nil rusti-
co est a milite. Idem libro 3o capitulo 10 [illegible]
[illegible] acie [illegible] debet [illegible] prospicere
[illegible] pulverem [illegible] nam sol ante
[illegible] contrarius ventus [illegible]
[illegible] et deprimit hostium [illegible] tela
pulvis ante frontem [illegible] oculos im-
plet et claudit. Idem libro 4 [illegible]
armorum splendor hostibus importet
quis enim credit militem bellicosum cuius
dissimulatione situ et rubigine arma fedantur.
Ibidem autem in opera [illegible]
[illegible] hostem arma armare quam
prelio [illegible] solet magis amplius prestare
[illegible] fortuna quam virtus [illegible] ars
militum prestet tamen post offensionem sua
accipere fortunam. Seneca 3o [illegible]
fortis in bello diligit bonum [illegible]
[illegible] que [illegible] Seneca [illegible]
[illegible] qui amat bonum et [illegible]
[illegible] de facili [illegible] optimum et [illegible]

vide infra bellum civile. Item secundum

Secundum poetas

Virgilius in primo Eneidos bella coniug an-
nus Lucanus in quinto quis furor o
cives que tanta in licentia ferri. Idem. Quis
globus o cives caligine volvitur atra
ferte cito ferrum date tela scandite muros
Virgilius in 8vo Eneidos Mars perdere
gentem immanem Laphitum valuit. Bactho
si tona gessi et primum noscite bella Lluca-
nus queratis qui mortis plura dicit Vir-
gilius in Eneidos Iam stabant acies
morti belloque pati. Iam lituus in pugna
tuba pugne signatique erat. Cetera vi-
de per totum librorum Lucani Eneydos

Bestia bestialitas

Philosophus primo ethicorum homo malus decies
milies est peior bestia. Plura enim decies
mala faciat homo malus bestia.
Idem libro quod magnorum moralium sunt
tria que sunt mala sicut in que principaliter dicit
malicia incontinencia bestialitas. Iusta
bestialitas est quando homines habundant malicia
quod videmus omnino primum non homines
dicimus sed esse bestias. Boecius libro 4to prosa 3a
evenit ut quem transformatum viciis videas
hominem existimare non possis. Avaricia
fervet alienarum direptor opum violentus
ereptus lupo similem dixeris. Ferox atque
inquietus linguam litigiis exercet cani com-
paravis. Insidiator occultus subripuisse frau-
dibus gaudet vulpeculis exequatur. Ire in-
temperans fremit leonis animum gestare credi-
tur. Pavidus ac fugax non metuenda for-
midat cervis similis habeatur. Segnis ac
stupidus torpet asinum vivit. Levis atque
inconstans studia permutat nichil avibus
differt. Fedis inmundisque libidinibus immer-
gitur sordide suis voluptate
detinetur. Ita ut qui probitate deserta homo
esse desierit cum in divinam condicionem transire
non possit vertatur in beluam.

Bonum infra malum

Philosophus 2o ethicorum capitulo 10o bonum et mali
non est ut una. Ibidem capitulo 7o bonum quidem
simpliciter sunt multifarie autem mali libro
3o. Ignorat omnis malus que oportet
operari et a quibus fugiendum. Libro magnorum
moralium 2o in operationibus bonis que

cia corporis sunt superhabundancia sicud peyores
facit puta divicie multe despectores
et fastidiosos faciunt et malos bonis puta
patri honore pulcritudine magnitudine
honor magnus suis peyores facit.
Ethicorum ibidem primo capitulo 8 Sunt tria que
sunt mala sicut in que principaliter dicitur malicia
incontinencia bestialitas. Rethorum libro
primo quod bonos honorari pollicitorum
primo boni et studiosi sunt per contra contraria
autem que sunt non consuetudo ceteris sed
in pocorum sapiencias boni sunt.

Secundum poetas

Nam bene quia plurimus hic labor et
quam magna industria nostra noscere
pravi cognitione probos. Sepe bonos me-
diorum metiri opinio prius atque quosdam
premonet. Nam malos sepe sub agna
latet hircus pelle lictorum lupus sub
quod habitu nostro persone ipse vero ut cont-
rarium sis inter latet hispida mollis. Te-
gunt sagonis tincta rubore rosa.

Bonum bonitas

Hermes trismegistus libro de deo deorum
hic inter bonos malos quod distabit omnibus
quamquam enim bonus preter largitatem per se a
religione et veneratione dei claruit quod etiam
vera esse perspecta et fiducia credulitas
sue tum homines quantum sol super ceteris astris
ante stat. Sol enim tamen magne quam
dignitate et sinceritate ceteras stellas illuminat.
Apuleyus libro de doctrina platonis bona
prima et eximia dicit esse summum deum
mente illam quam Noym idem vocat. Se-
cunda vero bona coppinorum fonte profluxerit esse
animi virtutes prudenciam iusticiam for-
titudinem pudiciciam sed his omnibus prestare
prudenciam. Ibidem bonum unum et desiderium
est et illud optimum et amabile gaudiis
animi pulcritudinem rationales appetitus mentes
naturaliter instincta. Salustius in prologo in
Iugurta corporis et fortune bonorum sicut
finis est sic et inicium omnia quod orta
occidunt aucta senescunt animus incorruptus
eternus rector humani generis agit et habet cuncta
nec tamen ipse habetur. Seneca 10o libro naturalium
non sunt ista naturalia non hominis bonis sed inter
male recuntum vocet quod tamen queri
possimus creatorem nostrum dei si bussitia

eius corrumpimus et ut essent quia efficimus
Idem epistola 22a bona necesse nec accomodantur
nec emuntur et precio si venalis esset non haberet
emptorem sed mala cotidie emuntur Idem
epistola xa et hoc est ante deus tecum est intus
est ita dico Lucilli sacer intra nos spiritus
sedet malorum bonorumque nostrorum observator
custos hic prout a nobis tractandus est ipse
nos tractat bonus vir sine deo nemo est
Inveniesque bonorum virorum hoc summum nobi
les nec erat quod qua philosophia nec eligit omni
bus lucet Tulius de officiis bonus vir
non modo facere sed nec cogitare audebit
que non audeat predicare Idem epistola 27a
Non sunt ista bona non sunt que videntur a
homo est felicior deo que enim nobis bona
videntur in ipso non sunt deus nec enim libi
do nec enim epule nec opes ad illum pertinent
Inutilis ante deo bona dicere quasi ar
gumentum bona non est que deo desunt
sunt unde beatitudo Item socrates Item
fama Item utilitas Seneca de consolacione
ad paulinum Omnia ista bona que nos
speciosa putamus sed fallaci voluptate
delectant pecunia dignitas potencia et alia
quam plura atque cetera hec nostrique generis
cupiditas obstupescit Cum labore pos
sidentur ad invidiam conspiciuntur eos quos
faciunt lubrica et incerta sunt nunquam bene
tenentur ipsos quos cohonorant premunt
et plus hiis minatur quam prosunt lubrica
et incerta sed nunquam bene tenentur nec guber
nantur De vita in epistola libro 2o bonum
est quod ad se impetum animi secundum naturam
movet Item socrates permittebat discipulis
si boni sunt constare perfectu dig
erunt ut promoneantur ad magna Ibi vero
mali turpitudine exultabunt Dicebat
enim solum bonum sciencia et solum malum
in scientia Ipse ante et quesitum nil
honestatis habet Aristoteles primo magnorum
moralium libro 1o capitulo 1o bonorum haec
quedam in anima ut virtus Hec ante
in corpore puta sanitas et pulcritudo
aliqua hiis communibus divicie sicud et
honor Primo ethicorum bonum est quod
omnia appetunt et est deus 3o de consolacione
sum bonum est deus Ibidem insul
sum malum in premium illius bonum
irremuneratum persistit Ibidem omnes
tam boni quam mali ad bonum
pervenire nituntur Et mali ad hoc pervenire
non possunt boni vero possunt 3 metaphysice bonum
universi consistit in ordine quia omnia ordi
nem habent licet non eodem modo Aristoteles 1o
ethicorum nullus est bonus qui non gaudet bo
nis operacionibus Idem primo ethicorum bonum
quod inquirimus tamen dominus Idem 2o ethicorum
malum est facile et bonum difficile
Idem 3o ethicorum maximus est mors quia fa
cere contra malum bonum virtus Ibidem
voluntatis bonum est quod simpliciter
bonum est Ibidem bonus singula recte
iudicat Ibidem nullus est bonus nec bonus
nolens Ibidem maior virtus est bona
operari quam turpia non operari 8o ethicorum
maximum bonorum exteriorum est honor 8o
ethicorum optimus est ille qui non solum
utitur virtute ad seipsum sed etiam ad alios
et pessimus est ille qui non solum utitur
ad se sed ad alios Ibidem unusquisque desiderat
maxime bona Idem possessum quidem est optimum
2o poetice Aristoteles inquid quod est aliquid
bonum licet invocatur aliqua non bona
Boecius 4to de consolacione manifestum est malos
esse impotentes et bonos potentes Ibidem
boni sunt felices mali vero miseri 1o
politicorum omnis dignum appetitur propter bonum
sed bonum sicut propter homines homines 2o
politicorum Non idem est bonus vir et bonus
civis Primo politicorum bonum est triplex scilicet bonum
anime bonum corporis et bonum ab ex
trinsecus advenies Primo politicorum bonum
anime preciosius est omnibus bonis Ibidem
teste deo in bonis operacionibus non
est deus quia ipse felix nullorum bonorum
exteriorum utitur Ibidem primo politicorum
bonum agere optimum est et eligibilissimum
Seneca ad lucillum Nemo bonus est
sine deo Ibidem seipsum facies felicem
si intellexeris illa esse bona quibus
virtus est admixta et ipsa quibus
malicia est admixta Idem quid est
bonum nisi rerum sciencia quid est malum
nisi rerum inscientia 2o thopicorum
quorum generaciones bone sunt ipsa bona
sunt 3o thopicorum plura bona paucio
ribus bonis sunt preeligenda Ibidem
illud quod assimilatur meliori melius
est Ibidem di... ... unum genus est

melius optabilius alterius generis ipsum semper est melius 2° thopicorum. Animus credit malum et amat bonum de speciali different optatum quod prefert Boecius libro 2° 3a prosa. Anxia est humanorum conditio bonorum et que vel numquam tota proveniat vel numquam perpetua subsistat. Cetera vide Bonum inmediate in Vanitas fortune etc. Idem 3° libro prosa 11a Omnium expetendorum summa cardo atque causa est bonum, quod enim neque re neque similitudine ullum bonum in se retinet id expeti nullo modo potest. Idem libro 4° prosa 2a Omnes homines boni ac pariter mali indiscreta intentione ad bonum pervenire nituntur.

Brevitas vite 2m poetas

Ponatur infra ubi vita. Ovidius Labitur occulte fallitque volubilis etas. Et celer admisso labitur amnis aquis. Idem libro 3° de arte Labentem cum annis more fluctus aque nec que preterit iterum revocabitur unda. Nec que preterit hora redire potest. Sicud impellitur unda unda urgeturque eadem veniens urgetque priorem. Tempora sic fugiunt pariter pariterque sequuntur. Tempora vincuntur nec quod fuit nunc nec erunt ad ... Idem libro 6to de fastis Tempora labuntur tacitisque senescimus annis et fugiunt freno non remorante dies. Petronius Heu heu nos miseros quam totus homo nemo nil est. Nil erimus cuncti postquam nos auferat Orcus. Ergo vivamus dum licet esse bene. Galterus libro 10 Alexandreidos Ecce repente modico casso febris dissolvit toto quem vix parvus erat Magnus in orbe, sed cui non suffecerat orbis sufficit exciso defossa marmore petra quinque pedum fabricata domus qua nobile corpus exigua requievit humo. Matheus Vindocinensis in libello qui dicitur auctor Thobie Hec vita brevis tenebrosa sophistica vita est ventura manens lucida vera dies. Maximaque curta trahit secum. Vitis quod volubile tempus nec patitur etatem que via. Iam nichil est totum quod vivimus. Omnia secum tempus preteriens hora que summa trahit.

Sequitur capitulum de C.

Calidum 2° de generatione calidum est quod congregat homogenia frigidum est quod congregat tam homogenia quam etherogenia. Humidum est quod male terminatur termino proprio bene tamen termino alieno. Siccum est quod bene est naturale termino proprio male alieno 2° de generatione. Calidum humidum frigidum siccum sunt prime qualitates elementorum ad quas alie reducuntur 2° metheororum. Interiora terre et animalium estate sunt frigida yeme vero calida 3° metheororum. Que cumque a frigido componuntur a calido dissolvuntur. Ibidem Excellentia frigiditatis impedit frigefactionem. Ibidem Digestio fit a calido naturali. Ibidem Que cumque talia sunt sunt aque nisi omnia. Ibidem Omnia corpora ignita et ab igne sicca sunt calida in potentia ut cinis 3° de animalibus. Calor naturalis regit corpus sicut princeps regnum 16to de animalibus. Calor solis et animalis est informativus et inqualis alia suprema natura 11° de animalibus. Calor animalis non est ignis nec igneus quia calor naturalis generat Ignis vero consumit. Digestio fit a calore. Virgilius in Eneida Calida pugnabant humidis humentia siccis. Vide infra digestio digere.

Calvities

Decimo nono de animalibus pilis decalvatorum non redeunt ut folia arboribus plurimis cuntibus sequencia temporibus quia calvicies permutacionis etatis irrevocabilis est. Ibidem homines tantum calvescunt et non alia animalia quia homo valde frigidum cerebrum et humidum habet. Ibidem homines tantum calvescunt in anteriori parte capitis quia illic est valde multum cerebri. Cetera vide in dispositionibus etc.

2m poetas antifamatus

Si non vis calvi fugias consortia calvi. Et illud Truncatum calvicium non est vicium sed turpis ymago et iterum Salve calve miles in culo stat tua lux.

Cantor

Avicenna in suis naturalibus dicit sicud est in instrumentis artificialibus in quibus cantantur voces et melodie sic est in ali... vociferante. Sicud videmus in organis

artificialibus quod ibi sunt folles quibus
attrahitur ventus et ibi sunt canne id est fistu
le apte ad recipiendum ventum sine aerem
et ibi eciam sunt tabelle circa orificia can
narum quibus tabellis ventus diversimode
frangitur progressus ab orificiis cannarum
sic in animali pulmo se habet ad modum
follis Nam pulmo est corpus porosum
id est foraminosum aptum ad attrahendum
aerem sed vocalis arteria se habet sicut tamquam
canna procedens a pulmone tamquam a
folle per quam vocalem arteriam aer att
rahitur Sed dentes labia et lingwa sunt
sicut tamquam tabelle quibus diversimode
frangitur et regulatur aer procedens a pul
mone mediante vocali arteria Unde ad
bonitatem vocis requiritur bonitas illorum
instrumentorum primo scilicet ut pulmo sit
integer nullo apostemate vel alio
pravo humore infectus Item requiritur
strictitas debita vocalis arterie scilicet quod sit
nimis stricta et hoc duo faciunt vocem
masculinam altisonantem et grossam
Si vero sit nimia strictitas ibi sicud in
talibus tunc generatur vox altissonans
et gracilis Item si vocalis arteria sit de
formata per aliquos pravos humores
catos communiter comessacionibus et
ebrietatibus tunc generatur vox difformis
et rauca Iuxta illud Cantamus po
cula non pax rauca non facime in
gutta rauca Et ideo quod in voce grossa
hoc facit grossa quod fossa Item si spiritus
qui pulsant in vocali arteria sunt con
tristati id est gravati per tristiciam sicud frequenter
accidit in melancolicis sic quod illi spiritus
non sint faciles ad motum tunc itaque
generatur vox difformis et dissona Et
signum huius est videmus enim ut frequenter
quod omnes bene cantantes sunt gaudentes
et leti et per oppositum videmus de tristibus

Pecudum poetis

Oracius in sermone Omnibus hoc vi
cium inest cantoribus ut inter amicos
nunquam inducant animum cantare rogati
In iussi nunquam desistunt Ovidius
de arte Si vox est canta si mollia
brachia salta Idem in de remediis
Eloqua quod cantet sit qua est sine voce
puella

Caput

Ar[i]s[tote]les 7 de animalibus tractatu capitis est pro
custodiam cerebri Idem in pluribus animalibus sunt
alia capita non humana 1 de animalibus
caput creatur in generacione post creacionem cordis

Pecudum poetis

Claudianus in boeci quid mente traxisse
polo quid profuit altum erexisse caput
pecudum si more pererrent Ysidorus in
andria quot capitum homines tot sensus
sive sunt eorum mos est Ovidius
in methamorfoseos Tot capitum homines
quot sunt in orbe signa Ceca vide
in deprecacionibus rerum et infra nos

Caro

Ar[istote]les 10 methaphisice humana caro non est
nisi in hiis sed in ossibus et carnibus
10 phisicorum In divisione carnis est deve
nire ad carnem minimam que si ulterius
divideretur non remaneret species carnis 2°
de anima molles carne aptos mente
dicimus duos autem in oppositos Ibidem 2°
de anima Caro non est organum tactus sed
aliquid intus carne ut nervos caro
tamen est medium in tangendo 13 de animalibus
Instrumentum sensus tactus est caro non tamen
caro est primum instrumentum sed aliquid inter
carnem

Carmen

Ar[istote]les 2° poetrie ante virtuosi et nobiles
viri invenerunt artem carminum ad laudem e-
orum Ante vero defficientes vero ab hiis
in nobilitate invenerunt carmina ad vitu
perandum Boecius 1° de consolacione Carmina qui quondam
studio florente peregi flebilis heu
mestos cogor inire modos Plinius 2°
methaphisice Si rithmetica non fuisset nulla
melodia non haberemus Claudianus
in boeci Hec quoque nusquam studium sub
nocte silenti Artibus assiduis sollici
tare solet Vaga poli motus stellarum
in arte videbar Ante pedes summi car
mina fit Iovis Enka Encheladus apetti
carmine erat victus quod thiphoeus Ceta
Carmina composuit voluitque placere
poeta Vide infra poema poesis

Casus

Boecius 5 de consolacione Casus est inopinatus
rei eventus ex causis confluentibus in hiis

que genuit 2o phisicorum fortuna non est nisi in agentibus a proposito casus vero in animatis utique et inanimatis unde dicitur equus ad stabulum cum venit ab salvatus est Et ipse de casu tradit et stetit Ibidem in celestibus nichil accidit casualiter primo phisicorum 6to methaphisice Non omnia eveniunt de necessitate sed multa accidunt a casu et fortuna

Secundum poetas

Speculum stultorum alias brunellus Casibus in talibus sunt peiora tenenda cavendo Ibidem Ibidem Casibus in letis semper sit vicina ruina Et lapsus subitus nemo videt prius Auctor de Carmine et accipite Casus futurorum evitare nemo scit

Castitas primo

Vermus super Iuvenalem castitas est pedinitas viciorum furias munda et honesta corporis habitudo Ovidius sine titulo libro 3o Que quia metu deimpeo nec bud fuerit iam corpus adultera mens est nec custodiri velit ipsa potest nec castam fingere potest licet omnia claudas Ovidius exclusis intus adulter erit libro 2o de ffacies etas mbeat tede adulterorum ale adulterium prohibeant tede mores Ibidem casta est quam nemo rogavit Tibullus casta petor quius maneas semper pudoris semper assideat sedula custos anus Ne senis sis casta metu sed mente fideli usat sibi sors aube tito

Castitatis

Aristoteles 2o de animalibus impubes castrati non barbascunt 17 de animalibus castratorum corpus non solum effeminatur sed eciam aucius quo per parvos dicunt asinus Ibidem quando abscinduntur testiculi ab non est natura sic filias Vide tercia in de proprietatibus rerum

Caritas

Vermus super Iuvenalem caritas dicitur affectus ad deum et proximum Nota lege preceptum fuerit et distrete porrecte Cassiodorus 29 omnium bonorum radix est caritas dictam vide in thealogia

Causa

Seneca de forma vite circumcaris stud cum requiras Cassiodorus libro 1mo epistola 6ta Nulla lesio remouetur cuius origo non tollitur Idem epistola 19a Rerum cause sunt i semine

sunt plurimo plus in themata bonitas dei sunt causa factionis mundi et originis omnium rerum temporis Ibidem nichil est cuius ortum eterna causa et non precessit libro de causis Remoque est causa causa est causa causati Ibidem omnis causa primaria plus influit super suum causatum quam 2a causa Ibidem quamquam per causa 2a potest et prima nobiliori modo Ibidem causa prima est pura bonitas Ibidem causa prima non yliachim i. aliquid male sed omnis intelligencia et anima anima est Ibidem quanto aliquid propinquius prime cause tanto est simplicius Ibidem causa prima regit res omnes preter hoc quod commisceat eis Ibidem causa prima influit bonitatem suam omnibus rebus Una in influxione sed res non recipiunt illam influxionem equaliter sed secundum suam capacitatem Nec primo methaphisice hyspali derent qui causas de singulis dicunt Ibidem de erroribus tunc unumquodque scire arbitramur cum causas eius et principia cognoscimus Nec cum causam primam putamus 2o phisicorum et 5to phisicorum quatuor sunt cause materia forma finis et efficiens Ibidem unum necessarium sine causa 2o methaphisice quicquid est causa aliorum ut sint talia illud est maxime tale ut ignis causa caloris Ibidem in nullo genere cause contingit ire in infinitum sed opus est devenire ad aliquod principium sic in nullo genere in causis essencialiter sub ordinatis Ca ar ibidem causa prima est magis digna in esse et innite alias virtute quam omnia alia quia omnia recipiunt virtute a prima causa 7 to methaphisice tot modis dicitur causa quot modis dicit principium quia omnes cause sunt principia Idem 2a phisicorum 2o phisicorum et 7to methaphisice causa et effectus debent esse proporcionata 7to methaphisice aliqua prius esse quam materiam cause ut edificatio est causa sanitatis et equus Ibidem idem aliter et bus appositum causa sicut gubernator navis per suam presenciam est causa salutis navis per suam absenciam est causa periclitacionis 7to methaphisicorum a terra 6te sunt cause Ibidem 2o de generatione

anxitia est causa quare aliqua presunt esse et non
esse secundo denominatione quorum que sunt causa
ab causalibus exponere eo hec casu causas
hec casus accidentia et de animalibus
Cause in rebus sunt forma finis et effi
ciens Seneca de moribus unusquisque hic effectus
causarum ingenia meliora 2o prima causa est por
ro omnis est causa

Secundum poetas

Mathieus Vindocinensis Non tibi quod dabitur hec
intelligere Sola voluntatis forma
monetat opus Oracius epistolarum Est
quod prius tempus si non datur ultra tua
numeris Nunc placet melius esse te
sidere rebus Eventus varios res nova
semper habet Katho rem tibi promissam certam
promitte noli Ignotum tibi noli proponere
hostem Cognita iudicio constant incognita
casu Boecius primo de consolatione metro sto quam
perpetui rerum via certum describit ordine
Non hec opus Esopus fabula
Non igitur duxit dixit proximus esta
reliquum Est walda fabula ita Nec quod
sunt contra faciant nos relique tua
Expugnatorum plus vix in manibus passer
qua sub dubio genus

Cautela circumspectio cave ista securitas
periculum primo secundum philosophos

Seneca 66 epistola precogitati mali ictus
mollius venit ad stultos et fortune cre
dentibus omnia videntur nova et in
opinata stultis magna ante pars est apud
imperitos mali novitas Ideo sapiens
assuescit se malis futuris et que alii
diu patiendo faciunt levia que levia sunt
facit diu cogitando Tulius de officiis
Ostendit autem ingenium magni est cogitatione
causas futuras precipere et ante constituere
quid evenire possit et quid agendum
cum evenit Thodolus in sermone cum
maxime homines re sunt res tunc
maxime omnium metuentur quo pacto
eripiendi adversitatum fecit nos unusquisque sit
novum et si quid preter spem evenit in
lucro est Socrates melius est cave
quam pacare Sapientiam bonum
est malicia mala fugienda aspice
Sicut venit peccatum ad contemptum
compaliens malo sapiens emendat
fiunt mutua quamvis stultum Ad caue
dum et in principio semper assidua et

sapere esse et cottidiana cura propter assi
dentiam Ut est ad letarum qui presun
vocantur ut pede dicit ad vitandum ictus
frigore canti ad faciendos pati Ita aug
in precautus ad vim ad petulentias
in mare omni tempore et loco debet esse p
spicas et erectus Idem de proprio affectus
affectaque quodam Unde sibi melior
fons videtur in senectute Respondit quod
cautior Cleobolus unus de septem
sapientibus Caueo quidque esse amicorum
reprehensiones inimicorum insidias Athenas
in Eunucho cave posse stultum ad
mitte est aliis vos prospice quam vlasa
quam accepta in via Lactancius libro 60
Canto amictu omne libro 10 epistola 24
2 X 4 or in gerendis rebus quam in
remediis adhibenda cautela est
quia de dimissis predicatio debet ni
vera de custoditis acquirit laudatum p
fecto Cassiodorus libro 30 epistola XQU
prudentie est cavere ea que non putantur
emergere

Secundum poetas de eodem

Oracius in epistolarum tua tua res agitur
paries dum proximus ardet Et neglecta
salent incendia sumere vires Ex
ta salent incendia sumere vires Ex
plus metu et tunc cum navis in alto
est Hec age ne mutata retrorsum te
ferat aura Katho prospice qui venient
hos casus esse sciendos Nam levius
ledit quidquid previdimus ante Ad
tibi suspectus fuit confestim discute
quid Namque solent primo que sunt
neglecta nocere Tranquillis rebus
que sunt adversa caveto Rebus in ad
versis melius sperare memento Claudian
inus melius ferre memento Claudianus
nocturnas Nepinis in cauta nocere
victoria turbe Idem et plus sinare
questum quam querere novum Tibulus
felix quicumque dolore alieno didicit
posse cavere suum Gaufredus in poetria
nova sirenes sola habe doctas
in illis Capillis in letitia sunt peiora
caveto Nec sis secure ducracialis totus
libro undique Caveo pensa formido
videtur Idem multiplica geo inlive
devalat estam Infecta metrialis

ctibz auarjus ferule tn illa rone per
omia c'c' clinuz cōpones omibus in
rebus Cesopus Crude pne queas hoste
inimic tancto cum dat quo pcat quid
Irruat hoste perit Catabus beneuentus
Ignodita vada & pfusere caucto vate
pfunda licet nec vitant ea Extra
vugs attemptanda vada pmo stulti
statuunt monetum Cancius est quid
gnora tenet agendum

Celum celestia pmo

Trimeg Emegistq io hom via qz scitaq
dijs cogita dim gnita est petensua
inqua terra est despicit Cetera omia
que se actis celesti dispositione consistit
neqm sensus cari astringit go felicior
loco medietas portos in qre sup sunt
diligat et ipe aspirationibz diligat
Seneca epla xx cum excellentem
moderatum omia tamqm minora tuis
euitem qnecq timeq optamq ridet
tem celestis vo agitat vo pt res
tanta sine a romulo minus sta itaqz
maiars sui pte illic est Crude descendit
quemadmodum radij solis contingunt quod
tia sunt ibi sunt vbi mittuntur Sic
animus magnus et sacer in hoc quod
demissus ut ppius [illegible] nostramq co
ugat quod nobiscum sz in heret origine
sue illic pendet illuc spectat ac nititur
nostris tamquam melior & interest Idem
epla lxv ta Crescat me celo inter esse
inbcs me capite demisso [illegible] maior
sum et ad maiora natus qm ut corporis
mei sim mancipium Cuiuis corporis alie
no inspicis quod vinculum aliquod libe
rtati vite cirdaim cuius contemptus cita
libertas est Unde infra mcs Exples io
celi celum no e grue nec leue Idem celum
malta le et mgna le est pmo celi Ce
lum no elongatum sinfapit peginas in
pssiones als possessiones Idem celum
elongatum est agens Idem de celum no
est corpus pmo celi extra celum no est
spus nec locus nec vatum sz ibi sunt
enaa inalterabilia impassibilia opti
ma vitam duritiam qua toto eui
pficiunt Co materia pmo celi celum est

medium et tamqm ligamentum int gna
bilia et corruptibilia et pma cena de
metheoris Non est timend q celum stet
ijo methe Primo puim dependet cum
et tota natura Idem vnum totum est celum
et no plures esse celos concedunt x to
phi? Celum no est in loco pse sz per
acciis sz rone centri Sco phi? celum
sedum se totum quiescit et mouetur conti
nue scit celum etc celi celum mouetur
sine labore et pena Scdo celi Celum
est animatum et hoc pium motus sui ipse
Idem oz motum celi esse eta aliquod
pium sed est tia Idem celum e toti
de sigue grto celi dicit sursum sed
medium dr deorsum de motibus
aliud Celum non est incorruptibile

Secundum poetas

Marcian de capellis scande celi templa
virgo digna tanto sede Tessibire cel
sa celi posuit astra impiet Virgilius
in bucc egloga iiii Jam nona pgem
es dimittitur alto Jam reddit et vir go
reddeunt saturnia regna Theodorus
cede dies celo quia vestit terra vgo letra
tho an ta archana dei celum pquire
quid sit Alexander graecus Cum celum
sunt celos et tueta canit inde cetera
de celo in de ppetatibus rebus

Cetus cetatis

Aples pmo pg? Cetus natij non
pt disputare de colomby quantu ad rem
sz quantu ad nome Dess v et sepalo Cetq
gnatim est sapiens multo et simul
Auctor de ppetatibus rerum tytulo de de
fectu visus dicit Defectus visus accidit
stulis de multis ca aliqua exanala
exorone aliqua egnium ascenderet a
stomatho corrupcione aliqua generum
spiritu opilatione extratyact ex
pannis et macula et humor aliqud
ex dicte in ordinatione exegritudine
longa ex somnio et exeoitu nimis
et ex mlos dijs causis sicud essent
tute et hmoi Judicit distinguendi
esse sunt cause ppa signa Causi
defectus accidit ex fumosite stomachi
defectus visus no est genus sz inter

pollatum et in eius aborum ~~desinit visus ne~~ ~~est geminus~~ aborum assumptorum varietate minuitur et augetur. Si autem accidit quod vi as cerebri geminum est destruitur ante principium et postea. Sed quod opilacione nervi ipsius oculi substancia pura est et lucida atque clara. Alia signa post patent. Ad istum quod de sem tollendum si est ex vicio humoris flo matici mundificetur primo totum corpus proprie capud deinde opponantur reme dia localia que in viatico et aliis auc toritatibus inveniuntur. Idem ibidem in tytulo de cecitate et ceco. Cecitas est priva cio visus. Privatur autem homo visu ali quando propter organorum defectum et pupillarum in proporcionem ad spiritum visibilem. Ad hoc enim quod fiat visus exigitur debita proporcio organi spiritum recipientis ad ipsum spiritum. Aliquando propter nervorum interiorum opilacionem. Vi enim sunt nervi qui dicuntur optici qui est visibilis spiritus vehiculum in suo principio vel medio vel alicuius carno sitatis super excrescencia vel alicuius vis cosi humoris habundancia totaliter opila tis virtus visive vestibus non provenit ad pupillam et sic cecitas in oculo generatur. Aliquando fit propter humorum et spiritus con sumpcionem ut est videre in senibus quorum oculi primo caligant et demum visus perimitur tandem deficiente virtute vi di potencia penitus destruitur. Aliquando fit quod cecitas contingit sicut per oculorum vel ne... perinnia ... et contraria lacrimarum effusionem per subtile ocellum dissolucione partium oculi in spissacionem et indura cionem et humorum in oculo congelacionem, cum enim non est pupilla spiritui visibili pervia. Et ideo talis congelacio est cecitatis in oculo inductiva per subitam humorum subitam desiccacionem vel dissudacionem ut in pupilla accidit in quibusdam potacionibus et in tibus qui continua sig nis subtraccione quorum mentem cecitatis precium aliquando propter subitam cum desiccacione subtilis humiditatis spiritus visibilis disgregacione ut patet in hiis qui ad aspectum plenius ardentis ignis subito excecantur cuius excecacionis causa est aspectus pelvis ardentis et lucidis

ans ignea virtus tunica cristallina oculi cum cristallino humore et destruitur et co sumitur et eius humiditas que in propor cionalis ipsum et dispergit et disgregat et sic racio cecitatis preternaturaliter vicium in tro ducit. Subdit inter omnes itaque passiles passiones miserabilior est ipsa cecitas ut dicit Constantinus. Nam sine quovis vinculo cecitas ceco carcer est. Decipit enim in apprehendendo ymaginatuva quia de albo ymaginatur quod sit nigrum et econverso. Impedit in iudicio vim deliberativam. Indicat enim penes se et deliberat ire ad orientem et deceptus in suo iudicio vadit ad occidentem. Et estimativa quia oblato sibi ad eligendum denario argen teo cum cupro affectat et eligit cuprum pro argenteo. Hec quidem est ceci miseria ut non solum in primo vel suo se subiciat pergimile et ducatur cum est semper ipse tam et sepe ad tantam deducatur miseriam ut ad transeundum pontes vel pati piculum plus cogitur credere caeco quam sibi ipsi, ter quia cecus videns iacet vel saltat ceci tu ... se reputat. Sepe eciam quando videtur ab hominibus se latere putat. Item cecus aliquando doctorem suum vel ducat percutit et offendit. Sed canis vocat eum per pinnem. Sugitur. Nam non in memor vberum in puteos meos sine quo oculus alio puteo ponit sed in deserit et ipsum fugiens se ipsum evadendo periculum non ostendit viam. Et ideo miser est cecus. Concludit ibidem in hoc tamen peior est condicio humana oculos quam cecorum quia ipsi oculi et hostes et predones ad humanum quorum con cupiscencias dum sequimur sensimus hos tibus subicimur. Subdit ex oppositum super illud Trenorum. Oculus meus depreda tus est animam meam. Heu melius est ante oculis corporis cecum si quam sine oculos et corpus blandicias decipi et abduci ut dicit glossa super illud. Melius est tibi luscum ad vitam ingredi quam duos oculos habentem in gehennam ignis mitti. Matthei vi xviii co

Pecudinum pecorum
Cecitas vasi si non est hoc pecus cui oculus est in cecus. Item si cecus

cetera concordancie secundum infrascriptum auctor ca
dit de inde sententia

Cerebrum

De ss° v et ss° libro cerebrum est frigidior et humi
dior per omnibus partibus corporis De somp
et vig° Omnium earum que sunt in corpore fri
gidissimum est cerebrum primo de animalibus in ce
rebro nec est sanguis nec vena ff de alibus
Omne habens sanguinem habet cerebrum Ibidem causa
capitis est propter custodiam cerebri 7° de
alibus homo in comparacione sui corporis
habet maius cerebrum et caput aliis animalibus
ff de animalibus cerebrum est magis frigidum omni
bus membris et causa eius est calor ignis
cordis Ibidem ff cerebrum indiget et cor in
diget multa custodia quia in eis prin
cipue virtus vite Ibidem ff cerebrum est membrum
in quo est operacio intellectus et ss° 19
de alibus cerebrum est magis frigidum quam
corpus cetera vide in de proprietatibus rerum

Certitudo etc

Salustius in iugurta non decet certa pro incertis
mutari Palladius rerum sine culpa me
lius visus est quam spe gignendi secuturis

Secundum poetas

Oracius epistola prima Est quodam prodire te
nus si non datur ultra in eodem Non te
placet melius est certis rebus Eneid
Varios nouit ss° de Wratho Rem tibi
promissa certa promittere noli Incertum tibi
tu noli spondere Cognita indicio
constant incognita tamen Vo 1° de quo incer
to Omni populi via cum desperant ordi
ne letos non habet Oracius Esopus fabula
prima Non igitur decet Ovidius certa relinque
Mal de stabula Quia Nec quo sunt
ss° faciat nos derelinquere incerta Ex
Virgilius plus valet in manibus passer quam
sub dubio grus

Cesar secundum poetas

Prudencius libro de ss° 3° sic loquitur
Cezar Virgilius in 6to Eneidos hic Ce
sar et omnis Iulii progenies Alanus
in plebeculibus Prima cezar erat ff
gloria cezaris esse desiit et tumulus vix
erat pedum Virgilius nocte pluit
tota redeunt spectacula mane Divi
sum cum imperium cum Iove cezar habet

cetera vide in Cronica Martiniana vel
in salustio de ff cezaribus

Cives civitas sive pollicia

Tercio pollicitorum Cives sunt sicut vincu
tum Ibidem optimum est civitati ut
sit una sicut in annuacione Ibidem annulicibus
male regitur civitas 7° pollicitorum Civis
est quedam multitudo civium Ibidem Ibidem
civitas est vita non propter coseruacionem vi
vas sed propter pollicitam eandem Ibidem Non
est idem vir bonus et bonus civis Ibidem
optima civitas non facit banausum
tenere Ibidem Oportet bonam civitatem
de virtutibus sollicitam esse Ibidem
Omne ministerium impossibile instituere civitatem
Ibidem melius est civitatem regi a viro
optimo quam optima lege 10° pollicitorum
Civitas non constabit ex una parte sed
ex multis Una parte agricole 2a arti
fices manuales 3a hii qui negociantur
4a Sorum 5ta mercenarii dein pugna
tores et armigeri quos necessarium est in
civitate consistere si non debeat fieri incorporata
Ibidem 10° pollicitorum in civitate sunt 3es
homines diuites pauperes et mediocres
inter ipsos mediocres sunt optimi quia
medium semper est optimum Ibidem mediocres
cives maxime salvantur in civitate
quia ipsi nec desiderant aliena sicut
pauperes nec alii pauperes substancias ipsorum
desiderant nec insidias paciuntur nec
faciunt sicut aliis faciunt quapropter sine
periculo vivunt Ibidem Magne civitates
magis sine sedicionibus sunt quam parue
quia medium est ibi maius Ibidem Non
facile permanent civitates sine legibus et
consuetudinibus generatis 6to pollicitorum
Necessarium est in omni civitate aliquid emi
et aliquid vendi Ibidem oportet in civitate
aliquos esse curam deorum habentes in
sacerdotes In yconomicorum Civitas
est domorum pluralitas prediis et possessionibus
habundans ad bene vivendum ordinata
Ibidem necessarium bonum esse sine custo
diendi nec civitatem 3° ethicorum rethorice
vbi plures sunt pessimi felix erit civis
Salustius in magna civitate multa
sunt ingenia nephanda pro ethicorum

despoliantibus despoliata fuit opus est
experiencia Salustius in katheliis labo-
re mira res publica crescit Tulius li-
bro philippicarum bellum de republica men
laudari tali gloriosum est dicerem et ab
eo odio esse invidiosum detestabile
in bello caduca Salustius in ka-
theliis ff. monumentum inquit opes ille
sunt bonis in videntur malas ex
tollunt vetera ellicit nova ex optare
alia suorum rerum mutari omnia studet
Tulius libro 1mo philippicarum
in corpore siquid humanum est quod
reliquo corpori nocebit uri secari que
patimur ut membrorum aliquod potius
quam totum corpus intereat sic in rei pub-
lice corpore ut totum salvum sit quicquid
sit pestiferum amputetur libro 2 omnibus
horum salutem esse rempublicam si in his
qui estimati sunt magis quam ? libro
primo in ? in katheliis sunt
quidam in hac republica ? ut
boni fortes acrioribus suppliciis cives
perniciosum quam acerbissimum hoste co-
herceret ? in ? in Sa-
lustio ? republica privatus crescat
inicijs ubi nemo civis qualis sit
? Seneca libro 1mo epistola 1
Nemo eorum qui ? in republica
quos ? sic ? ?
aspiciat quod illis non tam ? est
posse vide multos quam ? est ali-
quam ante se hic Amor rei publice Va-
lerius libro 10 titulo de modestia ?
? Sendat ? ami-
cis ut ? ad ministracionem rei publice
et ? vehementer ad ?
et aliquod ornatu videtur ?
? non tollet ? se monet ne
? se ? ? qua intellecta
? bonus civis locum optinet ? a-
lius et ? ? occuparet seque ve-
hementer ad ? ? ?
egregio adiunctato care ? ?
? titulo de ? qui ? ? ?
sunt amicicia Emulus lepi-
dus consul et pontifex maximus
splendoremque ? parvi ? ?

? ? ? cum ? ? ? ?
eius amplitudinis ? gessit quasi ?
ut censores ? sunt in campo
deposuit ? non ? ? ?
? desiderare ? publice ? ? ?
? ? ? vide ibi Cassio-
dorus libro 3o epistola 19 ? de
esse publice labor ? libro 7to epistola 31
Utilitate publicam ? non ?
? ? libro 8to epistola 7ma
Constat felicem esse rempublicam que ?
? ? ornata libro 10
epistola 8ta Nam ? esse rei publice
? dignitatibus eligere libro 2 ?
epistola 1 Ad utilitatem publicam esto
? / Secundum poetas /
Oracius in epistola ? ut rebus
? atque patriis ? ?
? ? ? ?
non qui ? ? tenet ?
ut qui ? ? hoste

Cibus mixta voluptas vita

? ? cena non ? ? Co-
? 3o ? quod ? sunt ?
? Venenum quod venenum
? ? ? 18 de ? ?
? ? ? est ? est
? ? ? Non est ? ?
sine ? Seneca ad lucillum Non
potest ? corpus qui ? statim
? 10 de ? ? ? ?
est ? ?

Secundum poetas

? ? ? ? quod
? ? ? ? ? ? ?
? ? ? ? ? ?
dulcia sunt valde

Cito vel celeritas

? libro 8to ? opari quod ?
? ? ? ?
de Tulius libro 3o de ? ?
? ? ? Sa-
lustius in ? ? ?
? ? ? ?
? ? ? ? ?
? Seneca libro 7to epistola 2a

nichil ordinatum est quod precipitat et
properat Idem in proverbiis Omnia delibera cito
fac Ibidem eciam celeritas in desiderio
mora est ad penitendum properatque cito indi
cat In iudicando criminosa est celeritas
Idem de forma vite Nichil tibi subitum
sit sed omnia ante prospicias libro primo epistola
sicut ita omnia subita probantur in cautela
Cassiodorus libro 2o epistola 1x malum
cum prevenitur augetur et remediabile bonum
est in potum accelerata correptio libro
[illegible] 2x epistola sicut humana [illegible] ut
celerius ad cepta fastidio sint Macrobius
libro 2o de [illegible] Omnis subita mutatio
rerum non sine quodam conflictu contingit
animorum

Secundum poetas

Ovidius epistola 16a Sed nimium properas
et adhuc tua messis in herba est
Statius libro primo Quale cuncta ministrat
impetus Auctor qui incipit astrolabie
ad scribendum ne cito [illegible] mathesis
[illegible] consuevimus [illegible] effodis
[illegible] impetuosa manus [illegible]
[illegible] in poeta [illegible] fundare
[illegible] ad actus impetuosa
sed manus Intuita linea cordis pro
mittit opus

Clemencia infra ignoscere vindicta

Tullius in oratione pro quinto ligario homines
ad deos nulla re propius accedunt quam
salutem hominibus dando Nichil habet
nec fortuna maius quam ut possis nec
natura melius quam ut velis conservare quam
plurimos Quintilianus declamacionum
[illegible] declamatione habet hec est celebranda
virtus hec animum fastigio? modica
vincit iram et inter simultates [illegible]
hominis [illegible] ordinarie honesti et castus
et diu simultates inter aliud habent quam
nocendi cupiditatem speciosa vel melius
animi mutacio est cum gloria honore
2 Cassiodorus libro [illegible] epistola q[illegible] Re
gnum principis ad clemencie commodum
[illegible] timeos equitatis Seneca
de 7 artibus liberalibus clemencia
alieno sanguini tanquam suo parcit
sit non hominis esse homine prodigum
Idem de 4or virtutibus alias
de forma vite Esto ultor clemens
sevicie detestator Tullius 2o rethorica
veteris Clemencia est per quam animi temere
in odium alicuius impetu concitati
committante retinetur Idem libro de offi
ciis nichil laudabilius nec magno
et preclaro viro dignius placabilitate
et clemencia Seneca in de clemencia libro
2o Clemencia est temperancia animi in potestate
te ulciscendi vel lenitas superioris
ad inferiorem in inferiorem Potest eciam dici
inclinacio animi ad lenitatem in pena
exigenda Ibidem nec est quisquam tam
valide sua innocencia placeat ut
non stare in conspectu clemencia parata
humanis erroribus gaudeat Idem
clemencia non tam honestiores sed et
teneriores prestat ornamentum imperatoris
simul et vissima lux est et certissima
salus Ibidem nullum clemencia magis
quam omnibus quam regem et principem
decet Clemencia efficit ut inter regem
et tyrannum magnum sit discrimen Ibidem
iracundissime sunt apes et pro captu
corporis pugnaces acerrime et aculeos
in vulnere relinquunt Rex autem ipse
sine aculeo est Voluit enim natura nec
sevum esse nec ultionem petere telumque
detraxit ei natura ceterisque in crimine re
liquit quod laus hoc in magnis rebus
alis regibus est Nichil aliud tam
peculiare imperiali maiestati quam huma
nitas per quam solam conservatur imitatio
dei Vide infra ignoscere Item innocencia

Secundum poetas

Ovidius libro [illegible] epistola quinta quo
quisque maior est magis est placabilis
ire et faciles motus mens generosa ca
pit alias facit Corpore magnanimo
satis est prostrasse leonem Pugna suum
finem cum iacet hostis habet At lupus et turpes
instant morientibus ursi Et quecumque
minor nobilitate fera Claudianus in a[illegible]
[illegible] primus in primis si vincant omnia
numine Sola deos equat clemencia
nobis par [illegible] deos pagit [illegible]
[illegible] violencia [illegible] mandat
que fortius urget Imperiosa [illegible]

inmensum libertas gratior constat quam sub
rege pio. Ovidius in de ponto. Regia crede
mihi res succurrere lapsis. Baltasar in alloquio
ad Pilatum libro 1°. Instabile regnum est quod
non clementia firmat. Phizologus parcere
prostratis scit nobilis ira leonis etc.

Cognicio sui

Tulius de officiis libro 1°. Omnes trahimur
et ducimur ad sciencie ac et cognicionis cupi
ditatem in qua diu vitare deinque unum
ne incognita pro cognitis habeamus aliud
ne in res non necessarias nimium studium
impendamus. Idem in prologo ortensium
~~quia rebus obscuritas et in iudiciis~~
~~mens~~ Omnis cognicio multis est obstructa
difficultatibus est enim in ipsis rebus
obscuritas et in iudiciis nostris infirmitas.
Seneca epistola 6. hoc ipsum est argumentum
animi in melius translati quod vicia sua
que prius ignorabat videt. Idem epistola
ita certi duce qui vias nos ante sine
duce erramus et ideo difficulter ad
sanitatem pervenimus quia nos egrotare
nescimus. Lactancius nullus sanior
anime cibus est quam cognicio veritatis.
Ignorancia sui est causa pravitatis. Tri
smegistus ubi supra quod secreto enim corporis
domo qua constructi sunt omnibus
omnia contempta medulla quam viciorum
necessarium toxicus mundi presencia in
pura et iusta qua vicia qualescunque
volunt terere animam in sanabilibus
viciis que infecta atque viciata vene
nis intumescit nisi ea quasi diacri
stiana et interna curacione sanata est.
Primus methaphisice que maxime sunt
vera et a sensu remotissima sunt
difficilia ad cognoscendum. 2° methaphisice
cognicio veritatis quemadmodum est facilis
et quodammodo difficilis. Difficilis propter
nos. Nam sicut se habent oculi nocti
coracis ad lumen diei et solis ita
intellectus ad ea que sunt manifestis
sima in natura. 2° methaphisice Omne quod cog
noscitur cognoscitur et in quantum est. Primo
phisicorum In nata est nobis via cognoscendi
et procedendi a notioribus ad ipsa tunc
nobis notiora arbitrium etc. ut supra de ca

primo phisicorum. Cognicio sui est utilis et maior
te primo ethicorum. Unusquisque bene iudicat
que cognoscit. Primo posteriorum. Omnis doc
trina et omnis disciplina intellectiva fit ex
preexistenti cognicione quia est et quid
pronomine dicitur. Ibidem cognoscens ulterius cog
noscit per causam et non e converso. Ibidem principia
cognoscimus per demonstracionem scilicet in ductive
via sensus et memoria. Augustinus de beata vita
primo prima quedam sapientie est scilicet intel
ligere etc. Ut cognoscere. Hugo in de arra
nichil est pulchrius homini et magis utile
quam cognoscere se ipsum. Melior est si te ipsum
cognoscas quam si te neglecto cursus
siderum vires herbarum complexiones homi
num animalium celestium omnium et terrestrium
scias. Idem infra multa multi
sciunt et se ipsos nesciunt. Cum tamen summa
philosophia sit scire ipsum hic notitia. Cicero
in tercia de morte philosophorum ca° 2° de dialetica
Tales interrogatus quid esset difficile
ait se ipsum cognoscere. Aristoteles primo
ethicorum unusquisque iudicat que cog
noscit et horum est bonus iudex. 2° de
elencorum difficile est plurima simul considerare.
Helinandus de responso Apolinis sic
dicit apud delfos scriptum fuisse le
gitur in antiquissima tripode Apolinis
illud oraculum gnoto solitos i. nosce
te ipsum. Expectabant cum gentiles consulti a
regibus quid hoc significaret nichil
aliud fuerunt nisi quod homo cognos
cendo se esse de genere deorum. Aristoteles
in 10° ethicorum capitulo 3° Se ipsum nullus
diligit nosse. Idem libro 9° Unusquisque
sui ipsius vult bona. Idem omnis ipsum opus
magis diligit quam diligatur ab opere
animato scilicet. Ibidem speculari magis
proximos possumus quam nos metipsos
et illorum actiones quam proprias. Idem libro
2° magnorum moralium difficillimum
est nosse ipsum se ipsum. Item quid nos
ipsos et nobis ipsis speculari non
possumus. Idem libro 3° rethoricorum consuetudinale
magis est quod proprium est negocium eo
quod alienum. Tulius libro 1° Tusculanarum

communi non usque tamen amicus ut seipsum videat
ac ut oculus [illegible] Item amicus se non videns circa
[illegible] acies seipsum metuens se ipsa
hebescit. Idem libro 3o Ipsum stultorum est
aliorum vicia cernere oblivisci suorum. Seneca
libro 2o de ira Aliena vicia ante oculos
nostros habemus nostra a tergo. Idem libro 10
epistola Nemo eorum qui in tenebris circa ver
santur sua quamquam vicinarum aspicit et illis
non tamen iocundum est multos posse vi
dere quam contra est aliquam ante se habere.
Salustius in Katilinariis multi mortales
sunt in me sine [illegible] videntur. Declamacio
10 declamacionum humanae infirmitatis
ista natura est ut omnibus accidentibus gravissimum
putet quisque quod patitur. Idem 9a
declamacionum hec omnibus natura est ut
sua cuique calamitas precipue iniusta
atque intolleranda videatur. Boecius in
consolacionibus memor es te ipsum esse
hominem. Vegecius de re militari
libro 3o interdum imperita rusticitas
plura promittit et credit se scire et nescit.
Cecilius vel Lactancius libro de beata
vita Nemo de se nisi iudicare potest. Terencius in andria Verum illud est quod dici
solet Omnes sibi malle melius esse quam
alteri. Idem ita comparata esse hominum naturam
aliena ut melius videant et iudicent
quam sua. An eo fit quia in re nostra
aut gaudio sumus impediti nimio aut
egritudine

Secundum poetas

Oracius epistola contra auctorem quemque suo
modulo atque pede verum est. Idem in ser
monum simone 3o Dum tu tua per
videas oculis mala lippus inunctis
Cur in amicorum viciis tam cernis acute.
Subdit tam stultus et improbus hic amor
dignus est vocari magistrum qui sua
in alterius contempnit crimina vita. Et
quo ipse tendit claudit [illegible] Item libro
[illegible] cum te aliquis laudat iudex esse
memento plus aliis de te quam tu tibi
credere noli. Item de platone vi
ciorum quam plures alia nomine sua
crimina nescimus Persius [illegible] Terencius
cognoscas magis alios utile michi [illegible]

Prosper nemo suo meritorum modo non esti
mat equos clenodos volunt homines
se bene velle putant. Marcialis cocus
ad fratrem Tulipam acquire bona poetas
ad tua consilia non vel orbis fortes

Cogitacio

Seneca de moribus cogi [illegible] reddit
Anceto de regimine principum dirige semper
cogitaciones in bonum. Seneca libro
de remediis nichil est difficile et
arduum quod non humana mens vincat
et in familiaritatem perducat assidua cogi
tacio. Vegecius de re militari
libro primo capitulo 19o Nichil est quod assidua
cogitacio non facilimum reddat

Cognati et consanguinei dilecti

Aristoteles 8o ethicorum capitulo de amicicia
est sodalitas et domesticitas et cognatio.
Valerius maximus libro 2o capitulo de insti
tucionibus antiquis convivium sollempne
a quo maiores instituerunt ideoque caristia appella
runt cui preter cognatos et affines nemo
interponebatur ut si qua inter necessitatis per
sonas querela esset orta apud sacra
mense inter hilaritatem animorum et a fau
toribus concordie tolleretur. Ysidorus
12 capitulo epistola Item gratificare natura illis
amplius debemus qui aliqua proximitate
iunguntur. Libro 2o de quo proposito sunt generis
fortune amicos in venisti Katho a
micos tale vide supra amicicia

Coitus

Aristoteles 10o de animalibus Omne animal
vocat suum comparem tempore coitus specialiter
propria voce hoc facit rana. 7o de animalibus
oves et capra primo anno coeunt
sed debile quod generant. Libro de animalibus
Canis et porcus 8 mensium coeunt sed
debile quod generant. 2o de animalibus
equus duorum vel trium annorum coit
sed debile quod generat. 2o de animalibus
equus fortis est a 20 annis usque ad
20. Coit usque ad 30 vivit usque ad
3o Item Ibidem conitacio vocis est signum
motus ad coitum. 6to de animalibus in
omnibus animalibus est appetitus et delectacio
coitus. 6to de animalibus omne quadru
pes magis desiderat coitum
in vere coitum. 10 de animalibus

nulla mulier recipit coitum post impregnationem nisi mulier et equa. 8vo
de animalibus in coitibus voces mu-
tantur. 18 de animalibus viri multorum pi-
lorum iuxta corpus et in parte inferiori
sunt multi coitus. Ibidem mulier et
equa super omnes feminas diligunt
coitum valde. 9 de animalibus quod uno coi-
tu quo spermatizatur multum sperma et
cum diminuitur sperma generabit multi
filii. Primo de animalibus omnis post cor-
pus est multo coitus et multorum oncos
quia tremendum tussit in sperma. Primo
de animalibus accidit hominibus et qua-
drupedibus coitum desiderantibus
ad tactum et ad modicum subito spermati-
zare. 19o de animalibus pueri pubescentes
delectantur in coitu plus quam cetere eta-
tes. Et quanto plus faciunt tanto plus
appetunt. Isto postillatorum Iuvenum
coitus prior est ad procerum peccatum.
De regimine principum Nolite inclinare
ad coitum mulierum que est quedam
proprietas porcorum. Item de regimine
principum quid tibi gliadent si co-
tes vicium animale et actus
brutorum. Ibidem coitus est destructio
corporis et abreviatio vite. Vide infra
luxuria.

Color secundum

Philosophus 2o de anima color visibilis est
per se. Ibidem lux non requiritur in videndo
propter colores sed propter dyaphanum. Ibidem
color est extremitas perspicui corpore in
determinato perfusum et opacum de
per se et secundum quod albo et nigro alii
colores consistunt. Ibidem color cau-
satur ex commixtione luminis corporis cum dyapha-
no. Ibidem color albus inter sunt
elementa colorum. 3o de alibus omne
animal diversi coloris in coleo. Idem
de alibus in aliis alibus color pi-
lorum est secundum colorem cutis. In homine
vero non quia quidam homines habent
carnem valde albam et capillos
nigros. Causa illius est quia
cutis hominis valde tenuis est respectu
aliorum aliud et ideo non mutat natura
pilorum. Ibidem ava comedentes cibos
diversificantur in coloribus. Ibidem animal
commixtum vel per aliam causam mutat
colorem suum vide plus in proprietatibus rerum.

Columba

Auctor de proprietatibus rerum capitulo de columba
columbe sunt dicte a colore colli eo
quod earum plume in collo colore mutato
sunt respersi ut dicit Ysidorus. Sunt autem
columbe aves mansuete hominum frequentia
et consortium diligentes et in earum multitudine
convivantes ac sine felle quas anti-
qui veneris nuncupabant eo quod frequen-
ter nidos et oscula amore concipiunt
et venerei multum habent. Et ideo col-
lumba dicta quasi colens lumbos ut dicit
Ysidorus. Aristoteles libro 6to de alibus
collumba est avis voluptuosa. Ipsi
et fese osculantur ante coitum et mas-
culus senior non potest coyre tamen non
cessat osculari et femina multo non
saltat super feminam cum non sit masculus
et facit hoc cum osculatur et non emittit
semen. Ex tali tamen coitu fa-
ciunt ova ~~venti et omnes aves que~~
~~gsilles~~ aliquid non pullificat ma sicut
sunt ova venti et omnes aves que gsilles
sunt columbis ovant in vere bis vel
ter et faciunt duo sed non ovant tercio
nisi quod corrumpitur. 9o libro de animalibus cum
pullificat collumba statim masculos
regit collumbos et si femina tardat
venire ad pullos propter dolorem partus
percutit eam masculus et cogit eam
se ponere super pullos et cum crescunt pulli
vadit masculus et frangit terram salsam
et id quod frangit ponit in ora pullorum
ut assuescat eos cibo cum autem mas
vult eici pullos de nido coyt cum ipsis.
8o ibidem collumbe habent hoc proprium et
turtures quod caput suum non erigunt
quousque potant quousque sufficiat haustum
potus. Vivunt autem columbe gene-
raliter usque ad 17 annos. Cas-
siodorus variarum dicit Columba pacis
est nuncia simplicitatis forma natura inda-
ple fecunda pietatis emula societatis
amica in me inmeor que quanto est

permosior tanto fecundiosior invenitur
Unde columbe hirsutos pedes pennatos
fere pullificant omni mense est autem
columba natura timida caro secunda nisi quando
est in foramine petre ubi aliquando requiescit
est autem obliviosa et ideo sublatis pullis
dampni sui in memoria notificare item
et pullificare in eodem loco non abmittit
ut dicit Ysidorus. Item ut dicitur in diversis
particularibus caro dura est et ad digerendum
dum gravosa Unde grossum dat
nutrimentum maxime caro pullicorum sed
quando volare incipiunt tunc motus et
labor attenuant multum de illa grossitudine
et sit caro levior et acceptabilior ad
digerendum Quanto autem sit vetustior
tanto durior et peyor est ad
digerendum et illaudabilius prebet corporibus
nutrimentum Item aliquid invenitur collyrida
domita que ad decepcionem silvestrium
est instituta Nam silvestribus se
associans ad rethe ducit et ut cautius
eas decipiat cum illis intrat
ancupis rethe et involui sepe mittit
tur sub admirac esse quasi ad pascua
pabulum alliciat Sed sic persistendo aliqua
quando et multum eas trahit Item
in egypto et in Sicilia ut dicit Ambrosius
in exameron instruitur columba
ut litteras sit gerulia et pervincie et
provincia nuncia Unde ceteris de
dissimilibus rerum libro ... de talibus Colum
limbe omni tempore et pullificant
si sint locus mansionis sine calido
et ubertas pabulis aliquin non nisi de
estate et pulli eorum sunt nobiliores
et meliores in vere libro .... de talibus
cum istiulis columbe pedem sternuatur
nec per nocte cubat ova

Concupiscencia voluptatis

Infra generica voluptas libido Aristoteles
primo rethoricorum capitulo .1.o concupiscencia est delectabilis
appetitus libro capitulo 16 Iuvenes
sunt concupiscitivi et quales fuerunt
concupiscunt citoque desinunt libro
2o politicorum capitulo x.o Infinita est
natura concupiscentie ad cuius repletionem
multi vivunt Hugo magister de

concupiscencias regulam quam fibras libro
2.o ethicorum concupiscencie admodum puerorum qui secundum
preceptum pedagogi vivunt Sic et quia
possibile consonare rationi Tullius topicorum
magis iuvenes quam senes concupiscentiis
molestantur Primo elencorum concupiscencia
est appetitus delectationis ... ...
declamationum Non sinet non multum
ardere concupiscendi ubi sentiri licet
Valerius maximus capitulo a nono libro 2o
turpiter concupiscere et in eo perseverare
periculo ea dulcedo est Hugo de sancto victore
in compendio philosophie libro 1.o capitulo 2o Concupiscencia
est immoderatus appetitus sensualium
ubi excedens modum rationis / Diffinitio

Concordia

Salustius in iugurta / Concordia parve res crescunt et discordia maxime dilabuntur Varro in sententiis Aliter autem
concordia mores et cohabitancium
animos formant Ibidem ab alio semper
incipiat dissensio a te reconciliatio
Vegecius ad aliquos nos bella non
gerimus sed pacem morimus non viribus
confirmamus Sola foetima est adversus
quos pugnamus et se vincimus Seneca
de non ethicorum capitulo 1.o Concordia filius
ad aliquid amicicie videtur esse Tullius
de amicicia Quanta vis amicicie concordie
sit ... dissensionibus atque discordiis
percipi potest Seneca in proverbiis Semper dissensio
ab alio incipiat a te reconciliatio
Idem libro .7.o de ira capitulo 2o quod
est gloriosius quam iram in amiciciam convertere Valerius libro 2o capitulo 2o Sicud
placidum mare ... et ... ...
serenum hilari aspectu sentitur sic bellum
in pacem mutatum plurimum gaudii
affert Valerius ... speciosius aliquid
in ... ... quam
... ... pensata

Desiderium pacis

Katho Ira odium generat concordia
nutrit amorem Prudencius de
conflictu vitiorum et virtutum quod sapimus
conjungit amor ... ...
conspiret studio nil dissociabitur ...

Bernar(dus) ad fra(tres) c. 99

est Oracius in poetria primo Re meum . meum
ne dissipet ymo vide infra paupertas

Consciencia

Tulius de senectute consciencia bene acte
vite multorumque benefactorum recordacio iocundissima
est Idem in questionibus tusculanis
libro 2o Nullum theatrum virtute
et consciencia maius est Seneca in proverbiis
plerique famam conscienciam pauci verentur
Macrobius de sompnio Scipionis libro
2o Virtutis fructum sapiens in consciencia ponit
minus perfectus in gloria Cassiodorus libro
primo epistola 22a Totum vitiosum
geritur ubi consciencie puritas non habetur
Idem libro 8 Quando consciencia leta est
que pudenter nititur ita subreptam iacet
que se nimpare cognoscit innumeris
conscientia Idem libro 11 epistola 2a
Quando atque privatur ubi consciencia perditur
Seneca epistola 29 Spero aliquem invenies
qui possit apud homines vivere
gravitores consciencia mea non superbia
opposuit quod possit ante recondere
se oculos hominum ancas quam vitare bona
turba consciencia ad vocat mala autem
in sollicitudine maxima est et solita
Si honesta sunt que facis omnes sciant
si turpia quid refert aliquos nescire cum
tu scias Ibidem epistola nonagesima 7
Nemo in plus videbitur estimare virtutem
Nemo illi magis devotus quam
qui boni viri famam perdidit Plinius
in epistolis cum magnitudine nichil in
ostentacione omnia ad conscienciam
refert Neque factum incedum non ex populi
sermone sed ex facto petit

Secundum poetas

Oracius in 1 epistola Hic murus aeneus
esto nil conscire sibi nulla consciencia sibi
nulla pallescere culpa Menandrus
de ffiscis libro 1o Consciencia mens recta
cuique sua est sic concipit intra
pectora pro facto spem vel metum quamque suo
Idem libro 10o Consciencia mens sua fa
me mendacia risit Sed nos in
vitium credula turba sumus Stacius
libro 2o Thebeydos Semper timidum
scelus Iuvenalis libro 3o cui
frigida mens est criminibus tacita

sudat precordia culpa Marcialis cocus
Ibidem ad occultas tunica loca devia
mundi pectori tectum est consciencia culpa comes
Pamphilo Conscius ipse sibi de se putat
omnia dici etc

Consilium

Athenarius in ennucho omnia prius consilio
experiri quam armis sapientem decet Idem
in Eautontimerumenon Ita id
flagicium est te aliquid consilium dare
foris sapere non posse te auxiliare Salustius
in katilinario omnes homines qui
de rebus consultant dubiis ab odio
amicicia ira atque misericordia vacuos decet
esse haut facile animus verum providet
ubi illa officiunt Tulius libro 8o philippicarum
Ut summi gubernatores
in magnis tempestatibus anchoras ad
morire solent libro 2o optimus
portus penitenti mutacio consilii Idem
morante pro marco marcello in ciuitate
temeritas ex fortuna quam sapiencia ne est consilium
casus adiuvitat Ibidem iracundia
inimica est consilio Vegecius de re
militari libro 3o capitulo ultimo nulla
consilia sunt meliora quam illa que
ignoraverint adversarius antequam facias cuius
consilium tuum cognoverit adversarius
consilium dispositionem mutare convenit Seneca
de forma vite prudentis proprium
est consilia examinare et non cito fa
cili credulitate ad falsa prolabi Quintilianus
libro 1o Salustius conceptum meritis
consilia nascuntur Bertrandus in ytalica
nomina sua Si consul animo non gravis
ei placet sed remedia in consulendo a
mice sic in videtur non posse sic agendum
Ideo in longo consilio a me cunctis
sapientia de est Tulius primo rethorice
veteris Consilium est aliquid faciendi
vel non faciendi excogitata ratio
Idem de senectute Non viribus aut
velocitate corporis res magne aguntur
Sed consilio et auctoritate Idem primo
de officiis fortis est animi et constantis
est non perturbari in asperis rebus nec
tamen emulacione de gradu deici

Sed animo et consilio uti nec acione Ibidem
philippicarum ii Maius consilii est prouide-
re quid iste accidat sed boni animi est sic
se veniat Salustius in katilinario
prius quam incipias consulto et ubi i
per... consultus fueris mature opus fa-
cto Seneca epistola ix Vi bonum auditus
tuta est quia subit corona consilia
et honestas consiliis ... preceptis sectatores
pauci sunt qui consiliis se et sua regunt
Ceteri eorum more qui fluminibus natant
non eunt sed feruntur Quintilianus de
oratoris institucione libro primo Primum
in consiliis vero auctoritas nam et pru-
dentissimus et optimus videri qui sine
sunt de talibus et honestis omnes tractari
velit Sindonius in epistola sed plurima
laudum inuenis suis moribus applicat
quociens de negociatoribus inter ambiguen-
tes et priores consilia petunt Boecius
Solon consilium sequi prima maxime
quam consilia que sunt festinata et ira
Proverbiis sapiencium diu deliberandum est
quod statuendum est semel Vegecius de
re militari libro 3o quod fi-
eri debeat tractandum multis quod vero facturus sis
cum paucissimis et fidelissimis uel po-
cius ipse tecum Proverbiis sapiencium
Solon consule non dulciora sed optima
Idem quid velimus quod facere non sequa-
ris voluntate tua sed queras consilium
per quod scias veritate 3o ethicorum Con-
silium non est de fine sed de hiis que sunt
ad finem 6to ethicorum Consilium debet
esse de hiis que non sunt se aliter habere
Ibidem consilium non est de preteritis sed de futuris
quia quod factum est non potest factum esse Vn-
de Agaton ... facere ingenitum
hoc solo priuatur deus Ibidem operari oportet
velociter consiliari autem tarde Primo
politicorum consilium inuenitur est in validum
puerum autem imperfectum primo rethoricorum
de iuuenibus et in periculis non consiliamur
sed de contingentibus aliter se habere que in
potestate nostra sunt Ieronimus principium
consilium est oculus sanior Ibidem diu
delibera cito fac Valerius maximus
libro vii cao vafre dicta et facta
Hanibal a Duilio proconsule nauali
prelio victus timens quod classis amisse pe-
nas dari offensa astucia auertit Nam
incolumi in felici pugna prius quam cladis
nuncius domum perveniret quendam ex amicis
compositum et formatum Kartaginem misit
qui postquam curiam ciuitatis intrauit
consulit vos inquit Hanibal cum
duce Romanorum magnas secum maritimas
trahens copias advenit an cum eo con-
fligere debeat Acclamauit vniuersus senatus
non esse dubium quin oporteret Tum ille
conflixit illud factum non dampnare
quod ipsi fieri debere iudicauerant Idem libro
8 Hinc quoque artis professis optimi sunt
quibus Scenola legum clarissimus et certis-
simus vates quociescumque de iure praetoria
consulebatur ad Ffurium et ad Scaeuolam
quia huic studio deditique erant consultores
remittebat Itaque quid scientia moderatoris
suam magis commendabat quam auctoritatem
minuebat Ibidem Plato conductores sa-
cre are formam et modum eius secum
sermone conferre conatos ad Euclidem
geometrem ire iussit scientie eius cedens
ymo professioni.

Secundum poetas

Marcialis de nupciis mercurii et philo-
logie anxia cum trepide mutat sentencia
rebus fluctuat incertis quia sors igno-
ta futuris consultat mortale genus
quodque indiga veri cura facit dubium
vel spes incerta fatigat Idem nobis pre-
scire vetat cunctis nulla que at nod
semper volui licet dent pectora fauoris
perpetrare tassum sequimur placet atque
necta Sed tibi quod non dum venit mo-
dica voluntas Consilium vis sed meum
sit semper a bonum Velle capis sed cum
facere atque addita mente Ouidius
libro 1o sine titulo Est istum 6o consilium
nobis rebus locusque dabunt Marcialis
cocus undique pauci veteres facile
conteruntur usus Non sit consilium Nos-
tram spem serum ... ad consilium
ne accesseris antequam vocatus fueris
tu te consule Idem utile consilium dan-
tem ne despicere fuit Tullius si prestit
sin contempseris vnquam Pamphilus

quoniam ad nostros modos et sentencia casus aliquem sequi deceat querere consilium Claudianus in poeta Si bene vis duci te cito committe dicta. Iacobus in yronia enia spiritualis Consilium prudens sepe morsus (?) est Richardus de peticione imperatorum (?) sequitur audiui quia post cohorta (?) non est consilium compos statuto (?) libro (?) Est eius ingenium depe nitila (?) ferire recepta Non est perfecte totus homo turbatur eius cessat districcio mentis Virgilius satis est veneris alterius est pessime Bachus in vinis si ducit. Experta magis consilium nunquam deserunt modulamine [illegible] consilium [illegible]

Constancia

Tulius primo de officiis nichil est quod magis deceat nomen regendi quam constanciam. Cassiodorus quia firmare constanciam in prudencia. Vos in de disciplina quid in dileccionis opusculo Ricardus (?) constancia quid in constancia requires parata parat secunda parata dissoluit prima procedit secunda retrocedit prima colligit secunda collecta dissoluit Cassiodorus secunda epistola in hystrionibus rara est constancia honestumque [illegible] Aristoteles secundo magnorum moralium primus incipit est ut (?) ipse Ciceronis ad Helvium (?) vinciam uel quisque bene subducta racione ad vitam sint quin res etas vsus semper aliquid apportet noui aliquid moneat ut illa que tu scire credas nescias et que tu tibi putamus prima in experiendo repudiabis Vide infra prudencia

Secundum poetas

Archetipus poeti quod labor victorie spondet et audaces grandibus incepit studium constancia. Statius in quartus celerius ut res [illegible] postulat esto

Consuetudo

Tulius de omnibus tusculanis qui in pedibus corporis semper sunt etsi cum ipsi lenti sunt tardius insistunt. Idem libro secundo Consuetudo laborum perpessionem dolorum efficit faciliorem. Item ferre laborem contempnere volumus consuetudo docet. Idem consuetudinis magnus est. Aristoteles in secreto secretorum qui consueuit semel vel bis in die comedere si hoc mutet non sine offensa quia consuetudo est altera natura. Si tamen mutanda est consuetudo fiat discrete. Idem secundo ethicorum Consuetudo cum ad perfectum venit natura est. In his omnibus. Tulius secundo rethoricorum illud consuetudinis alicuius in perpetuum quod sine lege vetustas comprobauit. Idem in de amicicia magna est consuetudo et vetusta. Idem contra ignorancia in re nostra maiorum facit quod ante oculos fit quasi nutritur. Cetera si nescit et fiat. Sed libro de moribus. Educatio et disciplina mores faciunt et id sapit quisque quod dedicit vel imbuit. Bona itaque consuetudo concinnat quod mala instituunt. Idem libro de omnibus de naturalibus carnis non intelligat omnia consuetudine vim suam perdit. Generaliter de institucione ordinis libro primo Consuetudo est certissima loquendi magistra vtendus plano sermone nec nimio vsitato. Cum tutius vetitis nouam perdere non sine periculo singimus. Ex prouerbiis sapiencie grauissimum imperium est consuetudinis. Seneca quam insitum est difficile ibi mutabit ubi doctus sis durari. Aristoteles libro metaphisice secundo consuetudo nocuus est. Secundo ethicorum nullum naturalium existencium aliter assuescit. De memoria et reminiscencia consuetudo est altera natura et hec a multo ethicorum Verum quamquam primam in primo physicorum a multo ethicorum difficile est resistere consuetudini quia assimilatur naturali quia est confirmatur natura consuetudine. Ibidem operaciones prime sunt omnia primorum non homini consuetudine primo rethoricorum quod consuetudo est velud in natura est quia consuetudo similis est naturali. Secundo poetice Aristoteles sua non est homini quod consueuit tota vita sua. Ibidem propter vsus et consuetudines malas non laudatur quis. De regimine principum mutacio consuetudinis non est subitanea sed successiua. XI° de alibus (?) Non est consuetudinis vt mores sint circa filios sed semel. Aristoteles primo ethicorum circa finem Non possunt vel non facile contingit consuetudinibus comprehensa sermonibus transformare. Idem de memoria Antiquum vnum (?)

tanquam consuetudo est altera natura. Idem
primo rethoricorum. Simile est consuetudo
nature. Et quod sepe quod semper. Est autem
natura eius quod semper, consuetudo autem eius
quod sepe. Quod consuetum est delectabile est.
Ibidem omnes consueta observant. Idem
quod antiquum est prope videtur esse quod natura.
Idem libro primo politicorum. Utile sine tempore
dat ad frigora consuescere corporis primis
hoc enim et ad sanitatem et ad bellicas
actiones maxime prestat. Alibi prestat.
Omnia quecumque possibilia consuescere
mox inchoantibus melius. Idem
problematum particula . Consuetudo magis delecta-
bile est insueto. Idem magnum quidam
est consuetudo similis natura cum utrique fit.

Secundum poetas

Oracius in epistolis. Quo semel imbuta
recens servabit odorem testa diu. Ovi-
dius de arte libro primo. Tempore difficiles ve-
niunt ad aratra iuvenci. Tempore lenta pati
frena docentur equi. Stratus assidue consumi-
tur anulus usu. Item assiduo vomere dimi-
tus humus. Idem libro 3o. Nichil con-
suetudine magis quod male fers as-
suesce feres. Galterus consuetudo potens
nulla potentior illa. Esopus. Sor-
dibus assueta nequeunt dimittere sordes.
Fallere qui didicit fallere semper amat.
Oracius. Hec nugae seria ducent in
mala derisum semel exceptumque sinistre
ut mala quem scabies aut morbus regius.

Contencio vel contendere vel urget vel rixa

Seneca libro 2o de ira. Cum
pare contendere anceps cum superiori furiosum
cum inferiori sordidum. Idem de forma vite.
Contendere fuge. Contencio nec in iniuria
de sptacones . descende. Chatonis
libro 2o. Contra notum litigare noli. Altercando vitas
amittitur. Unde infra rixa.

Secundum poetas de eodem

Oracius in epistola. Altercatur sepe de la-
na caprina. Katho contra verbosos noli
contendere verbis. Sermo datur cunctis animi
sapientia paucis. Litis minimus timor inde
maxima crescit. Litis preterite noli
maledicta referre. Sunt que furtum detegit
parit amor. Ovidius methamorfoseos
libro 3o. Turpius est contendere verbis quam

pugnare manu. Iacobus. Universa lingua
odium parit et fallit tibi litem. Effreno
lingue surgunt bella solent. Gaufridus
in poetria. Litibus alatus qui rapit
clamoribus. Crescit in hiis bella libis linguarum
pax amorum. Esto vagus vagus esse tacet.
Glossa . Pugna franguntur et ossa.

Confessio peccati

Seneca de moribus. Ubi est confessio ibi
est remissio. Si medicamentorum operam optas
oportet ut vulnus detegas. Ecclesiastici 2o de con.
Cassiodorus de anima. Melius est in occultis
cons consiti ignorancia quam periculosa
forsitan simul audacia. Bernardus super
Canticum. Confessio est porta latens
anime morbus sepe venit consequencie
apperit. Cetera committo divinis theologis.

Coniugium

Mulieres coniugari oportent circa etate 18
annorum. Viros autem circa 37 annorum.
Seneca de remediis. Quam multas ex
optimis coniugiis videmus pessimas
et diligentissimus beatissimus reputatissimas
Vide cetera in uxore.

Complementum

Secundum poetam ad plus complementum est quod
principium, medium et finem sepe habet. Vide in fastis.

Comodum

Galterus 3o alloqui audientes omnia
cui quod venit comoda fructu.

Contemplacio

Ermes Trimegistus super libro attendus debuit
esse ut moralis contemplacione preterem
que bene mota est mundi inferioris natura te et
spectat atque contemplat. Ibidem plurima
est in cognoscenda divinitatis frequens ab
viribus et prestat religio et illa simplici
mente et anima divinitatis cole cuiusque facta
venerari age esse dei voluntati gratias q
est dei bonitas sola plenissima hec
est illa tam in portuali cunditas perfecte.
Ibidem pater omnium et deus ipse solus qui est
omnia omnibus se ondit. Rabi si sit
loco a qualis qualitate aut quantus
quantitate si hominem secundum mentem intellectum
illuminans qui discussit ab animo errorum
tenebris et veritatis claritatem prospecta

toto se ipsius intelligencie diuine ad
miscet cuius amor ea parte qua mortalis
est liberatur in mortalibus diuine capit
sciencia Aristoteles primo ethicorum deus quorum
vita est contemplacio tota vita est beata
hominibus autem in est similitudo talis
operacionis et nullum aliorum animalium felix
Tullius de natura deorum libro 2o quid tam
presens aut celestia contemplantibus quam
esse numen prestantissimum quo omnia
regantur Seneca de questionibus naturalibus
libro 7to tunc gracias ago tibi rerum natura
non ab hac parte video que publica est
sed cum secreciora dico que vniuersitatis ma
teria actor et custos quid sit deus
vtrum in se tendat an ad nos aliquando
respiciat faciat ne cottidie an fecerit
semel Certe est enim aut ea que facit
aut ea que fecit illi placent tamen in
optima placent prima Non quam contempla
res sed homo nisi supra humana surrexerit

Secundum poetas

Ouidius primo methamorphoseos pronaque
cum spectent animalia cetera terram Os
homini sublime dedit celumque videre
Iussit et erectos ad sydera tollere vultus
Alanus in libro suo quid mente transisse
polo quid prius altum erexisse caput
pecudes sed more pecoralis Omnia sic fran
gunt quia pabula glandis Quid quod
dubitatur in microcosmo bruta pa
tentur humi tardos alia spiritus Sed
maiestate micat testante figura
Solus tollit homo ad sydera caput
Vt celi leges indeflexosque meatus
Hoc ait mente posita hic sine Prosper in
epigramate Cum natus homini signis offert
dicitur actor Ad terre quod sunt condita
quecumque tamen

Contemptus secundum philosophos

Seneca epistola 63 contempne omnia que
superflua sunt omnia nemo potest Itaque hinc sola
addiscas per contemptum viciorum vita
Seneca epistola xxo magni animi est
magna contempnere et mediocria
malle quam nimia Ea enim quo sunt
assumuntur nocent sic segetem sternit
nimia vbertas Rami onere franguntur
Vt ad maturitatem non perueniunt nimia
fecunditas hoc quoque animis adducit Idem
epistola 16 equo animo tollerandi sunt
contumelia imperitorum et ad honesta eunti
contempnendus est ipse contemptus Idem
de remediis fortuitorum libro 3o pusillanimis et
hominis vita sed ingens res contemptus
vite quem contempnunt frequenter eius videbit
horridum facie sublimatur celi quod
ad me quam magna sunt quibus pro
animi ipsum non est magnum Idem libro de
viciorum sunt multi qui multa viris
non te contempnunt Sed ipsam que con
tempnunt clarum fuerant vero regimine
pena in nimia familiaritatis contemp
tum parat Boecius Boetium ne contempseris
quia honor ascendens potest ad honores et
tunc potencior erit ad nocendum Seneca
ad Lucillium contemptus corporis certa est
libertas Idem de moribus inferiores non
contempnas superiores recte viuendo non
timeas Apuleius de deo socratis consuetudo
multum contemptum parit raritas autem
conciliat Aristoteles 2o ethicorum paruipen
sio est actus opinionis circa illud quod
nullum dignum videtur despectum est proinde
nullius scilicet precium videtur paruipendere Iterum
nemo est paruipensio quos nullum
despicimus non tenemur Contrarium enim
racione est despectio Cassiodorus libro
de amicicia nemo contemnat contemnat se
contemptum Qui ei melior preferatur Seneca
libro 3o epistola ad Lucillium xxa nemo
alius est deo dignus quam qui opes con
tempsit quarum possessionem non tibi interdico
sed efficere volo ut illas intrepide possi
deas quod vno consequeris modo Si te ex
sine illis beatum victurum persuaseris tibi
si illas tamquam exituras semper aspexeris
Cassiodorus libro epistolarum xo epistola 33
melius est dampna prima contempnere
quam exiguo questu perpetua dampna
non habere

Secundum poetas

Ouidius libro xto methamorphoseos
Despiciunt sponte sequenti redditur vices
Marcialis coci libro vndecimo contemptum
stultum contempne Ausonius Dindimus clamans est et
contempni a stulto dedecus esse nego

Katho morez ne contempseris Idez corpis
sanguinis vires contempnere noli Consilio
pollet cui vim natura negatur Idem Indiam
ipsius inopiam contempseris numquam Ne mali
placeas dum vis contempnere multos
Ovidius vino et regno simul ista teben
qui que nos ad eterni rumore fertis 20

Continencia et incontinencia

Aristoteles 7° ethicorum ca° a° Incontinentes
qui non estimant oportere operari operantur libro
a° ca° 8° continencia et incontinencia
est circa concupiscencias et delectationes circa libros
ca° 9 acuti et melancolici secundum eius in
naturam incontinencia sunt incontinentes
hii quidem enim propter vehemenciam non
expectant racionem Ca° 7 Non omnis qui
propter delectationem aliquid operatur est incontinens
in temperatus sive prauus sive incontinens
sed qui propter turpe libro primo magnorum
moralium ca° 19 Incontinentes sciens
hoc quod est prava alius prava vult operari et
secundum concupiscenciam operatur libro 20 ca° 20
Continens est desiderans quidem non
operans autem propter racionem ca° 9 mo
continencia est circa delectationes et incontinens
qui continet a delectationibus Tulius
libro 20 Rethorice veteris ca° 9°
Continencia est virtus per quam cupiditas
consilio regitur Idem libro 20 de officiis
Victus cultusque corporis ad valitudinem
referantur et ad vires non ad voluptatem
Idem de questionibus tusculanis magni
ingenii est revocare mentem a sensibus
et cogitationem a consuetudine abducere
Valerius maximus libro x° ca° 1° multo
est opus quam hoste superare oportuisse
Seneca de forma vite continencia si di-
ligis circuncide superflua et in arctum desideria
tua constringe Considera tecum quantum
natura appetat non quantum cupiditas pos-
cat Impone concupiscencie frenum
Omnia que blandimenta que occulte
animum trahunt reice

Secundum poetas

Pamper hemeus credo in magnis est
virtute domare se ipsum quam vite sap-
sonis sterne mille viros Comindus
sive tytulo non facile est tamen virgam
retinere iniciam Id subditur mente pulc(hra)
puella viri

Congelacio

Beda methaurorum dum congelantur nubes nix
fit sed cum congelatur vapor pruina fit
Cetera vide in methauris et in diversis rebus

Contentus

Archithrenius contenta ipsos facit me-
tuta facula augusti quod lares Juvenalis
ne fudet opes privatos amicitias equi
Plinianus pauperem modico contentum
semper amari Et rerum dives nil cupiendo
sui quoque vagus Cum satis est quod
habes satis illum constat habere Cum satis
est quod habes satis illum constat egere

Convivium

Seneca libro 30 ca° 7 to ad Lucilium epistola
est enim quibus edas et bibas quam
quid edas et bibas convivalis coetus
Macrobius libro 30 in phernico Solet
tibus cum similis tacitos efficit loquaces
potus Aristoteles libro 7 to polliticorum subiacens to-
summe prime cooperentur seguimus Valerius
libro 20 tytulo de institutis antiquis convivium
vinum in sollempne a maioribus instituit
idque caristiam appellaverunt cui preter
cognatos et affines nemo interpone-
batur ut si qua inter necessarios querela
esset orta apud sacra mense et inter
hylaritatem animorum fautorum concordie
tollentur

Secundum poetas

Katho pauca in convivio loquere Idem
dapsilis interdum caris et notis amicus
Idem inter convivas fac sis sermone mo-
destus Ne dicaris loquax dum vis
urbanus haberi Ezopus fabula 12 In
tenui mensa satis est in mensa volup-
tas Nobilitat viles dapes frons vide 81
generosa duplex mediat conditque cibos
clemencia vultus Convivia faciat plus
dape frontis honor Vrunellus in
tenui mensa corpora nostra vigent Ja-
cobus beneventanus Raro donato
celebra convivia raro Golias paup-
tas sepe venire solet Archithrenius
Convivia raro scripta iuvat rarusque
venit iocundior usus Ex vagus
Structure vestes convivia sunt tibi pestes

Cor secundum philosophos

De sompno et vigilia cor est principium

sagwinis venarum Ibidem omnia alia
sunt sagwine a corde de morte et vita
cordis Ibidem quod est in ipso tunc est
facies et ebulitio facit pulsum cordis
de motibus aliud primum motus in alibus
est a corde Ibidem motus cordis non est
voluntarius de iuventute et senectute cor
primo fit in ali unde est primum vivens et
ultimum moriens de alibus situs cordis
est in medio pectoris sed declinat in homine
modicum ad sinistram partem Ibidem sed primum
alis est in corde secundum quosdam alibus non
Ibidem vene diffinite per omnia mebra
corporis sed principium cor non ergo est primum
venarum sed illud Cor solum inter omnia
mebra non potest pati dolorem Ibidem al
magni cordis natura est timidum ut lepus
sed de animalibus Cor alis est gubernamen
anima vel consimili sed de animalibus
caput animalis in generatione per creationem cordis
secundo de alibus primum quod generatur
in membris est cor

Oeccidium poetarum

Extra vag. Dulcius in claustro sed qui
sit sub corde tenebat Unde tota in de
precatibus tercium et in medicinis

Cornua secundum philosophos

Ro de alibus cornua omnium alium sunt
vacua preter cornua cervi que sunt
dura et non est in eis concavitas de a
alibus Cervus abicit cornua sua
eo tempore est ea invenire Unde dicitur i
proverbio vade ubi cervus abicit cornua
In de animalibus dictis cornibus
cerva timet lupus et ideo latent
de nocte ad pascua vadit sed de alibus
et sexto per opposito omne al cornutum
caret dentibus in superiori mandi
bula sed de animalibus natura non det
mebra convenientia vigori nisi alibus
indigentibus illis ut aculeum dentes
ungues cornua Ibidem femine in corpo
non dentes superiores nec cornua sunt
Ibidem cornua tanta sunt propter vigo
rem et innanitatem Alior autem
cornua mutantur sed cervi non variant

Corona secundum philosophos

Plinius narrat quod augusto sub
quo natus est xpistus sedente in quodam
orto gallina vinea id est nimis candoris
ab aliqua desuper volante demissa est
in eius gremium habens in ore suo ramum
lauri cum suis (?) et quibus seminata erant
plurima lauri qua per modum romani imperato
res coronabantur Extra vag. Specima
raro bona digna corona Item est una
persona regali digna corona

Corpus secundum philosophos

Seneca epistola nona non nego indulgendum
corpori sed simendum nego serviendum sine eo
quam sunt corpori Nimium qui pro illo ti
met quia omnia ad illud refert sic
regi nos debemus non tamquam propter cor
pus vivere debemus sed tamquam non possumus
sine corpore Idem epistola 68 corpus hoc
est anime pena et sub illo urgetur in
vinculis est nisi accessisset philosophia et
illud respirare iube rerum spectacula
missent. Vacare eciam ad divina
dimisisset Idem 27 epistola corpus et
sit in te sed potest sine illo magis necessarium
tamen credi quam magna viam sibi fingit
Voluptates brevis penitendas et nisi
magna temperantur moderatione in contrarium
abibunt Idem epistola 29 corpus multis
indiget rebus ut valeant animus ex
se ipso crescit ille multo cibo multa
potatione opus est animus sine impensa
contingit quod decet bonum potest facere
tecum Item ex omnibus naturalibus qui
ad modum in corporibus magne sunt
dissiliones Ita in anima sunt maio
res Nam plerumque diversitatem cor et
sequitur diversitas animarum Apuleyus
de deo socratis Stand in timeo eos equis
fallaces non considerantur et baltei
inolimina sed inde equum sic eodem
plandis hominibus noli aliena esti
mare sed intus homines penitus con
siderata alienant voco que neque
parentes portio omnino que forma lar
gita est ergo anima aliena licebit
gloriosius est laudare parentes dives est
eis in corde fortune validus est

egritudine fatigabitur Pacemosius est qui
peccata pauliss(ime) et cetera non per vino est abijt
in senectute ac bonis artibus doctus
et eruditus plenum inviciam legi homo
Sapiens et bonum consilium tamen aliquid
ipsum vinum laudas hoc non est vinum a
patribus hereditarium nec tamen pendulum
nec a corpore caducum Aristoteles super metheororum
2o de anima celestia sunt animata et non
habent de virtutibus anime nisi intellectum et
voluntatem Primo celi non est in natura corporis
actu infinitum Commentator 2o celi
necesse est corpus animatum esse nobilius in-
animato 2o de generatione necesse est corpora
mixta constare ex omnibus elementis
et non ex uno tantum Primo de anima
duo corpora non possunt esse in uno loco
Unde anima simul est cum corpore non est
corpus 1o de partibus partes corporis hominis
et ceteris calide sunt et contra secundum cathonem
et sternum totius mundi 2o de animalibus
calida corporis et membrorum est propter dictam
11o de animalibus corpus dura quod cale-
fiunt magis calefiunt quam humida petra
helie Res tu in mente comprehendis corpo-
ra Omne tamen corporibus res decere
non vetat usus

Correctio seu reprehensio

Tullius de officiis de peccatis soli vocare
res in correptionem multorum quia hoc ge-
nus pietatis est cohibere in famam
eius ne in valescat Augustinus ma-
lum enim presentem angetur et remedium
bonum in peccatum accelerata correctio Sed
melius ad hoc impetus tribulis mollia
remittere quam indurata eius videre Idem
de amicitia Sepe amici monendi sunt
et obiurgandi Ita tamen ut monitio
acerbitate obiurgatio contumelia
careat Seneca de copia verborum est oportere
victoris fugator aliorum non modestius sentiat
tat(?) ... comprehensor sed sine
exprobatione ita ut amonicionem hilari-
tate premas et errori facili venia
dato Idem de clementia non minus principi
pi sunt multa supplicia quam medico
multa funera Idem libro de moribus
Nobilis equus umbra virge regitur

Ignavus nec calcaribus concitari potest
Vulgi non imperium ad res mistas sola
restringit naturas Aristoteles 7o polliticorum
subditos consumunt prius corpore se sepe sitis
Ieiuniis in cultura hoc tempore abstinere
amicos vitas odium parit Valerius
maximus libro 2o titulo de disciplina
militari aspero atque abiectissimo castigacionis
genere militaris disciplina indiget quia
vires armis constant que ubi certo
tenore destitit oppressura sunt nisi op-
primantur Cuthaliginus de coronis insti-
tucione libro 1o frangas acumus quia
corrigas qui in pravos dormiunt Cas-
siodorus libro primo epistola 2o Cagitur
ut sit quietus qui suo vicio cernit
esse pacificus libro 2o epistola 1e enim malum
cum presentem augetur et remediale bonum
est in peccato accelerata correptio libro
7o epistola contra pondus iacturam
sustinere nescitur qui scripsit iudicium
corrigunt libro 9o epistola super hoc est
propria delicta corrigere quod et non facit
Ibidem epistola 18 na Non facile effla-
vitiosus tum ad monitor Cassiodorus
libro de amicicia qui sequitur suo mente
imperium et non cum vero ante inniqui
in corripiendo presume tardius petam
solvitur quod praemissum solidatur Cronica
ca de nugis philosophorum Rex mitigatus
quare quidem optime atque iustissime
convenire ait Si que iubemus aliis
ipsa agamus Aristoteles primo rethoricorum
differunt autem castigatio et punitio
Castigatio quidem enim passionis gratia
est punitio autem facientis ut faciat
Tullius libro 2o rethorice veteris ca 2o primo
docti ab aliquo sciale et libenter sunt
commutabimus Non enim parum cognoscere
sine paucis cognito stulte et diu permaneat
turpe est cognitum quam alterum quam homo
in sanitati aliquem singulari angore magis
est attentum Idem libro 2o de quibus
tusculanis hoc turpior quis est quam
in eo peccat cuiusque perfecte sua Idem
de oratore libro 2o homines in pueri fa-
ciunt quam stulte dicunt responderunt quam
quam sapienter tulerit laudare primo

Seneca libro 2° epistola 2a quodque in se ipso
ingenium est arte non vincitur quecumque
attribuit conditio nascendi et corporis
temperancia etsi cum multum se diu quae ...
... posuerint hebebunt Idem libro x° epistola
ultima unum est salutis noticia peccati
qui peccare se nescit corrigi non vult
libro 16 epistola 2a nichil professa aut pre-
cepta quamdiu mentis hec error obsessus
est Idem omnia honestatis recte servanda
amice gerunt que ad monitionem Idem
ingenium ...us aliis ...us ...us precepta alit
et crescit varias quam persuasiones addiciat
in natis et depravata corrigit libro
19 epistola 2a facile est auditorem con-
citare ad cupiditatem recti Omnibus enim
natura fundamentum dedit semenque virtutis
Ibidem epistola 10 Vicia nostra ama-
mus defendimus et malumus excusare
illa quam excutere Idem libro 2° de ira
aliquid muniendus est metuit hiis apud
quos vero non proficiat Ibidem difficulter
recedunt vicia que nobiscum creverunt
naturam mutare difficile est eo plus in-
dulgetur pupillo quo plus licita
concepta sit.

Secundum poetas

Oracius epistola 1 Nemo adeo ferus
est ut non mitescere possit si modo
culture paciencie commodat aurem
Ovidius primo methamorfoseos Cuncta
prius temptanda sed inmedicabile
vulnus ense resecandum est ne pars
sincera trahatur Idem libro 3° de ponto
Indicio parvas turpius ipse tuo
Iuvenalis rectius ... homines neque
bonis ... virtute loquentes Non hoc
... pectore fige tuo Oracius Ceu
culpa soles ea tu ne feceris ipse Tur-
pe est doctori cum culpa redarguit
ipsum Claudianus libro primo ...
quod censes esse tenendum prius ipse
subi Tunc observantior equi fit populus
nec ferre vetat cum viderit ipsum Auctorem
parere sibi Doctor ...ditus rebus et
... est in sermacio ... Marcialis
cocus Cur mactas alios maculosior omnibus Alibi et carpi dignum
turpe non metuis sibi veniam mor-
daci denti restringis ulcera dissecas
que tibi in ore sedent Idem ad suis
culpam aquile tu lima ponas ad
tua conscelera milla vel oculos habes

Idem alterius consor adesto tuus amor
...narius diligit vera ... ...
... Ovidius primo de remedio
principiis obsta sero sero medicina
paratur Cum mala per longas in valuere
moras Idem Cum furor in cursu est cur-
renti cede furori difficiles aditus
impetus omnis habet Impaciens animus
nulla ad hunc tetralibus arte Respuit
atque odio verba monentis habet Aggrediar
melius tunc cum sua vulnera tangi
Iam sinet et veris vera vocibus
aptus erit Ecrinus ... nisi
metus in opus et sine nati Flere
vetat non hoc in monendo loco est
Cum dederit lacrimas animum quam imple-
verit egrum Ille dolor verbis emoderandus erit Temporibus medicina valet
data tempore prosunt et data non apto
tempore vina nocere solent Idem libro
de ponto Horrent admotas vulnera
tarda manus Non est in medicis semper
est relevetur ut eger Vulneris id genus
est quod cum sanabile non sit Non contrac-
tari tutius esse puto Idem nec non
et admisso subdere calcar equo Ibidem
Cum quid quod fieri maiora videmus
vulnera que melius non tetigisse fuit
Idem 2° libro de tristibus Eripit interdum
modo dat medicina dolorem Oracius
Cui quis monet aliquem nec se velit
ipse moneri Si tibi sit carus noli de-
noli desistere ceptis Quod nosti
fieri non recte nolito fallere Nec vitare
malos imitari velle tacendo Claudi-
anus in Uatri Cruentis et artus ut
liceat reliquus secrete vincibus
Oracius in poetica antiqua commune
mus ... possit dolere licebit quod
ut cediderit nescit non missa reverti
6to de alibus Bonum est quod patres cor-
rigant filias ociosos et item rectores
asce ociosos eiciunt

Corruptio secundum philosophos

Aristoteles primo methaphisice sempiternum prius
est corruptibili Ibidem corruptibilium
et incorruptibilium non sunt eadem principia
decimo methaphisice Corruptibile et
incorruptibile differunt plus quam genere
Primo celi Omne corruptibile necessario

corripit de longitudine et brevitate vite
camitus corripit a suo quo corripitur

Creator s(ecundu)m philos(ophos)

Gibertus a(uct)or s(e)c(un)do principiorum creator creature
c(apitul)o uno. Nam stabilimenta dectioq(ue) m(od)o
de alibus Ylariana h(uius)mod(i) conveniunt est
creatori quia ut Seo m(od)o q(uod) Constitu
seri conditor orbis terrarum celi q(uod) sator
vide ibi **Credere credulitas**

Socrates in exhortacionibus c(apitul)o s(e)c(un)do
Ge(n)ere pedite putas non esse credendum
temerarius putat credendo pluribus Plebs
primo rethoricorum c(apitul)o s(e)c(un)do Credentibus ma
gis credimus et celeribus Ibidem li(bro)
s(e)c(un)do Juvenes sunt facile credentium
Propterea quod non dum sunt decepti
in multis. Senes incredibili sunt propter
experientiam Seneca declamacionum li(bro)
s(e)c(un)do c(apitul)o 10 Nemo facile credit quo
credito sit dolendum Ibidem in proverbiis vero
q(uod) est virum et omnibus credere et nulli
Seneca de moribus Rumoribus cri
mi(num) et suspicionibus sis minime credu
lus s(ed) potius malignus qui per specim
simplicitatis ad nocendum aliquibus sub
repunt super opposita sum Cassiodorus
libro 3o epistola xta Illi credere debet
quam veris utilibusq(ue) credit cognoscitur

Credendum poetas

Ovidius de arte libro s(e)c(un)do non cito
crederis quid quam cito credere ledit
Quam nos non leve pretius erit Virgi
lius in Eneid(os) Experto credito Idem
libro xto de fastis Conscia mens recti
fame mendacia risit Sed nos et
vivam credula turba sumus Statius
Nam miranda canunt s(ed) non credenda
poete Prosper in libro epigrammatum
Non poterant facies somnis rumoribus
aves que nescie imitat credere non li
beat Gamfredus in poetria nova
Error amicabilis est omnibus Omni
dius epistolarum epistola 15 Credulitas
dampno solet esse puellis Virgilius
in primo Rethe ante alios in mancor
Virgilius in 3o Nec dictu facilis nec
visu effabilis ulli Oracius epistolarum
Sed vereor ne cui de te quia tu tibi
credas Ovidius et fastorum libro x to

Crede quod est et vis ac desine tuta
vereri Deque fide certa sit tibi certa fides
Oracius in antiqua poetria Segnius
irritant animos demissa per aures
q(uo)d sunt subiecta oculis fidelibus quar
ta lis torus Omnibus et nulli te
credere virum e(st) Statius nichil timere
Vel temere crederis Idem Noli tu
quid vescantur credere sit Exigua e(st)
tribuenda fides qui multa multa
loquuntur Esopus fabula nona
Non satis est tutum mellitis credere
verbis Ex hoc melle solent amara
sequi Idem fabula 27 Qui se non
omni non omnibus omnia credis Ille
misero credit credulitas esse miseria
thenis in poetria Credulitas festinantes

**Creditum prout pertinet ad debi-
tum et mutuum**

Seneca in proverbiis Est alienum homi
ni ingenuo acerba servitus est. Boeci(us)
de disciplina de declamacione creditorem
nichil amarius est Cassiodorus
ultimo epistola 10 Esse quid subditum
nec liber potest vocari dici qui probatur
a(lienis) creditoribus tempori Ibidem epistola 16
Debitum si quid quod non potest cunctari pro
na debet mente semper offerri ut fiat be
neficium quod sine compulsione constat
illatum vide infra

Credendum poetas

Statius agnitum Sa cui dictis viditto
Jacobus Beneventanus Nolo q(uod) prestas
filii tua litigiosi ante et illis qui
semper egent Credito vero nec iniquis
credere tentant Consuevere tibi reddere
vana prima **Credulitas s(ecundu)m philos(ophos)**

Valerius libro 9 titulo de severitate
Cambyses mali tingidam mali cedam
iudicis e corpore pelle detracta sella
intendit Inca q(uod) filium eius iudi
cantem considere iussit Crete p(er) rex bar
barorum Atroci ac nova pena iudicem
nequius pecunia corrumpi iudicem possit
providit Idem libro 9o titulo de cre
dulitate Perillus enea thauri inventor
quo inclusi subditis ignibus longo
et abdito cruciatu mugitus re sonarent

spiritum eius coegerant. Nec emulatus humano sanguine vivos compressit, flagitiosorum deo misericordiam implorare quatenus tali veritatis desisse voluit [?]. Tetrinum [?] artis sue opus primus inclusus inito auspicatus est. Seneca de forma vite honeste: Esto mediocris [?] quam sermone vita gravis [?] nulli et ultor. Ibidem: Clemens sevicie detestator. Cassiodorus libro 2° epistola ultima: Crudelitatem iusticie moderata semper conturbat, unde est in eum pietas benigna distinguatur [?]. Tullius primo de officiis: Magnitudo animi remota communitate et coniunctione humana feritas quedam fit et inhumanitas. Crudelitas enim [illegible] esse. Vere [?] consortio [?] homo in belua [?] maxima convertitur qui sub figura hominis in maiestate belue grassatur [?]. Seneca libro de clementia: Tam omnibus ignoscere crudelitas [?] quam nulli. Crudelitas [illegible] tenere demum. Ibidem: Quemadmodum precise arbores multis ramis repullulant, multa satorum genera ut densiora sint resecantur, ita et regia crudelitas auget [?] et numerum inimicorum tollendo. Parentes enim liberique eorum qui interfecti et propinqui et amici in locum singulorum succedunt. Ibidem: Crudelitas est atrocitas animi in penis exigendis. Crudeles vocabo qui causam puniendi habent, modum non habent. Ibidem [?] in declamationum libro 2°: Crudelius est quam mori semper mori. Ibidem de clementia: Quid [illegible] putat [?] severitate. Nulla [illegible] est. Crudelitas [?] quo opponit clementie crudelitas que nichil aliud est quam atrocitas [?] esse. Ibidem: Tyrannum in voluptate seviunt, reges non nisi ex causa et necessitate. Seneca in proverbiis: Respice crudelitatem et [illegible] crudelitatis [illegible].

Dicta poetarum [?]

Oracius [?] in epistolis: Nemo adeo ferus est ut non mitescere possit. Ovidius de arte libro 1°: Nec enim lex equior ulla est quam necis artifices arte perire sua. Claudianus in 4° consulatu [?]: [illegible] pena [?] servus est legumque [illegible] vindictam prestare sed ad vestra redeunt scelera [?]. Tibullus: Quis fuit [?] horrendos primus qui protulit enses? alias effugit [?] horrendos primus qui protulit enses. Quam ferus et vere ferreus ipse fuit. Claudianus in poeta [?]: Cum possit nolit sevire memento. Neronis. Vide infra Sevitas [?].

Cupiditas contra plures

Valerius [?] in [illegible] preceps est ad complendam animi cupiditatem. Animo cupido nichil satis est, [illegible]. Tullius in prohemio Rethorice: Veteris [?] est ac temeraria [?] et magister [?] animi cupiditas. Capitulo 2°: genus est nimiorum alias nimiarum libidinum cupiditas. Libro 2° Rethorice nove capitulo 6°: Stulticia parit dementias [?] cupiditates. Libro primo de fine bonorum et malorum: Cupiditates sunt insatiabiles. Cupiditatibus odia, dissidia, discordia, sediciones, bella nascuntur. In animi cupiditatibus nec modus ullus nec finis invenitur. Petrus [?] libro 3° de questionibus tusculanis: Animus eger ut [illegible] semper orat [?] neque pati neque perpeti [?], cupere numquam desinit. Idem: Stulticia est si ad copiam est quod concupivit numquam tamen se satis consecutum putat. Seneca libro 3° epistola [illegible]: Nos tota cupiditas notitia [?] [illegible] numquam saciatur [?]. Precipitat. Epistola [illegible] alta [?] cupiditas sine [?] altius nascitur. Libro de clementia: Facit quidem nimis avidos [?] nimia felicitas, neque tam temperate sunt cupiditates umquam ut in eo quod contingit desinant. Libro de brevitate vite: Precipitat quisque vitam suam et futuri desiderio laborat, presentium tedio. Maximum impedimentum vivendi est expectatio que pendet ex crastino. Valerius Maximus libro primo capitulo 2°: Turpiter concupiscere et in eo perseverare [illegible] est. Hugo de sancto Victore in compendio philosophie libro 1° capitulo 2°: Concupiscentia est immoderatus appetitus sensualitatis excedens terminos rationis. Tullius in paradoxis: Neque enim expletur neque saciatur cupiditatis sitis umquam, neque solum ea que habent

libidine acquirendi cruciant sed eciam metu
amittendi Seneca epistola 115 Nemo nostrum
est qui fuit prodire quitquam paradis terris cum
tempore nichil certum stabile nichil solidum est
tamen nos ea cupimus que futura sunt sicud
a sunt habituri Ibidem epistola 122 nichil facilius
quam amor retro desit Itaque modicos vos
depone desideriorum rerum quarum ante cu
piditate flagrent et oculos eciam auros ab
hiis que relicta certo ametur Affectus quo
cumque sit vitat revelat Idem ibidem Nemo
quis de certo dato cogitat oblitus est ac
cepti et non magis cupiditatis malum
quam ingratitudo sed Epicurus enim dicit
Cui sua non sufficiunt licet tocius mundi
sit dominus tamen miser est Si vis divites
non pecunie addiciendum sed cupiditati
detrahendum Quidquid ad alienarum
omnia possidemus contentus non cupimus
Est enim ferocissima pestis cupiditatis
quo solet exquos quos capit efficere
dum sine contentum non invenit sed magis
cum sunt locupleta mendicat Oro sub
marmista libro 8 Quoniam aliquem apud
Romanos amplissima cupiditate erarii
initatis munerarum Vide infra ero Item
pamptas Boecius 3o de consolacione philosophie sumi veri
boni quod in statu cupiditatis sed ad falsa de
via error sepe abducit

Petitus poetas

Archyterimque matrem avaricie sompni re
mnia cupido hec stige super hiis infeli
cissima noctis filia proles abdolat
cancellat iura resignat federa pacta
mores leges abstracit honestum dampnat
amicicias rupit dimellit amorem
succendit fidem plena est discordia
questus ardor ubi pugnat Oraciis
in epistolarum Impiger extremos currit mercator
ad yndos pauperiem fugiens per mare per saxa
per ignes Sed certes certes quere
dacis pecunia primum est virtus post nummos
Ovidius libro primo de fastis Vita
quam fortuna loci caput extulit huius
et tetigit summa vertice Roma deos
Creverunt et opes et opum furiosa libido
Et cum possideant plurima plura petunt
Impacio mee est dat census honores
Census amicicias pauper ubique iacet

charitatis crevis fortuna nihil dat
satis summaque Nemo ergo se minus cupide
desideret villam et ne cum plus cupiat
possit et id quod est Boecius in de consolacione philosophie libro
2o metro 7o Si semper ignibus et ne
sues amor ardet habendi Alanus in pro
blematibus Tantus est ut compos terrarum
totam terram solus habere cupit Vide supra
avaricia

Cupido infra luxuria

Ovidius de ponto epistola penultima
Res in moderata cupido est nomine cupi
dinibus statuit nam modum Oracius
in sermonum Idem ibidem Numquid tibi cum
fauces urit sitis aurea queris pocula
Numquid esuriens fastidis omnia preter
pavonem rombumque tumente tibi cum inguina
num si ancilla aut verna est presto
puer impetus in quem continuo fiat mal
vel magis tentigine rumpi Namque
parabilem amo venerem facilemque Item
sua queritur magis stat precio neque curat
tu est inssa venie Candida tu que
quod sit munda actenus ut neque longa
nec magis alba velit qua dat natura
videri hec ubi supposuit dextro corpus
albus latus mihi leconum ylia et Egeria est
non quod illa Idem in sermonum Non
fuit ante celena cunnus deterrima belli causa

Cura curam pelsos

Infra custodia diligencia labor negli
gencia Boecius in exhortacionibus capitulo
2o Omnium curas gravas que curia vita sunt
Aristoteles in yconomica Surgere ante pervios
dominos servus et dormire post eius Et que
cuncte decet facere in nocte neque usque ob
mittere Tullius libro 1o de officiis capitulo
sed difficilis est cura rerum alienarum
Quintilianus 7 declamacionum stulta
est eciam cura que spem non habet Seneca
epistola 2a Et in fine libri cuiusmodi epistola 1 in
est quod non oppugnat pecuniam opera
et intenta ac diligens cura Vegecius
de re militari libro 1o stare prudens
cautela tuta Ita negligentes contin
gunt in tuta i in stabilitates Cassio
dorus libro 1o epistola 10 Illa sunt ro
busta illa divicia que prudencia et
~~c..~~ incipit et cura custodiat libro 10 capitulo sed

vrinpacom gnant que in medys
conatibus egra deseruit libro 20 cap
ix Primad que prie lite qna facili ca
sus assimat Si cuam solue ipse no
hient. Versus poetas de eadem

Versus contra cuas hominum cum est in rebus
in anc Ovidius libro 1o de remedys
Dampnosas homines composite curas
Oracius in odis libro 20 cao 16 laetus
in ipsius animus quod ultra est oderit et
amara leto tempet risu Architrenius cura
sopori amans curas animosa pruti an
xietas est poeta mille rerum species curarum
milleta mille Richardus de pacie
tacione impoeta Inspiceus aliena
calit ipsa propria relinquid Plus alios
quam semis ipsi stultus amat quam unum
melius dic esse medium Proverbium Tale
prawny sowka sobye rzut loulka

Cura propria rerum et communium

Extromica de magis philosophorum bias questus
quid dulce mortalibus ait ipsum 20 pol
liticorum cao 1o minime cura sortitur
quod plurimorum quoniam est de propriis ante
maxime curant omnes de communibus aut
minus Idem duo sunt que maxime
faciunt sollicite curare homines et di
ligere proprium et dilectum Cao 20 Cure
diuise litigia admoueat non faciunt
Communicantes multo magis dissidentes
videmus quam separatim substantias habentes li
1o yconomicorum Nemo curat sicut aliena
et propria Permido interrogatus quid agrum
impinguat oculus domini inquit Aliud
interrogatus quale stercus optimum quod
proprium est negocium Vestigia domini au
1o rethoricorum Conspicale magis quod
proprium est negocium quam alienum Palla
dius de agricultura cao 6o presencia domini
profectus est agri

Versus poetas

Versus contra curas hominum quoniam est in
rebus inanc Ovidius libro 1o
de remedys Dampnosas homines
composite curas etc vide supra

Curiositas

Tullius stulticie proprium est aliena vitia
cum sua oblivisci Seneca xo libro de
clamacionum acrior est cupiditas ignota
cognoscendi quam sua nota repetenda
Item epistola 68 Multa acquisita tunc
erunt condita et obsignata riunat sunt
signata sollicitant vile videtur omne
quod post deperdita censentur tunc
hos mores imperitissimi cuiusque sit
quod in secreta rupe ceperit Varro in
sumis Nonsiqua veniet qui quod videt
sequuntur tales Poetes quod supra nos est
nichil ad nos Seneca in epistola 88
quod michi proficiendum minuet si non
solue vsum possim Mens subtila est
ligus ante tasemum rodit ego illa tamen
rodit acumeniles in epocas quod michi
lusona ista Non est iocandi locus
apperta docent et simpliciter bonitate divi
nitum supra est etatis parte dispensandum
erat ut sufficiat nemini Nunc vero de
inetia de inercia super vacua dicere in tanto
temporis egestate vide infra studium

Versus poetas

Eratho ante archana dei celum querere quisquis sit

Custodia innocencium secundum philosophos

Septimo politicorum Iuuenes custodiendi
sunt ut non dicant nec audiant mala
quidquam quia qui dicit et audit aliquid
turpium de facili sit Ibidem Iuuenes ma
xime ab ebrietate custodiri oportet Primo
politicorum oportet unicuique domum in custodita
esse ifle et timere Cassiodorus li 1o cap
xxa Nunc studiosius diligimus a com
gratia custodimus Idem libro xo cap 30
Fatalis est edificiorum ruina ... ...
substracta custodia Vide infra ...
conservacio Vide egidium de regimine principum

Custodia angelorum

Apoles in fatis fectorum teste ermogene
duo sunt spiritus qui te custodiunt unus
a dextris et alius a sinistris Custodiente
tes et scientes opera tua et referentes
creatori quomodo de eius facere In
vitate hoc solum debet retrahi ab om
ni opere in honesto Apuleius de deo
socratis quod hac superiori deorum custodia

copia Plato autumat hominibus singulis in vita agenda testes et custodes singulos additos qui nemini conspicui semper arbitri omnium assint. Non modo actuum sed et cogitationum. Ita quod nichil potest ipsis custodibus nostris clam vel occultum esse qui omnia tamquam(?) vere ille videt et in penitissimis mentibus vite consistet. Hic custos singularis prefectus domesticus speculator proprius curator intimus cognitor malorum improbator bonorum probator et si rite animadvertatur sedulo cognoscatur religiose colatur ac docte innocencia ac iusticia cultus est in rebus incertis prospector in dubiis premonitor in periculosis tutator in egenis opitulator qui queat tum in somniis tum in signis tum in fortasse coram cum usus postulat mala avertere bona prosperare humilia alias omnia sublimare nutancia suffulcire obscura clarare secunda regere adversa corrigere.

Secundum poetas dicitur

Contra vagos Angele qui meus es custos pietate superna me tibi commissum salva protege guberna ut vivam sane pater modo vespere mane. Seneca de

Nec sine beneficio nostra largitas sunt dicenti quod de donacionibus. Hanc quidem nobilitas lege imponit ut dare se quod sponte tribuit optimet et nisi in beneficiis suis credit nichil se prestitisse preter Athenienses in formi one quam inique comparatum est hinc qui nunquam hinc ut semper aliquid addant dicionibus Crisippo cleneorum Nichil dat quod non habet Ex cronica demagis philosophorum ... ad culpantem quia in probo tenebat aut non gentibus homini sed humanitate. Valerius libro 7o de nugatione amplissime et speciosissime divicie sunt scilicet quas erogate beneficiis late posse censeri. Seneca libro de beneficiis Dignus est decipi qui de recipiendo cogitat dum dabit libro 2o Respiciende sunt cuiusque facultates sue vires quia nec aliquis plus prestando

quam possimus a ... libro primo capitulo 2o Dant plerique quod a non utilitate recipit. Cassiodorus libro 10 epistola 11 Rogantis aliquid dignatio facultatis tue sit dicior cum remittit et aquirit nobis thesauros fame neglecta utilitate peremie. Idem libro 2o epistola 3a Commendatur pars pro ceteris domo. Idem libro de amicitia hylari vultu serena facie et sermone iocundo fulcire studeas munificenciam tuam. Tullius libro 6 Philippicarum compertum quoniam aufert amor languoris animo. Cassiodorus libro 3o epistola 2o Non possumus constituere iocundum quod negata sunt dilacione suspensum. Idem libro 9 epistola 20 Hoc humana natura consuevit ut tolerent fastidio sit donum omne preciosum sit cito ablatum dulcius atque quod sub aliqua dilacione prestatur. Seneca libro 2o de beneficiis Dabo egenti sed non ut ipse egeat succurram perituro sed non ut ipse peream. Ysidorus soliloquiorum 2o quando de bono affectu dispensat hoc accipit deus quia cum cum tedio tribuit perdit non auferes omni mundi alia tribuas nec te mutor decam ondas alieno spolio. Tullius ... pligario homines ad deos nulla re propius accedunt quam dando. Seneca 1o libro de officiis Non quid detur sed quo animo fiat refert quia inde et ita non inutilem nos magis obligat qui dedit prima magnifice. Marcialis regnum tenet opes animo qui congruum tenuit sed libenter nil enim gravius donum quod fatali quam plena manu perire.

Secundum poetas dicitur

Contra vagos quibus nos communes placeat laborat dat capiat queat plurima panca nichil. Marcialis cocus decet nola tu comedis apud omnes nulla apud te alienus siccas pocula nemo tua. Aut tu redde vices dant sine velle vocari. Dedecus est semper sumere et nunquam dare da facta leta sine lenta sanas. Et dederis pro dis rem mutuo ... rei. Idem libro suo epigramata

qui habetur in gloza super Crati que in psalterii
nemo sit quam tenebo Cur ego tacito post
me tu loquaris Inaprio quoniam ante tua
dona refert primus exclamat d' exat
ypsa in Non velle quine facimus duo
sufflat unus huic opi sumus ut loquar
ypsa tace Credo in quinis ingenua posta
donas Auctoris pene garrulitate sui
Idem dant opes nullis nunc nisi divi
tibus Idem libro epigrammaton quot seni
bus vidimus quam ingenua mitte Nus
te munificum gaurliac mo Pardulus
nichil te spiritibus vivo dum petit
sedias bona vita tua Sic audis fal
lax indulgere parsabus hamq Callida
sit stultitias decipit esta feras Cernud sit
largiri vel quid donare Depraecabo Dici
nescios dona gargiliac in Idem in
libro undecimo Si donas tibi dona prima
pedis attulit hylares vilissima mu
nera voltus Subtiste maxime dione
si donas Idem libro in libro undecimo
Magna quidem dari si promitte prima
decora est te facere cont gloria nulla
tibi liberalis dandi etenim est aliquid
Dum tempus postulat aut res Esopus
fabula ultima tunc sit egres rem ulli
tradere Matheus vindocinensis in tho
bia Verus amicus in affectu dantis
non datione patet De tito dat gratis gratus
ne gratia fiat Iuvenalis gratia nunc
gratus erit Sic des pro modulo censu
ne prodiga dandi Pluris in vicem cal
latale erat Idem est dare letitie
non vim nolle vim Chelleflum dat
gloria honor rogata largire rogatis
dici potius superat munica albus amor
Pamphilus hemicus qui datur ablatum
rugosa fronte venenat Plinius in
diabolo displicet ne dator dona
semus homo carpe quam sentiat amor
Atque datur fatue duplicat ille sua
Cum nolo donare velis donas sine
spe redimendi Nequid officia dandi
retrahit una manus Ovidius
libro metamorfoseos Ad operum bonus
hora fecunda sunt Oracius in epistolis
Omnis mora longa est nobis que gaudia

differt Prosper gratior est fructus quia
pendetur erit Matheus vindocinensis Sed ci
prolacionis nociva est dilatio Idem ibidem
pollicitum languet ultidia mora pam
perhemica Nam mora denigrat donum
minus quam minorat Sed cito gratificat mu
nera prima manus prima Item in ista liba
dat bis dat liberalis cum das vidit
Architrenius dextra dimicas non dilatum
venia tradito Idem plenius ad plenus
opibus venit ipsa pertas Sic torquet
sibi certa demum maiora quam magis
accedunt peiora bonis si plurius ha
bundas Dantis plura feras siquis
tacet ipse careat maior apium ma
iora capit Alanus in parabolis
Cuius satis est huic plura serunt huic
undique fert huic dat huic cunctis pamp
pluribus iacet Virgilius in bucolicis Et
me phebus amat phebo semper apta
sunt munera sunt lauri Architrenius
Impiger sit dandi nutus manus nisi
ma laus est Cuncta dari cum nullis
bonis quia sorbet in hora hysto dantis
opes lavans delibet in annos Idem at
tamen admiror quia dandi certa po
tentum Sic redditus sparsura manus
non prodiga fundit in unum ad avara
sed cum larga tenet Ursingulus nescio
quid donet qui habet ipsa cum deditum
munus pro magna parte coemptum Con
color et vultus blandus ligata
rogat Carpe semper donis dubitabis
inter amicos Et me domina non loqui
amice habet compatat avarice placitum
muneris actor Officio oculi gratia
a or erit Denigrat nutus dantis mo
ra si data repente plus laudis
pluribus favor habet Ovidius in epistolis
illa sunt acceptissima munera si
preciosa quam fiant acta Marcialis
grandia sim per tuum muneris actoris
Matheus in thobia Affectus pariter
effectum non aspice fututum Sed cognita
sedulitate sunt datum Maximus in
inmensa sua prodigus inpensis munus
dextra fidelis Operum faciunt munera
prima bona Capitulum 23 poetrie

Cuius amicitie infra patebit Alucianus Dap
na mouent ipsos et quos sua tuentur Vo
... dux genus est que sunt egestas Prosper
et genus dampnis vigilatum tuat resistit
Sepe tamen ipsos despoliat homo

Delectatio delectari

Aristoteles primo rethorice capitulo 9o diffinit delecta
cionem bonum esse omnia enim alia appetunt
ipsam naturaliter Capitulo 2o Delectacionem omnia
persequuntur et gratia ipsius delectationem appetunt
libro 2o magnorum moralium non est felici
tas absque delectacione est et sua sentia
delectacionis Idem ibidem sunt autem assueta
et consueta velut delectabilia multa
enim corporis que naturaliter non sunt delectabilia
cum assueta fuerint delectabilia sunt Capitulo
2o Concupiscencia est delectabilis appetitus
Delectari est impati secundum aliquam passionem
Ibidem necesse est omnia delectabilia
esse aut in sensacione presencia aut in
memorando facta aut in sperando futura
Ibidem delectabile est saluatum remisisti
laborum secundum post angustias delectat ubi
memorantes quod multa passus fuit et
qui multa gessit Ibidem quecumque presencia
letificant et sperantes et memorantes
ut in pluribus propter quod iracundia delectabile
est Ibidem in ploratibus et in lamenta
cionibus inest quedam delectacio vincere
delectabile vincere delectabile diligere
delectabile est diligi delectabile Item in ad
miracione esse delectabile est quod
assuetum delectabile ut ad multum quod
secundum naturam est delectabile Omnia que
eiusdem generis et in naturam moue sunt cog
nata et similia delectabilia sunt ut in
pluribus ut homo homini equus equo
et iuuenis iuueni Omne simile et
cognatum simile est sibi ipsi in delectabilissimum
est videri Sapientem esse delectabile
ludus delectabilium est omnis remissio
et risus delectabilium est Recte est vi
sibilia delectabilia esse et homines et
... et opera Rethorice libro 2o capitulo 2o
Causa delectacionis contumeliosis contume
liis est quia putant quod ipsi male
agentes excedant magis propter quod
et iuuenes et diuites contumeliosi sunt

Hoc radio enim putant quod contumeliam inferentes
libro 3o capitulo 3o Delectabile est quod inusitale
est Ibidem quod breuiter est semper delecta
bilius est 2o capitulo addiscere quod facile
est delectabile naturaliter omnibus Primo poetrie
homo naturaliter delectatur in symphonia et metro
Primo ethicorum multis quidem delectabilia
aduersantur adinuicem quia non naturalia
sunt libro 2o homo semper indiget delecta
cione aliqua quasi quadam recreacione
propter multos labores qui sibi occurrunt
libro 3o capitulo 8 Difficilius est tristicia
sustinere quam delectacionibus abstinere
libro primo Non optima est delectacio quia
non finis sed generacio est Ibidem expellit
delectacio tristiciam Ibidem delectacio magis
est in quiete quam in motu Ibidem deus
est uita et delectacione gaudet Ibidem
natura maxime fugit triste et appe
tit delectabile libro 8 Coaugent opera
delectacio Ibidem magis singula iudicant
et certius inueniunt cum delectacione
operantes Ibidem propria delectacio consumat
operaciones et diuturniores et meliores
facit Nono libro operacio delectabilior
numquam delectabilem expellit libro 2o
magnorum moralium Non est felicitas
absque delectacione est et sua sentia
delectacionis Primo de animalibus persequuntur
omnia eam que est secundum naturam delectacionem
Primo politicorum capitulo 7o Non est
inmemorabile delectabile est secundum naturam
sed aliud alteri libro 2o capitulo 2o largiri
et auxiliari amicis aut hospitibus delecta
bilissimum est De sompno et vigilia de
lectacio amor expellit horem Tullius
libro 2o rethorice ueteris capitulo 4o
tamen rara et ardua sunt ea ex
piendo pulcra et iocunda hominibus
uidentur Seneca libro primo capitulo 3
effeminat animos amenitas nimia
libro de tranquillitate animi aliquid
insanie iocundum est Ibidem nichil eque
oblectat animum quam amicicia fidelis
et dulcis Cassiodorus libro 2o capitulo
29 Innatum videtur studium libro 3o capitulo
12 Paucos vero capit aut probabilis
delectat intencio Ad illud pocius tur
ba ducitur quod ad remissiones animorum

Sed sepe grauis est dulcedo quam permissa esca
constat esse in vetito. Libro (?) expedit in
terdum desipere libro 8 epistola 19 non
insitum est ut honorum copia plus de
lectet. Epistola 120 bonum insolitum
plus amatur libro 10 epistola 122 dulcior
solet esse gratia post amaritudines compe
tas

Dulcedinem preuenit [illegible]

Ambrosius libro 1o de remediis fortune
quia oblectat animos studiumque colendi.
Idem libro 20 de ponto tenus magnorum
cultu consuetudine dulce est. Esopus fabu
la 22 fructus mali gustu dulcius
omne bonum.

Delectatio comparatione

Poetes in exhortacionibus spectans
omnia mala. Seneca libro 1mo ethicorum dis
similitudo omnium dulcissima. Item poeta
propter maliciam aliquam quidam cum ho
stiale dissimilitabilis malis et natura
que indiget dissimilitudine. Primo
rethoricorum capitulo 20 dissimilitudo delectabile
[...] in natura. Unde bene dictum dissimilitudo
omnium dulce propter hoc. Et cum que ad tempus
delectabilia sunt. Plinius libro 11 hys
toriarum. Nulla est voluptas que non
assiduitate sui fastidium pariat.
Cassiodorus libro 30 epistola 29 humane
consuetudinis mos est ut variata
plus cupiat et quamuis in usu continua
fastidium prestat omne quod faciat.
Libro 1mo epistola 36 in estimacione
rerum magnum meritum constat esse festa
dum dulcedo mellis si assidue sumatur
horrescit. Seneca ipsa optimis maxime
tempore desideratur. Iuste ad cepta sor
tiuntur non in multo quam aut siue ho
ministalis non sine desiderare qualitates
libro 9 epistola 122. Copia plerumque satis
hic fastidium probum. Xenobysse interpretatur
przepedit. Petrarcha hoc in regno
stulticie quid est ut quarum rerum hor
est fructus et cupiditas et delectatio
error est. Vide infra delectacio venerea
supra amor infra delectacio musicalis

Dulcedinem poetas

Juuenalis x libro voluptates com
mendat rarior vsus. Mathesis in
poetis plus valet hec variata voluptas

Decere decens in phos

Infra honestum facere. Seneca epistola ad Le
uiuu. Sed facere laus est quod decet non quod licet.

Defendere

Cassiodorus libro epistola 127 ille defen
sor proprie dicendus est qui tuetur in
nomine. Vegetius de rege militari di
micaturus non est seruanda passio nisi ar
morum defensione conseruatur libro 3o
ad vsus pectus naturalis non permittit
se defendere. Idem defensor proprie salus
iudicatur in nullo perisse. Cicero 2o rethoricorum.
Iniquius est et turpe aliquid se non
posse defendere sermone.

Decus poetas

Oracius in sermonibus ut quoquomodo se
vincos tirat. Ut cum inpetit hoc natura
potestate sic collige meam, depute lupe
cor mi thesaurus petit. Vide infra
seruitas.

Delfinus vel delphin

Cicero de alibus morituro delfino mira
de esse delfinus gemunt et defendunt eum
in esse sumus cauentes ne contrarius eo
necatur. Ysidorus de alibus delfini non
sunt scilicet vide in deprecationibus rerum

Demones

Plato in thymeo in versibus diuinarum parte
cium que demones inchoauerunt praue
rum maius est opus quod sint valeat
humanum ingenium. Appuleus de deo
socratis demones sunt animalia inte
rnalia animo passiua corpore aerea tempore
eterna. Plato in thymeo deus ad demones
loquens aut dii deorum quorum ego idem
pater opifex sum opera sic quidem vos
mea dissolubilia natura aut me volente
indissolubilia. Vide plus in theologia

Demonstratio

Cicero 1o posteriorum demonstracio est syllogismus
apodicticum scilicet faciens scire. Vide certa
prior posteriorum. Persius et pulcrum est
monstrare digito et dicier hic est

Denominatio

Cicero in antepredicamentis denominatiua dicuntur qui
cumque ab aliquo tantum differentia cum non

hinc appellacionem et ag[...] ta q[...] tg ze vide
q[...] ethicorum omnis denominatio debet fieri
a principaliori 2o de anima Ariste sunt omnia
denominanda p[...] 6 ethicorum nullum genus
denominatur dr de suis speciebus sed e contra

Dentes

Po de albis dentibus canum inueni quod sunt
albi et acuti Seneca vel obtusi Idem
marcial plures in dentium sunt quam semine
Ibidem dentes equi dum senescit albescunt
Idem omne quadrupes generans sibi
simile habet hec dentes vide supra cor
nua ze in dyspepciatibus rerum.

Derisio risus

Salomon prouerbiis ex derisione nascitur odium
Seneca de 4or virtutibus contibilem
quem homines facit risus a simplicibus et
clarus a malignus et furtiuus aut
malis alienis euocatus

Secundum poetas de eodem

Iuvenalis libro 10 Democritum vetam
videat ethiopem albus quod Nil
hic in scelus paupertas durius in se quam
quod ridiculos homines facit Marcialis
tamen libro vndecimo capitulo 10 Inuidi
irrisor redimo capite gaudet et scel
irrisum tenes qualis capit Ca 29
derisus deridens alios non iniquus risus
a stultis vnde alios rides Ibidem ridemque
clamque dum rem vides Allegorice ridemque
risum de sapiente tum Horatio nemine
irrisor Idem miserorum noli irridere
Idem tu sapias animo noli irridere
senectam Iohannes libro primo pollicratici
de victrice regi in albiorium pulcher
lem et galli auei dati sunt a rege
Varronum eos sequitur nunc Exor
nanda visa est adolescentia semilis
que in maiestate regni lemna comitte
nunc vocatur Macrobius in poeta
Vi decens erit fortius absona dic
ta Romani tollet equites peditesque
cachinnum Iuvenal nullum dauus ne
loquatur ancheros Matrum ne senex
adhuc florente iuvenca seruidus
et matrona potens an sedula nutrix
mercator ne vagus ne tibi virentis
agelli Colchus an Assirius thebis
nutritus an argis Ibidem qualiter ridentem
dicere verum quid vetat Macrobius in
Saturnalibus Magnus post has dum
cur conuiuis incitus risus Architrenius
Risum merces facundi gloria lesa iacet
blandisque seria dampnum ludibriosa delet
et in aula maius habetur Ignorasse magis
risi ledunt notat Curia dilogiis sa
ne titulis in cognita virtus prima
que dauus recepit meruisset homerus
Ipsa sed virtus quandam parit aulicus rodit
Virtutum seria virum mores et laudes eclip
ticat aster liuor et intenebris et mysta
pallet honestas Et virtus titulos sua
nunc pigra perdit

Desideria naturalia

Seneca epistola 16 naturalia desideria finita
sunt ex falsa autem opinione nascen
tia nusquam desinant fine non habent Remlius
enim timor falso est Acceptes in secretis
secretorum Restitues quod primus plus et
prestius mortificat omnia desideria
in hoc seculo in comessacione potu
et vestitu et aliis delectacionibus auri
et argenti et contempnit amicos delecta
tiones et prestat animam suam in gradu
sancti 2o de anima omne ens naturaliter
desiderat permanenciam sempiternam Desi
derium primum est esse 2m generaliter doctorum
3o ethicorum et primo post desiderium
diuitiarum vadit in infinitum 2o
de generacione naturaliter semper desiderat quod melius
est Primo metaphysice omnis homines natura
scire desiderant Seneca in prouerbiis ex
celentas in desiderio mora est Cas
siodorus libro 2 capitulo 7 Inqualitate
desiderii pro meus honesta cognosci
libro 4 epistola 6 Magnum est gaudium
desiderata cepisse Sed in huiusmodi rebus
maior plerumque amenitas oculi quam
vtilitas capcionis libro 12 epistola
16 bonorum rerum celerrima semper
desideria Semper desideria cognitio
Andreas ad walterum libro 1o de a
more quod quis toto mentis affectu

desideat semper timet ne ad visa turbetur
ad venum | Decus poetas |
Ovidius sine titulo libro 2o quod licet
ingratum est quod non licet acrius urit
Ovidius quod sequitur fugio quod fugit ipse
sequor Idem libro 3o Nitimur in vetitum
semper cupimusque negata Sicut dicit
in nunc eger egris quodque sanat ca
put magis ipsa quod fuerit prohibita vo
tat paucique sunt alter amat Petro
nius quid scena nec in venere omnibus
scorta placent fruticique nisi in cor
pore gressus Et laxi tenes et rectis vo
ma nomina Vestes pendens scholasti
sima quies inter inl velles super
qua postulat usus dilutus ut sumpto
aliomia vestis ut una tegat a
retrahat mediocrat artus Exploratur
quam modum ite non trahat ulterius Theo
doles morbes utique contendunt adipisci
nec si prosciat vite dystima erunt
Ponce ante derisum Galfridus in
poetria contra ridiculos si nus insurge
plene Surge sublibet se lauda
sed ridiculose Arguens si lepide ge
re te si in omnibus apte Primo tuus
dentes habeat mordaces illas tange
si irrisor gestus prius mordeat ore
et infra Extrema res agitur proni tol
litur in altum Et sine dum moneat
donatio risum Iam sedit egregie de
tectus honore ingenii aptus ad hunc
sericule capitis antenticat in Pileus
in capite sectis in vestibus Indigetis
Sedes in summo plebis minoris in stu
dio videre potes de ridiculosis Illud
quidam ridiculum tamen se quia indice
vulgus homo doctus est Et idem
senes quod sentio quod Sinica
doctorum clarum digna nequius apte
audeat Ipse tamen si iactitat os
quam resolues atra quid spondet
omnes accrite iam inos pertinet si
ent tandem equus siliens eius Illud
proveniens illum salutem iubeto ingredi
nec unquam citius bis sine inde
vel quondam rostro manum prurige vel
os iam distorsione vel nares gerere.

| Destructio in philosophos |
Unumquodque priorum specialius est destruere quam con
struere ergo thesis destructa esse impossibile
est individuum genus id in uno permanere
Animo thesis specialius est destruere quam
construere corrumpere quam facere Ibidem
accidens construere facilius est in puncto
destructo primis solus impossibile est aliquid
aliorum permanere

| Detractio |
Infra invidia Valerius maximus li
bro titulo de amore et dilectione nulla
tam modesta felicitas est que malig
nitatis dentes vitare possit Boecius libro de vi
sione quicquid novum est impudenti
obstinatione oblaqueatur detractio Ex
legibus et canone quod in lapidem
orare ieiunare vel alia bona facere
nisi meus attractione revocetur Tullius
de officiis detrahere aliquid alteri
propter suum commodum magis est contra naturam qua
mors Gaudium poetis de ceteris
Archithrenius alienum stie labello per gre
diens notat et quicquid oculi invidia
mordet quod tetigisse vetat blandiliis
attemat prosus oculosque sinuat Sub
ridente notam livoris cuncta veneno
conspirat ipse suis Ovidius laudator
maledicis Ovidius libro 2o de arte par
cite paucorum diffundere crimen in omnes
Idem libro 1o Dominum si nulla sint vicia homo
errore subripo cum vicio virtus omnia
sepe tulit alter tallit Idem libro de
ponto leda unos livor et iusto carpere
solet Iuvenalis libro 3o lingua mali
pars pessima servi Claudianus in a.
Ille cuctos pastorum timere dampnet
et in laqueum coram qui pertica prove hic
est in visus bina quam ora gerit Archi
trenius 2o plebe Tu laude cunctis tu
fraudes honorum magna doles et ava notas
in maxima senis Ille fidus soli
tos odio tibi papulo libro parte ista
auctoris in opus iactura reducet
Idem ore proditor acusat amico quod
dat honestum etc.

Denarius secundum philosophos

Commento ethicorum denarius est mensura omnium rerum quia est sufficiens [?] in omni natura proportionalis re qua indigemus

Secundum poetas

Marcianus prima [?] ratio Nasonis quo alis quid valeat numerus quia probat ostensum pariens ... alius vim septarius ... Ovidius libro 3o de fastis hic numerus magno tunc in honore fuit seu quia tot sunt digiti quis numerare solemus seu quia bis quino femina mense parit seu quod ad usque decem crescente numero venitur principium in numero sumitur in novos Inde pares centum denos secrevit in orbes Romulus hastatosque instituitque decem et totidem princeps totidem pilanus habebat corpore qui iusto miles quique merebat equo quin etiam partes totidem tacientibus ille ... nosque vocat capitesque ... dedit ... Iunctas igitur annos finiunt in anno sed in 10 mensibus hoc luget i[n] uno officia moeste virorum

Deificatio secundum philosophos

Hermes Trismegistus homo fecit deos accedit qui inter quos deo coniunctus est et divina religione Dii dixit vepit esse magnum miraculum est homo ad adorandum et venerandum homo enim in naturam dei transit quasi ipse sit deus Macrobius 1o super somnium Scipionis enim de mensura ... dona ad relationem venit quosque urbium conditores aut creatores in republica viros in numerum deorum consecravit antiquitas Reges quos propter regios ... dixit emanant Varro autem ut dicit Augustinus libro 3o de civitate dei utile autem dicit ut se viri fortes esse si filium sit a diis genitos esse credant ut eo modo animus humanus velud divine stirpis fiducia gerens res magnas aggrediendas presumat audacius agat vehementius et ab hoc impleat ipsa securitate felicius Seneca epistola ad Lucilium ... homines ad deos ire ad homines deus venit primo in homines nulli enim bona mens sine deo est

Deificatio post mortem

Tullius Tusculanarum questionum libro 1o Socrates asserit duas esse vias duplices

quod Cesaris amores tor... ... Vel qui se humanis viciis contaminassent et se totos libidinibus dedissent quibus cecati velud domesticis viciis aut flagiciis se inquinassent vel publica violenda fraudes inexpiabiles concepissent devium quoddam iter esse seclusum esse concilio deorum Qui autem se integros servassent quibus castos quibus et fuisset minima cum corporibus contagio seseque semper ab ipsis removissent essentque in corporibus humanis vitam imitati deorum hiis ad illos a quibus essent profecti redditum facile patere

Deus secundum philosophos

Apuleius de deo Socratis in suo ... translatore Aristoteles 12 methaphisice et tota commenta ... octo Deus est vita quia actus et intellectus est vita ... vita nobilem et sempiternam Et quoniam ibi deus est vivus eternus in fine nobilitatis quoniam est vita et est continuum eternum hoc quod est deus Apuleius de deo Socratis plus celesti facundia preditus deum summum magestate in credibilis quadam immensitate et ineffabili non posse penuria sermonis humani quavis oratione vero modice comprehendi cum se amore magni dei ... licuit actorum mortis intellectum huius dici cum interdum vel marcissimus tenebris rapidissimo coruscamine numine candidum mite micare Hermes Trismegistus vero supremus deus in se amplecti omnes locos omnes rerum substantiam tanquam generantem creans magis natura et omne quicquid est et quod ... est Ibidem non spero totius maiestatis effectorem omniumque patrem et dominum uno posse quamvis composito nomine ... nuncupari nomine nec omni nomine uti cum sit unus et omnia ut necesse sit aut omnia nomine eius esse aut ipsum omnibus nominibus nominare Idem nichil stabile nec fixum nec immobile nec nascentium nec celestium nec terrenorum nisi solus deus et merito solus Ipse enim in se et a se et circa se totus est atque plenus atque perfectus hiis quod sua firma stabilitas est nec enim alicuius impulsu nec loco teneri potest

nec monuit. Seneca epistola 31 quod nec
homines ad deos nec deus ad homines
venit immo in homines. Nulla enim bo-
mens sine deo est. Idem epistola 67 Causa
deo faciendi mundum que fuit bonus est
bonitate nulla (?) cui quia invidia boni stat
itaque tamquam optimum potuit. Idem Sic
certe vivendum est quasi in conspectu dei vivamus
sic cogitandum quasi aliquis in pectus possit introspicere. Quid
prodest ab homine aliquod esse secretum
cum deo nichil clausum sit. Idem Sunt dii
quidem immortales lenti. Sed certi vindices
generis humani. Idem contra animi naturam
alii ... nos esse ...
... quia cum deo agit. Idem in
tragedia ... deus celeritatis ...
... Plato in thimeo voluntatem
dei certissimam originem rerum si quis po-
nat ... cum veritate consentiat cui
... super ... Plato
non est ausus de deo dicere quid hoc solum
de deo sciens quod sciri qualis sit ab
homine non possit. Solinus vero ...
... de ... aut nec
... cum diis ... statuas sunt
... Bo 3° de consolatione prosa 10 deum
rerum super bonum ... esse quibus
... ... humanorum ...
cum nichil melius deo cogitare
queat constitutum est summum deum
perfectione bonum plenissimum ... super
bonitas. Idem ... Item infra
naturam. Item salus Bo de consolatione libro 3
Omnis beatus est deus sed natura unus
est participatione vero nichil prohibet
plures esse deos. Idem deus summum
bonum cuncta fortiter suaviterque dispo-
nit. Ibidem deum ... esse nemo
dubitet et certa nulla ... propterea
tum Plato in thimeo deus est ma-
ximus auctor. Idem deus est summum
bonum super omnes naturas et sublimium quam
cuncta ... perfectionis
et nullius ... indigentis. Apu-
leius de deo socratis Summus deus in
finitus non solum loci conclusione
sed etiam nec dignitate. Ibidem dii ab
hominibus distant loci et sublimitate

... perfectionis. Ibidem nichil
est deo perfectius nichil potentius. Ibidem
deus ab omnibus passionibus liber est
nec dolere nec ... potest. Idem
... in deo nichil difficile et sine eo
nichil possibile ... primo ...
deus ... esse omnibus causa et principium
... Tria sunt quorum
in diffinitione accipitur deus. Primo celi
deus et natura nichil faciunt frustra. Ibidem
... primo ente ...
et ... quod ...
... sacre ingeni-
... hoc solo ... deus ...
impie agunt qui dicunt deos ... et
deos mori ... deum ...
... sempiternum et optimum. Ibidem ...
... dependet totum et tota natura ...
... deus gloriosus nichil ...
et vanum facit in natura. Tales antiquis-
simum ... est deus quia ingenitum

Dicta poetarum

Ovidius libro ... est deus in nobis agitan-
te calescimus illo. Impetus hic sacre semina
mentis habet. Ibidem libro 7 Saepe deos aliquis
... facit iniquos. Et ...
... sunt. Ovidius ... vidi
cum vellem mittere dira fulmina ...
... manus. Idem de ponto
... semper ... in ...
... tamen spes est in bonitate dei.
Ibidem ... quod sit in orbe
latet. Idem 10 libro ... Non ...
... rebus ad esse. ...
Idem libro ... est deo
omnia posse ...
... Ibidem ... deus ... gaudet
... est enim sedes dei ubi ...
... est ...
deos. Prosper in libro epigrammatum
maiestate dei ... omne quod ...
est quia sine ... rerum posse vel esse
... Pamphilus ...
deus et labor omnia nobis ...
absque deo ... in orbe labor ...
... deos ... duce
... deo et ...
diis. Ovidius in de ponto ...

In georgicis super primus venerit deus

deus omnia novit Virgilius in omnibus
operibus p[ri]m[u]m in not. dedi ad meorum [illegible]
bus in de sopno scipionis in omnibus
ardua et necesse deus est in votandus

De minimis

Cassiodorus libro 1 cap 20 deo ancta cuncta
prestant. Idem ad divina reddit ab illis
quam inbuit doctrina celestis. Idem libro g
deus quem cerne [illegible] in persona quamvis
quamvis. Idem cap 31 omnibus presentis addi
tatis minima est refendus nec aliquid co
stat esse nisi quod alibi dominus fuerit col
collatum. Id li 8 ca 26 quos
superna protegunt felices ad visam os fecit
non putat

Servii poetas de eius

Gwalterus allexandr. de Castelligue
libro 10 pro te victoris nigra vince summo
victori vires scep[tr]o dyadema triumphos
divicias qui dare potuit auferre valebit

De manes animas phos

Claudianus lib. 10 cui niger alb[...] quatit
aspilus ether quaque patet tras mel
lic eius meatus. Servii dei manes ha
bitant quorum iguea ritus in notus
vita patientes ethere ymi Virgilius
6 eneid. Si potuit manes arcessere
coniugis orpheus. Si fratrem pollux
alterna morte redemit

De imprecatione divini auxilii

Horacius de q li 30 persa de in minimis
rebus divinum debet auxilium alis presidium
implorari. Idem quid mee facientes
teruses ut illius sumi boni secretum repire
meam ingrediendum in qua corpore omnium
prem quod pro missio nunc rete fundat
quo ordine chatolicis scipionis in omni
bus ardua et necesse de q c i nolunt

De studium poetas

Archithrenius qui scientias homini meteris
sinas alis abonas et rite claudis
[illegible] monstrancia fatum sidera qui
[illegible] mundi ne morinna surgat acra
[illegible] stigie noctis latuit. I vertifus et
[illegible] itas palis que in lue que meatu sas de
[illegible] tolas in tanto mdicte nisu. astrorum
[illegible] fallitur et fallet id ethere ve
[illegible] ans oculo sciencia minerue. Idem

Secundus Chalonis ubi sacerdos mee dominus implere metri
eloquium votorum sicut insimul labellis dis
tilla que sanos quos nec divinum tagus arte
nis pulleat aut sciat ad motus tan
talus undis. Diege qui tua perstrinxit des
scriptio andace pandatur numia tu metas
abena servare que rege quicquid dictavit
ori. Ipius andior alenum suffimde fa
noris. Tu pris es unum. Expediat unum
mes metris dos discretum. Bo de g liber
persa 8. Uti in ethimeo plom placere in
minimis quoque rebus divinum auxilium implo
rari et tota vite ante. Statius achil
leydos. Annuit fortuna pater dexterque
secundent. Ista di. Idem. Sic deus
omnipotens finet sic amat illud ergo pa
tria in ea vagus omnibus in factis
pagendis fine pacis dos ppom deus
humane vacem

Dicere amplius

Aristoteles primo rethoricorum. Magnus p plima
aliquod dictum magis planum est quod dicitur
Idem 20 rethoricorum. Communiter dico quod nullo ad
dito dico 7 to ethicorum. Conturbat amplic
tem quod frequenter dicitur. Ibidem quod plus nimia
tia dicitur vim soli quaerunt 7 to ethicorum
ad animalis vinis quisque est talia dicat
et talia opera et taliter vivunt. Seneca li
de moribus quicquid dicturus es ante
ante dicas tibi dicas. Idem ibidem. Non te
moneat dicentis auctoritas nec quis
dicat sed quid dicatur attende etc.

De re publica et responsa generatoria

Sociomea de magis phorum anatarsis
scita vituperatus ab archita cum sancta
doceret. Sed in inquit de decepta patria tu
no patre. Anaxagoras ad dicentem
quod privatus esset atteniensibus Nequa
quam inquit sed illi me. Socrates ad
dicentem. Talis maledicat tibi loqui
bene etenim inquit non didicit. Bias
ad pusillanimiter dicentem aut non habet
possidere opes sed opes eum. Aristoteles
ad glantem quia de magna civitate
sunt oriundus aut. Non hoc est atten
dendum sed quis nam dignus sit magna
patria. Diogenes videns quodam phorum
invenem male moriratum aut
ecquia pulcra domus et malus hospes

[illegible] conturbat reprehendere [illegible]
[illegible] date [illegible]

nec monet Seneca epistola qui narrat
homines ad deos nec deus ad homines
venit immo in homines Nulla enim bo-
mens sine deo est Idem epistola 67 causa
deo faciendi mundi ea fuit bonus est
bonitate nulla tamquam invidia boni fecit
itaque tamquam optimum potuit Idem sic
de vinea est quod in conspectu dei vivamus
sic cogitandum quasi aliquis in pectus possit cum nichil
prosit ab homine aliquod esse secretum
nichil deo nichil clausum sit Idem sunt dii
quid immortales leni Sed cum videas
genus humanum Idem de remediis naturalium
antiqui ait magnum nos esse vel auditores
deos quia cum diis agimus Idem in
tractatu res magis deus celeritatis et
hinc confirmat Plato in Thimeo voluntatem
dei certissimam originem rerum si quis po-
nat ratione cum putare conveniat Ma-
crobius super Somnio Scipionis Plo-
tinus est ampliusque de deo dicere quod hoc solum
de deo sciens quod sciri qualis sit ab
homine non possit Solinum vero simpliciter
illi de invisibilibus soleant aut nec
solum eius cum dixit ait statuit simul
actorum Boecius 3o de consolatione prosa 10 deum
rerum super bonum principem esse quibus
animorum probat conceptio humanorum nam
cum nichil melius deo cogitare
queat conditum est summum deum
perfectione bonum plenissimum Vide supra
bonitas Item amplius Item infra
natura Item Salus Boecius de consolatione libro 3 de
Omnibus beatis est deus sed natura unus
est participatione vero nichil prohibet
plures esse deos Item deus summum
bonum cuncta fortiter suaviterque dispo-
nit Ibidem deum omnipotens esse nemo
dubitat et tota multa talia per totum
tantum Plato in Thimeo deus est ma-
ximus auctor Idem deus est summum
bonum super omnes vetus et sublimum quam
cuncta comperatur et ipse plene perfectionis
et nullius societatis indigemus Appu-
leius de deo Socratis Summus deus in
finitatis non solum loci conclusione
sed etiam nec dignitate Ibidem dii ab
hominibus dirimit loca et sublimitate

pute proprietate nec perfectione Ibidem nichil
est deo perfectius nichil potentius Ibidem
deus ab omnibus conpassionibus liber est
nec dolere nec letari potest Hermes Trismegistus
primum in deo nichil difficile et sine eo
nichil possibile possidere primo nichil et
deus videtur esse omnibus causa et primum
quedam 6 methaphisice Summa sunt quorum
in diffinitione accipitur deus primo celi
deus et natura nichil faciunt frustra Ibidem
de primo ente simpliciter declaratum est esse
et vivere hiis vero clarius hiis quidem ob
similitudinem 6 ethicorum communicare facte ingenio
cum hoc solo privatur deus 2o rethoricorum
impie agunt qui dicunt deos sicut et
deos mori 10 methaphisice deum dicimus
animal sempiternum et optimum Ibidem ex
primo dependet totum et tota natura Hermes Trismegistus
primum deus gloriosus nichil ociosum
preter deum et vanum fecit in natura Tales antiquus
primum enim est deus quia ingenitum

Deum poetas

Ovidius libro 6 est deus in nobis agitante
calescimus illo Impetus hic sacre semina
mentis habet Ibidem libro 7 Sepe deos aliquis
imprecando facit iniquos Et pollicitis
hostia blanda sunt Sepe iovem vidi
cum vellem mittere dira fulmina et hunc
dato sustinuisse manus Idem de ponto
Ovidius sit semper mihi in debita mihi
Magna tamen spes est in bonitate dei
Ibidem nil illud toto quod sit in orbe
latet Idem 20 libro tristium Non potuit
vacat conjungere robus ad esse Idem
Idem libro 1 de arte facile est deo
omnia posse Virgilius in bucolicis a Jove
principium Ibidem immo deus impare gaudet
Lucanus est enim sedes dei ubi terram
pontum ethera Jupiter est quodcumque vi-
des Prosper in libro epigrammatum
maiestate dei concludit omne quod usquam
est quia sine nil rerum posse vel esse
potest Pamphilius prudens et timuit
deus et labor omnia nobis prestat
absque deo nunquam morbe labor Oracius
Sermonum Namque deos didici securum ducere
evum Pitagoras Crede deo et non
diis Ovidius in de ponto sermonis

In georgicis supinus venient deus etc.

deus omnia novit. Virgilius in omnibus
operibus suis in in nota dedit ad memoriam Statius
Thebais in secundo sapientis in omnibus
arduis et necessitatibus deus est invocandus

Dei numinis

Cassiodorus libro I cap. 20 deo auctore omnia
prosperant. Idem ad divina reddit abilis
quem imbuit doctrina celestis. Idem libro 9
deus conscientie tanquam aspectus in persona quarere
quamvis. Idem cap. 3 omnis prestitus addi
tatis munera est referendus nec aliquid co
stat esse nisi quod ab ipso demonstratur esse
collatum. Idem libro 8 cap. 26 quos
superna protegunt felices ad vsari eos habe
re putant

De eius poetas de eodem

Gwalterus allexandrei de Castellione
libro 10 parte victores magis vince simo
victori vires sceptrum dyadema triumphos
Imperas qui dare potuit auferre valebit

De manes quam philosophis

Lucanus libro 10 quod niger alis iacet quieti
apibus ether quamque patet terras inter
lune quod meatus semi dei manes habi
bitant quorum ignea virtus in nocuos
vita pacientes etheris ymi Virgilius
6 eneidos Si potuit manes arcessere
coniugis orpheus Si fratrem pollux
alterna morte redemit

De invocatione divini auxilii

Boecius de consolatione libro 3o prosa 9 in minimis quod
rebus divinum debet auxilium alis presidium
implorari. Idem quod nunc facie et
tempus ut illius summi boni sedem reperire
mereamur. Invocandum in quo tempore omnium
patrem quo pretermisso nullum rite fundatur
exordium orationibus supplicis. Invoni
bus arduis et necessitatibus de quo c. invocandus

De eius poetis

[redacted]strema qui secretas horum ne terris
[redacted]s als abonas et mundo claudis
[redacted]d in mosstrancia fatur Sidera qui
[redacted] mundi ne in omnia surgat acra
[redacted]gie noctis latuet vel verssus et
[redacted]alis quod modo lune quod meatur sas de
[redacted]is in tanto indicee nisi. astrorum
[redacted] fallitur et fallit id Etheris re
[redacted]

Tetheos latices ne deus implue incti
Calagi rorem sicut instinde labellis dis
tilla quod favos quos nec dum tagus are
nis pallacat aut sciat ad motus tan
talus vndis Dige quod tida praesupposuit dicto
Sporta / audacis pandaris ira tu nectis
abena Scenore quod tege quatuor dictavit
orci Spius audior alenum suffimide sa
nore Cum prus eo vm Expediat vm
mes meter dicto dictarum Boecius de consolatione libro 3
prosa 9 Uti in thimeo platoni placet in
minimis quoque rebus divinum auxilium implo
rari et tota vite ante Statius achi
leydos Annent fortuna pater dexterque
secundent Ista dij. Idem Stacius Hec deus
omnipotens fruct sic amat illud Virgo pa
tria in Christo Virgilius omnibus in factis
peragendis sine pactis deus proponit deus
humane racioni

Dicere cum philosophis

Aristoteles primo rethoricorum Inquit per plurima
aliquid dictum magis planum est quod dicitur
Idem in 3o rethoricorum Omnis dicto quod nullo ad
dicto dicto 7 to etheo Conturbat audi
tem quod frequens dicitur Ibidem quod plurima
tia dicitur unum soli querunt 7 to ethicorum
animalis unus quisque est talia dicit
et talia operatur et taliter vivit. Seneca libro
de moribus quanto dicturus es ante tu
a vos dicas tibi dicas. Idem ibidem Non te
moveat dicentis auctoritas nec quis
dicat sed quid dicatur attende etc.

Dicta philosophorum et responsa quorundam

Socrates de magistro philosophorum anacarsis
Scita vituperatus ab archita cuius scita
fecit. Sed ut inquit de dicta patria tu
nec patrie. Anaxagoras ad dicentem
quod privatus esset atheniensibus Nequa
quam inquit sed illi me Socrates ad
dicentem talis malediat tibi loqui
bus etiam inquit nec dedicit Bias
ad pusillanimes dimitto aut vero habe
possidere opes sed opes eum. Aristoteles
ad glantem qua de magna civitate
sint orundus ait Non hoc est atten
dendum sed quis vas dignus sit magna
patria Diogenes videns quendam plebis
[redacted] ait
[redacted]lius hospes

Idurtel. Ob respectum meorum
Date Sanc ...

per mom. Seneca epistola 8 quod naturaliter homines ad deos nec deus ad homines venit immo in homines. Nulla enim bona mens sine deo est. Idem epistola 67 Nec deo faciendi mundum causa fuit bonus est bonitate natura caret quia invidia boni fecit itaque tamquam optimum potuit. Idem sic ad vincendum est quod in conspectu dei vivamus sic cogitandum quasi aliquis in pectus possit etc. nunc prodest ab homine aliquod esse secretum deo nichil clausum sit. Idem sunt dii quidem immortales leni. Sed et indoctos quibus humanum. Idem in commune natura simpliciores ait imaginum nos esse veraciores quia cum diis agit. Idem in tractatu vos magis deus celeritatis et bene respexit plato in thymeo voluntatem dei clarissima origine rerum siquis ponat ratione eam putare consentiat creationis super sempiterno superionis plato non est ampliis de deo dicere quid hoc solum de deo faciens quod scire qualis sit ab homine non possit. Solinus vero simplex illi de visibilibus solem ait necnon solum eius eum dixit eius statuas fuit antiquorum. Ro 3o. de quadam persona solo deum rerum super bonum puta esse quibus animorum probat conceptu humanorum nam cum nichil melius deo cogitare queat conscendit est summum deum perfectione bonum plenissimum Vide super bonitas. Idem de mysterio Item infra nam Item salus Ro de quodam libro 3 b Omnibus beatus est deus sed nam unus est per capacitatem vos nichil prohibet plures esse deos Idem deus summum bonum cuncta fortiter suaviterque disponit. Ibidem deum omnipotens esse nemo dubitet et cetera nulla titulo ratione plato in thymeo deus est maximus auctor Idem deus est summum bonum super omnes naturas et sublimium qua cuncta comparantur cum ipse plene perfectionis et nullius societatis indigens. Apuleius de deo socratis Omnium deus in finitus non solum loci conclusione sed etiam nature dignitate. Ibidem dii ab hominibus distant loca et sublimitate

vite perpetuitate nature perfectione. Ibidem nichil est deo perfectius nichil potentius. Ibidem deus ab omnibus conpassionibus liber est nec dolere nec letari potest deterginne primum in deo nichil difficile et sine eo nichil possibile possideri. Primo methaphisice deus videtur esse omnibus causa et principium quoddam 6 methaphisice Divina sunt quorum in diffinitione accipitur deus. Primo celi deus et natura nichil faciunt frustra. Ibidem Et primo ente simpliciter declinatum est esse et vivere huius vero clarius huius quidem ob summus 6 ethicorum gravitu facere ingenium hoc solo privatur deus. 2o rethoricorum impie agunt qui dicunt deos fieri et deos mori 10 methaphisice deum dicimus animal sempiternum et optimum. Ibidem ab isto principio dependet totum et tota natura. Determinatur prima in deus gloriosus nichil ociosum et vanum facit in natura. Tales antiquissimum enim est deus quia ingenitum

Deum poetas

Omnibus libro 6 est deus in nobis agitante calescimus illo Impetus hic sacre semina mentis habet. Ibidem libro 7 Sepe deos aliquis impetrando facit iniquos Et pollicitis hostia blanda fuit. Sepe iove vidi cum vellem mittere dira fulmina thure dato sustinuisse manus. Idem de ponto Omnibus sit semper nimis in dubita mihi Magna tamen spes est in bonitate dei Ibidem nil illud toto q[redacted] latet Idem 20 libro t[redacted] nitat gignus robu[redacted] Idem libro 9 de Maximo s[redacted] omnia posse virgilius [redacted] primum in Ibidem mio deus [redacted] Lucanus est enim sed[redacted] pontum ethera Prudentius [redacted] deos Prosper in libr[redacted] maiestate dei gaudet [redacted] est quia sine nil re[redacted] pe Pamphilus pr[redacted] deus et labor omnia [redacted]

deus omnia vovit Virgilius in omnibus
operibus p in in not dcit ad invocationem
bus in de sopno sapiens in omnibus
ardinis et naturis deus sit invocandus

De invitamus

Cassiodorus libro 1 ca 12 deo auctore ora
prosperant Idem ad divina reddit abilis
qui imbuit doctrina celestis Idem libro 9
deus considerunt causa aspos in prospera quantum re
quirere Item ca 31 omnis prosperitas addi
tatis inimica est refendus nec aliquid co
stat esse nisi quod abipso dinoscatur esse
collatum Idem libro 8 ca 26 quos
superna protegunt felices ad vsari os hre
nd. put

Genus poetis de eo

Gwalterus alexandri de Castellique
libro 10 p te victoris ingta vinc summo
victori vires sceptrum dyadema triumphos
Ammcias qui date potuit auferre valebit

De manes cum philos

Lucanus libro 10 qui inger albis sent quetti
apollus ether quatis patet trabs me
luce cum meatus Semi di manes ha
bitant quorum ignea vitus in yotuos
vita pacientes etheris primi Virgilius
6 eneid Si potuit manes arcessere
coniugis orpheus Si fratrem pollux
alterna morte redemit

De impetratione divini auxilii

Horatius de q li 30 prosa 8 in minimis quam
rebus divinum debet auxilium aliis presidium
implorari Idem quod nunc facie ita
tempus ne illius summi boni sedem repire
meam inpdiendi in qua rex omnium
principium quod pre missis non in rite fundatur
co ardim chaccobius sapiens in omni
bus ardinis et naturis deo q e i vocandus

Secundum poetas

Archithrenius qui scitatis hominum meteris
arenas alis abonas et mo clardis
dubium monstrancia fatum Sidera qui
nosti mundi ne in omnia surgat acra
Rex stigie noctis latuit Vertissime et
salutis salis cum imo luce cum meatus sols dy
et celas in tanto iudice nisi astrorum
potius fallitur et fallitur id ethere ve
nans oculis scita minerue Idem
quod thine latices mite deus implue meta
flori vocem sicus insinuas labellis dis
tilla quos favos quos nec dum tagus are
nis pulleat aut sciat admotus tan
talus vndis Dige quod tuda prosperitate dio
dorctad andact pandat sit mina tu mets
abena siemore cum tege quicq dictamine
ori Spus andior alenum suffimus fa
voris En pius est vum Cropediat vin
ties metez dos deprrani Boeci libro
prosa 8 Vti in thimeo platoni placet in
minimis quam rebus divinum auxilium inplo
rari et tota vide ante Statius achi
leydos Annuerit fortuna pater dexterque
faveant Ipsa dii Idem thebaid Hec deos
omnipotens finet sic arriat illud vigo pa
tua in Christo virgis omnibus in factis
pagendis sine pacto cum propom dens
humane racionis

Dicere cum philos

Ezolcos primo rethoricorum Vnguis pro plurima
aliquid dictum magis planum est quod dr
Idem 20 rethorum Simr dico quod millo ad
dito dico 7 to rethorum Conturbat audie
tem quod frequenter dicatur Ibid quod plsmida
tia dicatur vim soli quemt 7 to ethicorum
animalis vinus quisque est talia dicat
et talia opera et talis vivit Seneca libro
de moribus quietis dicturus es antequam
a nos dicas tibi dicas Idem ibid Non te
moneat dicentis auctoritas nec quis
dicat sed quod dicatur attende etc

Dicta philosophica et responsa quaestionum

Socratica de magis philosophorum anaxarsis
Scita vituperatus ab architta eo quod scita
foret Sed mi inquit de decus patria tu
no patrie Anaxagoras ad dicentem
quod privatus esset atteniensibus Nequa
quam inquit sed illi me Socrates ad
dicentem talis maledicat tibi loqui
bene etenim inquit non didicit Bias
ad pusillanime dicenti aut no haec
possidet opes sed opes eum Zenocles
ad glantem quia de magna civitate
sint orti dicendus ait Non hoc est atten
dendum sed quis non dignus sit magna
patria Diogenes videns quendam phisicum
inuenem male moriceratum ait
O qua pulcra domus et malus hospes

Salustius in vectiua in titulo contumelia
et iniquo animo maledicta tua paterer
si te scirem iudicio magis quam morbo
animi petulancia ista uti. Sed cum in te
nec modum nec modestiam ullam animi
advertam respondebo tibi ut si quam ma-
ledicendo voluptatem cepisti eam male
dicendo amittas. Tullius in vectiua
in Salustio ea demum magna volup-
tas tibi est si qualis ac parem vitam vita
agere neque quicquam tam ob scenum dicere
tam non ab inimico putas omni genere sceleris
etas tua respondeat ut omnis oro
moribus consimet. Non enim qui ita
vivit ut tu aliter loqui potest quam ut tu
Valerius maximus libro 3o capitulo de fi-
ducia sui. Euripides asclepidi tragico
poete qui cum quereretur quod eo biduo non
ultra tres versus maximo impenso labore
deducere potuisset atque is se centum
perfacile scripsisse gloriaretur respondit. Sed
hoc inquit interest quod tui intra dum
triduo mei vero in omne tempus sufficient.
libro xo titulo de abstinentia. Diogenes
ciracusanus cum olera ei lavanti ar-
stippus dixisset si dionisium adulari
velles ista non esses ymmo inquit si tu
ita esse velles non adulareris dyonisio.
Idem libro 6 titulo libere dicta aut facta.
Elyus martius formianus filius
ultime senectutis lucium libonem caput
censores accusabat. In quo certamine
cum pompeyus magnus humilitatem
ei etatem quod consolaturus ab inferis
ad accusandum remissum dixisset. Non
mentiris inquit pompey venio enim
ab inferis sed dum illuc moratur vi-
di cruentos Domicium Brutum
deflentem qui summo genere natus integre
innocentis vite amantissimus patrie in ipso
iuventutis flore tuo iussu esset occi-
sus vidi pari claritate conspicuum
Brutum ferro laceratum querentem id sibi
prius perfidia ac deinde etiam crudeli-
tate tua accidisse. Vidi carbonem acerrimum
patrie tue honoris quod patris tui defen-
sorem in tercio consolatu cathenis quas
tu ei vivi iusseras vinctum obstante
aliis obscuritate te ad versus omne phas et
nephas cum in summo esset imperio ante cons-
te Romano trucidatum. Omnes quod prima
voce indignantes quod ad deponati subtec a
dolescentulo carnifice accidissent. In fra
itaque eo tempore et fortissimum certe gnaeo
pompeyo maledicere et tutissimum.

Sertorium poetas

Athenas in emunctio onem lupo co
missisti Ovidius de arte libro 1o anti-
pita timidas tradis furiose columbas
montano plenius tradis ouile lupo.
Idem de tristibus libro 7o non adeo cecidit
quamvis abiectus ut infra te quoque sim in
fimus quo nichil esse potest. Sanfredus
nec sic in abissum denuncias alios nec
te super ethera ponas. Vilius ut tu te
et incute nomi... Persius hemas. Tu
nimium tuus es nimium tibi credis
inepte et solus credis grandis esse
beatus plinius nimis es nimium platonis an-
te. Utra plures nos tua sepe ferunt
Tuum tu solus altissimus et

Vita ... phos

Valerius maximus libro 3o titulo de fidu-
cia sui. Spartanus quidam referente quodam
sagittis persarum solem obscurari debere
bene narras inquit in umbra enim
pugnabimus. libro 9 titulo de falliter forte
simplicia pro sua ad modum sunt quidam sunt
exempli perquisite dicente mirari se quoniam
propter sui tam similis esset cum pater suus
matris provinciam nunquam accessisset. At
meus inquit roma frequentasset. Ioco
nato lacessitam matris sue pudiciciam
integram suspicione in mirum eius plus
est. Frontinus libro 2 capitulo 7 Leonides
lacedemonius cum diceretur sagittarum
multitudine nubes esse facturi fertur dixisse
melius in umbris pugnabimus.
Macrobius in saturnalibus libro 2o Octa-
viano augusto similem quemdam adolescentem
roma intrante cum augustus ad se
perduci interrogavit dicat in adolescens
fuit umquam mater tua rome? Ne-
gavit ille nec genitor adiecit sed pr

mens sepe. Joci itaque asperitate urbana
noticia omnium et familiaritatem imperatoris
sibi conciliavit etc.

Dicta ridiculosa continencia [illegible]

Valerius maximus libro 7o tytulo de fiducia
sui. Spartanus quidam increpatus a quodam
quod in aciem claudus descenderet pugnare
tum sibi fugere propositum esse respondit. Idem
libro 6 tytulo quinto dicta aut facta. Spar
tanus quidam in peticione magistratus victus
maxime sibi leticie producunt quod aliquos
patria se meliores haberet cives sermone
repulsam alias repulsam honori adequavit.
Helinandus in policratico libro 7o Plato cum
vidisset dyonisium Sicilie tyrannum corporis
sui septum custodibus quid tu inquit
malum fecisti ut tantum multos necesse
habeas custodire. Valerius libro [illegible].
Cicero consul cum in pallacio domum emere
vellet et pecuniam in presenti non haberet a Silla
qui tunc reus erat in emit productus est in
vulgus compunit obiectum quod esset ei quod pecuniam
domus emende causa ab eo accepisset tunc
citus in pertina conpellatione permotus
accepisse se negavit dixitque se domum non
esse empturum atque ideo falsum esse inquid
quod obiceret. Ut vero sit pecuniam me ac
cepisse si domum emero. Deinde cum postea
emisset et hoc mendatium ei in senatu
a Calameis obiceret risit satis atque inridendo
dixit inquid homines estis adeo igno
rantes prudencie et patrum cavendi pro familias
esse quod omne velle et empturum se
esse negarent propter competitores emp
tionis. Sic itaque inficiari non potuit
urbano facetoque diluit dicto familiare
siquidem habebat ut quociens obiti turpe
abnegare non posset responsione io
culari illud eliderit. Idem Vagus quidam
arguitur eo quod uxorem claudam recepisset
fetum cinge non se inquit eam propterea
duxisse ut lepores venaretur. Plinius in e
nem. Idem Vagus presulis albinum seu
martiris ossa Rufini Rome signus
est. Ut re cuncta in prima vulgare
Zaprzalo skalku marmurowcho
aleye sionowcho sviulku dabuda
budess zdraw

Dicta iocosa et cum facecia

Valerius libro 7 tytulo de humanitate et
clemencia. Pirrus rex audierat quosdam
in convivio tarentinorum parum honorifice
de se sermonem habuisse. Accersitos qui in eo
fuerant percunctabatur an ea que ad aures
ipsius pervenerant dixissent. Tunc unus
ex hiis nisi vinum inquit defecisset ista
que tibi relata sunt pre hiis que de te
locuti eramus lusus ac iocus fuisset. Tam
urbana crapule excusatio tamque simplex
veritatis confessio iram regis convertit in risum.
Qua quidem clemencia et moderatione asse
cutus est ut et sobrii Tarentini sibi
gracias agerent et ebrii bene precarentur. Dicta
magnorum virorum. Valerius maximus
libro 2o tytulo de fiducia sui. Scipio
emilianus cum sepius victor
tum urbem prevalidam obsideret suaden
tibus quibusdam ut circa menia eius
ferreos murices spargeret omniaque vada
plumbatis tabulis consterneret clavorum
cacuminibus constructis ne subita eruptione
hostes in presidia nostra impetum facere
possent respondit non esse eiusdem
et capere aliquos velle et timere. Libro
6o capitulo libere dicta aut facta. Ipso capitulo
quinto dicta aut facta. Brutus cum se to
ta pene Lusitania dedisset ac sola
gentis eius urbis Cinnia pertinaciter
arma retineret temptata redempcione
prope modum uno ore legatis Bruti respon
derunt sibi a maioribus quo urbem tuerentur
non aurum quo libertatem ab imperatore
avaro emerent relictum. Idem alio
rex macedonum Dario uno et altero
prelio victo eius conspecto atque idcirco
regni Athenodoreque matre et filia
in matrimonio cum decies centum
milibus talentum polliceret cum par
menion nullus vivus duxisset se
si Alexander esset usurum ea condicione
dixit et ego uterer si parmenion
esse. Vocem addidit duabus victoriis
ridente dignamque tanta fauce
... tribuit. Cassiodorus libro xo
epistola 3a Theodericus rex gottorum

dixit audacia illustr' viri non te timuit cor
tencionibus et flamata regalis auctoritatis
subiugasti quin ymo audacia vltatti

Dyalectica sive loyca contra philosophos

Aristoteles primo thopicorum dyalectica cum sit inquisitiua
ad omnium methadorum principia est via quibus
Augustinus dyalectica est ars artium sciencia scienciarum
etc. Item preter hanc diffinicionem possunt
dari diffiniciones alie Secunda prima dyalectica
est ars colligendi eliciendi in propositiones
et propositiones in sillogismos et hec datur in genere
cause materialis aliquatenus quia enim et
propositiones sunt materia sillogismi de quo tractat
dyalectica Secunda diffinicio dyalectica est sciencia
disputandi verum a falso et hec datur in genere
cause efficientis quia dyalectica sive loyca
effectiue facit distinguere verum a falso Tercia
diffinicio dyalectica est sciencia ordinata
ad generandum cognicionem que est sciencia vel
opinio et hec data est in genere cause
finalis Commentator super primo
physicorum multa antiquorum propter ignoranciam
in loyca in incorrigabiles errores inci
derunt Albertus in prologo sue loyce
cetere artes comparantur ad loycam sicud ydeo
te ad sapientem Nam sicud ydeota suos
errores cognoscere non potest nec alios
errantes corrigere Sic ignarus in
loyca seipsum errantem corrigere non
potest nec alios errantes et sic dicetur
tes Idem ibidem loyca a fantasiis que
non sunt liberat errores dampnat
falsitates ostendit et lumen dat recte
speculandi nouimus nam sicud oculus
sine lumine obiectum videre non potest sic
nec intellectus certa subtilia speculari
potest sine loyca Simplicius loyca est
organum aliarum scienciarum defendens nos
a malis id est peccatis et a falsis in speculati
vis Commentator super primo physicorum pau
citas exercitii et in experiencia in loyca
et bona confidencia de proprio ingenio facit
tales amentes in multos errores de
uenire Commentator super secundo methaphisice
quidam loycam per alias sciencias vel quidam
loycam simul cum aliis scienciis petunt et inmediate

qui in primo pocione mistrat et postquam
pocionem ministrauit consulit libros et
mortuus est infirmus Sicud enim ipse me
dicus insipiens facit sic insequens
alias scientias cum loycam que est tamquam
regula directiua in aliis scienciis in principio
agit Anyanidus de morte puellarum dif
finit loycam sic Loyca est totius philosophie
organum vel ministrum in quo oculis vi
digito pre ceteris videmus Item aquodam
sic loyca est sciencia racionalis etc. vide pro pter
loycam

Studium poetarum

Poeta insanire facit stultum dyalectica quidem
arte carere homini est que per quem fantasma
tam quem aut omnes asinos aut magis
esse facit vide super arte Ovidius vagos
aptito corvos ramus leva cornus leva
quod vanus ad loycam pergo que mortuus
non timet ergo

Dies contra philosophos

Ergo to ethicorum dies est lacio solis sup
terram oriendus in fastis Salue festa
dies melior que reuerte semper Sedu
lius in carmine et paschali cap° iiii
Dum recepeat mittat per tercia sabbata
solis irradiare dies culmen quem
nomine alti Quodquarte traxit
primus quod pridem permeruit nasci sanctum
quod resurgere Christum Septima nam genesi
cum dicat sabbata clarum hunc ordis
capud esse diem qui gloria regis hunc
et Christum donauit fulgore triumphi prima
tamen retinet dicit etc. vide illi Et
in ymno Salue festa dies toto quod
venerabilis eruo qua deus infernum vicit
ad astra tenet

Discordia contra philosophos

Nisi concordia Tulius de amicicia que
domus tam stabilis que ciuitas tam
firma que non odiis et dissidiis fundi
tus possit eruta Cassiodorus libro ii°
capitulo quod studiorum genus est in saeculo pacato
turbulento studere proposito Boecius de consolacione
libro x prosa b vt plus atque in plus in
fedus est ita ipse metre sic in pluribus ne
quit queuis eundo vicia aperire

ptis discrepantibus consciam viros in
sibi quoque dissensionis 2o polit. Propter
homines discordant propter inequalitatem
possessionis quidam autem propter inequalitatem
honoris / Discordiarum seminarium

Valerius maximus libro 4o capitulo
Veste dictum autem secundum duos consules ad
bellum missis romanus maxima cu
piditate attentus ad aliquot ad ipsos
plures contumeliosos animo suorum et ob
id parum priores animadvertit in
seditiosa ratione quo valebat compulit
nam ad spectandorum ludorum gratiam magis
consulum multo romam convenisset
consulibus dixit vehementer se time
re quid hostile subito molientur ino
minis ut essent cautores et protinus
ipse urbem egressus est quia rem co
sules ad Senatum detulerunt qui et
si nulla suspicio subesset ante tamen
commoti ut ante noctem consulti abirent
decreverunt qua contumelia irritati facile
impelli potuerunt ad rebellandum ita
mediatum visum duorum simulatione be
nivolentie in voluntatem duos simul populos
fefellit Romanum ut insontes nota
rent consulem ut deceptos irasceret
Seneca de forma vite neminem susurro
appetas neminem suffodias

Discordiam portas de eis

Galterus in alexandri libro 10 Con
sultor paterum sinos compesce biligwos
Prosper ultio meus undique bella sinunt
omnes suorum contrarie armis Inolevit
reges regibus in minis impia confusio
Semen discordia mundo pax abiit ex
Prudencius Sicomachie inter discordias
simul est vide supra contencio infra lis

Diffinitio rei

2o methaphisice unius rei una est diffinicio
Ibidem est diffinicio est ratio qua significat nomen
Boecius ibidem unum est in se et non
indivisum libro 6 naturalia sunt in quorum
diffinicione accipitur ratio in natura divina in
quorum diffinicionem accipitur deus Poli
tica in quorum diffinicione accipitur valere

Libro 4 ino diffinicio est sermo indicans
esse rei per essentiam Ibidem diffinicio accidentis
fit per additamentum substantie unde accidens
diffinitur per aliquod quod convenit ei sua natura scilicet
per substantiam Ibidem copulatorum non est diffinicio
secundum simpliciter terminorum Ibidem non contingit
uno nomine tum diffinire Ibidem singula
rium non est diffinicio nec scientia quamquam
recedunt a sensu non est manifestum utrum sint
vel non sint Ibidem nichil debet esse in
diffinicione quam genus et species ibidem
diffinicio est in ultima differentia Ibidem
diffinicionis quedam dantur per materiam quedam
per formam quedam per utramque et iste sunt
complete 8o methaphisice addita vel ab
lata non manet idem numerus sicut de istis
Ibidem sicut numerus non suscipit magis et
minus sic nec diffinicio nec forme rerum
Ibidem causa unitatis diffinicionis est quod
una pars est ut alia ut forme secundum causam
unitatis materie et forme non est alia nisi
quod unum erat in potentia aliud vero in
actu Ibidem nulla causa est unitatis
rerum nisi motor qui conduxit materiam
de potentia in actum Aristoteles secundo de anima
tractatu 2o est diffinicio quedam datur per materiam
tamen ut domus est quod constans ex la
pidibus et lignis Alia est que datur
per formam ut domus est cooperimentum de
fendens nos ab imbribus et caumatibus
tibus 3a per utramque ut domus est co
operimentum constans ex lignis et lapidi
bus defendens nos ab imbribus et
caumatibus Ibidem naturalis diffinitur
per materiam et formam simul sed non per formam
tantum 1o posteriorum diffinicio est cognitio
ipsius substantie et ipsius quod quid est 6 to
topicorum Genus rerum que sunt in diffinicione
maxime videtur substantiam diffinicionis significare
Ibidem diffinicionem planissima oportet
in interpretacione esse cum causa cognoscendi reddi
tur diffinicio unde diffinicio non debet
esse obscura nec aliquid superfluum con
tinere Ibidem illud est superfluum in dif
finicione quo ablato facit magis ma
nifestum quod diffinitur Ibidem est rerum

non est diffinicio unde solum unica
est diffinicio. Ibidem diffinicio debet dari
per priora et nociora eo quod omnis doctrina
et disciplina ex prioribus et notioribus
fit. Ibidem unius et eiusdem rei plures diffiniciones
non possunt esse. Ibidem 6. Omnis diffinicio
bona debet constare ex genere et differentiis que
scilicet sumpte priora et nociora sunt quam
species que diffinitur. Ibidem in diffinicione
unius contrariorum contrarium semper debet poni re-
liquum. Et in pluribus est unum contrariorum cognosci
sine reliquo. Ibidem in diffinicione cuiusque
rei debet poni genus propter proximum
et non remotum. Ibidem in diffinicione proprie
passionis debet subiectum. Ibidem omnis diffi-
cultas bona paucioribus vituperanda est.
a mo thopicorum inter omnia prorsus difficilium
est constituere et facere diffinicionem. Primo elencorum
causa est diffinicio unius solius rei tan-
tum et universaliter rei ut hominis et unius hominis.

Diffinicio sentenciaria in iudicando 2

Boecius in exhortacionibus capitulo 20 quicquid
dampnos confidencia prius sciam ipsi in
intelligencia incerte putat. Aristoteles 2o
rethoricorum iuvenes omnia scire putant
et affirmant. Senes quia multis annis
vixerunt et in pluribus decepti sunt et
plurima prava negociorum non affirmant
aliquid unquam a valde omnia minus oportet
et putant, sed ante et nichil certe dicunt
et dubie sententias apponunt semper
quod et forte. Et omnia dicunt ita, simpliciter
autem nichil. Idem 3 capitulo. Summa est
eminencia de vilibus de quibuscumque ac-
tionibus sunt et eligenda aut fugienda
sunt ad comparari eminenciam ille qui sum-
mitatem dicat. Policraticus de agibilibus libro 10 de
generacione et corrupcione comultorum ser-
monibus indocti convictos et ad pauca
respicientes facile enunciant. Seneca
libro 20 epistula. Cicius qui fugit dampnat.
Idem libro 11 epistula. Temeritas est
dampnare quod nescias. Idem in proverbiis
ad penitendum properat qui cito
iudicat. In iudicando enim odiosa est
celeritas. Idem de moribus vel auctor
de forma vite. De dubiis non diffinies
sed suspensam tene sentenciam nichil in quo

presumas affirmans quia non quod verisimile
est statim et verum est. Quod certa scimus
quod prius incredibile verum non creditur falsum est.
Idem Absque vana nec in convivio nec maligna
vite quodam quos imitaris dampnare
vereris. Lactancius vel Secalius libro
20 sapiencie admirat qui sine nullo
iudicio in veteri malorum probant et ab
aliis more pecudum ducuntur. Idem 3o libro
Nemo debet pre ceteris iudicare etc.

Differencia secundum philosophos

3o methaphisice dicit non sunt eo quod verum genus
3 methaphisice differencia et vir non differunt specie.
10 methaphisice masculus et femella sunt differentie
corporis alius. Ibidem 10 ethicorum omnis species differentia
eius generis facit speciem. Ibidem genus per se non
participat de differentia. Ibidem omnis passio abiecta
a substancia secundum differentiam salvat illud cuius est differentia.
Igitur differentia non est passio. Principium differentia
est qua aliquis differt singula. Idem homo
differt ab asino rationali qualitate vide ceteram.

Dignitas

Tullius 20 rethorice veteris dignitas est
alicuius honestas et cultu et verecundie honore
digna auctoritas. Idem in oracione pro par-
tibus nulla tanta vis que non sic
aut viribus debilitari possit. Aut non
unica verecundia consilii victoria tem-
perata ad vastarum non modo contollere
sed eciam ampliare eius pristina dignitatem.
Hoc qui sciat non ego eum cum summis
viris comparo sed similem deo iudico. Bo-
ecius de consolacione 2o prosa 6a vos autem mente
consilios actibus infimis excellentes ne
ornamenta captatis nec intelligitis quantam
creatori vestro faciatis iniuriam. Ille enim
genus humanum omnibus terrenis prestare
voluit. Vos autem dignitatem vestram infra
queque infima detruditis. Ibidem prosa 6
non verbique condignitate sed dignitati convite
honor accedit. Collata enim improbis dignitas
non modo probos efficit sed prodit pocius
et ostentat indignos. Ibidem prosa 3
malorum unque patet in dignitas
si nullis honoribus mutarescat. Ipsi
est enim proprie dignitas virtuti que pertinet.

in eos quibus adiuncta e diffundit quos
quia pplacios homines nequiunt sole ligt
eos spaim dignitatis pulcritudine non
fere Senec libro 7 epl 036 Res est in
quieta dignitas ipsa se exagitat mox
celebr non vno genere alios in aliud in
ntat hos imponitur Illos in huiusmod
hos inflat illos mollit et totos resol
uit Ytem ethicorum dignitate non carent
dicunt cunctis constit secundum democratia li
bertatem Oligarcia diuicias quidam
autem genus nobilitatem Aristocratia autem virtutem
Vbi non dicit idem primo rethoricorum capitulo 8 di
cunt autem civitates quatuor democratia oli
garcia Aristocratia et monarchia Est
autem democracia civitas in qua sorte
distribuunt principatus Oligarcia autem
qui in honoribus Aristocratia autem qui
circa erudicionem Erudicionem autem dico
eam que a lege posita qui enim permanserunt
in legalibus in aristocratia principantur Necesse
autem hos videri optimos Monarchia
autem est secundum nomen in qua vnus om
nibus dominatur autem que quidem secundum ordi
nem regnum que autem indeterminata idem
tyrannus est Vide plura polli 4o suffi
Item vide supra civitas Iusta regimen
princeps prima Valerius libro 4to qui
est ordine vel dignitate prior debet esse
minorum laude preprimus Seneca in
prouerbiis loco ignominie est apud indignum
dignitas Cassiodorus libro 6 epl
10 Prelati erunt quam boni mores si
a solis diuitibus aut corpore valenti
bus presidentur tunc dignitates libro 8
epl 12 Interdum assiduos labores
et ipsas ingratas faciunt dignitates Ibidem
Sine pondus in vide est splendere cum
gnli claritate et morum lampade non lucet

Item poetas de eodem

Archita eum omne vennstum credit clari
tum Claudianus in a.o. De quinque
malos crevisse gradus Tollitur in altum
vt lapsu grauiore ruat Architrenius
Durior est sublimibus vti sedibus ad
lapsum properanti Oracius in poetria
parturiunt montes nascetur ridiculus
mus Idem ne spisse risum tollant
in prime caraono libenter lingua in scaui
redentis prima scribe Ouidius de ponto
Dignus est et in tantis non leue virtus
dignius est et qui laudem prestatur
meret Oracius sermonum cedas ultimo
maiora subire atque aliquorum come
dia prisca virorum sit quis erat dignus
describi quod malus aut fur quidam me
chus foret aut sicarius aut alio
quod famosus multa cum libertate nota
bant vocatos

Difficultas

Aristoteles in ethicorum capitulo 2o Circa difficilius
semper ars fit et virtus Idem libro 1o rethoricorum
capitulo 10 Facilia sunt que vel omnino sunt sine
tristicia aut multo tempore Primo elencorum
difficile est multa conspicere Salustius
in cathellinario eo nequiusque facilia factu
putat eque animo accipit Terencius
capitulo 14 nulla res est tam facilis fiat
quam invitus facias Tullius libro 2o
rethoricorum Facile si id dicimus quod sine
magno aut sine vllo labore sumptu
molestia quam brevissimo tempore consici
potest Difficile autem quod quamvis labore
sumptus molestie longius indiget
aut omnes aut plurimas aut maximas
causas habet difficultatis Et tamen hijs
susceptis difficultatibus compleri
atque ad exitum potest deduci Idem libro
2 de oratore facilius est apta dissol
vere quam dissipata connectere Idem super
thimeum plato de essencia mundi dif
ficilium est in omni acquisicione rerum
exordium Senec libro 2o de ira nichil
est difficile et arduum quod non humana
mens vincat et in familiaritatem pro
ducat assidua meditatio Idem de
consolacione ad elbiem nichil homini
natura quod necessarium faciebat facit operosum
Boecius in decidit vita diligencia cuiusque
operis obtusitas permollitur Prosper
in epistola epigrammaton difficilia et
laboriosa sunt figmenta mendacii
qui autem verum dicit non laborat
Vegecius libro 2o de re militari
Omne opus difficile videtur antequam
quam temptes etc

Item poetas

Ganfredus in poetria Stacii quintas
meditus volenti est levis levitas animo
emendis rebelli est quinus ulla velis
ergo veri Commendus in epistolis diffi
cile culpe suspicor esse viciam Idem
de tristibus libro 3o in tria facili tui vis
licet esse disertum et nimie vires frangere
quassa valent Galterus alexandris
6o et qua difficile visu fors pre
bet actis lubrica mortis et quos asten
dere sciat quam facile cadit magna
fortuna labore Matheus vindocinensis
in poetria Leviusque est insite reluctari quam
sanare Montenarius leviter sit quintus
amatur Richardus medio est labor
in laudiis meditacia composicionis verba
locuturis non labor ullus inest

Digestio

Decimo de calibus quod mediacia est cito
digeritur 19 ibidem digestio fit a calore
unde cita in quadrupeto in appetatibus
rerum et in medicinis

Dimensio

Quo de calibus dimensiones in termate
precedunt formam in materia Sed dimen
siones terminate sequuntur formam in materia
ibidem materia non recipit simul primas for
mas nisi prius recipiat dimensiones
interminatas

Diligere

Quippe amare aplos (?) cito ethicorum
Omnes diligunt magis sua opera ut
parentes et poete Idem ibidem libro 10 unus
quisque tria hoc et in hiis opera que
maxime diligit Idem primo rethoricorum
cito 10 diligere delectabile est diligi
delectabile est Tullius 2o de officiis
cito a mo Omnium rerum nec aptius est
quid ad opes tuendas ac tenendas quam
diligi nec aligenius quam timeri Idem de
fine bonorum et malorum libro 2o
Omne animal seipsum diligit Idem 1o de
legibus natura propensi sumus ad diligen
dos homines quod fundamentum iuris est
Bo 2 de 9 metro 2 Dilige me bonos
in fortuna malis Cassiodorus libro 1o
de amicicia primo in venit dilectio que
non sit constituta et venalis Idem ibidem
in fine dilectionis est consule et amico
benefaciendo prohibere Tullius de amicicia
nichil est virtute amabilius vel quod
magis alliciat ad diligendum ipsam animi
virtute et probitate ut etiam eos quos nunc
quam vidimus diligamus

Diligentium absentia

Boetius capitulo 20 absencium amicorum memor
esto coram presentibus ut censearis nec
eos absentes negligere quos habes velis
tibi amicos inbuere de hiis aliquid
boni profer Inmicorum omnium amicicia laus
Inimicorum vero crimen Cassiodorus
10 epistolarum capitulo 28 vides spatiorum affectus
gratissime retinet qui affectione et sua
sermone coniungitur probum Crisostomus tho
finisti

Dilectio summus palys (?) ... in philosophos
Seneca 20 de beneficiis dabo egenti sed
ut ipse egeam fruiciam perituro sed
non ut ipse peream Cassiodorus prima
epistolarum epistola 18 tue potest cogitandum
est dum se ro... pre necessitas compleverit

Diligentia in poetis de ca...

Seneca epistola 22 nichil est quod non expugnet
perpetuus opera et intenta ac diligens
cura Idem libro 10 de beneficiis nullum tam
immansuetum animal quod non cura mitiget
leonum ora in pectine a magistro
tractatur et elephantorum feritatem corpus
in famule officium demittitur Apu
leius de doctrina platonis nulla res
pre esse ... sestimata sunt et compa
rata Nec quicquam dum quod hic
possit laudem diligencie simul et gratiam
existimacionis habet Bo de disciplina scolarium
diligencia cum omnibus operis obticitas
promollit Bertrandus in canonica
sua Raro diligenciam sed in sortimo
sociabis Et tamen apiqua et fortunam
separabis Virgilius desciendam in agrorum
hanc inopiam indigimus amorum Py
donig Appollinaris libro amo epistolarum
Et si bonum summa cura sit maxima
tamen opera impendenda est bonis moralibus
unde supra diligencia infra potencia

Discere

Tullius de senectute Solon se cottidie
aliquid discentem dicit se senem fieri

senem fieri ego laus grates senectuti didici
quid enim iocundius senectute stipata
studiis iuventutis. Idem primo de officiis
hominis mens discendo alitur et cogitan-
do aliquid semper requirit. Et ut videndi
audiendique delectatione ducitur. Seneca
epistola 27 Etiam multum super esset etatis
pro dispensandi erat nec sufficit numquam
ut nunc autem que dementia est supervacua
discere et alias in tanta temporis egestate. Idem
ad epistola 18 tam diu discendum est quam
diu nescias et proverbio credimus quam diu
credas. Idem epistola 17 Animus stultus
quam nolle discere quia diu vivimus tam
diu discendum est quemadmodum vivas.
Seneca libro 11 epistola 16 Omnis etatis
homines hec scola admittit in hoc se
nescitamque et iuvenes sequuntur. Quintilia-
nus de oratoris institutione libro 1o etas
hominis tunc maxime servanda est ut
silendi nescia est et preceptoribus credit. Si-
tuli. Ibidem libro 2o ut preceptoris officium
est docere sic discipulorum prebere se dociles
aliquid neutrum sine alio sufficit. Sicut
enim frustra iaciuntur semina nisi ea fovit
premunitus sulcus. Ita sciam coalescere
nequit nisi sit sociata tradentium au-
dientium que concordia

~~Disciplina [illegible]~~

Seneca libro de moribus educatio et disci-
plina mores facit et illud sapit quemque
quisque quod didicit. Pitagoras in preceptis
suis qui brevi tempore pudorem disciplina
non patitur omni tempore pudore insipien-
tie permanebit. Valerius libro 8o So-
crates diu ad discendum se pauperem red-
didit ad docendum se locupletissimum fecit.
Egypcius sapientum philosophorum ait fabis insipiencia
animi tamquam baculum infirmo corpori
neptas esse. Plato in Athemone honeste
vita sine disciplina. Boecius in Consolatione
libro 3o Sed videmus apem
in omnibus quid ascendens planctulas
per singulas ante optima colligentem. Si
ergo prius animos in nullo in scientia se
... undique non scia lege. Ex plebs per
ethicorum capitulo 2o qui neque ipse intelligit
neque alium audiens in animo ponet
hic inutilis vir est et sunt verba Esiodi
primo rethoricorum capitulo 2o ad discere

et imitari delectabile est ut admirari
imitari quidem enim est concupiscere addiscere
quare imitabile est concupiscibile addiscere
autem est in id quod est in natura constituit
libro 3o addiscere quidem scientie delecta-
bilis omnibus est. Idem policraticus parte
19 delectabile est discere que homo elencos
et credere eum qui discat. Tullius pro
rethorica veteris capitulo 9 is maxime est
docilis qui acutissime paratus est au-
dire. primo libro rethorice nove capitulo
2 docilis qui attente vult audire. libro
2 quoniam tibi subulanus audienti discipulo
intento opus est animo ne omnia
dilabantur si nimium aliquid aufugiat.
Seneca libro 3o epistola 3a Si vis vacare
animo aut pauper sis aut pauperi
similis. Ibidem libro 3o supervacua discere
in tanta egestate. Ibidem epistola 1ma
dociles natura nos edidit et rationem dedit
imperfectam que perfici potest. Idem libro 10 de-
clamationum in prohemio a natura est
cupiditas ignota cognoscendi quam
nota repetendi. Idem de tranquillitate
animi puto multos potuisse ad sapientiam
pervenire nisi putassent pervenisse. Idem
de moribus Sapiens cupidus esto et
docilis que nescis sine occultatione
ignorantie tibi postula impartiri. Boecius
libro de disciplina scolarium nos videbat plurimum
ad bonarum artium essenciam valere. Si
aperit meritos hominum numquam desistat dis-
peratio discendi. Cassiodorus libro
2 epistola 2a Indocilis est animus ad
vitia trahi. libro 6 epistola 9 ille magis
studiosus cognoscitur quam tanto frequenti
interrogatione invitatur. libro 8 epistola 9
Magna est infinitaque prudentia quam
nemo sic assequitur ut eam non nesciat
et paucos querere videatur. libro 10 epistola
2 ille sapiam quam multos penes quos
est scientie magnitudo

Secundum poetas

Seneca in tragediis in troglade dediscat
animus sero quod didicit diu. Ora-
tius in poetria est nescire prudens
prave quia discere malo. Juvenalis

libro primo de doles inpitando [?] quibus ac
primus omnes simul katho o iustine doct
ius amy ne dixit cesses Nam sine doc
trina vita est q mortis ymago Idem
discere aliquid na cum subito fortuna
recedit / ars remanet vitamque non deserit
unquam Idem dixit ß adoctis in doctos
ipe docto pugnanda est etenim est rerum
doctrina bonarum Ne pudeat que nescieris
te velle docere Idem tu tibi contingit
studio cognoscere multa fac discas multas
et vita nescire doceri Auctor rudium gradas
que sunt ignota frequent Aquocumque
videas posse satis fieri prudentis mos
est varias inquirere causas Ut vale
at amy edificatue sum et quanto potior
tanto prudentior Aquocumque pete disce
studeat Auctor qui incipit astrola
bie maior discendi sit tibi cura quam
docendi Glossa vagus vir sine doct
rina vix manet absque ruina dicte
puer dum tempus habes ne tempora perdas
terminum vero sic abudeffrenerzem

Disciplina capienda etatis cum philosophis

Infra puer vel iuvenis Seneca
de consolatione ad elbiem matrem
Alenus precepta descendunt que teneris
imprimuntur annis Idem in prohemio
declamacionum Corrumpent etate ingenia
desidiis Vegecius de re militari
libro primo capitulo x non tam celerius sed per
fectius inbibuntur que discuntur a primis
Cassiodorus libro i epistola xx a primeva
annis accipiuntur quam matura etate sunt
Valerius maximus libro 8 titulo
de studio et industria katho sextum
et octuagesimum annum agens grecis
litteris erudiri cupiuit quas sero vide
existimaniq quam et latinas pene iam
senex didicit Socratem constat etate
provectum fidibus liceandis operam dare
cepisse Socrates indicante eius artis
usum sero quam nunquam parare et
ponam inspicia studium vel supra dicte
Ibidem Democritus cum dinices censeri
posset qui divicie tante fuit ut
pater eius xerses exercitum sumptibus
dare consulati potuit qui magis

pacuo animo litteris esset aptus studiis
prima ad modum summa retenta patrimonii
sum parte donavit Lex digestis titu
lo de se[natus]c[onsulto] i permisso liberalitatibus libro
apud Iulianum Cupiditas discendi
est optima et vincendi Ibidem Iulianus
dixisse fertur et si alterum pedem in sepul
cro haberem discere quidem vellem Ibidem
libro primo titulo de conscripcionibus artificum
libro primo Inapiscendis artibus omni
est accomodandum

Secundum poetas de eodem

Persius dixit puer sapias dis
repellentibus agnum Nunc nunc hec
quod quemque hoc est Oracius epistola
2a nunc adbibe puro pectora verba puer
nunc te melioribus offer Queno semel
est imbuta recens servabit odorem
testa diu Iacobus Veneneetanus dixit
fac artem puer ex tempore natas Aut
vix ingenium tunc cura bona nam quoniam
mollis etas persistit ineptam reddit
et durus quoque ingenium Exo vagus
Quod nova testa capit inveterata
sapit Cum non assuescat virtute dum
iuvenescit Anicius nescit discedere
quod senescit dixit puer dum tempus habes
dum sufficit etas Tempora labuntur more
fluentis more prorum Aalel Straageno
assethitho talis mussl zedrano bitzy

Disciplina discipulis cum philosophis

Primo metus et disciplina in omnibus sit
per magistrum nota 20 thomas Disciplina
est melior altera vel quia tacior vel
qui in meliori subitus Ciprianus 2a
epistola Ad disciplina custos spei re
tinaculum fidei dux itineris salutaris
fomes et nutrimentum bone indolis magistra
virtutis Instrumentus maior disciplina est
correctus et formatus animus ad id quod
est utile et honestum Boecius de disciplina
dixit est enim esse miserorum qui miseri
nomine esse sit discipulus Idem ibidem disci
pulus debet esse benivolus docilis
et attentus docilis in ingenio attentus

in exercitio benivolus maximo attentus
ad audiendum docilis ad retinendum studiosus
ad respondendum Idem ibidem non est dignus
scientia qui sancte infringit preceptori Idem
Si hominem fuiste fuiste studeat se disci
pulus acenare Idem felicitas discipulis
discretio ingratum contendat se subici
enim quam metuendo diligat studiis quam
constat Idem nouica est discipline egestas
Seneca libro 6 de beneficiis liberalibus stu
diis filios erudimus non quia virtute
dare possint sed quia animum ad accipiendum
virtutem preparant Illo enim fac fine dis
cendi quam et vivendi Discendo igitur
ne desistas Cassiodorus libro 10 epistola de
pauci ros capi probabilis oblectat
intentio adulescens poterit turba diuina
quod ad remissionem curarum constat dictum

Disciplina moralis

Corpus orna
Mentem compost
Humilitatem induc
Honestatem adduc
Vanitatem destruc — Disciplina
Voluptatem corrige
Bonitatem post
Felicitatem attrac

Secundum poetas de eodem

Oratius in libro primo in distat enim ceng
meminitque libentius illud quod quis deridet
quam quod probat et veneratur Idem in epistolarum
Carminis scena satis patere tibi consulis et
animus stena quo tamen pacto detrahat a omnibus
stris quo tamen pacto detrahat a ombus
vti Disce docendus ad huc Idem
ibidem Hoc opus hoc studium parui properemus
et ampli Si patrie nolimus si nobis viuere
car

Disposicio ad discendum secundum philosophos

Aristoteles primo de anima fortes carne in
aptos mente videmus molles autem carne
bene aptos mente Amplectemur pte 3a
Omnes excellentes viri autem secundum philosophiam
aut secundum politicam aut secundum poesim aut
alias artes videntur melancolici esse
Ovidius de ponto epistola 7a mens
quod gracili corpore mra vs

Disputare etc

Primo elencorum disputacionum vero quia
doctrinalis temptatiua litigiosa secundo 3o ca
Primo philosophorum contra negantem principia non
est arguendum 8 thopicorum etiam litigante
interrogat male putat Tullius libro 7 to
de quinque casibus questionibus Ac vere disputa
ti illud est vigor quam quis sed quid cuique
dicendum est videre Macrobius libro 2o
saturnalium inimicum altercacio veritatis amittatur
Seneca libro de artibus liberalibus
Audi quantum mali faciat nimia
subtilitas et quid infesta veritati sit
Pitagoras ait de omni re modo in vtram
vtramque partem disputare posse ex equo
et eo hac ipsa an omnes res in vtram
quam partem disputabilis sit Nam sym
pharicus ait eos qui videntur nichil
magis esse in vniuerso tota rerum quam
non esse Parmenides ait eos qui
videntur nichil esse in vniuerso to rerum
natura vmbrosa est aut in aures a
fallax Oratius sepe rixatur de
lana caprina Baubant canes alterantur
quam zophiste Virgilius in buccolicis Dic
quibus in terris et eris michi magnus appol
lo Tres pateat celi spacium et non
amplius vlnas Dic quibus in terris
inscripti nomina regum Nascuntur flores
et fillidam solus habeto

Distanciat vel distare

7 to philosophorum quos parum distat apud
intellectum nichil distat vel distare
videtur 2o de generacione impossibile est pro
ximam maxime eo quod inuicem propter longe
distare a primo principio

Divicie secundum philosophos

Seneca epistola 7a et nichil est ingeniis
animi qui diuicias contempsisse nullam
quam mirabilius quod ad se venire videt
suas quam esse magis audiuit quam
sentit intimum est non corrumpi diui
ciis contubernio magnus est ille qui
in diuiciis pauper est Idem epistola 2 qui
contemptissimo cuique contingit ac turpissimo
precie bona non esse nunc est opes
lenoni ac lanistae contingunt non igitur
bone Valerius in katellis perquam
diuicie honori esse cepe et eas

inponunt et gloria sequebatur vilescere
virtus paupertas obprobrio haberi innocentia
pro malivolentia duci cepit Valerius libro
6to Caduca nimium et fragilia puerilibusque
consentanea crepundiis sunt ista que
vires atque opes humane vocantur Affluunt
subito repente dilabuntur nullo
in loco nulla in persona stabilibus nixa
radicibus consistunt sed incertissimo fla
tu fortune huc atque illuc acta quos
in sublime extulerunt inproviso recessu
destitutos in profundo cladium misera
biliter immergunt Itaque nec estimari
nec dici debent bona que ut inflictarum
malarum amaritudine desiderium sui
displicent ppericuli favori Primo de
bonitas pq ea malorum cumulaos
opprimere solet Boe9 2o de9 psa 7ta
O angustas inopesque divicias quas
nec habere totas pluribus licet et ad quemlibet
sine ceterorum paupertate non veniunt
Effugare indigentiam copia creditur
et hoc nobis in contrarium cedit quippe
pluribus animalibus opus est ad
tuendam preciose supellectilis varie
tatem verumque illud est multis indigere
qui multa possident Valerius libro
4to et Lactancius de falsa prima De
mostenes primo in nummos redac
tum in mare proiecit dicens Abite
inquit in profundum male cupiditates
ego demergam vos ne demergar a
nobis Plautus in Aulularia omnium
sollicitudinum pecunia caput Seneca
libro 1o epistola 2a Sapiens tunc
maxime paupertatem meditatur cum in
mediis diviciis consistit Seneca
de beata vita desine philosophis pecuniam
interdicere nemo sapientiam paupertate damp
navit Et infra habebit philosophus am
plas opes sed nulli detractas nec
alieno sanguine cruentas Sed unde
quam in iniura partas Sapiens
non amat divicias sed mavult ad
mittit male intrante primo polli
dupices sunt divicie naturales et ar
tificiales ut possessiones et pecunie Ibidem
desiderium diviciarum vadit in infinitum

Ibidem facile est ditare philosophos si voluerint
2o ethicorum Peiores sunt nuper ditati
quam ab antiquo ditati secundum eundem
prima in Poli apparet quod [illegible]
est repleta tibi diviciis in moralibus 2o
elencorum divicie singulares bone sunt
sed insipienti non recte utenti non sunt
bone / Secundum poetas /

Oracius in libro sermonum virtus fama
decus divina humanaque pulcris diviciis
parent quas qui construxerit ille clarus
erit fortis iustus sapiens etiam rex
vide sup albicare Item infra fortuna
Item sufficit Oracius in epistolarum Uxorem
cum dote fidemque et amicos
et genus et formam regina pecunia donat
Ibidem quid mi divicie si non conceditur
uti Idem epistola 1a et mihi res non
me rebus subiungere conor Ibidem imperat
aut servit collecta pecunia cuique Stulticia
pariunt opes Ibidem pauper enim non est
cui rerum suppetit usus Si ventri bene
si lateri pedibusque tuis Nil divicie
poterunt regales addere maius Ibidem
at satis est cui contingit nil amplius
optet Ovidius libro 2o de remediis
Divicias alit luxuriosus amor Non
sit unde sim pauper depascitur amorem
Juvenalis libro 2o prima peregrinos
obscena pecunia mores intulit Et
turpi fregerunt secula luxu Ibidem libro x
Et gemino multos congesta pecunia curis
strangulat Cantabit vacuus coram
latrone viator Pauca licet portes
argenti vascula puri Nocte iter
aggressus gladium contumque timebis
Et mote ad lunam trepidabis arundinis
umbram Idem libro 7o Magnus
parta malis cura maiorique metu
conservantur Misera est magni custodia
census Idem quantumcunque sua nummorum
servat in archa tantum habet et fidei
Petronius sequitur hic nummos secura
navigat aura Fortunamque suo temperat
arbitrio alibi in opio Carmina componit
declamat concrepat omnia Et peragit
causas sitque catone prior [illegible]

loquor est ius minimis pluribus optat
euenit clarissimi possidet archa Ionem
Marcialis totus calcibus etiam minimos
fur auffert archa prestruet patos inppa
flama lares debitor vsuram puter tu
forte negabit obstructas gaudet fortunas
est quicquid dederis amicis quas dederis
solas semper habebis opes Orator libro 2o
Non cessit amor qui pectora etc vide
supra auar Maximianus quid in diuicie
querere si dampnosus vsus quiuis largus
opes semper egemus etc Avianus si lo
cuples fueris et sit supplia quis quod
quid habes tot potes dignus eris Gwalterus
in allexandri quid tibi diuicie prius
est que auaris pre est mens paruit Ergo quo
plura habes tanto plura petis vigilans
in lucre gradum dimes pectoris una qui
lacte habundans Id 1o Enead dites
fing agri Id 2o dimes opum varias
Id 6 dimes equi dimes pictu vestis et
auri Gwalterus si verum loquar auffert
pecunia mores non auffert solet Et eius
inter cetera vectis Non spare mostro
nichil est corrupcius isto Architrenius
O inopes ditis opes o gloria paucos
producta viros et loco in visu potas non
localis factum deos felicia molles seducunt
animos nec sunt quieta regnis tua Pone
nec iuncta superis accedit in opibus plus
animo qui dimes est Lemonibus alis paup
masura valat Dulcique pecunia mole
quos alunt lesura premit nec casus in
amo fata fugit Pedesque deos non
dictis imbris Cubebit O herebi destrui
opes O maior auctor inbita matris
fores Infra nec ditem enadere dites
dant delicta etc

Diuiciarum amissio

Infra potere supra amissio Anpl… eo eth
velociter derelinquit subita dantes pelorias
qui vident prodigi esse Ita polli… subitas
consumunt compense sepe facte Tullius
libro 2o philippicarum Male parta
male dilabuntur Seneca de … impulsi
Animi tollerabilius est acquirere quam amittere
Cassiodorus libro 2o epistola 2a solet facile
labi quod sine difficultatibus potuit
in venire Andreas libro 1o de amore

Ad Gwalterus quicquid est carus quesitis quam
spe licet firmari vide infra paupertas

Secundum poetas de eodem

Seneca in tragedia … Ethico comodi
claudibus magnis magna patent prosper
in libro Epigrammatum Omne bonum mundi
contactu et tempore perimi ex nacilibus amitti
condicione patet Auctor qui incipit asino
labi quas multa multo conquirit tempore pites
Stultus eas modico dissipat opes

Diuicie mediocres

Infra suffi a supra contentus Anpl les se
ethicorum cao 2mo Contingit moderata
possidentes agere que oportet Ro polli… cao
… bonum fortunarum est possessio que me
dia omnium facilima enim est obedire
Eufortunium maximum est politicante
habere mediam Seneca de tranquillitate
animi Optima pecunie modus qui nec
in paupertate cadit nec procul a paupertate
recedit / Secundum poetas de eodem

Oracius in epistolis pauper enim non est
cui rerum suppetit vsus Si ventri bene
est si lateri pedibusque tuis diuicie
nil poterunt regales addere malis alis
manus Oracius … nimium est fugito
prius gaudet meritis Vita magis propriis
modico quo flumine fertur prosper Con
tentus modicis viuet sublimius hic etc

Diuiciarum vsus

Anples primo rethorice cao 2mo diuitem
esse est in vti magis quam in possidere
Seneca de beata vita diuicie apud sa
pientem virum in seruitute sunt apud
stultum in imperio Id vel amor deser
uire ne que apud te habes tamquam
aliena seruabis sed potes tamquam tua et
disponis et vteris

Secundum poetas

Oracius vtere quesitis opibus fuge nomen
auari Quid tibi diuicie prosunt si pau
per habundas Oracius in epistola quid
michi diuicie si non conceditur vti
Esopus fabula et pauperius michi
est quam mus vsus opum satiatus
erit bene vestitus cui non sit propria
suppellex et alto vmat potiusque

atque tibi concessa manifestis gaude quis
quamvis eris ne prius te gaudeat heres vite
quas inter alter habebit opes

Divitiarum vilitas

Aristoteles 3o thopicorum prohemio vi melius est quam
ditari sed non magis eligendum indigenti
necessariis Item 10 ethicorum divitiae sunt utilium
20 rethoricorum unum aliquid necessariorum est
sublata Seneca Sapientes est inde ad
ianuas divitum frequentates primo posteriorum
cao 20 Res possessa organum est ad
vitam libro 20 ca 20 timat quod
sicut omnes pecunias Valerius in magna
in omni claritate qui opulentior est ex
se accipit in maius tamen quam plus pe
tere videre laboria omnia

Occasionum peccatis

Oratius epistolarum epistola xi et genus et
formam et regina pecunia formata
Idem epistola 19 stulticia pacientur opes Idem
libro 20 sermonum sermone 3 Omnis res
virtus fama decus divina humana quod pul
cris divitiis parent quas qui construxit
ille et fortis iustus sapiens etiam rex
Idem sermone 1 Et genus et virtus nisi cum
re vilior alga est Ovidius libro 20
de arte pauper amet caute timeat
maledicere pauper multaque divitibus
non paciendi ferat Idem sit diviciis
barbarus est placet Iuvenalis sunt ve
nit scelera plurima ante Vrunt omnes
aud quoliat amor multus licet ve
mas videre super amor Martialis totum
in Epigramaton dant opes nullis nisi
divitibus Pamphilus dudum sit nata
divites cuiusque bubulci Eligit quo vult ille
quam vult illa virum Richardus de petita
tione impetiarum denarius est bonus so
cius quicquid petis ille dabit et denario
victa pare potes Auctor de moribus
mediocrum ca o ultimo bella movet
nummus tandem sedare videtur qui sunt
discordes unanimesque facit Regibus
et ducibus generalis omnibus ipse imperat
atque potest et donatur eas Sidracdat
nummus sapiens sit ut dicitur Et fatuus
sapiens dives habetur homo Nummus
amicicias iungit dat nummus honores
Ipse sine denariis nullus habetur honor
Nummus nummus honorari facit civitas
atque timeri Rex regum nummus dux mag
et ducatus omnes inclinant et famulantur
ei, destruit edificat nummus facit omnia
que vult Ius et iusticiam cum tollit necat
Vocatur in speculo vite Propterea nomi
qua multos nummus honorat Nec sine
denariis reputatur homo Extra vagari
nummus honoratur sine nummo nullus
amatur Nummus emit villas struit et
destruit illas

Divitiarum molestia

Bulo in confessione propter pecuniarum possessiones
vinitur nobis plura sunt Pectes ex
hortacionum Opes magis vicis quam
honestatis facte sunt pravates quidem ac
eadem pariter accedentes ad illecebras
nimios Aristoteles primo ethicorum ca o 20
multi perierunt propter divicias 30 thopicorum
nullus honorat divicias propter se sed
propter aliud Valerius in Katellis
intra et diviciarum causa bella atque
clamma omnia innumerabiles sunt Seneca
libro 2 epistola 2 divitiae inflant animos
animos superbiam pariunt invidiam contrahunt
diviciae in quantum dant nichil est (enim)
aliud in sciencia quam spes fere magis
Fulgencius libro 20 mitologiarum
divitiae semper pregnantes sunt et numquam
ob crescunt Cassiodorus de amicicia
Indumentis amicicia latet Idem libro 10
epistola 22 copia plerumque solet habere
fastidium Idem libro de dilectione ubi
copia diviciarum maior quam ubi erat
ibi se graviorum molestia solliciudinum
totius perturbatione quietis intendit
Valerius maximus libro 8 titulo de
studio et industria Democritus cum
studio conferri possent que tante
diviciis fuit ut pater eius Xersis exercitui
epulum dare confaciliter potuit animo
magis vacuo animo studiis liberarum
esset aptius parva ad modum summa
retenta patrimonium suum patrie donavit
Valerius libro 10 pollicitum Crates alias
Socrates thebanus proiecto in mari
non parvo auri pondere Abite inquit

pessimi male cupiditates ergo nos mer
gam ne ipse mergat a nobis

Secundum poetas

Oratius epistolarum quinto plena pasci tan
to plena cupis Ovidius epistolarum tar
da solet nimius magnus in esse fides
Idem libro methamorfoseos effodiunt opes
irritamenta malorum Seneca in tragedia
herculis etea (?) Cito O si pateat pec
tora divitum quantos intus sublimes
agit fortuna metus Scriptura pauper
secura gerit Lucanus 3o drame mo
nstra opes libro x O prodiga rerum lu
xuries nunquam parvo contenta paratis Et
questorum pelago terraque ciborum ambitio
sa fames et laute gloria mense discite
quam parvo liceat producere vitam et quantum
natura petat Iuvenalis libro 2o prima
peregrinos obscena pecunia mores in
tulit et turpi fregerunt tempore luxu divi
tiae molles Ibidem intollerabilius
nichil est quam femina dives Item paupe
rtatem despicit divitias animo si vis
esse beatus Richardus libro de practica
tione impeccarum (?) Denario castella sub
vertuntur et urbes denario falli semper cupid
la solet Denario quidam qui non erant
efficiuntur sic dicti homines minus incipit
esse malus denario sedes maculatur
pontificalis Cum non comites sed magis
erit datur Ex vagus dimittit (?) eptodam
paupertas tutissima res est

Divitiarum acquisitio

Infra lucerum (?) Ex cronica de vitis philosophorum
Tales interrogatus quid difficilium aut
acquire Cassiodorus libro 9 epistolarum 3 laurum
secundum probella querere nephas est primaria
putem pferfectos abipsum (?) Idem huic
quere quod annullus ad hunc dives ab
rogatur libro 1o epistolarum 8 Cenus acqui
ritur ubi bona conscientia perditur aut in
qua parte posse perficere si in noticia pla
ris (?) sint amisisse Secundum poetas
Oratius in epistolarum O cives cives que
renda pecunia primum est virtus post nummos
hec Ianus ab imo perspicit super pantisiam (?)
Ex vagus dat galienus opes dat sanctio
Iustiniana ex aliis pallas ex aliis tu
collige grana

Divitiarum conservatio

Tullius libro 7o rethorice none dili
est acomodata conservatio suorum Cas
siodorus libro 2x ca 10r in rebus co
servandis est gloria quam divitias peto
debet Invenis et bene custoditas ac
quirere laudata profecto Epistola 27 itaque
studiosius diligimus a avi gratia custo
dimus libro 7o epistola 21 Cito ex
penduntur horrea que assidua non
sunt additione fulcita Thezaurus
ipse quam facile perditur si nullus iterum
peccunia impleatur Bertrandus in
yconomica sua Melius est ignez pati
famem quam patrimonii vendicionem Idem
si nobiles sunt fratres melius est sepe
corporum paucorum dispersio quam hereditatis
divisio Nam sepe corpus quamvis dissolutio
huiusmodi hereditatis est divisio

Secundum poetas

Ovidius libro 2o de arte nec bonorum est
virtus quam querere parta tueri Casus inest
illis hic artis opus erit Catho rem
tuam custodi frattus (?) res leuis est
querere sed retinere labor Facetus rem
bene custodi quod habes dispergere noli
Re dispergaris et velud ex vel eas laus
est magna viro qui conservat et auget
acceptum quam si male tenet ea Ex vagus
dives divitias non congregat absque la
bore Non tenet absque metu non deserit
absque dolore proverbium vulgare lekzegye
swazn impetaczi nyss nalwas metha
mythaczi

Discere et docere secundum philosophos

Infra laudando doctrina dicitur Azples di
cebat doctrine quidem radices esse a
maras sed fructus dulces Ex cronica
de vitis philosophorum primo methaphisice hii
solum soli docent qui causas de singulis
dicunt signum sciencie est posse doce
re Boecius de disciplina alios docere est pro
facultatis industria Aliud et ut post
discant quam doceant libro primo

Facilior ad intelligendum poculos via
quam per sermonem. Macrobius 2o de sompno
Scipionis. Quia natura absconsa quam in ex
ponendo plena quam nate est superfundit
addit tenebras. Idem anime sensibus
illabitur concepta descriptione quam sermone.
Seneca libro 1o epistola 3a plus tibi viva
vox et conuictus quam oratio proderit. Idem
homines amplius oculis quam auribus
credunt. Idem de tranquillitate animi
quale rudem tractat. Idem in proverbiis homines
dum docent discunt. Vegecius de re
militari libro 1o quia invenias qui
possit docere quod ipse non didicit. Vi
censius libro 7o titulo de proprietate doc
trine perficiat ut palliatoria non ut me
liora fiant ingenia quam solida virtus
inrasit magis quam fingat. Seneca
de quatuor virtutibus doctorum esto tra
tus auditor qui nosti sine arrogancia
postulanti impartire. Macrobius de
sompno Scipionis. In re natura abscondita
qui re(?). Idem in primo saturnalium
superfluum video me sapientes non perfecte(?)
Seneca epistola 3a plus tibi viva vox
et conuictus quam oratio proderit. Primum
quia magis homines oculis quam au
ribus credunt. Deinde quia longum
iter per precepta breve et efficax per exempla. Plato
et apostoles(?) et omnes in diversis itinera
turba sapientum plus ex moribus
sumpserunt quam ex verbis traxit. Idem epistola
18 eos elige doctores qui magis
docent quam cum dixerint quid faciendum
sit probant faciendo que docent quid
vitandum sit nec unquam in eo quod
fugiendum dixerint deprehenduntur. Tullius(?)
elige eruditorem eruditorem quem
magis mireris cum videris quam cum au
dieris. Varro in satiris illum elige
eruditorem quem magis mireris in
suis quia in alienis nichil magni
sciunt docebit qui ipse nichil didicit.
Appuleyus de doctrina Platonis doc
tores priorum nichil antiquitus
curare solebant quam ut amatores
virtutum vel inter se moribus insti
tutos eos ad id prorsus imbuere

ut rege(?) ... dicant. Magna instancia(?)
Boecius 2o de disciplina scolarium tenetur
doctor esse eruditus mansuetus rigidus
antiquus non negligens non arrogans.
Eruditus prius enim oportet ut discat quam ut
doceat. Mansuetus quia discipulorum clamores(?)
pati oportet eum est. Ideo in mansuetudine
verendum est. Rigidus. Iusto vero enim eos(?)
plerumque ita rigore commodissimum est
ut errori vindictam imponat ... sepe(?)
... dissolvat. Oblatrantes remordeat
obloquentes reprimat, presumentes castiget.
Antiquus non annis sed preceptis sit.
Si autem utrumque affuerit senior erit conditio(?)
Non negligens quia vinculum doctrine et dis
cipline nouerca est negligencia. Non
arrogans quia vinculum pauperum(?) sciendi
vel extinguit ... arrogancia
voluntas quam discendi diminutionibus(?) separas
trat(?). Agellius libro 18 noctium atticarum
nichil indignius quia ut homines de
sides et ignavi ... barba pa
lio et victo(?) ... in
... madentes. Ex primis(?)
sapientum. Omnis doctor in mete ...
peccans turpior est ab hoc quod in officio
eius cum debet esse doctor labitur. Quinti
lianus libro 1o de oratoria institutione
optimus quisque preceptor frequentia gau
det et a ... theatro se dignum putat.
Tullius libro 2o de questionibus tusculanis
ut ager quamvis fertilis fructuosus
tamen sine cultura esse non potest. Sic
sine doctrina animus. Idem libro 6 re
thorice nunc homo indoctus quamvis sit
ingeniosus ad virtutem pervenire non potest.
Idem libro 1o de oratore non ignoro et que
bona sunt fieri meliora posse doctrina.
Possidonius(?) epistola 44a unus bonorum eru
ditorum plus prodest quam imperitorum longissima
etas. Cassiodorus libro 2o epistola 8 ...
gnum(?) est de doctrina colloqui non peritis.
Idem 3 epistola 2a. Roborat doctrina dilectum(?)
Idem epistolarum suarum libro 8 desiderabilis
est laus eruditorum quia natura laudabilis
oppinione reddit ornatum. Ibi enim pru
dens invenit unde sapiens fiat.

Jam bellator cepit vi animi virtute roborem. Unde princeps aeat quo populos subequalitate componat. Licet aliqua inimicis pe- esse fortuna quod non auget bonorum gloria erudito. Aristippus docti ab indoctis differunt sicut indomiti equi ab indomitis. Et cum dicto tantum simo phisica scia vim a mortuis. Et hoc est interrogatus Aristotiles ridet et dicebat doctrina in prosperitatibus esse decorem, quod aduersitatibus vero refugium. Theofrastus. Socius esse doctum quod peremne esse gaudente. Tullius de amicicia. Fructus ingenii et virtutis omnisque prestantie tunc maximus capitur cum in proximum quemque transfertur. Idem libro de oratore non est omnium ars ulla que illa arte effici possent ut a doctore tradentur.

Doctrina et in phos

Seneca epistola 29 nec multis opus est sed efficacibus pauca sunt que dici debent si ipse animus bene concepit que alescunt et surgunt. Eodem enim preceptorum condicio que seminum multum efficiunt et angusta sunt et ydonea ingenio rapiat et intus trahat multa in ipse et ipsa germinabit et plus reddit quam accepit. Plinius in prohemio. Et nobis hystorie res ardua et vetustis nouitatem indicere, nouis auctoritatem dare, ab solutis vigorem, obscuris lucem, fastiditis gratiam, dubijs fidem. Seneca epistola 18 philosophia non in libris etc. vide capitulo philosophie. Idem libro 9 naturalium magis refert quos viros sed fortiores quam doctiores, quia alterum sine altero non fit. Non enim aliunde animo venit robur quam a bonis artibus et contemplacione nature. Cassiodorus epistolarum suarum libro 18 Dedecus est bonorum erudito quod virum laudabilem communis reddit ornatum. Aristotiles 6to ethicorum omnis doctrina est ex non cognitis simo pro ex precognitis. doctrina et omnis disciplina etc. Ethicorum 6to doctrinabilis omnis scientia videtur esse et scibile discibile. Valerius maximus libro 10 titulo 10 dempte doctrina proficit ut polliciora non ut meliora fiant ingenia, quia quemque solida virtus nascatur prius quam frangatur. Cassiodorus libro 10 epistola 3a Sicut ipos applicande vignus teneas inchoaris. Et roborata firmis similibus adhibeas, ignorabunt omnibus qui sonant contradicis. Sicut enim hominum nisi primus lenitate imbuti ad hoc quod intendunt nequeunt ydonei reperiri. Idem 6 epistola 1a Sicut primorum est doctos prima suadere, sic salutare nimis est cum vitatur timoris diffortitudo nescitur ostendere. Vide infra erudicio.

Secundum poetas

Oratius in epistolarum dicit eruditus meminit quam libentius illud ad quod quis deridet quam quod probat et veneratur. Ouidius de ponto 4 libris de ipso sine libro bone aque sunt quod interesse quia sacra poetis omnis numina quisque requirat iter. Idem 20 libro de tristibus de inesse mores distant acume uro illud ceraso nunc nomen nemo docet pe. Idem de fastis ipsa sino ornat linguis animus quam sancte nunc dicendi bona comoda uia dicet. Idem libro 3o de arte. Casus vndique ter sit tibi pendeat hamus ceno nunc credis gurgite piscis erit hoc cave culpare solos ea tu non facis ipse. Turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum. Allexander 2to Anima est preciosius ceteris sit pondere simo quus que non quus edidit auctor prosper in libro epigramato. Non satis dum precepta euolue ligna sed meminit legis quin memor est operis. Ouidius libro primo de arte ceteris alijs canunt non cauit ille et oratius in epistolarum ut si cecus iter mostrare velit sic doctor malus illud probat plebes et facit docet. Idem in poeta Sedulius irritatur animos diuersa panes cana que sunt oculis subita fidelibus cred quod piscis esto bonus ut cito dentem prepiant cum doales capiant quod facles que ince sup pectorum pleno de pectore manat Calamus implebis bus a ille viris ple pe primena lyrem pocula doctrine plenibus vnus homo. Idem illud Non uno doctrina modo sentibus infert lugis timor

hys monitis huius ad bibere amor con-
sa manet auditore carens dicali doctri-
na magistri Angusta et sterilis femina post
primo Ovidius libro 2o tristium epistola
primo Quamvis quodque patrium nomen docere nemo
potest Idem in methamorphoseos fas est et
ab hoste doceri Galfridus in poetria
Doctor ante arbiter est oculus Marcialis
cocus libro undecimo ante docere cupis quam
discere piger Lanaeus et castras regem nescius
ipse regi actum male consuevit Sto yposita
mores Boecius de consolatione libro 3o metro 11 hec
ret profecto semen in tergum veri quod
excitat ventilante doctrina Auctor
nidorum Indociles stat in modestia
faciat Alexander inudetur in poetria
Omne bonum in se decretum clamis
clusa lucerna nihil prodest abscondi-
ta Galfridus in poetria Cum doctas
artes sit sermo domesticus arti Quoque
ars gaudet propriis si sunt sua verba sui-
tibus contenta suis cum venis contra In-
genue forum liceat alias placeat quibus
uti Auctor qui incipit astrolabii Disce
dum sum tibi tarde quam docto atque ad
probandum ne cito properas Nolo repen-
tinum tua sit doctrina magistri dicto doctorum
facto intende bonorum

Dolor infra iustitia

2o rethoricorum capitulo 10 Insufficientes propria mala
omnes dolent Quintilianus declamatione
10 humane infirmitatis ista natura est ut
cordibus ac cadentibus gravissimum putet
esse quicquid quod paciatur Seneca in
epistola capitulo 11 dulce dolenti plus
nientum Idem libro 6 epistola 10 Nulla
res tamen in odium venit quam dolor
dolor recens consolationem invenit et
aliquos ad se adducit Invectivatores
non nec in mundo ante cum consolatus de
stultus est libro 11 capitulo 2o Non affligi-
tur sapiens liberorum amissione non amicorum
eodem enim animo fert illorum mortem
quo suam exspectat quod est dementius
quam agi fortune nec se tormento resi-
nare Seneca accessit accersire tibi miserias libro
1amo Semper vacuum est dolore si nihil
dolendo proficias Idem de consolatione
ad paulum nihil est difficilius quam

magis parva verba reperire quod tam inlicite
ac humile est quam consuetudo est dolori co-
mittere Idem de consolatione ad Albinum nichil est
adeo modum superius retinere quod doleat
Idem de remediis fortuitorum capitulo 10 Durum
est res dolor Fulgencius libro 3o mi-
tologiarum fabula 11 Sapiens dolorem
suum aut benignitati concedit que
omnium nimia est aut oblivioni libro 3o
epistola 11 Quamvis si quando dolet in una
que contingerit inspirata sit si inde pro-
veniat dolor unde credebatur auxilium
provenire Seneca epistola ad dolere nemo
potest valde diu Sic enim nos amicissima
nobis natura disposuit ut dolorem aut
tollerabilem aut brevem faceret Idem
de remediis fortuitorum dolor si pugnat
est levis patiaris si gravis non levis gloria
Longus dolor ab initio compungit qui pa-
tiendo dolorem non audit Quintilianus
libro causarum 10 nulla pena est inventa
ullum hominem nisi de impacientia dolorem et
ut credere aliquid sit motus facit
Boecius dolorem vincat qui dolendo
non patitur

Secundum poetas

Ovidius epistolarum non compertato volumus
ab hoste tuli tecta vide ibidem Idem
libro 3o methamorphoseos Dolor vires
admit libro 10o Avenus est qui duos
faciet ictus libro 7o quis enim sua
prelia victus commemorare velit
nec plus est mentis dolore Claudianus
in Rufinum dolore metus augebat
pamphilo capitulo 3 Sapiens assignavit genus
Dolor labor labitur Horacius Causa
ut quamvis doleat non potest mittit ad sa-
pientem Cum dolor ad dominum prima
nulla refert hoc medicamentum habe re-
pari quod nequid arte Ovidius libro
tristium capitulo 10 Tot mala sum pas-
sus quot in celo sidera lucent parva
que quam fretis carta Publius est epistola
10 Hoc ego vacimor quia sum decep-
tus ab illo literas alias latere infe-
quia ut vetar opem literatus vulnera
dum sanat dolor est medicina doloris
Idem sinorum ob culpam tuam te dolor
urget in iram Ipse tibi moderare

tms ut pcc possis Clamp heniens dicit
nimis infelix qui sestmat mianda qui
patit mitas omia plia sint tot mala
tot penas potior qz siquis qscat nimis
cedat arena maris pagina qpst celum
frondes silvis sit unda Quicumque male
no mea refire queat Tam qmbus ledor
qz no penora timebo Cum in sinne inst c
nequid plus esse miser cimetolus dura
si sint qma ing ledunt Claudianus c
bori leniq qma ledunt

Domus sz phos

Tulius de officiis ornada est dignitas
domo Non ex domo tota querenda nec do
mo dus si dno domus honestanda est Am
pla domus decori dno sit si est in ea
solitudo maxime si subalio dno solita
est frequentari odiosum enim est cu a pte
reuntibus dr O domus antiqua dispari
domino dnaris Vide sup domus est co
opinetur zc

Secundum poetas de eadem

Commodus in eplaris laudas qz domus lon
gos qz pspicit agros Cretes tamq hen
que denietria tantis crevisse domos stu
dys tantos qz labores Querelle tot censu
qz cristma diuruat etas Idem Si va
re sedes si sit pplexa domo ct Umbra
tibi si mille lares si milia sola tecum
vna domus quo vagis lar ppius licet ex
iguus prevalet anex Claudianus dn on
nt domus operibus in custodia remotis Cet
resupinati neglecto carpine postes ste
bilis et tacite fides apparent aule Ibid
de domo Ceteris devenere locum terris
quo tecta videbant Sub ero sinata
manu stant ardua fini eterna stat
postes in mesa qz necit Claustra tali
bus ulliu totali sudore pitagmo nec
ciclopes qstruxit opes nec talibus vm
qua spirant noctes amne Nec flamme
tanto Mulciber madent Lassa enim
ciclem metallum Atria tingit ebur
trabibus solidat Culmina et in celsas
surgunt electra columpnas Ipsa domum
tenens molles pspicua cautu strata
texebat venus nimica matri

Domus sz phos

Iusta nung sup dare xto tho domus
est data irrevocabilis Seneca de benefici
primo danda sunt neccaria deinde vtilia
deinde iocunda Idem videamq ne mittas
munera sup vacua Nec femine arma
rustica libros Peregrinie pincy quic
quid dat indignus pdit Sz d elem
Nichil dat quod non hz Seneca ad
lucillum videndum est et qsiderandum quid
cui qre quod et vbi dandum Idem de
beneficiis ipse demum dat quod vellemus
accipe Idem ibid dabo egenti si no
ut ipse egeam succurro pereunti non
ut ipse peream vide sup dare Idem re
spicienda cuiqz facultates extimanda
qz psona cui damus et quod et quare
et vbi ne aut plus prestemus quam
possimus vel min qm demus Idem tur
pissimum genus beneficij est in qsulta
donacio Valerius maximus libro x
titulo de abstinencia allegat in victi
qtme az diogenis cinica vinci no
potuit ad quem cum sole sedentem ac
cessisset hortaretur qz ut si qua sibi
pstare vellet indicaret mox inquid
de ceteris interim velim a sole michi
no obstes priori de turpitri splacet leu

Secundum poetas de eadem

Commodus defficis sepe Jone vidi ca
nam suam mitte vellet Rabino tempore
dato sustinuisse manus Galterus lib
2o tinge animos donis animos appone
liquorem lhet egre media potuit medicina
mederi Hic in opi donis largus qz
vidcatur aio at si forte animo res no
respondeat alto copia si desit vel si
minuatur acris Non minuatur animus
amor nec desit copia mentis Allicit
pollicitis promissaqz spe solue Ezo
pus 2x fabula Quum tibi quid dicis
respice Pachemus vinditor in thalia
Non nuctu fuge quod dabit suscepto
domi Arbiter vendit liberiores opes
amica fuyta ligant vendit arbitrio
dum bibitur geraliano sunptu Galterus
allexandreis lio jo Crimus enim anorma

recti distorquet animum Iudices et terra i(n)volvit caliginem nictem Idem libro 10 Animo enim confert mores inretit alios inneciit amores occultat vicia genus auget subicit Hostem Non opus est ulle quod dextra dapsilis ambit Namque seu pacis seu rupto federe pacis Regnat et in toto discordia semat orbe principibus dubiis subiectis quam timentibus hostem Est dare premium solldi mimus instar Gaufredus de pro mate specialis Munera muneribus placatur munera superis Excitat in predam cogit quam sitire cruorem A fuce depressus porco iacta canis Pauper henricus de variatione corruptus munere nidos Falsi dicat quam facit ipsum gaza precii emotenarius in bruma cleri crimina cecant Gaudinus in de arte cimica esse in caput hoc quam deosque placant. dorius impie ipse dat cupida manens de maslea virgine Nosti puer optime nosti omnes ipsa tot munera munus amat. Cuiusque gehat omnia munera munere surdos Flo get ymo lenes in sua vota deos Ibidem autem Ioue cas in honestas munus honestas absolvit quam innocuos quam generat Vendit autem Homeri stili pyetatis ymago Empta vestit sub pietate scelus Ibidem nichil a superis gratis datur omnia magno constant magna nunc munera munus emit Iusta vendit introitus templi prohibet quam sacerdos ante iove vacuas munere ferre manus Dixit nemo gratis quia gratis nec recipit Vendit quisque quia vendidit alter ei Dominus ut breviter loquar omnia dedit Ovidius Impiosus amor omnia munus emit

Dubium secundum philosophos

Philosophus 20 methaphisice dubiorum solutio est veritatis inquisitio Ibidem veritatem querentes sine dubitantes similes sunt ignorantibus quo prius Plato ad aliquid dubitare de singulis est non est inutile Quinimmo celi autem dubitat utrum quod deos veri auctoritate pacientes honorare non indiget racione set pena Ibidem qui dubitat utrum nivea sit alba non indiget racione set sensu Seneca de forma vite De dubiis non diffinias sed suspensam teneas sententiam Idem libro 10 epistola Sed In voluntatione verum humanarum nichil certum quia nisi mors certa est Idem in tragedie in edipo ubi leta diuturna mixta in ambiguo iacent Quintus animus sole cupiditati met. Therencius in andria Dum in dubio est animus paululo momento huc vel illuc impellitur

Secundum poetas

Pamphilus pellitur huc animus hominum depellitur illuc Sepe labore brevi dum manet in dubio Thontemitus in dubiis sapiens ibit qua tutius itur prudens eciam vage Sub dubio forsan respondere sepe penitet Seneca in agamenone Exitiales sive qui refugit suas generat timore Dubia quos torquet mala Ibidem denali bus hominibus arduum est consilio que eo ventura facit semper dedecus fuit aliquid ea premittere

Dux secundum philosophos

Iusta precepto Aristoteles 30 ethicorum Nemo iuvenes eligat duces eo quod non constat prudentes Salomon in proverbiis Intellectum fac ducem

Secundum poetas de eodem

Gaufredus in poetria Sit brevis unus dux te creo quinto dux Maresta de felicitate Liber producte qui fuit pugil atque minister agonis Illi turae domus cum duce dignus erit

Digestio secundum philosophos

Auctor qui intitulatur quadripartitus omnibus antequam animus tribuatur et omnia corpus purgatur digestionibus primo vadit ad stomachum et ibi digeritur sequestratur purum ab impuro et quod impurum est emittitur per secessum deinde derelictum ad epar emittitur per urinam deinde delictum purum a venis attrahitur et ibi 20 digeritur et sequestratur purum ab impuro et impurum emittitur per urinam et sputum De in derelictum purum per membra spargitur et in membris certo digeritur et sequestratur purum ab impuro et illud impurum quod quasi

purius est conservatur in vasis spermaticis
et in generatione emittitur primum in ante dicte
bibentium commixtum in membrorum substantiam similiter
carnis copula secundum vinum et fabula vite
Unde nulla cibalis impuritas accedit ad
animam nisi cum operatur indigestivitate sit cor
tibus Ceteri vide supra de digestione ubi
patent clare Require de E capitulum

E Ebrietas secundum philosophos

Seneca epistola 83 et libro 20 epistola
prima Nichil aliud est ebrietas quam volun
taria insania Omne enim vicium incendit
et retegit et obstante malis co
natibus verecundia removet Itaque cum
possimus ab illa resiliamus Addit te illis
ignorantiae sine dubio et parum compleana
ta via voluntate in dictos oculos quidam et
tantum virgine capitis etc Idem primo
de questionibus naturalibus Commotis aliquando paucis
contentus stomachus est Ut ubi cotti
dianis cruditatibus non tempus estus sed
suos servat ubi ebrietas quia vinibus
bus insidet ac precordia torret aliud
nichil quaeritur quesitus ille frangitur quo
etiam ipsis in talestas remedium Idem
ibidem Ceteri alis tecta illa mobilia
velud aliquo turbine circum agente tota
domus stomachi turbata cum effrenescit
merum ac viscera ipsa distendit tunc
cum utrumque tollerabile est dum illi vis
sua est cuius cum sompno vicia quae ebrie
tas fuit crudelitas tota facta est Ibidem
ubi possedit animum nimia vis vini quicquid
mali latebat emergit Exemplum sapientia
Salomonis Rex princeps si ebriosus sine
nece dampnetur Philo laccedemonii petatus
ebrius dux prima macrobius libro 3o
Saturnalium libro 1o Omnis ambigit eum
qui dampnum vino petit in reperiendi ruere
ebrietatem Idem qui sumit crebro ebrij
cito senescunt Require libro 3o politicorum innuantur
ebrij quia sabij etc

Secundum de eodem poetas

Bacho vina te ipsa Idem que poti petas
ignosce tu tibi noli Nam cum ullum
vinum est si ransa bibentis Gualterus
libro 1o allexandri Sed bacho venus
placet cum vita subditus Ubi binga venit
si perit delata vacantis libertas animi
Exultat et bella movens impat Et suadet
tune velet sepulcra Ebrietas Richardus
de privatione imperatorum Bacho plenus
egens regna tenere putat Architrenius
pre tranquillior omnibus Ultima hiemat
pars compensate tumultum pervenidos au
deri facies lepori quam leonem Infert et
nervus diebus et vina ministras In bellas
in bella vocat animosos jacentes in
martem chortemque totas manantis
in usum Impalidos manavit agris
confortatis tinctam Quibus prius vino quam
regis tuus eius in enses Ingalcas
galea hominis capit ignis in ignes
draconis inepula quod non ebrietas
designat Capitalis reddidit spes iubet
esse ratas ad prelia trudit inermem
Sollicitis animis omnibus comovit ad duz
artes secundi calices quem non fecere di
sertum Contracta quam non in paupertate
solutum Ovidius libro de arte prima
parant animos faciunt quam coloribus aptos
cura fugit multo quam diluitur mero Tunc
veniunt risus tunc pauper cornua sumit
Tunc dolor et cure ruga quam frontis abiit
Purpura perpetue vino stimulante
scintillante cuncto Et inimici faciles
etas facta bella manus Idem 20 de reme
diis Omnia permittis cum tota nocte bi
bisti Non facimus quam qua pocula vina rem
doraemus insomnum condita cum verorum
aput precordia liber i bachus Archi
trenius ascendo scanda mea scanda sur
git Et vino vis quam sumit sic ligna lieu
merenum quam sapit rectea multa pul
tra 20 libro videntur Eadem
Tercio methaurorum eadem sunt que eadem generatione
generantur et eadem corruptione corrumpuntur
Ibidem eadem vino sunt quorum materia est
una Eadem sic sunt quorum forma est
una Primo physicorum generatur vini et cetera
sunt eadem in esse sunt eadem etc vide
in longa et in plena

Aliud eligibile et periculose secundum philosophos

Primo ethicorum ca° 3° bonorum magis

eligibilibus sed libro 3o capitulo 10o electio cum
ratione et intellectu est et mente neque sine
morali habitu est electio libro 2o nam eligibi
libus unumquodque propter se ipsum primo rethoricorum
capitulo ultimo Non id quod simpliciter bonum
est eligat ullus sed id quod sibi libro 2o
capitulo 16 Iuvenes magis eligunt hones
ta quam conferencia Ibidem capitulo 20 Esopus
in Samiis populum alloquens cum iudicaretur
reus populi ad mortem aut vulpem huius
emitem flumine propulsam fuisse relatum
et cum non potuisset ire adherebant ei
ricinus aut ericius ut vidit ipsam
misertus eius interrogavit si auferebat
ab ipso muscas caninas et illa ait non
permisit cognoscere autem propter quid dixit
quia iste quidem iam deinde plene sunt ad et
modicum trahunt sanguinis si autem has
abstuleris alie venientes famelice po
tabunt mei reliquum sanguinem Ita et
vos viri Samii iste quidem nichil amplius
nocebit dives enim est si enim occide
ritis alii venient pauperes qui vos ab
sorbebunt reliqua furantes Tullius de
officialibus Idem 3o thopicorum quasi
prima in quod propter se eligendum est et quod
propter aliud tamquam eligendum quod ipse
causa est magis fugiendum est
eo quod peccans meliora magis
eligenda ergo philosophari melius est quam
si non magis eligendum indigenti ma
gis est eligenda superhabundancia amicos
quam pecunias quod ad omnia vel ad
plura est utile magis eligendum eo quod
non sit magis fugiendum quod magis impedit
virtutes Tullius in thopicis capitulo
ut plura bona paucioribus bonis an
ponantur pauciora mala pluribus ma
lis diuturniora bona brevibus ante
ponantur longe et late pervagata
angustis anteponantur ea que propter se ex
petenda sunt hiis que propter aliud
anteponantur sua alienis Valerius
maximus libro 6 titulo libere dicta aut
facta Syracusis mulier quedam ultime
senectutis omnibus dionisii tyranni
ex optimo propter nimia morum acerbita
tem et intollerabilia onera vota

competentibus sola cottidie matutino
tempore deos ut incolumis ac sibi superstes esset
orabat quod ubi is cognovit non debitam
sibi admiratus benivolenciam accersit eam
quid ita hoc aut quo merito suo faceret
interrogavit Tum illa certa est inquid
ratio propositi mei puella enim cum eum
gravem tyrannum haberemus carere cupiebam
quo interfecto alter deterior arcem occu
pavit cuius quoque dominacionem finem existimabam
magni fore te superioribus importuniorem
habere cepimus rectorem Itaque ne si tu fueris
absumptus deterior in locum tuum succedat
caput meum pro tua salute devoveo tam
facetus audaciam punire dyonisius
erubuit Ouidius poeta de eo
Esopus fabula cuius ficte inora nolo
ne fauora sciam Boecius Non est periculosa
tractanda secreta lenocinius Et nulla fides
umquam miseros eligit amicos Oratius
vagus Sit tibi contingat dura — domo nulla
dilige nostros Item quod minus malum
elige beda dicit Elementum

Primo methaurorum elementum est corpus sit aliquod
ad insit indivisibile secundum speciem in alia speciem primo
phisicorum Commentator 3o celi elementa non
sunt entia secundum suas formas sed secundum
qualitates qualitates vero non sunt forme
substantiales corporum licet assimilentur substantialibus
formis Unde calitas non est forma substantialis
ignis 3o celi elementa non sunt infinita
sed finita et sunt 4or ignis aer aqua
terra Primo generatione elementa non
manent actu in permixto sed virtute
2o de generatione 4or sunt elementa scilicet
terra que est frigida et sicca et aqua
que est frigida et humida aer qui est
calidus et humidus et ignis qui est
calidus et siccus 4to methaurorum elementorum
qualitates prime sunt 4or inter quas
due sunt active calidum et frigidum
due vero passive scilicet humidum et siccum
Ibidem omnia elementa putrescunt
preter ignem sed de aliis elementorum primum
est calidum humidum frigidum et siccum 2o

degnacione nature est terra immota con
stare a omnibus elementis et non alio
uno tantum et cetera vide ibi et in dispositi
tibus rerum **Secundum poetas de eadem**
Ex vagis terra or corporis vita du
cit elementis aller unde sonet gurna
leon ac sunt vivit talpa fodit humum
ignis pascit salemandram

Eclipsis secundum philosophos

Cum corporum puncti positionem terre inter solem
et lunam eclipsis debet esse lune et
cetera vide in astronomia

Eloquencia iuxta oratores

Tulius primo rethorice veteris in prohemio
ac quidem diu cogitante racio ipsa in hac
potissimum sentencia ducit ut existimem sapien
ciam sine eloquencia parum prodesse civi
tatibus eloquenciam vero sine sapiencia nimium
obesse plerumque prodesse nunquam libro et
quidam ubi abstinere dicto sunt apertores
Idem libro primo de oratore quid tam iocun
dum atque congruum auditu quam sapien
tibus sentenciis gravibusque verbis ornata oracio
et pollita tamen esse in homine aut
iocundius aut magis proprium humanitatis
quam sermo facetus aut nulla in re rudis
libro 3° is est eloquens qui et humilia
subtiliter et alta graviter et mediocria temperate
potest dicere / Qui erit eloquens qui poterit per
va submisse mediocria tempere magna graviter
dicere Quod hec sapiencia maxime ad
hibenda est eloquenti ut sit personarum
moderator Nam semper aput omnes eodem
modo arbitror libro 2° de questionibus tus
culanis Effectus eloquencie est audiencium
approbacio Seneca in prohemio declamacionum
Magna et varia res eloquencia Idem
libro epistola 3a incredibile est quam
facile eciam magnos viros dulcedo oracionis
abducat animos Idem de consolacione ad
paulinum potest quidem eloquencia que prona
sunt approbare per magnus rursus magis
attemperare et ad divina deducere Cassio
dorus in prohemio epistolarum loqui nobis
commune datum est solus ornatus qui discer
nit indoctos libro 8 epistola 3 Sermo
siquidem bona cumula lingua dextera

Idem libro epistola 21 Sola reperitur
eloquencia que tantum romanorum dominis
obsecundat Hinc oratorum pugnaciter cunctis
clarescunt Hinc cunctos precibus nobi
lissima dissertudo conciliat Marcialis
de capella ostendit optimas esse impari
as sine conjuncione du Mercurij philo
logie i eloquencie amatori maiori sa
piencie coniungitur Zophia vero i sapiencia
et dedignatur umbrie quia non vocet
sermonibus subiacere Et si eius elicitata
gaudeat decorari Tulius primo rethorice
nove Cum homines multis rebus sit
bestiis nobiliores at in re maxime
prestare videntur quod loqui possunt ceterorum
peritiorum quoddam nisi videtur acceptus
qui in ea re omnibus antecellit
quare homines bestiis prestant Idem
in paradoxis nichil est tam incredi
bile quod non dicendo credibile Nec tam
horrendum vel occultum quod oracione non
resplendeat Idem primo rethorice nove
Sapiencia sine eloquencia parum prodest eloquencia
sine sapiencia obest et nunquam prodest
et quere plus secundum poetas

Secundum poetas de eadem

Ovidius libro 13° methamorfoseos quid
eum non carmina possunt libro 3 nec abest
facundis gracia victis Oracius libro epistolarum
facundum calices quem non fecere disertum
Architrenius Et secunda calices quod non
fecere facundum Claudianus tornes facundum
in via prodest Iuvenalis 18 libro
diverd torres copia multis et sua mor
tifera est facundia Prosper in epigrammate
non potest solis bona dicere verbis impia
mens licet quod bene lingua sonat Rara
fari recte inmiserum est et unde prius discip
nat voce malum rara iusticie Nec
redimunt mores aurea lingua malos
pamphillus conatur et mittit facun
dia dulces amore Et mites animos
mitigat ipsa feros Valerius libro 8 capitulo
9 Despiciata ornamenta in pronunciacione
vocis apta et convenientis corporis motum
consistunt quibus cum se quis struxit
tribus modis aggreditur homines scilicet animos
eorum penetrando pectores demulcendo

animos invadendo thenens nichil est qui male posset narrando Quintilianus libro 8 phia [illegible] pt eloquencia no

Eloquendi modus secundum philosophos

Aristoteles 3 rethoricorum capitulo 1o Vero sufficit scire que oportet dicere sed oportet ad hec que oportet dicere Tulius 3o libro de oratore Difficilium est in venustate componere et componendo pronunciare libro 3o firmat potius in dolo vocem confirmare sed quidem maxime sedata et depressa voce prorupta est atque clamore impleat Item quid ipsum suavius quam clamor impetuo tale intervalla vocem confirmat Eadem finales gemiores dimissione reddunt et auditori spacium cogitandi relinquunt Ibidem acuta et clamata sanctos volunt eadem ledere auditore Item ad voce optimedam nichil est utilius quam crebra permutatio nichil perniciosius quam effusa sine intermissione contentio Ibidem quinimus sua nos sonos que sine sunt sed in condicione posset vis essent offendunt aures quare est inditum suppressum in volupti audiri monerari debet oratio Item primo libro de honoribus Tusculanus pro suo pt rec quos sentiat et id quod sentiat polite eloqui non posset Seneca libro 1o epistola 7 quemadmodum sapienti viro incessus modestior convenit Ita oratio pressa non audax Valerius maxima eloquentie dicitur tale te ut supra

Secundum poetas

Marcialis totus coaltus in lite tua humanitate vocem ut fines nescis vox fusa sonat Ganfredus in poetria In recitante sonant tres lingue prima sit oris alia rethorica vultus et 3a gestus Sunt in voce sue leges et eas ita servies Iuxta vox vocem gestusque sequatur Bestia protulas hec est modera vetustas Certa vide illud inlata Ovidius in poetria Tristia mestum vultum verba decent iratum plena minarum ludentem lasciva severum seria dicta

Error estimatio secundum philosophos

Tulius de questionibus tusculanis libro 1o cuiusque est semper erret nec pati nec precipere turpe tamen inciam desunt Item cui hominis est errare nullius tamen sapientis in erratu persevarare Posteriores enim cogitationes ut aiunt solent esse sapientiores Seneca de beneficiis libro 3o non est levitatis atque cognito et adampnato errore distedere et ingenua facundia aliud putari de impetu sum hec vero sophistici est sine perseverancia atque semel dixi ratum sum est que sit qualecumque sit non est nisi turpe quod re imitare ad plura Item epistola 17 Sicut alis tua ducere querunt nos aut sine ducere erramus et ideo difficulter ad sanitatem provenimus qua nos errare nescimus Valerius libro 9 capitulo 9 temeritati proximus est error et ad ledendum paratus tum cum facilius quibus resistat quia non sua sponte sed variis concitatus per magnitudinis lapsos se implicuit Secunda demonibus erroris facile venia data vide supra Item clemencia Item cognicio Ipsa homo Item ponderatio rerum Item venia

Secundum poetas de eodem

Amicus quisque bonus dicitur mutat homerus Gwalterus de amore phas est ab errato desistere et ab eo quod quisque tunc rite persensit respiscere Claudianus quid niche traxisse polo quid proprium aliud crepuisse rapido petroso sed more perrant Pamphilus hominis quemque errare tenta tenebras ingens ut reputat sola nephandum bonum

Excusatio secundum philosophos

Seneca 7 declamacione hoc in equalitate est omnibus quod vicia sua excusare malunt quam fugere Terencius in eunucho Siquis per stultitiam in mundo se corrigere parat non potest ipsa fugiens in vulo iusticie sermone glosa suspicio sibi excusanda suffragia querit ut qui ignorancia peccaverunt veniam absolvat peccato que culpas nescire te fuerunt Proverbius sapientia omne peccatum voluntarium est committere quo excusatum nemo invitum peccat

Secundum poetas de eodem

Ovidius de ponto Ve sem descendit tum mala causa pleuda est dolus nisi felicitate sunt tua verba preces nec tua si fletu scindantur verba nocebit Interdum lacrime pondera vocis habent Ecivid fecit quisque

tuetur opus Marcialis crescens sumptus quod
portat vicinos quibus pusillum annod
tegitur maius creditumque esse nephas contraque
impotium Quintiliano si quid tractatus corri-
gere solebat hec aiebat et hoc melius te posse
si negares bis terque expertus frustra dele-
re iubebat et male tornatos incudi reddere
versus Quintus Horatius. Si delictum defendere quam vertere
malles / nullum ultra verbum aut operam insumebat
inanem. Exemplum contra priores

Infra initio Aristoteles primo rethoricorum capitulo 2o
est quoniam quod inductio entimema autem silogismus
vero autem entimema rethoricum silogismum. Item
autem rethoricam inductionem libro 3o quoniam exempla
sunt magis rationalia entimemata magis
inducialia 2o priorum quoniam est quod per
[illegible] de maiori per aliquid simile
Primo priorum quoniam ponimus non ita sunt sed
ut sentiat qui dixit. Ex quo sumitur
aliud quoniam locorum [illegible] visitatus tullius
[illegible] rethorice nove capitulo 10 quoniam testimoniorum
locum optinet ut testimonium sit quoniam rei
confirmande causa sumitur. Ego quod hoc
[illegible] approbatissimo summi. Ac quod aliud
confirmare debeat egeat id ipsum confirmacionis.
Ibidem capitulo certo. Rerum imperita qui unumquam
quam quod [illegible] autem gestas exempla pete-
re [illegible] imprudentia [illegible]
[illegible] Et hii qui [illegible]
accidentes facile [illegible] eventu sunt
[illegible] libro 6 [illegible] est
[illegible] nomine ipso libro 3 de oratore. Comes
[illegible] antiquitatis [illegible]
[illegible] afferet et fidem [illegible] auctoritatibus
[illegible] senectutis sic in [illegible] antiquitatis
Quintilianus declamatione 2. Quod in
via facilime perficitur quo ad altiorem
[illegible] honor gradu contendit magis
in exemplum spectantibus patet hoc est conditio
[illegible] ut quidque faciunt precipue videtur
[illegible] est [illegible] auctor
Seneca libro 2o epistola 3a longum iter
est per precepta breve et efficax per exempla
Cassiodorus libro 7 epistola ultima [illegible]
[illegible] in fratribus quod [illegible]
monetur quoniam libro 10 epistola [illegible] Res minor
ad [illegible] et exemplum et animum facit unius

indiciem sustinet quem [illegible] persalit [illegible] in
libro [illegible] discipuli [illegible]
[illegible] sic nos [illegible] sequentur mores
aperiunt. Secundum poetas et [illegible]
Theremes in Eunucho actu 7to
[illegible] facito tibi [illegible] fiet
[illegible] Idem in Adelphis. Inspicere
tamquam in speculum vitas hominum iubeo
atque ex aliis sumere exemplum sibi. Iuvenalis
libro 7to velocius et citius nos cor-
rumpunt vitiorum exempla domestica. Esopus
fabula quinta [illegible] cautela
docendi. Auctor [illegible] de rebus in exemplis
est informatus [illegible] ma-
lus est [illegible] fit peius quam malus
Galfridus in poetria [illegible] exemplum
doctrine [illegible] habe do-
[illegible] Auctor astrolabi [illegible]
doctorum [illegible] honorum

Exempla

Seneca in libro declamationum [illegible]
quid imitandum quid vitandum sit exempla
docent. Idem in epistolis. Cum his versare
qui te meliorem facturi sunt
Illos admitte quos tu possis facere
meliores. Tullius 2o rethorice capitulo 1o
Zeusis pictor cum Crotoniatis Helene
simulacrum pingere deberet plures virgines
formosissimas [illegible] inspexit. Ille
autem ex omnibus elegit quas pulcriores
reputabat. Non enim putabat omnia
que quereret ad venustatem uno in corpore
reperire se posse eo quod in simplici genere
omnibus ex partibus perfectum natura expolivit.
Idem in paradoxis. Vita et facta summorum
virorum illustranda sunt hec que nimis
subtilibus disputare videntur. Salustius
in prohemio in Iugurta. Sepe audivi P.
[illegible] claros viros [illegible] cum intuerentur ma-
iorum ymagines vehementissime sibi
animum ad virtutem accendi. Nec illam
[illegible] tantam in se vim habere sed memoria
rerum gestarum eam flammam egregiis
in pectore crescere neque sedare prius
quam virtus eorum famam et gloriam
adequaverit. Quintilianus de oratoria
institutione libro 8 prudentis est quod
in uno [illegible] est optimum si [illegible] facere suum

quod ante imitatum est. Primum quisque
intelligat et quod illud bonum sit faciat. Ite
suscipiendo onere vires suas consulat.
Athenonis in adversis inspice tamquam
in speculo vitas aliorum atque conaliis
sumere exemplum. Seneca in proverbiis optimum est
aliorum sequi vestigia si recte processerint. Ego
alienis vitiis sapiens emendat suum.
Salustius in Catilinario contra bonos orta
sunt. Nam ubi imperium ad ignaros
vel malos et minus bonos ac nobiles pervenit
pervenit id novum exemplum in dignis et
ydoneis ad indignos et minus ydoneos
transfertur. Et idem Romanis superbia
non obstabat quo minus aliena in-
stituta si modo proba erant imitarentur.
Arma atque tela militaria a Samni-
tibus insignia magistratus a Tuscis
pleraque sumpserunt. Postremo quod ubicumque
aput socios aut hostes ydoneum
videbatur cum summo studio domi
consequebantur. Imitari bonos quam in-
videri bonis cupiebant.

Secundum poetas de eodem

Ovidius libro 8 de fastis. Vir agi-
tensura et sic consola parant. Cum melio-
ribus quam meus ipse facit. Idem libro
2o sine titulo quod decent reges est in
turpe pudet. Idem libro 2o de arte
amat. Sic fortis equus reserato carcere
et cum quos precedat quosque sequatur
habet. Idem ibidem. Omne vicium animi
tanto conspectius in se crimen habet
quanto maior qui peccat habetur. Tibullus
libro 2o Elegiarum quamvis dolore detentus
erudiuit tamen sum. Brutho multorum
exempla discere que facta sequaris quae
fugias vita nobis est aliena magistra.
Proximus esto bonis si non potes optimus
esse. Iuvenalis libro 10o Sic
natura iubet velocius et citius nos
corrumpunt vitiorum exempla domestica
magis cum subeant animis auctoribus.
Claudianus in quarto componitur orbis
regis ad exemplum nec sic inflectere sensus
humanos edicta valent quam vita
regentis mobile mutatur semper cum principe
vulgus. Statius. Nobiliori tene

annos exempla produces non renovare po-
tes diurnare melius nunquam. Architenim
Ovidius tibi plurima sapiens amica regendi
hoc tibi sincero fecit exemplaria vite
prudentium speculo mores compone
destros. Dilige philosophos impende liben-
tior aures.

Exercitatio eorum philosophorum.

Iusta usus Aristoteles 2o ethicorum consiliibus
operacionibus habitus sunt libro 3 comparati
circa singula sic habitus sunt. Pene in sensibiles
Tullius libro 3o rethorice nonne priora ab
ingenio profecta sunt et exercicio disci-
plina comparantur. Idem in omni disciplina in-
firma est artis preceptio sine assiduitate
exercitationis. Vegecius de libro de re militari
libro 3o capitulo 1o omnes artes omniaque
opera cottidiano usu et iugi exercitatione
proficiunt. Lactancius sive Tullius libro
3o Tusculanarum nisi in actu sunt quo virtus
suam exerceat in animis et fides est. Cassio-
dorus libro 1o epistola 10 ars bellandi si
non preluditur cum sunt necessaria non habetur.
Idem libro 6 epistola 1o hinc exercicia prima
sua Venerandus in eo et sua stringe
medicinam scientiam plenam exercicio non probatam.

~~Secundum poetas de eodem~~

Vlatho exercitati studium quam prepris artem

Experientia eorum philosophorum

Aristoteles primo ethicorum iuvenis in expertus
est eorum que secundum vitam sunt actionum libro
6 Iuvenis expertus non est multitudo enim
temporis facit experientiam libro 1o capitulo ultimo
de sperantibus de pollicitatione faciunt opus videtur
experientia. Idem experti circa singula iudicant
recte opera et per que et quomodo perficiuntur
intelligunt libro 1o methaphisice 1o capitulo
hominibus scientia et ars per experientiam
eveniunt. Ibidem experientia enim artem
facit si in experientia tamen int aut proles
Ibidem expertos magis proficere videmus sine
experientia rationem habentibus. Causa autem est
quia experientia singularium est cognitio
ars vero universalium. Cassiodorus libro 1o epistola
22 stirpis est grandiori comprobari. Ibidem

latet sub ocio laudabilis fortitudo et
dum se probandi non habet spacium occultata
est lux tota multorum libro 2 epistola 2 verum
testis est qui laudat [illegible] libro 3
epistola ultima [illegible] ipsa [illegible] nobile
se [illegible] noscunt [illegible] [illegible] non
repetunt [illegible] in foveam corruerunt tenta
tos laqueos cum [illegible] capta declinat ceteri
[illegible] alios [illegible] non [illegible]

Secundum poetas

Virgilius 1mo eneidos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fortuna facit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vagus [illegible] [illegible] [illegible]

Sequitur de ff

Fabula secundum philosophos

Tullius 1o rethorice veteris fabula est
in qua nec vere nec verisimiles res continentur
historia est res gesta ab etatis nostre
memoria remota Seneca [illegible] 1o
de clementia fabula si [illegible] [illegible]
nichil de risibilibus [illegible] [illegible] [illegible]
nichil [illegible] [illegible] unde plus [illegible]
[illegible] adducat fabula quod pallas
fistulas abiecit videns suas genas
[illegible] fuisse deturpatas Item [illegible] re
thorice de Esopo quod Esopus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] indicaret [illegible] [illegible]
ad mortem [illegible] vulpem [illegible]
flumen [illegible] fuisse in latrina [illegible]
Vide supra electo eligere Poetas in exhor
tationibus [illegible] [illegible] vere tamen et
si [illegible] sunt et [illegible] plene veritate
ignorant opinionem tamen [illegible]
[illegible] in poetis vide per totum poesim

Fallere fallacia secundum philosophos

Iusticia fraus ypocrisis Tullius de officiis
[illegible] nulla capitalior est quam
eorum qui cum maxime fallunt id agunt
ut boni esse videantur Idem de amicicia [illegible]
[illegible] et philippicarum [illegible] [illegible]
appello [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aut [illegible] tamquam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] malicia [illegible] et

fallax [illegible] nocendi [illegible] ff [illegible] de [illegible]
libro 1o [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
malum esse omnem calliditatem falla
ciam omnem machinacionem ad [illegible]
[illegible] fallendi decipiendi alterum ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] libro [illegible] hoc [illegible] [illegible]
non est [illegible] dolo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Seneca de moribus prudens
falli non potest nec fallere vult

Secundum poetas

Oracius in poetria [illegible] te fallentia
[illegible] sub vulpe latentes Ovidius epistolarum
epistola 2a fallere credentem non est operosa
puellam gloria Ibidem epistola 3 [illegible]
est aliquid decipere arte labor Idem
1o libro de arte [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est quam [illegible] artificem arte
perire sua Idem libro 3 [illegible]
fraus est concessa [illegible] fraudem
Arma [illegible] in armatos sumere [illegible]
sumere Idem libro 3o [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tabilis est male fidei [illegible] abyssus
Prosper fallaces [illegible] [illegible] torquent
amaros est mala mens [illegible] gaudia
nulla [illegible] Esopus fabula 3a [illegible]
[illegible] pestis superat [illegible] dissona [illegible]
Idem fabula 2e [illegible] fraudem
pellere fraude [illegible] Idem fabula 26
Fine malo claudi mala [illegible] [illegible]
iniquus [illegible] caput in [illegible] se
dolet arte capi Statius fallere fallacia
[illegible] nulla lege vetatur [illegible]
fallax corruat arte sua Gaufre
dus in poetria [illegible] dolum [illegible]
dolore dolorem [illegible] unde fuit
egressus [illegible] regressum Idem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fuit quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] optatam rem perdidit [illegible]
dampnum intulit in dampno [illegible]
stetit ultro [illegible] fraudis [illegible]
simile pede fraude [illegible] Idem [illegible]
sagittantem [illegible] [illegible] sagitta
[illegible] plage [illegible] [illegible] plaga
[illegible] [illegible] [illegible] qui fraude nocet
fraudibus ipse perit Esopus fallere
qui didicit fallere [illegible] [illegible] [illegible]

Nulla beneuolencia compensare non potest te
ma nate vetus. Auctor qui incipit
astrolabii compensare prudentes pellis ora
neque. Alanus in parabolis saepe
viatorem nouum vetus vinum nouus.
Wolingus in speculo vite compensare falla
tem de rotae potes compum vulgare
necte multo compositi tempus.

Fama secundum philosophos

Valerius maximus in prohemio cum vita ipsa
qua fruimur breuis est memoriam
nostram quam maxime longam efficere debet.
Valerius maximus in castellis 13 demum in
unus atque sum anima videtur qui in
aliquo negocio metiri prelati factoris
aut artis bone fame genit. Tullius
libro secundo de officiis capitulo 11o vehemen
ter multitudinis amor commouetur ipsa fama
et opinione liberalitatis beneficencie iusticie
fidei omniumque earum virtutum que pertinent
ad mansuetudinem morum ac facilitatem.
Idem libro de senectute bona fama di
... perstat. Seneca de clemencia nulli
magis curandum est qualem famam ha
beat quam qualecumque merentur. Idem
de forma vite: Fame bone esto neque
tue seminator neque aliene inuidus.
Fulgencius libro 3o mitologiarum
dum quibus fama timeat sapiens
erit. Boecius de consolatione 3o libro prosa 6 plures
magnum saepe nomen falsis vulgi opi
nionibus abstulerunt. Cassiodorus
libro 1o epistola 3 [illegible] animi signum
fame diligere comodum. libro 7 epistola 3
Nullum est comodum fame fedata negle
... lucri peccunie libro 8 epistola 2
Hoc thesaurus reponimus quod fame comodis
applicamus. Johannes libro 6 policratici
... factus quenta quod quibus fa
ma optima comparatur si gessit
inquit optima et largitus sunt pau
ta. Aristoteles in secretis secretorum primum
est intelligere desiderium bone fame quod
qui vere desiderat bonam famam famosus
est atque gloriosus et qui ficte desiderat
in infamia confunditur. Fama ergo
est quod primum et per se primo appetitur in regi
mine quia regnum non appetitur propter se
sed propter bonam famam. Simon ergo sapiens
et intellectus est desiderium boni. Seneca
epistola 81 nemo videtur mihi pluris fame esti
mare virtutem nemo illi magis deuotus
esse quam qui boni viri famam perdidit
ne perderet conscientiam. Tullius libro de amicicia
non est negligencia bona fama nec
mediocre telum ad res gerendas est beni
volencia ciuium estimare cum ad blan
dicias et assentando turpe est acquirere.
Seneca epistola 9 magis demencia est ui
ant de inoccencia nec in fauoribus ab
in fauribus. Aristoteles 1o ethicorum bona
fama est ab omnibus studiosum esti
mari. Vel hinc aliquid tale quod omnes
appetunt aut multi aut boni aut
prudentes. Boecius de consolatione prosa 7a que
licet plurimis temporibus fama sed cum in eo
... dignitate cognitum non prima
sed nulla videtur. Seneca in prouerbiis ...
... sapiencium bona hominum opinio
tutor est pecunie dum prima applaud
bus sed mala fama plerumque famam
parua venit. ... Bona fama in
tenebris proprium splendorem ... Tullius
... capitulo ultimo fama vulgi ...
... testimonio in ...
declamatione 2a Rumor est res
sine teste sine iudice res ...
in plurissima maligna fallax. Seneca
de forma vite rumoribus ...
et suspicionibus nimis sis credulus
potius malignans qui plerumque ...
ad nocendum aliquam subripiunt oppo
sitissimam. Cassiodorus 4 epistola 21 nulla
... est que qualitate sue fame
de ore hominum possit auferri. Boecius de consolatione
libro 3 prosa 6 plures magnum saepe nomen
falsis vulgi opinionibus abstulerunt.
Idem sapientes bonum suum non ...
rumore sed conscientie veritate metitur.

Secundum poetas

Ouidius libro de fastis conscia mens recti
famam mendacia ridet sed nos in vi
tium credula turba sumus. Idem libro
de vetula ... qui posset vitare pe
ricula sed qui scandala vitaret longe
felicior esset. Nam sed ...

nota

Audiri
Augemen

corpi nam est fama quia manet meritum
Hic sunt pecora picula scandala corporis
enim sunt gratia fame felicissima ant
quam mutat nequaquam Virgilius 4to eneid
extemplo libie magnas it fama per
urbes Fama malum quo non aliud
velocius ullum mobilitate viget vires
que acquirit eundo parva meat motu
primo mox se se attollit in auras ingre
ditur solum et caput inter nubila condit
Infra sororem progenuit pedibus celerem
Et pernicibus alis monstrum horrendum
ingens cui quot sunt corpore plume
tot vigiles oculi sunt mirabile dictu
Tot lingue alis lingue tot ora sonant
surgit aures nocte volat celi medio terreque
per umbram stridens nec dulci declinat
lumina sompno luce sedet custos aut
summi culmine tecti turribus aut altis
aut magnas territat urbes tam ficti
quam pravi tenax quam nuncia veri Pam
philus et minimo crescit si non cito
fama quiescit quia vis mutatur crescit
eundo in 1 Statius fama repleta
malis prioribus Fama hunc litem
celat in vicina retinere Virgilius 9 enei
dos apchi scita fama sat est in auras
Idem libro 4to et in 3 et in 8 Fama
volat Marcialis coquus libro undique Ru
mor sidereus surgit et cito cadit Luca
nus libro 1° Innumeras solvit fla pro
ma linguas ductor tedium comminus est
sed cito fama quiescit Mimus meat
om crescit eundo in Ovid vagus fama
boni late volat in vicina retinere Fa
ma repleta malis anim declinat alis
Alterum in alterius Ovidius Nunc perfama dabi
pro fata sepulcris Sola mori nescit celi p
sunt nescia dentis Alanus in planctu
arbor que late ramat nisi firmat stet
Una cum ramis fatali corruet ista non
ergo Sed que radices sub intellige p
fundas obstet et contra vento furente
nequid etiam ramos fame non radices
mitere contendit late sito quod ipse
cadit Virgilius in eneid 10 Stat sua
cuique dies breve et irreparabile tempus
Omnibus est vite fama contendere hoc
hor virtutis opus Ovidius libro 3o de

arte quid peccat facies nisi tantum
fama poetis hoc votum ministrata
laboris sit Sed fame vigilare iuvat
quis nosset homerum ylios et inde si
latuisset opus Idem libro 1° de
Fastis Et memore fame qui bud gesse
sit Item ibidem libro 6 Rumor ut est velox
agitatis pervolat alis Idem libro
de ponto 1° pena potest demi culpa per
hennis erit Iuvenalis libro Maior
fame sitis est quam virtutis Marcialis
coquus libro 7 epigrammaton esse quid dicam
Vivis fama negatur et sua quisque raro
tempora lector amat Hoc sunt in vidie
minimus tale mores preferant anti
quos ut illa nomine Idem libro 1°
undique cato sed dum crescit ramis et
non radicibus arbor Consimiliter hinc
flamme mota ruit centumque salere
fame rame permanet tendit Non
radice opem corruit consociali dici
aut bonum esse non nos reputemur
ut unum dici non potest dici aut esse
malum Non dicimus dici si vocat
sed nos esse magis Item cato x omnis
homo vivens tanto famosior in se sito
qui peccat a or habet Sed in omne annum
vivens tanto conspectius ipse tenetur
sub tanto qui peccat maior habet an
nidum neglector fame fiat neglector
honoris Et multo crescit ille positus est
Et quisquis fama cupiat retinere
celebrem Omnibus hic studeat gratus
ad esse bonis Sit mitis cunctis tractabilis
atque benignus Sublevet ut notum
prospera fama fuit Et si displicat primo
non sollicitetur Tamen nisi sit primus
nemo placere potest Omnium persitor simul
omnibus gustu placere Sed neque saltem
gustu placet bonis Matheus undecim
in po Fama creat laudem laus prima
nitem Idem in hystoria thobie est
fame preciosa fames si famat labo
ret Vita labat perit labor alget
honor Nam per hemitam quid semel hor
rendus maculis in fama ruerat Idem

tergendi multa laborat aqua Cato
birmetam ille [illegible] erit tam bona
fama viget. Auctor qui incipit
astrolabii dextimeta tue caveas super
omnia fame

Fames secundum philosophos

Tullius de fine bonorum et malorum libro
2o Socrates dixit esse condimentum esce
famem potationis sitim. Quintilianus
declamacionum 10 Non sentiunt vapu-
lor et fames. Fames aspera in talia
habet precordia carpit cum tormentum
corporis habet [illegible] peccandi omnis
prima necessitatum deformissima mal-
orum hec ad simile omnes nobiles mal-
mittit hec domus pedibus medicamen-
tis prestaverunt hec sepe sociorum federa
fregit hec vencam [illegible] prius dedit.
Vegetius libro 3o de re militari capitulo
3o Ferro sevior fames est. Capitulo 9 fa-
mes ut dicitur intrinsecus pugnat et
vincat sepius sine ferro. Cassiodorus
libro 10 epistola Fames totum solet conpre-
mit sua necessitatem posset conplere. Seneca
libro 2o epistola 6 malum pacem inquis
[illegible] bonis fiet et ultimum tibi te-
nere et siligeneam fames reddit.

Secundum poetas de eodem

Lucanus in carmine belli punici fa-
mes augescit [illegible] hostibus.
Statius libro 10 thebaydos nil non
ausa fames

Fatum erronee dicentium

Seneca libro 7o questionum naturalium tanto fatum
et siquid dum preterit repetit quod tamus
sollicitat quod sepius nichil vel nunc
esse et vel nonnum sunt non homines
tum qui [illegible] et caduca sumus
urbes urbium tractos et littora et ipsum
mare in servitute fati venit. Nos
autem nobis permansura promittimus bona
fortune et felicitate cum quo omnibus
rebus velocissima est levitas humana
maligno pondus et motum credimus
nec in inventum nobis venit id ipsum
[illegible] super qua stamus stabilem

non esse. Idem libro de fata irrevocabi-
lius sunt peragunt nec ulla flectunt pre-
ces non misericordia flectit non gratia quadmodum
rapidorum aqua torrentium ipse non
recurrit nec moratur quod quis priorem
super veniens precipitat. Sicut ordine fati
rerum eterna series rotat cuius hec prima
lex est stare decreto. Idem consimilo
fatum rerum omnium actionum quam ulla nisi
rumpat. Hac si sacrificiis curari in
dicas omnia non nosti sapiens sed vim fatorum
negares posse vertere quia magis di-
cunt sapiens quod sit optimum sciat
ista divinari prius omne est. Idem
consimilo namque vota perfice salva in-
ac pietate peccatorum quod cum ab hiis
in mortalibus ita suspensa et relicta
sunt ut in bonum vertant si preces ad
mote sunt si nota suscepta non est
quod fatum sed in ipso quod fato est. Sed
inquis aut futurum est aut non si futurum
est fiet si nota non suscepit si non
est futurum si susceperis nota non fiet
fallax est ista interrogatio quia vos in
istas [illegible] in istas conceptum preterit
futurum hoc est si votum susceperis. Seneca
in tragedia de in octaviano Regis fatis
mortale genus [illegible] fati respectu
Idem libro de providentia fato omnia
certa et [illegible] [illegible] lege decretum quod
fata nos ducunt et quantum cuique temporis
restat prima nascentium hora disposuit
Idem de quo ad paulum contra fata
non possumus stant omnia et corrabilia
Quintilianus declamatorum declamatione
una fato vim languorem eo
valescunt movent medicina quod
prestans nisi ut infra te non deffet.

Secundum poetas

Iuvenalis libro 3o fines fata regis
dabunt captivos triumphos. Seneca
in tragedia refert quod fati modo genus
Virgilius 7o eneidos Grate quo di fata

traxerunt retraxerunt qz sequntur quandoque
erit omnis fortuna superanda ferenda est
Virgilius libro 6 desine fata deum flecti
sperare precando Idem nescia mens
fati sortisque future Ovidius libro
de vetula si fatum ponas fatum que
fata sequntur Nam posito fato libertas
arbitrii non esset sed libertas est aliquid
nichil ergo est fatum fatum fatum q fata
sequntur Virgilius in georgicorum felix
q rerum potuit cognoscere causas atque
motus omnis et inexorabile fatum
subiecit pedibus strepitumque acherontis
avari Idem i in fine pamphilus caius
fatorum nescit mens ulla virorum boecius
est ipsum scire futura dei Iuvenalis 3
nec galea nec vis nec regia virtus nec
super nec homo vincere fata vis Idem li°
3° primus fata regna dabunt capti
vos inphebos Architrenius axem fati
ceu omnis corpus et terrenum dependet
omnia filo Ovidius de tristibus nam
fatum vincere nulla valent Gwalterus
li° 3° allegor fratorum in evitabilis
ordo fati tres sorores deamque archite
nia tum cloto lachesis sunt et antro
pos illa Statius dispensans fusis
vitalibus ulla stamina trahens opus
donec consumit illa Brunellus fata
neque nec id dubito quandoque statuere futurum
Evenient quod nemo venire potest Rebus
in dubiis ceu decreuere futurum stata quod
eveniet semper oz ita Nemo fati vel
demutare tenorem Vel mutare potest ergo
nunc ipse mei Et tamen ignoro que
sunt mea fata futura prospera vel dura
seu mala sive bona Pontifice forsan
me constituere futurum Inque mea preda
sedes hore fuit Nam miranda solent
mathesis fieri ... ...
... pontificatum ... ...
multa iocosa ... ...

|Felicitas secundum philosophos|

Cronica de vitis philosophorum ca° de Thalete.
Thales qui primus sapiens nominatus est
secundum quod et septem sapientes vocati sunt
interrogatus quis felix esset ait qui

sanus quidem corpore animo copiosus fortuna
anime docilis Seneca de remediis ca° 3
felix est non qui aliis videtur sed qui sibi
Valerius maximus libro 1° titulo de
felicitate ... de metallo ... vide ibi

|Secundum poetas|

Virgilius in georgicorum felix qui potuit
rerum cognoscere causas atque motus
omnes et inexorabile fatum subiecit
pedibus strepitumque acherontis avari
Arnulphus ... felicem nullus dicere possit
fine nemo prius felix quam moriatur erit

Fides secundum philosophos

Tullius li° 1° de officiis ca° 10 fundamentum
iusticie est fides Idem libro 2° nulla
res vehementius rem publicam continet
quam fides Idem libro de amicicia in
vita tyrannorum nulla fides Idem libro
retorice amicum sine fide stabilis
amicus esse non potest Vegecius de re mi
litari li° 3 ca° 9 Admissis rebus maior
fides est ubi mutari incipit qui copio
sus ad venit Cassiodorus libro de anima
ca° 10 vix aliquis in aliquo integritatem
fidei reperit Idem ca° 16 fides in
necessitate probatur

|Secundum poetas de eodem|

Ovidius libro 3° de fastis tarda
venit factis difficilis que fides Idem
de ponto quis labor est puras non temere
esse fidem Lucanus li° 1° nulla
fides regni sociis omnisque potestas
impaciens consortis erit Idem libro ultimo
Nulla fides pietasque viris qui castra
sequntur Venalesque manus ibi fas
ubi maxima merces Iuvenalis li°
1° quandoque sua minorum sudat mar
mora et fidei Seneca tragedus in
agamenon ca° ... ...
vincit fides Statius Rara fides ...
... multa ... Esopus
fabula 31 ... in fide non ...
... ... veneria
... in poeta ...
... fidei notat in ...
palpitat in vario pectore rara fides

Turpe est a proposito maxime in scribo in fine malo et [illegible] || | + |

Richardus tractatu de temporibus quinque bonis absque fide et hic vas vacuum deficiente fide virtutes alias frustra conaris habere sed virtus fidei deficiat ipsa tibi

Finis secundum philosophos

Iuxta primam premeditato prudencia Socrates in exhortationibus capitulo 3o in omnibus operibus non ita principium ut finem ponderem Aristoteles primo ethicorum capitulo 1o a multis operationibus existentibus et artibus et doctrinis multi fiunt et fines capitulo 3o in omni operatione et electione finis bonum gratia cuius gratia reliqua operantur omnes libro 3o qualis unusquisque est talis et finis videtur 3o politicorum capitulo 1mo in omnibus scientiis et artibus bonum maximum est finis Valerius maximus libro 7mo capitulo secundo dicit ante finem Solon neminem dum adhuc viveret beatum dici debere arbitrabatur quod ad ultimum usque fatalem diem ancipiti fortune subiecti essemus hanc eius opinionem circa plures testatur primo ethicorum capitulo 1o per ne potius ante fortunas Boecius de consolatione quod ipsa propria quod ante oculos situm est non sufficit intueri rerum exitus prudencia metitur Aristoteles 2o de anima in initio est a fine omnia denominari Boecius de disciplina scolarium finem licet prima quoque sabia fiat in dicta sed ultima sed aliqua saporis inquinamenta permanebunt

Secundum poetas de eodem

Ovidius epistolarum epistola 2a exitus acta probat careat successibus opto quisquis ab eventu facta notanda putat 3o methamorfoseos ultima semper expectanda dies homini dici quod beatus ante obitum nemo supremaque funera debet Marcialis cocus libro undecimo mittit Alleymades hoc tibi sepe studet sed fine fine parum perdit inepte sepe dolor leto perit in tantum flaccos per in libro epigrammaton palma quia tanta gloria finis habet Pamphilus Hermeus nam sine fine suo principiare nos Anonimus nil datur contemplo bona principia primordia iniecti congrua tanti sed prima finis habet Esopus fabula 13 auctor quid agas prudenter agas et respice finem Pamphillus principium finemque simul

prudencia spectat Rex finis habet cuncta et omne decus | videtur primum in fine quod spiciatur videtur ut melius possit premeditata loqui Mathieus vindocinensis in poetica quod compleat neque principiare tamen Galfridus in poetica sed hic successit non prima sed ultima spectes Catasu describe diem non solis abortu Iacobus Bruncetanus premeditare prius animo quas res operari incipias fiat finis ut aptus eris Ptholomeus sapiens et fine premeditatur finis habet rerum decorem atque decus Anor astrolabi consultus sapiens sul tus considerat ortum finis quippe rei cantica laudes habet Gervagius letum primum finis quid modestus etc.

Festinatio secundum philosophos

Solon atheniensis ondinat primas Putagoras festinatus festinatie est prima quidem super circo

Fistula secundum philosophos

Aristoteles politicorum capitulo penultimo Non est ad ipsum sed fistula morale sed magis contra tamen Tibicin tibi reprobavit partes fistule usum quo Pallas 2m fabulas abiecit fistulas vide in multa alia

Secundum poetas

Kato fistula dulce canit volucrem dum decipit anceps

Fletus flere secundum philosophos

Seneca in declamationibus nulla maior est flendi causa quam flere non posse Tullius libro 2o in questionibus tusculanis quid fletum mulierum vero turpius Seneca libro septimo epistola 16 turpissimum est in homine prudente remedium doloris lassitudo mentis et in libro declamationum 3 declamatione 1e luctus et desperationes feda vi .... dicit ... ... declamatione 9 quisque lacrimis ac luctibus finis esse dicit accedere ... dignitas si ... esse videatur Seneca in tragedia in Tieste capitulo 2o flendi ... dicta cupido est Idem in ypolitto capitulo 9 sed pone questus non levat miseros dolor Antropade capitulo 9 fletus erumpuas

levat in Ercule ethec ca° 3° mortis
est vias lente cum trahit vita cum
gementibus Idem libro a° epistola 10
nec sicci sint oculi amico amisso nec
fluant lacrimas est non plorandum li° 13
epistola 3 Noli mala tua facere tibi ipsi
graviora Et te querelis onerare libro
11 epistola x inquid est queri de eo quod
qui accidit et omnibus restat Idem
stultius nichil est quam fama captare
tristicie et lacrimas approbare quod iudicio
sapienti viro Idem de remediis fortui
tis clamore dolorem comprimit ca° 16 stul
tus est qui fles casus mortalium quid
illic novum aut mirum Idem li°
primo de ira Impalitur omne natura
querendum est

Secundum poetas et cetera

Ovidius epistolarum epistola quarta flendo
diffundimus iram Idem libro 5 tristium
epistola 3a Est quedam flere voluptas
expletur lacrimis egeritque dolor Stra
gulus in thesus atque [illegible] intus
Et cogitur vires multa tamen suas Idem
libro 3° de ponto epistola 1 interdum lacrime
pondera vocis habent Boecius primo de consolatione metro
primo Carmina qui quondam studio florente
peregi flebiles heu mestos cogor in
ire modos Pamphilus Stulte quid
insanus cur te dolor urget inanis
acquirit gemitus prima nulla tuus
Opet go tuum mag et prudencia fletum
Terge tuas lacrimas prospice quid fa
cias Bonifacius in poetria [illegible] do
leas sine teste dole nec quod dolorem
Ignorent facietis quia dolor intimus
ossa carpit et emaceat animum iocundior
hostem mittit et impinguat et gaudia
fingit illi Hosmigens tua membra do
lor Oratius in poetria ut qui conducti
plorant in funere dicunt et faciunt prope
plura dolentibus ex animo sic derisor
vero plus laudatore movetur Arthurus
[illegible] puer lacrimis fletus agnoscere
vilem de dehiscisse genam pudor est
[illegible] virilem in madinisse vires
lacrime plurima quod loquitur de genere avos
regnum quod facilima flendi femina pec
tus habet didicit quod cadentibus ylice

[illegible] placimus clamasse [illegible] reserasse
loves Idem [illegible] qui flet in adversis
primles errat in actus Et lacrimas
et famam pollent auget luctus [illegible]
adversa dolor resistit vigorem [illegible]
solidat [illegible] viros doluisse dolenda
non [illegible] nec dampna levat qui
dampna queritur

Fortuna [illegible]

Infra prosperitas [illegible] libro primo magister
moralium ca° 10 a fortuna et diuicie
[illegible] et principatus et [illegible]
[illegible] Thebeus in
[illegible] Omnibus nobis ut res stant
sic se ita magni aut humiles fimus
Idem ipsud est saepe quod [illegible] opus
sit animum possess flecte Seneca in ypoli
to ca° 10 res humanas ordine nullo
fortuna regit sparget quod manu munera
ceca Iuvenalis ca° 3° Fortuna
opes non animum auffert ut [illegible]
tius in prohemio [illegible] fortuna
fortuna nouera est que [illegible]
humanis intersunt sine negociis Ver
tandus in yconomica sua ca° primo
Fluctet omnium rerum mundanarum status
et eventus negociorum sub fortuna la
borent Non tamen hoc timore est
[illegible] ab mittendum Idem ca x
ca° finas doctrina raro attusabit
fortuna raro diligenciam cum in
fortunio sciabis quia ratius [illegible]
in fortunium separabis etc — Non

Fortune mobilitas [illegible]

[illegible] de nugis philosophorum ca° x Chilo
lacedemonius unus de 7 sapientibus
interrogatus ab esopo quid iovis ageret
Inquit deponit alta quid humilitate
exaltare humilia Julius in rethorica
nona / errant qui in prosperis rebus
[illegible] fortune impetus se putant
fugisse [illegible] sapiens cogitat qui
temporibus casus ad ipsius sedes reformi
dant Seneca de consolacione ad marciam
plena et infesta variis casibus vita
est et a quibus nulla longa pax vix
induciae sunt Idem de consolacione ad
paulinam [illegible] stabili [illegible]
pendentem et fluctuam et alter [illegible] alter

eliduntur 2o libro de naturalibus questionibus
ris nemo confidit adversis nemo desi-
perat alterne sunt vices rerum / libro 6to
nulla potestas magna perdurat ¶ Idem tragedijs
in Thieste Nulla sors longa est atque vo-
luptas invicem cedunt yma permutat
levis hora summis ¶ Ibidem rotat omne fa-
tum res deus nostras celeritatis tur-
bine versat ¶ In Agamenone ca. 2 nunquam
placidam sortem sceptra quiete certum
ve sunt tenuit diem Ferme cellsas
fulmina colles corpora in morbis magna
patent ca. 3 Nulla longi temporis
felicitas ¶ In proverbijs levis est fortuna
cito reposcit quod dedit Valerius
maximus libro 6 ca. 10 dominum
rerum calcabi solet bone mens usur-
pato nam tristioris fortune recipit
in eodem libro 9 caduca nimium et
fragilia sunt hec etc. vide supra de mica
¶ Ibidem semiorum tyranni omnes conatus
placido comprehendebantur utinam spes eadem
capite rei fructum apprehendebant vo-
ta mancipabantur simul et solvebatur
velle ac posse in equo potens erat
Semel dimicavit vultum mutavit
fortuna pessimum breviter exstare fallebra
fructissimum est Nam eiusmodi quidem
et ambitu deinde industria quia 2 possidet
ne omnis in commodi corporis esset quemo
recuperavit abierat enim capto priste
hanc eius felicitatis fere plenus veluti
presertim eorum tenuit Cirites darij regis
profectus in excellentissimo mitale huius mo-
tus vertice transfixit ¶ Idem ibidem dyo-
nisius cui hereditatis nomine apte
Siracusiorum ac pene totius Sicilie
tyrannidem accepisset maximarum
opum dominus exercitum duxit rector classium
equitatum potens pro in opiam litteras
puerulos erudire docuit ffulgencius
mitologiarum libro 3 fabula 7 omnis
persona nescit vera suos diminuendo mac-
affectum et quam amantem cito acclamando
amprerat aut fastidio horrescat
Cassiodorus libro 10 epistola 1 denus (?) convenit
casus asperos in prospera mutare Seneca
declamatione A Neminem neque ad visa

fortuna minuit nisi quem ad decepit ¶ In
in proverbijs fortuna nulla semel obsequuta
tenta est ¶ Ibidem fortuna vitrea est cum
splendet frangitur ¶ Idem epistola 2 Seneca
fortuna preripit ut non tamen quiddam
promisit nolo omnes tranquillitati confido
memento eodem quo mare cernit et eodem
die ubi luserunt navigia absorbentur
Socrates simus ceterorum sapiens bene ferre
utramque fortunam sic quia sic se ferant
tetragonus sine vituperio delectationes
fortune sunt fere Unquam prospera hanc
mundi asperitatem hunc vitam iocunditer
hunc et prosperam eundem dolorem et in
eandem voluptatem Tullius libro de
amicicia Fortuna ut medicus ignorant
multos correxit non quippe ceca sit
sed eos cecos plerumque efficit quos ad
plexa est Seneca Seneca ludit fortuna
de suis muneribus que dedit aufert
et que abstulit reddit nec unquam
tutius est illam experiri quam cum locum
in re non habet ¶ Idem munera fortune
amica putantur insidie sunt quisquis
vivim age vitam quam plurimum pe fortu-
ne beneficia demittit ¶ In quibus
uxorum fallimur eum hunc putantur
honores in paupercia conservatus ste deducat
¶ Idem de remedijs fortuitorum fortuna
potentiam tu fortuna si intelligis
et tuo in loco posuit daprimi pu-
tas remedium est ¶ Idem fortuna
descendens medium indueret Boe-
tius 2o de consolatione prosa 1 fortuna descendens
mediam induat Seneca de tranquil-
litate animi letiores videbis quos
nunquam fortuna respexit quam quos
deseruit Boetius de consolatione in infelicissimum genus
infortunij est fuisse felicem Seneca
declamatione magna fortuna magis
decet animum qui non se ad illam ex-
tulit et altior stetit illum quoque
infra tempus decurrat ¶ Idem prodest quod
nobis fovet fortuna stultum efficit
Boetius 2o de consolatione 2a prosa Si ventis vela
committeres non quo voluntas peteret
sed quo flatus impelleret promoveres
Si arvis semina traderes feraces

interfice amos steriles qz ponsares
fortune Torgentum dedisti montibus
qz ut ob tpes Tu no voluisti rote te
tue conari que si manc incipit sors
esse desistit Ibid ipsa pa geminum
luctu ludum totam volubili orbe ver
samus Infima summis mutare gau
demus Ascende si placet sz ea lege ut
ne ludi mei co poposcerit in iniam
no putes Ibid ipsa 6 Fortuna no
sp bonis se ad iungit et bonos quos
ad mera fuit no efficit Julius celsus
Fortuna plurimum qz eos quos plurimis
beneficiis ornauit ad ea aduersa eam
reservat

In poetis de eadem

Seneca in octauiano actu primo q utique excel
sum est cadit Boe de c libro primo omnia
certo fine gubernans solius hominum respuis
actus merito rector cohibere modo Nam
cur tantas lubrica versat fortuna vices
premit insontes debita sceleri noxia
pena At prius resident celso mores
solio sed qz calcant in iusta vice
colla Nocentes latet obscuris condita virtus
clara tenebris Iustusque iniustus crimen
iniqui Bonus iul pmia Nil nocet
ipsis fraus mendaci corrupta colore
Lucanus primo libro summisque negatur
stare diu Juuenalis magna ruine libro xto
Fecip qui potuit iudi vitare ruinas
Marcialis cor qz tolli noli au te for
tuna beauit Pamphilus lt ead leuat
hec eu premit Idem altior ascensus gra
uior plerisque ruina est Cum nimis
petis sis ascendere ceteris in tantoque
ruina et gravius et subita e Ego te
timeo tibi Rumor fluctus surgit
et ecce cadit agonia et grauius
suma culmina mersa ruunt Clau
dianus et heu qua lubrica peruit
ingenia causis desiant elatis qsi
gsidi rebus Boecius de c metro primo
dum me felice ac tantis iactastis amici
cum cecidit stabili no erat ille gradu
Esopus fabula 36 Ascensor in imus
nimium timet aptus in primis Et locus
est lenis et ita ruina grauis fabula
xx Penatis ne credere bonis nra ptas
in misteros armat Nam miser esse potes
Gwalterus libro 8 qua difficile
nisi sors prouehit actus lubrica mobiles
et quos ascendere fecit ca nam facile
euertit tam summi nihil est tu no meti
esse ruine possit Fortuna esse metior
esse tua quia lubrica sp et leuis est
et incerti pt in vita tenere Caduca
sunt bona fortuna stabilis qz ignara
fauoris Pamphilus Iemcq Codrus ocim
cito fortuna rotat enata molendi
nat mobiliore rota Sors mala sors
peyora sors pessima sors qz maligna
Fractus turpi pteris arte tua Idem
primos in misteros fortuna volubilis ut
quos scandere papites fecit ad yma rotat
Claudianus in poeta orum lapsum
sponte et casus sunt prosperita prima ruine
Insidias post sp sors aspa blanditiis Idem
sub meliori statu sp peyora cancto
Nulla fides rerum sequi post mella
venenum Et claudit nox atra nebula
diemque serenum Cum soleant hominum felix
omina uti nostri leuitate solent aduersa
renta Idem hoc unum prosperare potes qz
nulla prosperitate esse incepta pt qua tes
fortuna sedas Impar esse breues bre
uis est distantia leti comus et mesti
no est vicina dici Sed ius qz sola
emarcuit illa florida prosperitas Iam
totaque liuidata cedit homo ve securus
sepe mane comprimis sepius ipse
cadit Pamphilus heniles cap primo O felix
qui no est usus prosperitate Nam venit
cum sola prosperitate dolor Vnde ignorare
dulcia no usus amare Nam qz pro oppo
nosci omne bonum Nam sine felle suo
dulcet fortuna no albus absqz albore
mel sine velle fuit Cum in labo mell
nihil dedit ipsa venenum amel vomit
in primis sellens ille sapor hic cadit
grauius qz tollit for gigantis Cana
grauius cuiusque formula pena sedet ut
plumbum grauius plumna palea qz lapillus
Et grauius cadit qui bona multa
tulit et ibi pulueris talia elaborme
demersa sutu recurs ipso pna in summi
deme vt in turris mollis mq Hinc
dea qz sedes orbicularis ht Circa te
mundi tepit mea regio casus

humanos possint sub dicione mea omnes
sors hominum incedit porro sortis addite
tibi mel prosperitatis est. qui regnat floret.
gaudet rex miles aggressus Impio sa
ma comodita meum est prime qui regnat
decernit qui florent arent et qui gaudebunt
amorette dolet Nobilibus cupidus pla
us surgit ad herent accedit prime gla
nunc hor. me retente vilescit. gla
nunc decrescit sinunc atterima hor
prime rethoricus flos grauis labor / artis
garrulitas cumulat evacuatur. arce
rutus adulantur tenencia plebis a
micus sortis Cui sancto pat abcedit
ad est Gaudia post fletum post gaudia
semio luctum Post lucem tenebras. post
tenebrosa iubar Fortuna in requies
est in constancia spe Est in contraria mobili
tate sedis Vaciciori tibi prodiuas in
state labores annos volvis Kathedre
pugnabat honor hic quondam viguit
nunc languet floruit aret proscripti
sunt fructificavit eget Idem ego
certa prior quia reges tollo indutos
desumo deguces mito supino bonos
Virgilius in eneida Superanda omnis
fortuna ferenda est Idem libro 8 Fortuna
eius potens et inevitabile malum
Lucanus libro 1o que mare quam terram
que totum possedit orbem non cepit
fortuna volubilis errat prima in
nullo certa tenetur quod loco sed modo le
tus vultus non assumit acbos [illegible]
certa quid virtus quam fortuna gubernat
Cum nec manum instabili cum fugit ipsa
pede Idem libro 3 largius quid [illegible] libz
fortuna caput quod et [illegible] subito cum
modo gressus erat Omnibus in deposito
omnia sunt hominum tenui pendencia
filo Et subito casu que valuere ruunt
Ludit in humanis divina potencia rebus
et certam presens vix habet hora fidem alias
fidem [illegible] labor contigno quod prius
est tempore longo Indulget fortuna mal
ut ledere possit Fronte capillata
post hec occasio calua Nam hec quoque
fronte capillata sed retro caput rasa
sunt a non est Turpior est turpissima

rex res Gilbertus de quodam suo Nuper
eram locuples multis quod bonus amicis
Et risit in prospera sors diu Heu michi nunc
fides nulla est constancia rebus Res ipse
quid sunt mobilitate docent Res homines
atque homines levius circa versat inanes
Et venit asinus summa ruina gradu
Cuncta ancipiti pendent mortalia casu
Et spondet propriam mobilitate fugam
Accidit hec hodie te forsan cras illa
relinquet Aut modo cum loquerer desinet
esse tuum Vas ludit fortuna vices reges
quod superbos aut suos similes non sinet
esse diu Illa dolosa comes solalemente
fidelis Rem in prime sancte astonsum
punit Illa in quondam vultu blandita
sereno imitatur vultus nubila sepius
Oracius [illegible] tu quamvis deus tibi
fortunaverit horam Grata sume manu
nec dulcia differ in annum Ovidius
methamorfoseos Debile principium melior
fortuna sequetur Zhanes [illegible] & aliqua
[illegible] ille stat et lapsum metuit ia
cet ut quod resurgat Expectans alter
non habet unde cadat / prosperis in adversis
iam nichil nil timet prima retrosum
Iam ipse expectat tucior ille iacet
Hinc quam leta forent comes in diversa
[illegible] Cura vigil mardet sollicitat quod
timor Prosperitas igitur est prosperitate care
Nam venit confestim post prosperitatem dolor Idem
ludit in humanis rebus fortuna potentes
Deprimit et pressos elevat auget aliquem
potest ut noceat dat ut auferat
ut puniat effert inconstans suas altat
illa vices Fortune status absque statu
tenor absque tenore Fortune quod fides
solius caret fide Trimellius ubi fortuna
modo [illegible] quam [illegible] repete [illegible] nocet quoque
porcamque allemabit omnis Ipsa labitur
dum quod cadunt removet Verni circa
lata patet certe venit subito quoque
recedunt prospera cum diris mixta venire
solent. Nam hec quoque trat assidue
prime fortuna venenum certo prestit [illegible]
mortificare meum Infelix cadit
cui fortuna prospera fuit Indulget for
tuna malis ut ludere possit Extra

vagus est rota fortune volubilis ut rota lune. Crescit decrescit in eodem sistere nescit. Ocior elatus descendo mortificatusque infimus a pede teror rursus ad astra feror

Domus fortune secundum philosophos

Alanus in anticlaudiano alias in anti rufino. Rupes in abrupto suspensa minatur ruinam. Fortune domus preceps descendit. Et omnem ventorum patitur rabiem celique procellas sustinet et raro Zephiri mansueta serenat aura domum. flatus quem nothi borreeque rigore, pestemque abstergit levis clementia flatus. pars in monte tumet pars altera vallis in yma subsidit. Et casum tamquam lapsura minatur. fulgurat argento gemmis scintillat et auro resplendet pars una domus pars altera vili materia deiecta iacet pars ista superbit culmine sublimi pars illa fatiscit hiatum

Fortuna et eius proprietates secundum philosophos

Alanus ibidem. Hic fortune sua mansio si tamen unquam res manet instabilis residet vaga mobilis heret. Cuiusque tota quies lapsus constancia motus volvere stare, status decurrere, standi casus. Cum modo certo carens certe fidei quod non servare fidem pietas pietate carere. hec est inconstans incerta volubilis anceps. Errans instabilis vaga que dum stare putatur decidit et ficto mentitur gaudia risu. Lapsa blandiciis in lucem nubila pandit, percedunt? consueta ferox producit amara. Ridendo plorans stando vaga certa vicendo. Hoc solum retinens quod nescit esse fidelis hoc solo stabilis quod semper mobilis errat. hoc solo verax quod se fore falsa fatetur. Ambiguo vultu seducit fortuna videntes. Nam capitis pars anterior vestita capillis luxuriat dum calvicie pars altera luget. Alter lascivit oculus dum pressus alter. [illegible] hic languet hebes dum fulgurat ille pars vultus vivo vivo flammata colore pars moritur quam pallor habet qua gratia vultus conspirat languescit facies et forma liquescit unius manus donat retrahit manus altera donum. Ampliat hec minuit hec munera porrigit hec aufert hec comprimit illa relaxat. Gressus inequalis retrogradus claudus ardens errans progreditur retrograditur mixtim quam recedit progrediens perit velox et lentus eundo. Nunc meliora toga splendet nunc pauperis cultu plebescens fortuna iacet nunc orphana veste prostat et antiquos luget viduata honores. Precipitem mox illa rota motus quod laborat. Nulla quies claudit non sistere novit motum. Nam si vitam deportam labor illi fatigat. Lena manus illa suadet fessosque fessi fuerint motibus rote veloxque urget eamque tenens rapax celer impetus anceps in volucres ampibos elapsos turbine nullum corripit. Et auctores facti hic tibi sic cogit et in varios homines descendit casus. hos premit hos relevat hos deicit erigit illos. Omnia rote dum cursus habet tenet in summa cadens Iulius ascendit descendit magnus et infra Sylla iacet surgit marius sed cardine verso Sylla redit marius premitur sic circa variis turbo rapit variat quam vices fortuna volumtas certa vide ibi

Fortitudo secundum philosophos

Cronica de vitis philosophorum capitulo de pitaco. Vnus de septem sapientibus dicebat prudentium virorum esse prius quam fiant difficilia premeditari fortium vero facta bene disponere. Secundo ethicorum 3o assueti sustinere terribilia efficiuntur fortes et efficiuntur magis potentes sustinere terribilia. Ibidem qui sustinet pericula et gaudet fortis est qui autem tristatur timidus. Tercio ethicorum 4o difficilius est tristicias sustinere quam a delectationibus abstinere. Primo libro magnorum moralium capitulo 9 si aliquis faciat in pavidum quod deos non timeat. Ideo fortis sed insanus. Sed qui autem timet omnia timidus. Fortis ergo erit non qui timet omnia neque qui nichil. Ibidem inestimata timoris augent fortitudinem. Ibidem capitulo 2 Si quis non timeat tonitrua aut coruscationes aut aliud quod supra hominem terribile est

non fortis est s; in somn9 Ca° 36 no
vtiq3 animo absq3 passione et metu fit
fortitudo Idem p° rethor3 ca° 3
ffortitudo p9 quam singuli sunt actiui
bonor3 operum in periculis et ut lex pre
pit et ob sequentes legi timiditas aut
contrarium Idem 2° de pollitico3 ca° 10
Vtet studiosus vir et paupertate et egri
tudine et c. Huius fortius bus similiter
libro 1° de officijs ffortis animi et con
stantis est non perturbari in rebus as
peris nec tumultuantem de gradu deici ut d3
presenti vti animo consilio nec a ratione dis
cedere Idem sed s rethorice vetus ffortitudinis
partes sunt magnificencia fiducia paciencia
et perseuerancia Idem libro 4 rethorice
nonne ea pro ratione pt ab esse fortune
qui sibi fuiq3 in virtute quam in casu
presidium collacarunt Idem libro 2° de
de oratore magna laus et admirabilis
videri solet tulisse casus sapienter aduersos
Non ferre factum esse fortuna retinuis
se in rebus asperis dignitatem libro 2°
Iusticie omnibus tamen ingeneris et
fortis et sapiens nisi forte ut se inte
dat ad suauitate Seneca de beata vita
libro x° malorum victor est fortitudo
Nos 2° de q psa x beata fors omnis
est equanimiter tollerant Seneca in Ercu
le furente ca° 3 Dejanira forte videris
miser3 neges Idem in medea ffortuna
fortes metuit ignauos premit for
tuna opes non animum auffere pt
Idem libro 1 epistola 1 puto fortiorem
esse qui in ipsa morte est quam circa
mortem Mors enim ad mota tes in
pus animum debet non vitandi in ciuita
bilia Idem de prudencia Ignis aurum
probat miseria fortes viros Idem de q
ad albinam matrem nec s a sapientes
euehunt nec aduersa demittunt Idem
de tranquillitate animi nichil tam acerbum
est in quo equus animus solacium non
inueniat libro de quatuor virtutibus
vel aut de forma vite magnanimitas
que et fortitudo dicitur si insit animo tuo
cum magna fiducia viues liber intre
pidus alacer Idem in aduersis sis
firmus in prosperis cautus et humilis Valerius
maximus libro 2° ca° 2° de paruulis
qui obitum filiorum forti animo tulerunt
Pericles princeps athenarum inter qua
tridium duobus mirabilibus adoles
centibus filijs spoliatus hijs ipsis di
ebus et vultu pristinum habitum retinuit
et oratione nulla parte infracta ore quo
natus est Ille vero caput quod solito
more coronatum gerere sustinuit ut nichil
ex veteri ritu propter domesticum vulnus
haberet non sine causa igitur tanti roboris
animus ad olympy ionis cognomen
ascendit Anaxagoras audita mor
te filij nichil inquit inopinatum
aut nouum nunciatis Ergo enim mihi
ex me natum sciebat esse mortalem
verum os. In poetis de eodem

Theremus in phormione fortes fortuna
adiuuat Oracius libro 2° sermonum
sermone 2° viuite fortes fortiaque
aduersis opponite pectora rebus Lu
canus libro 7mo ffortissimus est ille
qui promptus metuenda pati si cominus
instent et differre potest Iuuenalis
libro x forte posce animum mortem terrore
carentem Prosper epigramma x1 natos
bonos non blanda sufflant nec as
pera frangunt Idem ca° vltimo
non metro gaudium dei est omnibus una
Katho madidis rebus in aduersis animum
submittere noli Gualterus libro quinto
nulla rei nauitas peritura fortia pectora
cum nulla tenere lege fideles esse homini
fortuna dum Idem libro 6 animi e
fortis contempnere mortem non odisse
tamen vitam sed amare virorum est
Mathens vindocin in poetria vir e
qui sub difformes euentus fortune
vniformi morum constancia militat
promittitus Samp henricus 2 fortuna
sis constans sis firmus aduersa te neque
frangat yems

Frustra z in philosophis

Frustra in vanum vanitas Salustius
in iugurta frustra neque sed aliud fa
tigandi nisi odium querere extreme de
mencie est Comentator s3 metha

dens et patiam nichil facimus frustra

Vecaudium poetis de eodem

Nundinus est et crimis facis enorme
quid dene scema mandas Non perfectio
littera Bobus aras Marcialis cocus lib.
undique frustra ante militees per odium
est subita Eximq fror est summaque stultitia

Fugere secundum philosophos

Pitagoras fugienda sunt in omnibus et
abstinentia languor a corpore impericia ab
anima luxuria a mente a civitate sedicio a
domo discordia a cunctis rebus intemperancia

Gaudium secundum philosophos. Vide quod

Aristoteles primo ethicorum capitulo x^o non
est bonus qui non gaudet bonis operibus
libro 4to capitulo ultimo Omnes gaudent
aliquando et publice et veneri lib. 1° capitulo
1° videtur ad morem beatitudo maximum esse
gaudium quibus etiam secundo rethoricorum capitulo 6to
Stacius quem volunt gaudent omnes Seneca
lib. 3 epistola 1° naturale est malum sui sine
gaudio Valerius maximus libro x^to capitulo
secundo sed placido more compositi teleamon et
concubitu serenitate hylari aspectu sentit sic
debitum pace invitatum plurimum gaudii affert
Cassiodorus libro 8 Refecti gaudio con
fert dulcenem rerum premissa tristitia Seneca
epistola suorum fundamentum bone mentis non
gaudere vanis in rede unum gaudium res
est socia hac enim quibus delectatur volens
tenemus sed pertinencia voluptatem ad
summa pervenit qui scit quibus gaudet
qui felicitatem suam in aliena potestate non
posuit Idem epistola 6 A Omnes tendunt
ad gaudium sed magnum unde stabileque con
sequatur ignorant et sapiens quidem nunc
quam sine gaudio gaudium autem hoc
non nascitur nisi conscientia virtutis non interru
pitur nec desinit quod enim non dedit for
tuna non eripit Ermestmegistus Hoc
est enim sola humana condicio congratulacio
et gaudium continua magestatis divine
Quintilianus libro tercio primo nichil dif
ficilius quam discere gaudium Macrobius
secundo saturnalium quia nec voluptas nobis
ut stoicis tamquam hostis repudienda
Nec ut epicuri sic in bono in volupta te
ponendum est Excogitemus alacritatem

carente et nobis sit hituata leta
et caniliaco docta

Vecaudium poetis

Statius libro 1° achilleidos dant gaudia
vires Pamphilus gaudia spe amat et
ludit tam invictus est ad leticia pulcior
omnis homo leta .. iuvenem frons
decet tristis senem fronte quod leta
decorat florida vita sed per tristiciam
sit cito quisque miser

Gloria secundum philosophos

Aristoteles secundo rethoricorum capitulo 9 nullus de gloria curat
nisi propter gloriantes Valerius maximus in prologo
in katellis Recemus videtur esse ingenium
quam virum operibus gloriam querere supra
Seneca dimicatorum et formae gloria fluxa
atque fragilis est virtus clara et eterna
Tullius in oracione paradoxo gloria est
illustris et pervagata magnorum vel
in suos vel in patriam vel in omne genus
hominum fama meritorum lib. 1° philippicarum
ea est gloria laus recte factorum magnorum
in rempublicam meritorum que tam optimi
cuiusque quam ceterorum multitudinis testimonio
comprobatur Idem ibidem bene de republica mereri
laudari coli diligi gloriosum Seneca
de forma vite vane glorie sis contemptor
Cassiodorus lib. 1° epistola 22 laborem
quippe non refugit qui vult gloriam
conquirere lib. 8 epistola 19 Affectat unus
quisque gloriam suam Epistola 31 queat
eruditus ubi possit ostendere gloriose
prudens frequenciam non respuat hominum
in qua se noverit esse laudandum alioquin
virtutis fama tollitur si eorum merita
in hominibus nesciantur Boecius de consolatione lib.
3° Gloria vero quam fallax sepe quam
turpis est unde non inmerito Tragicus
exclamat O gloria gloria in milibus
hominum nil aliud facta es nisi aurium
inflacio plures enim magnum sepe nomen
falsis vulgi opinionibus abstulerunt quo
quid turpius excogitari potest Nam qui
false predicantur suis ipsi necesse est laudibus
erubescant etc. Ubi per totum scus

Sanctus thomas de aquino gloria est frequens
cum laude fama et tunc est duplex scilicet vana
et vera Vana est illa qua aliquis per ap-
probationem fame tenetur Sed vera est
illa quod aliquis operatur aliquid cum decen-
tia racionis ut consequatur finem bonum fama
est cognicio alicuius non solum in propinquo
sed eciam in remoto etc vide supra

Secundum poetas de eadem

Marcialis libro undecimo capitulo 30 defiat
cum surgens gloria consocialis pumpnus gloria
laus et honor tibi sit

Gracia gratiarum accio secundum philosophos

Aristoteles 20 rethoricorum capitulo 6 Superna autem
est gracia et non requisita sicut cui facit
non manifestare Sic enim ipsa gracia videtur
non propter alterum 4to ethicorum capitulo x Re-
tribuendo primum gracia Refamulari enim
oportet ei qui graciam fecit Ex cronica de vitis
philosophorum Aristoteles interrogatus quid citius
senescat inquit gracia Tullius rethorice
veteris gracia est virtus in qua amicicias
et officiorum alterius memoria et remu-
nerandi voluntas continetur Idem libro
3 philippicorum Cui gracia refferi tanta non
potest quanta debetur habenda tamen tanta quanta
maxima animi nostri capere possunt
Cassiodorus libro de tari te dignum sequendum
est et commune omnium ut vice rependamus
amanti obsequia officium gratis largienti
Servius in comento super Juvenalem
gracia est inquantum mutue benivolentie
alterius in alterum affectuosius cuilibet ostenditur

Secundum poetas

Ovidius sine titulo libro 6 1o gracia probus
mito debetur in emptis omnia conductor
solvit mercede soluta Non manet officio
debitor ille suo Katho brevis accepi-
mur esto Idem officium alterius multis
laudare memento Atque aliis cum de bene-
ficiis ipse sileto Idem cum quid munus
cui dat tibi pauper amicus accipito
placide plene laudare memento Jacobus
Munera accepta sis muneris memor
esse memento Aliquando tibi prestita paupere
facta Concessare studet multo sumaris
frigent dantis cum cui videris ipse

Vini dedit nugatur munus esse sibi marcham
vendere in thobia Non tibi quid dabis
sed cur intellige quia sola voluntatis
forma monetat opus

Geometria secundum philosophos

Cassiodorus libro 3 epistola 73 Geometria
homini in genere gentis antiquissimum atque
sollempnem Caldei primum invenisse mino-
rantur cetera vide ibi

Gramatica secundum philosophos

Cassiodorus libro 9 epistola 21 Grammatica scola est
fundamentum pulcherrimum litterarum mater gloriosa
facundie que cogitare novit ad laudem
loqui sine vicio hec in epistula oracionis si
errorem cognoscat absonum quasi admodum
boni mores crimine detestantur hec et que sequuntur
Ibidem Gramatica est verborum magistra vide cetera in
proemio libri secundi

Ebrietas secundum poetas

Et ponantur supra cibus Marcialis coccus
libro undecimo Ebrietas quid sumpsit sanum facit
atque valorem Sed sanum multi desti-
tuit ubi Virgilius de ymphaticone victorum
vehis est homini potus et ebria lenis
Sobrietas homines absque dolore metit

Garrulitas

Seneca epistola 29 philosophia debet ponere verba non
pure et qui pudore perdit Idem declama-
cionibus garrulitas hec solum celat quod
ignorat Symachus patricius in epistula
vera res est ut qui balbucione plus lo-
quitur asseritur cum pecopia sermonis pro
deesse defectum Secundum poetas

Oracius epistolarum penetratorum fugito quia
garrulus hic est Ibidem et semel emissum
volat irrevocabile verbum Maximianus o sola
fortes garrulitate senex deficit auditor
non deficit ille loquendo Quis plus amens loquitur
cui gracia nulla loquendi cetera vide in nulla bo

Gula vel crapula secundum philosophos

Socrates sapientium Cronica de vitis
philosophorum capitulo 9 anatorum facta questus
quo pacto fiat quis non amator potus
Si pocius inquit habeat se in ebrietatis
turpitudinem Capitulo 11 Socrates dice-
bat alios quidem homines vivere

vt inadbriarent sic vero inadnerat vinat
Thulius li° 7 rethorice nonne ede(re) oportet ut
viuas non viue(re) ut edas Seneca libro 3°
epistula 1 Copia ciborum subtilitatis impeditiua
li° x epistula 3 epule crudelitate alis crudelitatem
afferunt vide infra voluptas Idem
de forma vite ede citra cruditatem bibe
citra ebrietatem victus tibi confacilis sit
nec ad voluptatem sed ad cibum accede
palatum tuum fames excitat non sapo
res · non erit tibi scurrilitas sed grata
vrbanitas Macrobius libro 2° Sa
turnalium Socrates dicebat multos homines
propterea velle viuere ut ederent et biberent
se bibere et edere ut viueret libro 3 ipsa
immoderata ciborum conuarietate nasti
Titilante gula et ad fruendum plura
quam natura proturbante
Secundum poetas
Claudianus in b(e)l(l)o gildonico hoc sti
llicet et hinc abluunt copia
merces Marcialis cocus libro primo
Cesta quid semper ?? vide ? de cesta
Iuuenalis de implicatione viciorum qualis est
homo ? parcens ibidem de cesta Chamite
dings impono qui fame refectus dapibus
non sis ita plenus ut nil apponi queat
amplius cesto refectus plus semipleno
pleno nunquam nigere ventri Longum
possit sed quantum possit alenda Vo[illegible]
rauda quod natura sed nil vtriusque Et
citra plenum subsistit famor visus
sic eos potens ??? ratione refrenes
potuisses sed non potes sumat honori
vel oneri potus bibe parcus non
tenulentus plenus accusat stercus
quam vina tenuisset Ebrius Seh
Homo secundum philosophos
Aristoteles primo politicorum homo natura
ciuile animal est hominibus enim proprium est sensum
mali et boni iusti et iniusti similium
habere Sicud enim perfectum et optimum animalium
bestia est homo sic separatum a lege et iusticia
pessimum est omnium Seuissima enim
iniusticia est habens arma homo autem non
habens arma nascitur prudencia et virtute
Idem 1° de animalibus Nobilissimum et

altissimum et apud nos notius et magis
finitum animal est homo ibidem sicud omnia
metalla et omnia frustra argenti et
auri ad aurum ??? manifestatur
Ita disponitur omne aliud manifestatur
ad hominem comparatur Partes corporis hominis
create sunt et posite secundum creationem totaliter
Hermes Trismegistus deus hominem co
fecit ex animo corporis 1 · ex eterna et i mor
tali natura ut animal ita conformatum vtriusque ori
gini sue satisfaciat sumat mutari possit
et ornare celestia colere ac gubernare
terrena Apuleius de deo Socratis intra
perpetuum animal sunt homines ??? immu
nia disciplinae omnibus erroribus et
peculiaribus dampnacione sterilibus
scelenibus et propre cotelsa mansuetudine
generis sui In mage effeminaretur ut
possit videri in terris ??? al potius
Macrobius primo super sompno Scipionis
homo solus racione meruit prestare ceteris
alibus quia que sub pena sunt co
?? quasi suscipiendi difficultate a superis
recessenunt nec vllum dicorum corporum
aliqua sui parte meruerunt Richildis
conite sortiti sunt homo racione corruerint
Seneca libro homo communiter naturalis sunt
enim homo imperitum animal et sunt magna
sapiencia rerum si conscribere Idem
dicetur ?? nunc morosius nunc arte recta
dum animal quam homo Idem epistula 22 si
homines more mutuum proculis intentum
et cupiditatibus intra ad ipsos felicem
immediis tempestatibus placidum conspi
cere loca hominis videntem et ex quo
deos notitie dicere res ipsa aor est
altior est sibi hinc in quo est cor
pusculum positum huius ipse diuina descendit
Vide super celum celestia Tullius de
amicicia Sensu enim amisso sit ??
quam natus non esset homo
Secundum poetas
Ouidius in metamorfoseos os homini
sublime dedit celumque videre iussit
et erectos ad sidera tollere vultus
Claudianus quid vitem ??? polo

Ouid. l. 1° meth. Pronaque cum spectent animalia cetera terram
Os homini sublime dedit celumque tueri
Jussit et erectos ad sidera tollere vultus

qui consumit alterum excepisse hominum caput
pecudis si more perirent Vo in de q
li o 3 diuinum hominum genus in terris similiter
surgit ab ortu unus est cuius rerum pater
est unus cuncta ministrat ille dedit
febo radios dedit et cornua lune ille
homines et terris dedit et sidera celo hic
clausit melius animos celsa sede petitos
Mortales igitur cunctos edidit nobile germen
Quid genus et proauos
strepitis si primordia vestra auctorem
deum spectes nullus degener extet
Nisi vitiis peiora souens proprium deserat
ortum

Honestum honestas secundum philosophos

Iuxta presentes Aristoteles primo rethorice
honestum est quod cum sit propter se eligibile
et laudabile est aut quod bonum cum
delectabile est quia bonum est Tullius
in paradoxis si quid rectum sit et honestum
et cum virtute id bonum solum dicitur et quod rectum et
honestum cum virtute hoc solum opinor
bonum Seneca epistola 44 Vita non est
imperfectum sed honesta est ubicumque sit bonum
unus tuta est Idem in 2 de declaratione
omnia honesta opera voluntas in
choat occasio perficit vide supra amicus

Idem poetas

Ipsius de ponto ouidius quod cor spectat
primus hic quod sit honestum est tu forma
status si cadit quod fides Nec facile in
venies multis milibus unum virtutem
pretium qui putat esse suum Ipse decor
facti facit si premia desunt Nec mora
et gratus premiet esse premium Nil nisi
quod prodest carum est detrahe metum spem
fructus audies neo petendus erit
Est reditus iam quisque suos et si
quod sit utile sollicitus computat articulis
Sponte sua debitas offi tibi innat

Honor secundum philosophos

Iuxta reuerentia Aristoteles libro 8 ethicorum
capitulo ultimo est bonificatur honor retribu
to libro 20 magnorum moralium capitulo
primo a virtute honor sit magis suis

peruersos facit 2o rethorice capitulo 16 iuuenes
amatores sunt honoris maxime autem
amatores victorie Ibidem 3o capitulo 16
oz bonos honorari secundum 3o politicorum
6 honores diuinis propatius capitulo A
Vitruuius ponit nobiles et diuites
Valerius maximus libro 2o ariopagitis
atheniensibus bonos ciues corona decorandi
primo consuetudinem introduxit duobus
olee quercus ramulis clarorum preclaris
hec cingendo caput probabiliter sunt insti
tutum Nam virtutis uberrimum alimentum vale 2
tum est onos Aristoteles honor est magis
in honorante quam in honorato Idem
1o methaphysice scientes quorum finis ad usum
vero sunt honorabiliores sunt illis quorum
sunt ad usum Tullius primo tusculanarum
honor alit artes omnes quod inflammantur ad
studia glorie que melior in homine natura
quam dicendorum qui scrutatus ad honores
inuadens consuadens quod arbitratur Appu
leyus de dogmate platonis Iusticie distributio
est ut bonus quisque natura et industria
hominibus preferatur et officiis pessimi
omnes careant hec dignitatis Ibidem
ille iustus in conseruando et defendendo
est modus et qui frustrator honorum est
malorum subiugator ut semper in ciuitate
emaneat omnibus que sint prospera et
subita sunt cum suis auctoribus inoa

Idem poetas

Marcialis roma libro undecimo capitulo 2o quis
omnis magnum deum magnum queris Boecius
capitulo 3o sollicitudo quantus est parat alis
positarum honor Persius metro ultimo
Contentum modicis vivet sublimius Grec
Matheus vindocinensis de hystoria thobie
si gratis honor amans mittat honori
Si delectet honos omnes ad iacet exist
esse fructus honoris ornum Lucanus iusto
relatione gaudet hore fides Idem in po
etria cocruat cupidus in scientiis
hor Jacobus burnetanus te vinete tuus
mille plebeis honore Richardus ad
quis honore capit Idem et de honore
hic ars gere qui capit ipse si
est hor 1 trans ars qui feceris ipse

Humilitas secundum philosophos

Infra superbum superbia prudenciaque decor
felicia viciorum et virtutum humilitas incedit
gressum mediocri oracionisque parte erigit et
semper moderatur gaudio vultum. Spernere mundum
spernere sese, spernere se sperni, quattuor hec
bona sunt. Sedulius libro 3 novi
testamenti Disce quibus supplicibus et presumptuosi
bus aula celestis regni pateat possit
aperiri. Ut deus et doctor mirabilis
omnibus inquit Celsior est humilis
tectis quam potencior illis. Omni quietus
subiectus erit se secum morem. Demissa
cervice gerit. Velud iste videtur probus
Et monstrat puerum consiste primum sed
ingenium teneri secteris et etatis. Vo
amus sed mente nihil quia mollior etas
Nil pompe mortalis amat non ambit
honorem nec tesupma timet. Infra
quidem prima sola tamen sit proxima celo
celo chenis eternum vergens altum
petit alta quam urgit. Infimorque gradus
quo vult descendit surgit. Certe humiles
dominus de stercore tollit egenum. Et facit
egregios inter residere tyrannos. Et
contra tumidum pugna vincet rebellem
precipitem celo sub tartara misit abire
Gerannus comicus super Iuvenalem humi
litas est contrarium superbie condicionibus et
condicionis voluntaria et honesta incli
nacio mentis. Item humilitas est regina
virtutum, moris viciorum magistrum magistre
et firmissimum testimonium morum vigilancia
superbie mesure intelligencia custodia virtutum,
limen virtutis. Hoffmond in simultati con
stans ardor religionis libertas in periculis
et modus omnibus perfectum invictum. Pro deo
doctrina tacita magnorum exemplum honeste
vite appetitus etc. Vide in theologia de

Iactancia secundum philosophos

Seneca libro primo de ira: Immunda pro
na sunt que sine fundamento crevere
Idem de forma vite: non altiori te in
ponas ne statim tibi ostendenti cade
re sit. Vegetius libro 3 de re militari
Interdum inepta rusticitas plura pro
mittit et credit se scire que nescit. Cas
siodorus libro 7 epistola sed ignorat homines
incedere presumpto nec post submodo re
digi cum licencia visa sunt consistere indisci
plinatos ex ceteris. Iactator quo elacione et
sui gloriam appetit aut lucrum si grandia gl
fingit ea quibus est laus et felicitas
qui non causa lucri se se fingit medicum
vel divinatorem vel sapientem. Seneca
epistola 6: Iactancie tenuis nimis latum
et aspectu hominum secretum vocat turbat
quisquis otio suo aliqua se lacaz compo
sint non est ante agendum hoc homines
delectantur sed tu ipse tecum loquaris.
Et italianus de oratoris institucione libro
de viciosa iactancia super comparandum
non modo fastidium sed plerumque odium
facit nichil enim aliquid sublimis et etiam
tum et impaciens superioris. Ideoque sub
mittentes et subiectos se libenter
alendum quia hoc sic facit tamquam
maiores videamur et quociens emulacio
succedit humanitas at qui se supra
modum extollit ac despicit traditur
nec tam se acterem quam ceteros facere
minores humiliores qui nec credendo vo
lunt nec enim tenendo pre videntur superiores.
Seneca non tibi ascribas quod non es sed
quod es nec aliorum quod sis videri velis

Item poetice de eadem

Unus vana superborum vacuat iactancia
mentem. Gaufredus in poetria ad sanctum
patrem ait, te finge minorem. Et de te
pietum tu nec se tollas in abyssum
Innuas deos nec super ethera ponas
Unicat opus virtutum minuit iactancia
famam. Oracius in poetria quid feret
dignum tanto promissor hyata. Parturient
montes nascetur ridiculus mus. Pamper
thenicus ne re tuum iactas aliorum
deceptor propinquum. Ne volucrum synodo
nuda cathinet avis ymperfecit de
te tua non sed nostra aliena. Pro hui
festivos stercorat illa vios. Ovidius vage
quod non es non esse velis quod es hoc esse fatearis

Ieiunium

Cassiodorus libro 3 epistola 10. Invalidus est siquidem nunc ieiunus defensor nec animum instruit audacia cum viri sunt corporis robore destituti. Idem libro 10 epistola 1. Ieiunus tamen solet contempnere ut suam necessitatem possit complere. Idem epistola 12. Ipsi nam non potest sinare ieiunus stomachus dum quod debet semper presumit armatum.

Dicta poetarum

Lucanus libro 3. Nescit plebes ieiuna timere. Oratius in epistolis. Ieiunus stomachus raro vulgaria temnit. Richardus de predicatione. Nimpe ieiunus venter leviter subitam tandem sit ad iram. Marcialis eciam libro undecimo. Quid sat est ieiunia laudat qui ieiunus prandia magna facit. Ovidius vix nec non sole sat quod ieiunus parcia. Ieiunus venter raro corpore dulces libenter. Cum sed ieiunus tunc sim depositis vinis etc.

Infernus dicta philosophorum

Tullius libro invectivarum in Catilinam libro 2. Ut aliqua in vita formido improbis esset imposita apud inferos antiqui supplicia esse voluerunt. Seneca de consolatione ad Marciam. Cogita nullis defunctum malis affici. Illa que nobis inferos faciunt terribiles fabula est. Vide infra tartarum.

Dicta poetarum

Alexandreidos libro 10. Sic se conformat natura eiusque scema ut qui deliquerit lenibus levioribus ille subiaceat penis et qui graviora reatu excessit gravius graviorem sentiat ignem. Claudianus in raptu Proserpine. Ille ego Saturni proles cui machina rerum servit et in medium tendit per inane potestas. Amisisti ne diem? Sunt altera nobis sidera sunt orbes alii lumenque videbis purius Elisiumque magis mirabere solem cultoresque pios. Illic preciosior etas aurea progenies habitat semperque tenemus quod superi meruere semel. Nec mollia desunt prata tibi Zephyris illic melioribus afflant perpetui flores quos nec tua protulit Ethna. Est eciam lucis arbor predives opacis fulgentes viridi ramos curvata metallo. Hec tibi sacra dabitur fortunatumque tenebis autumpnum et fulvis semper ditabere pomis. Infra de inferni regina. Sub tua purpurei venient vestigia reges deposito luxu turba cum paupere mixti. Omnia mors equat. Tu dampnatura nocentes, tu requiem latura piis. Te iudice sontes improba cogentur vite peccata fateri. Accipe Lethe subgiciunt partas sit fatum quodcumque voles. Hoc fatus ovantes exhortatur equos et Tartara mitior intrat. Conveniunt anime quantas violentior auster discutit arboribus frondes aut nubibus ymbres colligit aut frangit fluctus aut torquet arenas. Cunctaque prodigiis stipantur Tartara cunctis. Insignem visura nurum. Mox Pluto ipse serenus ingreditur facili passus mollescere risu dissimilisque sui. Dites in ...cantibus igneis. Assurgit Flegeton flagrantibus hispida rivis barba madet totoque fluunt incendia vultu. Infra deus imo inferni. Pallida letatur regio gentesque sepulte luxuriant epulisque vacant genialibus umbre grata coronati peragunt convivia manes. Rumpunt insoliti tenebrosa silencia cantus. Sedantur gemitus. Erebi se sponte relaxat squalor et eternam patitur rarescere noctem. Urna nec incerta versat Minoia sortes verbera nulla sonant nulloque frementia luctu impia dilatis respirant Tartara penis. Non rota suspensum preceps Ixiona torquet non aqua Tantaleis subducitur invida labris. Subditur infra oblite scelerum formidatique timoris Eumenides cratera parant et vina feroci crine bibunt flexisque minis iam lene canentes extendunt socias ad pocula plena cerastes et festas alio succendunt lumine tedas. Concludit infra tunc Acherontis mutato gurgite fontes lacte novo tumuisse

fervent federis quod virente cachico dulci
bibant undisse lyeo etc.

Infirmitas 2a in phos

Ovidius libro 2o de remedijs Infirma
culpa pusilla notat Idem de ponto non
est in medico semper relevetur ut eger arte
tolus attende ad medicum ptemque eger
ens ut toor nimius ta pusilla notat
pud infra medicum medicina

Ingenium

Infra usus fuit ... Salustius
in Kathellis ubi intenderis ingenium
valet Tulius libro 3 de oratore non est
tanta in rebus obscuritas ut eas non
penitus acri vir ingenio cernat si modo
aspexerit Idem libro 3 rethorice nove
ta 9 Ingenij bonitas sepe imitatur
doctrinam Seneca libro 2 epistola 2 aliud lectio
in genium Idem de tranquillitate ani
male tradent coacta ingenia Ibidem
non magnum sine mixtura dementie
fuit Hugo in dyascalicon ingenium
ana ... ubi innatum in moderato
labore retunditur alias recludit et ... ut
acuit ... Idem in compendio phie
in phemio quid bonitate ingenij
feci per ... quod ... eo quod amplius
in maioris veritatibus lucem amittit
Idem ... in ... ab ingenio
et ... esse debet Comentator dicebat
ta fere ... retare rem in ...
prientia Ignorantia loyce et ... in
genij ... Seneca 3 ... stu
de denique ut ingeniosi videaris Ibidem
8 hoc est bonum ingenium 2m vi ...
elige ... et fuge ...

Secundum poetas de eadem

Esopus fabula ... Ingenium vires
superat ... ... in poeta
plenius amicitias ingeniosa ...
Idem ... ingenium ... usus
Ovidius libro 1 tristium addit quod inge
nium longa rubigine lesum torpet
et e multo quod fuit ante ... ferti
lis assiduus si non renovatur aratro Nil
nisi cum spinis gramen habebit ager

spe qui longo steterit male cedit Et ...
carcerubus missus ... ibi equus
... in temeram talem ... distat
si qua dum ... et vocabit equus
Idem de arte libro 2o Ingenium sepe mala
movit Idem 6 methamorfoseos grande dolor
ingenium e ... venit sollertia rebus
Ravit equum in video ... ...
phas ... ... notusse dubiis ...
honesti ... et humanas ... eo
pa ... ut ... ... rem
remotas Ingeniosa vias paulatim
explorat egestas Ut quod artes pariat
sollertia nutrit usus

Immunitas 2a in phos

Aristoteles 2o rethorice ca 6 ... immunitatie
est ira Tulius libro x ... quo ... bus
inimicitia est ira ulciscendi tempus obser
vans Idem in vectivis contra salustium
... qualis sit ... ... Seneca libro 3o
epistola quanta ... ... alienum facit ...
... Idem libro de remedijs fortuitorum
quod ad ... ... si ampla ...
... quibus ... ... quod
... ... Idem in ... cum ...
non ... ... cito reddit Ibidem de ...
... ...
est ... qui ... ... quibus
similem ... ...
... ... offendit Ibidem
... est ... que ... caret
... de 9 libro 3 ... ... pestis e
efficacior ad nocendum ... familiaris ...
Bertrandus in ... ca 8 ... ...
gladio ... ...
hiis ... capitalem ... positus
est Ibidem hiis ... capitalem ...
oculum tuum ... custode ... habes
... ...
... cogitata ... ... cogitat
... ... Idem ... ...
non est locus tibi ... ... ad
tempus Idem ... hominem ... quibus
si non potest ... ... obesse Va
lerius maximus libro 8 tytulo ...
rei ... Flaminius ubi suffragijs

dampnatus esset proclamavit se innocentem opprimi Qui in valerius vidit Nil fra-
inter esse nocens ve an d noxius prete-
ndo pereret qua violencia reliquas urbes
ad usurio donavit Unumquemque eundem
dum precio possidentium reddidit crexit
victoria quam in ipsa victoria perdidit vide
supra discordia bellum contencio Iusta lis
iurgium rixa sedicio lis

Pedum poetas de eodem

Nacio quamvis sublimitas non inveniens potes sub
ditus esto Annihilat quas in corpus ...
vitat Corpus res animas ... ad predictos
fert iniuria consul ornate canne

Iniuria

Infra contumelia obprobrium Iniusticia lede
offende calumpnia Salustius in catelinis
Nulli mortalium In iniurie sue parue videt
Idem ne nimium in summis sullorum more
molesti ac ubi ... declamacione 8
contumelia similitas facilius intelligit
dignitas summis Seneca libro 10 epistola 6 circa
et iusticia et iniuria constant Idem libro
6 epistola 2 iniuriarum remedium est oblivio
Idem de moribus iniuriarum memoria te
nax est Idem 7 de preceptis multis minatur
qui uni facit iniuriam Cecilius libro 30
in hoc iniusticie summa consistit ut non facias
alteri quod tibi ipse ab alto pati noles
Cassiodorus libro x epistola 21 detestabilis
omnis iniuria Idem libro epistola x 3 quamvis
siquid dolet iniuria que contigit in spacium
et si inde provenit dolus unde credebatur
auxilium provenire 6to thorum In iniuriam
sustinere simile est Primo elencorum In
iuriam pati melius est quam alteri
nocere 7to ethicorum nullus ipse per se
ipsi iniuriam facit Ibo secundo de ... Inse
licior et infelicior est iniurie illator
quam iniurie acceptor

Pedum poetas de eadem

Ovidius de arte libro 3o ... ...
iniuria sustinet ignes Prosper quod sibi quisque
nolit fieri non inferat ulli Esopus quod
tibi tu non vis fieri non feceris ulli Sed
facias alteri quod optas ipse tibi Auctor
astrolabii quod tibi tu non vis non feceris
ulli Qui ni fieri tibi vis hoc quod fac alteris
Montenanus Seneca hostili fictimus

atribus cunctis Ingratitudo secundum philosophos
Seneca de moribus inmemoria beneficiorum fra-
gilis est In iniuriarum autem tenax Seneca
primo de beneficiis inter plurima maxima quam vicia
multa est frequentius quam ingratitudo
animi Ibidem libro 50 cuncta sunt quam
ingratorum Ingratus est qui se beneficia acce-
pisse negat Ingratus qui dissimulat in
gratus qui non reddit ingratissimus qui
oblitus est Idem epistola xi Si ingra-
tudinem vitare volueris beneficia non dab
ita ne apud alium pereant apud te pereb
rit vide valerium libro 7 titulo de ingrati
tudine Pedum poetas de eadem
Nacio quamvis sublimitas noli superbire dico
tibi filii intrinsece evardebit qui te primus ipse
malus Auctor de moribus medicorum
Ingratos homines iusta supplicia reddit
Inquisicio investigacio consideracio
Aristoteles 20 methaphisice necesse investigare
volentibus prius dubitare primo ethicorum
cap 10 disciplinati est intantum certitudinem
inquirere secundum unumquodque genus inquantum
natura rei recipit Ibidem cap x certitudinem non
oportet in omnibus similiter exquirere sed in sin
gulis secundum subiectam materiam et intantum in
quantum proprium est doctrine libro 30 studio
suo singula indicat recte etiam singulis
verum ei apparet primo elencorum investigare
fabule est addit Terencius in tantis
nichil tam difficile quin quaerendo investi
gari possit Tullius libro 3 de oratore
non est tanta in rebus obscuritas ut
eam non penitus acri vir ingenio
cernat si modo aspexerit Idem in horten-
sio indago rerum tam maximarum tam
etiam occultissimarum est oblectatorium Seneca
in prohemio declamacionum sepe cogitanti
quaerenti non comparet aliud agenti presto
est Cassiodorus libro 10 epistola 9 sicut
siquid rerum oriunde colligimus que
incognitum desiderantibus abscondit si suis
vestigiis perquiratur

Ingratitudo secundum philosophos
Cum temeritas interroga et ... ...
Macrobius libro 30 saturnalium ...

qui vult esse amenus consultor eq meto
get que sp metogato salia visa et
que sit in sedula computatione dedisse
gaudet eum consiliis tu provocare addocet
vad suad in me in pscd quia nemo
vult late quod dedicit thasonne si stia
qui labore acquisivit pancas illa
familiaris et plurimis sit incognita
ut de astronomia vel dyaletica vetus quod similibus
Que cum viderit conspicere fructu laboris
tam adepta adipiscatur occasionem publi
candi quod didicit sine ostentationis
nota qui caret qui se non ingerit sed
invitatus ut proferat

Decem poetas decach

Gamfredus in po. speculacio prima non
desinit nec plene afficiatur ante archa
na dei cum perquirere quid sit

Instructio vel informacio ...

Supra dicte doctrina ... Instrue
preceptis animum ne discere cesses Nam
sine doctrina vita est quasi mortis ymago
... Commoda multa feres sin autem sp
neris illud Non me doctorem sed te
... Nec pudeat que nescieris
te velle doceri Virgilius in bucolicis
dia sepe quibus mandavimus ordea sulcis
Infelix lolium steriles quod nascuntur avene
Ovidius libro methamorfoseos phas est
et ab hoste doceri etc.

Inferens seu instructio amplius ... poes

Alexandro ... marcedo
puer arma capessere clam virtutis hos
tem per matrem quod modo id posse ...
ad verte ... Consultor ...
contempne ...
similes ... iacere precepit ...
qui pluralibus ... Intermittit ...
... sunt ... amplius ...
...

cognacionis alti Nam si vel loquar
auffice petunia mores non afferre solet
Etenim intercecra spe nostra modo
separe nostro nil est corruptius. i.
vilius isto ... copia ditat que virtus ...
quod proferat ... redimat
prie quod conferat illi Et genus et
fortuna virtus non quit ...
...
Nobilitas sola est qui moribus ...
ornat ...
...

nec te terruerit minus si mollire illos
videris instantes super que te. Sive post in
arma sequendus sis pacem primus etiam victo
possessor relaxes frenos. Sic tuus emineat
vigor affatus que tuorum et feroces animos
dum puta martis. Hic equus opponitur
equus hic ensibus ensis. Hic clipeus clipeis
hic obruta casside cassis. Vix ipse liceat vic
tis victori offerre triumphum. Tunc nec
mirarit pietas tradentibus urbem vel
si restituit portas si frigidus urbes. The
zaurus aperiri plus donativa manipulis
vel fratris vel socius tuus. Pluribus tradendo
et corde timentibus ego muneris insidias
olim gaza que reclusa vinge animos domus
animi que impone liquore. Hec egere medi
cina potest medicina mederi. Sic in opi di
ves largus medere avaro. Atque si forte
animo tuo non respondeat. copia si de
sit vel minima actus non minuatur
amor nec desit copia mentis. Ablute
pollicitis promissa que tempore solve. Omnia
enim mores confert irritat avaros ac
cultet virum geminis. Auget, subicit hoste
et cetera. Ibi vide. Subdit cetera quod mo
neat te non ut emolliat mitis. Pudica
luxuries nec fortia pectora frangat.
Ac ne ipsis moribus amor lacebrosus et nimie
gaudius qui bacho venerique vacat qui
cetera subdidit. Subiugata venisti perire. Li
bera vacantis libertas animi veneris fla
grante camino. Ac nec est mitius
ipsas et bella movent. Impar et siva
de tonis vale spe populis. Ebrietas
frigidos enervat. Hec duo mores par
ta voluptate sit eis coppule voluntas
qui leges homini et mundi mederentur ab
erraris. Dirigat ego omnes studio celebrata
populorum atque. Iniusta parte teneretur ab alto
celica que super te tibi tras astra
relinquit. Nec desit pietas pudor et teneri
tas recti. Dominos rimare apices vel fru
stare laus mansuesce regatque legibus in
fida similiter vel tamaliter et non nimis
argue fontes prudentiam differ donec
pertusserit ira. Nec meminisse velis odii
pro vilia si fit ipsos etiam contendas
in secula mori. Atque ita dicente vigi
li bibit ante magistrorum ille liberis

sacris bibulas acomodat aures. Vocibus
quorum me conducit singula et ille celle saluberrima
in forme monitor vel apples vocatis aliquando
mundum subimit irrigua fecundis imbribus
arens. Et thalamo cordis mores in
pregnit honestas. Hec ille puta galterus
in allexandreidos.

Intellectus in intelligere

Poetes in exhortacionibus 7 de magnum
est in terrena bonum in tellectus in humano
corpore. Solon Intellectum fac ducem. Prosperitas
de bona fortuna quadruplex est melius
sanitatem et intellectum nisi deus. Vide supra
anima. Infra mens.

Intencio

Iusta voluntas Cassiodorus libro quarto epistola
de ... actus generalis precipue est. Dulcius
libro 2o Rethorice veteris capitulo 3 quo animo
quid quisque faciat non quo casu veteri
ad ut rem pertinet. Idem libro 2o rethorice
capitulo x voluntatem in omnibus rebus spec
tare convenit que consulto facto non sunt ca
sundi esse non est. Item ff. ti ad legem corde
siccariis in maleficiis voluntas specta
tor non exitus.

Secundum poetas de eadem

Ovidius de ponto ut desint vires tam
est laudanda voluntas. Iuvenalis li
tertio satiarum has pati penas peccandi
sola voluntas. Nam scelus intra se ta
citum qui cogitat ullum facti crimen
habet cum si conata peregit. Exponens ro
gula opum debetur grata menti. Nam opi
num mens bona reddit opus. Nemo
licet possit nisi vult prodesse mereretur. Nam
prodesse potest hostis ob esse putas contra
pagus quoque capit homines intencio iudicat illos

Insolencia 2m philosophos

Seneca libro 12 epistola 2a Dinac insolentia
dant nichil aliud insolentia quam species
magnitudinis.

Invidia quod et ne micesis dicitur et livor vel zelus 2m philosophos

Aristoteles 2o rethoricorum capitulo de nemesari est
tristari de eo qui videtur indigne bona agere
libro 8 Invidia est tristicia super boni

accione apparencie bonorum omnia similes
Invidebunt quidem tales qui sunt aliqui
similes alicui videntur Ibidem amatores honoris
magis invidiosi sunt quam non amatores
honoris et opinati sapientes sunt emulatores
honoris in sapiencia Idem libro rethoricorum Invi
dia est tristicia in apparenti utilitate ali
terius Tullius libro 2o de oratore laudi
atque glorie maxime invideri solet Invidet
invident homines maxime paribus et
inferioribus invidetur sepe et vehementer
et eo magis si intollerabiliter se iactant
et equalitatem condicionis sue et prestancia
dignitatis aut fortune sue transcendunt Ibidem
plerique sunt invidi quia hoc genus est
vicium Ibidem invident prestanti florenti
que fortune nichil enim animo minuatur eciam
excellens opinione fortuna cum laboribus
et miseriis permixta videatur Idem libro
3o philippicarum Nemo alterius qui sue confidit
virtuti invidet Quintilianus declama
cione 12 quo non penetrat livor ...
quod ... scabie malignitatis clarissimum
est Seneca libro 12 epistola ... Nemo
... eorum que in republica ... quos
vincat sed a quibus vincatur aspicit Et
illis non tam iocundum est multos post se vi
dere quam grave est aliquem

Idem declamacione ad paulum
... et inimica est semper alienis prosperitatibus
invidia Idem de tranquillitate animi alit livorem
in se ipso in hora et omnis ... cupiunt quod
se permovere non prestare Idem de brevitate vite
Invictus ... invidia ... longe
po... Idem proverbiis invidia est
dolor animi quo ... commodis Boecius
de disciplina scolarium ... quid advenit
... indiscrecio ... non
... est ... consultum Cassiodorus libro
1o ... quid ... invidia dicitur ... vitas
non putat Idem libro 6 epistola 12 maiori
cura tractanda sunt dum invidia plus
timetur / libro 10 epistola 12a prosperitatibus quidem
proxima est indubitanter invidia
Ibidem Invidia ... vin
citur contencione semper angelorum apostoles in
... Invidia itaque generat
... quod est ... reprobabilium
viciorum et ... Invidia generat detractorem

Detraccio odium odium generat inimiciciam In
imicicia ... repugnancia ...
bellum bellum vero legem destruit ...
et est genus ... destruit totum corpus
Tullius libro 4 de questionibus tusculanis Invidia
est egritudo propter alterius res secundas que
nichil noceant invidenti Seneca libro 2o
de beneficiis Omnibus et importunus malum
est invidia que nos inquietat dum
comparat hec mihi contulit plus illi nunc
Idem de moribus ... tempore
... fuge quam dimitti invidiam.
Ibidem si vos ... tibi ... multos; Idem ... melius torque
bis invidos quam ... et glorie fruendo
Ibidem ... invidi ... oculos in
omnibus civibus et de omni felicitatibus
torquentur Nam quot sunt felicium
gaudia tot invidorum gemitus Salustius
in ... et sunt ... vicii invident ...
... invident liberi et innocentes ...
... qui ... Socr...
... vel invidi oculos et aures ...
... ut de omni hominum successione
torquentur torquentur

Dicta poetarum de eodem

Seneca tragedus in ... furens capitulo 3o Invi
dia ... ac ...
regum est posse ab invidia pati Ovidius
libro sine titulo vel libro ... pasci
in vivis livor post fata quiescit ...
... que tuetur honor Idem
de remediis libro 1o Summa petit livor
perflant altissima venti Summa petunt
dextra fulmina missa Iovis Idem de
ponto libro ... non livor addit Idem
de ponto livor ... mores non
... in altos ...
... Lucanus libro x ...
... invidi laudi
Iuvenalis libro x quosdam precipitat subiecta
potencie magne invidie Marcialis
... epigrammaton esse quod dicta
... vivis ... negatur et sua ...
... lector amat ... sunt ... invidie
nimirum ... mores proferunt antiquos

sit et illa nomis Idem libro iudicii
invidus invisor vicinus emine gaudet
et semel invisu tertius quatuor capit
Idem invidie flamas qua laboras excitata
cuncti omnibus insinuat
Pamphillus oia
non cessat carpere livor eadem mathiag
impetere. Fastinat invidie spiritus omne
bonum. Invidia est odium aliene felicitatis
Oracius epistolarum invidus
alterius rebus macrescit optimis. Ovidius
de arte libro 1o fertilior
seges est alienis semper in agris vicinumque
pecus grandius uber habet.
Claudianus in libro 2o nam cum lucescere
plus est nec nocuisse deos. Idem
Rabiem livoris acerbi nulla potest placare
quies. Iuvenalis maiorque videtur
vicina seges

Ypocrisis secundum philosophos

Tulius primo de officiis totius iniusticie
nulla est capitalior quam illorum qui
maxime fallunt dum agunt ut boni
viri videantur. Idem libro 2o Omnia
ficta celerit tamquam flosculi decidunt
nec quidquam simulatum potest esse
diuturnum. Idem libro 3o omnes aliud
agentes et aliud simulantes perfidi sunt
et malitiosi. Nullum ergo eorum factum
utile potest esse cum sit vicijs inquinatum
Idem libro de amicitia cum in rebus simulatio vitiosa
est tollit iudicium veri. Seneca
de clementia Nemo potest diu ficta personam
ferre cito in naturam suam recidunt
quibus veritas non subest que autem
ex solido nascuntur ope in melius procedunt
Idem epistola 2o quedam vitia
ad modum morbi nimpato lenociniis
sunt. Nunc autem periculosissima ad
simulata sanitate subsistunt Ecclesiastes
Sapientia malus vir cum bonum se
simulat tunc pessimus est.

Secundum poetas de eodem

Oracius in poetria numquam te fallant
animi sub vulpe latentes. Persius
Pelliculam veterem retines si fronte
politus astutam vapido servas sub pectore vulpem

tamen est ypocrita totus. Idem sub sacre
tincta matre sub simplici veste sit mod
frans insidie metus inhoneste. Idem
tam rapido sua sub pectore vulpem
Prudentius de conflictu viciorum latitat
lupus ore cruento lacteola metitur
ove sub vene molli. Pamphilus
quam difficile est nosse veraci quando
philosophos sepe sub agnina latet intus
pelle licaon. Sub quod bathone pyro
perfidus ipse vio. Idem mala malus fuit
quod lupo vitasse lupanear quam sub ovis
specie dissimulasse lupo

Ira secundum philosophos

Athenaus in hanc(?) ca 8 pueri inter
se quam plerumque noxius iras gerere.
Baluscinus in beatus que apud alios
iracundia dicitur ea dumpro superbia atque
audacitas appellatur. Tulius libro 3o
tusculanarum quomodo numquam sapiens irascitur
libro 4 ira est libido puniendi eum
qui videatur lesisse iniuria. Cum que perturbatus
et concitatus sit cohibere non potest
nec quo loco vult insistere libro 2o
de oratore habet et voluntatem nocendi
iracundia. Seneca libro 1o de ira Ira
in temeritate prona est et periculum dum
inferre non vult timet libro 2o numquam
iracundia admittenda est aliquando simulanda
michil facit magis iracundos quam educatio
mollis et blanda maximum
remedium ire mora est quod enim gloriosus
quam iram in amicitia commutare
libro 3o cetera vicia impellunt animos
ira precipitat. Cum que affectus nimius
offenditur. libro 3 epistola 8 Medicina
ira conquerunt in se ipsum. Iuvenalis iracundus
potius furor est ~~ubi cum potestate habitat~~
~~iracundia~~ Idem imprimis fuit
iuxta est ubi cum potestate habitat iracundia
libro 19 epistola 8 iracundi hominis iracundia
ius est. Stacius est facinus consilium putat
Idem de forma vite ad iram sis tardus
Ecclesiastes libro 4 debita ira
3o sunt affectiones qui hoc in odium faciora
agunt ira movens animos cupiditas
et libido. Hesper epigramma secundum ita
irascenti sua ira videtur in iusta esse

ab omni indignatione cito redeundum est
ad mansuetudinis lenitatem. Nam primus
motus in omnibus facile oriri potest
cui non aliter ignoscitur. Fulgentius
libro 2o. Sola ira sermonem etiam aliquem
sapientibus subripit omne sapientia integre
morum suorum quamvis fruatur virtute animi
veritatis. Omnis sapiens furore suo
in corde celat. Cassiodorus libro 3o
epistola 7. Indignatio coeca furor iniustus
plerumque precipitat libro 2o. Iracundia
coercenda libro x epistola 10. Quippe nimis
est quod velat irata sermocinantes
iusta non sentiunt quamdiu commoti
in vindictam feruntur. Iram tyrannicam
non tenemus libro 6 epistola 9. Iracundia
diu latens in furorem declaratur libro 10
Vince iram. Vince libro 11o quoniam
nascitur qui contra potestatem commonetur
libro 12 epistola 7. Quia pretiosum est pati
iudicem irrationabiliter iratum et in
de fortunis tuis decernere quem te constat
contumeliis irritasse. Valerius libro 9
titulo de ira. Semiramis Assyriorum
regina cum ei circa cultum capitis sui
occupate nunciatum esset Babilonem
defecisse alteram partem crinium adhuc
soluta protinus ad eam expugnandam
cucurrit nec prius decorem capillorum
in ordinem tantum ordinem urbem
in potestatem redegit. Quo circa statua
est in Babilone 10 posita quo ad
ulcionem exigendam celeriter precipiti
tetendit. Cassiodorus libro de anima.
Ira procul absit cum qua nihil consulitur
nihil recte si potest locus fieri. Tullius de tusculanis questionibus
libro quarto et de divinacione libro
2o. Quarto. Ex libro iracundie vel sit
vel dicitur non prius initium est quam si prese-
nencia apparuerit iniuria. Animi
sumpsit. Aristoteles 2o rethoricorum. Sit ira
appetitus cum tristicia punicionis
apparentis propter apparentem parvipensionem
eorum que in ipsum aut in ipsius ali-
qua non convenit. Ira autem magis est

assione et ducatorum vel regum fide-
lium irritabilem iram ne sinas moliris
convenit. Tullius in oratione pro Marcello
iracundia inimica est consiliis et victorie
insolentes atque superbi est. Idem libro
x de questionibus tusculanis. Ira est libido pu-
niendi eius qui videatur fecisse iniuriam.
Macrobius in saturnalibus ira que
brevis furor est non potest unum continuare
sermonem inloquendo. Boecius de disciplina scolarium
quo minus possis iram eo magis ab ira
punieris. Aristoteles primo elenchorum homines
irati et conturbati minus disputare possunt.
Tullius Seneca (?) irasci quam placandum est
Iram autem opprimere non possum.

Sentencia poetarum de eodem

Virgilius primo eneidos furor iraque mentem
precipitant. Horacius epistolarum ira furor
brevis est. Animum rege qui nisi paret
imperat hunc frenis hunc tu compesce
cathenis. Ovidius sine titulo animi
vindicta dolorem quamvis. Infirmus
animat illa manus. Idem libro
3o de arte o quam timeat ira nimis sunt
pagione dentes. Idem de ponto qua non
obstet tanti cesaris ira addit similiter.
Penis asperiora meis facerem ne
inflammeris si forte consilia genuit.
Nam plus victor eris si cum ratione
loqueris. Seneca tragedias in Hercule furente
capitulo 3o arma non servat modum nec
temperari facile nec reprimi potest stricti ensis
ira. Idem in Thieste ira cum magnis
agitata causis gravem rumpit gignit
quod bellum. Idem in Ypolito capitulo 2o
furor cogit sequi peiora. Sit Senecis
impetum capitulo 1 quid sinat in ausum
feruidus precepts furor. Ovidius Remediis capitulo x
Ammonitus est victum regere non posse sine
pectore capitulo 1 dabit ira vices. Inve-
nalis capitulo 3o ira que tegitur nocet capitulo
primo quamvis ira regum semper est. Lucanus libro
x truncat frenicos et mortifrales
animos libro 1 furiosorum fremitabus
quod ira laxat. Ovidius epistolarum epistola 3
vince animos iramque tuam qui cetera vincis

epla 1ma Plendo diffinidus ira Idem
libro 1o sine tylo 3 incipit de deis
spaciosum tempus in iram Sepe simultates
ira nota facit libro 2o cadit ira me
tu libro 3 de arte ptinet ad faciem
rabidos compescere mores. Candi
da pax homines trux decet ira feras
Ora timet ira ingrescunt sanguine
venae lumina gorgoneo saevius igne
micant Idem quosdam potentes in
ira subitet ignes libro primo de reme
diis Qui non fuerit in esse est contin
cede furori Idem libro 3 tristium cao
6 quo quisque a or est magis est
placabilis irae Et faciles motus mens
generosa capit ep̄l 3 amicus trahit sedi
tiosas ira mala Primo methamor
foss Sena cupidinis ira libro 3
saciat ira potentem libro 7to dissasti
consilii perit ira o modum Claudianus
in bello duo hebi quam timidas delatum
minas Plia motum superbis quam solet
ira eget Clomnibus Gamfredus impo
ira genuis flamme mir ut furor adepo
sale trahens ortum cor et intima pe
nerat tractho Ira odium generat Clau
dianus p2 de bello magno luna torquens
lo lbi ad collicolis sinuato pectore fort
Idem bibat quam in sexta secrum ipam
lesura Ionem Omnibus inter
hectora pariiidem magnum in quam achil
lem Ira capitalis erat ne ultima
confugeret mors Statius achilleydos
19 ad capulum ma9 redijt ac simul
ingens Impulit ad rubor tacente
gemitus deos Brunellus ira quid
ospediat dum non discernit in igne
plurima dispensat propiciatio quidam
~~Iudicium s[eu] iudices contra plures~~
Tulius de legibus libro 2o quid mag
strenuus quam possit distinere magistratu
Idem libro 2o de oratore plura multo
homines iudicant odio aut amore
aut cupiditate aut iracundia aut
dolore aut leticia aut spe aut
timore aut errore aut aliqua
permotione mentis quam veritate aut prescripto
aut iuris norma aliqua aut
formula aut legibus Quintilianus
libro declamationum declamatione 2
Nos id ingratum legis quam amoribus
unus accepimus Hec sunt quisque dolori
index sit et assidue sceleris causa
se resellant Re cum declamationum ulli
te animum si indice favor efficiat Sed
in prouis ad puniendum spectat qui accu
sator iudicat Ibidem fatetur facinus qui iu
dicium fugit Ptolomeus in centilo
quio cao 2 benivolentia et male
volentia hominum in iudiciis orta
faciunt Cassiodorus libro 1o ep̄l 3
Specialis ira persuasor est innocens
iudex Excessus tunc fiunt in sor
midine cum tendunt iudicibus
displicere lio 3o ep̄l 21 tamdiu
iudex dicitur quamdiu iustus putatur Epla
39 in umbrat fama pubicam
in consule tenacitatis obscuritas libro
x ep̄l 10 arma abellica consuetudine
distabit si prium littigia finiente
Epla 28 dignus est inter alios sepa
ri decenter qui nimio usus est legi
time questionis impone libro 6
ep̄l x Est nimium magnum et sin
gulare ptem in se iudices non acci
pere ubi sunt qui multa dare co
tepunt epla 12 Prima est equitas
aspe pssiles inchoare ne timeat
emulos quod neqiunt similiter repire
Nullas enim in se culpas timet
reus quas hic respuerit cognitore
Ibidem suos actus nullus dampnat
in altero quia ira est hominum animum
ne iuncta primis vindicare quam se
cognomine ad nesisse lio 8 ep̄l 1X
reles decet esse adulitos viros iude
infra annis epla 17 gloria regni
est repisse iudices cogmistos amat
iudices nesciunt quam delinquunt
Nam vendunt aliena crimina sua
facere esse pcta lio 9 ep̄l 9 Ipa
enim est vera securitas que de nulla
iudicis iniquitate formidat

libro 10 epl 6 Cum iustitia committitur
malis moribus non gaudet Alioquin
in efficax est ab homine corrigere quod
agnoscitur non habere Vide infra timi
ditas epla 19 illa sunt vel iudicia
ubi nemini ... sunt ulla timiditas
libro 11 epla 33 non est suspicionis
metus ubi non est iudex venalis
auditus libro 12 epla ... preclosum
est pati iudicem ... iratum
et in ... fortunis tuis decernere
quem te cognoscat ... irritasse

Secundum poetas de eodem

Oratius odarum libro 4o quotiens
bonus atque fidus iudex honestum
pretulit utili reiecit alto dona ...
nocentum vultu obstantes katervas
explicuit victor sua ... epistolarum
libro 1o epla ... iudicis offitium ut
res ita tempora rerum querere ...
dea ca ... qui statuit aliquid parte
inaudita altera equum licet statuerit
non equus fuit Claudianus libro 10
... captivo polluto iudice leges
... equum iudicat Idem foro te
para Idem esto animi forti ... dap
natus iniquo ... dum gaudet
sub iniquo iudice ... vel ...
dum gaudet qui iudice gaudet iniquo
Idem iudex ... sub iniquo teste
rogato Statius qualis erit iudex
tales erunt ... Si malus
est dux sit pluribus malus Mon
tenalius in ... clevi Iudex qui
premit scelerum ... magister ...
est ... qui vero negligit hostis Galterus
in alexandri libro 1o Si lis ...
te iudice ... libram Iudicem non
flectat amor nec ... palpent
nec moveat stabilem ...
iudicem Idem libro 8 censor in
quis ... surda pauperis ...
et fovet in iustum corruptus ...
tum Petronius quid faciunt leges
ubi sola pecunia regnat aut ubi paupertas

vincere nulla potest Iam iudicum nichil est
nisi publica merces ... est pro ...
rem temperare quam in aliquam litem
descendere

Iudicis placiditas et facilitas

Iusta placiditas decet ... vir
tutibus senecior esto iudicio quam ...
vita quam vultu Cassiodorus libro
6 epla ... laudabile ut
plus bonus iudicem benignum faciat
et mansuetum Iudex ... plus
equali ... libro 19 epl
1 Iudicialia ... est ... bonis
... custodire

Secundum poetas de eodem

Claudianus libro 1o ... tranquilla
potestas quod violenta nequit mandata
... libro
8 ... amor ad
moribus ... regale
modestia ... Galterus 1o allexandri
... argue sontes

Secundum philosophos iudicanda causa

Tulius libro 1o de oratore co ...
male facit homines ... malos
... Quintilianus 10 declamationum ...
vel nos fallit opinio iudicis si non
tam ita evidentem ... in foro posse
putamus cui nulla ...
... iudicandorum ...
... cognoscit ... vide infra sig...

Secundum poetas de eodem

Ovidius epistolarum epl 19 optima
non ullo causa tuente perit Idem
de arte libro 2o ... qui ...
... causa sepe vice ...
agat ... Iniuria secundum philosophos
Iniuria ... Cassiodorus soliloquiorum
libro 2o ... voto iniuria ...
quod in causa ... non facias ...
... est ... que ... adimplet
... de iniquitate
in iustum est facere Tulius 3o de
officiis ca° ... quod ita iniuriam

est in meis gerere id sibi [illegible] id servandum
e quales si non fecit nisi in primum est Seneca
Sequanor Seneca nichil tibi melius quam
affines an meos de religione ac fide
agi scias ubicumque devitate tractari

Item poetas

Catho Que mandavi fuge Idem si tibi contin
gat aliquid promittere scis Salve libens
ne te faciat fecit vindicta tenaces esse
vide infra vane promittere

Iurgia Item philosophos

Seneca in 9 tercio [illegible] Cronica de migis
philosophorum [illegible] mutilem unius de sic scriptoribus
dicebat non obiurgare amicum
immo nec iniciam Seneca de forma vite
non in iurgia disceptationes que destendas

Item poetas de eodem

Ovidius libro de arte iurgia praecipue
vino stimulante caveto est nimium
facilis ad fera bella manus

Ius Item philosophos

Infra leges et pactum Clemens ius summum
saepe malicia est Tullius 3o rethoricorum
veteris capitulo 7 Quintum Ius consuetudinis
ductum videtur naturale quod ius est quod
nobis non opinio sed quedam innata vis
afferat ut religionem pietatem gratiam
vindicationem observanciam veritatem
Idem consuetudinis ius putatur
esse id quod voluntate omnium sine lege
vetustas comprobaverit Ibidem capitulo 9
consuetudinis ius est quod a lenit[?]
aut tertio aliud et et maius
facit usus ut religionem a sic corpor
quod corpus que aut diximus aut
perfectum maius sunt propter consue
tudinem videmus aut quod in morem
vetustas vulgi approbacionem perduxit
leges Ibidem ius est quod in eo scripto quod
populo propositum est ut observet continetur
Ibidem consuetudinis ius est id quod sine
lege equum aut legitimum sit si usitatum est
Ysidorus [illegible] capitulo 3o ius
civile est equitas constituta hys
qui eiusdem sunt civitatis ad res suas

ob[ti]nendas Cassiodorus libro 3o
epistola 11 magna pubbica [illegible] sunt carissima
sunt humane vite solacia iusticie
auxilia potentum Seneca libro 7 epistola 39
ia vere vita hominum est que iuris ordine
continetur Nam beluarum ritus est sub
casu vivere que dum rapiendi am
bitu feruntur in propria temeritate succum
bunt Item poetas de eodem
Ch omtenams in lyrica clerici qui ma
fallent nequimur pacem ferre

Iusticia equitas iniustitia veritas

Aristoteles quod ethicorum 5 capitulo 1o preclarissima
virtutum videtur esse iusticia et neque hespe
rus neque lucifer ita admirabilis
Idem capitulo in iustitia est brevis item quod
iustus dicitur operativus item electionem iusti
ibidem non est iusticia ad seipsum Ibidem
capitulo 6 Iusti hoc quidem naturale hoc autem
legale naturale est quod ubique habet eandem
potenciam et non videri vel non vel legale
aut quod ex principio quidem nichil differt
Ibidem Iniustum pati non vo[lun]tarie ibi
ponit quatuor Idem magnorum moralium
libro 1o Arduus est iustum quod secundum naturam
est [illegible] quod secundum legem Idem iniustum
pati ledi est Ibidem libro 1o iusticia
c in lesione lesio autem in privatione
bonorum Idem 5o rethoricorum capitulo 13
Iusticia est virtus per quam que sua sunt
singuli habent ut lex Iniusticia autem
per quam aliena non ut lex Idem capitulo
17 Iustum honestum Ibidem Iniusticia
facta est ledere voluntate preter legem Ibidem
de maiore alio declarare iustum facere
est Idem libro 2o Non sit ira ad iustum
Ibidem iniustum pati ire factum est
Item in arbitrium anxie laborari in iusta
pacientibus Politicorum libro 1o sicut perfectum
perfectum optimum omnium animalium est homo
hoc separatum a lege et iusticia pessimum
omnium Ibidem sevissima est iniusticia

hiis arma. Ibidem iustum violentum
non est. Ibidem 20 sine iusticia impossibile est
inhabitare civitatem. Policraticus libro 20 Comica
cionem virtutem dicimus iusticiam cui
necessarium est omnes alias assequi. Ibidem
cao penultimo iustam querentes inveniunt
quere libro 7to quod iustum est equale vi
esse libro 6 sed querunt iustum et quod equale
qui maiore sunt perimentes aut n
ueniant libro 1 iustus inutilis neque propter
afortunam neque propter fortunam. Secundo thomas
in iusticiam facere non esse in deo quia
in iustitia facere est quod sponte nocere
sed sponte nocere non est in deo. Secundo thomas
Iustum est non sed in genere sed iusticia quod
quo trahitur quod contrarium non est possibile in
principiis. Cronica de ingressu philosophorum cao de
a pluribus a pluribus iusticiam dicit esse virtutem
anime distributivam digni. Valerius
in katellinorum labore at iusticia res
publica trestit. Seneca de moribus
vel anor de forma honeste vite quod
tibi iusticia nisi non tacita conventio
in adiutorium multorum inventa
Quando est iusticia nisi non constituto sed
lege divina et vinculum societatis humane
cuius pars iusticiam sectari desideras
time deum prius et ama ut ameris
adeo. Amabis deum si eum in hoc imi
taberis ut velis omnibus prodesse vel
lis ob nocere et tunc te iustum viri ap
pellabunt et diligent. Sicque non iustum
appellaberis. Iustus aut res non solum ut
no nocebis sed et nocentem prohibebis.
Vegecius libro 30 de beata vita numquam
potest esse stultus qui iustus sed neque sapiens
qui sunt in iustus. Idem libro x in
hac iusticia summa consistit ut non
facias alteri quod tu ipse ab alio pati nolis.
Ro libro 10 de consolatione iusticie obtemperare summa
libertas est. Cassiodorus libro 3o epistolarum
iusta sequentur. Ibidem nescit partes respicere
qui veram cogitat equitatem. Ibidem
ac iniquitate iusticie qua mundus letatur.
Idem libro x sfinentes iusta non sentiunt
quia dum commoti animo videtur sentire
rerum ipsa non regnent. Idem libro 7to
epistola cxta Theodoricus rex aut p

equitate servanda et nobis patrum confe
dici cui etiam obedire. Idem libro xi epistola 8
quoque non distinctam iusticia non putatur.
libro 9 epistola 10 vim ledit observata iusticia.
Ibidem epistola 17 Omnia decet subtractione mo
deram nec prius dici iusta que nimia sit.
Idem epistola 20 Intelligimus de copia
iusticie copiam cunctorum evenire libro 11
epistola 2a Iusticia omnes clarificat
quos sui participatione sublimat omni
laude decoratur qui iustus dicatur. Ibidem
Iusticiam numquam diligunt qui frequenter prelia
tractant. Item libro de anima et corpore
pena vel iniquitas iusticie nimium absit
est. Ariston libro in statu sectorum desiderium
iusticie generat iusticiam. Iusticia generat
confidenciam. Confidencia largitatem largi
tas familiaritatem. Famulare. Familiaritas
amicitiam. Amicitia gaudium et inimicitie
per hec sequuntur sunt omnia instituta
et leges hominibus constituta. Idem 3o
topicorum si omnes essent iusti nichil esset
utilis fortitudo sed si omnes essent
fortes ad hunc iusticia esset utilis et
ergo melior est iusticia quam fortitudo.
Tullius 10 de officiis Iusticia est virtutis
splendor maximus splendor ex quo boni
denominantur. Idem 10 Rethorice Iusticia
est habitus animi qui utilitate servata sua
cuique tribuens dignitatem. Idem 20
de officiis tanta est iusticie virtus ut
nec ille qui maleficio scelere pascuntur
sine particula eius possit vivere possit
et principes latronum nisi equaliter predas
dispertiant aut interficiuntur a sociis aut
relinquntur. Ibidem nemo iustus esse
potest qui mortem aut dolorem vel egres
tatem timet aut ea que sunt hiis contraria
equitati tum potest. Ibidem libro 30 Iusticia
est omnium domina et regina virtutum. Ibidem
Id quod aut iustissimum est iusticie
mercedem non querere. Seneca de copia
verborum Iusticia hec non nostra constitucio
est sed lex divina et vinculum societatis
humane. Iusticia ergo qui sectari desideras

timebit deum primo et amabit ut ait
adeo quod hoc ipsum imitabitur ut velit omnibus prodesse nulli obesse testimonium non dicat quod veritati reddere Macrobius super sompnio Scipionis. Rex et omnium actionum plenarum inspectes advertit in omni sermone dicto institucione proposito instructionis omnis iusticie amorem sine quo non solum regnum sed neque exiguus hominum cetus nec domus quidem pena constabit.

Idem in poetis

Katho illud stude agere quod iustum est. Mantuanus gens sine iusticia sine remige navis in undis etc.

Iuvenis iuventus iuvenilis et iuvenilitas secundum philosophos

Aristoteles rethorice libro 2 capitulo 16 per totum. Iuvenes sunt concupiscentivi et quales faciunt quecunque concupiscunt. Item iuvenes sunt sectatores corporalium concupiscentiarum que circa venerea. Item iuvenes faciles permutabiles sunt et cito saciabiles ad concupiscentiam et vehementer quod concupiscunt et celeriter desistunt. Item acute sunt voluntates iuvenum. Item iuvenes sunt amatores honoris maxime amatores sunt victorie. Excellenciam enim concupiscit iuventus victoria autem excellencia quedam et ambo hec magis quam pecuniarum. Item iuvenes minime sunt amatores pecuniarum propterea quod nondum indigenciam experti sunt. Item iuvenes non sunt maligni moris propterea quod nondum viderunt malitias neque [illegible]. Item iuvenes sunt faciles creditivi propterea quod non diu multum decepti sunt. Item iuvenes bone spei sunt propterea quod nondum in multis repulsam passi sunt. Vivunt enim plurima spei. Spes enim est futuri, memoria autem preteriti. Iuvenibus autem quod quidem futurum multum preteritum autem breve. Item iuvenes seductibiles sunt. Sperant enim faciliter. Item iuvenes viriliores sunt. Audaces enim et bone spei etc. Item iuvenes verecundi sunt. Item iuvenes magnanimi sunt animi. Non enim humiliati sunt sed necessitatum inexperti sunt et magnificant seipsos in magnis. Magnanimitas autem est eius que bone spei. Item iuvenes plus diligunt honesta quam conferencia. Item iuvenes sunt amatores amicorum et amica et amatores sodalium magis quam aliorum etatum quia gaudent in convivendo. Item iuvenes valde omnia agunt, amant enim valde. Item iuvenes omnia putant scire et affirmant. Item iuvenes iniuriati sunt quia omnes bonos meliores arbitrantur. Sua enim innocencia proximos mensurant, quare indigna pati existimant ipsos. Item iuvenes sunt amatores risus propterea quod eutrapeli. Item iuvenes quidem viles et ingrati, senes autem grati et formidoli. Item ethicorum libro primo differt nichil iuvenis secundum etatem aut secundum morem iuvenilem etc. vide supra etas. Libro [illegible] quid iuvenem [illegible] nullus [illegible] vituperabilis. Libro 6 iuvenes non fiunt prudentes, causa autem quia singularium est prudencia que fit ex cognita experiencia. Iuvenis enim expertus non est. Multitudo enim temporis facit experienciam. Libro 8 iuvenes amici cito, senes non. Pollicraticus libro 1 apud natum quidem est parum in iuvenibus, prudenciam autem in senibus esse.

Item in poetis et cetera

Pamphilus gaudia spes amat et ludicra iuventus. Statius Achilleidos [illegible] irrevocata iuventus letitia iuvenum, frons decet tristis senem. Iuvenalis [illegible] tamen iuvenes mutatur tota [illegible]. Iuvenalis [illegible] avaricia [illegible] inbent. Fallit enim vicium specie virtutis et umbra cum sit triste habitu nec dubie tamquam frugi laudatur avarus tamquam parcus homo. Oratius in arte poetica multa tulit fecitque puer sudavit et alsit abstinuit venere et vino. Imberbis iuvenis tandem custode remoto gaudet equis canibusque et aprici gramine campi etc. vide infra senectus.

vagus volo sine sem unicam pu[..] mori hic oblivisci hec mutant et illa Seqni del ca[..]

Labor Iusta occid sup tua di lignitaa Salustius in katilinis ubi labor ac iustitia res publica creverunt reges magni bello domiti Nationes fere et ingentes populi vi subacti sunt Kartago emula romani imperii a stirpe interit cuncta maria terreque patebant Idem vigilando agendo bene consulendo omnia prospera cedunt et ubi ignavie atque se tordie te dedis nequaquam deos im plores natti in festi et sunt Fulgencius mitologiarum libro 3o sepe dilicata consuetudo laboriosos fecit primo dicendum epi Cassiodorus libro 1o epistola 13 laborem quippe non refugit qui victus gloriam concupiscit epistola 30 Natura siquidem hu mana sicut diuturnis laboribus instruitur ita poca torpencia fatuatur libro 2o epistola 22 Omnimus labor sibi ven dicat quod in proptea viro preter invenire nobilitatis 38 epistola labores reddunt homines fortiores ut institutos

Secundum poetas

Ovidius de ponto at pinto fructus adest iustissima causa laborum Et sata cum multo fenore reddit ager Ovi dius Absque labore gravi viro munera magna dabuntur Statius et est plenus utilitate labor Galterus libro 1o al lexandri vincit cuncta labor pau per hemitus non sine sudore plectatur scandit arbor Nec sine labore mar cia palma datur Iacobus Lunedum Ietus labor assiduus premia digna gerit Virgilius in georgicis labor omnia vin cit Improbus et duris urgens in rebus egestas Ovidius 2o de arte Dum vires annique sinunt tollerare labores Iam venit tacito curva senecta pede Ventiet memores iam tunc estote se necte Sic nimium tempus nobis abibit in eres Idem 1 methamorfoseos ffor

mice primum genus est pacienque laboris questi tenorum Idem in deponto solle tes innat ipse favor minuit que labo rem cumque tristes suo pectore fiet opus Pamphillus providet et tribuit deus et labor omnia nobis perficit ab seque deo nullus in orbe labor Hec go deus mei nunc custos que laboris Idem in probus intereodum dubios labor goposit actus magnaque sepius commoda tollit meris Idem quis nisi nietis in opus sua seminat madet a cine Et mercedo gravi ginior esse solet Lucalus nec labor ertuleus nec cesaris ira mo nebit Sane nos gloria lema via mo net Cona vagus Oracius amat nisi sunt quieta labori

Laus secundum philosophos

Aristoteles libro 1o magnorum moralium libralis est laudabilis Idem lauda biles sunt prudentes laus virtus est 2o rethoricorum caput 9 laudare putur adula cio est Seneca libro 18 epistola 2a magnificum est a laudato viro laude digna 38 merentem laudare iusticia Idem detrac cum lite amici quibus non nimis laudatum blandienorum et potius sigues plus in in se ipso assensum est Idem de moribus Neminem cito laudamus nemi nem cito accusamus Ne dedisti via socio nuus Rerum effectus exhibicione operis declarat Cassiodorus libro 1o epistola 2a quod magis quaeritur quod ibi invenisse laudem testimonia ubi gloria non potest esse suspecta epistola 3a certe solent virtutes cum premiis vestigium libro x epistola 1o per se ipsum opus suum laudet actorem epistola 31 prudens frequenter non respicit hominum magna se nouit esse laudandum alioquin ubi fama tollitur si corpus uita in hominibus restant libro 9 epistola 22 Magnus venudie sti mulus est laus premia divilis non pacium impares quos gaudiis auctores libro 2o epistola Ubia glosa duris gravia sunt proxima si claudi

Aristoteles 2o rethorice sic est laus sermo
elucidans magnitudinem virtutis et virtutes
Tulius philipp pa(r)io quid mortali ob
stuporem prope humanitate t(ame)n non senciat
Sic libidinosi et avari laudis gustum
non senciunt Seneca de remedijs malis de
plice laudare est Idem epistola 76 quid
letaris quod ab hijs hominibus laudatus
ob quos ipse laudare non potes laudacio
aliquid affert exhortacionis presertim in ipsis
audientibus et adolescencium animos
stimulat Idem libro de qua(t)uor virtuti
bus parce lauda parcius vitupera
Ovidius de quo li(bro) 1o prosa 6 qui falso lauda(n)
(tur) sibi ipse necesse est ut laudibus erubes
cat que si multa acquisita sint quid
tum sapientes adiacerint conscientie qui bonum
non populari rumore sed conscientie veritate
metitur Athenaeus maxillas coram hoc
aliquem laudare petulans est ne id magis
causa assentandi videatur Valerius
libro 3o prius religio est conscientia virtutis
nulla privata laudacione indiget

Dictum poetarum

Ovidius de ponto excitat auditor
animum alis studium laudata que virtus
crescit et immensum gloria calcar habet
Marcialis certum libro vindictam vituperat
subito qui laudat alibi nimium credo de
cus laudari a turpibus hermes sed nec
laudari ab optima credo decus Iste
mio nec laudi ob nimium clero Sacre
tus altius laudes moderatas dict
laude Sed propias nemo si sapit ipse
refert Oracius in epistolarum qualis
quicunque aspicere moras in curiae
aliena tibi pecca pudore katho
cum te aliquis laudet iudex tuus
esse memento plus aliis de te Ovidius
in methamorfoseos laudari parcum est
nisi ut laudetur et ipse Oracius epistolarum
tu recte vivis si curas esse quod audis Se
vere ne cui plus de te tibi credas
Avicedalus laus plus quam vera quam
dat hostis est

Leticia secundum philosophos

Ecclesiasticus sapiencia decreta de magis
phylosophorum Trias questus quid faciens

homo letatur Lactans agit Socrates in
exhortacionibus ca(pitul)o 2o letare quidam
in bonis contingentibus neque tristare
mediocriter in actibus malis presertim ad
malos in nullo mala Aristoteles po(st)
rethorice 2a ca(pitul)o 2o quecunque prima leti
ficatur et sperantes et memorantes in
in plurimis Tullius libro x quibus
tristes eorum vita est effectio animi in
leticia qua in dolore continuacio Idem
libro de senectute conscientia bene acte vite
multorumque benefactorum recordacio iocun
dissima est Cassiodorus libro 9 epistolarum
6 naturalis siquidem cura est dare leticiam
libro 11 epistolarum 18 publicum gaudium est inter
tristes nolle gaudere et humanitatis re
fugit consorcium qui dolorem non sequitur alie
num Hugo de sancto victore in didascali
con leticia animos reparat

Leticia secundum philosophos

Oracius epistolarum 19 oderunt hylarem
tristem tristes quod remissum Ovidius
libro 1o de arte vina parant animos
faciuntque caloribus aptos cura fugit
multo diluitur que mero Tunc veniunt
risus tunc pauper cornua sumit Tunc
dolor omnis ruga frontis abit Se(ne)ca
tragedie in ercule furente ca(pitul)o 2o dum
fata sinunt vivite leti properat cursu vita
citato volucrique die rota preci
pitis vertitur anni Facetus mente quod
leta decoratur florida vita Sed pertris
ticia fit cito quisque miser Richar
dus de permutacione impiorum Leccor
omnis homo perquam mendum licet
Ovidius sed de arte mens est apta
capi tunc cum leticia rerum Et seges
in pinguem luxuriatur humo pectora
dum non sunt acta dolore patent
Blanda tunc subit arte Ve
nus Idem de ponto tu modo
fac timeas et que tibi leta videntur
dum loqueris si constringi posse putat
Gaufredus in po(etria) sicut solares habe
doctoris in illis /Casibus in letis

sit peiora cunctis Brunellus casibus
in lectis quam sit vicina ruina lectis lapsis
utos nemo vitare potest.

Lex secundum philosophos

Boetius in collocutionibus ca° 2° ob
tria legibus Aristoteles primo rethoricorum ca° 10
videtur quod legislatoris non secundum partes
sed de futuris et universalibus est. Ibidem in legibus
est salus civitatis. 18 ca° prima facere
preter legem malicia est et ingratitudo.
Primo politicorum ca° x lex instrumentum
est. libro 1 ca° 3 lex enim quidam ordo
est et legislacionem oportet bonam ordinacionem
esse. Ibidem lex accipit quod in plus et sic
quecumque sit et statuit id utitur tamen non
ignorat legislator quod contra legem sua peccatum
accidat sed in omnibus uniformiter tenetur.
Nichilominus lex est recta que attendit id
quod in pluribus accidit. Primo elencorum lex est
e primo plurimum. Tullius 2° rethoricorum
nove ca° x lege hominum est quod illud
iussu populi sanccitum est. Idem de legibus
legem bonam a mala nulla alia nisi
nature norma dividere possumus non solum
et iusta non dividuntur sed omnia omnia honesta
et turpia. Idem de officiis libro 1°
ca° 13 qui parti civium in legem et particularem
rem consulunt partem negligunt rem perniciosissimam
in civitate inducunt sedicionem atque
discordiam. Idem libro 1° questionibus tusculanis
consensus omnium gencium lex nature putanda
est. Ibidem libro 2° de natura deorum lex
est recta precepcio primi et depulsio. Seneca
libro decimo 6 to epistula 2a legem brevem oportet
esse quo facilius ab imperitis teneatur
velud emissa divinitus vox
sit iubeat non disputet. Valerius maximus
libro 1 titulo sapienter dicta aut
facta. Anacharsis leges araneorum telis
comparabat. Nam ut illa infirmiora
animalia retinent valenciora transmittunt. Ita
his pauperes et humiles constringi divites
et potentes non alligari et idem dictum ascribitur
Salomoni in de proprietatibus vite philosophorum.
Salomon dicebat leges similes
similes esse in illas si quid inciderit
humile et debile sustinent. Si vero quidquam

residerit ire. Secundum poetas de eodem
Potente legem sibi ipse tulerit Gualterus
in allexandreidos libro 1° cum semel optinuit vi
ciorum mos in aula potestatis. Avaricie quoque
sola inceperit omnes virtutum species sponte
moderamine iuris erit in facinus nec
leges iniqua curat. Contra vagos lex data
asinino ne quis bibat sine vino.

Secundum philosophos de eodem
Cassiodorus x epistula 2a 1 epistula quintuplici
contra leges admitti iniusta concertacione
dampnatur libro 9 epistula 17 iustissime
sanccimus leges ut bonis appareat sic claudantur
malis moribus aditus.

Regale pactum secundum philosophos

Primo rethoricorum ca° ultimo pactum est
lex specialis et secundum partem. Ibidem lex
pactum secundum quod est. Ibidem pactum legem
destruit. Tullius 2° rethoricorum veteris
ca° [illegible]. Pactum est quod inter quos convenit
ita iustum putatur ut iure prestare dicatur.
ca° 9 pactum est quod inter aliquos convenit.

Liber libri secundum philosophos

Seneca libro 1° epistula 2a distrahit librorum
multitudo itaque cum legere non possis
quantum habueris satis est habere quantum legas.
Idem de tranquillitate animi onerat discentem
turba librorum non instruit multo
sacius paucis te auctoribus tradere
quam errare per multos. Boetius de disciplina
scolarium librorum copiam [illegible] tue
[illegible] ut cum opus fuit eam
consulas nec omne eius credas animi
est ingenium sed inventis uti et intacta
inveniendo. Stultum est in quantitate
auctoribus omne considerare sed primo est
credendum donec videatur quid sentiat.
Cassiodorus libro 3° epistula 11 edificatur
liber locum non relinquunt in muris.

Secundum poetas de eodem
Parvo libros lege quos legeris memento
commendes temporum par nec in videre
sine me liber ibis in urbem. Contra
vagos [illegible] a quibus crebro qui [illegible]
desine sine libro. Vel ut in bellis

vir in ermis et absque libellis Clia
est inimicus sumus ingenio sit acutus

Libertas secundum philosophos

Iusta sermonis Eccles. secundo rethoricorum capitulo
secundo eligentibus vincis ducem, eportius
imperatorem Stezastor datum, cavalla
corporis cum alia differuisset dixit eis
fabulam quod equus optinebat pratum solus
Adveniente autem cervo et corrumpente pas-
cua volens primum cervum interrogavit
hominem si posset cum ipso primum cervum
ille autem ait si accipit frenum et ipse
ascendit super eum hominis lanceam cum
concessisset autem et ascendisset pro ut
primum ipse servivit iam homini sic ita
autem et nos ait videte ne volentes
adversarios idem patiamini cum equo
Tulius libro 2 rethorice nove liber is
est qui est in nullius qui nullis cupidini-
bus servit et solutus in sua potestate est
Idem de amicicia Nam pestis ad libertatem
fuit ut de in libro 9 philippicarum pro liber-
tate vite periculum declinandum est
Quintilianus in declamacionum genus
servitutis est coacta libertas Seneca
epistola plerique servus est ut tibi contingat
vera libertas Cassiodorus libro 8 epistola
18 liber non potest ne dici qui probatur
ab noxius Tullius libro quarto de re publica 67
Ab tempore nostre ac summe libertatis
est Tulius in paradoxis antiquis sapientes
liberos esse omnes stultos servos Ibi-
dem Verum est enim ab eruditissimis
viris nisi sapientem liberum esse neminem
Quid enim est libertas vivendi ut velis
quis igitur vivit ut vult nisi qui recta
sequitur qui gaudet officio cui vi-
vendi via considerata atque provisa
est qui legibus quidem non propter metum
paret sed sequitur atque colit id quod salu-
tare maxime iudicat qui nichil
dicit, facit, cogitat denique nisi libenter
ac libere cuius omnia consilia res que
omnes quas gerit ab ipso proficiscuntur
nec ulla res est que plus apud eum
polleat quam ipsius voluntas atque iudicium

Secundum poetas

Esopus salarii altius non sit qui servus
esse potest fabula 37 dicitur est liber. Ine-
dicans de inutere suo libertas praedulce
bonum bona cetera condit non bene pro toto
libertas venditur auro hoc celeste potest
orbis opes Gaufredus in poetria liber
quia is est vivus qui non est servus Atille
cum servus fuit ampli libertate fruetur
Claudianus in acri numquam liber-
tas gracior extat quam sub rege pio
Sylvester de nuptia carminis et anni
multa ducens lacrimis pro libertate tulit
Quolibet sibi salem gladio caput non ex-
posuit Oracius epistolarum capitulo 27 in
purpura melior quibus herbis palle-
bat donec vi in certamine longo frenum
implorant opes hominis et recepit
Sed postquam victor violans discessit
ab hoste non equitem dorso non
frenum depulit ore Sic qui pauperiem
veritus potiore metallis libertate caret
dum vellet in prelio atque serviet eterniim
qui parvo nesciat uti Idem in eodem
Est in rebus non ne rebus sub de alius
submittere canor ne Vide infra
servus servitus

Libido secundum philosophos

Iusta luxuria voluptas Tulius
libro 10 de oratore in summa libertate
in est luxuries Idem libro 3 de officiis
turpis magnum finem in venere libi-
dos Lactancius libro x de beata vita
libido aspectu maxime gravitatur Tulius
de senectute libidinosa enim et intemperans
adolescencia effetum corpus tradit se-
nectuti In paradoxis lapsa est libido
in se inclinata ignota

Secundum poetas

Boecius libro 3 metro 10 fallax ligat in
plures habens tenebras stringat libido
mentes

Licencia secundum philosophos

Cassiodorus libro 10 epistola 8 antiquis
semper legum ponderibus pressa est audacia
et dum meta tollitur in ponitur percaudi
licencia non placet libro x epistola 27

Hic incerta libertas hic ... ...

ab ruet quidem innocentia si laparet
audacia Secundum poetas
Sthenius dicitis omnes simus licentia
vide supra audacia

Litis litigantis secundum philosophos

Super discordia genera bellum nigra Pal
ladius de agricultura capitulo 6 dominum vel
colonus continua possidenti qui fundum aut
agrum suum locat dampnosus fuit et litibus
studet Cassiodorus libro x epistola 31 longa
questio litigantium non tantum auget pro
missa quam centuplicat Idem libro 11 epistola 9
Si quis litem vitare poterit dampnosa
sit litigia

Secundum poetas de eadem

Cum Stratho litem misit tanc tu quo
tibi grata iacta Idem libro minime ius
pater dum maxime crescit

Litterature et litterarum eruditio secundum philosophos

Infra plura studium sicut etc Plato in
prologo litterarum insipienti animo tamquam ta
bulis in suo corpore recepti sunt Tullius
de senibus tuis libro quinto quid est dulcius
ocio litterato Idem quid est gere non consisti
mentem non fructum sapientem eum qui
litteris nescit tu sapiat non sit in litte
ris tradit non vana Cassiodorus libro 20
epistola 33 glosa est scientia litterarum quia
quod primum est in homine mores
purgat quod secundum verborum gratiam subministrat
Ita utroque beneficio in ambo ornat
tacitos et quietos Idem libro 10 epistola
Desiderabilius est litterarum eruditio que
naturam laudabilem quominus reddit
ornatam etc Hugo super scriptum est doctrina
hic ponit papias littere sunt indices
rerum signa verborum quibus tanta est
vis ut dicta vel facta absentium sine
indicant dicit sine voce Idem littere
sunt prime in dictionibus constitutione et
ultime in eius resolutione Quare
eius inspicitur velut fundamentum
sicut cum fundamentum prius struitur
ut post ea paries erigatur sic prius littere
ordinentur ut ex eis dictiones
construantur Et sicut fundamentum firmum
et immutabile debet esse ita et hec que
sunt secundum pro hoc quod altum fundamentum
et ymma fundamentum stabile et immutabi
bile debet esse nec declinari seu variari
Ideo hec nullatenus declinatur Cum
esset homini incognita labores et homines
morerentur gestaque et genealogie et scientie
multiplicarentur et ita per oblivionem mor
tem hominum antiquorum patrum gesta
plurima digna memoria et philosophorum dicta
plurima laberentur et a posteris ignora
rentur Ideo secundum Ysidorum ethimologiarum
suarum littere sunt invente ut istis
quasi malleis memorie hec omnia con
sidarentur et in scriptis per ipsas litteras aliis
monentibus aliis succedentibus
gesta et dicta predicta perpetua manerent
et non solum propter hoc littere sunt in
vente sed per ipsas ipsa secreta cordium
absentibus hominibus panduntur et
ut per eas intelligent quod ore ad os
amico sufficienter exponere non valent

Secundum poetas de eodem

Instiamus mentis a oratione ibid est que
ymago vocis littera Stratho dixit plus
Idem filios erudire etc Unde in accetua
no Colsimus et eius consilium prius diste
filii tuas et unicus earum quia surcla
tu homo parum

Loqui loquacitatis secundum philosophos

Sermus Iuvenalis poete dicat lo
quacitas est continua et stulta verborum super
fluitas vicos lenitate apperiens ex
pressis sapientum et hec in cronica
de magistris philosophorum chilo lacedemonius
communis de sapientibus videbat duarum
lingue et pectum ingeniis Idem lingua
non preveniat intellectum Ibidem cleobolus
lindius de sapientibus consulebat diligere
magis audire quam loqui Ibidem ana
tarsis scitia interrogatus quid est
in hominibus bonum et malum lingua

[illegible] ... stultis sed ... [illegible] ... fuit ... [illegible] ... lingua [illegible]

inquid Seneca de moribus in hoc in
aibe ut libencius audias quam loquaris
omnibus frequencius vte quam lingua. Idem
in prouerbiis loquax nunquam nunquam quia tacet
nimis offendit. Auctor de forma vite Kar
simonie esto. **Secundum poetas**
Mathens vindocinensis in poetria lingua loquendo
retinenda refer climat edit. Cato cum bu
nectamus lingua loquax odium parit
et faciet tibi litem. Effrenam linguam
frangere bella solent. Pro linguas multi
iam perire. Auctor qui incipit astrolabium
copia verborum ubi non est copia sensus exco
stat errantem multiplicato viis. Plus valet
in lingua qui non est fortis in armis.
Nullus in hac puto plus meretur
Loqui oportune
Socrates in exhortacionibus duo tempora
loquendi tempora vel que pulchre nosti vel
que necesse est fari. Iustinus et omni solis
sermo prestat silencio medius non prestat
simile quod dicit Seneca de moribus
magna res est voci et silencium tempora
nescio. Idem in prouerbiis tene vocis
et silencii temperamentum. Tullius libro 1o
de oratore primo dicit incipium est non
in tempore nisi eciam est necessarium in Mattheus
libro 3o saciatur in prohemio nichil
tam congruum sapiencie quam locis et temporibus
aptare sermones
Secundum poetas
Facetus pauca loqui debet qui vult
urbanus haberi. Nec prorsus taceat nec
verba superflua fundat. Pamphillus
nec nimium taceas nec verba superflua
dicas. Petrus de multiplicatione viciorum
verba nocent aptis si non moderentur ab
eius. Cato quam nec mutus nec debet
esse loquax. Pamphilus Dulcet in
in ore fauus sed inde resultat oliua
et non sit totus sensus in ore tuus
Loqui premeditate secundum philosophos
Socrates in exhortacionibus quicquid dixeris
esto cogitata prius sinatur pelliciam cum lingua
nectere potuit. Chilo unus dixit
sapientibus linguam non preuenit
ministerium. Bias ne cito loquaris. Quia
amencia enim loqui qui prosunda prius suo
tradidit examini
Secundum poetas de eodem
Pamphillus videtur prius in sensu quod
specie videtur ut melius possis premeditata
loqui. Facetus Nec prorsus taceat
sed meditata ferat. Idem mente diu te
neat quod tractat ipse loqui. Mattheus
in poetria. Diminutas silencium medium
est vi et male commistat impetus.
Auctor qui incipit astrolabium pro
videt ante diu quid tu dicere posset.
Ut sapiens stultus in meditata p
fert. Cato vates qui hoc vult faui sunt
debet premeditari. Premeditata loquendo
sunt que sapienti. Pamphilus Semper sapiens
deliberet antequam loquatur
Loqui placide secundum philosophos
Socrates in exhortacionibus capitulo 20 Esto
quidem non suauis verba non. Facetus est
aut suauis salutare occurrentes facie
alloqui eos lepidus vnde [illegible]
dicebat tamen esse confidendum in equis
effrenem quam in verbo inpotens quo in
oppositum non. Valerius libro 2 pollicitus
Antigonum regem Theocrito tenui de
quo narrauerat quod ei par si oculus
esset accideret propter facetam ab eadem
dicens de se. Eumenes cum quasi preuideret
cum Antigonum in regiis solaciis ac
cum amicos ac spem pollicitabus quod
omnia clemencia regis petiturus esset
cum ad oculos eius veniret. Subdit
Impgle in dicat spem salutis cecat
ante antigonus vno orbatus oculo
et in porticu voluptas malediccionem
hinc precauit et cetera.
Secundum poetas de eodem
Lacto salutat libenter blande dicite
Ouidius libro 20 de arte asperitas
odium scit nam quod bella mouet. Esopus fa
bula dulcia perdula perurpi tepia

[illegible] ... precauenda lingua que ... prouidet ... examini

reddi verba plena odium lingua fide est fruit
Ovidius de mutatione nuptie vicius contra vir
lingwa eius placere solet Pamphilus Ileniciis
studiis si desint non desint verba benigna
Marcianus multos caros melliflua lingua parit
Galfridus unus mors et vita tenetur
in manibus lingue Richardus de prevaricatione nuptiarum Ysaac sermo bonus
gignit et gaudia mestis cordibus
infundit tristicia que levat sermo bonus
quasi vinum quod sera placet vel sermone
bono gravis esse solet

Non loqui mala de aliis aut turpia verba secundum philosophos

Chilo dicebat non maledicendum esse proximis
alioquin audiet quoque quibus tristetur Tullius
in rhetorica in salustio Sepe vidi quoniam
offendit animos auditorum eos qui aliena
flagicia aperte dixerunt quam eos qui ea
ipse fecerunt Pitandus tacitus infandorum
enumeratorum ne facias poetas quae nephas
est agere eadem neque fari bonum est sunt

Salomon ne mala loquaris Seneca in
proverbiis de moribus ne loquaris malum et eo
gaudeas Idem libro 19 epistola 8 ubicumque videris
omnia corrupta ibi et mores amico deesse
fuisse non erit dubium Idem de moribus
Turpia ne dixeris Sanlatum eundem
pudor prius desistit Aristoteles 1 politicorum
capitulo ultimo oportet de facili quid loquitur turpium
prius fiat etiam facere propter quod ut aiit
de forma vite Omnis turpibus abstinendo
quia licencia eorum imprudentiam nutrit
quibus vulgare zly zasii slawyne
nyeprzipayde

Secundum poetas de eodem

Ovidius libro 3o sine titulo cede mechi
nulla sunt crimina contra marito Flet quod
quibus audiat illa nuntiat Auctor qui
incipit astrolabi nolo vero doceas verbis
cineres amare Nasetus maxima justi
tia turpia verba loqui Montanus
turpia fructus corrumpunt sermo
res Richardus in dyo vernilis sermo
quidem Primus homines accendit ad iram
Peticia tibi virgula magna movet
mores quippe bonos corrumpit sermo nequam
Volunt artes arma triciam pat-

Discordare facit concordes scandala gignit
Sermo nequam malus quando mala sua vocat
Ovidius libro 3o quid iuvat ad sur-
dus si cantet plurima aures Polonicum
vulgare Rzecz trzecia wemilnye gozszy etc

Loqui est loqui ad quos secundum philosophos

Seneca libro 8 epistola 8 nulla nisi auditorio ydoneo
est Marcobius sermo salvatur in ipso
supra stimum video et sapientes tibi proficit
Cassiodorus libro 10 epistola 29 sunt quidem est
deberet nam colloqui cum peritis

Secundum poetas de eodem

Ovidius quid iuvat ad surdus si
cantet plurima aures

Lucra lucrari secundum philosophos

Ex cronica de nugis philosophorum Bias interro
gatus quid facit homo letatur lucratus
aut Aristoteles 8 ethicorum capitulo ultimo in
digencie autem est lucrum 3o ethicorum
capitulo 16 Seneca sunt lucro 7 politicorum
de quibus dissident omnes sunt lucra
et honor et thesauri in adelphis poenitens
in loco negligere autem interdum lucrum est
Cassiodorus libro 7 epistola 13 Ampliorum est eo
modum et feda negligentia lucra pecunie
libro 3o epistola 13 honesta sunt lucra per
que nemo leditur epistola 17 Item cum vero possunt
sumi lucrum dicere quod constat divina iudicia
non punire libro 12 epistola 13 pluria omnes
crudelitates est dimitti velle sed de congui
tate medici amicicie honesta lucra
horreamur dampnosa compendia

Secundum poetas

Ovidius libro de arte Credita non fulci
sit cum fenore reddita Cato 9 limitis
esse eo tempore lucrum quod detestatur honestas
sic solet dampna tenere plena lucra

Ludus secundum philosophos

Infra ocium requies 8 ethicorum videntur requies
et ludus in vita esse necessarium libro 11 capitulo 1
Requies assimilatur ludus Seneca
de forma vite castitatis metis serius
iocos ipsatos et sine dedecore dignitatis
ac verecundie Valerius libro 8 titulo 8
Scipio et Lelius Sceuola optime
pila lusisse traditur quia mens adhuc

dimicacionem simul forensibus ministeriis
fatigatus suffice solebat. Doctores tamen nostri
ps sepe observata sunt imposita a
iuvenibus erroribus suis ad primus scholis
laudantes alias ludens ab alapa densius
est. Aristoteles ultimo politicorum laborantes in
diget requie. Ludus autem gratia requiei
est. Tullius primo de officiis neque ita
composita sumus a natura ut ad ludum et iocum
facti videamur sed ad severitatem potius
ad studia maiora atque graviora. Ludo
et enim primus non omnem licenciam damus
ludendi sed eos ad honestas actiones
compellimus ut in ipso ioco aliquid
probi ingenii lumen luceat etc.

Secundum poetas

Ovidius libro 2o de arte Sit nunc laborandum
est sapientibus artibus uti magis opes
mores compescuisse suos. Sunt fiunt in
causa studioque apperiuntur in ipso. Vidi
quod pluribus vel ludos peccata inventa
patent. Ira subit deformem malum
lucrique cupido iurgia et rixae solli
citus quod dolor. Crimina dum resonat
clamoribus ether. Invocat iratus
quod sibi quisque deos. Nulla fides tabu
lis que non per vota petuntur. Et lac
rimis vidi sepe madere genas. Idem
inde vetula sonabat acutis per talia
me relinebat. Tolas dimittas dextros
quibus alliciuntur consimilitermodo milites de
quo super omnia maior. Carnis furor est
homines opponere sic sua sorti. Cum
scelus casus in talibus vorte inveniatur.
Unde invenitur pro homines quod ille vrat.
Sanctus amor ludi tamen irrefragabilis
ardor quid tibi cum nimis nimio plus etc.
vide quod pulcra bacho. Cato ludo alea
fuge. Iacobus bunditarum docta in se bacho
tapillos et meretrices. Infames sunt
et egenus erit. Sic talorum ludus
initiare me do. Nulla facturam fit in
guecas ludus quod persona tua perdere
possis. Virgilius in Eneida ludicium
alea prior. Tertio alea fuat tempus
Oratius primo. Sed tamen quicumque
firma ludo Alanus in philosophicis

prospectat et dictat talorum casibus vel simul
Alea sit vitat ne magis intret in opes
Hora vagus pro sector ludi sit ludus quod
commutatur dum ludos perdit proximus
ira subit. Item ludus longa mora so
cius probat et deus arta. Item omnis
modus ut passus hoc fecit in ludo
et assere. Item optimus est ludus cum
vigile ludit modus

Luxuria secundum philosophos

Ruptus amor incitamenta experiencia ad
luxuriam. Aristoteles certa parte problematum
corpus quod debet coire oportet intrinsecus
esse calidum et humidum discalcatio dis
siccat et infrigidat. Quare impossibile est non
calidos gonitibus pedibus spermatizare
sine difficili. Libro quarto problemate non
possumus plena coitura desiccata coire
problemate 20 equitantes continue magis
luxoriosi sunt. Libro 26 problemate
desiderium coytus et a cibis et ab in
tellectu fit lactantibus debita vita sic
et libido aspectu maxime generatur. Fulgen
tius libro 2o fab. 1 libido quanto car
ni consensit tanto surgit iniquior.

Secundum poetas de eodem

Therentius in eunucho sine cere et bacho
friget venus. Ovidius libro 1o de arte
Victoria dum gaudet nec sunt alta
dolore. Ipsa parent blanditur cuc subit
arte venus. libro 2o Cogor adulterum
dando tempus quod locumque libro 1o quoniam
eguistus cum sit factus adulter. In promptu
causa est desidiosus vel ociosus erat libro
2o Non facile est thaurum retinere
visa iuvenca. Fortis equus visa sit
domine eque. Unimus aliter luxuriosus
amor vinum parant animis veneri nisi
plurima vel ubi vult nimio fumat. Et
stupant multo corda sepulta mero.
Nutritur vento sic modico vento sic
multoque restringitur ignis. Scita tu
in oct bis magna blandus ad
calor est iuncta gingnit luxuris

ocio mittit Et mit leta fortune bona et
si fortune altis alere desistas cadet Nam
phillus preveris mortem huius cito perdit
honorem Ignens ille furor nescit habere
modum Non bene ponderibus sunt violenta
cupidinis arma Ex re quem surgit
pestis sevissima luxuris attinget et fac
prodigus hostis amor Iacobus Bonnetus
subiunxit metrum pulcra puella vir visus
auditus et tactus amor Hec adduntur
sensu semper habere solent secundum phos

~~Remedia contra luxuriam~~

Fulgencius libro 2o fabula 2 libid
nem sapiens caret tempore Andreas ad Gual
terum de amore libro 3 tunc luxuria
est quam persequendo vincimus et eam fugiendo
fugamus Macho Enim te detineat veneris
dampnosa voluptas Indulgere noli
gule quia veneris amica est

Luxurie conditio secundum philosophos

Septimo ethicorum Venus perisse subtra
hit intellectum sapienti Athenenus multa
feret libido Tullius libro de questionibus
tusculanis maxima sunt inveniet libido
De ea declamatione in proemio nichil
tam mortiferum ingeniis quam luxuria
est De ea tragedia in ypolito vincit stos
diva libido Idem in octaviano luxuria
pestis blanda Fulgencius libro primo
fabula libido quanto carni consenserit
tanto surgit ingnitior libro primo fabula 2
Omnes qui luxuriam amat caecus est

Idem poetas de eodem

Ovidius epistola 2 quinis enim bene
celat amorem Epistola 10 res est sollici
ta plena timoris amor Idem quid
decat non videt ullus amans Idem
credula res amor est Architrenius
Coniuncta nec mundo ? est libido quam in
plus amor et sacra ingalia pure Idem
ha capris tabies quam dulci pace salutat
quam veneri homines primoque prima
dulce 3 condulci tandem concludit [illegible]

Idem hoc sale sal hominum Salomon in
fulsit amari demeruit mortem quam ado
gessit amori Insidiatur Samsonis venus
constringit et ipsum fortia impendere molli
clamide rupit cadit ad Colchon arcta
sulmone Chorma dum male delicie
velant veris umbra Ovidius de ponto
nec vicis adimit veneris dampnosa cu
pido Idem cupido est totus qui volat
morbe puer

Luxuria vel libido secundum poetas

Ovidius libro primo de arte libri amatores
admitte te et flamme que calet ipsa fovet
Deliciunt ea castas perhorruia formas
Ita libro 2o luxus vitiant animi sedebus
quoque ?is Nec facile est comodis mete
pati Ibidem libro 3o Res est blanda
canor ? mulieris vox fua sonas
sunt ignavi nulla cupido est mora
quia semper amantes incitat Idem libro de
remedys Detrahunt actu amor genus
quia regnant omnia per quam nimia tam
puella fui Idem de ponto veneris dap
nosa voluptas Non solet in mestos
sepe venere thoros Idem libro 2o
Non facile thanes visa retine inuicta
Nec pene commuta tacens si sulfura
tangunt vinci et ipse medicis magnus
erat ignis Claudianus maiori lu
primos prodeuntem malum que dedita semper
corporis arbitrys eletati caligine
semper membra virtus conformat ali
mentis herbis blandi quod volu sed quo
non terra eorum illa re Idem in de ovi
dignitas per honesti luxuris et humanus
obliviat copia metes Ibidem nulla
in mentis regio non tanta sub umbris
pectus in accessum veneri Supra sicca
lascivis molestant corda sagittis
Galterus in allexandreide libro primo te
non molleat intus veneris predicta
luxuries Nec fortia pectora frangat
nec femina vel forma metis morbo
amore latebris Et minuere gaudiis
si bacho venerique flagrante timmo

vitrs dum certa subdis subiugari venisti
perit delata vacantis libertas animi
veneris flagrante tacuino libido nil si
nit in tactu nullus contenta libido
Mortificator fflemma corpus opes amicos
vim fama vocis pollunt anichilat
necat eripit orbat acerbat Rede sua
singulis Mathiens vindocinensis Eneruat
studium pernitiosa venus Omne crimen
abstinuit superata libidine vetus Clau
dianus si quis cecus in est virtus amor
omne futuri despicit suadentesque bonum
prima fructu Et ruit in vetitum dap
nium secuta libido Atque licet rara dit
cadit diva, nunc sepe piacula Hec b'
precipitem tetro dedit illa flagellis
ad morte cesus fugiens hic decidit
arce Ipse dum in thalam thabernam
dedit hic pectore minuos huc per
pruxe calones quin etiam illud accidat
ut quid testiculos gaudium quod fallaces
deniceret fere omnes inde culpa ligabat
Alanus in pelentibus sub tralie ligna
foco si nis extinguere flamam Si car
nis motus ocia vina dapes Omni
dius in de remedijs si vitare vis ve
nerem locum et tempora vita Nam locus
et tempus pabula prebent ei Et tu p
sequens sequimur fugiendo fugare Vicce
dis cedit si fugis ipsa fugit etc

Ironia nalis quidem poetas

Ovidius methamorfoseos Vod vocca
vacce non equum amor urit equarum
urit oves aries sequitur sua femina
cervum Sic et aves coeunt inter alia
cuncta femina feminali correpta libi
dine nulla est Ennodius de malo
connubiorum n[u]bit viri fat mulier
gessit sed aureos ambo Et lepus et
timida conculcavit colla leonis Illudit
in anticipiti constans fallacia sponsi
ffemina dum patitur pingit dum tempora
nulla est Alanus de planctu nature
metro 1o fflet nature silentmortes
pstribit omnis Orpheus advena
nobilitate sua prodit actam gentis
sponsus sed turpitur horret Sic in passivum
designare genus femina sed factus super
denigrat honorem Ars magice veneris
hermofroditat eum subiat et predicat
fit duplex enim (?) alulier modo nubet
illi etc vide ibi p to in Archithrenio De
mutateque thoros ea vir ma sede secta
Rumpit et efficitur illa Sylla marita
marito passa quod totum Rursus tetit
acta cocam duat femina sulcus a
rant fodit orcus malleat ictus
Et cetera quam plura vide ibi sic de etc

M Magister hic iupp doctor in fra
phus Walerius librorum de simili
loco natus bonus per scripturam estimatur
magister vite optimus Cassiodorus libro
6 epistola 6 Reuerende honoris sunt quisquis
magisterio nomen accepit quia hoc vocata
bulum semper de pectora venit

Sed in poetas de eodem

Ovidius de ponto de in r licet pauper
Hemaus Sis tibi discipulus alios quod pingere
Gaufredus in po[etria] Sedet egregie
donatus honore magistri Aptus ad hunc
ferule laycus antenticatur in pileus
in capite etc Amor mihi quisquis
nitere dum retinet de me magistri dignus
honore quisque magister erit Mathheus
vindocinensis in poetria Ipsis facit magistri
Magnanimitas magnificentia magnitudo
Re in philosophis

Solis et te cetera magnum fuit et ebdat
in omnibus et divinis et potentatibus
etiam omni fortuna nec magis gaudet
in prosperis nec tristatur in eius inicis nec miliam
gaudet cum honore Seneca quoniam nature
sed magis ista credimus quia prius summa
quibusdam cum rebus non exposuit natura
sed et causa naturale qualitate magnitudo in
est Idem epistola x c quemadmodum radij
solis contingunt quidem terram sed ibi sunt
unde mittuntur sic animus magnus et sacer
in nos quidem dimissus est ut proximus divina
nostrumque conversatur quidem nobiscum sed
heret origini sue Illic pendet illic
spectat et nititur nostra tamquam melior

interest x epistola. Magnus est qui
magnus se dignificat dignus honoribus.
Magnus est qui magnus se ipsum digni-
ficat indignus honoribus. Pusillanimus est
qui dignus primis honoribus adhuc mino-
ribus se ipsum dignificat. Seneca epistola
Nemo horum quos divicie et honores
in fastigio ponunt est magnus quare
ergo si magnus videtur ad sua basi com-
metitur. Hoc errore laboramus quod rem
nullam estimamus esse quod est sed adiunctis
illi quibus adornatus est quando autem vis
veram estimacionem hominis inire pat-
rimonium ponat honores et alia
fortune mendacia corpus etiam ipsum ex-
uat animo suo magnus sit. Tullius
2o rethorice capitulo 1o Magnificencia est
rerum magnarum et excelsarum cum animi
ampla quadam et splendida proposicione
agitacio atque administracio. Idem primo
de officiis Vir autem et sapiens animi
magnitudo honestum illud quod natura
consequitur in factis positum non in gloria
iudicat principemque se magis vult esse
quam videri. Ovidius poeta
Architutenque spreta sciat adversa pati
felicia ... desunt anno ...
vili omnis lecta venit fatis lugubre
videri debilitas ... facit a ...
magnis attendunt.
Maledictio. maledicere
Seneca libro 1o epistola 3 ... animo audienda
sunt imputacionum ... et ad honesta
ridendi contempnendus est ipse contemptus
libro 17 epistola ... elogant demetrius ...
solet dicere eo loco sibi esse voces im-
peritorum quo ventre redditos crepitus
quid enim inquid mea refert sursum
isti an deorsum sonent. libro 2o epistola
contemnende sunt ... malorum vo-
cibus. Idem de clemencia magni animi
proprium est in iniurias atque offensiones
superne despicere humili loco positis
exercere manum litigare in iram pro-
cedere ac morem ... gerere. Johannes
in pollicratico libro x Octavianus

cum eisdem descenderet Roma per sacram
viam dispensatus quid diceret O tyranne
si essem inquid non diceres. Hesiodorus
libro 2o soliloquiorum capitulo 2 Disce ma-
la ferre pacienter quam referre. Irritantis non
respondeas convicium, non retorqueas
contumelias non respondeas cum silencio
pacia tacendo tuto vincitur maledicenti
benediccionem appone nascente pacia deli-
nire blandimento iracundiam frementis dis-
solue vince nequiciam lenitate vince
maliciam bonitate etc. vide supra concordia
Ovidius poeta
Ovidius in ybim Terra tibi fruges
amnis tibi deneget aquam afflatus
ventus et aura suos nec tibi sol
calidus nec tibi sit lucida phebe
destituant oculos sidera clara tuos
nec tibi vulcanus nec se tibi prebeat
aer nec tibi det tellus nec pontus
iter. Exul inops erres alienaque
limina lustres Exiguumque petes
ore tremente cibum nec corpus que-
rulo nec mens vacat egra dolore
Noxque die gravior tibi sit nocte diesque
Sisque miser semper nec sis miserabilis ulli
gaudeat adversis femina virque tuis
Cum mala tot tuleris plurima plura feras
Causaque non desit desit tibi copia mortis
Optatam fugiat vita coacta necem
etc. vide ibi. Idem in libro sine tytulo
Di tibi dant nobis quod lares in opem
quod se et longas hyemes perpetuam
quod sitim. Idem in de vetula ...
evolus in quo vindicta placet sed non
in vetus condigna si moriatur. Omnis
pena levis quod momentanea sunt
mors ergo vivat lugubria dum ...
istud. Sit medica manus non iniciat
infirmans. Esto siquid ei dabitur medicina
quod malignis pacz non comedat nisi
quod dedit putre. quod Nec pisces
nisi quos deturbat undique fetor Nec
carnes nisi sint de vetula sine in
lepsa bovi non gustet nisi sit vel
pigwe vel acre. Subdita tussiat
eterna febris insaciabilis assit

Non enim gustum nares possit sed in os fames
descendit etc. vide ibi et in bruncellus

Malicia secundum philosophos

Unde bonus Tulius x tusculanarum questionibus
malicia est voluptas cum malo sine
alicuius emolimento. Idem philippus 2
ca° nota est vis animi quam corporis sed
graviora sunt mala que animo concipiuntur
quam corpore que feruntur. Inferior ergo est
qui suscipit in se scelus quam qui alterius
facinus suscipere cogitur. Seneca libro de colo
nibus qui eque animo consentit malis
malus est. Trimegistus philosophus in e-
desti na quam deus homines innatam dignitatem
quibus ceteris aliis ante statum Boecius pos
sumus malicie fraudes dolosque et viciaa
vitare. Boecius x de consolatione philosophie prosa iij Infelicitates
necesse est esse malos cum cupita perfe
cerint quam si ob esse plene non possint
Nam si miserum est voluisse prava po
tuisse miserius. Idem prosa x. Si ne
quicia miseros facit miserior sit
necesse diuturnior neque quos infelices
fuisse indicarem si non eorum malicia
cito mors finiret. Idem prosa x nichil
sed quod malicia non ab impiis fiat sed bonis
solam enim dominum nisi cum mala quam
bona sciat cum eis potencia vi patrandi
boni eligat effectum

Malum secundum philosophos

Nullo in meone non vult mala qui
propria nullus vult mala. Seneca de
moribus / de naturalibus questionibus libro 7
Nullum malum sine effugio sed Illac
tamen debita vita bonorum natura in
arduo posita est malorum in precipicio.
Aristoteles 2° ethicorum ca° 1 malum infiniti
infiniti sed Idem malum semper desit
x ethicorum 2° ca° x Seneca libro 2 / epistola
prima ad deteriora faciles sumus etc.

Secundum poetas de eodem

Juvenalis x satira Nemo malus
felix vide supra bonum

Mansuetudo

Aristoteles x ethicorum 2° / Mansuetum utique lau
datur quia vult imperturbatus esse et non
duci ad passionem sed secundum quod racio ordinat
secundum omnes circumstancias suas et ideo est
permittens sed magis condonationibus primo
magnorum meritum utique erit man
suetus laudabilis. Item ethicorum 4° secundum
mansueti est non penitere neque contendere
etc. vide supra clemencia Item pacientia

Secundum poetas de eadem

Archutrenius in pulcra vir absolvit et
concipit omnem mansuetudo notam

Maturitas secundum philosophos

Apuleius in prologo de deo Socratis na
turas posse esse cunctas festinata et cunctata
ta nec quidquam olim quod laudari posset
laudis diligencie simul et festinacie.
Macrobius 2° saturnalium Simus au
gustum duobus libris tractas monebat
ut ad rerum etiam agendarum simul in
sisteret industrie celeritas et tardi
tas diligencie ex quibus duobus
contrariis fit maturitas. Suetonius de
12 imperatoribus augustus cesar ni
chil imperfecto duci quam festinacionem
et temeritatem convenire arbitrabatur
crebro ad terras satis celeriter si quidem
bene fiat.

Secundum poetas

Stacius in thebaide x Non frena animo
permitte calenti da spacium tenue
que moram mala cuncta ministrat Im
petus. Ovidius 2° de arte Est
mora tuta brevis lentescunt tempore cunctarum
vanescitque absens et novus intrat
amor. Item mora non tuta est
totis in cunctis tempus Utile et ad
missis subdere calcar equo Idem 3°
de fastis differ habent parve commoda
magna more. Idem in epistola 2a
nimium properas et adhuc tua messis
in herba est. Gamfredus in poetria
sequitur hoc fundare domum non currit
ad actum. Impetuosa manus in
tua linea cordis premetitur opus
Preciaque sub ordine certo interior pro
scribat homo totumque signat ante
manus cordis quam corporis et status
eius non sit preceps ad calamum ma
nec lingua sit ardens ad verbum sit nec

diserta preambula scientia

Medicina secundum philosophos

Cassiodorus libro 6 capitulo 29 inter utilissimas
artes quas ad sustentandam humane fragi-
litatis indigentiam divina tribuerunt nulla
preter videtur aliquid simile quod pre-
ampliatur medicine conferre. ipsa enim
morbis periclitantibus materna gratia se
assistit ipsa contra dolores pro nobis
[illegible] consurgit et ibi nos nititur sub-
levare ubi nulle divicie nulla pre-
dignitas subvenire videtur plus in me-
dicamus

Secundum poetas

Ovidius in de remediis obsta sero me-
dicina paratur. Item mala prolongas in
usque moras. Anticlaudianus. Item
medicina silet ubi morbi causa se
nescit. Ovidius non est in medico
semper relevetur ut eger. Alanus in parabolis
diversi diversa valent medicamina
morbis ut variantur morbi sic variantur
ea. Oracius in epistolis quelibet
[illegible] sextinas denique si quid [illegible]
differs tempus curandi [illegible]. Ibidem
quid prodest medico plagas sanasse
duxerat. Si maneat quod qua mo-
ritur homo. Architrenius si toto physi-
ce lucteris robore lucis gemmasse
moras [illegible] in antrapos [illegible]
pit et in mortem non est prospecto vite
Tradunt quod dicis sed non medicina
preveniat. Brunellus quod medicos di-
cunt a prohibendo medica sed nomine solo
Sed deus est medicus nomine [illegible]
hinc [illegible] variis pigmentis et speciebus
hic [illegible] sola singula sana facit
[illegible] attende ad mediam perimus
eger eris. Idem quo tibi plus [illegible]
[illegible] dum quod [illegible] magis
doleas medici [illegible]

Mediocritas medium secundum philosophos

Aristoteles 4° politicorum capitulo 9 bene fortunatorum
est possessio omnium. Facillima enim ratione
obedire super pulcrum aut super forte aut
super ingenium aut super divites aut gratia
vis super egenum aut super debile aut super
valde vile difficile est ratione etc.

Secundum poetas

Oracius sermonum primo est modus in
rebus sunt certi denique fines quos ultra
citraque nequit consistere rectum etc. vide infra
principium

Medium medietas secundum philosophos

Aristoteles 2° ethicorum medium est quod equaliter
distat ab utroque extremorum. Ibidem omnis
sciencia superhabundancia et defectum fugit
medium autem querit. Idem ibidem virtus me-
dium est quantum ad rationem quid est
superhabundancia et defectus virtutis autem
medietas capitulo 6. In omnibus medietas
est laudanda extrema autem non recta nec
laudabilia sed vituperabilia sunt
capitulo 7. Sed in uno quoque medium attingere
difficile est. Ibidem medium attingere
summe difficile est. capitulo 10 optimum est
medium libro 1° magnorum moralium capitulo
7. Medium hic difficile est capitulo 10 optimum
est medium. Aristoteles 3° politicorum capitulo 3
instituti [illegible] medium quere [illegible]
quod mediocre optimum est et quod
[illegible] optima sunt pau-
cum est quod medium [illegible] libro [illegible] medium
superhabundancia laudamus et dicimus esse
quod oportere

Secundum poetas

Seneca tragedie in Hercule ethico quisquis
medium defugit iter stabili nunquam tra-
mite curret. Ovidius methamorphoseos
desertante alcius egressus celestia
tecta cremabis. Inferius terras medio
tutissimus ibis. [illegible] aer cum
mediis [illegible] rebus in est. Prosper me-
dium tenere [illegible] [illegible] nec
[illegible] manibus [illegible] nec in [illegible]
sit [illegible] inter utrumque tenens [illegible]
[illegible] minus

Memoria secundum philosophos

Seneca 2° declamacionum memoria
est res ex omnibus rebus delicata et
fragilis in qua primo senectus incurrit. Plato
in thimeo quamvis illud [illegible]

sit tenacior in forti memoria corporum que
in prima etate dedicatur quia forte in
illa etate a cor cognitionis delicato ob
insignis medibus cognita Ibidem circa principium
... apertius sunt tenaciores forte corporum
memoria que prima etate discernit Tullius
de senectute non vero alias vos quemquam senem
audivi oblitum quo loco thesaurum obru
isset Omnia que curant meminerunt
Quintilianus libro 1o de oratoris in
stitutione ingenium signum precipuum
est memoria cuius duo est facile percipere
et fideliter retinere Seneca libro de beneficiis
solet plus prodesse si pauca precepta sa
pientie teneas sed illa in promptu
et in usu tibi sint quam si multa quidem
si didiceris sed ... non habeas ad manum
singulis est memoria et rerum turbe non
sufficit Idem in prohemio declamacionum
sepe quod ... non ... aliud agenti
posito est Idem libro 7 capitulo x turpe est
senem aut ... senectute cognicio
non sape aliud est meminisse aliud
scire meminisse est rem commissam memorie
custodire scire vero est sua facere quam
... alias quemque nec ad exemplare re
dere et totiens respicere ad magistrum ali
quid ... et ... libri Idem de
moribus memoria beneficiorum fragilis
est iniuriarum vero tenax Macrobius in
prohemio saturnalium distincta melius
servantur in animo Cassiodorus libro 7to
epistola 22 quedam similitudo ... celes
tium est ... ... litere ... libro
7to capitulo 29 memoria et si ... causas
retinet ... Hugo in did
ascalicon libro ... memoria labilis ... et
brevitate gaudet et si in multa dividitur
fit minor in singulis Idem ... prologo
phie ... doctrina ... aliquid ... et
... debemus colligere ut ... multa
pede ... recondamus Andreas ad
gualterum libro primo de amore Sepe re
petita ... soliditate firmatur
et attentiori memoria ... Quinti
lianus ubi supra ... memoriam
et penitus in ... magis e ... diuturnitati
attribuere quam mortalitati

Secundum poetas

Ganfredus in poetria cellula que meminit
est mentis cellula deliciarum delicias
... non tedia ... Vis ne pla
cere illi non onus illam ne ... illa
benigne ... Non mole premi quia
lubrica res est et rerum turbe non sufficit
delicato sola vim memorie valeam
facit Stacius ... memor esto ...
Oracius in epistolarum ... enim ...
meminit quod libentius illud quod quis de
ridet quam quod probat et veneratur Cotra
vagus pluribus ... sit ad singula
... Meditatio secundum philosophos
Seneca de memoria et reminiscencia me
ditaciones memoriam salvant in reminis
cendo hoc autem ... alterum quod specu
lari ... sicut ymagine et non
sicut ipse Vegecius libro 12o capitulo 23
Antiqua est prudens quod sua ...
... in meditacione consistere Seneca
libro 20 de ira nichil est difficile et arduum
quod non humana mens vincat et in
familiaritatem deducat assidua medi
tacio ... in ... circa principium ...
apertius tenaciores corporum forte memoria
que prima etate discernit Seneca de
memoria et reminiscencia meditaciones
memoriam salvant etc Ibidem sunt magis
reminiscibilia que ... ordinacionem habent
que ... intelligimus velocius
reminiscimur libro 8 de aliis meditatur
est ... ... rethorice ... omnes
memorantur magis quam non ligata
... enim ... quo ...
Salustius in ... quam maiorum
publius scipio preterea civitatis rome
ne ... ... ita dicere ...
ymagines intuerentur vehementissime
... ad virtutem accendi Non ... illa
aut ... tanta ... sed memoria
rerum gestarum eam flammam egregiis viris
in pectore crescere nec prius sedari quam
virtus eorum famam atque gloriam adequaverit
Stabius 1o rethorice nove capitulo 10
Memoria est firma animi rerum et verborum
dispositionis perceptio Idem libro 3o Nunc
... fabule memorie ...

Ibidem tercio sed si quas in vita res videmus
preter usitatas cottidianas eas meminisse
non solemus propterea quod nulla nisi nova
aut admirabili re commovetur animus at
si quid videmus aut audimus egregie
turpe aut honestum inauditum magni
incredibile preclarissimum id diu meminisse
consuevimus usitati res facile memoria
elabuntur insignes et nove diutius
manent in animo libro secundo de natura deorum
nichil est difficilius quam a consuetudine
oculorum aciem mentis abducere
etc. vide infra reminiscencia

Mens secundum philosophos

Tullius de senectute ait hominum nature
sine qua deus nichil mente prestabilius
dedisset huic divino muneri nichil esse
tam inimicum quam voluptatem cum
liacius de oratoris institucione libro octavo
pulcerrimi operis studiis mentis nisi omnibus
aliis vicijs libera esse non potest Ceterum quod
in eodem pectore non est esse turpibus et ho-
nestis quam considerare et cogitare simul
optima et deterrima non magis unius
animi est quam eiusdem hominis malum
esse et bonum nichil est tam occupa-
tum tam multiforme tam varijs
affectibus concisum et laceratum quam
mala mens Nam cum insidiatur
spe cura et labore distringitur eciam cum
sceleris compos fuit sollicitudine penitencie
expectacione torquetur Boecius in de consolacione me-
tro secundo Nubibus atris condita nulla
fundere possunt sidera lumen et tu si
vis tu clare lucem superna cernere recto
tramite carpe callem i. viam
gaudia pelle pelle timorem spemque
fugato nec dolor assit nubila
mens vincta est quas sunt hec ubi
regnat Idem libro secundo prosa quarta
Mens bene consia sibi terreno carcere
resoluta celum libera petit Seneca
omne negocium gaudet ereptum et
mundus semper abicit Item bonum etc.

Secundum poetas

Ovidius secundo tristium Omnia perversas
possunt corrumpere mentes Sunt tamen omnia
illa tuta locus Prosper libro epigrammatum falla-
ces omnes semper torquentur amaris Et mala mens
numquam gaudia pura habet Oracior libro
secundo o quam per immania errat mens inscia bo-
ni Prudencius de conflictu viciorum et virtutum
o quociens animam viciorum peste repulsam
sentibus in talibus se deo convincas tepescens
celeste ingenium luctum pro gaudia retro
gressum sit stochat Boecius de consolacione metro secundo
Heu quam precipiti mersa profundo mens
ebet et propria luce relicta tendit in exteras
ire tenebras Ovidius metamorphoses tria
sublimis semper genius enuiat ipsum Ceteraque
dius ingenio nec tibi non mens Pamp-
henicus semper fuit hor in corpore mente maior
Idem plus minus quam minimum quam pla-
tonior ipso Vltra philosophos mens tua sepe
fuit

Merces secundum philosophos

Aristoteles primo yconomicorum sine mercede impossibile
est operari secundo ethicorum merces est danda
hoc autem honor et gloria Valerius ma-
ximus libro secundo parorum laudibus habet virtutum
vena quam eo labore non descendit pe-
quidam hic premia sed gloriam non habet
hoc est magnarum racio virtutum ut quanto
plus homo laboret tanto plus in-
cedis acquiratur Aristoteles secundo politicorum
sine mercede impossibile est aliquid operari
Cassiodorus libro epistolarum equum est ut unum-
quemque prosit labor suus et sciens quod opere
merendo cognoscit in commoda nec rebus
perfectus consequiatur angusta

Secundum poetas

Anticlaudianus grata laboris merces datur
Architrenius indilata dabit subito
victoria laurum Pamphillus cum premio
de labor gravior esse solet etc. unde
gloria infra premium

Mendacium secundum philosophos

Aristoteles secundo ethicorum et in secundo topicorum
per se mendacium pravum et fugiendum est verum
autem et bonum laudabile est Cronica
denique ... philosophorum tercio id est de ...
Aristoteles interrogatum quid facientes acquirant

medicos inquit ut quociens uel loquuntur
non credatur eis Quintilianus in declama
tione magis odiosus mendacium quod ille
vim est ... dequatur veritatibus si quid
coherceris uti mendacio utere non ad ille sed
ad veri custodiam si contingit fidelitatem
mendacio redimi non mentiris sed poenis
excusabilis

Secundum poetas de eadem

Oracius 2o carminum dedecet uti filiis vo
tibus prosper difficilia et laboriosa sunt
figmenta mendacii, Rathso inter metri nos
Virgilius inter dicto medicari se truculencia
esse Richardus est labor in labiis me
dacia compositum vera locuturis non
labor ullus inest ... multa
fidem pauca adimunt mendacia unius

Meretrix secundum philosophos

Terencius in Eunucho quo adolescentu
lus meretricum ingenia et mores posset
noscere maturius quod dicitur nosse. Item ca
2 ... audaciam meretricum spectata cautelaque
sed declamacionum in veritas credo me
trices ut sit aliquid quod habeat amare
pauperibus

Secundum poetas de eodem

Ovidius libro 1o sine titulo capitulo 8
stat meretrix certo cuiuis mercabilis ere
et miseras iusso corpore querit opes
locat noctes sola locanda venit et
vendit quod uterque petebat Rathso
meretricem fuge Esopus fabula 7o tar
da sequens a magistra se non credat dari
Talibus amore carens nummus amatur
amat affectus si te supponat meretrix
non prestat amorem Ideo amat id quod
agit sed hoc quod hic cupit Juvenalis
6o satira Et lassata viris non dum
saciata recessit Ovidius vagus Item
lassaret meretrix si quassaret maxi
mianus vulneratur non refugit res
magis apta plage Idem lancea car
nalis non fugit vulnera mortis Item
quod vagus est signum mortis meretrix
sedens in orto

Milicia secundum philosophos

Salustius in prologo in bellis dum
inter mortales magnum certamen fuit ne
in corporis an te animi res militaris
magis procedit Vegecius de re militari
libro 1o capitulo 6 utilius est fortes milites
esse quam gnudes Ibidem capitulo 21 nichil
magis prodesse constat in pugna quam
assiduo exercitio milites in acie dispositos
... Item constipati perdunt
spacia pugnandi Et sibi invicem impedi
mento sunt et rariores atque intervalla
tes sunt ... prorumpendi hostibus
prestant Ibidem libro 2o nichil sunt
feliciores neque laudabiliores res pugna
quam in qua abundant milites eruditi
Ibidem libro 2o laudabiliores duces
sunt quorum exercitum quidem molestia
usus et labor instituit quam illi quorum
milites ad obviam supplicium formi
do compellit Suetonius de 12 impera
toribus Augustus cesar prelium suscipie
dum omnino negabat nisi cum amor
emolimenti spes quedam pro metus
ostenderetur Item minima comoda nec
minima sectantes dissimilia ... Pisces
aperbat hamo aureo piscantibus
piscantibus cuius obtenti dampnum
nulla captura recompensari possit
Sic refert pisces non prima non aurum
et lapides sed scutum similiter fractum
galeam et enee gladium facie ... vulnera
tus coder militibus ad ornatum

Secundum poetas

Ovidius sine titulo libro 1o turpe
senex miles turpe senilis amor De
Re soporatos invadere prestat hostes
Ovidius vincti quam resurgere Ibidem libro
2o pugna reluctandi cesset ab hoste
manus Item 3o tristium pugnacissima
sunt cum iam hostis Item Idem libro
de ponto hostes ad est dextris leua
ex apte timendo Utroque metu fertur
utroque latus Claudianus in a ...
Sepius in cante nocuit victoria
turba Gamfredus in poetria nova
Sepe sagittantem ducat refert sagit
ta Pamphenia et te plus alius

vince marte fendere crede michi magis est virtute domare se ipsum arma vince sampsonius stravit mille viros Exotica vagus qui scit frenare linguam suam quia docet fortior est illis qui frangit viribus urbes

Mulier secundum philosophos

Chilo mulieri dicebat non esse minandum cuique mulieri nam seneca in proverbiis loquax nunquam quid quanto taciturnus offenditur Cassiodorus libro x epistola x quia plerumque denunciata comminacio plus efficiat quam pena componit

Secundum poetas de eadem

Gracius in poeta nec sibi faciet qui cuique minabitur civis Esopus vis ire tuenda parum vox est nisi multa minarum Exotica vagus qui monstra vis compulit verbis

Misericordia misericordia secundum philosophos

Aristoteles 2o libro rethoricorum misericordia est quedam tristicia super apparenti malo corruptivo vel contristativo eius qui indiget patitur illud Tullius in oratione pro ligario nulla de virtutibus plurimis amabilior et gracior est misericordia homines enim ad deos nulla re plus accedunt quam hominibus dando Idem de officiis tristicia misericordia est egritudo cordis ex alterius rebus adversis Ysidorus libro x misericordia est egritudo cordis ex miseria alterius et misericordia laborantis Quintilianus libro 2o capitulo voluit eos in mortalibus artificis deus inspiciens fecit primitias amplicorum virtutis quia ex maliciis ex vincit misericordia lactantius de falso cultu nullus opera indigere se putat qui siquid alteri denegat qui putat fuisse pietate et non fuerit Aristoteles 2o rethoricorum capitulo 16 iuvenes misericordes sunt quia omnes boni et meliores arbitrantur sua enim in nocencia proximos mensurant quia indigna pati existimant ypocras libro de alio capitulo 10 mulier viro misericordior est Valerius maximus libro 7to capitulo 10 laudabile est in felici hoste scire misereri libro 9 titulo de superbia oriens pompeius balbeo egressus ante pedes suos prostratum hispeum ambitus rogum et nobile virum et super actiam iacentem reliquid contumeliosa nota persecutum nichil eciam cum aliud agere quam ut gemina stulticia morare videt Quintilianus declamacionum de declamacione est quedam felicibus difficilis miseriarum ex ignoracio superbia existimatur miseria longa felicitas et aliena facile tamen despicit vide supra clemencia item humilitas

Secundum poetas de eadem

Boecius libro x metro x dilige iure bonos et miserare malis Esopus fabula xx te nisi peccatis in miseros armet nam miser esse potes Gwalterus libro 6 alexandreidos felicis superbus est status et timidus nulla est compassio metus Pamphilius nam per quoniam miserorum plurimus compungere laborem se similem misero novit esse per hoc Idem dum miser et nulli miserandus eo

Miseria secundum philosophos

Seneca de declamacione magnus deos miseria quam boni colunt et hec conditio humana nichil posse in hoc ut quos fortuna miseros facit eos superstitiosos facit diligencia deum colunt nati Idem epistola ad Lucanum dimissus eos metallis nunquam tibi tantum miseriarum et frumentum facit dubbdin? cum ego tuetur similiter medici genere sibi primum fortuis est Idem epistola 10 nec vir alius miser vivas sive miser quam nunquam est miser qui facile mori est Ibidem quia nos miseri venit hoc facile credunt Plinius hystorie naturalis libro 7 ceteris aliis varia tegumenta natura tribuit testas corrigias cortices spinas setas pennas pilos squamas vellera qui cortice interdum gemino a calore et frigoribus tueatur est homo vel tum nudum et in nudo humana natura die abicit ad vagitus et ploratum Nullum quam tot aliud ad lacrimas primus

est vite principio Boe(tius) de c(onsolatione) p(ro)sa 2 quam
multis amaritudinibus humane vite alis
felicitatis dulcedo respersa que(m)si fructi
iocundi videat(ur) tamen quo minus eo velit
haberi retinere non potest Ibidem libro 3o p(ro)sa
8 quantis vero implicate malis sint bre
vissime demonstrabo quid enim pecuniam
ne congregare conaberis sed eripies habiti
si dignitatibus fulgere velis dantis suppli
cabis et qui preire ceteros honore cupis
poscendi humilitate vilesces Potenciam ne
desideras sed subditorum insidiis obnoxius
periculis subiacebis gloriam petis sed per aspera
quoque distractus securus esse desistes volup
tuosam vitam diligis sed quis non spernat
atque abiciat vilissime atque fragilissime
rei corporis servitute

Secundum poetas

Ovidius libro de ponto crede michi mi
seros prudencia prima relinquit et sensus
cum re consilium quoque fugit Ibidem crede michi
miseris celestia numina parent Stacius
in thebaidos nulle mortis leti miseros mors
vita fatigat Iulius celsus ultima ac
est cenpene cumulo quod medius frustra
rogantur Nemo cibo nemo hospicio
tecto quemquam invitabit Maximianus aequa
dura premunt miseros condicio vite nec
tamen humano subiacet arbitrio dulce
mori miseris sed mors optata recedit
At cum tristis est preparata venit mor
te mori melius quam mortis ducere
vitam pena minor etiam subito prestare
ruina quam quod premeas fessus munus
diu Nam michil est totum quod maximus
omnia scias temporis quam preteris horrida
summa trahit Et solum miseris semper est
post omnia luctus Cenet bona tuc
habui tot modo dampna fleo Non me
placet melius esse confide rebus
Eventus varios res nova semper habet
Felix qui potuit tranquilla ducere
vitam Et leto stabili claudere fine dies
Anneolus mors miseros ditat et fato
fata quiescunt nunc dabit misero set
magis inde miser Pamphilus heremicus

Nunc (scilicet) sac(erdos) defecto quod semper culpa redundat
Unde miserum qui non vim tueatur habet
Hildebertus ex te de exilio suo hoc
solum est hominis semper cum tempore labi Etsi semper quarum
condicione mori est homines inde nasci
inde quod venti Est homine patere solo
fame quod fateri Et miseris gradibus
in teneram redigi Infirmus est hec hos
prosperitatis in Terencius hys dum prima
nulla manet Res et opes prestant
ei famulantur ad horam et locuples mane
et vespere pauper erit Nemo potest rebus
Opus assignare manentibus que mutuo
homines non dedit Unus et deus illi
aspexisse statimque teneri Ilegibus et
nutu stare et ire suo Statius lex que
simulare loco minat et sapientis honor
est miseros dissilare statim Virgilius
in secundo eneidos quecumque ipsa miserrima
vidi Architrenius 8 Sed misero spes
premat scelator animus horula meta
malis apperent sola mestis Ovidius
intibus et tristis in eodem nocte patet
Pamphilus heremicus dulcius est miseris
aliena vivere cura quam propria male qui
singula plura patet Idem Sum miser
et nullum finem miseriarumque co

Amabile secundum philosophos

Seneca libro 5 de questionibus natur(alibus) ita
enim conditi sumus ut nos cottidiana
esse si ad imitacionem digna sunt turis
stant contra minima que res si in
solite proderunt spectaculum dulce
fiat Quod vagi Sed lumen ducatur non
est mirabile magnum

Moderato secundum philosophos

Cassiodorus libro 3o epistola prima moderato p
inda est que gentes suat species ante
instancia alis iniusta plerumque pa
pitat libro 9 epistola 17 omnia deus sub
tenet moderari nec possunt dici iusta
que nimia sunt Seneca in trage
dia 10 moderata durant Ibidem libro 10
epistola 12a Nunquam immoderata durant

nisi illa moderatio vos operis tueatur
Auror de forma vite non tibi dabis in
petus liberos sed circumspectos quo enim
est vel quomodo etc. Ceterum declama
cione vide in Valerio maximo libro
x titulo de moderacione Deo pompeyo
rege spartanorum etc.

Idem in poetas

Ovidius 3o de tristibus quanto quis amor
tanto placabilis ire Est facilis motus
mens generosa capit Idem libro 3 de ar
te amandi obsequio tygres abarbore
ramus frangitur si vires experire tuas
Obsequium rigidos quos domat tumidos
quos leones Rustica paulatim thaurus
aratra subit Alexander 1o prudentem
differ donec prescisseat ira vel me
misse vel odium post verba

Modestia in philosophos

Tulius libro 3o rethorice nove capitulo
modestia est in animo continens modera
cupiditatum Idem libro 1o de officiis
modestia est sciencia rerum que agun
tur dum loco suo collocandarum Idem
in oracione pro rege deiotaro fragilitatem
et modestiam temperancia virtute maximam
Tulius 2o rethorice veteris modestia
est per quam pudor honestus claram
et honestam parat auctoritatem Idem 1o
de officiis non domo dominus sed domo
dominus honestanda est Sed ero corporali ad
hibenda est mundicia non odiosa
non exquisita nimis sed que fugiat
fugiat negligenciam In vestibus etc.
mediocritas optima est Cavendum est
autem ne aut in gressu tarditatibus
mollioribus utamur aut nimias ce
leritates in festinacione suscipiamus
Magnus est sermo in constancie sit vox
loquentis dulcis et non contenciosa Videat
quis in primis de quibus loquatur Si de seriis
de severitatem si de iocis adhibeat leporem
Seneca de quatuor virtutibus Sales tui sine
dente ioci sine vilitate risus sine cachinno
vox sine clamore incessus sine tumultu
quies sine desidia non sis arrogans non

audax submittas te non deiicias discreti
esto tractatus auditor inquirenti fa
cile facile condiscere facile ceteris respondere unicuique
de suis suspicionibus aut modestus esto ut tradi
tur in capitulo de magis philosophorum Cassiodorus libro
3 epistola 11 Modestiam dilige Idem libro 10
capitulo 12 de modestia laus sumitur de elacione
dominum comitatur

Idem in poetas

Nam bene quod prevalet invictus districta
modestia rebus cuncta sine virtute quandoque
peribit opus

Modus

Seneca tragicus in ercule furente Arma
non servant modum ut quam facile nec tempori
potest stricti ensis ira Idem libro x epistola
prima Omnis virtus est in modo modus
ita mensura Idem libro 12 epistola 17 nunc
quam preciosa servant modum Cassiodorus
libro 1o epistola 18 modus ubique laudandus
est Idem libro x epistola x modus raro letis
rebus imponitur qui magis in aspiris
invenitur libro 9 epistola 27 in dubitata
gloria morum est custodisse mensuram

Idem poetas de eodem

Virgilius 1o eneidos nescia mens hominum fati
sortis quam future et servare modum rebus
sublatis etc. Oracius in sermonum se
mone 1o Est modus in rebus sunt certi
denique fines quos ultra citraque
nequid consistere rectum Stacius thebaidos libro
1o Securus pone modum Marcialis
cocus libro undecimo vivus absque mo
do non sit verum Stacius Sed tamen in
cunctis placandus modus est adhibendus
Nam sine mensura nil valet esse bonum
Auctor rudium est modus in rebus res
facit esse bonas Iacobus Brunetus
Nam decet omnibus actibus in cunctis
sit tibi modus Gamfredus in poetria
In omnibus una est virtus servare modum
Richardus de pertractacione imperiarum
quas agimus cunctis modus est in rebus
habendus Unus quam rerum quam petit diffinire
modos Ovidius vagus sit ad omne quod
est discretus mensuram ponere potest

Item omnibus adde modi mos est pul
cerrima virtus Mechus secundum poetas
Archilocumque pacient omile pastoris sed vel
virgam pacemque flagellis exhibet ut momi
tus sed claust hec belua de qua fabula nar
rat mansueto libro 1° sustinet avo
domitores odit et instat asperior vigore
oculisque venientibus nam fulminat et
momentus fumata despuit ore subdit
sic fit apud claustra ventos que superbia
papas belis per rapidos iniquis insinuit
et albus amicos ipsorum prima nomi
sima in accedit virgula demum sed prima
recedit statimque sibi ipsum hunc diligit
usque etc. vide in novo auctore

Mora secundum philosophos

Semper dilatio inficit procrastinatio Tulius
libro 6 philippicarum expectatio quidem quidem
afferat languorem animo quibus non videt
Seneca libro 1 declamationum affectus non
sustinet moram Idem in proverbiis est
celestis in desiderio mora est Ibidem
mora omnis odio est sed sapientem facit
Idem tragedus in exodo quod vanaque queris
virtus odit moras Cassiodorum libro
x epistola xx lesionis genus est profecto
tardare non possimus constimare pociatis
que migrata sunt dilatio suspensio libro
9 capitulo xx dubius actum que sub aliqua
dilacione prestat Secundum poetas
Ovidius epistolarum epistola 18 longa mora
est nobis omnis alius annus que gaudia
differt libro 1° de remediis Nam mora
dat vires mora percoquit uvas et
validas segetes que fuit herba facit
Idem principiis obsta etc. Idem libro 9
tristium tempus ut extentis tumeat
facit uva racemis tempus et in canas
alis in canas semine producit aristas
et ne sint tristia poma sapore alis
sapore facit hoc tenuat dente terras
vomeres aratri hoc rigidos silices
hoc adamantem terit hoc eius senas
paulatim mitigat iras hoc minuit
lacrimas mestaque corda levat

Ericta per igitur tacito pede lapsa vetus
tas Mantuanus libro 1° tolle moras
nocuit differre paratis non omnibus annis
omnia quidem ut Oratius in epistolarum tu qua
cumque deus tibi fortunaverit horam grata
sume manu nec dulcia differ in annum
Idem in omnis longa mora est nobis
que gaudia differt Prosper epigrammaton
66 gracior est fructus quam spes produxit
edit Idem quid immat in longum casus
producere morbi cur dubium expectat
cras hodierna salus

Morbus secundum philosophos

Seneca epistola 18 tamen in omni morbo gravia
sunt metus in gestus dolor corporis nec
missio voluptatum etc. vide supra dolor

Mores secundum philosophos

Tulius 1° de officiis nichil est amabi
lius et copulatius quam morum similitudo
bonorum in quibus enim sunt eadem stu
dia eadem voluntas in hiis fit ut
eque quis altero delectetur ut se ipso Seneca
in libro de moribus educatio et disciplina
mores facit Idem sapit quisque quod
didicit Idem epistola xi opus aliquo
ad quem mores se erigat nisi ad regulam
pravum non diriges Varro in sinis pro
videndum est in senectute pravitas hec ab
stupenda in pueris optimorum morum con
stancia Sapit enim vasa quidem primum
acceperit sic et deest in sensibus Aristoteles
2° ethicorum capitulo 16 Iuvenes non sunt
maligni moribus sed faciles propterea quia
non dum viderunt multas nequicias
Boethius de consolatione philosophie mores sua premia
non derelinquet Est ergo premium bonorum
quod nullus deterat dies nullus immutat
potestas nullius fuscet improbitas de obsi
quid enim bonis bonitas est premium sic
malis malicia et nequicia ipsa est
supplicium Cassiodorum libro 11 epistola 2 Ratio
rarorum animo bonum est dum bene sperare de
moribus etc. vide supra consilium Item
consuetudo Item doctor Item fortuna

Secundum poetas -

Therencius in sermone quot homines
tot sentencie suus cuique mos est Comparacio
in explanacione denique non omnes eadem miratur
amantque maxime diversa diversi
amant Ovidius 1o de arte quot mil
le animos carpe mille modis Non
eadem tellus parit omnia vitibus illa
convenit farra bene virent vicus hec
alens pectoribus mores tot sunt
quorum in orbe figure Persius mille
hominum species et rerum discolor usus velle
suum cuique est nec voto vivitur uno
Sedulius in carmine paschali hic lo
quitur nimis hic tacet hic ambulat
hic stat alter amat fletus alter
crispare cachinnum diversis quoque modis
in est vesania inde alius par est
vesania cuique Alexander li° 12
ut verum fatear aufert pecunia mo
res non auferre solet crescente morum
copia dictat quem virtus extollit hic
quod peccat animo Nemo eget cunctis
qui moribus intus habundat Nobili
tas sola est animum que moribus ornat
Ovidius 2o de arte magnum est
opus mores composuisse bonos
Therencius in sermone quot homines
tot sentencie suus cuique mos est et contra
cuius in po statis cum consunt non di(?)
mores Bernhardus de contemptu mundi
Colligit thesaurum qui gemmas vincat
et aurum quem bonos mores thesauros
intitulat(?) Lucanus libro 1o mores
cessere rebus 2is virtus et sua potestas
Richardus tractatu de impositis(?) usus et
mores senibus aliis servis formantur
ab annis(?) vagis Cum sis rome
romano vivito more Cum fueris ali
bi vivito ut ibi Item tamen quia
peregrinus mores capere quos ibi cuius hos
vivos fruere meos in linquite mores
Auctor de Susanna Rex redimit mores
anceps lingwa malos sive vicia for
moribus. Diversitas morum secundum philosophos
Aristoteles primo ethicorum capitulo x multis quidem
delectabilia ad vivere ad invicem quia
non naturalia sunt Ibidem libro 8 capitulo 3

unicuique secundum delectationem sunt ipse actiones
Idem li° 10 videtur esse unicuique animali
delectatio ipsa quem admodum et opus Idem
libro 10 politicorum capitulo 7 non idem unicuique
delectabile est secundum etiam sed alia alteri
Tullius 1o de natura deorum Simillimis for
mis dispares mores et moribus signa
dissimilis Idem de fato in naturis hominum
dissimiles sunt dum poetas vide supra inmediate

Morum contractiva secundum philosophos

Infra signa contraria Aristoteles x ethicorum
Unusquisque qualis est talia dicit et
operatur secundum vivit li° 10 unusquisque circa
hec et in hiis operatur que maxime di
ligit primo ethicorum opera signa habitus sunt
Tullius 2o de oratore ymago animi
est vultus indices oculi nam est yma
go corporis que quot animi motus sunt
tot signa possit efficere Idem in philippe
nuo grece(?) dispar moribus vir pe
nitus(?) Cassiodorus li° 3 epistola 9 pan
ditur animus per vultum li° 6 epistola 9 super
bus vanitatibus gressibus patet ira
cundus in furore declaratur Subdolus
terrenum semper amat aspectum lenes ing
constancia prodit oculorum Castitas albes
tibus virginibus complanatur Ibidem
epistola 16 sollicitus inquisitionibus stupe
et vultu prodigitur quod tacetur libro 12
Quedam discolor ingenii animam prodit sicut nos
obsequendo mores aperimus Idem ibidem
forma frontis dum esse creditur qualem
habitatorem eius comprobatur Andreas libro
1o ad gwalterum cunctior habitus macule
denunciat qualis sit intus dispositio
mentis Ecce proverbiis sapiencium salomon
unum dicebat ymaginem operum Beda
epistola 19 Iracundi homines iracunda
oracio est

De qualitate morum et consideratione

Aristoteles x ethicorum capitulo 9 omnibus videtur
singulos mores existere natura aliquam
Idem 2o magnorum moralium difficilius
sunt sanabilia naturalia facilius consuetudine

Consuetudo a consuetudine repellitur
natura arte in nullo repellitur Tullius
de divinatione libro 2o quis non videt et
formas et mores et plerosque status ac
motus effingere a parentibus liberos quod
non contingeret si non hoc vis et natura gig-
nentium efficeret Seneca de ira libro 2o
naturam mutare difficile est Idem 2o episto-
la 2 nulla sapientia naturalia corporis vel animi
vitia ponuntur quicquid infixum et ingenitum
est lenitur arte non vincitur Valerius
maximus libro 7 capitulo 1o de [illegible] de-
tura probat ut polliciarum non meliora
fiant ingenio quam quedam sollida
virtus nascitur magis quam fingitur

[illegible]

Galterus Alexandreidos quam difficile studium
non prodere vultu Athenaeus in [illegible]
voluit quod homo fugit alias signat
stellis Seneca in tragediis in Thieste
hec in vultu tuos imago fit Mar-
cialis libro undecimo est speculum mentis
facies oculi quod revelant qualia sunt
intus mens quoque animus hic Pamphi-
lus non celare potest intima cordis
amor occultatus inquit sua lumina
maximus ignis occultatur potest nec
sua nota venus Matheus Vindocinensis
in prologo est color interpres mentis unde
quod prophetia [illegible] per compastina
mala Idem mens vobis loquitur Statius
quod prophana dolores [illegible] cohibe
ore notes [illegible] Item facies
[illegible] mentis studiosque fateor agens
quod quod intus habet indicat illa foris
Unde quod status liber est et pagina
vultus Claudianus [illegible]
pallor rubor ita supplicia tinget [illegible]
[illegible] teste Statius [illegible]
vagus vultu talis eris qualia mente
geris Est facies testis quales nos
intus [illegible] est [illegible]
rem cognoscitur herba

[illegible] philosophos

Tullius in paradoxis 2 mors terribilis

est quorum vita omnia [illegible] extinguitur
non hiis quorum laus emori non possit
Idem 1o de questionibus tusculanis qui non modo
quia mori necesse est timet magnum
presidium ad beatam vitam comparat Idem
ibidem tota philosophorum vita ut ait Plato commen-
tatio est mortis quid enim aliud agimus
cum a voluptatibus corporis et a re familiari
que est ministra corporis et arcium
negociis animum revocamus maximeque
que actor enim ab dominus seclusus esse
agimus animum enim a corpore secernere nichil
aliud est quam mori Idem Phillippica
turpis fuga mortis omni morte
peior est Seneca epistola 24 Cottidie mo-
rimur cottidie diminuitur aliqua pars vite
nostre et tunc cum crescimus vita decrescit
Et hinc usque que agimus die cum
morte dividimus Idem epistola 29 incertum
est quo loco te expectat mors ita
quod tu illam omni hora expecta Epi-
curus ait meditare mortem qui hoc
agit meditari libertatem iubet qui
mori didicit servire dedidicit supra omnem potentiam
est immo extra omnem Idem epistola 66
nemo est ita imperitus ut nesciat
quandoque sibi esse moriendum et tamen
cum prope accesserit tremit et plorat
non tibi videtur stultissimus qui fle-
vit quod ante annos mille non vixit eque
stultus est qui flet quod post mille annos
non vivet Hec enim paria sunt non
eris si fuisti utrumque tempus alienum est
ad hanc legem natus es non est novi
quod accidit hominibus Idem 7 libro
questionum naturalium in omni magna solacium
mortis quam ipsa mortalitas nihil mali
omnium istorum que consternatos terrent quod
quam innumerabilia pericula in ipsa sunt
sunt Idem libro 6 Contempne mor-
tem et omnia que ad mortem ducunt
contempta erunt sive bella sive nau-
fragia sive inmanium pondera quid
amplius facere possunt quia ut animas
a corpore resolvant Hec nulla indigent

cruciat nulla felicitas dormat nulla
porpa ermiat Oidi mode et obitum
fragilitatis sue Qui tue morte times
cum tonat vines si fulmen ex aere
gladius te petet te lapis obruat
Bo. de q libro 1o metro 1o Mors
hominum felix que se nec dulcibus annis
Inserit et mestis sepe vocata venit
Ibidem Mors spernit altam gloriam humile
pue in volvit et celsa capita equat
quod summis infima Vegecius 1o de re
militari Mortem nunquam timet qui nunquam
delectationis novit in vita Seneca in
de fortuitis Stultum est vel timere quod vitare
non possit Idem in declamationibus ceteri
timores habent aliquem locum post se
mors omnia finit Salustius in
katellis Alia nos torquet mors a
denotat Salustius in katellis in
luctu atque miseriis requies mors est
erumnarum requies non cruciatus Quinti
lianus declamationum libro 3o Omnis
nos hora preciacitos fallaces quod re
sus applicat fato et incepcissima pperu
tatis cogitacione distracti properantis
eminenciam temporum

Dedum poetas

Oracius in epistolarum Vere tamen restat
quo numina deveniunt et ancus quos epos
o omnem crede diem tibi diluxisse sup
mum Idem in poetria debemus morti nos
nostraque Ibidem mortalia facta peribunt Idem
in sermonibus mors atra circumvolat alis
Idem in epistolarum mors ultima linea
rerum est Idem in carminibus Pallida
mors equo pulsat pede pauperum
tabernas aliis tenebras vel turres regum
quorum ...
omnes mors manet una Ovidius
in epistolarum occurrit animo pereundi mille
figure Marcialis mors quod nunquam pene
quam pena est Ovidius 5to methamorfoseos
Omnia debent morti paululumque mo
rati serius aut citius sedem properamus
ad unam tendimus huc omnes hec est domus
ultima Idem sine titulo libro 3o

mors ultima pena est nec tamen metuen
da minus Ibidem Sed omne sacrum mors im
portuna profanat omnibus obscuras in
icit illa manus Pirrus Pirrus moritur Pygg
Cole sacra colentem Mors tamen a
templis in cana busta trahit Claudia
nus in B... quidquid liquidus complectitur
aer cuncta quod alit tellus quecumque marina
equora vivit quid fluminis volvit quid
nutrit paludis cuncta tuis pariter cedunt
alia regnis Limari subiecta globo qui
septimus ambit et cunctis mortalia
separat astris Sub tua purpurei venient
vestigia reges deposita luxum turba
cum paupere mixti omnia mors equat
tu dampnatura nocentes Sum regnum
Latina pius te iudice senes in ipsi co
gent vite peccata fateri Sed ponas
mortem non esse timendam que bona si
non est finis tamen illa malorum Boy me
tuit mortem qui scit contempnere vitam
Maximianus ortus suos cuncta repetunt
initium quod reguntur et reddunt in nichilum
quod fuit ante nichil Idem nonne mori
melius quam mortis ducere vitam Prosper
libro epigrammatum Ferro peste fame vinclis
algore calore mille modis miseros mors
rapit Hildebertus de gestis suo
niter opes et delicias ipsi quod funeris
horam nunquam recolat Hec tua lingua sonat
Mors dum sua mors sceptra ligonibus
equat Versificator Res sibi securum homo
nil vitas moriturus Primus sine fine est
plurima causa timoris Primulus quod
magis moneor quam nulla sua mor
tem qualiter arte sua dedocuisse potest
Nonne timor mortis toto communis in or
be omnibus et solis istud inesse solet
Omnia lance pari pertractat et omnibus
uno pondere distribuit dona sed equa
minus Hac ego non possum non permisisse
futura Ex impuisu nec in dicat abi Idem
ipsius modicum detentam ita nil morte
latentius ipsa omnibus ipsa latet
omnibusque ipsa patet Rebus in humanis mors
est res publica nobis Unquam quisque vite
properatus sit Si qua tamen ipsa res est vel

publica Morte nulla magis pro publica nulla magis Ergo quid hic facio qui sit desimo [illegible] mors in ceteris dicet en ego surge veni Ovidius de consolatione ad liviam mors venit ordinibus Hildebertus de consilio suo Mors dum sine strepitu ligonibus equat dissimilia similia condicione trahens Ipse prius est in vita mori mors vivit morte vita in Archithrenio Prima dies metuenda patentibus horam Idem Item meta malorum mors sola in miseras curas compellit Et una falce metit varia quecumque per labores Idem Quicquid genitrix febris conplectitur anxia Impio Singulis tumulis non a cunctis humandis Cadis et tandem cui non suffecerat orbis magnus Alexander Prie non sufficit urne Idem mors sola dolores sopitura venit latura beatus esse Et miseris optata quies solacia pene que vita est mors pena perit respirat egestas Mortis in amplexum ruit qui molestia leto tollitur Et volvens volvit circa pena pena dolore dolor Alanus in prosa Ubi Ipse par torques Sepe cadaverea capitur qui amat mortem mors ea pascat eum Non solum in tormentis mori insidiant Mors prima per horam iam facit id idem Filius ante diem mortem patris optat ut heres Fiat et iniusta lege capescat opes

Mortis inevitabilitas secundum philosophos

Quintilianus declamationum libro 11o declamatione 3a omnibus nos [illegible] hora prestatuta fallacibus quibus applicat fato Et nescis prima precentatis cogitatione distracti prope ignara festinatis tum meminit primo mori

Secundum poetas de eadem

Ovidius libro 3o tristium epistola de [illegible] nec reserata nichil non mortale tenemus pectoris exceptis Senecam in tragedia in Hercule furente capitulo 1 prima que vitam dedit hora carpsit Idem in tropade capitulo 7 tempus nos avidum devorat Lucanus libro 1 capit omnia tellus que genuit Bernhardus libro de contemptu mundi mors

restat mors omne necat quod carne creatur magnificos premit et modicos aciter dominatur Nobilium et nimium non tenetur Tamen duabus quadam principibus communis habetur Mors iuvenes rapit atque senes nulli miseretur Et quid plura loquar nulli mors impia parcit Non evadit inops nec qui marsupia farcit Nolo ergo cesses ea que bona sunt operari Nam mors non cessat tibi nocte die comminari

Mortis horre[ndi]tudo secundum philosophos

Tullius de senectute Quod misero moriendum est certe et an eo ipso die morte quidem omnibus hominibus timendus qui potius animo consistere

Secundum poetas de eadem

libro 2o odarum capitulo 6 eamus fore an adiciant hodierne crastina vite tempora dii superi Horatius tempora longa tue noli promittere vite Quocumque ingredieris sequitur mors corporis umbra Contra virgis Omnis mors mordet magis meliores por rostranos

Mortis multiplex modus

Seneca in tragedia in ethico capitulo 1o mille ad hanc aditus patent Idem libro 1 declamationum capitulo prima multas terrarum vias mortis apparuit

Secundum poetas

Statius libro 1 thebaydos manet ingens copia leti perpetuo capitulo ultimo ferro peste fame vinclis algore calore mille modis miseros mors rapit una homines

Mortis meditatio

Seneca libro 1o epistola 1 nulli potest secura vita contingere qui producenda nimis cogitat Idem libro 19 epistola de quinque facies respice ad mortem Idem de consolatione ad marciam In hoc omnes errare videmur ut non putemus ad mortem nisi senectutem inclinatos qui iam vergere

Secundum poetas

Persius Satira 1 vivere rucar loci fugit hora esse tacito ref

Mortis horribilitas

Tulius in paradoxis Mors terribilis est
hiis quorum cum vita omnia extinguuntur
non hiis quorum laus emori non potest
Aristoteles 3° ethicorum Omnium terribilium
terribilissimum est mors Quintilianus de-
clamacione 7 Omnium gravissimum est mori
Seneca de remediis fortuitorum capitulo 10
Omnium que horrenda contingunt consideratur (?)
ad mortem / Item poetas

Oracius libro 4° odarum pulvis et
umbra sumus Seneca tragedia ypolito
capitulo 9 O vita fallax abditos sensus
geris animis quam pulcra turpibus facie
induis Ovidius epistolarum epistola 10
Occurrit animo pereundi mille figure
Mors quam minus pene quam mora mortis habet

Mors non timenda secundum philosophos

Quintilianus declamacionum 3a decla-
macione quisquis honestis operatus
artibus studiumque finis quem vera feli-
citas intravit sibi videbitur prudentiam
mortem moriturus habes tamen ad animi
metum quam recentem venientem cottidie
vita nec sociat Illa est innumeraque propter
que fatigamur votis deos propter que
brevem etatem Nempe sunt vanitas
cupido luxuria libido non pudet propter
hoc fit debilitates luctus spacia me
brevis et cum liceat eiusdem mali pati
finge tibi velud ipsam proclamare naturam
Receptus es in hanc pulcerrimam mundi textum
quam conditum et prosecuturum (?) vices in
eadem mortalitatis natura bona multa
vidisti admitte pregtas (?) cede venientibus
tibiis (?) restas te quanto dimencius vixeris
tanto magis impaciam pacientem consulte
progenitor caput migravit etates non
potest non cognitum parte (?) unus quam mori
in metu Omnibus nos hora precaritas
fallentes quam cuius fato applicat et
in hac turpissima impotentis cogi-
tacione distracti pro pugna festinantis
eius momenta premonitione efficiamus
pocius de fine remedium et de natura
placitum occasionem sponte consilio

plane sequitur quas agentes solus vivit
quo ad valuit qui mori maluerit In
fine prefuit (?) terrere quam metus est ut metus
amotus Seneca libro 1 epistola prima vita
cum comparatione mortis data est ad hunc
igitur quam ideo timendus est quia tanta
expectantur Dubia metuunt prima forti
oremus esse qui inspectat mortem et quamquam
contra mortem Mors enim ad mota cotidie
impetus animi dedit non vitandi in eum
tabula libro 1 epistola 8 bene mori est libe-
ter mori libro 4 2° epistola 10 nullus
cum vitam perdit sine metu mortis
libro 3° declamatione 7 Crudelius est
mori sub morte timere Seneca de remediis
capitulo ultimo Mors cessabit luctus
dolor non sunt supplicia sed tributa
vivendi Item poetas de eodem
Lucanus libro 8 Mors ultima pena
est nec metuenda viris Marcialis co-
quus libro undecimo capitulo 3 Mortis pallens
et timor vite commoda tollit Nam
mores primus dum metuendo perit
Inter res (?) minima sit mortem ponas
Te de morte metu sollicitare nequimus
Oracius qui mortem metuit amittit
gaudia vite Idem lucanus metum leti nam
stultum est tempore in omni dum mortem
metuis amittis gaudia vite Idem
esse tenet imponas mortem non esse timendam
que bona si non est finis tamen illa
malorum Tamen deformiter vite magnum
homini bonum est non tunc sed constare
et fine hominum vite in quantum comparare
Boecius de consolacione libro 2° de quampiro metu
gladio non felata Eciamque timor
non sinit esse felicem

Mortis eleccio secundum philosophos

Tulius libro 3 philipp ad eos est liber-
tatem nati sumus aut hoc teneamus
aut cum libertate moriamur

Item poetas de eodem

Boecius libro 2° metro Mors hominum felix que
se nec dulcibus annis inserit et mestis
sepe vocata venit

Mors laudabilis et fama laudabilis
mortuo

Poetes in exhortacionibus ca° 2° quon quidem in omnibus promulgavit fortuna sortem aut mori ipsa uia virtutis attribuit
Tulius libro 3 philippus bonus ancta vita data est meliora bona reddite vite sempiterna Idem in oracione pro marco marcello nec hec tua vita dicenda est nec haec tua vita est que corpore et spiritu continetur Illa inquam vita est tua que vigebit memoria seculorum omnium quam posteritas alet quam ipsa eternitas semper tuebitur
Prosper epigrammate 7 mala mors putanda non est quam bona vita precessit ... de institutis ... qui precepta ... in perpetuam ... intelligunt

Fedem poetas

Virgilius libro 10 eneidos stat sua cuique dies breve et irreparabile tempus omnibus est vite sed famam extendere factis hoc virtutis opus Boethius felices ... quorum sine ... vita est ... libro ... ca° 20 tarde vel subito vita decedere ... dicendum ... ca° ... in probacione viciorum ... post mortem ... beabit quod bene ... in historia thobie ... ab hospite ... carne ... patrum delicias ... pris ... que felices ... sine ... felix qui memoria ... erit

Mortuorum sepultura

Quintilianus declamacionum declaracione ... ad operiendum subtrahendum ... dolori ... mortui causa ... possunt Seneca de remediis fortuitorum ca° ... aliena ... mortuorum Ca° 6 ... nichil scio ... pertinet ad me ... corporis in sepultura ... seneca ... sepulturam tormentum est ... corporum ... sepultura ... et ... et odore feda amonerit

Mulier

Cuius femina Seneca de remediis fortuitorum ca° ultimo quam ... custodiam ... diderit ... Idem nichil tam ... quam feminarum voluntas nichil tam vagum quam in ... quos in adolescencia amauerunt in senectute eos reliquerunt quam ... novus amor ... odio ... eternitatem est Idem ... in ypolito ca° 1 quid ... femine ... tempus ... libro 2° ... spondens feminis ad mutabilitatem ... ad gwalterum de amore libro 1° ... est ... mulieris et instrutabilis Idem libro ... uxoris ... mulieris astucia ... amoris ... deprehensa Idem ... muliere ... de ... libro ... de ... ca° 1° femina ... ad ... et ad ... nolenciam quam vir et ... magis ... et ... et ... et ... est in femina quam in viro et ... et ... et ... magis quam vir ... decepit eo quod nullus est ... habet ... aliquid ... memorie in ... et quia corpus eius non ... nec ... est ... Secundus ... quid est mulier hominis confusio in ... bestia ... sollicitudo ... malum ... in ... naufragium ... mulier ... Pitagoras ... lacrimarum ... in oculis ... dolorum ... aliud ... Valerius mulier ... libro 1° rethorice veteris ca° ... mulierum genus ... est Quintilianus prima declamacione ... ad ... viros ... viros ... mentis ... corporis ... meta ... uincant ... infirmitatis vicerunt etc.

Dictum poetarum

Juuenalis li° 6° nichil est audacius
illis deprehensis iram atque animos a crimine
sumunt Bernhardus pestis auaricie
fragili viget in muliere Jacobus Bnne
tamus Non bn scitud mulier tz ymo
vincelet Idem nobile cor tacet et mens
est vana puellis ffimina postius feria
pra gerit / clausa manens et masculu
virgine tempore lenire tigris et visa solet
tempore mitescunt posita feritate leones
ffixa pedem tz ad facinus mens est
maligna ammittit nam femina sala
sua Idem femina nulla bona est
si bona contigit vlla nescio quo pac
to res mala facta bona est comedia
primo de arte amor in nobis nec
tam furiosa libido legittima fine flam
ma viris sit dant que negant gau
dent tamen esse rogate Ieclant tota
castas praemia forme alis formas
Ibidem libro 6° Et non est fulmine me
diatam femina in iram ffulmineo
rapidos dum rotat ore canes Nec
leo dum catulis lactentibus vbera
prebet Nec breuis ignaro vipera lesa
pede ffemina qua socij deprehensa
pollicis lecto ardet et in vultu pigra
mens sit Juuenalis li° 2° Cogitat
quid toto fiat in orbe prima videt
femina mores qui illa videtis Excipit
ad portam Virgilius 6° eneid varium
et mutabile semper femina pectus
habet Alchemius in formione Sic
est ingenium mulierum Alanus in
parabolis Non est in speculo res
quod speculatur in illo Eminet alis
in vinet et non est in mulier fides
Virgilius in bucolis Nobilior est venus
femina Ancomedia de alda Virgine
nec latus absque luto nec species absque
veneno vllus erit nec fel absque sapo
re suo Nec preuius quisquam potest dedyscere
sepius femineus Nec erit femina casta
diu Alchemius in formione Mulieres
sunt vt leuis pueri sua sunt honestas

Est auro pulcrius sed femina pulchrior auro
Impiosa suo femina pulcra viro Ego
vagus femina dum plorat vir superare
parata femina diu mat errat qui credere
credat femina demonio zibus assibus
est mala peyor Item est neque vera
qui tempora de mulier dicit non omnes vere
finnis de mulie

Multitudinis paucitas

Aristoteles 8 ethicorum multis esse amicum
perfectam amiciciam non contingit quemadmodum
neque amare multas simul 2° politicorum ca°
3° multi sunt excessus quique deteriores sunt
paucioribus Idem ca° 8 vnum opus
ab vno optime perficitur ca° 9 Non est
facile vnum perspicere alis perficit multa
li° xto ca° 3 melius vnumquodque
opus sortitur aia circa vnum intenta
quam circa multa li° 1 ca° 7 difficile
forte aut impossibile bene leges regi ciuitatem
civitatem qui multorum hominum est Val
de excedens numerus non potest participare or
dine 3° Rethoricorum ca° 9 quanto fuit
maior plus tanto remocior intellectus
1 ethicorum Possibile est in multis magis
quam in paucis petentis Tullius 2°
li° de qonibus tusc(ulanis) Campa non sepe
multum perimit et ferme fructus Valerius
tus in tractatibus in magna ciuitate multa
ingenia nepharia sunt Seneca distra
hit te liborum multitudo in re supra libri
celestis Idem debita mita argum in pessimum
turba est Vegetius de re militari
li° 1° ca° 1° inclamine bellorum conci
tata paucitas adinctona et pinentior
Rudis et in domita multitudo semper est ex
posita ad cedem li° 3 ca° 1° pluribus
casibus subiacet amplior multitudo

Idem poetarum

Montemanus in lyma cleri amens vanis
ebetatur dedita curis Idem plura petit
Minus pauca non soluet contra vagus
Albinus intentus minor est ad singula sensus

Multitudinis acceptabilitas in philosophis

Aristoteles xto politicorum magne ciuitates
sunt magis sine seditionibus quae multum inter

medium Impiois aut facile dimidet
omes in dno ut nichil reliquat me
et omes fere egeni vel opulenti sunt.
Cassiodorus libro 6 epistola constat felicem
esse rempublicam que multis civibus
resplendet ornata

Secundum poetas

Ovidius libro 10 de arte Que non
possunt singula multa iuvant potum vel
gare pomalia pomalia atque ... nagne

Mundus secundum philosophos

Plo in thimeo mundus archetipus id
consistens eius est hic sensilis ymago que
eius qui pro omni tempus sunt vel futuri
sit Ibidem Nam siquidem pulcer in opera li
mundus opifex que eius et fabricator
optimus prospiciendum est quod in suo fiunt
in immutabilitatis perpetuitate exemplar
sit institia mollis Apuleyus de
dogmate platonis Ideo aptissimo
et pulcerrimo mundo instar spere et
pulcre et perfecte a fabricatore eius que
datum est ut sit nichil indigens sed
opperiens ornans et coercens que con
tineat pulcer et amabilis sui filius sit
tu que totus Boecius de consolatione philosophie libro 2 Mundus
hic ex tam diversis contrariis que partibus in
unam numine formam convenire nisi unus
esset qui tam diversa coniungeret coniuncta
vero naturarum ipsa diversitas invicem
discors dissociaret atque divelleret nisi
unus esset qui quod nexuit contineret Idem
libro 3 prosa 7 Quo bonus mundi rector
temperat ratione si cuncta ne dubitas co
gnitis ad motus mundo non male credis
Utendum Timeo quoniam mundo in visibili
est contemplatus tamen quia ab optimo
est fabricatus utroque secundum platonem Item
secundum appuleyum quoniam signa perfectissima sig
nis sexto secundum boetium est optime ordi
natus, 3to quia semper in cunctis auctore op
timo gubernatur Alios plures optimi
autem est mundus nam opus dei

Secundum poetas

Unus sit mundo moriens moriendo non
moriens Mundus clamat ave sed ave
clamat in ave Cum mundus triste
fuisset iam ars sit Eius tue vel omne
virtus o flos o spes mo dies Si mundi
sequeris post alis plus esse fuisse quereris
Hic status absque statu locus hic locat
in cenaculo Hec ista verba fidem non
dant et post vel pridem Post pendet
cadit pridem postmodo sedit Ergo
aestimant ea nec creduntur Virgilius
in georgicis Non alios prima crescentis
origine mundi Illuxisse dies aliud
ve habuisse tenorem crediderim plures
esse mundos refert doctrina priorum Ve
ni qui me dicam de pluribus unum
et hunc eius in allexandrum Anaxa
coras cum tollant cadi a via mundi
anhelat Idem crastina tollamus
alis tollamus hodiernus Veniunt
nam indices competunt in cantu an
dacia mundi Idem libro 1 quid mo
tor est mundus res in mundissima labi
Assueti convindans vices ut imbibit
aer/equor aquis tellus radio cali
gine tellus fructibus autumnus
Ver floribus estibus estas Infra
Enna flabellus alis flabellis fora
bitabus hystrio iungis Pelago alis
pelago blandicijs lupa questu lena
fristis Fastu in pura fecit odio li
nare nenia Sors dubijs fortuna
dolo. velamur fato Spe inster opto
felix utroque Lucanus libro 10 de con philosophie
6 Omnis subita mutacio rerum non sine
quodam fluctu contingit animorum perenne
infra mutabilitas Idem libro 3 me
tro 9 O qui perpetua mundum ratione gu
bernas Terrarum celi que sator etc Infra
tu cuncta supremo ducis ab exemplo pulcrum
pulcerrimus ipse mundum mente gerens simili
que ymagine formans perfectas iubens per
fectum absolvere partes Tu numeris ele
menta ligas etc Pamphilus quis
facit in mundo mundi in munda que optas
In mundus mundus quod tibi munda dabit

Mundus secundum philosophos

Cassiodorus libro 6to epistola 10 ipse mundus

magis acquirit cum optimis dignica pstant
Idem de dilectione nemo adeo crudelis
est qui ad collocata beneficia non mi
tescat Alanus de planctu hec munera
et cum nupta alis empta laboribus
magis clarescunt quam timet

Secundum poetas

Ovidius libro 3° de arte ipse licet venias
musis comitatus homere si nichil attuleris
ibis homere foras Tibullus libro 3° qui
nunc crede in carmine homines quam deos
quam placari donis ipse iupiter ipse datur
Munus sapiens facit stultus quam mu
nere gaudet Maneas in musica de alda
virgine Nam pecunia nequivit sine mu
nere munera flecti et sine munere
nulla puella capi Galterus in al
lexandro libro 10° munera argumentum ac
cepti teter mugitus Thimus eum a
morat ut contorquet catinus mediis
et tetra alis tetra polluit caligine
metem Horatius conquirit munera cum
dat tibi pauper amicus accepto placa
te plene laudare iubeto Esopus
fabula 18 quibus est tanti munera grata
facit Marcialis tocius libro undique
Munus muneribus vos deditos
Pamphilus si datur ad tempus dat
et affert comoda munus Munus leges
quam suo destruit ingenio

Musica secundum philosophos

Aristoteles 8 politicorum ca° 3° ait et musicus
quia omnibus hominibus delectabilissima
cantare et musica delectationem naturalem
propter quod omnibus etatibus et omnibus
moribus usus ipsius est amicus Tullius
libro 3° de oratore due sunt res que
permulcent aures sonus et numerus Omnes
longitudine et brevitate in sonis
sicut acutarum gravium quam vocum iudicavit
ipsa natura in auribus nostris collocavit
Macrobius de sompnio Scipionis omnis
anima musicis sonis capitur Idem libro
3° saturnalium in phenomeno sortes graves
orator vel prius liber sublimius pung
ere cogit Boecius in musica sua
ca° 10 natura omnis est etas que a
cantilene dulcis delectatione servitus
Ut sepe corporis affectus sunt Ita ex pulsis
cordis motibus incitantur cum cantico quod
dulcior sit causa deflendi Et qui fricant
cane non potest sibi tamen aliquid canit
sermo quedam mixtam dulcedine conamus
presentes quo quamvis possunt delectantur
Manifestum est in bellis pugnacium animos
tubarum carmine accendi Illo est dubium
quin conturbatae mentis iracundia vel ni
mia cupiditate modestior modus possit
abstinge enim aliquis cantilena libentius
auribus atque animis capit et id
non sponte convertitur ut motum et motum
quam aliquid simile audite cantilene corpus
efficiat Ca° ultimo genus poetarum
non poemis speculatione actione quia
naturali quodam instinctu fertur ad carmine
Idem libro 2° de consolatione te musica
carminis oblectamenta delectant Cassiodorus
libro 2° epistola 10° Musica tristitiam ma
ximam iocundat inmaturos furores atte
nuat cruentam seviciam efficit blandam
excitat ignaviam soporem languores
vigilantibus reddit quiete viciat cum
turpi amore ad honesta studia revo
cat castitate sanat mentes tedium homo
cogitationibus sepe adversa perniciosa odia
gratiat ad ampliationem gratiam Et quod
bene alis letum genus curationis produl
tissimas voluptates conpendit animi
passiones vel efficacius inventum est
ad promovendos animos quia grave citare
laneta vel laudabilis resultatio hinc
enim appellata existimatur cordarum quod
facile corda moveat

Secundum poetas de eadem

Auctor qui incipit articulo ut cordis etc
hinc fit musica tamquam dicta in grata
ad notes unus que dum esse relatus
Cantus dictat modulos tamquam sic frangit
fingit Omne sonans ista res dicitur in grata

Mutabilitas secundum philosophos

Supra fortuna Item miseria Item mors
Quintilianus libro declamationum xta
declamatione sepe in primum summa de
ciderunt Seneca de consolatione ad

ad macerias omnia humana bona et
caduca sunt. Si quid ad summum venit
ad occasum prope est, ubi in arcendo loco
non vicinus est occasus. Seneca libro 2º pro.
Quia nulla humanis rebus constancia inesse
reperitur, ad ipsum sepe homini velox hora dis-
solvit. Cassiodorus libro 3 epistola 8 quia huma-
ne res mutabilitate gaudent. Leges sunt
de non alienandis rebus tuis, ut anti-
quum erat stabile inter homines et ita
immobile ut nullam patiatur mutacio-
nem, cum omnis qui videtur status sub
perpetuo consistat. Justa nichil pone
inscripto, magis sed erit nam proinde tales
evolves mutaciones quas nec prouideas
fabule nec predices. Seneca epistola 20. Animum
debes mutare, non celum. Licet enim
vasta maria trajeceris, vita te sequitur.
Quocumque perveneris, et cum istud operis
malum omnis loci mutacio iocunda fiat.
Seneca 2º proverbia prima omnis subita mutacio
rerum non sine quodam conflictu contingit
animorum. Secundum poetas.
Ovidius 15 methamorphoseos. Nec species alias
species sua cuique manet, rerumque novatrix
ex aliis alias reparat natura figuras. Nil est
quod constare diu sub ymagine eadem.
Lucanus libro 1º summis negatum stare
diu. Mst magna ruunt. Claudianus
libro 1º. Mobile mutatur semper cum principe
vulgus. Prosper ultimo epigrammate. Non
certus status agris est, non urbibus ullus.
Omnia que in fine precipitata ruunt. Boecius
libro 2º de consolatione metro 3º. Constat eterna
positumque lege est, ut constat i constanter
prodeat genitum nichil. Esopus fabula
22. Stare diu nec vis nec honor nec
forma nec etas sufficit in mundo. Plus
tamen ista placent. Gwalterus in Alexandreide
res ita se perhibent, ut nulli prohibeas sit
in uno semper stare gradu. Richardus de Venusio
pereas. Tussit honor, perimit precepta mente,
ta senectus deficiunt vires, gloria quoque
perit. Idem. Clarus tamen gloria longa
datur. Ardua nam cadunt et turris celsa
trepant. Alanus in Anticlaudiano.
Nec tamen admiror de tempore si variet.

Cum sit tuctorum conditor esse velit. Seneca
minor iuvanda nimis vaga corda
virorum. Cur totiens mutet se philoso-
phe deo. Oracius in epistolis. Celum, non animum
mutare qui trans mare currunt. Idem.

Natura naturale

Tullius 2º rethorice sunt res, tra-
pertas a consuetudine probatas legum
metus religio sanxit. Idem natura
vis est que opinio non genuit, sed
quedam innata vis... ut religiose.
Idem 3º de questionibus tusculanis. Natura nobis
parvos igniculos dedit, quos celeriter
malis opinionibus quasi depravatos
sic restinguimus ut nusquam vere nature
lumen. Illud est enim ingenium in natura
sua dicitur quasi adolescere liceret
ipsa nos ad beatam vitam natura perduceret.
Nunc autem ut editi sumus in hanc lucem
suscepti sumus in omni quam prave et
opinionum perversitate versamur, ut pene
cum lacte nutricis errore suxisse videamur.
Seneca de beneficiis libro 2º. Rerum
natura nichil perdit, alias perde dicit. Quia quicquid
ab illa evellitur ad ipsam redit. Nec per-
ire quicquam potest, quia quod occidat non
habet, sed eo revolvitur unde recessit.
Idem epistola 16. Detrahe amans et
cum vis scire quod petis petere naturale
habeat aut cecam cupiditatem concedam.
Si non potest alicubi consistere. Via si lon-
ge progresso semper aliquid restat, non naturale
esse scias. Ibidem. Naturalia desideria in finita
sunt, falsa vero opinione nascencia
ubi desinat non habent. Idem epistola 22.
Natura aliam legem voluit esse in nascendo
quam sua quicquid composuit resolvit et
quicquid resolvit iterum componit. Idem
epistola 23. Dedit tibi illa natura que
si non dissenseris par deo surges pa-
rem autem deo te non faciat pecunia.
Deus enim nichil est, non fama ampla
enim de illo male estimat. Et impye
forma et vires te beatum faciant.
Nichil enim horum pati vetustate
quid ipso animum sed hic rius bos magis

quod aliud vocas hunc quam deum in huma
no corpore hospitantem Seneca ad Lucilium epistola
C Vos quid commina albis terrena tellus
tenui licet ymagine primum vestre
conspiciatur viri quam in fine beatitudinis
licet minime perficiatur tamen congnitione
qualicumque perficiatur eo quod vos ad virtutem
bonum naturalis denegat intencio licet ab
eodem error multiplex abducat Salus
tius in prohemio in jugurta conquestio quer
de natura genus humanum quod imbecilla
atque euo brevis sorte pocius quam
virtute regatur Nam contra reputando
Nam neque maius magis neque prestabilius
aliud invenies magisque quam non industriam
hominum quam vim ac tempus deesse Cassio
dorus libro X epistola 3 repugnante natura
quam cedit industria

Venalitas morum pristine et in philosophis
Vide supra mores ubi tractatur similiter

Idem in poetis de eodem
Oracius in epodo libro primo licet superbus
ambules pecunia fortuna non mu
tat genus natura pecunia nescit mutare

Idem in poetria confirmat enim primus nos
natura ad omnem ad omnem fortunarum habitum

Idem sermonum Ego et ipse tellus hoc
natura neque in neque me nec quemquam sta
tuit nos compulit ille Officium cuncta
nequities et vasti in stacia vincens Pos[t]e
mo compellit hic vinator hec esse
primus quod natura negat nemo feliciter audet
Displicet imprudens Unde placere
studet Claudianus quod natura negat nec
recedet pe Ancheteneque natura est quod
cuncta videns fatetur quod natura dedit dicit
nemo potest Non hic arte manus nec
sua porta deo sine coarctat Astrorum
flamme at orbes Igne rotat celos
discretis plus acta rapit ac obstat aqua
speram tellus pendula durat stare
conat humum gemat in visceat unde
fervitans anas stellas intrent aliquis
po Ipsa pervenit solitos cunctis cursus
Enormes quod fuit monstrorum prodiga
formas Clamp habenas servat in

speciis ne natura retractat Jacobus bene
tamus ad se cuncta trahit natura dat atque
eum morem cuique genus imperiosa sunt

Idem in natura videnda tollere nemo potest
alius ut Tales valedissimum cuiuslibet est
necessitas cunctis enim dicatur ponere infra ne
cessitas statum

Necessitas et in philosophis
Tullius pro rethorice nove putat hanc
esse necessitatem aliam necessitudine non tamen n[ece]ssa[ri]a
resistere potest que nec mutari nec leniri
potest Ibidem prima necessitudo honestatis
videtur esse hanc proxima ac columitati
ac levissime commoditati Seneca libro declamatorum
necessitas est que naufragia
iactu componeat componeat Tercia quam
mus incendia opprimit necessitas est lex
temporis Ibidem libro 4 necessitas est magnum
humane fortuitas presidium hoc confusum
sagentibus quibus non ceciderint sed ac
cident preces in lege michil compitur sed
licet multa erat si non compiant eque hec
cogente tyranno fecit quod preteritum possit
Ipse fuit inferior vapulente non est
perdida que atiranno nec sacrilegus sa
cerdos qui deorum in morbum dyma sibus
manibus protulit ad tyrannum Sed dicitur
ad ignaviam imperia necessitas nulla
potest iuris vel coartari Quintilianus
in / cuiusque nate putat Unde supra
tales et Quintilianus declamatione 3
Ex affluant necessitates Palladius de
agricultura necessitas semper tacet Cassio[dorus]
libro X epistola 3 necessitas moderat non diligit
Idem libro 9 epistola 3 Inbequalia co
actione peccare videtur cui necessitas non
ponetur Omnium enim tamen necessitas tolle
peccandi ambitus aufert

Idem in poetis
Oracius in poetria necessitas non habet legem primo
nam intra nama zechu heue [illegible]

Negligencia
Vincit tua diligencia Seneca epistola prima tur
pissima est iactura que per negligenciam
fit Palladius de agricultura capitulo 6

ffrauchor est culta cognitas quam multa de neglecta. Bertrandus in pro[logo] super ca° 3° status hominis negligentis est domus ruinosa quod est negligencia gubernatoris domus. Ignis validus in domo [illegible]. Idem discute diligenter coram diligencia et prosperum qui tua ad instat. Depig[n]ende que tua sunt quod sunt magna prudencia est

Secundum poetas de eodem

Ratio quod tibi suspectum est in discute quid sit. Naturaliter solent primo que sunt neglecta nocere. Oracius Simonidi [illegible] neglectis curanda [illegible] in nostre aquis

Nimietas vel nimius secundum philosophos

Athenensis in [illegible] [illegible] arbitror esse utile ut nequid nimis fiat. Idem in Cantonis nimis sunt sepe malicia summa est. Seneca libro de tranquillitate. [illegible] est quod nimium est. Plinius libro 20 de naturali hystoria. [illegible] in omni vita nimium est. Cassiodorus libro 9 capitulo 17 nec prius dici iusta que nimia sunt. libro 10 capitulo 3 Nimium non placet etiam quod bonum putatur

Secundum poetas de eodem

Oracius in epistolarum insani sapiens nomen ferat equus iniqui ultra quam satis virtutem si petat ipsam. Iuvenalis libro 2° Imponent fine sapiens in rebus honestis. Ratio quod nimium est fugito pro gaude[n]do [illegible] qui nimis [illegible] [illegible] placite [illegible] vagis omne quod est nimium vertitur in vicium [illegible] [illegible]. Nimia familiaritas parit contemptum. Item omne tempore est nimium [illegible] in usu

Nobilitas secundum philosophos

Aristoteles 2° ethicorum ca° x. Nobiles dignificantur honore. Idem 2° rethoricorum ca° 11 Differunt mores horum hiis qui nuper possiderunt et hiis qui ab antiquo in eo quod omnia magna et [illegible] mala sunt nuper ditati quam [illegible] indiciarum est nuper ditatum esse. Idem x politicorum ca° 1 ingenuitas est virtus et divicie antique. Nobiles esse quibus consistunt progenitorum virtus et divicie. Nobilitas et virtus in paucis est. Tullius in verbis in Salustio. Clarius est mihi meis rebus gestis florere quam a maiorum opinione in [illegible] ut sim posteris meis nobilitatis inicium et virtutis exemplum. Seneca libro 7 epistola 10 [illegible] hoc optimum generosus animus concitatur ad honesta. Nemini contempti ingenium virorum [illegible] delectant et sordida [illegible] de moribus nobilitas hominis generosus animus. Boecius libro 3° de consolacione prosa 6 videtur esse nobilitas quedam laus veniens ex [illegible] genealogia. Idem metro 6 Omne hominum genus in terris simili surgit ab ortu [illegible]. Cassiodorus libro x epistola 11 [illegible] nobilior erit [illegible] a maioribus [illegible] facultas relinquit libro 7 epistola x Dignitas nec diviciis nec solis natalibus invenitur sed tamen ea cum doctrina [illegible] prudencia hec est dubia nobilitas que moribus non ornata libro 8 epistola 19 Sic in vetustate et progenies ducte divicie nobiles faciunt multo magis [illegible] est [illegible] prudencie locuples invenerit. Valerius maximus libro 3° titulo de hiis qui humili loco nati clari evaserunt. Tullius hostilius in cunabula agreste tugurium cepit eius adolescencia in pascendo pecore fuit occupata validior etas imperium romanum rexit et duplicavit senectus excellentissimis ornamentis decorata in altissimo maiestatis fastigio fulsit. Varro [illegible] ad [illegible] [illegible] tabernacula [illegible]. Poetes [illegible] oraculo sapientissimus indicatus est. Fama vero [illegible] obstetrice et Zophroniste [illegible] marmorario [illegible] ad clarissimum [illegible]. Euripides [illegible] Demostenes habuit [illegible] ignotum fuit Alteius [illegible] cultellos vendidisse [illegible] doctorum loquitur

Sed quid autem in tragedia a° illius ora
toria in clarius. Sophocles 2° rethorice: In
genuitas est virtus et antique divicie.
Idem 2° rethorice: nobilitas mos est
magni honoris amatorem esse. Omnes
enim qui aliquid habent atque ad id cu
mulare consueverunt. Nobilitas autem hono
rabilitas progenitorum est. Est autem nobi
le secundum genus virtute generosum autem non
degenerasse a natura quod in multis non accidit
a multis enim nobiles levius valoris sunt.
Themistius 3° decadis: Ille enim qui
philosophia intelligit non est nobilior sed qui
digniora intelligit nobilior est.
Seneca de beneficiis: nemo altero nobilior
nisi alius nec cui rectius ingenium et ar
tibus bonis aptius est et ita omnium inclu
patens est sine prosoleuxdos sine pro
videos gradus ad hunc origo prima mundi
producitur. Seneca epistola 28: non nichil omnibus
patet ad hunc sumus nobiles nec reiecit quam
quia philosophia. Ibidem animus facit nobilem
cui ex quacumque condicione supra fortuna
licet surgere. Boecius de consolatione libro 3° prosa 6:
Nobilitas est quedam laus de meritis
veniens parentum. Ibidem siquid est in no
bilitate bonum id solum esse arbitror
ut imposita nobilibus necessitudo vi
deatur ne a parentum virtute degenerent.
Augustinus in meditacionibus superbus et
contemptor animus qui maximum nobi
litatis est. Idem in oratione quam eo
rum omnium vincit constituere sed fortissimum
quorum generosissimum vincit super bonum animi.
Valerius in Catelli: ex virtute nobilitas
cepit. Cassiodorus libro 8 epistola 10: Tales
decet esse aulicos viros ut nature
bona indicio frontis appareant et
possint agnosci de moribus dum
videntur tacens enim plerumque despicabilis
est etsi eum lingua nobilitas libra quam
epistola 8 doctrine perficiale ornare signo
sum que est ex obsequio nobile facit.
Andreas ad Gwalterum libro 1° de a
more sola virtus morum probitas quam
primitus homines nobilitate distinxit
ac generis induxit differentiam magis

commoribus que ex sanguine de prehendit
tamen nobilitas

Secundum poetas doctores

Boecius libro 3° de consolatione metro 6: Omne hominum
genus in terris simili surgit ab ortu unus
enim rerum omnium pater est unus est qui cun
cta ministrat. Ille dedit Phebo radios esse
et cornua lune. Ille homines etiam terris
dedit et sidera celo. Hic clausit membris animos
celsa sede petitos. Mortales igitur cunctos
edidit nobile germen. Quid genus
et proavos strepitis si primordia vestra
auctoremque deum spectes nullus
degener extat nisi peiora fovens proprium
deserat ortum. Gwalterus Alexandreidos
1°: virtus non querit quo non eget ortus
qui moribus uti. Nobilitas sola
est animum que moribus ornat. Nobi
lis est ille quem nobilitat sua virtus.
Ovidius 3° de tristibus: Quin non rebus
aliis nominibus non seris ingenuis animorum.
Prosperus morum nobilitate genus.
De ponto: Sepe creat molles aspera spi
na rosas. Seneca tragedia in Hercule furente
actu 3: Qui genus iactat suum aliena laudat
ut precium et mercem. Ovidius 1° libro
de ponto: non census nec clarum nomen
avorum sed probitas magnis ingenium
esse facit. Idem de luto nobilitas hominis
et deitatis ymago et nobilitas hominis
virtutum clara propago. Nobilitas hominis
humilem relevare iacentem. Nobilitas
hominis mentem refrenare furentem. No
bilitas hominis nisi turpia nulla timere.
Iuvenalis libro 3: Stemmata quid faciunt
nobilitas sola est atque unica virtus
miserum est aliene incumbere fame. Idem:
malo pater tibi sit Thersites dummodo tu sis Ea
cide similis vulcaniaque arma capessas
quam te Thersiti similem producat Achilles.
Maternus Ovidio in poetria: virtus nobili
tat animum quem moribus ornat. Migrat in
obscurum lux nobilitatis honor. Item hem
non pro pignore hominis nec clarorum nomine avorum
sed probitas vera nobilitate viget. Oracius
in sermonibus: multos sepe viros nullis
maioribus ortos et vixisse aliis comisse
superbos nihil et honoribus. Auctor Tarquinius

regno pulsus fuit unus assis inmagis precio pluribus. Idem ibidem quid sit quos genus hoc Nunc innat ut pate patres arbitrare dignos quibus media que turba aut ob avariciam aut misera ambicione laborat hic imperare in famat amoribus hic pudorem hunc capit argenti splendor stupet insipiens alterius re. Claudianus virtute decet non sanguine niti. Oracius in epistolis Et genus et forma regina pecunia donat. Idem in sermonibus nemo generosior est te Ecce vagus. Nos calamistra et calamistro glorificati Nobilium nati nolumus ista pati

Novitas contra philosophos

Seneca 6to libro questionum naturalium nemo eo usque hebes et tardus et demissus in terram est ut ad divina non erigatur ac mente tota consurgit alias consurgat ubi novum aliquid de celo miraculum fulsit. Itaque cetera astrorum cuius in mensa corporis pulcritudo distinguitur ac tamen ad aliquid ex more mutatum est omnium celsitudo in toto cum sol spectatorem nisi deficiat non habet. Nemo observat lunam nisi laborantem quam diu ordo servatur an nova si quid turbatum est ante consuetudinem evenit aliquid expectamus ostendimus interrogamus adeo naturale est nova magis quam magna mirari. Idem libro 10o declamacionum ad nova concurrunt ad nova querunt. Plinius de naturali hystoria libro 2 Est natura hominum novitatis avida. Cassiodorus libro 1o epistolarum epistola 39 priora dicta cuncta pandita fuerunt Et aliter antiquitas non tollitur nisi cum rebus novis novitas abrogatur. Idem libro 3 Non sit novitas molesta que proba est. Idem libro 11 sepe novitas incerta temptatur.

Idem poetas

Ovidius de ponto Est quoque cunctarum novitas gratissima rerum. Omnia nova placent. Architrenius Nam grata rebus prima novis precium quod veniunt premia honorum Ella quibus recipit fragmenta favoris. Idem novitas quod videt affectus et vota facit Et post vagus dum novus est clipeus clavo suspendit alto

Nutrimentum vel educacio contra philosophos

Quintilianus libro 1o de oratoris institucione liberorum nostrorum mores nisi ipsi perdimus infanciam statim deliciis solvimus mollis educacio quam indulgenciam vocamus nervos omnes corporis et mentis frangit

Nuncius contra philosophos

Quintilianus 7o declamacionum legatus a precepto non recedit. Cassiodorus libro 10o epistola 6 Omnis legacio viros sapientes requirit. Idem libro 3 epistola 33 innata pluribus ad ordinanda mandare libro 6 epistola 11 referenti non licet aliquid immutare

Nitor contra poetas

Et prius splendescat et omni gemmis corde caligo nitare corporis est animus solus in orbe nitor

Sequitur de Obediencia

Obediencia [illegible] Iuvenalis poeta. Obediencia est spe mercedis propria abnegacio voluntatis. Inobediencia autem est spe commodi vel metu obstinate in perversa nolle obedire. Aristoteles in secretis secretorum Sapientes et philosophi dixerunt quod in primis decet regiam magestatem obtemperare legalibus institutis non in ficta apparencia sed in ea obediencia et evidencia ut cognoscant ipsum omnes timere deum gloriosum et esse subditum divine potencie Tunc enim homines solent timere et revereri dominum. Tullius de legibus libro 3o qui bene imperat paruerit aliquando necesse est et qui modeste paret videtur quod aliquando imperare dignus esset. Seneca epistola 62 da diligenciam operam ne quid invitus facias qui imperia libens accipit partem acerbissimam servitutis effugit nec qui iussus aliquid facit miser est sed qui invitus itaque animum componamus ut quicquid res exigit id velimus

Salustius in katel' quod fuit te i bon
negocio legem tulit si eam c aore ne
glexeris Ex pvijs sapientia pare sore
ad imparante equalis est glad Cassio
lio 20 epla 22 Impius si impio co
tempnit' in omni pte violat' lio 20
epe q eciam sibi oportat qui iustis
resultat imperijs

Scdm poetas

Oracius libro epe 2e quit qui turpe
putant parere minorib et qui imber
bes didicere senes perdenda alias per
denda fatri Seneca in tragos in medea
equum atque iniquum regis imperia
ferato Virgilius x eneid Omnes ob
impio leti parere ac iussa facessunt
Statio foro te parta Ego vagor iussa
puer pris fer simul atque minis

Oblivio

Suip memoria Arestoteles 20 rethor' ca°
x propter que curaz oblivio fit memoria de
prepensio est Scdm poetas
Stacius achilleidos Omni sibe tempo
dum oblite tuorum Testoridos quod
cra doo possa mortibus Virgilius ante
quod parcarum occulta recludens

Obsequium scdm philos

Eusebius in anda hoc tempe obsequium
amicos veritas odium parit Lactan
cius li° 1 de bta vita amores ac vica
regis imitari genus obsequij e Cas
siodorus li° de anima id obsequium de
testabiles est quod amicum indulcorem
vicijs facit Idem libro 3° epe 3x
Liberianus amico obedite ut fides vera
qui iam pomibus mostrat oplis suis
sequentibus quod declaret in dicijs Idem
ibid genus est obsequium quod devote
perpetua custodit' Prosper libro epigr'
equm est sine legibus et dnabus

Scdm poetas

Ovidius libro 2° de arte fleccti obse
quio curvatus ab arbore ramus frata
ges si vires experiare tuas obseq' in
tigres quod domat timidos quod leones
Statio Omne cui posses medium
cede sodali Obsequio qui dulces reti

net' amicas Machens de historia thobie
obsequio reformet' amor

Ocium ociositas

Aristoteles si pollitice plurime civitatum bella
tes quidem salvant pugna am obtinue
runt principatum perent Rubigine eum
contrahunt sicud ferrum pace ducentes
li° 10 de cratore ocij fructus est no
contempto animi si relaxatio Tullius de
officijs li° 3 publium Scipionem scipse
plo dicet solitum munquam se minus ocio
sum quod cum ociosus esset magnifica vox
et declarat im nocio de negocijs cong
tulare in solitudine et solutum esse secum
loqui Dnc nacz res que languorem
alijs afferunt eum acuebant scz ocium et
solitudo Idem libro 1 to de gombus
tusp quid est dulcius ocio litato
Seneca epe 68 glad in ocio iners hois
sepultura Idem 20 declaracione non
vides quod in mota saxo torqueat et ignes
agitata resultant mollis vires ocium
sicud ferrum a bigine ducat Quintilianus
lio 1° x natura est ut infacing ociosi
torpor eripiat Seneca in plogo decla
macionum omnibus prodest animum relaxare
Excitatur enim ocio vigor et omnis tristicia
que continuacione studijs pdnatis ad
ducit' serajo hilaritate discutit' Ad
mus ad alliorum laborem intendimus
avaricia non operemus ocium turpe
dormiamus Valerius maximus libro 8
ca° q anteiug ocium non quo evanescat
virtus si quo renat' altum enim et martibus
vitandum altum quod strenuijs alias strenuus
interdum appetendum est Et illos nec
ipse vite mortem exigant Iuvenis ut
intempestiva laboris intermissione ad
laborandum fiant negociatores qui alias
quam reum nam continui laboris pervicacitate
non sunt Seneca de moribus de moribq
sine formula vite prudes nunquam ocio
marcet aliquid animum remissum sit solutum
nunquam tarda attolat pro plexa ex
pedit dura mollit aspera lenit ardua
coequat Varro marcy ocium sine lris
mors est et vivi hominis sepultura
Seneca li° 19 Epla ultima Ocium re
ceat ipsius Salustius in iugta pplus

et senatus romanus ante cartaginem deletam
placide modeste que inter se rem publicam
tractabant neque glorie neque dominacionis certa
men inter cives erat metu hostili in bo
nis artibus civitatem retinebant. Sed ubi
illa formido mentibus discessit iam quoque et
tres lascivia sive superbia incessere. Ita
que in rebus adversis optaverunt ocium.
Postquam adepti sunt asperius acerbius
que fit nam quoque tempore nobilitas dignitatem
plus libertatem in libidinem vertere sibi quis
que ducere rapere trahere. Quintilianus secundo
declamacionum. Vacat viciis omnibus. Et
ad omne notum fluctere fortuna lascivit
et ocium sine declamacione mollit virum
ocium situ rubigine ducit. Vegetius
libro secundo de re militari: bellicosum
cum desolacione situ ac rubigine ar
ma fedantur. Valerius maximus libro
septimo capitulo de studio et sollicitudine. Appius clau
dius crebro sollicitus erat dicere negocium
populo romano quam ocium committi non
quod ignoraret quam iocundus status tranquil
litatis esset sed quod animadvertere
potencia imperii agitacione rerum ad
virtutem capescendam excitari nimia
quiete in desidiam dissolvi. Cassiodorus
de causalibus bonum est ut pater corri
gat filios ociosos

Secundum poetas

Lucanus libro 10 varias se dant ocia
mentes. Ovidius libro de remediis ocia
si tollas periere cupidinis arcus contemp
te que iacent et sine luce faces. quam
platanus vino gaudet quam populus
unda et quam limosa rana palustris
ymo tam venus ocia amat.
Idem libro de ponto cernis ut ignavum
consumant ocia corpus et capiunt vicium
ni moveantur aque. Ibidem ocia corpus
alunt animus quoque pascitur illis. Im
modicus contra carpit utrumque labor.
Inprimpto eadem est desidiosus erat.
Architrenius libro 10 languida segnicies
veneris nutrimenta ministrat ocia. Dilatorum
opum dissuada laborum. Venatrix mo
re virum inceptiva quod ipsa prima non
pit. Hodiernos crastinat actus et
quod presens in crastinum facit usque futurat

Idem ocia tollant ceci inania mens
anhelat. Ovidius sine nomine nisi ex
de certe illud carus auctor in floribus
grece. Ocia pro qua pigritia quo eo magis valere
pondus. Ocia dant vicia fugiat igitur
procul illa. Bathulus. Ocium et reges
prius et beatas perdidit urbes. Statius
ocia nullus amet nisi sint quieta
labore. Nam nimia requies morti
similatur homo. Novus auctor ocia
qui sequitur in sua vita morte moritur.
Idem ocia si quis amat veve sibi per
clamat. En dementia et paupertas quam.

Oculi et oculorum concupiscencia

Seneca in de remediis fortuitorum oculos
perdidi quia multis cupiditatibus via
precisa est. Non intelligis partem esse
innocencie cecitatem. Hinc quidem nimis
et que nimidi sunt vident oculi. hinc
ad alienum monstrant. hic impetus. hinc
domum. hinc urbem concupiscunt. Ser
vitores vitiorum duces scelerum. Quin
tilianus causa prima tocius hominis
libertas est oculos perdidisse. Oculi sunt
per quos pauperes sunt. Non possumus hinc
nos tota in vicia precipitat. hi mo
strant ad amare concupiscunt sceleribus
implent societatem. Oculi tota nostra
luxuria. Agellius noctium atticarum
narrat democritus philosophus qui cum omni
bus qui possidebat attenas venis
set ad studendum in suis liberalibus se
oculos eruit tamquam impedimenta
bonorum studiorum. Cuius quam dicat li
benter ne male civibus videt in esse
bonum. Tertulianus autem dicit fecis
se quia mulieres sine concupiscencia aspicere
non poterat. Lactancius libro 6 de beata
vita libido aspectu maxime generatur

Secundum poetas

Architrenius prima pudicicie testis mani
festat ocelli. Simplicitas quoque nitet
mirantur sors honestas. Committit quoque
fides oculi sinceram sabina i casta
Ovidius libro secundo de remediis. Non sale
est thaurus visa retinere iuvencam fortis
equus visa sese ad hinnit eque

Occultu et manifestu s[ecundu]m ph[ilosoph]os

Persia scriptum Seneca in exhortationibus
nunquam ullum peccatum facturus credas
latere omnia quecunque agere tam nemine
latitura scias et si nunc celaberis post
modum revelaberis Eaples (?) 2o ethicorum
latere timidi est Tullius libro 2o tusc[u]l[anarum]
questionibus omnia bene facta in luce se
collocare volunt Quintilianus decla
macionum 12 male habet innocencia ubi
in potestate est factum scelus Seneca libro 2o
epistolarum epistola 3 sic vive cum hominibus
tamquam homines audiat deus videat
sic loquere cum deo tamquam homines
audiant Idem libro sexto epistola 12
bona conscientia turbam convocat mala
in sollicitudine anxia ac sollicita est
Idem libro 9 epistola 3 omnia vicia in
aperto leviora sunt Idem libro 11 epistola
prima hic vincet est tamquam in conspectu
sunt (?) Idem in prohemio declamacionum
magis nocent insidie que latent quam
que aperte sunt Idem libro de mori
bus peyora sunt tecta aperta quam
aperta Boecius de consolatione libro 1o prosa 4 Si operam
medicantis expectas oportet ut vul
nus detegas Idem in fine Ad ipsa
nunc vicia tolle virtutes animos probos
in occulta porrigite magna indicas
cuncta cernitur Idem in prohemio de
sylomis (?) ypotetic[is] et si ipsa speculatio
virtutis sua quadam specie spectanda est
sit tamen amabilior cum in lumine deducatur
nam bonum est quod non pulchrius eluces
cat si plurimorum noticia compleatur Cas
siodorus libro x epistolarum epistola 27 que
malicia formidat contra mandata
aliquid perficeri dum in talibus odijs
vertitur opponi Idem lesionis insidiam
est occulte consule et aliud velle et
sule monstrare Idem libro 12 epistola
Conscia mali virtus volubitas Verus
amicus est cui alius tamen velle nesciri

Secundum poetas de eadem

Marcialis in epigrammate Omne in apertum pro
vehit etas Idem in eodem libro 2o

paulum destat sepulte in hac celata
virtus Idem in eo ut pictura poesis
erit que si propius spectes alias astes te
capiat magis quedam si longius abstes
hec amat obscurum nollet hec sub luce
videri Idem in epistolarum 1a stultorum
in curata pudor malus ulcera celat
Ovidius epistolarum 17 quis enim celaverit
ignem lumine qui semper proditur ipse suo Idem
de arte libro 2o Si latet ars prodest
affert deprehensa pudorem atque adimit
merito tempus in omne fidem Idem de re
medijs quam vitia apparent tecta vitat
amicus Idem in methamorphosios libro x quoque
magis tegitur tectus magis estuat ignes
Seneca tragedia in medea magna non la
tent mala Marcialis cocus Occultus
hostis semper clene tibi subest Ju
dicium cuique nos omnia dicimus esse
Sunt semper latebras semper amas quam tenebras
Statius temporibus picta latent et tempore pa
tent Pamphilius Sepe mala in plaga
parit confessum necesse contemnimus
quicquid nocte tegunt tenebre sol cuncta
revelat nil occultatur quin non aliquando
sciatur Occultus tibi sis nec pandas
omnibus que scis Gamfredus Cum
cuncta fecisse putas latet anguis
in herba

Odium s[ecundu]m ph[ilosoph]os

Tullius de questionibus tusc[u]l[anis] libro 4to
odium est ira inveterata Inimicicia est
ira ulciscendi tempus observans Discordia
est ira acerbior quam in intimo odio et cor
de concepta omnium perturbacionum dicunt
esse intemperanciam que est acceptacionis
dissensio Idem libro de amicicia que
enim domus tam stabilis civitas tam
que non odijs et dissidijs funditus
possit everti Salustius in prohemio in
iugurtha frustra autem niti neque ad se fatiga
do nisi odium querere extreme dementie
est Exponit sapienti Prudentius est
odio notorius in noticia pro se vide
supra iactantia Item in noticia
Eaples 2o rethoricorum non potest amare tan-
tum oditur sed odire tales amatur

Theranus manda vitas odm parit
Quintilianus jo declamacone Odiq plerosq
esse in ambabus causis ab omni Idem
odm ome ad vint accedit nec leuis aio
accedit infamia quoris ipsi coequaris
alis concertans aspiraes Idem jr declamas
Uo adeo desint odiorum cause ut rara
simultas sit et ut videat aliquis nichil
magis quam malos odisse Fulgencius li
1o fabularum chorlud in regiorum impedie
tiang conflant statu in nali casuali
et amili Uale est odm ut canum
et luporum pecud hom et serpentum Ca
sualis est amoris zelus aut in viduc
Actuale est quod vis casua abont
ut hom aut per conuictiones ut equorum
Uo 2 de q bonos quos insi stultissimi
oderit Idem libro 3 thorum concarro
gauiaq sit eque odiosus Idem in zinfica
cao primo odiosa est dissimilitudo atque
gnia Cassiodorus libro 1o epistola ii declaue
alis declamacone odm gatat Au
dreas ad gwalterum li 3o nullus tam
te dilacoms uel arma e vinculo calli
gat sicut cognoue ipsum psue v poris
uel filie uel propinque instanter esse a
more solliciti quam statim nō inci
piat contra ipsum ody liuore moueri et
indignacionis venena concipere

Secundum poetas

Ouidius fuit ty tulo libro jo sepe simula
tos alis filatos ira modeata facit
Claudianus li 3 nō odm ttoic
mores Juuenalis libro iiij satirarum
mt finitmos vetus atque antiqua
simultas in morte odium et incapsa
nabile volunus ardet Statius Vra
odm gnat gcordia mitt amorem

Offitium officii libri secundum poetas

Oracius in epistolarum forte pangustate
mus rulpecula rimula repserat in
cuneam alis cameram frumenti pastaque
rursus ne foras pleno tendebat corpore
frustra cui mustela procul si vis ait
affugere istinc macra cauum repetas an
tu qne macra subisti etc

Operari secundum philosophos

Supra labor Seneca Aristoteles primo ethicorum
cao 1o Quoniam opacone et elecone finis
bonum hinc enim quod reliqua operant
omnes li 2 p vnus quisque qualis est
talia dicat et opat et sit vivit li
1o Vita quedam opacio est vnusquisque
qui ita hec et in hys opa que maxime
diligit Ibidem Omnia hunc ipa nō
pssumus gtinue opari Coangerit opacoem
ipa delcacio speculari magis possumus
gtinue quam opari magis singula
indicant et ceteris cognitiue cum
delcacione opantes

Operis proporcionabilitas secundum philosophos

Seneca li 19 opus est aptari corporis
vibus decet nec plus oneari quam
alis quam ad sufficere possit

Secundum poetas

Catoo quod potes id tempta operis ne
pondere pressus succumbat labor et
frustra temptata relinquas Oracius
in po sumite materiam vris qui scribitis
equam viribus et versate diu Idem
in epistolarum primo prima decent Cicerum
frequens in po Et vires metire tuas
si fortis est animo gaudia si debilis est
humeris impone morā Si mediocris
arma mediocria arripe nō vlcia
vires distat pessima multos

Opinio secundum philosophos

Aristoteles x ethicorum notum est magis
curare vitate quam opinionem li libro
6 opinio est circa contingens alit se
habere Opinio thorum Hostes est opinio
gnica ocong notorum secundum plinium
Primo prima casuū vltimo Opio
quod metud est Ibidem melius est
sare quam opinari Et ibi plura
secundum lincolniensem tue vnumquodque scire
arbitrari ro videtur infra scire
Primo methaphisicorum opiniones insi
maces reuiuunt Uo jo de q p sa 6
eaz metud gstat esse hec ut quo
abiecerint pa sibi opinionibus
imbuant

Orator secundum philosophos

Deinde eloquencia loqui infra Rethorica Tullii
libro primo de oratore hoc proprium oratoris est oratio
gravis et ornata hec tamen genus homines qui
eodem inciderint que sunt dictione compli-
catam prudentes et gestu et ore et mente
dicere cum quadam actionis dignitate. Ibidem
sunt quidam aut ita lingua hesitantes
aut ita voce absoni atque ita vultu
corpore vel vasti atque agrestes ut etsi
hii ingeniis atque arte valeant tamen
in oratorum numero venire non possint. Sunt
autem quidam in hiis ipsis rebus abiles ita
nature muneribus ornati ut non nati sed
ab aliquo deo ficti esse videantur. Ibidem
magnum est munus suscipere atque
perferri omnibus silentibus. Ut quisque
optime dicat ita maxime dicendi
difficultatem timeat eciam cum eius oracionis
complicatione homini pertimescat quoniam
dicenti tociens de nobis iudicatur. Ibidem
permulta sunt que nisi orator audaciam
habet non mittat a magistro alius a ma-
gistro admoneretur. libro secundo nichil est
perfecto oratore perficimus multis temporibus
notasse oratori cause qua non profuisse
hec multitudo vim quandam talem ut
quemadmodum tibicen sine tibiis canere
sic orator sine multitudine audiente
eloquens esse non potest. libro tercio nichil est
tam tenerum neque tam flexibile quod
tam facile sequatur quocumque ducere
quam oratio. Cassiodorus libro 7 epistola prima
age ne tua tibi obviat oratio quia
pondus pudoris est gravissimum propria vo-
ce convinci libro primo epistola 6 Orator per ar-
tem ornamentaque eorum laus esse facta
in quicquid enim in quidam de isti na-
scuntur ab ista sub decore profertur

Secundum poetas de eadem

Oracius in epistolarum grande [qui dicendo] qui contra ocul-
te spectent nulle loquitur. Persius
in satiris. Vatibus hic mos est centum
sibi poscere voces. Ovidius libro secundo
sine titulo concedit in immensum iocunda
licencia vatum. Idem de tristibus loquitur
de se. Scribere temptabam verba soluta
modis sponte sua carmen numeros ve-
niebat ad aptos Et quod temptabam
scribere versus erat. Alloquendo quoque pertractata
Orator vis innata vir bellicus armis

Orator que sunt necessaria

Aristoteles primo rethoricorum capitulo 8 oportebit
nos mores unicuique civitatis habere
a populo cum unicuique maxime persua-
sibilia adornata quaslibet esse. Tullius
primo rethorice nove capitulo primo ars sine as-
siduitate dicendi non iuvat multum.
Idem libro secundo de oratore Nemo potest
de ea re quam non novit non turpissime
dicere. Ibidem Sit in omnibus eruditus ho-
minem ad diversis omnibus et acutum
in cogitando omnibus in pronunciando
expeditum. Sit eciam in consuetudine civium
incolis in institutis in moribus ac
voluntatibus civium suorum hospes non in littera
et loci patrie illi exquirendus argu-
menta primo hec ad nunc in ora-
tore levitas. Vocis ponderis valitudo
significacio vocis civitas sequitur acris
ut in vultus et tractus facit videatur.
Ad consilium de republica dandum utile alius
opus est nosse mores ad idem vero pro-
babiliter nosse mores civitatis qui crebro
mutantur.

Secundum poetas de eadem

Gaufredus in poetria Signis lex fundare
domum non currat ad actum impetuosa
manus sed vide infra premeditacio
Idem quod nimis est suppleas quod plus
abrade quod hirtum como quod ob-
scurum declara quod vicium emenda
Cum ista sunt omnia sana et cetera. Ibidem

Oracio secundum philosophos

Aristoteles in secreto secretorum primo quid homines
divinam clemenciam mereri Hermines sapi-
ciens simonides demostenes et alios aliis
bonis Seneca inquit verba postulantes et
verisimile est quod deus ab eis audiat qui
trepidant et formidat. Seneca epistola 10 Tunc
scias te omnibus cupiditatibus esse solutum
cum eo perveneris ut nichil deum roges
nisi quod rogare possis palam. Ibidem
quidam turpissima vota diis insusur-
rant. Seneca admonet autem continet
et quod homines scire nolunt deo narrat
sic vive cum hominibus tamquam deus videat
sic loquere tamquam homines audiant

Idem epistola 32 Divinis esse scilicet dicens
bona ne quit tibi contingat quod optat a renuntiat
Idem / quomodo naturam privas ad celum ma
nus levare Nulli bonum petere quod utatur
et turpiter aliquis debet dare deus quamvis
optata quod fine ad summo optat optat bo
nam mentem Tullius in thimeo Cum omnibus
mos sit et quidam religio quod deinde in minimis
et de maximis rebus acturi sunt precari
auxilium adiuvante Boetius de consolatione prosa 3 In
vocandum igitur omnium rerum patrem quo preter
misso non rite fundatur exordium Idem
quinto libro prosa 6 Nec frustra posite sunt
spes et preces que cum recte sunt inefficaces
esse non possunt Adversamini igitur vitia colite
virtutes ad rectas spes animum sublevate
humiles preces in excelsa porrigito Valerius
libro 6 capitulo 1 Socrates dixit nichil esse
petendum a diis immortalibus quam homo
tribuerit quia scirent quod unicuique
esset utile Hesperius sepultus Epaminundas
ambientibus in templo conatibus invi
tatus rogatus ut pro illis deprecaretur
precatus est ne illis contingeret quod peterent
sed quid dii utile iudicarent plus quam
eius quibus votum votorum effectus est
Secundum poetas
Oracius in epistolarum hoc satis orare pacem
qui donat et aufert dat vitam det
opes animum equum ipse parabo Iuvena
lis orandum est ut sit mens sana in cor
pore sano Ovidius libro de arte flecti
iratus precibus alta voce rogante deus Idem
de ponto Confugit interdum templi vio
lator ad aram vel ad aras Nemo potest
offensi numinis orat hora alis apem quar
talis caecus prima rogas magnos sed
non dant hec quam maximum Ut leviter pudet
de magno rogita magna
Orator retoricus super eloquentia 42 plus
Prosper libro epigrammatum laus vera in domino
Dei promittitur arte cantantes quique fruntur precibus
intima cordis habent cum dedit ut quereat
addidit ut inveniet Cum deus esse
precibus non prestat iniquus nullus credit
qui negabis quicquam nocitura negat vera
fuerit itaque quod prohibet placidus cum
pia mens in laude dei superando laborat
Gaudet quod quia convicte vivat opus
Generatur bonum sine bono prefato recepto
carnem non habeant talia nota modo
Sedulius in carmine paschali Salve sancta
parens enixa puerpera regem qui celum
terramque regit per secula cuiusque Numen
et ethera complectens omnia gyro imperium
sine fine manet que ventre beato gaudia
matris habens cum virginitatis honore nec
primam similem visa est nec habere sequentem
Sola sine exemplo placuisti Sermo 10
Idem 10 sane nostros qui nunc in mor
te iacentem vivificare vobis quidam
terrena petisti Boetius de consolatione metro 9 Da pater
augustam menti conscendere sedem Da fon
tem lustrare boni Da luce reperta in te
conspicuos animi defigere visus Dissice
terrenas nebulas et pondera molis at
que tuo splendore mica tu namque serenum
tu requies tranquilla piis te cernere
finis principium vector dux semita idem
Tuscus egloga 2a Simplicius alme
si scelus hoc nostrum meruit si rustica
fraudat pastorum pyctas semper ignosce
Quam vinotum infert geris michi
hec capellas privas capras collige
dispersas teneri signata labellis Ver
bera te moneat Statius achilleydos
Sed corda pauper hinc admite li
bens atque has bonas accipe preces
Pamphemius Mater hanc animam
misso qua tartara tradas haue lac
mus plena suscipe redde polo
Alme patris animam qua pene turba
flagellat suscipe quam stygius potas
hemus aquis Gravia fert alecto
qua te siphone quam fatigat Cui
fortuna nocet qua ne megera ferit
Ergo pyrum pietas te reddet in ippa
cesset allecto misera qua lacerare
sitit Statius achilleydos qui ora
deos possessa moneas Infernus
aut qui partes oculta recludas

Idem Iam dudum trepido decurrit luna
motu et puritatem demum primo pallore
fatetur testor deos mox igne genas et
sagittone torquens nec sidera nec castra
videt sed cetus et comites Nunc superorum
magnos dependit in ethere cetus Nunc
sagarum assatur carmine nunc diva sororum
licia Quin sceras nec consulit amplius
flammarum quas apices rapit et alligione
sacra Pascat carmine cunctos rigidos quos
laborant sed videt ibi protinus Ibidem
Cum erit fortuna pretor deorum qui scitur
decet Ipsa dicit Sedulius Ubi supra
Sed qui cuncta fovet plena pietate
redundans omnipotens animas pie confinet
et artus Idem omnipotens ethereus deus
spes una mundi qui celo fabricator
ades qui conditor orbis qui maris undis
fonans fluctu surgente procellas mergere
cremo prohibens confinia terre cum solem
radiis et lunam cornibus imples Inque
diem ac noctem lumen mittis utrumque
quoque qui stellas innumeras quarum tu nomina
solus signa prestas certis loca tempora nosti
Qui in diversa nona formasti concordia
tua tepenti quoque solo pinoria in bra
dedisti qui per luce hominem veteri
dulcedine pomi Instaurans meliore
cibo potuque sed facta fagiciniis in
finem depellis ab anguine venenum
Qui genus humanum preter quos transfert
archa diluvii rapida spumantis mole
sepultum Unanimum de stirpe creas ac sed ibi
Orationis iubet et peccatis Cum plures
Tulius io de oratore non quid quam in
perstabilius videtur quam posse indicendo
tenere hominum mentes allicere voluntates
impellere quo velit deducere Hec una res
omni libero populo maxime in populo romano
semper floruit sed que dicata est quis nescit
ut maximam vim existere oratoris in
hominum mentibus vel ad iram vel ad
odium aut dolorem incitandos vel
ab hijs permotionibus lenitatem animi
naturalis revocandos talem vim habet
Illaque rex a bono poeta dicta est

vox atque numerus omnium rerum regina oratio
nec modo inclinare sed etiam adversantem
atque repugnantem ut imperator fortis
ac bonus capere possit Idem in prohemio
in paradoxis nichil est tam horridum tam
incultum non splendeat oratione tamquam
contollat Seneca libro 19 epistola 8a In
credibile est quam facile etiam dulcedo
orationis magnos viros adde abducat
a vero Valerius maximus libro 6 capitulo 9
Pisistratus tantum dicendo valuisse traditur
est ut ei attenienses regium imperium
oratione capti permitterent Cum tamen
presens contra pertinacissime prudentissimi
Solon videretur vel viveret sed alterius sa
lubriores erant conciones alterius disser
tiores quo evenit ut aliquando prudentis
sima civitas libertati servitutem preferret
Hegesias Cyrenaycus philosophus sic mala
vite reputabat et nos exemplificabat
bat ut eorum infanda ymagine auditorum
dicentium pectoribus insita multis sibi
voluntarie mortis appetende cupiditatem
ingeneraret Ideo quoque a rege ptolomeo
ulterius disserere prohibitus est
Oratio cum qualibus verbis debet constare
Seneca libro 3o thorum declamationum dixit Loqui facit
venerabiliorem evidentia delectationem
et concinnitatem habet maxime metaphorica
Idem capitulo 8 Decentiam habuit locutio
si sit passionis illativa Cum aliquid
ro ethicorum sermones tam materiam sunt
petendi Tulius io de oratore hoc
est proprium oratoris oratio congruens et ornata
et hominum sensibus ac mentibus accommo
data libro 3o persepe in admirandum
videtur quo fit ut concitat et animus
magis delectatur ubi quam genus et sinus
ipse in ira firmo Valerius maximus libro
6 capitulo 9 Polemo adolescens perdite
luxurie atheniensis neque illecebris eius
tantum sed etiam ipsa infamia gaudens
cum convivio non post occasum solis sed post
ortum surrexisset domumque rediens
Zenocratis philosophi patentem ianuam vidisset

in mollicie unguentis delibutus sertis capite redimitus per lucida veste amictus refferta turba doctorum stolam eius imitamur atque consedit ut clarissimum eloquium et prudentissimum temulencia lascivia alluderet. Arta denique ut par erat cum indignatione perioctes vultum in eo suum contiunit obmissa eo re qua disserebat pro modestia ac temperancia loqui cepit cuius gravitatem sermonis respice coactus primo coronam capitis detractam proicit paulo post brachium intra pallium reduxit procedente tempore horis convivalis hylaritatem deposuit ad ultimum totam luxuriam convertit. Orationis salubrima medicina sanatus convinsanii Cantone maximus philosophus evasit peregnatus hunc annum nunquam non habitaruit

Secundum poetas de eodem

Oracius in prologo sermone medium medico discrepat ne venum cum me tulit poeta qui miscuit utile dulci. Iuvenalis de eo quod fugat recitatur aurbus vide de hoc infra sermo senatus. Matheus vindocinensis in prologo in ad minus nominibus et verbis invenitur ornatus verborum frequentar. Gamfredus in prologo. Cum doctas artes sit sermo domesticus arte cuncta ars gaudet propriis sed sint tua verba limitibus coaptata suis. Cum veneris quo in tempore forum placeat quibus utit. Idem respuit audiri bis eadem etc.

Ordo secundum philosophos

Aristoteles 8 phisicorum nichil est in ordinatum eorum que sunt natura et secundum naturam sunt. Claudianus natura omnibus causa ordinationis. Ibidem ordinatio omnis ratio est. Idem de memoria et reminiscentia magis reminiscabilia sunt quecumque ordinem habent. Iustinus primo decretorum omne unum quod que in loco suo ponitur si enim partem operis non convenit. Poli{?}rum libro 1 lex quedam ordo est. Ibidem valde gravis nostris non potest preparare ordine. Cassiodorus libro 8 epistola sed sermo celsa constendit qui sic in paulo barbaque apprehendit et eo procedit vestigio qui

gradatim descendens ponitur accepto primum vulgare singnalia et eadem gratia

Secundum poetas

Horatius prologo de quo metro 6 carmen papitura eius digerit ordine electos non sit corolitus Marcialis cuius libro undique qua male consuluit ratio posita moras

Paciencia secundum philosophos

Tullius rethorice paciencia est honestatis ac utilitatis causa ardarum rerum et difficilium voluntaria ac diuturna perpessio. Seneca de remediis fortuitorum dolor conigiens levis est paciencia sed gravis non levius gloria. Idem in epistola apud nos metipsos sciamus equum animum et firmam spero ut fortis decidit donec in media solicitus sine malo imponat. Idem ad Lucillum epistola 66 magis est difficilia difficilia per stringere quam moderari in hoc laudamus bona magis que contracta fuerint et fortia ac eum fortuna rixata. Ibidem non sunt tam demens ut egrotare cupiam sed si egrotandum sit ut nichil effeminate faciam non enim pati tormenta optabile sed fortiter pati. Plato in thimeo totius phisice robur est paciencia. Lactancius de vera iusticia paciencia est malorum que inferuntur aut accidunt cum equanimitate. Plato Macrobius saturnaliorum. Romeni publius est fortis non cul pos que mutari non possunt. Seneca ratio de consolatione ad Albinam nichil miserum nisi cui putes contra quam beata sors est omnia comminuit tolleramus. Cipriaynus supputacio dolor remedium est paciencia

Secundum poetas de eodem

Ovidius 2° de remediis posse pati facile est cui paciencia desit. Idem 2° de arte cede repugnati cedendo victor abibis qui male fers assueste feres bene. Idem primo de remediis saepe bibit sincos quamvis in vita amaros

Et fatear medicus eger eram
Ut corpus redimas ferrum patiaris et
ignem. Ut curis valeas quantum tolle
rare negabis. Idem in de ponto conqueritur
in genere paciencie multa malorum
libro sine titulo. Nam miga thamarii(?)
amat quod tamen odit hoc. Idem in tercio
eiusdem fert sapiens omnes casus paciencie
amaros ferena nec in domini more
recusat equi. Idem in de ponto impii
in multos te terna fulmina torquet
eterni pena non meruere pati. Pru
dencius de conflictu viciorum. Omnibus
una comes virtutibus associatur. Nam vidua
est virtus quam non paciencia ornat.
Alanus Gwalterus in allexandreydos
primo blandiciis indignus erit molli
qui fortia potuit eterni dura pati a
matura recusat. Nobile vincendi genus
est paciencia vincit. Eternum patere si vis
vincere disce pati. Ovidius in de
ponto. Non opus est armis ubi
nostra suppressa triumphat. Tamquam hemina
disce grandia pati paciencia temperat iram.

Parentes nati secundum philosophos

Boecius in cohortacionibus capitulo secundo paren
tes cole. Idem capitulo primo decet natos sed
sibi sic et parem dilectionis esse heredes
Cronica de nugis philosophorum capitulo 3. Salomon
ait parentes venerare. Idem de propone
qui pro ipso sic genitus suis est pridem sar
cina percussus est virga propter penitudinem.
Theodorus tempore iuvenilis etatis. Idem
talis fias parentibus quales quidem
optares erga te fieri natos tuos. Socrates
de ethicis capitulo 1 parentes diligunt
filios ut semetipsos. Idem in gratis dies
et parentibus non redditur equivalens
libro 9 omnes proprium opus magis di
ligunt quam diligantur ab opere amato
suo. Idem libro 10 magnorum morum
omnes que ipsi fecerunt ad hoc grati
et benivoli sunt. Creator ergo gratia
benivolus est ad filium ipsius conditorem
factorem memor et spes deducti

propter quod magis pater filium amat quam
filius patrem. Roberus libro de consolatione 3 prosa 6 Eu
ripedes sentenciam probo qui carentem liberis
in fortunio dixit esse felicem. Idem
de filio amordente nasum patri. Cassio
dorus in philosophorum epistolarum contingit dissimiles filios ple
rumque generari. Idem epistola 11 qui fuit
composita scriptas parentum. Cinnus non
mente hic considerandum ne pueri cor
ruptela senectus nebulo si maculis pollu
atur. Cicero primo sapiencie Salomonis liber
sequitur parentes non alit ingloriis fit.
Tulius in paradoxis in interpretationibus multa
peccantur violatur hiis qui peccant. Is
qui alit. Is qui erudivit. Is in sede
ac domo ac in re publica collocatur
multitudine peccatorum prestat eo quod pena
maiore dignus sit. Vide infra peccatum.

Secundum poetas de eodem

Terencius in Cantonis capitulo x que ferre
si parentes non ferret suus. Idem nitres
omnes filios in peccato admonitos amplius
in paterna in mea solet esse. Idem in
adelphis capitulo 3 qui mentiri aut fallere
insueverit parentes audebit tanto magis
ceteros pondere et liberalitate liberos retinere
satius esse credo quam metu hoc pater
hoc eius officere filium sua sponte recte
faciat quam alieno metu. Seneca tragicus
in ercule furente. Per ser inprimis patres
Catho parentes ama parentes paciencia
vince. Idem ser primis mirum tuo victus
sorte in iram. Marcialis cocus dilige
si bonus est iusta pietate parentem
si malus et tolleras filius esto bonus.
Esopus fabula 30 Iusta natorum
tenera doctrina parentum cupiat alis ca
piat fructum spreta nocere solet. Pam
philus sepe solet similis filius esse patri
Cato liber diccat. Irate tuis natis
non demonstrabis amorem. Terencius non gesi
tas meus. Dissimulatio fortis. Est pater
in culpa si filius est viciosus. Sic vicio
careat laus erit inde patri. Anonymus moralis

Demp vitq tuo meto pate pani Jussa
puer pris ser simul atq mitis Allex
g q pte sa Est pris mitis q pro
suere nato Statius achilles dos heu
nuqm paruad pana augmid Amor
depictada fformosus mueius puer
qs se cogit amari Et mitem mollit
et vetat esse forma Puler et idit
visus ride paenta certanti simul ne
moriere ctiat ad speim pue pces
distusisse amatid fformose sobolis
grad mete prmd que nuc esse suo
soboli medad pbat tepit mi nus
scire quid esset amor Claudianus
in Bon jo dulce pris agnosce nomen
Idem nulla nodte pyetas flectat nm
qs patne metus mestre Idem heu dia
panis natecq pemte in meor Ovo vage
liorem cam pr horre no fine natu
incastigatid si no vis pde nasum Ju
vellius nad celer onetus si phas est
crede fame qualme patribus semper
adesse solet

Pars tum poetas

Ganfredus in po ps si qua sedebit in
qrte tota trahit sones qo illa pte pu
dte ssel modicad tom mel amanti
vinca meda tolem facq deformat
Aucolus qrtadit in ptes unq et
unq vtile fiat Macros Bmetaq ad
se sinctam ps viciosa trahit Macros
quidr occultq ps toti si no qgrnit qo
stat inqua Ps peyora que toti no
scia Comoda inlta fecet ps si toti
tohet ps que no scdat se toti te
pba fiat Non aqua laudat que
fonte tue pba Nec fit opus tom
pnicliss tor e sectid Comdmus nicthia
morss lio jo Sed in medietale volumus
enise veccdend est ne ps sincea trahat

Persymonia et pertitas

Seca lio jo epl ja sca psymonia in
fmeda e lio sto de benficiis psymonia
est sca vitandi sumptus et occultos sr
patnos Idem de tranquillitate anim sine
psymonia nulle opes suffint Negeciq

dere militari libro zo cao z sca est
psymonia fnare ad desitit lio x cao
sto Macros psiat pltm collegisse mst
ab qoardio d inuestione salubri p pcto
neos erroga tpct mqm pudica
te fmt fame qui frugali te i libitz
pampertatem inter copias fnare tepe
mt Cassiod lio so epl cito qo
pendmt horrea que assidua no fu
erut adictione sulsita Columnus
ipe qua sale psmdit si nullis tecy
petnus compleat

Pediun poetas

Cato ne tibi quid desit quesitis vte
pte Idem vte quesitis modice dum
sumptus hmidat cum sua consumunt
dum de est aliena sequunt Ovo va
gis fmet ocium qui pmo nesciat
vti pcom fnatq nalebimt

Patrie amor Amor reipub te

Valerius maximus libro sto j cao de
institutis antiquis Tom ado indq
tati te prie tenebant ut archana
consilia prm qsceptorq milites scelis
nemo senator annuciavit Cassiod
lio jo cao sti Omnibus pro sua canor
est Idem epla zo Intendprepedit
priam negligi ut sapiam posset qb
aquire lio zo epl za Nobilissimi
tmus est prie sue augmeta cogitare
lio x epla zo dicit quod auctos prie
sue augmeta cogitare f cos ma
bine quos respublica simis honori
bus obligarunt

Pedum poetas

Cato pugna pro patria Omnibus in depo
to nestio qm natale som dulcedine
auctos ducit et in meores non sinit
esse sui

Paulatim depotetia si paulati

Frontinus lio jo Centq spotanus qui
qopmicto deditcat se inpacem vinu
scrbuorq qocitum vt barbaros in co
sulte pugnam qoppostentes doterent
duos admonuit unies Par assenus
robusto ac galeam ac robusto impat
Equo qoali vmus tandem abrupe

gali ante valentem psulos pylos c
ndlere Cumque galis scisset quod impa
tum erat Validissimam cum infima equi
cauda sua assidue vellicaret Ita inquit
proponamus vobis cohortem per hoc vobis
quoniam omnes milites insuperabiles sunt
universos agredientibus eos, lacerabit
et carpet qui proptereas attemptaverit

Secundum poetas de eos-

Ovidius de arte libro 1o Tempore diffi
ciles sunt venit ad aratra iuvenci tempore
lenta pati frena docentur equi ferreus
assiduo anulus consumitur usu Quid magis
est durum saxo quid mollius unda.
Dura tamen molli saxa cavantur aqua
libro 2o Rustica paulatim taurus
aratra subit libro 3o Contenta suo filices
teruntur Firma rimos ab usu libro 2o
de remediis grandia proventus tenuatur
flumina rivos magna quoque subducto flu
mine flama perit Marcialis cocus
decidit in melius paulatim montibus
acrius flumineca tellus albinione
perit Statius est durum lapidem
gutta cadendo cavat Lucretius Nonne
vanus gutta lonis saxum durum cavat
frequenter dum cadit id super quod
dico nata Claudianus in Boeti prioris
ut signes annos rerum quoque remotas
Ingeniosa vias paulatim perplorat
egestas Alanus in pblendubus Artes
per partes veteres dedicerat poete Item
magnum provenit docens Ysinio Sem
tes et pecca vistrantes Crebius
in brutos sapiam duxit athenas
primum tempus desistat paulatim longius it

Paupertas dampnum paupertatis

Horacius 2o rethorice ca 6 Omnis indi
gentia mala est Sabustius in katelinam
Semper in civitatibus quibus opes nulle
sunt bonis invident malos extollunt
vetera odere nova exoptant odio
suarum rerum omnia mutari student
Tullius 6 rethorice Sunt duo res sunt
que pmt homines ad lucre compendium co

movent in opia atque avaricia Seneca de
remediis fortuitorum ca ultimo promovio
iam ipsa nobilitas pro loco cessit Bo
ecius de discipulina nova est discere egestas Cassio
dorus libro 1o epistola 18 Indigencia instr
fugimus que suadet excessus pernitiosa
est imperatori tenuitas libro 1 epistola 12
ydonei dampna vix sentiunt tenues
autem levi dispendio vulnerantur vel medi
ocri in inopia totum videtur Andreas
ad Gwalterum libro 3o de amore quam plu
rimos convenit laudare diviciis multis
coronatis et gaudiis ideo Sic adminiculante
post modum tenebras elabitur totus
mundus videtur absque nulla quoque virtute
commutatur ut fortuna divinarum recuperare
posset amissa Frontinus libro 4 ca 3
Attilius regulus cum summis rebus p
fuisset adeo pauper fuit ut sexcentis
libris quoque toleraret agello et pro eo agro
qui colebatur per unum villicum Idem
gneus Scalio post res prospere gestas
in hyspania in summa paupertate decessit
nec ea quidem relicta pecunia que sufficeret
in dotem filiarum quas ob inopiam pub
lice dotavit senatus Idem Tiberius ad
mecius ablo Sabinus cum senatus consulto
ampliaretur modum agri quem consumati
milites accipiebant gregalium portio
contentus fuit mancipium enim dixit eum
non esset id quod ceteris satis Idem
lanninnius qui Thormito captam non
ytaliam suam et ex proprio tabulis
statuis quoque convenit adeo vel in usum
convertit ut filiam eius in opem senatus
ex publico dotavit

Secundum poetas de eodem

Ovidius fine tytulo libro 2o Summa pauperibus
clausa est dat census honores Idem libro
2o de arte Ipse licet venias musis comita
tus homere si nichil attuleris ibis homere
foras libro 5o tristium ca 1 Horrea for
mice tendunt ad inania nunquam nullus
ad amissas ibit amicus opes libro 1o de
fastis in pretio aliis precio pretium nunc dat

censu{m} honores censu{s} amicicias pau
per vbiq{ue} iacet Juuenalis li{br}o 10 {sa}
tira 3{a} Nil h{abe}t i{n}felix paup{er}tas du
rius i{n} se q{ua}m q{uod} ridiculos homi{n}es facit
libertas paup{er}is hec est pulsatus rogat
et pugnis concisus adorat Vt liceat
paucis cu{m} dentib{us} inde reuerti po{ur}i{m}
podzekuyi panowi Marcialis .x.
libro epig{ra}m{mat}o{rum} Colit iniquitas paup{er} amicicias
Idem li{br}o vndecimo Sit paup{er} et plus et
sapiens omni alio a{n}no negatur Dat
diuites nu{n}c p{ro}tinus a{n}imi

Paup{er}tatis vtilitas s{ecundu}m ph{ilosoph}os

Doctores in exhortacionib{us} amplector mag{is}
iusticia{m} pecuniaq{ue} qua{m} in iusticias diuicias
hec eni{m} iusticia diuiciis potior Seneca
li{br}o x 3 ep{isto}la Si vis vacare a{n}i{m}o
aut paup{er} sis aut paup{er}i similis oportet
Non pt studiu{m} s{alutare} sine frugalitate vel fra
gilitatis cu{ra} frugalitatis aut paup{er}tas
voluntaria Idem in de remedijs de pau
p{er}tate ad hoc alis ab hoc est vnd{e} a
manda paup{er}tas q{uod} a quib{us} amer{is}
ostendat

Secu{n}du{m} poetas

Lucanus x Securiq{ue} orbi{s} venit pa{u}p{er}
agit Juuenalis libro x Cantabit
vacuus cora{m} latrone viator Item
q{uo}d vinu{m} est fugito p{ro}no gaudere
mente Tutta mago p{ro}p{ri}e{s} modico
que scribere fert Pauper homo q{ui}d
mortale genus q{ui}d tucius g{e}nus paup{er}tate
si nichil absq{ue} fere vade sup{er} hispanos
et nigros vade p{er} yndos vade p{er} inq{ui}
diae vade p{er} omne genus vade p{er}
hostiles turmas cu{m} latronu{m}
duo sis venus totus egeris eris a{n}i{m}o
secura vacuus cora{m} latrone viator
letus et intrep{i}dus fundet ad astra
melos a{n}i{m}os ne migrataq{ue} et q{uod} p{ro}
sit supellex paup{er}tate nichil tucius
esse solet maxi{m}aq{ue} paup{er}em modi
co contenta{m} se amant Et reza dus vel
cupiendo sui

Paup{er}tas s{ecundu}m ph{ilosoph}os

Seneca ep{isto}la honesta res est inq{ui}t Epi
curus paup{er}tas leta i{d est} vo{luntaria} paup{er}tas
als va{lde} n{on} est paup{er}tas si leta n{on} est
Non eni{m} qui parum s{ed} qui plura cupit pau
per est Idem ep{isto}la 18 ne imparatos nos
fortuna inveniat fiat nobis paup{er}tas
familiaris secure diuites erimus si sci
mus quid no{n} sit g{ra}ue paup{er}em esse
Idem ep{isto}la 10 quod tuo beneficio fac
no{n} potes paup{er}tas faciet i{d est} q{uod} que
probet certos amicos retinebit discedi
quis no{n} te s{ed} aliquid sequatur Vbi h{oc}
vnu{m} amanda est paup{er}tas q{uod} a quib{us}
amer{is} ostendat Idem de remedijs
paup{er}tas est genus in motu Illa eni{m}
expedita hylaris et tuta opinione la
borans n{on} in re Idem de paup{er}tate
paup{er}tas fidelius id est Idem li{br}o
declamacionu{m} facilius est paup{er}tatem
laudare qua{m} ferre Secundus ph{ilosoph}us pau
p{er}tas est sanitatis mater curarum remocio
sapiencie reparacio negocium sine dampno
Possessio sine calumpnia felicitas
sine sollicitudine Ep{isto}la x ad luallum
magne diuicie sunt lege n{atur}e co{mpos}ita
paup{er}tas Ergo aut n{on} sunt quos nobis
summos statuat Non necum inania
temptare nec castra sequi a{n}i{m}i q{uod}
satis est Est paup{er} re{rum} neq{ue} quam et est
paup{er} respectu cupiscenti{a}e p{ri}mo rethorice

Secu{n}du{m} poetas

Lucanus libro 3o Dat vires forma
inimice diuite tuta facultas pp{ri}us au
gustis latus Omnino no{n} diuin intellecta
dei fortunatus paup{er} in oculto regnat
homo diuin{us} in se Juuenalis li{br}o 1o
nil h{abe}t i{n}felix paup{er}tas in se q{ua}m q{uod}
ridiculos homi{n}es facit Come hoc vi
tiu{m} e{st} iam Idem Ibidem felices homines
quos paup{er} spiritus ambit Illas subli
me regnu{m} celi receptat Tybullus di
micias alui se flavo congregat
auro Et teneat culti iugera multa soli
quem labor assiduus vicino terreat
hoste quem mea paup{er}tas vita traducat
morti dum meus exigue luceat
focus et nos exigui p{ro}p{ri}a p{ro}t{egen}tes

supe qz parta ad magna pda e potesta
Idem paup madidus sedus comes ag
mine turbe subici atqz manus efficeret
qz unus [illegible] in [illegible] pauper
enim non est cui rerum suppetit usus Claudianus
qui plus cupit Esopus paup
ies si leta venit dulcissima res est
Architrenius optima paupertas possessio
Juvenalis orbem scribit et solum in
paucem laudat amicicie Horatius vagos
Cui satis est quod satis illum constat
Cui nichil quod sit satis in constat
Architrenius [illegible] [illegible] albus
galeata gugullis libera paupertas

Pax secundum philosophos

Tullius philippicis non [illegible] pacis dulce
est et ipsa res salutaris nec est aliud
quam tranquilla libertas Petrarcha lio
[illegible] ca° 3 Non est dubium quin quiqz se
lector pax sit incepta lactissima quam
multo parta sanguine Idem de remedio
[illegible] pace [illegible] tum hominibus [illegible]
bella Idem quietissima vita homines
agunt in terra si hec duo verba de via
tollerentur scilicet meum et tuum Cassiodorus
lio 1° ep x3 non est leve prudentes
viros in pace constituta peccare libro
13 ep 3 vite forte sunt in pace mo
desti sunt Julius celsus libro 12°
de bello gallico inter duos bellantes
hoc tunc est tempus agendi de pace dum
sibi uterque confidit et pares ambo
videntur qui si paululum alteri fortuna
tribuit [illegible] conditione pacis qui
superior venit nec cum parte contentus est
qui omnia sperat se habiturum Severinus
Camerarius Juvenalis Pax est concor
dancium in bono mentium ordinata tran
quillitas

Secundum poetas

Lucanus Heu miseri qui bella gerunt
nam per usus in arte [illegible] tot dubie
restant acies tot in urbe labores Lu
cius [illegible] alis [illegible] repetunt sedera
patrum Idem libro x nullas fides
pietas qz viris qui castra secuntur venales

Seneca li [illegible] de ben [illegible] Claudianus [illegible] pax 3
[illegible]

qz manus ibi pax ubi maxima merces Bru
denus de conflictu mundi Et ubi pax ple
nitudo virtutis operis pax summa laboris pax
belli exacti precium [illegible] pla
cidum sine pace deo Ovidius libro 3°
de arte Candida pax homines trux decet
ira feras Virgilius in eneida pacem
laudare sedentes Claudianus orator
sit ad pacem primus ut non offensus a
[illegible] non [illegible] non [illegible]
ulta ignovisse velis deponas ocius
iram Prosper metro ultimo in fonte
vitam pacis amator agit Ovidius
de fastis libro 1° pax cererem nutrit pacis
alumpna ceres Idem libro x teres leta
est et vos orate colonis Perpetua pace
precemur dominum Seneca in ercule fu
rente ca° 3 pacem reddi velle victori
expedit victo necesse est

Pacis [illegible] et concordie secundum philosophos

Aristoteles 7° politicorum ca° 7 congregat et
[illegible] quos timor Frontinus lio
1° ca° 9° Silla cum legiones civium
romanorum seditione furerent consilio
restituit sanitati [illegible] cum nunciare
iussit hostem adesse et ad clamorem illo
rum Galli signa tanti [illegible] sedicio
ne [illegible] ad [illegible] hostem [illegible]
[illegible] Idem ca° 1° Camillo dux dacorum
cum sciret dissociatum armis civilibus
populum romanum neqz tamen temptandum
arbitraretur quia [illegible] bello posset con
cordia in cives [illegible] Duos [illegible]
in conspectu [illegible] [illegible]
[illegible] pugnantibus ostendit
[illegible] [illegible] ita
[illegible] sunt quo consilio prohibuit barbaros
ab impetu romanus [illegible]

Secundum poetas

Statius thebaidos lio 1 Dum pace facere
[illegible] [illegible]

Contra peccare secundum philosophos

Tullius de officiis libro 3° [illegible] Julio [illegible]
[illegible] tanta fuit libido peccandi ut ip
peccare delectaret [illegible] si causa non esset
Qui [illegible] certe si deos omnes omnes
legos celare possem nec tamen [illegible]

f. xi

vel in mente vel libidinose agendo esset
Idem libro de anima nulla est purificatio
peccati si anima cum peccaverit Paulus ad galathas
amicitie et virtutis finit oppinio difficile est
animam manere si a virtute desciverit Seneca
libro 3o de virtutibus pudorem tollit multi-
tudo peccantium et desinit pravi esse ma-
ledictum Idem epistola 81 magna pars
peccatorum tollitur si peccaturis testis assistat Idem
epistola 3o Epicurus ait Initium est salutis
peccati notitia et verum Nam qui peccare nescit
corrigi non vult Idem epistola 81 magnum
sceleris supplicium in ipso Erras si illa
ad carnificem ad carcerem defers statim quidem
puniuntur dum facta sunt immo dum fiunt
Idem libro de moribus nimium peccatorum tuorum
conscius magis timueris quam te ipsum
aliud enim effugere potes te ipsum autem numquam

Secundum poetas de eadem

Ovidius in epistolis in accedant aliena
tibi peccata pudorem Ibidem oderunt peccare
boni virtutis amore oderunt peccare mali
formidine pene Idem in libro sermonum
heu fili vivos nunquam Optimus est ille qui
minimis urgetur Ovidius libro 3o sine teste
tuo peccare licet peccat minus ipsa potestas
semina nequitie languidiora facit
Nitimur in vetitum semper cupimusque negata
Idem de remediis prima nocenti
morsus spacioso vipera tauri fortitudine
non magno tauri aper Collige deinde
quibus acrius quid Tene manum ossis
de te pectora fro sortitum hoc alio
iudice cuncta sunt Prosper in libro
epigrammatum Cum datur in visto peccandi
optata potestas Est mala mens quod prius
cepit efficiat Ira est magna dei qua
miseros sic punit ut quibus consultant
omnibus peccant Nam quid erit morbo
quod non dicabitur illi Cum scribis auxi-
lium iam medicina negat Ovidius
libro 3o tristium si non peccassem quid tu
concedere posses materiam venie sors tibi
nostra dedit Si quociens peccant homines
sua fulmina mittat Iupiter exiguo
tempore in ermis erit Architrenius magis
alis magis quod vidi maiorum facinus con-
fluent et auctor auget scelera delictum

Pecunia secundum philosophos

Plato dimittere Nummus autem Epimenides
pecunia animi est supplicium liberali dig-
proditori parricidium alius parricidium Valerius
Omne malum stat in dilectione pecunie
Aristoteles 1o rethoricorum capitulo 19 accidit pau-
peribus propter indigenciam concupiscere pecu-
nias divitibus autem propter potestatem con-
cupiscere non necessarias delectationes libro 2o
capitulo 16 Iuvenes minime sunt amato-
res pecuniarum propterea quod non dum indi-
gencia experti sunt et contrario de se-
nibus dicimus omnia quorum dulcis dig-
nitas immensitate mensuratur ambi-
magis amatores pecuniarum quam iuvenes
res Seneca libro 10 epistola 2a venientem
pecuniam dimittere facit ymmo cura ullius
non avarum sui cupiditate inveniet

Secundum poetas de eodem

Ovidius et genus et formam regina
pecunia donat Idem imperat aut servit
collecta pecunia cuique Architrenius impio
sed virgo alis ergo regina pecunia vincit
Vincit contra arma suis astringere legibus
orbem Idem oculi dulcis regnauit
pecunia nummi dilicie secrecius cupere philo-
mena crumena Cum alis cumque ad
aurate noster modulamina cedit Os
ferus fastidit olor deleratur apollo Idem
liceat est ipsa pecunia sceleris accipienda
mers licite quesita datores magnanimos
facit et dantibus affluat arte Non
nisi dives rara et brevius hospita mens
qua incola

Pena secundum philosophos

Aristoteles 1o rethoricorum capitulo 19 differunt
punicio et castigatio Castigatio enim
paciente gratia est punicio autem facien-
tis ut placeat 1o politicorum Punitio-
nes a virtute quedam sunt Tullius 2o
rethorice veteris nichil est indignius
quam eum qui culpa caret supplicio
non carere Quintilianus declamacione
13 Facinus est omnes enade nocentes
libro 1 de quadam princeps Punire improbos
iustum est sed impunitos elabi etiam

Cassio q li° 1° cps x. Eccessus tñc sunt
in fortitudine qui accedunt amatoribus
displicent li° 7 cps 1x Iusticie ro sua
dat concedentes terminos ut ad cuctos possit
qrectas sanitatis prevenire li° 9 cps 2a
Nusquam audet quispiam in eos concedere inquinis
culpas non potest impenire Ibid cps 22
Deo facti hominis mores qui sic vagaret
sit aut culpa fortitudine aut virtus
prima non haberet

Secundum poetas de eodem

Oracius in libro sermonum equum est
peccatis posterum veniam dare inrursus
et assit regula peccatis que penas irroget
equas Iniusta venia caret et citare
dies videtur tarda qui semper aberrat
eadem Idem ira inventa metu in
iusti facere necesse est involutum Idem
audaces qui facit scelerum dilatio pene
Pamphilus penas sepe luit quas
homo non meruit

Pena peccati que est iusticia naturalis et indicium secundum philosophos

Aristoteles x ethicorum ca° 6 malum seipsum
destruit Seneca epistolarum li° 16 cps 2
ab alto appetitus conscientie alteri
Valerius maximus li° 1° titulo de
neglecta religione ca° 2° lento
enim gradu ad vindictam sui divina pro
cedit ira tarditate qui vindicte
supplicii gravitate compensat Idem
de phalari equum eventum invenerit
Boecius li° x prosa 3 presertim est quem
bonis premia nequam sua scelera
deesse supplicia Aristoteles 1° rethoricorum
pena delectabile est

Secundum poetas de eadem

Seneca tragedias in hercule furente ca°
6 quod quisque facit patitur auctorem
scelus repetit suo premitur vel premitur
exemplo nocens Idem in tieste ca°
3 sepe in auctorem redeunt scelera
sua Idem in hercule etheo ca° 8
nocens videri qui penitet morte cupit
Lucanus libro 8 facere omnia sene non in
pune licet Statius Indulget fortuna
malis ut ledere possit Idem sepe etenim
deus in iustas ulciscitur iras Gaufridus
dominus in poetria lex est equa dolum dolore
refrenet dolosum Incaput vero sunt egressi
hic regressum Idem sepe sagittantem
dedicat refere sagitta Inique reum plage
quisque tenere plaga Pamphilus Gemina Vna
ferit auctorem sepe sagitta suum Esopus
sine malo claudi mala mixta merentur
inquinis Ceva capitur in sonetis se
dolet arte capi Ovidius libro 1° de ar
te non enim lex equior ulla est quam
necis artifices arte perire sua Victor
demonibus mediocris stare diu nequiunt
qui mala semper agunt Helinus in speculo
vite Omne malum tandem punitur et
omne superbum deprimitur virtus vincere sola
solet Idem digne quidquid homo seminat
illud habet Ovidius in deponto leniter
ex merito quicquid paciare ferendum est at que
venit indigne pena dolenda venit

Penitencia secundum philosophos

Tullius de oracione Deliatorum multos au
divi et vidi qui eum totam adolescentiam
voluptatibus se ad fugere bona gentes
homines atque illustres fuisse Seneca cps
2 Inicium salutis est noticia peccati Ideo
quantum potes teipsum argue inquire inter
petitum accusatoris partem fuge deinde in
dicis petitoris Idem cps 3 somnium
narrare vigilantis est et peccata sua confi
teri indicium salutis est Idem li° de mori
bus alii semper ignoscas tibi nunquam Idem
multos vita deferentes in morte inutilia pre
mit prius itaque dies velud ultimus est
estimandus Idem in agamenone quem penitet
peccasse pene innocens est Socrates peccatum
geminat qui non penitet Clericus lactan
cius de vero cultu age penitenciam nichil aliud
est quam profiteri et affirmare se ultra non
peccaturum Cecilianus Severianus li°
de beata vita multo firmior est fides quam
reponit penitencia Seneca de naturalibus questionibus

lio 2o felicissimus est qui ad honesta consilia
transit Tullius ix philippica optimus est
portus penitenti consilii mutatio primam
non est peccati sententia

Secundum poetas decem

Seneca tragicus in agamemnon quum peruenit peccasse
pene innocens est Marcialis totus cras
te victurum cras dicas postime semper dic cras
illud postime quando venit quam longe cras
illud abest aut vnde petendum mitquid
apud partos armenios est latet Jam
cras illud habet priami vel testoris annos
Cras illud dicit quanta possedit emi Cras
viuet hoc viuis postime serum est ille
sapit quisquis misero postime heri Non
est tuum sed sapientis dicere viuam Prosper
in libro epigramatum se mundo perfugiendum est
ipse timenti aquo disceditur ne peccata
reddeat Comiti namque ad diuini et istud
vita est Et parum offert sola salus aeque
erit pat quam pacitur ipse medetur simul
ius illi subdere que metuis

Perdere secundum philosophos

Seneca epistola 19 stilbon capta patria amissis
suis liberis amissa vxore ad commendandum
publico solus et tamen beatus exiret In
troyanti demetrio inquid omnia
perdidisset Tulit nichil perdidi omnia
mea mecum sunt Instancia virtus prudencia
Nichil enim putare suum potuit quod
eripi posset

Secundum poetas

Athenaus in adelpho ne perdas rem dimi
dium facit . i. facit Oracius sermonum
totum ne patrimonium rem perde quis velit
atque incepto amore se sed abstineat

Perfite perfectus secundum philosophos

Commentator 1o philosophie vltima perfectio est hominis
ut sit perfectus perfectas species et hec est eius
vltima felicitas et vita sempiterna Aristoteles
primo physicorum vnumquodque perfectum dicitur cum attin
git propriam virtutem Commentator est quod perfectio
Idem in prologo 2i physicorum homo cognoscit
dicitur de homine quod sit perfectus perfectas species
et de aliis hominibus secundum ignorantem nescientem

Perfectio rei secundum philosophos

Aristoteles 2o methaphisice nullus conabitur
aliquid facere non finitus veniret Cassio
lio xe epistola re vituperationem generant qui
in mediis conatibus gratiam desistunt
Idem epistola 2a perfectum opus suum laudat
auctorem libro 7 epistola 1a alacriter in
cidendum est inchoatis tamen iam viuini
tas perfectionis insistit magnum genus
meritamenti est cedere desiderata com
pleri Aristoteles 1o celi ad perfectionem vnius
cuiusque requiritur tria substantia virtus et operatio

Imperfectio humana sine defectus in cognoscendo secundum philosophos

Aristoteles 2o methaphisice sicut noctuarum
oculi ad lucem diei se habent Sic et
anime nostre intellectus ad ea que sunt
nature manifestissima Tullius in topicorum
cuiusvis hominis est errare nullius
nisi insipientis in errore perseuerare
Idem in rethorica veteri lio cao 1o
nil simpliciter in genere omnibus ex partibus
perfectum natura expoliuit Seneca de remediis
diis in beatos nam summus lactancius
sine tedio firmamus Nemo potest
esse tam prudens tam circumspectus
ut non aliquid labatur Plinius de natura
li historia lio 7 nemo mortalium omni
bus horis sapit Athenaus in a
delpho nunquam ita quisque bene subducta
racione admitta fuit seruus alius semper
qui res etas vsus semper aliquid apporte
nouum aliquid moneat ut illa que te
scire credas nescias et que tibi putata
prima in experiendo repudies
Priscianus in prohemio maioris operis nichil
ex omni parte perfectum in humanis inuencionibus
esse posse credo Andreas ad gwalterum
res imperfecta modica turbacione deficiunt
Hugo de sancto victore in prohemio compendii
philosophie in humanis quippe inuenis vix
aliquid inuenies quod omni sit parte
expiatum viciis Themistius super de anima
maximus pars que scimus est minima
eorum que ignoramus Plato scire nostrum

nichil est nisi antiquorum remissi

Secundum poetam

Oracius in poeta quandoque bonus dormi tat Omerus verum in opere longo phas est subripere sompnum Katho nemo sine crimine vivit Marcialis toto corde sine peccato nemo reperire valebis Auctor florum ecc (immo) vita sine peccatis clericus ut sit ars cresat vita decresat sic labitur hora

Perfeccio operis secundum poetam

Ovidius 1o de remedijs volvitur in antiquum redit male sana tacitus Pamphillus et sua non sponte se retardat opus Architrenius quicquid agas studeas ad summa adde et orsus perfice Ramsine qui peccat errat spiritus admittens quod quam non nichadat illud accusat levitas hoc disquisito rei corrigitur ipse labo rum quique mrape pficias ancillante deo Matheus vindocinensis in prologo Invidet omnes imposito rebus omnis perfectas integro eget Ranfredus in poetria Remota pficiunt ars cuique lege regatur Usus quam sunt meliores quos imiteris Ars certos usus promptos imitacio reddit Artifices aptus tria concurrencia simul

Per nos secundum philosophum

Primo ethicorum quidam pereunt propter divicias alij propter fortitudinem

Prohibere secundum philosophum

Qui propter consentit Seneca tragedia in trogi ade ca° x cum non vetat peccare cum possit iubet **Periculum**

Qui propter cautela insita securitas est pro Seneca ca° 1 periculum est temporis appropinquacio Seneca libro 2° capitulo quanto possimus eciamque in commoda quod non tam periculo et metum nos reducimus Idem de ira libro 2° pi culosus est timeri quam despici necesse est ut multos timeat quem multi timent Idem libro de clemencia quis quis audebat alias strue a quod

periculum sub quo pax iusticia prudencia secu ritas dignitas floret sub quo opulenta civitas copia omnium bonorum habundat Idem in prologo eciam venit periculum audaciter pmittitur Cassio libro 3° capitulo x Res plura non nos alius non nos ducat ad pericula destinata

Secundum poetam de eodem

Ubi honus non fit sine periculo facinus magnum et memorabile Oracius in epistolarum tue tua res agitur paries cum proximus ar det Jacobus Benedictinus ignorata via sic pericula solet Felix est ille qui facit aliena pericula cautum

Perseverancia secundum philosophum

Tullius perseverancia in racione est bene con siderata stabilis perpetua quod mansio Idem 1o de officijs fortis animi et constantis est non perturbari in rebus asperis non tu multuosi de gradu deici sed prudenti animo et consilio uti nec a racione discedere Seneca epistola 16 perseverandum est et assiduo studio robur addendum donec bona mens pficiat quod bona voluntas est Idem capitulo 22 non est vir fortis et strenuus qui laborem fugit et insi cera illi tresat animi corporis difficul tate Salustius in iugurta manibus dedit pura admitte quam omnino non parisse decus Valerius de eorundem in stitucione libro x perseverandum est saltem quia tempus et si vires desint eo tamen perseverancie vale est favor pro laborantibus nichil longum videri est nec iniquo quod plenum est certum Corpus sapiens nichil potest de di cisse bene facere sicut testes

Secundum poetam

Ovidius 3° de ponto 1o qui tradit stabili non erat ille grandu Katho nonque et anti quius quod poetis ad tempora opibus ne ponderibus pessimus imposita finias pie supta grandi incudine fessus fac ne deficias

rebus disponer inquit Incumbat
labor et frustra temptata relinquas
Architectumque quas adhibes curas vix
inter rupe labori difficilem rursus
capit metaforomod Stacii sopita ubi mo
neat mota soporem Spectat inflam
mas vigiles motusque remisso clang
nec etiam ipse vix integrat ignes Auctor
negotium prima in levitate in magnis rebus
sic quisque potest si non sic sit finis erit
Convenit ergo primis ut sic primordia
firmat Ne cito quod capiant deser
uisse velint

Per versitas

Tullius in paradoxis non autem peccata rerum
eventu sed vicijs hominum metienda sunt
Seneca in agamenone prius mores fides
et pietas et redire nescit cum pierit
pudor Per scelera sceleribus tutum est iter
Idem in tractatu de ethicis Felicitas demo
strat quicquid licet ergo cadit Idem epistola
quia desinunt esse remedij locus ubi fuerunt
vicia mores sunt Idem epistola 3°
cogito mecum quantis ad spectacula ludorum
concursus fiat quanta etiam artes etiam bonas
solicitudo quam imbecilli animo sunt qui
lacertos humerosque mirantur Idem 3° de
beneficijs Nunc undique hijs querimonia
sit veteri prodita querela beneficia
perisse et paucissimos esse qui de se
merentibus non inuicem pessime mereantur
Salustius in katellinis plurima maiores
nos magnos fecerunt que nobis nulla
sunt scilicet domi industria vel magnificentia
foris iustitia animus in consulendo liber
nec delicto nec libidini ab noxius
pro hijs nos habemus avaritiam et luxuriam
laudamus divicias sequimur inertiam inter
bonos et malos discrimen nullum omnia vir
tutis premia ambicio possidet Salustius in
katelline Idem pro eo rerum vera vocabula
amisimus quia bona aliena largiri
liberalitas malarum rerum audacia forti
tudo vocatur

Impietas

Vo deq e metro quatuor reipublica
soebriad vtat vicos primitus fructes
sata spectat nopia pena adpiis colsa

mores residens solio sancitque latat talam
obscurus absconditur bruces clara tenebris
Ovidius methamorfoseos libro 1° pro
tinus irrupit pene vene peioris
in euum omne nephas fugere pudor
verumque fides que in quorum subiere locum
fraudes que dolique insidieque et vis
et amor sceleratus habendi effodiunt
opes irritamenta malorum Iamque no
cens ferrum ferro nocentius aurum pro
dierat prodit bellum quod pugnat utro
que vivitur ex rapto non hospes ab hos
pite tutus Non socer a genero fratrum
quoque gratia rara est Imminet coniux
viro coniux illa mariti Lurida terri
biles miscent aconita noverce
Filius ante diem patrios
inquirit in annos victa iacet pietas
Et ibidem pro in Alanus de planctu
nature metro 7 postquam sacra fames
auri mortalia pungit pectora mens
hominis nescit remma tunc laxat
animus ab odium parat erigit iras
mittit lites bellumque removat ru
pit nodata federa lacerat socia
in pacis nexus. In vestra fratris dat
fratrem nescit thorum et sanguinis omnes
quos unus vivit furor illos dividit
avari Idem metro 10 Crimen
fit est cum debitor armat ipsas in
ipsa vestra iuris Cum simul amor
fraudis laborat mediat vix manus
contra fori Consequitur probum ius
probitatis obsumat probos et proyectos
lex est impietas esse pudica castis
iam pudor est absque pudore homi
nes complet vices Non humanus
homo degener ergo leni de quibus
induit actus sese sic ex homine
exhortandi Iuvenalis pferit
gemmis luteum violisque coita hic
omnis acrior medicat vellas un
das ut solet a dauo Narcisus
querit formam Ovidius ...

Non facile invenies multis in milibus
unum · virtutem pariter qui putat esse
suum Juvenalis. Rara quippe boni
sunt. numero vix totidem quot thebarum
porte vel divitis hostia Nili que
sunt. septem Claudianus dicit in
pacem dirae Contracius simonia
quibus mens eruet turba aut ab
avaricia que nimia ambicione la
borat. imperatorum insanit ardoribus
hic priorum hinc capit argenti splen
dor stupet albinus re hic nutat
mens Primas in suis x epistolis flecte
senes puerum lugere iuniores omnis co
dicio sexus utrique simul vos inspirata
vos in audita perdere Depre p
gemitus heu prius pro filius hostes
Nesat et pro derogat esse pretium
Dum ipsos pare essent iam gemi
gue precibus Sic inter strebus sic sine
ple pro pace amor ad pace perit
discordia regnat Pamphilus heu heu
congruat in consilium utque vicium quod tu
probat Regnat et inpplos quidem tri
bunal habet

Petere rogare peti rogari peticiones

Seneca libro 2o de beneficiis nulla res carius
constat quam que precibus empta est
molestum verbum est et onerosum et inclinato
demisso vultu dicere rogo Idem si
contingit iure venire prestanda rogantibus
verum inpetrandum ne rogati videamur
alios videamus hoc tuores suum statim
promittamque sui quos quod nos antequam
interpellemus ipsa festinacione operibus
Tulius de amicia hec lex in amicicia
sanciatur ut neque rogemus res turpes
neque rogati faciamus Valerius libro
6 titulo quinto dicit ante scia publius
rutilius cum amicus iniustam roga
cionem resisteret atque hiis proximam in
dignacionem dixisset quid ergo opus est
mihi amicicia si quod rogo non facias
Ymo quid mihi tua si propter te aliquid
in honesti facturus sum Idem libro

animo titulo sapiens dicitur a scia socrates
humane sapiencie quasi quoddam terrestre ora
culum nichil ultra petendum a diis im
mortalibus quam ut bona tribuerent quia
ii demum scirent quid unicuique
esset utile Idem titulo nostre dicitur a
scia alexander cum ad coradinum [illegible]
urbis summo studio ferretur progressibus
eius memnia maximeue proptarem
sine undique quia manifestum erat
strictum ut preces suas apponeret eius
non sturpe se quod petisset in animo
Tunc maxumenes peto inquit ut llam
samum dirruas hoc velocitatis sagatis
opidum vetustissimum nobilitate meli[illegible] cor
[illegible] cum destinatum erat sub tra[illegible]
Cassiodorus libro 2 epistola 3a illud tardeinque
anime unde illa possimus dampna
sustinere Idem libro 3 epistola 22 sup
plicacionem precedit humilitas Idem libro
x epistola 7 donare videtur qui vendit
rogatus precium Plato bis mihi dat qui
dat Idem epistola 1e potest iusta poscen
tium tribuere effectus Idem epistola 26
Opera est prestare precibus que antequam
flectantur precibus novit considerare fati
gatos Idem de amicicia ignosebus animo
nichil magis erubescat quam petere

Peticionis rogacio

Seneca libro 2 declamacionum capitulo 1 nec
fortiter negatur iterum rogat Idem in
proverbiis nimis decipitur qui negat celeriter
negandi causa avaro inicium desinit
Macrobius libro 2o saturnalium capitulo
1 pars beneficii est quod petitur si cito negatur

Petendi protervitas

Seneca tragedia in ypolito qui timide rogat
docet negare Ovidius epistolarum epistola
pridem vota leve est Idem sine titulo libro
3 desine blandicias et verba potencia quondam
perde non ego sum stultus sum ut ante fui
Idem de arte libro 1o flectitur iratus voce
rogante deus Idem 8 methamorphoseos
Ignavis precibus fortuna repugnat

Idem libro 9 · id pete quod satis Catho quod
iustum est petito vel quod videatur honestum
nam stultum est petere quod possit merito
negari. Idem nec dubites ad magna petere
impendere prima hys et eciam rebus congruit gra-
ciarum. Matheus auctor Thobie. Est ro-
go voco precia [illegible] importuna pudoris p-
odiga [illegible] plena [illegible] egens lar-
gite rogata roganti si poteris. Proso-
mepius [illegible] addens [illegible] probus non
possit iniquus. Cunctis credit quod non
negat. Walterus in Allexandro repulsam co-
mitto pacienter que postulat ultimus qua-
periunt spes qui medicam non provenit
a spe de viat. Et viri dat ei proprio
nomen Matheus auctor Thobie. Sepe
repulsa nocet impetrare repulsa libe-
rat arbitrium inimica suscepta ligant. Est
orare duorum species violenta iubendi et
qui mandato supplicat ensis potens. Com-
dius epistolarum epistola X addimus hys pa-
bus lacrimas quas vix prorumpere plagis
et lacrimas singultu videt mos alis meas.
Ibidem libro 2 de ponto deprecor accessit
lacrimas mitissimi in nostris nec tumida
rigidis precibus abdeforem. Statius
Achilleidos has quesso bonus accipe preces

Philozophia

1. Aristoteles primo ethicorum capitulo ultimo videtur philosophia
admirabiles delectaciones habere puritate et
firmitate. Idem theologus philosophia est preloquium demo-
strationis. Aristoteles interrogatus quid asse-
cutus esse ex philosophia videtur [illegible] facere que
quidam pavore faciunt 3° ethicorum philosophiam ergo
Tullius in hortensio philosophia omnibus preponi
di debet. Ibidem duo sunt hic maxima
in philosophia iudicium veri et finis bonorum.
Idem libro primo de questionibus tusculanis cum
animo quo ad certam propria [illegible]
pertinet [illegible] et disciplina et studio sapientie
que philosophia dicitur continetur. libro 2 philosophia medetur
animi mores sollicitudines trahit cu-
piditatibus liberat pellit timores.
libro 3° est profecto animi medicina philosophia
virtutis adipiscende causa quesita est philosophia
libro 5° philosophia omnium collatis constat

Idem de fine bonorum et malorum libro 2
laudat philosophiam et omnes ingenuas
artes hec Seneca libro 1 epistola 7 adeo philosophia
sacrum quiddam et venerabile est ut etiam
si quid illi simile est mendacio placeat.
libro 17 epistola prima philosophia sapiencie amor
est et affectus. Idem ibidem philosophie 3es
partes esse dixerunt et maximi et
plurimi auctores moralem naturalem et
racionalem prima componit animum 2a naturas
rerum scrutatur 3a proprietates rerum exigit
et structuras argumentaciones ne pro vero
falsa subrepant. Collacionibus debita
multa multos artibus opus est ut ad
philosophiam possit accedere. Boecius in prologo
arismetice capitulo 2o philosophia est amor
sapiencie. Idem libro 3° prosa 1a Prolomeus Aristoteles
primo ethicorum philosophia mirabiles delectaciones
habet puritate et firmitate et magis speculan-
tibus quam inventoribus qui non dum
sunt sed inquisicione laborant. Themis-
tius super 3° libro de anima [illegible] diat
[illegible] dictat quod animus philosophie est bursa
cenis. Tullius tusculanarum 1 O vite
philosophia dux o virtutis indagatrix
expultrixque viciorum tu inventrix
legum tu magistra morum et discipline
fuisti. Hugo in didascalicon officia
antiquorum [illegible] magnis [illegible] imperatores
[illegible] regentes scriptores philosophie studio
dederunt ut patet de Allexandro ma-
cedone de Iulio cezare et de Pto-
lomeo rege. Anglici [illegible] regni gloria
crevit in [illegible] qua diu artium
liberalium in primis studia floruerunt.
Seneca epistola 17 iniquum enim conalescit
malicia nunquam sit contra virtutes
conabitur aut non philosophie non sacre et
venerabile maneat. Idem epistola 1 ad 16
philosophia non in verbis sed in rebus est animum
format et fabricat vitam disponit actus
dirigit agenda et omittenda demonstrat
et participata fructuosa ad gubernacula
dirigit ensium. Apuleius ubi supra

Considerantur modici diligentiam principiis
indagationis et studii rectore summa zeteze
precepts philosophia vult. Et tunc alias non
inaprime cum nec inspiracionem nec rerum
abditis rerum investigancia seu vedicz
Idem in dogmate plenius philosophiam os
si nichil erit indigens et omni gau
maior et superior hiis qui homines ac
he tollerancie arbitrium sic agere qui
ut semper studeant animum actoris consor
cio separare et ideo philosophiam esse mortis
officium consuetudine que monica dicta
epistola 17 Philosophia quieta est et sui
negocii ab omnibus artibus etiam
apparet pessimos homines est Idem
epistola 120 philosophia nos tueri debet hec exhor
tabatur ut deo libenter pareamus et for
tune contumaciter resistamus tamen hec do
cebit ut deum sequaris ferre casum. Idem libro 1
de tranquillitate quidem ut philosophiam ut
est et ceteras artes tamen in ipsa philosophia
inter est in 1a parte que ad homines
et in 2a que ad deos pertinet altior
enim est hic et animosior sunt occulte
gentia maius est quod dat et multum
quod quod acceptum nam possuisset demum
ut duas ut est quomodo ut deum
et hominem alia docet quid agendum
sit in terris alia quid agatur in celo
alia errores quibus vitas disstruit et
lumine ad mores quo disternant a for
tibus igitur alia inlustrat super hanc
quia voluntarium talligma et invebris
cogitos perducat illuc ubi lucet.
Macrobius 1o saturnalium amicus inquit
philosophiam ut unicum munus deorum
et disti na disti narum honoranda

Philosophi superficiales secundum philosophos

Seneca de tranquillitate puto multos
ad sapientiam posse pervenire nisi pu
tassent pervenire. Hugo libro 2o dyas
colicon multos hoc decepit quod aut
tempus sapientes videri voluit hii

nam que in quodam persuasionis tumorem
percipiunt ut iam simulare incipiunt quod
non sunt et quod sunt erubescunt

Vedium poetas

Archimenius ad se phil quid michi nomen
et umbra hominis alias nunquam arripuit
qui versu libasse minervam confiteret se
putavit tenuis quod stia pectus eriget
Subdit hii sunt que fatue alias fatum
venime fatue correcedunt et bachi sa
pine non scelo pocula dicta scripta quod salu
te et dicto scripto quod vale timens spi
ritum homines. Juvenalis 7o satirarum
Scribunt multos vane sterilis quod ka
thedre. Quintus indeveniola tempus
erat ad philosophos respublica quedam querebat
cum magnus scriptabus valiti qui vigi
lias et vos tractabat honeste ut sibi
consulerent fumus in rebus agendis et
ibi multa plura elaboravit ascendunt
kathedra qui ut dedit doce persimul
spondent plurima panem ferunt et
Ibi videantur plura tria sine honore
Varro quintinus ex duas ad sit expone
partes die stat sic loquitur quantum tractas nostre
artes. Pyetas secundum philosophos

Tullius 2o rethorice pyetas est per quam
sanguine iunctis patrieque benivolis offi
et diligens cultus tribuitur. Seneca
Commentor Juvenalis pyetas est concordia
amicitia dulcedine erga propinquos et generos
ampliatur officio. Quintilianus 2o
declamationum hic pietas imperiosa sine
nec dominus nomine affectus. Seneca natura nichil
maior est pietate que vera est sequitur
Verum amor tenuit et tenebit. Valerius
libro 5 hiramus dulcedo vini barbaros
penetrat truces quod hostium oculos mollit
et ut distinctos in invicem plura
iter repetit nulla acerbat fortuna
nullius sordibus clara pietatis pandu re
lesit quoniam eo tenus quanto inferius
conpiscentia hic. Idem tylo de pyetate

der et metallo quo non penetrat penetrat
aut quoz non excogitat prelatus unum na
prelatus est in ygitur vade super demea

Secundum poetas

Petronius de maiorima rerum pietas
et hominum tristissima virtus Statius in
thebus hoc plus amor mirandi v mat
pectora Seneca trag in thieste nulla
nisi amor pietate est Claudianus libro
de Oriat aula qui vult esse pijus
Claudianus in li. ori nulla sic te pie
tas flectit unum quam prince metus in est
tantalus quo tunc nonumque teras

Pigritia secundum philosophos

Gaufredus impo nostris nemorem
pigri si mane citet abaudit si citet
ad hunc statim voce sonora natte vi
gil stertit monet et in quit mis misi
Surge veni nox est pmitte gestam
ymo dies est surge deus meus en
ego surgo vade sepriar nec enim segit
quod decepit et cui Non venies du
dum venissem sed ni vestes quero nec
invenio nichil est te Erecta nomi
Surge cito sed pro ne e ti ymo
vel caput hinc illuc vertit vel brachia
stalpit membra vel in longum dis
tendit sic sibi quasi vinclis mou
las quit Semper venit ob nunquam
pede alis non pede Sic venis nunquam
venit ipe coactus forte monens
gressum trahit a testudine motu
Rathes Segmac surgito que mite igma
fert Nam cui animus languoret co
sumit in creadmeticm Archerenique
li. 1o languida segmaces veneris
mittima tractat Otia dilatis operis
dissuada laborem Venatica more
mo ineptia quin ipsa principia in
pit hodiernus crastinat atque hec
tmod pti in nunquam facit usque fu
tura Subdit tedia segmac quitta
in vida letis tristiciis turpi quam vitas

lastima pompis Et venies et terra
luctus petulencia solvent Cogitus
que nostras sapor et ptm sor in ermis
Torpor egestatis sic plena videant
cta pna in libri Seneca piger si ipi
obstat Claudianus nec tanta tenaci
segniacs ut pignore flama alis
flamma mittat Nam hemais
Nec te pigriae consors dilacta tardet
Ad bona nam cupiens omnia tarda
putat deniquat initium dampf mora

Poeta Poesis secundum philosophos

Tulius primo de oratore finitimus est
oratori poeta quamlonique astricior
verborum autem licencia liberior multis
que vero ornandi generibus socius ac
pene par Fulgencius li. 1o fabula
id poetica garrulitas fit de falsi
tate ornata est Ro. 9 libro 1o musica
tas ultimo poeta 2o genus non po
tius speculatione ac rone quadam
quodam instinctu fert ad carmina
Pium cupienti animo nichil satis
festinatur

Secundum poetas de eodem

Oracius in poeta aut prodesse volunt
aut delectare poeta aut simul et io
cunda et idonea dicere vite Idem
ut pictura poesis erit hec amat ob
scura volet hec sublime videri Idem
in sermonem putes sunt esse poetam
ingenium cui sit alis cui nobis carmine
nobis atque os magna sonaturum
des nominis huius honores Virgilius
et alio tuus nobis carmine nobis dive
poeta Tale sopor fessis in gra
mine que per estum dulcis aque sa
liente sitim restringere rivo Theta
Carmina composuit voluit quam placere
poeta Gaufredus in poetria ipsa
poesis Expectat in hoc spacio que los
sit danda poesis Non manus

ad alamum prope nec ligno stardes
ad vim neutrum manibus committe regendum
fortius si meus districta pambula sed
ut melius formet opus suspendat eorum
officium tractet quam dum Jerusalem stetit
Ctiam minor inter princeps ut forme
mathematic spacio eius permittet ordo (vii)
participat ceteris saluis ait ubi gaudeas
figat Corpus tamen in pectore arch...
...quod prius in pectore quod sit in ore

Populus secundum philosophos

Boetius in exhortationibus capitulo 5 Comisso
tamen democratia ex dimittit populum Aristoteles
3o rethorice qualiter sunt a oratore populus tanto
remotior intellectus quanto politicorum
optime populus qui tunc tullius de 2o
ethicorum leges quas eligebant antiquitus
populo Tullius in rethorica noua libro
6 noli fallere minimum populo sicut pa
tibus esse quintilianus 10 declamatione
Nichil est audacius morte homini quos
populus otiadit Seneca libro 2 epistola 2
hos mores licet populus imperitissimus quicquid
iniustitia irrumpe cupit Idem in prouerbiis
sicut in populo querunt Idem ibidem
meliorem mitam sapientium quam vulgus
non gratiam Tullius de beata vita libro 2o
a vulgo solent variis sermonibus dissipa
ta corrumpi Boetius 3 de consolatione prosa 6 plures
nomen magnum sepe nomen falsis vulgi
opinionibus abstulerunt Idem ibidem
sapiens bonum suum non populari rumore
sed conscientie veritate metitur Idem populari
gloria nec merito prouenit nec umquam
sine perdurat Cassiodorus in proemio
epistolarum abundantia super omnem populum
plus tangit libro 6 epistola 18 resistit
tacet plebs metu et sic loquitur quod
animum spectaui Idem ibidem Vane
voces populi non sunt audiende

Secundum poetas

Seneca tragedia in octaviano capitulo x vis
magna populi est Idem capitulo 19 ex funesta

tumultus populi Lucanus 3 libro resistit plebs
Ieiunia tunc damnpna monet populos
si quos sua tunc Non sibi si domino
timet est que sunt egestas Claudianus
libro 10 mobile mutatur semper cum principe vulgus
Pamphilus huius migrat in cassum vtilius
metuendo triumphat retrahat et populus
tribunal habet

Possibilitas siue posse impossibilitas secundum philosophos

Aristoteles 2o rethorice omnia humana corpora
non ppriè gerimus operari Ibidem speculatiui
magis possumus quam operari Idem politice
libro 7 que volunt potentes agunt
Omnes 8 phisicorum et 9 methaphysice primo posteriorum
2o politicorum possibili posito in esse nullum
propter hoc accidit inconueniens Tullius phi
lippicarum libro 6 nolite velle quod fieri
non potest Boetius x de consolatione prosa 2a duo sunt
quibus humanorum actuum constat effectus vo
luntas scilicet et potestas quorum si alterum desit
nichil est quod explicari queat

Secundum poetas

Pamphilus aperte quod esse nequit querere quod
esse potest affectus non capiat quicquid quod nequit
possit Idem Oratius 2o poetice nescit
vox missa reuerti Seneca quod semel tangi
non vult esse nichil Et semel emissum
irreuocabile verbum Aristoteles in principiis
semel dictum est amplius fieri non potest

Potestas possibilitas siue dominium secundum philosophos

Aristoteles 4to topicorum omnis potestas corporis
que sunt eligenda est Tullius in ethi
mitis plenis non esset rerum maioris ac ordine
parte Seneca epistola 2a Papirius magnam
potentiam mihi probabit primo et
declamabit non aliter quam in maritum
puellam Ibidem libro 19 epistola imperare
sibi maximum imperium Macrobius libro 2o
saturnalium potentis non semper sic mittit
sed et si supplicet cogit Cassiodorus libro quarto

epi et rerum omnis bonum est divitum tamen
parare de moribus Valerius maximus
li° 1° Ita demum tuta est potencia que
viribus suis modum imponit Salustius de
ingratitudine Quoniam etiam qui opulentior
est eciam si accipit in manum tamen quia
plus potest facere petit Johannes polli
craticon li° 8° Dyonisius pirata ab alexandro
rege apprehensus interogatus quid ei
videretur quod mare haberet infestum libera con-
tumacia ait inquit ut tu orbem terrarum
sed quia uno ego navigio facio latro
vocor quia tu magna classe diceris
imperator si solus captus fuerit alexander
latro erit Si ad nutum dyonisii fa-
mulentur populi erit dyonisius imperator
Tulius 2° rethorice veteris potencia est
ad sua conservanda et alterius obtinenda
idonearum rerum facultas Boecius 3° de
consolatione et deprecatur potencia que
nec ad conservationem sui satis efficax
invenitur An tu potentem censes quem
videas velle quod non possit efficere
quem satellites latus ambit qui quos
terret plus metuit qui potens esse
videatur in servicium mala in potem est

Item poete de eadem

Ovidius de ponto ludit in humanis
divina potencia rebus Et certam presens vix
habet hora fidem Archithrenius flammea
potencia rebus oppressis tranquilla vel
non sinit a bella pauper opem alis
opes Opprimit hanhelantis animi sus-
piria surda premit ante pectus elatum
insultat eos quos videt sub hostis clamosa
quasi pectora planctu gaudere vetat
Gemitus ad visus lacrimas virus respirat
vultu Alanus in plen ... asperius
nichil est imo dominum surgit in altum
Claudianus non ducunt opes nec tor-
ripescencia frenis eruit sola virtute potestas
Seneca in tragedis in medea ca° 8 nemo
potentes aggredi potest Idem in
thieste nec ab inermi fi dat imperium

dens nec appetandum Juvenalis libro 3°
Omne animi vicium tanto conspectius
in se crimen habet quanto qui peccat maior
habetur Idem li° 8 quosdam precipitat
subita potencia magne invidie lata
to maiori cede Idem unice cum possis
nocere cede sodali absque modo dulces
qui retinet animi cura superare
potest nec dominum vince scribit Bo li° 3°
metro 5 Quisquis se sic volet esse po-
tentem animos domat ille feroces
Nec victa libidine colla fedis sub-
mittat habenis Virgilius libro 6
eneidos Hec tibi erunt artes pacis
que imponere mores Parcere subiectis
et debellare superbos Ovidius li°
2° de arte non bene cum sociis regna
venusque manent li° 2° methamorfoseos
non bene conveniunt nec in una sede mo-
rantur maiestas et amor Gwal-
terus li° 1° alexandreidos quem plurimali-
bus undique intumuit tres fluit-
acior ampne plus nactus
opibus et honoris culmine summus
In dominum surgens truculentior aspi-
de surda obturat precibus aures
et mansuescere nescit Jacobus
benedictus dominum retinere potestas ducatum
non ducatus dabit ulli Lucanus
li° 1° Nulla fides regni sociis omnisque
potestas impaciens consortis erit
Idem libro 8 virtus et summa potestas
non coeunt Potus secundum poetas
Archithrenius gratiamque absque meo de
asa perimit nec plena voluptas est
mense que fundit aquas Pollepma
mense Bacchus agit curas animi
depellit animitus Gaufredus in poetria
Bacchus senex iuvenescit in ano
solus ibi nec nectare perfusus
dignare sinit et lascivire sapientem
Regia pompa dapum Venere in
milite alis in nullitate ando
ego vagas ... cum mensa bibis
virtus geminia Cordis abest ...

fit ad omnia prava

Puer secundum philosophos

Seneca lib° 7 declamationum methaphorice est puer teste tamen Aristotiles 3° metheororum corpore mutato fit vir

Secundum poetas

Clamus implentibus dum curvare potes vel curvam tendere virgam Frangent ad libitum stat tua planta tamen cum vetus in magnum fuit solidata vigore Non leviter flectes imperiale caput Rursus si tortam pateris surgere primum tempore ut est prima tota manebit ea Sic homo dum puer est doceatur recte nec consuetis imbuat ... malis Argillam figulus ut vult mutabit ab unda Et sic forma non abs ... Idem cum homo bis puer est quod senex esse licet de puero ... senem facit puerum desene reddit Item non est barbati ... non tam tali multitudine vitas ... puer est homo semel vir ... una ... lapis Balba senecta ... Idem ... cogit ... cultat ... Et puerum studio ... vacante suo Idem de ... fit ... de glande fit ardua ... puero sepe ... homo ... quod ... vetet ... puerus blandi doctores crustula dabant elementa velint ... Idem ... puerum ... corrigere Idem ... negletum puerum ... Idem ... puerum ... philosophus ... infudit ... Et subdit ... puer ... melioribus offer ... semel est imbuta recens ... testa diu Idem ... reddere qui ... iam scit puer et pede certo signat ... ludit ... tempus ... et ... Ibidem multa fecit tulit quod puer sudavit et alsit abstinuit venere vino Iuvenalis ... timuit

quod nigris... Iuvenalis maxima debetur pueris reverencia si quid turpi ... turpe paras nec tu pueri contempseris annos Idem ... parte puer vigila ... ... erubuit ... memoria ... poeta etate puer ... ... vitus in ... senior ... ... arte ... puerum facies quam puella Et modo qui puer sit pene puella fuit

Pulcritudo secundum philosophos

Seneca epistola ... non enim deformitas corporis anima ... pulcritudine anime corpus ornat Idem in ypolito ... est ... fugax ... Boecius de consolacione ... quod si homines lincis oculis uterentur ut eorum visus obstancia queque penetret Nonne introspectis visceribus alcipiadis corporis superficie pulcerrimum turpissimum videtur ... te pulcrum videri non tua natura sed oculorum spectancium ... reddit ... philosophus quid est pulcritudo flos marcidus carnalis felicitas humana ... Seneca ... non omnis felix est qui ... Porphirius ... digna est ... Seneca epistola ad Lucillum ... sunt et pauci velox est et ... quanto clariorem tanto ... ... dulciorem molliorem quam ... pulcerrimos homines et robustissimos ... esse quamquam sepe ... fortitudo et pulcritudo occasionem ... ... Idem ... in visu est qui ... pulcro ... Non enim ullo ... indiget ... Nam ... deformi ... colloquuntur ... ... officiis forme corporali ad habendam est nec invidia non ... nec ... ... minus ... fugiat in ... negligencia

Secundum poetas

Iuvenalis lib° x ... rara est concordia forme et pudicicie

Ovidius in de fastis libro 1°. fastus in-
est pulcris sequiturque superbia formam. Idem
libro 3 tristium. Ista decens facies longis
viabitur annis. Ruga que in antiqua fron-
te senilis erit. Inque aliquis dicet fuit
hec formosa dolebis. Et speculum mendax
querere esse tuum. Idem epistolarum. Sunt pul-
chra nobis innuens ut feminas compti
sine toli modico forma viris amat.
Sic tamen iste rigor positique sine arte
capilli. Et levis egregio pulvis in ore
decet. Idem de remediis. Sit procul a
nobis forma cui reddere cuncta est. Et pro
curo plerumque grande dedere malum. Idem
1° de arte. Forma viros neglecta decet.
pessima sit nulli sua forma placet.
Delitiae et castitas proxima forme.
Idem. forma bonum fragile est quantumque
accedit ad annos fit minor. Et spa-
tio abs et annis carpitur ipsa suo. Nec
lilia semper candida nec viole florent.
Idem in methamorfosibus. Cupit formo-
sa videri et si qua est illic formosior
in vidit illi. Idem de medicamine facie.
forma probabitur etas. Et placidus ru-
gis vultus aratus erit. Oracius epistolarum
1. Non tu corpus eras sine pectore
dii tibi formam dii tibi divicias dederunt
artemque fruendi. Stacius achilleydos
libro 1°. Gaudia forme aduc
... qui pulcher in signis ... que
asperius ardet. Auctor qui incipit
astrolabi semper ... solet esse sic
queritur in prosa sua femina pulcra
viro. Idem formosus iuvenis que puer
sit cogit amari. Pamphilus con-
cipit ingentes animos fiducia forme.
Idem. est dulcis pulcrior omnibus ...
Beta cultu forma ... hac femina
dote superbit hac placet illa viro plus
tamen illa ... Architrenius sic pandit
forme ... que precellit omnes ...
nec vultus macule inbescit umbra.

Quadimus sol ille perit florem que ve-
neta vel fati ... terit vel luna se-
nectem. Pamphilus pulcrior hec sociis (formis)
est pulcrior ipsa puellis. Cum se
... atque placet. Idem vir
bonus et pulcher gemmis altius copia
gaudet. Gamfredus in poetria formam
plene si vis formare ... vide ibidem
allegorias ... vultus loquitur ...
tegem. Placere cum pluribus
Cum benignitas ... Valerius libro 7°
tytulo de ingratitudine ... neque
mite sinne sinceritas neque constans
... erga patriam amor neque leges
sabiatalis excogitare ... esse
potuit quo nunc in fectos ... quo
pateret. Sepe enim ... lapidibus petitus
publico foro ... eculeo ...
... in ipsa patria late pulsus est
quod ... faciunt urbes publice etiam
... que ... et ... et ...
... laudes vendicant tam
ingrata adversus tam ... ...
Placere pluribus cum pluribus
vide supra pluribus ... Bernardus
... pluribus placere nam que scio non
probat pluribus ego nescio. Idem quid
potest placere deo pluribus cui placet ...
veneris malis artibus probatur amor
quem similem te illis facias non
probabunt nisi agnoverint ... multo
ante magis ad rem pertinet qualis
tibi videaris quam aliis. Conciliari
nisi turpis amor turpiter non potest.
Idem epistola ... epicurus ... vo-
lui placere. Idem qui placeo pla-
cent placent. Quintilianus de ora-
toris institucione libro 1° nil potest placere quod non
decet. Alchemus si placet ... absque
dilacione hoc faciendum est. Idem in
cantonibus ... placet ...
Pedum poetas de eodem

Oracius in epistolarum primo principibus placuisse viris
non ultima laus est. Virgilius 2° georgicorum
admirat videntem huius spectare dia
listinis in theatris. Intera simia
repudiabat cum inicio magne ad
eum copie eribant. Alchonius in ou
mechio. Dignus quid est qui placere
se non studeat bonis quia plurimis et
minus habet multos laedere

Placiditas secundum poetas

Marcialis octavo libro hoc dicit predicat
Ermogadis non omnibus esse placendum
Idem elige demum elige tamen placeas
poeta optat placere bonis primus odiosis
hinc. Beda carmina componit voluntatem
placere poeta. Ouidius libro 1° de arte
si vox est canta si mollia brachia
salta et quacumque potes arte placere
stude. Esopus fabula [illegible] displicet
imprudens unde placere putat fabula
de asino et cane. Beda libro de clau-
stra animi cum proprium est placidum esse
et tranquillum quietumque unde superiores
indicas placiditas et benignitas

Placida presumptuosorum elatorum [illegible]
Archilitreniu [illegible] in sollicitudine
mente et tarde lesi. Hudolis. Est tener
animus nervosque solvit ociatas anima
rapit superbos que legendo distripit
in mea lactandique omnia pastor cor
bus citus habent comparasse vero. Seli
ganus nono super de more [illegible]
psallit in sponsi spolio rechusus adulterio
moribus insipidus [illegible]. Homo ma
nat aram [illegible] que vocat Venus
bachi que sacerdos [illegible] sunt.
Iusta monet indignatio contra pauperes
dandos reddique nupsit. [illegible] Etiam
incita dedit nulla contingit porta
in. Idem de ingratis presumptuosa
platone hic [illegible] kathedras
rapta deitate ingratus. Insilit et ra
cia de maiestate timore corripit
in epula et [illegible] viventi. Crudaque
ad hunc [illegible] solidos que viles

provenies tulimus nec maturata senectus
prepiti [illegible] non competisse vero. Ora
bies sedisse rabi dulcique immersive co
tonuisse tuba non dum patientibus
annis. Dic in philosophos ansa est senic
flagello mortis absumptura semel animo
que potencia sibi pignora pauperes
[illegible] vbat [illegible]

Premium secundum philosophos

Seneca in quadam cuius tenere scripta erat [illegible]
in meo cuius [illegible] premium 2° polycratici
Regimine alius regum est premium virtutis
Nota de quo [illegible] 3 philosophos mores sua
premia non relinquunt secundum philosophos ipsa
probitas sit premium ita improbis ipsa nequicia
est supplicium. Ibidem [illegible] secundum vicia
non contingit sine pena. Sic virtutes sine
premio. Ibidem Beatitudo est premium virtutis
activum. Ibidem imperante florere que ne
quaquam virtus non solum in premiis caret vim
est scelerator subiecta pedibus calcatur
et in locum facinorum supplicia luunt.
Ibidem [illegible] 3 presumptum est mentis bonis
premia [illegible] sua scelestibus deesse
supplicia. Ibidem [illegible] Sic melioribus
animum conformamus [illegible] opus est
iudice premium de sentencia [illegible] te [illegible]
tionibus addidisti. [illegible] libro ultimo p
[illegible] 3 [illegible] indicabis in philosophos
premie et remunerari philosophos. Vegecius
de re militari libro 3 capitulo ultimo mi
lites in comperacione spes et fama faciunt
meliores. Beda spes premium solacium prestat
laboris. Cassiodorus libro 1° epistola 16 nutrit
premiorum gola virtutes nec quisquam est
qui non ad morem summa imitatur
[illegible] quod remuneratum non relinquitur
que conscia teste laudatur. Epistola [illegible]
mis 3 nec fructu laboris sui frauderit
industria. Et tamen [illegible] presedulite consi
premium dispendium patiatur in instituto epistola
28 tribuenda [illegible] laboribus compen
satio premiorum. Epistola 33 equum est nt

vnicuiqz prestat labor suus Et secundo
pedit vide supra meos libro 3 epistola 19 Fruc
tuosius debet per esse prebitus labor libro
8 epistola 12 emolumenta deesse laboratibus
non oportet ut et bone spei additus appena
et desudatam querela iusta compensacione clau
datur libro 7 epistola 7 manus larga circum
mittit ingenia libro 9 epistola 12 Ille dignus
est consequi premia qui patitur congruentis cum
tati epistola 21 Manifestum est plurimarum artes
inuenire Epistola 22 Indiscreti homini mo
res confusi vagantur sed aut culpa for
midine aut virtus premia non habet libro
2 epistola 19 Hominibus creditur spes laboris
dum vicissitudo fuit reddita vectualis
Epistola 12 secundo comune est desidiosis labo
rem non premia denegare ita cunt coopu
bantibus remuneracionis cura concede
Epistola 30 comiti videtur quod dum sit efficaci
accione laudari digna moribus vicis
situdo prestetur Epistola 31 dignum est ut
sequa vota sedulum fructus labor et
superiorum grandius comparant quos constans
terre integritas esse commendat Indicat
ad generaliter libro 10 de amore maioribus
testetur inter dignus qui bona sponta
nee peregit quandam ea coacte conuenit
Coacta enim sunt grata obsequia et
nullis dignis premiis indicantur

Sedm poetas

Marcialis totque instiles campos uoluit
niga sit inuicta pingue solum laxat
secundo innat ipse labor laudes Cum labor
in dempnis non est crescat mortalibus egestas
Auctor tuum optat premia quisque labor
Auctor de moribus mediocrum premia quis
quis labor optat habet sua Si labor ipse
petit in arte volumtas dimissa studio
sit piger omnis homo Idem solici
tat pigros studiosos reddit meos Iuue
nalis nulla virtus amplectitur ipsam premia
si tollas Claudianus Veniet triumphis
tu trabeis sequi quod tuos victoria fastos

Quidius de ponto ipse doctor rad si feci
prima defuit alis deficit Non mouet
et graues penitet esse probus

Premeditacio Secundum philosophos

Infra pridinad Tullius 30 de officiis
iustus premeditacio futurorum malorum leuit
eorum aduentum Idem 8 to tusculane
nove solent diu cogitare omnes qui
magna negocia volunt agere libro 10
philippus sapientis est quidquid homini
posset ad premeditari Seneca libro 7
epistola 12 premeditata mali lenius veniunt
Idem in prouerbiis deliberare vtilia mora
est tutissima mora est omnis odio
secundo sapientem facit diu delibera cito fac
Valerius maximus libro 8 tytulo de studio
et industria Postumus nichil vmquam
spectati populo gestum nisi quod domi meditatus
tatus fuerat ponere anisus est cuna
propter non fuera ars Postumus secundo Postumus
indicta artem quiedam nec volgi
tum fauore vim et principum in familia
liaritates amplexus est Cassiodorus
libro 8 epistola 12 omnia deliberata sunt
robusta libro 9 epistola 13 quia de illa
re constituet deliberandum vbi nichil
reperitur ambigui etc.

Sedm poetas

Theonius in ennuchio dum est tempus
tua atque etiam cogita Pamphilus homines
sapientes deleberat antequam faciat
Gamfredus in po ca 0 re Sequens habet
fundare domum non currat ad actum
impetuosa manus Intrinseca linea
cordis premetitur illud opus Stacium
quod sub orne (?) nitior prodibit homo
totumque signat talia mag cordis
quod torq et status eius est prius
archetypus quam sensibus etc. vide ibi

Presumptio Vel confidencia

Quintilianus libro 8 de instit oratoriis
pernicosissima est vires fiducia preuen
Theonius in adelphis libro 0 impetuo inu

quidquid in instus est qui nisi quod sciat nichil rerum putat Cassiodorus lib. i epistola 3 ignorat secundum nature modum propositum necesse est subinde redigi ad litteram visa sunt consideranda

Secundum poetas

Architrenius propositum tollens fugit et insolito mores petit sartura pessima amictus ubi testudo volat fastidit in alvum mergus aque sedes aquila tessate instante arma Iovi miluus spolio concedit Colon milvum. Idem frugo virum strepit cignus anser acceam viasse lyra tonis quam preferat. Idem de nefrum fugat torpentibus alis divi mediocria semper tormenta gemmas Matheus Vindocinensis in poeta in consulta non propositum fallitur errat male putans dilapidare homo valde quod quis vires audeat personis miles. Prosper in epigrammatibus quod quis non cedit propriis si viribus optinet hoc ipsa quod stare putat cedit sic. Alanus libro 2o par- tite morales amicos quod tollere fastu col- latis opibus asspirat quod hostes par- tite te certis insigni minuc summo pretiosi vires sceptris ornata triumphos domi- nis dare qui potuit auferre valebit. Architrenius hunc ego quem deo genitum se- matoribus preferret detrimentum quam pares indignatur quam minores nulli iocundus omnia precepts imperiosus agit. Ham- stedus utile consilio deus omnia nomine unus Gualterus neque sibi elati secundum socia- lis elogium veteris clamat doctrina loquaris. Ut plures sapies ut pau- ci. Idem et vires metire tuas si fortis es aude gradia si fragilis hum- eris impone modum si mediocris a- nima mediocria summe noli que quod formis possimus. Esopus qui plus pos- se putat sua quam vim instat pos- se suo supponi se nimis ipse potest

Princeps secundum philosophos

Aristoteles quinto ethicorum principis merces est honor et gloria quibus autem ista non sunt sufficientia efficiuntur tyranni. Ibidem principa- tus virum ostendit. Ibidem non sinimus principari hominem neque non secundum racionem cum est secundum qui perfectus est secundum rationem. Nam tibi dat sibi plus de bonis et efficitur tyrannus. Ibidem qui precitat principem quemcumque precat quia qui peccat senatum personam propter hoc non decet repetiri secundum summe puniri. Ibidem princeps est custos et laborat pro liberta- te civium et propter hoc retribuendus est ei honor et gloria. Ibidem aliquid legis- lator defecit de quibusdam de quibus in parte est recte dicere. Ibidem pene non sunt posse a legislatore secundum sicut quedam medicina- lia pro peccatis. Idem 2o politicorum oportet valo- rem et non volentem principari qui dignus est principatu. Idem libro 3 prudencia est principis propria virtus. Idem libro 4 optimum ergo et celebritissimum si aliquis sunt melior secundum virtutem et secundum potenciam activa- optimum hunc assequi et hunc obedire. In libro Francisci alias Francisci esse mo- ribus secundum modeatoria sequenda consilia. Vegecius de re militari maior opera decet magis meliora scire quam principe- tur doctrina omnibus potest prodesse sub- iectis. Tullius de amicicia omnes qui aliquid scire tenent videntur tamquam domini timentur. 3o politicorum virtuosos principari oportet et esse dominos omnium. Ibidem virtutis est posse principari. 3o politicorum qui intellectum iubet principari videtur principari iubet et deum et leges cum autem homines iubet apponit et bestias. Salomon in proverbiis intellectum faciet ducem. Quintilianus in principes qui vult multa scire necesse habet multa conscire. Boetius de consolatione 2 in coniurationibus sed cum sapientie inde moralia est de intellectu propri[?] sic et cum sapientie in monarchia

dicitur minimum regem. Aristoteles primo politicorum capitulo
primo principans et subditum natura propter salutem
sunt. Capitulo quarto quod semper melior est principatus qui
meliorum subditorum capitulo octavo. Maximus valerius senten-
cia principalior est si princeps non erit solum
bonus et iustus quo principabitur bene sed vero
subditus quo subiacet bene principem quod
perfectam habet moralem virtutem libro tercio capitulo
octavo principari quod non sunt seruile parentibus
libro secundo capitulo non est bene principari quod
non seruile enim qui non sub principe sunt
capitulo sexto honores dicitur esse principatus
libro decimo capitulo tercio sine principatu impossibile esse
ciuitates libro septimo capitulo ergo hic principes primo
quendam amore ad consistendum. Tullius ad [illegible]
primam magnorum omnium tercio ante virtute
et iusticia. Valerius principes est sapere
apud athenas quam dum fuit philosophi post
deos et felix sunt ciuitates. [illegible] ethicorum
principatus virum ostendit. Idem dicit-
putatus ut hic meronice [illegible] capitulo
septimo. Salustius in iugurtha natura mortalium
auida est imperii. Tullius tercio philippicarum
caritate et beniuolencia ciuium septum est esse
principem non armis. Cassiodorus epistula
benigni principis est non tam delicta velle
punire quam tollere libro epistula sub
imperio boni principis omnium fortuna libro
epistula sed [illegible] est [illegible] quippe si dicere
[illegible] errare [illegible] quam dissimule sui
princeps possit formare rempublicam
epistula [illegible] principis opinio longe lateque
dissent subditorum custodita securitas libro
decimo epistula sed semper auget principes obseruata
iusticia libro septimo epistula vicesima. Sic est in princi-
pibus humilitas gloriosa quomodo in me-
diocribus odiosa potest esse iactancia libro
primo epistula sexta decima. Omnia sine principe confusa sunt
et dum vnusquisque non voluntatem
suam cogitat vnde tunc regulam cognoscere
amittere disciplinae. Epistula [illegible] vtile est
semper eligere cui reliqui deberent obedire quia
si voluntas diuersorum iugiter relinquitur confuso
communia gerere libro octavo epistula [illegible] magnum perfecto
generis feliciter est opinie sine generacionibus
sine principatu. Epistula primo ardui nimis

est principis meruisse statum libro primo epistula
tollitur necitas principibus concedendi quo-
ciens consueuerunt pro modo [illegible] libro [illegible] epistula
sed pietas siquidem principum totum consistit
ingenium et dum illis vniuersitudo [illegible]
[illegible] in colomnia reipublice membra [illegible]

Secundum poetas

Claudianus [illegible] egregio sub principe
[illegible] sedit. Virgilius hec tibi an-
tes erunt pacis componere mores par-
cere subiectis et debellare superbos. Sit
piger ad penas princeps ad premia ve-
lox. Et doleat quociens cogitur esse [illegible]
~~[illegible] sed in volgus~~ esse ferox. Clau-
dianus felix arbitrii princeps qui [illegible]
[illegible] vindicat sed in volgus manat
exempla regentum. Claudianus in [illegible]
en princeps en orbis apex equatur
olimpo. En quales nemo turba
[illegible] deos [illegible] mit magis patuit
[illegible] alta quam meti. Comeum [illegible]
[illegible] aula parem

Principium secundum philosophos

Principium inquit Aristoteles primo politicorum [illegible]
principium esse dicitur [illegible] totus [illegible] primo
ethicorum principium est plus quam dimidium
totius. Tullius secundo de oratoria institu-
tione. Omnia que sunt quecumque agunt
leuioribus principiis [illegible] mittunt.
Idem de essencia [illegible] in thimeo
platonis difficilium est in omni [illegible]
[illegible] exordium. Idem libro septimo de fine
bonorum et malorum. Omnium rerum principia
parua sunt sed suis progressibus vsu au-
gentur. Idem libro septimo philippicarum omne
malum nascens facile opprimitur in ve-
teratum fit plerumque robustius. Idem libro
tercio de oratore. Omnia que sunt que-
cumque agunt acrime leuioribus principiis
[illegible] perrumpunt. Aristoteles primo ethicorum
magnum influxum habet principium et an-
[illegible] ad sequencia videtur ergo plus quam
dimidium totius esse principium et multa
manifesta fiunt eorum que queruntur per
ipsum. [illegible] primo politicorum capitulo primo sicut

Val. P. ... hominum est parva initia
privati studio comparandi.
Debile principium melior fortuna sequetur

corporis res nascentes si videt optime
contemplabitur libro 7 capitulo 1 principium est
aptius et eo quod aptius est vacato non
meret in fine manum. Idem dicit principium
dicitur esse dimidium totius quare et quod
in ipso principio peccatum est proportionale est
ad ea que in aliis partibus sunt libro
1 capitulo ultimo. Omnia quecumque principle
assueste modo inchoantibus melius
assueste primo philosophorum dato vno inconveniente
sequitur multa primo celi capitulo 7 principia
virtute est maius quam multa ne magnitudine
magnitudine congregate in ipso aliquid in principio
est modicum in fine fit multum magnum.
Ibidem parvus error in principio in fine
maximus. Idem de rege ncone capitulo
2 a modico principio permutato multa
simul permutari conveniunt corpus que sunt
circa principium. Idem de motu alium quodi
ca permutacione facta in principio multas et
in magnas facit differentias de incepte 2o
elenchorum in fine principio inuento facile est
addere. Quintilianus 1a declamacione
male deffinitur quam incipere non depositum
Seneca libro 2 epistolarum ultima facilius est
excludere quam admissa compellere. Idem alias
idem 19 in bellis primo est omnis affectus
de in ipse se gratias et vires dum prodit
parat concludere facilius quam compellere.
Idem in declamacionem que eo solito
nascitur in magis melius quam procedunt.
Idem de consolacione ad marciam omnia
vitia penitus instituere nisi dum in
surgunt oppressa sunt. Valerius maximus
libro 4 capitulo 1o non vicium ibi
finit ubi incipit.

Exemplum poetae

Therencius in eunucho mala principio
magna familiaritas conflatur. Oracius
nec tua res agitur cum paries proximus
ardet et neglecta solent incendia
sumere vires. Ovidius epistolarum epistola
16 flamma recens sparsa parva recedit
aqua. Idem super titulo secundo 1o par
vus eo cogito sanum dum tecta tendis
ne fugiant captos ignibus ore tuis.

Idem de remediis libro 1o principiis obsta
sero medicina paratur. Nam mala prolongas
in valuere moras. Idem eodem libro capitulo Tur
pius eicitur quam non admittitur hospes libro 3
de arte. Oportima comprime dum noua sunt
subitalia semina morbi. Statius thebaidis
lecta malorum principia. Pamphillus incipe
sepe melius dedit et dabit omnia tempus
inceptum quod vix mille patebit opus.
Persius tres ... gaudia prima mouent.
Comunia magnum scintilla nascitur ignis.
Et generant prima gaudia primum. Galterus
in allexandreidos libro 1 parva solet magnum
tam constare ruinis cum neglecta sunt
modica scintilla. Galfredus in
poetria surgit per multa segetis dei semine
pauco flumina magna trahunt ortum de
fonte pusillo. De tenui virga grandis
procedit arbor. Commentator propter hoc
male cepta bonum conungere finem. Dimi
dium facti qui cepit habet laborimus incipi
perficias ampliante deo. Alanus in parabolis
blentibus. Incipiant quicumque cupit
bonus et pro eius esse dimidium facti qui
bene cepit habet ... fiat opus nisi primum
incipias. Omnia principia in quo stat ... sunt.

Prodere proditor 2m philosophos

Valerius maximus libro 6 titulo de iusticia
de innocentes abruens. Item cassius libro
4 titulo de perfidia filiam virginem
sponii ubi vide multa contra. Frontinus
libro 4 capitulo 4 Camillo faliscos obsideret
ludi magister liberos faliscorum tamquam
ambulandi causa extra muros eductos
tradidit dicens impetendis obsidibus
necesse civitatem imperata facturam. Ea
et ... per terga manibus vinctis virgis
agendum ad parentes tradidit pacavit nec
plus ad expugnandos victoriam quam
fraudem compererat. Nam falisci ob
hanc iusticiam sponte ei se dederunt.
Idem ad fabricium ducem romanorum
medicos pirri epirotarum regis promi
sit pollicitus quod daturus sit venenum
pirro si mercedem sibi in quo opere pandet.

constituet quo fatore fabricius ege
pictoria sua no arbitrali iegi medicu
deteperit atq ea fide monuit ut ad peten
dam amiciciam / honore ipellet pirru

Item poetas de eodem

Hor9 lamedes c° q hoc ego te moneo
fugias nequid diaz tpus hoc omne time
tinue ad est proditor et nullo tibi iugat
amore Item sub anna a mors inuita
dat Auctor astrolabii proditor altius no
tibi fidus erit ob se ipo superat nichil et
proditor omis

Procrastinacio vel plongacio c phos

Marcialis coq cras te victurum cras te
dicas postume sp Dic cras postume cras
illud quo venit cura cras longe est
id ab est a vij petendum micquid aut
partos armenias est latet Jam cras
illud pamu ez nel nestaris annos Cras
id dic qnta possedit cui Cras vimas
hodie vinis postume sez est Oracius
ra qla qui te prorogat horaz rusti
cus expectat usq dum defluat amp
nis at ille labit et labet in omne vo
lubilis eivo Jb ibid Tu quamquam deus
fortunam horam Grata sume manu
nec dulcia differ anno Alanus in pblen
tibus Crastin negto procrastinat omia
more et de cras vno cras in mille fiat
Cur hoc no mihi cat qui mihi cat cras
negto procrastinat omia more / Non dies
solem signat vtraqz sunt pq hodie cras
esse solet cu sole reducitur Sed no cras
quod in spondet lz cras illud nucquam
nec sol oriet nullo Eciam cras ventu
sit sine fine suo

Prodesse c m phos

Inp busiam rota c delusios fatrius
est p desse ei malis p bonos qua
bonis deesse propter malos

Item poetas

Oracius nupo sunt pdesse volunt aut
delectare poete Oracius Si potes ignocas
esset pdesse neto vtilius est regno nulli
acquirere amicos

Pbitas c m phos

Tulius de amicia a tanta est vis pbi
tatis ut eam in eis quos nucquam vidimus

vel quod maius in hoste diligamus ut
quod micz est si aliud homi moneant
eaque quibus qmeti esse prius vtute
pbitatz pspicere esse videant Vo c° deg
magna nob si dissslare nolumus in
dicta est ncitatis pbitas ante oculos
agitas indicat dicta tuetur castia et
dominica virgine Ec prius nupbicias
no sunt esse pbinum

Prodigalitas c m phos

c° ethicorum pdigalitas est supha
bundancia liberalitatis pdigus in tri
bucione no deficit c° ethicorum pdig
in dando et no in accipiendo superhun
dat pdigus mitus melior videtur
esse illeberale qui hic quid prodest multis
hicant nulli Vegecius libro c° d
re militari plerique homines et precipue
pauperes tum erogant quam bene po
tuerit Bertrandus in pro ca sua
sumptus p inmada amici ronabilis est
sumptus pinmada pdigos pditus
est Gulosus essetus nisi aliter quod
morte mors vitabitur fac gulam
litigare contra bursam et cane tali
ad nota qo ystas si inter gula et bur
sam modo qo ystas sepius sed non
sit pbursa seas sinat tunc male
indicas contra bursam gulam quia
avaricia ligat bursa Jd Jbidem
semina nicto et schep omis dimonis
annullabit Item homo ioculatori
bus intendens cito habebit vxorem
cuius nomen paupertas Idem idest
et gaudes deplus ioculatoris iam
pignus sibi dedit Idem inuna et
inornata edificandi cupiditas perat
et qo pectat edificiorum vendicionem
buris ipleta sz archa inouata satis
vale sz tarde hominem sapientem Cam
culos pnos valde diminuit regimis
et clericis canes custodes utiles sed
Canes ad venadum plus obsunt qm conferunt

Secundum poetas de eodem

Oracius in sermonum quod serue vna cum dampno decetas architirema prodige deplens vacuum gelidus amarum sapiens de vite lutum de terre tecum. Auditum de laude nichil de quibus istud prodiga prodi quod nouit magis. Idem tarptor optimum vilescit in opus domini dnute doctrina dat redolet primum olens meditatur vir diuque. Iuuenes nostrum. Idem prodigus quod sequitur eius indignus semper egestas est vindex viri vnico quod vlascitur. Oracius in epistola. Prodigus et stultus donat que spernit et edit. Hec segete nigitos tulit et fert omnibus annis. Vir bonus et sapiens dignus aut esse paratus nec tamen ignorat quid distet ora lupinus. Iusta ut colaberis pira dicens porcis comedenda relinquet. Cruciatus vir doctus in po pampat elatus prodiga mensa domos.

Promittere secundum philosophos

Tulius in libro de officiis capitulo 8 nec promissa seruanda ea que sunt hiis quibus promiseris inutilia ne plus tibi noceant ea quam ille prosint cui promiseris. Seneca de moribus prius quam promittas delibera et cum promiseris facias. Idem de quatuor virtutibus cum consideracione promitte plenius quam promiseris presta. Cassiodorus libro 3 epistola 12. Denissim in aliis est pollicerei facile que non disponere impole. Tulius de officiis. Iustitia mandum est affinacio religiosa ideo deo teste promiseris id est tenendum.

Secundum poetas

Ouidius 1o de arte capitulo 3. Promittas facito quid enim promittere ledit promissis dives quilibet esse potest. Reddite depositum pietas sua federa seruat. Oracius epistola quod medicorum est promittunt medici tractant fabrilia fabri. Idem multa promissa fidem leuant. Marcialis tacens sponso res vacua spondes hercules ama. Noli spondere fidem longe nimis hercules magna quam dare hercules promittere prima decorum est. Tace sacere contra gladium nulla tibi latius secundum tibi promissam etiam promittere noli. Idem quod prestare potes ne bis promiseris vlli. Pamphillus est meus mea fimus gratia sepe loquelis nec satis sapiunt omnia que loquuntur. Catonis breuiatus si quid promissum fuerit tibi sustine raptum. Vicens a proposito nam respice post. Idem cum spondes aliquid magis illico vera stip... frangere cui mitto qui nato saluit. Idem. Idem qui spondent multa saluere panta solent. Auod dare volunt nulli spondebis amico dederis ut cautos promit quod bonos. Auctor de moribus meditorum omnium dolorum insimul promittit promia multa cedat promissum omnium dolor ipse cadit. Alanus in philenticis. Cur aperit portam qui claudere non valet vix iam. Cur in rem spondet qui non vult dare eam. Therencius in formione neque desistat usque adeo copiat donec tibi id quod palliatum sum effecto. Archi trenius hic vera datum singula promittit tessentibus omnia spargit pollicetur, hercules nulla manum spem mandat manens. Prosperitatibus dictio quod nichil spes credula fallit pectora vita quamuis se fuga anticus omnium optima forsan largo quod emittitur ore quibus ut spes sit in nimium nichil. Marcuna domini vero tenue fiducia surgit omnium spes tota iam subito secunda flagelli. Heu saepius multos in summa pericula misit. Naufragio quod fugit lingue tranquillior aura.

Prosperitas secundum philosophos

Seneca de 9 ad paulinum studia optime felicitatem extollunt et facillime talia mutatem minime. Valerius maximus libro 8 capitulo 1o neque illorum prudentiam plenius abuti nec ad versis debilitari. Prosper epigramma omnibus nec temporalibus bonis extollitur nec malis frangitur. Tulius primo de officiis equi propter contentiones phiorum ferocitatem consultatis

donatoribus tradi solent ut homines hu[ius]
seculi possint uti sic homines sedis terre
lucratores possidentes tamquam mag[ist]ri[s] [r]o-
mis et doctrine et ut p[er]ficiant pecc[at]a sua
in bestilitatem et varietatem vicior[um] et
fortune ¶ In rebus aut[em] p[ro]speris superbia
fugienda est, arrogancia aut[em] ut adu[er]sa[ri]o
res sit et s[e]c[und]as in moderate fit bem[n]?
est Salustius in katillis secunde res
sapientu[m] animos fatigat ¶ Therencius dum
maxime h[ab]ent sunt secunde res tue ma-
xime oz meditari cum quo pacto adu[er]sa
erumpna ferat ne quod animus non [i]t
et p[er]te quidq[ui]d p[re]t[er] spem evenit lucro de
putare ¶ Boe[ciu]s 2° de c[onsolacione] ego plus homi-
nibus p[ro]speram q[ua]m adu[er]sam reor abesse
fortunam ¶ Illa s[e]c[un]d[u]m spem felicitat[is] blande
videtur hec s[e]c[un]d[u]m v[er]a est ¶ Illa fallit ista
instruit postremo dux bono blandie-
tis devios ducat adu[er]sa pler[um]q[ue] ad v[er]a
bona reducat

Sedm poetas

Oracius libro 2° odar[um] ca° 3° Equ[a]m
memento in rebus arduis servare mentem
non secus in bonis adolescenti temperatam
leticia ¶ Ovidius libro de arte li[ber]?iant
ad plez[?] qz 2[°] chatheng in p[ri]o ca° x
Comp[ar]at adu[er]sas sors variata vices p[ro]sp[er]a
sors nescit p[ro]bare fidem ¶ Michael? de
lubrica fortune non bene p[ri]vat alea
primas a[e]r in adu[er]sis p[ro]sp[er]itate minor
Seneca trag[edi]a in teste ca° 1 nemo confi-
dant nimium s[e]c[un]dis nemo desp[er]et meliora
lapsi ¶ Idem in agamenone ca° v p[ro]sp[er]a
animos afferunt ¶ Iuvenale ethico co[m]moda
claudibz magnus magna p[ro]mitt[?] Ca°
6 ∞ si pateant p[e]c[un]ia d[e]l[ic]ta quantas in
tus sublimis agit fortuna metas
anxia de mascula [?] hinc que leta
f[?] comes in di[ver]sa s[e]c[un]d[u]s cura vigil
mandat sollicitat q[ue] timor

Providencia s[e]c[un]d[u]m phos

Apud[?] consilium premeditat[i]o ulterior s[e]c[un]do
provide despicale est ¶ Terencius in adelf[is]
¶ Istud est sap[er]e non q[uo]d ante pedes [e]ius

est vide[re] s[e]d eo illa que futura sunt p[ro]spicere
¶ Tullius 1° de officiis in omnibus negociis
prius quia aggrediare ad h[a]benda est p[re]p[ar]acio
diligens ¶ Idem 2° rethorice veteris pro-
videncia est p[er] q[ua]m futur[u]m aliquid videtur
antequam fiat ¶ Seneca libro x ep[isto]la[rum] qu[o]mq[ue]
s[er]ui[?] p[ro]t[er] q[ui]d futurum cogitemus libro 17
ep[isto]la 72 nichil nobis improvisum debet
esse in omnia premittendus animus cogitand[o]
non quicq[ui]d solet s[e]d quicq[ui]d p[otes]t s[e]d[?] ¶ [Sub?]
cogitanda sunt omnia et animus adu[er]s[us]
ea que p[ossu]nt evenire firmandus ¶ Idem
li° 19 ep[isto]la ¶ Id agend[um] est ne q[ui]d nob[is]
improvisum sit et q[ui]a omnia novita-
te graviora sunt hec cogitac[i]o assidua
p[re]stabit ¶ Idem de moribus vel de forma
vite ¶ Si prudens esse cupis in futura
p[ro]spectum intende et q[ue] possint cuncta
contingere animo tuo p[ro]pone nichil tibi
subitum sit s[e]d totum ante p[ro]spicias nam
qui prudens non dicit non putam hoc
fieri q[ui]a non dubitat s[e]d expectat nec
suspectat s[e]d cavet p[re]dicta ordinata futura
p[ro]vide p[er] ea recordare nam qui nichil
de p[ro]ficit[?] cogitat p[er]dit victum aut n[ichi]l
desuetus premeditat in omnia intantu[m]
mandat p[ro]pone in animo tuo et mala
futura et bona ut illa sustinere poss[is]
ista moderari ¶ Boe[ciu]s de q[ui]nq[ue] p[ro]sa 6 p[ro]-
videncia est ipsa divina racio i[n] summo
omnium principe constituta q[uo]d cuncta disp[o]-
ponit ¶ Idem libro 5° providencia a d[icitu]r
esse eo q[uo]d a rebus infimis constituta
q[ua]si ab excelso cacumine cuncta p[ro]spiciat
Exemplos[?] in s[an]c[t]is in s[e]c[u]torib[us] oz regem
futura p[re]cogitare et futuris casibus
prudent[er] occurre[re] ut possit adu[er]sa leviu[s]
tollerare ¶ Tullius de officiis ¶ Istud
est magni ingenii cogitacione futura
p[re]cipe et ante constituere quod eveniri
possit et quid agend[um] sit cum evenit
¶ Seneca ep[isto]la 80 nemo veniente mortem
hilaris excipiet nisi se ad illam compo-
suit ¶ Cassiodorus li° 8 ep[isto]la 22 ¶ Ideo
prudencia d[icitu]r ut que sunt futura
caveant ¶ Andreas ad Cirvalterum

de disputacione diligencius est enim morbus
prius obviare quam post morbum subvenire
Tullius in rethorica veteri prudencia est
per quam videtur aliquid factum prius quam
factum sit. Secundum poetas
Oracius sermonum parvula nam exemplo est
magni formica laboris ore trahit
quodcumque potest atque addit acervo quem
struit haud ignara mali in cauta futuri
que simul inversum contristat aquarius
annum. Non inscium propter ea illius
virtute vite questus Architrenius de hor
est pre cognita fati asperitas [illegible]
flagellant. Et quia fortune languida
prudencia solvit. Semper ubique tibi ca
veas tecumque omnia moveas. Cautela
eventusque premuniat et tibi toti oculus
sit totusque animus solercia lampas omnia
noctivagaque serenat in sopita lucerna
Esopus nam previsa minus ledere tela solent
Galfredus in poetria nichil facias quod mox
velles non fecisse sit tanta preambu
la sermo. Jacobus Vitriacensis nemo potest sta
tum sua vim vel impetus fortune compe
scere. Seneca sunt simplicia que vaga orbis
secundum Augustinum nichil omnium in rebus rectius est
discrecio summa et modus in rebus res
facit esse bonas. Nam quecumque facis
si non discernis autem Interpretum fine
sepe perire solent.

Prudencia secundum philosophos

Gregorius moralium libro 22 neque absque pru
dencia virtutes sunt neque prudencia
perfecta est absque aliis virtutibus secundum cognatum
se dicas ad se invicem connexe prudencia
6 ethicorum. Iuvenes non videntur esse pru
dentes causa autem quia singularium est
prudencia que sunt cognita experiencia.
Iuvenis autem expertus non est. Primo
rethoricorum capitulo 2 prudencia est virtus intellectualis
secundum quam consiliari possunt de bonis et opti
mis dictis ad felicitatem. Primo politicorum
capitulo 6 aptum natum est quod dominetur
minoribus prudencia autem inseparabilis
esse. Secundo de anima homo est pruden
tissimum animalium. In problematibus problemate 3

parvi capitis prudenciores eos sunt qui
sunt magni capitis. Tullius primo de offi
ciis tristis nichil est homini prudencia
dulcius quia ut cetera auferat affert
tamen senectus. Vegecius de re militari libro
1o capitulo 1o prudenciam et modestiam
servat in castris et non parum prodest in di
micacione consilii. Seneca de forma vite
prudens falli non potest falli non vult.
Cassiodorus libro 6 epistola 10 sola est prudencia
que rebus preponitur que in homine felicitatem
invenit. Idem magna est infinita
que prudencia qui sibi neque se assequitur
ut eam non vitio et per alios querere predicatur
Seneca ipsa sapiencia consilii dispositum libro
secundo epistola. Ubique probatur nota esse prudencia
qua rebus omnibus videtur adhibere commoda.
Boecius de consolacione rerum omnium prudencia metitur
Tullius 2o rethorice prudencia est scientia
rerum bonarum vel malarum vel scientie utrarumque
neutrarum. De virtutibus si prudenciam amplecteris
Idem ubique eris et pro tempore et varietate
temporis compugnit ita te accommodes ipsi non
malignus te inimicos sed potius aptes
sicud manus eadem est cum in palmam ex
tenditur et cum in pugnum restringitur. Prudentis
est examinare consilia et non cito facile
credulitate aut crudelitate ad falsa pro
labi. Idem ibidem sed his temporibus annua
tibus dispensetur presencia ordina futura
provide preterita recordare ita ut sustinere
posset. Constanter moderare posset cir
cumstancias super sompnum sapiens prudencia
sollicita est racionis norma quod cogitamus
quod universa dirige et nichil preter racionem facere
vel velle. Generamus actibus tamquam dominus
prudencie. Quintilianus de oratoris institucione
libro prudentis est in uno quod genere quod
optimum est si potest facere. Tullius de oratore
nulla animi stabilior ac generosior virtus
qua et natura et doctrina confirmant plurima.
Valerius prudens dignum non decet si ipse actus
dirigat. Tullius in paradoxis recta racione
prestantes sicud plurimos spiritualitas facit
bestiales. Ita nullas omnes prudencia

archita tarentinus cum eius sermonem plo
mentesset dixit nichil tam nobile animo
hominum datum quam intellectum in agibili-
bus 6 ethicorum est prudencia Macrobius
super somnium Scipionis tam in diuinis quam
prestat operacione ipsa respiciens Idem nar-
rat quod post Scipionis post mortem sapiens
apparens prudenciam commendat dicens
quod ipsa duce ad optatum statum peruenit
Seneca necesse est esse prudenciam prouidum
cum racione terrena uera humana operatum
prudentis maxime opus dicimus bene
consiliari 6 ethicorum prudentis bene
consiliari proprium Boecius prudencia fal-
lit nescit Boecius(?) Idem non erit electio
recta sine prudencia 6 ethicorum prudens
ordinat vitam suam 7 politicorum unicuique
tantum adiacet felicitatis quantum virtutis
et prudenciae 3 politicorum prudencia
est propria virtus principis necesse est in anima
sua non solum quia sed et prudencia est
in iusticia insita Tullius libro 1 magnorum
moralium prudencia est circa operabilia magis
electio et fuga Prudencia est secundum electionem
operationem eorum que apud nos sunt quam
in nobis sunt circa conscientia est prudencia
Sapiencia autem non alterum quo est sapiencia et
prudencia prudentis et prudencia est ope-
ratio in appetitu et horum electionem esse et quia
in prudencia secundum architector quod
statutum est Secundum poetas
Ovidius de arte qui sermone placet
uenturi sentencia vitet ponas animo
multa secunda Idem de ponto tu quoque
fac timeas et que tibi leta videntur
dum loqueris fieri tristia posse putes Oracius
secundum in poetria gressum portant accli-
peonque ut mete et vires metiens
tuas Si fortis es aude grandia si
fragilis humeris impone leuiora Si
doleas sine teste dole merito quod dolorem
ignorat facies si posse sit arcta di-
lates animum si tenuis ille debile metus sit
Fortis et quod ignoras vires supple mente
spe grandi Pamphilus pia in finem
quod simul prudencia spectat rerum finis

sed cum et esse dicas Esopus quicquid
agas prudenter agas et respice finem
Walterius ipsa acuitque appetitum
maximum(?) superno eloquencie tenet
prudens Agellius noctium atticarum
libro x Si prudens fueris medias per-
cepis(?) honeste Animus tibi dominus opus
est quem seruanans(?) essencia parat tanto
plura paras tanto plura petis causa
nescit dalda(?) virgine virtus et robor
portat prudencia Ipsa boni fructum(?)
meritum quod laudes optinet ipsa Idem(?)
Equalitas secundum philosophos
Aristoteles 5 ethicorum carnalis
iniustum est talia dicit et
apud Cassiodorum libro 2 epistola 11 in
equalitate non inventa est peccatum
Quies secundum philosophos
Seneca epistola 56 nulla est placida
quies nisi quam racio composuit
Omnia vicia ad modum morbi aperte
remota sunt Hec autem procul
sunt cum simulata securitate fi...
sedent nulla res autem sapientis
ad vocat nullus homo omne quod contentum
interrupit cogitaciones bonas sol-
das quia iam certe bene est illud
ingenium nec se reducat introrsum
ad hoc quia ad vocem erigitur Agellius
1 noctium atticarum stare Socrates dicitur
pertinaci statu perdius atque pernoctans
a solis ortu usque ad alterum solis or-
tum inconnivens immobilis hiis vesti-
giis oculis atque ore in eundem locum
directis cogitabundus tamquam quodam
secessu mentis atque animi facto a cor-
pore Secundum poetas
Claudius in bello Gabrie(?) humoris actum(?)
nulla potest placere quies Require de R
Racio secundum philosophos
Tullius de officiis efficiendum est
ut appetitus racioni obediant

causa quia neque perturbat neque pugnaciam
desperant sit quia tranquilli omnique per-
turbacione careant quo quo eliminatur
omnis constancia virtusque moderata
Seneca epistola 98 si vis omnia subicere
te subice racioni multos reges si racio
rexerit te ab illa disces quid et quomodo ad
modum aggredi debes. Idem epistola 76
optimum in homine racio est in qua
homo alia animalia antecedit et sequitur
deum. Idem de clemencia libro 2 Nichil
enim fit tamen sed secundum racionem fieri debet
habet duce pro racione viam verum est
Idem libro 4 de beneficiis nichil sine racione
faciendum est beneficium aliter beneficium
nisi quod racione datur quam vero honesti
tali comites est. Tullius de officiis
homo qui racionis est particeps per quam
cognita causas rerum videt earum
quidem progressus et quasi antecessiones
siones non ignorat similitu-
dinesque comparat atque rebus presentibus
adiungit atque annectit futura facile
totius vite cursum videt ad eumque
regendum res necessarias preparat. Tullius de
questionibus tusculanis animus enim est rec-
tus vir sapientis animus sic afficitur
ut racione bene fruatur. Aliter Tullius libro 1
bene adhibita racio cernit quod optimum
sit neglecta vero multis implicatur
erroribus nichil sine racione fieri potest
Idem libro de legibus quid est vero divi-
nius in homine sed in omni celo et terra racione
divinius que cum adoleverit perfecta no-
minatur recte sapiencia libro 2 lex ma-
ximaque princeps ad iubendum et ad vetan-
dum racio est recta. Idem de fine bonorum
et malorum libro 4 racionis perfectio est
virtus libro 2 de natura deorum nichil
est mente et racione melius. Aristoteles
primo ethicorum omnia secundum racionem
2o magnorum moralium que sunt ab
ipsa racione indicante directiones
a fortuna sunt 8 politicorum capitulo 3

ordinacio omnis racio est. Seneca libro 8
epistola 7 racio nichil aliud quam in corpus
humanum pars spiritus divini mersa nullum
bonum sine racione quidquid autem racio commen-
dat solidum et eternum est firmat animum
attollit statim sequitur in conclusio est. Ibidem
virtus non est aliud quam recta racio. Ibidem
omnes virtutes raciones sunt. Hec racio
natura quidem est ergo racio nature imitacio
libro 10 epistola 2 Racione valencius nichil
est cum dolorem quia et in maius subiungit
anima racionem sequitur te amor contra divi-
sina armabit libro 11 epistola 10
omnia ad racionem revocanda sunt. Idem
de beneficiis 4 nichil sine racione faciendum est

Secundum poetas

Alanus de planctu nature non census non
divinitas non divicie usque dampno
si victor animi racione magistra subiectas
sibi calcet opes. Hic denique census
nobilis auriga racio dirigit usum
Nam cuitas si spargat opes hic
munera fundat omnes et in laudem
spirat temperetque favorem animi
Lucani tamen hunc muneris auctor
ductor et auriga nisi fit discrecio sit
vide ibi etc.

Rapina secundum philosophos

Tullius 3 de officiis detrahere aliquid
alteri et alterius incommodo suum augere
incommodum magis est contra naturam quam
mori sicud enim si unum quodque corporis
membrum ut putare possit se posse
valere si proximi membri valitudinem
detraxisset debilitari et interire totum
corpus quam necesse sit quia unusquisque nostrum
si ad se rapiat commoda ceterorum detrahat
quod cuique possit emolumenti sui gratia so-
cietas hominum et communitas evertatur necesse
est. Societas artissime vinctum est
arbitrari neque est contra naturam esse hominis
hominem aliquid detrahere sui commodi
tamquam omnia incommoda subeunt
vir bonus et iustus nichil quam cuiquam

q in se transferat detrahet Seneca epistola
lx nulli tam rapina feliciter cessit quin
rapti dominabitur in posterum Tullius phi
lippicarum 2 tale peccata male dilabuntur
Fulgencius in mitologiarum libro 1o omnis
rapina avida est et sterilis omnis rapi
na ad evolandum est celerrima Cassiodorus
libro x epistola prima pessimum est talibus
rapere que nesciunt aliena fraudare

Secundum poetas

Ovidius 1o sine titulo armorum non .
enectum sordida preda bonos Katho aliena
noli concupiscere Esopus fabula x
pone de raptore milvum rapit invidia
instans aliis dampnum in sua dap
na reddit Ovidius in epistolis carpe
rebus dignitas est quidem modo credi
Pamides clena cundam spectet ode
tem credent et dicat stulta rapina
tuta . Claudius in bono conpertua
tas alii quasdam tulere raptores

Raritas secundum philosophos

Seneca co de brevitate quod mos gentium esse
rarum efficit Idem questionum naturalium libro
x nobis aliud in solito est quam natura
oculis non tamen comprehendimus nec cogi
tamus quid facere possit sed quid fecerit
quadam decrevit magnitudo corporum consue
tudo seducat Ista enim antiqua que sunt
ut cotidiana et si admiracione digna
sit nos transeant et minima quorum rerum
si insolita sint et rara dulce spectacu
culum sunt Idem libro decimo
tercio acrior est cupiditas ignota cog
noscendi quam non repentina hec in histri
onibus hec in civitatibus hec denique
in omnibus rebus videmus accidere ad
nova homines currunt adeo ut quicquid
insolitum est in turba nobile sit Cassiodorus
libro 8 homini insolitum plus arrid
Plinius libro 2 de naturalibus nulla est
voluptas que non assiduitate sui
fastidium pariat Perplexus 3o poli
opulenti quidem pauci egeni autem multi
tudinis pauperibus Tullius de fine bonorum
et malorum libro 2o in omni arte ut
studio vel que videtur sanum vel in ipsa virtute
optimum quodque rarissimum est Idem libro 2o
Rhetorice veteris capitulo 7 que rara et ar
dua sunt ea comprimendo pulcra et
iocunda hominibus videntur

Secundum poetas

Katho raro gemma Gaufredus plus
mellis habet nupta voluptas aqua virgo
quod raro carum vilescit cotidianum
Ovidius de ponto pauca achiro
sapa canat aquis Dulcia canat la
vis amicis constituunt usu Iuvenalis
x gratia voluptas commendat rarior
usus Idem libro 4 rari quippe boni
sunt numero vix totidem quot thebarum
porte vel divitis hostia nili Jaco
Brunetus . plures in me rara amicus
adest amicalis racque villa diviti
bus notuerit plerosque placet non que
sunt villa sed que sunt rara . Sive
sic plerosque premit preciosa frequentior
usus Esopus fabula 22 omne bonum
premit nimis vilescit in usu Et quod
est rarum carius esse solet Architre
nius Omne quod est rarum se achira
carius ipso Galfridus Omne quod
est clarum nimio sordescit in usu Omne
quod est rarum carius esse solet

Recordacio factorum secundum philosophos

Architrenius vices que bifert animos
Respicit et tenero quid quid persuasit
etas floridior recolit architrenius
imas pectoris evolvit latebras in
fos que persuasit Explorat subiecte
lares nec moribus usquam inpenit
esse locum nec se vitalis unum in
pendisse diem nec ne in quid istos
in usus Ennea est nam pavis inc
impsit et arma in superos dampna
ta deum que tractus Pertinent eciam
legos que et mira mei que preciaz decta
prius ac vide ibi

Regula secundum philosophos

Hec est epla et opus est aliquo ad quod
mores nostri se corrigant nisi ad regulam
prava non corriges Idem eps 52 Unde
semel unam regulam prende et ad hanc
omnem vitam compone

Secundum poetas

Architectrix rectificatrix virtutum doctrine
regula virtutis philosophia quod facit fatuitas phantasie

Religio secundum philosophos

Macrobius 1o saturnalium Religio quasi
propter sanctitatem aliqua remota atque se
a nobis sit quasi a religando dicta ut
a carendo cerimonia Tulius in oratione
pro domo sua Est quidem mos religionis
minime superstitiosum esse ritum Idem
de natura deorum Religio est per quam reveren
ti famulatu cerimonie divinum cultum
exercent Idem libro 2o Rethorice ve
tus Religio est virtus moralis que
cuiusdam summe sive quam divinam vocant
cultum cerimoniamque affert Idem
libro 1o de natura deorum sanctitas est scientia
colendorum deorum Seneca libro de beata
vita libro 8 pietas gratia et metus pe
ne religionem facit

Secundum poetas de eadem

Brunellus nil ergo restat nisi tradere
me religioni Sed quia diverse sunt
species religionis nescio an expectatur
una vel alia nisi [illegible] si cartusiam
vel quietando quietam Cella michi
dabitur cella retinebor [illegible] ac
vide ibidem

Terminacio secundum philosophos

Crisostomus libro 1o eps [illegible] terminator
est omnium bonorum deus vide supra
[illegible]

Secundum poetas

Oracius in poetria sua multa renascentur
que iam alias nunc cadere cadentque
que nunc in honore sunt vocabula
si volet usus 2o methaphora et
[illegible] opinionis [illegible]

Repressio motuum secundum poetas

Ovidius de remediis tria salutiferas
herbas tandemque nocentes nutrit et
urtice proxima rosa est utile propositum
est senas extinguere flamas Et servum
vitiis here pectus tuum dum licet et
medici tangunt precordia motus Si
sapis in primo limite siste pedem Opprime
dum nova sunt subiti mala semina
morbi Ibidem principiis sero medi
cina paratur Nam mala prolongas et
valuere moras Sed tu nec te ventura
differ in horas qui non est hodie cras
minus aptus erit Vidi ego que primo sanabile
vulgus dilatum longe dampna tu
lisse Prosper in libro epigrammatum mores
nullus carnis potuit compescere motus
Ni fuit [illegible] amore potens Alanus
in problematibus cur proprio capite ense
ferit Cur sponte Katherinus de moniis
mittis Cur sua missa facis motibus
assidue surgentibus ab unius obsta
ne superet qui te superare putat [illegible]

Requies secundum philosophos

Aristoteles x ethicorum videtur requies et ludus
in vita esse necessarium libro 1o capitulo 7 omnia
humana temporalia non possunt continue operari Idem
impotentes continue laborare requie indigent
Requies fit gratia operacionis qui enim
laborans indiget requie Capitulo 5o
Requies natura delectabilis est Ennius cum
que per labores tristicie mediata quies
est Tulius libro 1o Rethorice ve
tus Animus defessus ad inmacione in te
ponitur aut risu novatur Idem libro 1o
de oratore liberum esse non videtur qui non
aliquid nichil agit Seneca libro 3 epistolarum
et aptant corpus viribus decet nec
plus occupari quam cui sufficiunt
Idem de tranquillitate animi danda

est omnis remissio mollior atque
quam requieti fingunt. Rasis. quod assiduitate laborum animorum ebetatio quedam
et languor. Idem de forma vite. non
semper in actu sis, sed interdum animo tuo
requie dato. Ibidem quies sine desidia
sit. Cassiodorus libro 11 epistolarum prima iniecta
est in ita corporum qui nimia fatigacione lassantur.

Secundum poetas

Quidius de ponto. Da requie requietus
ager bene creditum reddit. Idem libro epistolarum
quod caret alterna requie durabile
non est. Hec reparat vires fessa quam
membra nouat. Boethius. Ram dum tenua
quies vires alimenta ministrat. Matheus
in hystoria thobie. Post requie surgit post
fessissima lucrans. Armiger et famie
prodigus hostis amor labore languescit
vicium nil age morbus adest. Macer
lenimen somnet vires dat dum tenua
quies. Vegius in speculo. Cum sit durus
iter pennis firmat. Et qui non requie
nostrat quod petit ipse labor

Requies mentis secundum poetas

Boethius interpone tuis interdum gaudia curis
ut possis animo quemuis sufferre laborem.
Walterus alexandreis. Ram vehemens studii
mane labor afficiat artus etc.

Res appetende secundum philosophos

Tulius 2o rethorice rerum appetendarum
duo sunt genera. Unum quod sua vi ad
se nos alliciat et trahat non emolumento aliquo alliciens, sed sua trahens
dignitate, ut virtus scientia et veritas.
Aliud non propter suam vim sed propter fructum
et utilitatem petendum, ut pecunia. Item
quo coniunctum quod sua vi nos ducat et quadam
prosit et gerit utilitatem, quo magis appetatur, ut amicitia. Prima honesta, altera
utilia, 3a coniunctum habet maiorem
partem honestatis

Rethorica vetus secundum philosophos

Cupida orator. Plato. 1o rethorice
Rethorica est assentacio quedam. Idem
ca. 6. Rethorica est pars quedam cuiusdam
quodque considerandi coniungendi ca. o
7. Rethorica componitur coquinaria. Ib. 1o
8 ca. 19 difficilius est coquinari quam
medico contendere. Tullius 1o rethorice
veteris. Cignus ab initio letissimus
honestissimis studiis rationis et officii
confirmit omnem operam principio prudentis aliter.

Secundum poetas

Novus auctor per hec suadela
morum vicijs quam medela. Assit rethorica legis. Cygnus amica pulcra
peste quam vine suadet honeste. Apollinis
filio rore lac stilat, atque absorbet
atque dulcare cunctis nitet potare
Cunctis errorem effingit veritas
amore. Pura caloriata profert hec
atque dellata, unde melos haurit
et thedia deserit aure. Facundos
multos facit hec ad verba quam tutos

Rethorice oracionis partes oratoris

Exordium secundum philosophos

Suis oratoris. Tulius 1o libro rethorice
veteris ca. 9 exordium est oracio animum
auditoris idonee preparans ad reliquam
dictionem, quod eueniet si eum beniuolum
attentum docilem quam confecit. Idem
ibidem ab auditorum persona beniuolencia
captatur si res ab hijs fortiter sapienter
mansuete geste proferuntur, ut neque
assentacio nimia significetur. Sed de
hijs quam honesta coniunctio quanta
coram eorum iudicio et auctoritas congregata
spectata sit ostenditur. Attentos faciemus, si demonstrabimus ea que dicturi
et de rebus magnis nouis incredibilia, aut ad omnes qui audiunt
aut ad aliquos illustres homines
aut ad deos immortales aut ad
summa rei publice attinere et pollicemur
nos breuiter causam nostram demonstra

tivos dociles auditivos faciemus sed
apte et breviter summa causae componentes
cum docilem velis facere et attentum si
mul oportet enim is est maxime docilis
qui attentissime est paratus audire. Idem
libro 1° rethorice nove ca° 2° Exordium
ordium est principium orationis per quod animus
auditoris vel iudicis constituitur vel
paratur vel aptatur ad audiendum. Item ca° 4°
attentos habebimus si pollicebimur nos de
rebus magnis novis inusitatis verba
facturos aut de hiis que ad rem publicam
pertinent aut ad eos ipsos qui audient
aut deorum immortalium religione et
si rogabimus ut attente audiant. Item
exordienda causa servandum est ut lenis
sit sermo et usitata verborum consuetudo
ne non apta videatur esse oratio

Insinuacio auditoris secundum philosophos
Tulius 1° rethorice veteris ca° 9° Insinuacio
est oratio quedam dissimulacione
et circuitione obscura subiens auditoris
animum. Invidiam concitari adversarii
si eorum potencia dominacio cognacio pe
cunie proferuntur atque vires eorum arro
gancia intollerabilis ut hiis rebus
magis videantur quam causae sue confidere.
Insinuacione utendum est cum animus auditoris
infectus est. Id aut eo contingit
causa si maxime si quid inest in ipsa
causa quod turpitudo aut ab
hiis qui ante dixerunt iam quiddam per
suasum videtur aut eo tempore dicendi
locus datur cum iam illi quos au
dire oportet defessi sunt audiendo. Si
causae turpitudo contrahit offensionem
aut pro eo homine in quo offenditur
alium hominem dicere oportet ut pro re
in qua offenditur aliam rem que probatur
aut pro homine aliud hoc rem aut
pro eo quod odit aut id quod diligit
auditoris animus conveniat et dissimula
re defensurus id quod opinatus eris defen
surus. Deinde cum iam mitior factus est
auditor ingredi pedetemptim defensionem

et dicere ea que indignentur adversarii
deinde eadem tibi mirum esse nichil horum
ad te pertinere et negare quidquam de adversariis
causae dicturum neque id neque hoc et infra
deinde eandem aut similem aut maiorem agi
tem in iudicata demonstrabis. Animus defessus
audiendo aut ad iracundiam incitatur
aut visu novitate

Rethorice orationis partes secundum philosophos
Aristoteles 3° rethorice necessarie partes rethorice
orationis sunt prohemium persuasio epilogus.
Prohemium est principium sicut in poesi prolo
gus et in fistulatione preludium. Omnia
enim hec principia sunt et velud preparatio ad
sequentes. Tulius libro 2° de oratore oportet
ut aedibus ac templis vestibula et
additus sic causis principia proportione
rerum preponere. Itaque in parvis ac frequen
tibus causis ab ipsa re est exordiri
sepe commodius

Narracio secundum philosophos
Tulius libro 2° de oratore narratio ob
scura totam obcecat orationem. Si nota res
est nec dubium quid gestum sit narracio
est. Nec narrare non oportet, si ipse ut adversarius ad
versarius narraverit nisi contradicere. Quoniam
in sermone nichil est quod male nar
rando possit dampnari

Conclusio secundum philosophos
Tulius libro 1° rethorice veteris ca° 10°
Conclusio est exitus et determinatio totius
orationis. Reverencia
Aristoteles 2° rethorice Reverenciores et
graviores sunt potentes divitibus facit
enim reverenciores dignitas. Est autem
reverencia decens et mollis gravitas. Aristoteles
1° rethorice ca° 7 Irreverencia est per
pensio et despectus quos enim nullius di
gnos putamus non reveremur. Illic ca° 14 Re
verenciores facit dignitas. Reverencia
est mollis et decens gravitas. Chilo
lacedemonius Iubebat seniores hono
rari. Ecclesiastici libro 3 homo pauper
sapiens dignus est reverencia. Idem
ps. 3ª non possumus reverencia dignos [illegible]

vid li x c. i. Alexandri ad timo de prinxia delcao

indicare quos ipius honoribus indicaq
indignos valerius maximus libro 2o
tytulo de institutis antiquis senatum
iunctus ita emulacio et verespectus ho
norem reddebat tamquam minores natu
adolescencia quibus patres essent quo
circa minores eadem die quo consilium celebrat
senatus conveniebat ut aliquem ex prid
bus conscriptis aut propinquum aut paternum
amicum ad curiam reducerent A sessis ex
spectabant donec reducendo officio
fungerentur quamquam voluntaria statione
et corporis et nobis ad publica officia in
pigre sustinenda roborant bene ex professi
moribus in breve virtutum suorum Vacam
dia laborum meditacione ipsi doctores
erant. Secundum poetas de eodem
Faceret inter maiores taceas ne multa
loquatur

Rex regum regnare secundum philosophos

Decem declemata naturalia est rege
cum pro aliis ab aliis licet cognoscere ex capitibus
de consolacione ad marciam turpis enim nequam
rector cui gubernacula fructus eripiunt
qui fluctuancia vela deserunt cum fluit
tempestati rate in prosperis male imperandi
fuit impendamento Vegecius de re
militari libro 2o Maiestatis imperatoris
cum devinitus gratie humano diligenda est
et colenda Nam cum imperator nomen
augusti accepit tamquam presenti et corporali
deo fidelis prestanda est devocio impellendum
pervigil famulatus Itelo aut et pomt
Vo de quinque beatas fore respublicas si aut
vel studiosi sapiencie regerent vel eorum
rectores studerent sapiencie contigisset secun
tinus libro x Vinkus imperatorem sene
moribus dicebat esse oportet stabis
moderacior esse consilia Cassio libro
10 epistola d tuta est condicio subditorum
pravitate sub equitate regnancium Epistola 17
Regnantis facultas sine sit decor cum
remittit et acquirit nobiles thesauros
neglecta utilitate alia utilitate pe
tere Epistola 18 Mencia res est in
imperante temeritas Epistola 12 decet

regalis apicis eciam qualitatis custodire
concordiam Ubi ad laudem regnantis
trahat habundabiliter pax amet libro
12o epistola 29 Regnum post gloriam subditorum
ociosa tranquillitas libro 3 epistola 11 beneficia
que quidem sunt que regna sublimant
et liberalitas dominus ingerit potest crescere si
bi subiectos studet ampliare epistola
33 Ius potest bonum regem qui studet sub di
tore bene tractare epistola xx Theodericus
rex gottorum ait nobis propositum
deo iuvante sit vincere ut subiecti se
doleant nostrum dominium tardius ac
quisivisse epistola 70 Felicitas est regnantis
familiaritates amare libro 7 epistola 2
Semper prodest diuturnum regnum acquisita
concordia quod dominum pro munere
remittit maiore semper compensacione
proficere epistola 39 quies est fructus
populi et dispositio tranquilla regni
premium est esse regnantium libro 6
epistola 16 Regis consilium solos decet
fare gravissimos libro 9 epistola 9 Dispi
cienda imperandi est amare quod nulli
conpedit privatis Dona regalia quicumque
prima sublimat quia simul et maiorum
graciam recepisse credit qui prius in
minore sublevatur libro 10 epistola 11 quicquid
a subiectis prestatur vel prestat regna
tum laudibus applicatur libro 11 epistola
2 hoc est perfecto difficilius regendi
genus quod non invenire in suis finibus
principatum libro 12 epistola 2 Omnes pri
regnorum celsa petunt viarum similia
desiderantes sit in nobis racione libera
ut aliorum passimus invadere pericula
epistola 3 Parum prestat remedium diu
qualitas passionum Sic qui populus
prodesse cognoscatur non vane consilio dicti
inveniuntur Secretes discrecione alia
discrecione preminendi sunt Magnifica
civilitas ad monendi caute Simplices
sublimitate tractandi sunt sub ge
neracia nascere sub maturitate

distinge cap^m .19. rex letus optat ab omnibus Iohannes in pollicitone li^o

Tyrannis optimus imperatorem argue tibus enim amicis quod moris et ultra imperatores detrahat quis esset Sueto se talem esse imperatorem privatus quales imperatores si tu esses privatus optasses Aplus insectus sectorum summa sapiencia in rege semetipsum regere Cum igitur viderit aliquod bonum vel utile faciendum faciat cum discrecione Vel minus cito ne videatur impetuosus vel cito Ibidem reges sunt quatuor rex largus sibi et subiectis largus subditis avarus Rex largus sibi et subiectis rex avarus sibi et subiectis largus Ytalici dicunt non est vicium in rege si sit avarus sibi subiectis largus Indi dicunt rex est bonus sibi et subiectis avarus Persi dicunt quod nichil vz rex qui non est largus sibi et subiectis ut genus nec medicus peior est amicis reprobandus rex largus sibi et subiectis avarus Idem Eusebius Cicero scribit quod ille rex laudabilis et amandus qui similatur aquile dominanti inter aves et non ille qui assimilatur [illegible] subiectorum [illegible] tum est septimum in uno lapide quod rex et intellectus sunt duo [illegible] vix unus sine reliquo Seneca de beneficiis Regium est molle regnare cum possis Ecclesiastes charitatis virtutis primum est regimine Seneca virtutis prima ambicio possidet Salomon [illegible] quid est rex Iudicat est fons potestatis Interrogatus qualis esse debeat auctor ipse debet prius se quam populum rectificare aliquem enim velud is qui umbram torta conatur rectificare prius quam se et tortam umbram faciens fiat Philo lacedemonius dicatore mansuetum decet esse ut enim subditi magis reveantur quam timeant Pithagoras quod regi ut sit prius qui incipiant leges suas custodire deinde casu custodiant qui sunt domestici eius Ibidem non decet regem nocte in obscuris egredi

Secundum poetas

Seneca in tragediis Violenta impia regna nemo continuit diu [illegible] continuit moderata durant Idem nescis cupide regum in quo iacet loco Regum non facunt opes nec vestis eius dolores non etiam inclite ebur Rex est qui posuit metus et duri mala pectoris quem non ambicio impotens et numquam instabilis vulgi favor amonet qui est in tuto posuit loco et omnia infra se videt Virgilius Eneidos O bene rex tuetur te scite faventur qui fortuna ferat Alteros solatamur vultus sequi renovacia regum Lucanus li^o 8° laetatur honore rex puer insueta quod iam sibi tanta inbe peteret tanti famule subdite tunc voce doloris utendum vestis puer inpube nescis quo tua sit fortuna loco Iam me sine ullo sceptrum tenens tradit cunctibus armis feci tibi regna dedit vento vela nescivit Idem in [illegible] affectus munis sima sors est Ovidius de arte li^o 3° Non bis cum sociis regna venus quod manet Idem de ponto Regia crede michi res est succurrere lapsis Oratius in poetria Delirant reges plectuntur achivi Pauperes ut Idem eum vestes longius regibus esse merus Impat bene pplis timide via impat uve passibus et puribus regna regia sunt Ovidius libro 2° tua pauperibus clausa est dant census honores Inde gravis iudex severus eques omnia passim dant alis campus quod ffondeque sunt ethyparem trucida quod bella gerunt Idem methamorfosis li^o 2° non bene conveniunt nec in una sede morantur maiestas et amor Ibidem nunc ulla potentia longa est Ibidem sceptrorum vis regni perit si pondera iusta [illegible] cunctis quod artis respectus honesti Domat enim quod [illegible] esse prius Statius Thebaidos Non petit ipsius regnum alis regum hunc Claudianus stulta est et tu turpissima

tempestas altius ima nocet. Petronius
ad predam strepitum que lucri suffragia vertit
venalis populus venalis curia primum. Ipsa
que magestas auro corrupta iacebit. Oracius
omnis prima epistola ad principi ludentes rex
eris aiunt si recte facies. Idem in poetria
Reges dum dicuntur vigere culullis et vasis
potum torquere mero quem perspexisse laborent
an sit amicitia dignus
Galterus allexandri libro 1o precibus humilis
sis facilis. cuncti frange superba. Non
nimium non arma duces tuentur aucupes
Instabiles regnum quod non clementia
firmat. Seneca tragedis in thieste capitulo 3o ubi
non est pudor nec cura iuris sanctitas pietas
fides instabile regnum est. In
medea rex est timendus. Ibidem agunt
atque iniquum regis imperium feras. In agamenone
capitulo 3o per lucet omne regie
nomen domus. Infortunatum servitutem
principem. De ea inclinis fides
decet timeri cezarem. Et ad plus diligi
quale imperatur ad regit vulgus ducens
Seneca capitulo 8 quibus regere demitus est

Regere corpus secundum philosophos

Seneca epistola 18 Multis sunt qui corpi
sunt qui pullo minimum timent quia ad
illud omnia refertur agatur igitur cor tu
tua diligentissime Ita tamen ut cogitet
ratione nec fides est si in igne mittendum
sit. Idem epistola 2 et corporis solum si sine
illo nichil fieri possit magis necessarium
cred. quam magna varias suggerit
voluptates arta perniciosas nisi magis
moderacione temperantur ingenium

Regere animum secundum philosophos

Seneca libro 2 de beneficiis facilius est barbaras
gentes impacientes alieni arbitrii regere
quam animum suum continere et sibi tradere. Ipse
de remediis fortuitorum facilius reges animum non
cantante rex timeretur. Plato in proverbiis
qui suam animam que una est gubernare
non potest quomodo multorum hominum gubernator
erit. Plutarcus in epistola ad traianum

imperatorem tu vero quod nus recitasse
reges si non cessens ac ipsa si primum
te posueris ad virtutem recte tibi procedunt
universa. Socrates stultum est ut
velit quis imperare aliis cum sibi ipsi
imperare non potest. Seneca libro de ira hunc
vero dico posse esse aliorum victorem
et dominum qui suo se animo frenum potest
imponere. Cassiodorus libro 2 epistola 2a
Hoc est profecto difficillimum regnandi
genus quod in nostris sensibus
principatum

Secundum poetas

Oracius libro 1o epistola 2a animum rege
qui nisi paret imperat hunc frenis
hunc tu compesce cathenis

Regere linguam

Tulius de officiis sit vox loquentis
non contenciosa nec languens neque
canora videatur de finis de quibus
loquatur. Si de seriis severitatem adhibeat
Si de iocis adhibeat leporem.
Idem inscitiam acuunt hos tamen
te arrogancie libertate se ingras denique
ne ira in aliorum dictis tuo tibi flagicia
sunt erubescas. Ysopus saepe
tum tene semper noctis et silencii tamen quantum
libere que audias quid loquaris.
Catho nichil quod nescit loqui nescit
Chilo lacedomonius linguam non premat
intellectum

Secundum poetas de eodem

Gaufredus in poetria in recitante sonantes
3es lingue prima sit oris altera vocis
tati vultus et 3a gestus. Sunt in
voce sic leges et tacias ita fines.
Oratius in poetria Tristia mestum
vultum verba decent iratum plena minarum
ludentem lasciva severum seria
dicas. Gaufredus pone statum lingue
timeas ingrestere verbis

Regere visus philosophos

Aristoteles 1o rethorice capitulo 2o Omnis te

infusio et risus delectabilium est nature quoniam
nisi licita delectabilia esse et homines et verba et
opera. Idem ibidem. Iuvenes sunt ama
tores risus propter quod eutrapelli eutra
pellia autem erudita contumelia est. Ex
ethicorum quarto. Nam neque ipsi dicunt aliquid
ridiculum et dicentibus molesti sunt ag
grestes et duri videntur esse moderate
autem ludentes eutrapelli sunt. Tullius
libro 2° de oratore haec ridentur vel sola
vel maxime que notant vel signant
turpitudinem non turpiter. Idem materie
ridiculorum omnes sunt in hiis vitiis
que sunt hominum. Vide supra de ridiculo.
Item Valerius maximus libro 1° titulo
de neglecta religione Dyonisius contra
Cyracusis de sumptione barbe aureae etc.
Seneca de forma in te reprehensibilis ri
sus si immoderatus et si puerilis effu
sus. Ibidem odibilem facit hominem ri
sus aut superbus aut clarus aut
malignus aut furtiuus aut fortuitus aut
alienis malis evocatus. Idem ibidem
Risus sine cachinno sit.

Secundum poetas de eodem

Katho non ride salus quia risus solig
orum. Vide supra de risu.

Roma romani secundum poetas

Ovidius 1° de fastis. Iuppiter arce sua
totum cum spectet in orbem nil nisi
alis ubi romanum contineatur habet. Ibidem
ac nisi laeva caput contulit hinc
et tetigit summos vertice roma deos.
Cecerunt et opes et opum furiosa
libido Et cum possideant plurima plura
petunt. Ibidem libro 2° gentibus
est aliis tellus in limite certo romane
spacium orbis urbisque. Ibidem libro 3°
Dignus roma locus quo deus omnis erat. Ibidem libro 3° parva fuit si
prima velis elementa referre roma
est orbis caput arbor et herbe et
pauce pecudes et casa rara fuit.
Ibidem hic ubi nunc roma est tunc
ardua silva iacebat tanta quod res pauci
pastua bobus erat. Hildebertus de ex
ilio suo. Roma urbs felix si vel dominis
urbs illa caret vel dominis esse turpe
caret fidem. Claudianus libro 1° contra Ruf
compulsum est venti precibus fulmine
Ibidem cunctis quod superis Athentomi quoniam
roma fortuna lacessit hoc iter bellis
Virgilius in 1° eneidos metuens fovebat
romanos rerum dominos gentemque togatam
sic placitum est. Claudianus romanorum
scelera se nobant nostros Alanus in
planctibus quelle nec durant homines per
secula romam

De Sacerdos

Sacerdos

Apostolus in thimoteo sacerdotes dedicati
separantur ab alio populo manentes ne con
tagione aliqua prima castitas polluatur.
Ieronimus contra iovinianum libro 2° Cremo ubi
stoycus dicit quod sacerdotes egypti omnibus
mundi negotiis et curis postpositis semper
in templo fuerunt et rerum naturas causas quoque
et rationes syderum contemplati nec se
mulieribus miscuerunt nec cognatos
vel liberos vel propinquos viderunt ex eo
tempore quo ceperunt divino cultui deservire
carnibus et vinis abstinuerunt maxime
propter appetitum libidinis qui cibis
et potu nascitur. Ambrosius de officiis
et nescio quid sacerdotem prius velut te
nemini quem in conspectu incitatur non quicquam
dare sufficiat estimet perfecto enim quis
loquitur est que causa esse patitur accusa
ta si veneranda dei templa perti
mens expugnitur quod mixtum integra te
aut valida sedis perdenti si an
sacra fames penetralia veneranda
persolvit deus perpetue omnium piorum
quoniam paritate sacerdotum

Secundum poetas de eodem

Archithrenius quod ut festos licet atra ui
tea prius Cerere perpinguisset atque ne
melior amo ara foret. Sed libra libro

nimie minus. Prius discite pontifices
iusto iudicio fiet causa Clamus in p
blenitabus pectus dolor in clero triste dolor
et scelus istud hic erunt tractam dum
et alter ad

Pacem dies secundum phos

Seneca epla 18 festis maxime diebus
cum imparandi et tue a voluptatibus
solus abstineat ad nullus omnes tur
ba procubuit Macrobius 1o saturnalium
festi sunt dies quibus dies quibus
licet pacem facere fari tamen vana solempnia
de dies alia dies etc

Secundum poetas

Uraciones xto carmine hic dies vere
in festis actas porrigit aure tuas
Candidus pastorum Salve festa dies
melior est venite

Sacietas saturitas satis secundum phos

Socrates in suis hortacionibus ca° 20 sa
cietas omnium mala Aug plures 20 rethoricorum
ca° 26 mures sunt tuto saturabiles
ad concupias et veherent quod concupis
cunt Boecius 2o polis ca° x Infinita
est nam concupie ad cuius replecionem nulla
unde malicia hominis irreplebilis est
Tullius libro 7 de questionibus tusculanis
et si ad opta est concupiunt intimi ty
se satis consecuta putat Idem de fine
bonorum et malorum libro 1o Cupiditates
sunt insaciabiles Quantum cupiditatum
nec modus ullus nec finis inveniri
potest Seneca de consolacione cupiditati
nichil satis est nec satis est parum
Idem libro 19 epistola Nemo enim felici
tates sic to cremat satis faciat Boe
libro 2 epl 7 Paucis nimis quod nature
contenta est cuius sacietas super fluus
si virge velis aut in rotundum aut in
funderis fiat aut novem Cassio 9 libro
20 epl 2 Omnis saciare non vz
omnem vota eps 3a Arduum e in tanta
desidens satisfacere

Secundum poetas

Poeta cum satis est quod licet etc Ovidius
vagus Non sic vt sator quod iemis
pacia Poeta vagus dum satis est
sine talis libes ad gelima ludit

Sanus sanitas secundum phos

Aug plures in secretis secretorum Conservacio
sanitatis precipue consistit in duobus
primo ut homo utatur cibis et potibus
quibus consuevit nutriri 2o ut
purget se a superfluitatibus et cor
ruptis humoribus Tullius 2o
rethorice Incolumitas est salutis
tuta atque integra conservacio Bo
e de q psa 6 quod aliud salus
animorum videtur quam probitas quam egri
tudo quam vicia quis alius quam
salvator bonorum vere depulsor
malorum quam rector ac mediator
mencium deus qui de alto prudencie
specto quod unicuique conveniat cognoscat
et quod conveniat noverit Aug plures 10
ethicorum cuius desiderabilissimum est
sanum esse Idem rethorice libro 10
corporis virtus est sanitas Seneca
epl 13 sompnia narrare vigilan
tis et vicia sua confiteri sanitatis
indicium Idem epl 61 non simul
tam demens ut egrotare cupiat
sed si egrotandum sit nichil extemia
te faciat Non enim pati tormenta
optandum est sed sed pati fortiter

Secundum poetas

Oracio corporis auxilium medico
committe fideli Sit tibi precipuum quod primum
sana salutis Iuvenalis libro 4 sa
tiralium Orandum est ut sit mens
sana in corpore sano

Sapiencia secundum phos

Tullius 1o rethorice optimo sapiens
sine eloquencia parum prodesse civitatibus
eloquencia vero sine sapiencia

nullum ob esse plerosque miseros posse
Idem in paradoxis sapientes omnes
magis ne quis rex hinc tollerancia
contemptione fortune virtutibus in-
membris septus est. Idem probat in
probo et stulto et in eum memo pe-
ruo esse. Sic bonus sapiens et fortis
nisi esse non potest omnis sapiens liber
omnis stultus servus est. Idem libro
2° tusculanis questionibus sapientis est nichil
quod penitere possit agere nec invitum
facere splendide constanter graviter quod ornate
nichil. Ita cogitare quia certe scitum
nichil cui accidit admirari sui statim
nec iocos. Idem 1° de officiis capitulo 2°
sapientia est rerum divinarum et humanarum
causarum hec quibus hee res continentur
scientia. Idem libro 3° de quibus tusculanis
sapientia sola eo contenta est quod adest.
Idem libro de legibus 10 cum adolescens
atque perfecta pervenerit nunc sapientia.
Idem libro 2 de divinatione sapientem
esse potentem est scriptus enim aquila
pe posse arbitrer quam sapientes fuisse
Idem in prologo rethorice sive ad herennium
publicum plurima commoda veniunt si
moderatur omnium rerum presto est sapientia
hinc 2 ad eos qui eam adepti sunt
laus honor dignitas confluere. In
hac enim contollenda scientia est viri
honesta et non negligenda temperantia
Seneca de beneficiis libro 4 plus sapit
prodesse si pauca precepta sapientie tene-
as si illa in promptu et usu tibi
sint quam si multa quidem didiceris
etiam non habeas ad manum. Idem epistola
13 sapiens nichil sinit esse mali
cat quia illud omne tibi firmano
igne confracto. Idem ibidem cuiuslibet
fortunam accipit sapiens consulta ali-
quid racionabiliter accepti efficiat. Sa-
piens est artifex domandi mala

dolor egestas et ignominia coercet
qualibet ubique horrenda ad hanc cum
pervenit mansueta sunt. Idem 6
quomodo nec aliud miraris sine non dum sapientia
omne opus complevit non dum se tota
negotia tulit ad hec nascentur hinc
operam daturus hinc odii non hinc
mansuetum inter ferunt ad sapientiam quis
accedit qui dignus iudicat. Nisi
quam in instituto nomen accensus plenam
aut liberale respicias studium nisi dum
habet incipiunt aut aliquos alios
aliquis plurimis diebus manent quam
potest libet. Idem libro 9 epistola 66 Doctores
qui totam philosophiam revocaverunt ad
mores hanc esse summam sapientiam bona
mala quod distinguere. Idem magna
et spaciosa est sapientia Crisippus
solus sapiens divites omnes stultos
inopes. Doctores virtus sine sapientia
temeritas periculosa putanda est. Seneca
libro de tranquillitate animi ita est cum
omnia l. inversit tue sicut et sapientiam
noles hoc erit ultimum inter misterium
et ut ita dicam ad dicamenta. Et
subdit hoc primus quem quia cognita
secula vinta nimis habes i ante omnia
scelera quod satis est. Idem libro 10 epistola 9
summum bonum non quit instructa
contra domini colitur consulere tamen est sapientia
Nullius sedet nec unquam eadem amorum
ingrata est. Infra non est inquam ad
usus nostros instructorum artifex
quod illi cum primula assignas
artifice vides inter alios quidem ar-
tes sub dominio habet. Nam tamen vita
illi quod ornamenta sunt. Ap-
puleius de deo socratis sapientis
nichil horum nocet preter que ceteri opi-
nantur mala. Equidem sapientem
i a gloria sua fretum secutus et confi-
dentem in omni vita sua dici fecerunt
et omnia acta reputet ad meliora

Trahens ad eam nichil qz difficulter sufficiat suscipiat qz vel persuadeat retinere res suas ad suas deas inmortales nec minimum diem mortis sue expectet eo quod de immortalitate anime confidat. Nam vinculis corporis anima liberata sapientis transmigrat ad deos et premio inter primos cum facte hoc ipsa vita se deorum consorcium condicet. Unde ibidem sapiencie est finis ut ad dei imitacionem sapiens perficiatur hanc nature sue fructus eius perficiatur operam ut emulacione inter ad deorum actus accedant vir hoc ei potuit evenire si perfecte institutam propriam prudencie se prebeat. Unde aio se in spectandi cognicione rerum est agendi opera sapienti conveniunt que diis et hominibus probata sunt. Seneca libro x epistola 82 quis quid sit amplissimum inter spacium usque sapientiam venire qui ad illam pervenit attingit non longissimum fine sed maximum. Idem libro 6 de beneficiis sapientis sed cuncta sunt omnia. Dicis in quo potes dare aliquid sapienti si omnia sapientis sunt. una quod sibi donatur ipsius est. Sunt civilis omnia sunt regis et tamen illa in singulos duos sunt distributa ad regem enim potestas omnium pertinet ad singulos proprietates. Videtis ergo quid sit parte ut quis accipiat id quod suum est nunquam accipiat. Appuleyus ubi supra. Rem publicam plato necesse dixit non posse consistere nisi eos qui imperat habeat sapiencie studium aut eos ad imperandum religatur quos esse sapientissimos constat inter omnes mortales. plato in [illegible] si sapiencie forma oculis videri posset maxime ad amorem sui omnes invitaret. Aristoteles 2o rethorice apud thebas quam primum presides philosophi sunt felix erit civitas illa felix fuit. Prosper epigrammatum 2o in [illegible]

egestate sunt divites sapientie thesauros non habentes. Macrobius super sompnium scipionis agnicionem divinarum rerum sapientiam recte appellantes eos tantum dicunt sapientes qui superna mentis acie requirunt et querendo sagaci diligentia comprehendunt et quantum vivendi perspicuitas prestat imitantur. Fulgencius mitologiarum sapiencia est [illegible] fulgorem possidet. Lactancius [illegible] libro de beata vita verus ad sciencia [illegible] sapiencia est nam enim hominis hanc deus esse voluit ut divinarum rerum sit appetens sed religionis et sciencie. Sed homines qui falluntur qui religionem suscipiunt obmissa sapiencia [illegible] sapiencie soli student obmissa religione cum alterum sine altero verum esse non possit. Hugo primus sapiencie gradus est scientia intelligere 2us [illegible] cognoscere [illegible] 3o sapiencia nisi in aliquo actu sunt quo unum [illegible] in animo et sciencia est. libro 6 nemo potest dici [illegible] homo nisi qui sapiens est. Aristoteles 1o magnorum moralium sapiencia est [illegible] et sciencia [illegible] quod [illegible] erit [illegible] et sciencia sapiencia est circa [illegible] Prudencia autem circa con[illegible] [illegible] sapiencia est [illegible] et [illegible] sciencia [illegible] sapiencia circa [illegible] sciencia est et [illegible] sapientes bonum [illegible] [illegible] est magis [illegible] videri esse sapientes quam esse et non videri. Boecius in arismetica capitulo 2o sapiencia est earum rerum que vere sunt cognicio et integra comprehensio. 3o de consolatione perditur sapiencia dignius est reverencia. Cassiodorus libro 6 epistolarum sapiencia est que honores meretur [illegible]

qui homo copulatus sunt intellectui
perfectam omnium rerum tue sed qui deus Sun
go in diascolicon ca° 5° Omnium co
petendorum prima est sapientia inquia p
perfectio bonum sunt consistit Summum in
vita est solamen studium sapientie
quia qui invenit felix est et qui
possidet beatus li° 2° Omnes pene
virtutes corporis mutantur in senibus
et crescente sola sapientia decrescunt
cetera Idem in compendio in proemio
universorum competendorum sapientia est
precipua atque perfectorum omnium bonorum
forma Ibidem summum solamen eius
qui etiam sapiens est

Secundum poetas de eodem

Oracius in epistolarum ad suum sap^us
uno Chor est omne dives liber ho
noratus Rex denique pulcer est Regum
proprie sanus est nisi cum pituita
molesta est Ovidius de tristibus con
tulit in geminum pacta multa malorum
Prosper in epigrammatibus tranquilla videt
pacta cui sapientia mentem tribuit
et placidi pectoris hospes erit Bo
de consolatione li° 1° metro 2° Heu quam preci
piti mersa profundo mens hebet et propria
luce relicta tendit ad externas ire
tenebras Galterus allexandri li° 1
Dum sequitur perfugit bona menime
tamen mundi alliciat illecebris auaz
caro nec sunt esse priapum nec orz
nec eius ymaginibus instat stet sit
ant quoque simul resoluta carne
virtuti debeat homini subit ignorantia
veri Versificator continetur sapientia q
regit omnia sola tuetur Virgilia phia
qua sine talis nulla vetus et mida
chens similis studium querendi vita
quieta Terencium tacitum pauperis
tua aliena hec referre solent multa
alius multis scita Sophie Kathon si
mo datur ducere ac sapientia paucis

quisque sibi sapiens Marcialis de capellis
metro 2° Esti igitur ipsi genus doctissima
duo Consta prouasi cum fulgent sydera
cetu Cui nec tartareos claustra occul
tator cessos nec Iovis arbitrium fulmi
lancea fulminia possit Fulcigena spec
tans qualis sub gurgite tenebris Cune
quod tuos novit sum pegna recessus per
vigil in medico penetrans arthana
labore Cunc puit docta tonum pruden
tia quod super possit datum quam
crebrius in nos Ius sit illa deos regens
in missa coactos Et quod nulla queat
superum temptare potestas Qui meo sit posse
Ione stet alta magis altiusque cumulat
parilem esse inequalem Clamis in plebeu
tibus A phebo phebe lune caput
a sapiente Insipiens sicut quo qui
luce mutat Idem de planctu nature cum
sapientia in opibus nullius fructus pre
metur stipendiis nullius fame aut
favoris carnis contollat Sapientia vero pecu
nia honoris tytulos et laudis emat
precoma Sola tamen sapientia super omnem
possessionem permanet generosa possessio
quod sparsa tollitur alias colligitur erro
gata renitet publicata succrescit in ere
nictu precipua nobilis consistit tharang
secretis penetralibus mentis in mastit
fructus in tritie dilectionis ac gaudium
Hec est sol alius sola per quam lumen
nectis diescat in tenebris delitiosa pa
radisus hec in celeste terrenum immorta
litatis Hominem deficiens mutationis
auctoritate continet Marcialis de capella
prima parte Nam sophia ipse modo quid
impleverat ardore eo quod stat sit in
temeracior quam ceteris quam pulcior quam v
irginibus sed quod sorori eius sed palla
dii collactanea et in districta amico
sodalis videtur primo quod ad nymphas ipsa
quoque vidisse eam in palladis in
mam non placuit coaptari etc

Sciencia scire secundum philosophos

Unum laborum eruditio Socratis dicitur. Summus philosophorum Socrates dicebat pene se scire nil nisi ipsum ignorare. Plato nichil est nisi antiquorum reminisci. Aristoteles 1o methaphisice: Omnes homines natura scire desiderant. Ibidem: Sciencie est signum posse docere. 2o elencorum: Quod sciunt sepe tus (?) portum ignorantes. Primo posteriorum: Scire est causam rei cognoscere et quoniam illius est causa, et quod non contingit aliter se habere. Ibidem: Tunc unumquodque scire arbitramur, cum causas eius cognoscimus primas usque ad elementa. Boecius de consolacione: Bona fortuna capitulo ultimo: Quod utrumque est melius sciencia et intellectus nisi deus. 2o ethicorum capitulo 16: Iuvenes omnia scire putant et affirmant. 2o ethicorum: Scire parum aut nichil confert ad virtutes. 6 ethicorum: Stat esse bonum et scientem geometriam et malum esse hominem. Fulgencius in prologo mitologiarum: Sciencie vestibulum puto scire quod nescias. Lactancius de beata vita libro 3o: Sciencia parum valet ad bonum suscipiendum nisi accedat virtus. Contra scienciam conveniat (?) scriptura, secreta beatam vitam eodem loco ponere homines quos in numero pecorum et alium redegit natura ebetes ex ignorancia fieri. Michil miserius est nec hos et illa qui in illis nulla racio in est habens prima. Averroys in prohemio phisicorum: Homo perficitur per scienciam speculativam. Cleobolus: Dilige scienciam, fuge ignoranciam. Ba[silius] (?): 3 de quibus homines per ignoranciam humanam amisere naturam. Tullius 3 in rectoricorum: Homo audacissimus contra scienciam. Empedocles: Omnes qui aliqui scire videntur, tamquam dum timent (?).

Secundum poetas et cetera

Architrenius: Si qui dotes (?) spectes conscendat fama capaci transcensus ingenio ubi est transcendere idem quam. Juvenalis: Scire est nisi quod conveniat honestas nec maiorum redimit cumulum sciencia divinum (?).

Persius: Scire tuum nichil nisi te scire hoc sciat alter. Ovidius de arte libro 3: Multa viros nescire decet. Auctor de moribus mediocres (?) capitulo 1o: Omnia scire decet; cuncta patrare nocet. Scire mandatum quod nitet, et hoc ideo quamvis est scire bonum discat quisque id quod agat. Ganfredus in poetria: Emit (?) enim qui scire voluerit si non operam nec studium nec penam pati, quo illo Kathinus (?) vult piscem sed non piscari. Non loquor illis. Dic quod tam scire mos quam pena sciendi.

Secretum secundum philosophos

Auniliamus (?) sit dicta de observacione sermones secreta custodi. Secreta libro 8 capitulo 2: Hos mores habens plures hos imperitissimum in secreta corrumpe. Capitulo 10 libro 10 capitulo 7: Hoc est unus gradus quod actum (?) cui tunc credat quod vult ipsi creditum est et garrulitate sua custodiat et contineat sit. Idem de moribus: Quod tacitum esse velis nemini dixeris. Et tibi non imperasti quod ab alio silencium sperabis. Idem: Illud quod dubitas quoniam habere ante (?) cui quo omnia scitur totum audias loquitur. Auctor de forma vite nisi alias ubi honesta causa est numquam secreta non pandit, tacenda enim tacet, loquenda loquitur atque ita illi alta pax est et secura tranquillitas. Vegecius de re militari libro 3 capitulo ultimo: Quod si debeat tractandum utilius quod non facimus per eo (?) paucissimus vel potius ipse totum. Andreas (?) libro 3 ad Gal (?) terum de amore: Secretum tuum ab omni sermone custodire stude. Item Jacobi Birzigi (?) dicit decia (?) Salerze (?): Si in scita tacere mitas (?) semper occultum consilium non loqui. Tullius 1o de officiis: Multi tranquillitatem appetentes

a negociis se publicis removerunt inter
quos nobilissimi philosophi et quidam honores
senecta fines nec principum nec publi
mores sic potuerunt vivere ut nulli
magis Seneca epistula 22 non invenio
cum quo te malim esse quam tecum
fuge multitudinem fuge paucitatem fuge
unum solum Idem epistula 2a Animi
argumentum mentis quiete est secedere
posse Idem epistula 1 inter reliquos
quando utique quo acrior est plus
quo miscetur eo plus periculi est Redeo
et avarior redeo et ambitiosior
et luxuriosior et crudelior et in
humanior quia inter homines fui
Recede intra te ipsum quantum potes Idem
epistula 73 Omnia impedimenta di
mitte et bone menti vaca Nemo
ad illam venit occupatus curia
hominis de oratoria institucione
in turba in retine virginis faciet
tibi cogitatio ipsa secretum

Secundum poetas de eodem

Ovidius 3o libro tristium vive tibi
et longe et magis nomina fuge clara
per inepigrammata scrutari leges pri
nec tamen obliviscaris quieti sed nunc
a strepitu bibea corda vacant Cla
mis in publicis Veriby antiquis
virum quiete noli nec sonibus
que retine velis Stultior est stulto
qui mandat balsamum verbo Et virus
philosophorum verba tacenda modo Seneca
tragedus in ypolito alium sile quod
voles prius sile laetho ...nudat
sacros prudens celare metu Idem
ducta testis salus tamen an pudore
quod dicere potes celato tristius
animi Idem consilium orthami
tacito quiete sodali Ovidius
libro 3o sine titulo Non petat qui
tuque patasse negare sola quam famo
sa culpa professa facit quis fuit
est que nocte latent in luce fateri

Et que clam facias sunt a reste palam
Orationis in epistola altius secretum nec
tu semel libere viventi committe leges
nec vino tortus nec ira Jacobus de
venentis In secreta sui cordis tibi pau
ci amicus Non fili ne reseces tue
Non hic secreta mulier ti vino tendat
Et tota vagus Stultus nil celat quod
sit sub corde reclat

Securitas secundum philosophos

Sumptus cautela preditum infra timor Alexan
der primus de est sapientibus debentes
serenos tyrannos fieri benivolencia ful
cri non armis Quia tamen philosophi spissi
tudine navis tamen nequit navigantes
a morte distare Boecius in consolatione
tao 2 maxima tecta vires tueri
stabilibus libro 1o philosophi primum metui
et ab eo esse odio in hiduosimum est
et detestabile in bello caduca libro
2o caritate et benivolencia timor septa
os esse non armis Seneca lo 1 epistola
2a tuta stelia esse non pius primum est
notentiam trepidare libro 1 de epistola 1
Nemo pte esse tribulis secure Terminus ibi
magna parte est michi neque facit
libro 2o de ira Necesse est ut multos
timeat quem multi timent Idem
libro de clemencia 1 magnum 2o stabilis
fundata quam est quo omnes tamen supra se
quam ipse sunt Trum civium concubare
propalatu sui locis atque universa totis
comprimit Idem de clemencia non honesta
orbis hic et tutores pestet omnis tu
tum imperatoris est et ceteri salus Ibidem
ut impalem in qui cedibus atque
rapinis posita potuit qui suspecta
si tuta reddunt tam consenca quam
domestica qui ubi crassius petit que
scelus quoque sanctus est sepe morte
timet sepius optat Ibidem errat
si quis estimat ibi tutum esse rege
ubi nichil artige tutum est Ibidem
securitas securitate pascit paciscenda
vel pascenda est Ibidem unde opus

militum malicia struere arces nec multi-
plicabus numerus ... tribus quam seipsum
salutis regem in apto clementia prestabit
unum est inexpugnabile munimen-
tum amor civium. Vegetius de re mili-
tari libro 3 amplior securitas solet contingere
disciplinae quam ... Idem perscrutatur superbius
et in tantas metas efferuntur humanae.
Valerius libro x capitulo primo tuta e ...
que vobis sunt modo imponunt custos
libro 2o capitulo x ... Nam ubi clementes
actus introducit Seneca de brevitate libro
... metu tam communis est finis ...
quam stabilis gravior solida et ingenua se-
curitas. Idem libro 1 quam est ... quod
est ... in secundis rebus humanis ...
... omnia ... et ...
vita in mirabilibus sequendum sunt qui
... qui vires habuerunt in potestate
paucissimi qui sit quod est proprium
... instabilitates calamitates
sortis et ... non adversus
... facit fortuna non
expectare et ... non multo ...
nec diu primo ... discordes ...
Idem ... magis quam ...
est ... securitas et tamen ...
... stabiliter subtiliter ...
... Idem epistola ... qui ...
vitam agere volunt ... ista ...
... in ... ...
... tempus vite ... e ...
Idem epistola ... ille est ... et ...
sui possessor qui crastinum sine solli-
citudine expectat. Idem epistola ... non
... non ... ubi
omnes ... aliquem stare. Idem ...
... est abstare multis ... se-
... dapes ... Iacente ...
non ... mensa
augusta capiuntur tabulis bibitur vinum

Secundum poetas

Marcianus de capellis et in ...
... sacerdos ... ...

ipsa ... perstans in castra ...
quo nec ... nec
honor ... ...
... in ...
... alios ...
... non est unde cadat ymbres
et venti tonitru et ... stan-
tibus ... Seneca ... in ...
... capitulo 2o non ...
... Macrinus epistola ...
... ludentes ...
...
... est ...
... opes ... vitam
Idem tutorem ... tutissima
res est nam si tutor ... hostis
abesse ... Valerius x ...
... loricae nec ...
more nec hostili ...
... qui constat robore ...
Vallem ... libro primo non
... non arma ducem tutantur
amor ... qui tutoris eget
... tuetur

Seditio sine bellum secundum philosophos

Aristoteles libro x politicorum capitulo ... ubi multum
... sunt conturbaciones
et sediciones politicarum et magne
civitates sunt magis sine sedicioni-
bus propter eandem causam quam ...
... tale dividere
omnes in duo ut et nichil reliqua-
... et omnes sunt egeni vel opu-
lenti sunt. Idem libro ... capitulo ... ubique
propter inequale ... sediciones
faciunt ... omnes ...
de quibus ... sunt ...
et ... ibidem capitulo x debile quod se-
diciones ... est. Ibidem ...
ab ... corrumpitur ...
... sepius ... plurime cor-
rupciones accidunt. Tullius ... de
officiis ... ...

munitate addunt seditionem atque dis
cordiam. Idem philippus libro 1. forestes
cause leges iudicia esse non possunt civili
pace sublata. Idem libro 2. nec privatas
nec publicas leges nec libertates ma
neri cara habere quem discordie quem cedes
civium quem bellum civile delectant eum
que omnis civium [illegible] hunc
[illegible] ideo puto nihil homine nec h[illegible]
[illegible] dicimus si quis [illegible] homo ha
bendus est qui civile bellum cupiscat
Vegecius de re militari libro 3 capitulo
nulla gentis munita natio per abati
[illegible] dolerem [illegible] facultatibus
[illegible] Nam civile ad
[illegible] primum precepit est ad utilita
tem sue defensionis in [illegible]
libro de causis [illegible] quidem
dispergit et dissolvit unusquisque [illegible]

Semina virtutum secundum philosophos

Tullius 2o de questionibus tusculanis. Sunt
enim ingeniis nostris innata semina
virtutum que si adolescere liceret ipsa nos
ad beatam vitam perducerent. Nunc autem
simul editi [illegible] lucem [illegible] [illegible]
in omni [illegible] [illegible] et opinionum pravitate
[illegible] ut pene cum lacte nutricis erro
rem suxisse videamur. Idem libro
[illegible] eos beatos vivos appellandos
putamus qui assecuti [illegible] ho
noris [illegible] opinionem [illegible] ducit
Seneca epistola 12 Semina in corporibus
humanis divina dispersa sunt que si cul
tor bonus excipit similia origini
prodeunt. Et paria his [illegible] surgunt si
orta si [illegible] si malus non aliter quam
humus sterilis et palustris necat.
Apuleyus de deo socratis. Plato [illegible]
absque nec ab [illegible] nec bonum
nasci sed ad utrumque [illegible] ingenium
eius esse [illegible] semina utraque rerum
cum nascendi origine copulata que
educationis disciplina deceat impartire

alia civitate. Cicero iulianus de [illegible]
libro 2o nobis ad virtutes est [illegible] doce
amus [illegible] Barbaris alia ymago
apparet et semina hic [illegible] sunt ut ad
[illegible] [illegible] et barbaries
aliqua est minus [illegible]

Secundum poetas

Boecius de consolatione libro 3 metro penultimo
haret profecto semen introrsum veri quod ex
citatur ventilante doctrina nam [illegible] roga
ti sponte recte censetis in [illegible] al
tor viveret fomes corde

Senectus secundum philosophos

Tullius de senectute. Nemo tam senex
qui se annum putat non posse vivere
manent ingenia senibus et permanet
studium et industria. Sophocles ad
summam senectutem tragedias fecit. Et
post senectus si nihil quidem aliud
vim opportet tamen [illegible] ad venit [illegible]
illud satis est vivendo diu multa
que non vult videt atque mea que non
vult sepe eis adolescentia [illegible] Idem
nec vero quemquam senem audivi oblitum
quo loco thesaurum abscondisset. Idem
moderati enim et nec difficiles nec
inhumani senes tollerabilem senectu
tem agunt. Importunitas et inhuma
nitas omni etati molesta est. Idem
maximas res publicas a iuvenibus
et adolescentibus videmus labefactas
senibus reparatas. Idem quid mirum
in senibus si infirmi sunt aliquando cum
id nec adolescentes effugere possunt.
Idem pugnandum est tamquam contra
morbum sic contra senectutem [illegible] valitudi
nis. Idem quid enim iocundius senec
tute stipata studiis iuventutis an
ne has quidem vires senectuti relin
quimus ut adolescentes doceat insti
tuat ad omne officium munus instruat
quo quidem opere quid potest esse preclarius
Idem libidinosa enim et intemperans adolescentia

essem corpus tradet als tradit senectu
ti Ibidem ... nunquam senectus sequitur
aufert a nobis quod est in adolescentia
viciosissimum libido est magis adolescentium
quam senum nec tamen omnium adolescentium
sed non proborum Et ista simul stulticia
que deliratio appellari solet senum levium
est non omnium quatuor robustos filios
quinque filias tantam domum tantas
clientelas Appius regebat cecus et
senex intentum enim animum tanquam ar
cum habebat nec languescens succumbebat
senectuti Tenebat non modo auctoritatem sed
etiam imperium in suos metuebant servi ve
rebantur liberi carum omnes habebant
vivebat in illa domo mos patrius et
disciplina Ita enim omnis senectus honesta
est si se ipsa defendit si ius suum reti
net si nemini mancipata est si usque ad
ultimum spiritum dominatur in suos Idem libro
de officiis senibus exercitationes et labo
res corporis minuendi sunt exercitationes
autem animi augende Seneca epistola x
Hoc peius est quam hiemis autem lucem
senium sed vicia puerorum non puerorum tamen
sed infantium stulticia ista sed formi
dant nos utrumque Idem epistola 12 Nec
senex ut nuper vivum deum sperat Ibidem
Complectamur senectutem et amemus plena
est voluptatis si illa scias uti
Gratissima sunt poma cum fugiunt
maxime in exitu decor est de ditos
vino ... [illegible] Ibidem quando
est tempus quo senex incipiet vivere
Idem epistola 83 Ante senectutem curavi
ut bene viverem in illa ut bene moriar
Idem libro de moribus monstro similis
est avaricia senilis quid enim absur
dius quam via deficiente augere viati
cum Tullius de senectute avaricia vero
senilis quid sibi velit non intelligo Potest
enim quicquam esse absurdius quam quo minus
restat vie tanto plus viatici querere
Idem omnis senex qui mortem contemnendam
esse in tam longa etate
non viderit quod autem plane negligenda

si aliquo animum deducat ubi sit futurus
eternus Quid ergo metuam si aut non miser
post mortem aut etiam beatus futurus sum
quamquam quis est tam stultus quamvis
sit adolescens cui sit exploratum ad
vesperum esse victurum est quin etiam etas
illa scilicet adolescentia multo plures quam
nostra scilicet senectus casus habet facilius in
morbos incidunt adolescentes gravius
egrotant tristius curantur Itaque pauci
veniunt ad senectutem Mens enim et
ratio et consilium in senibus est qui si nulli
essent nulle omnino civitates essent
Ibidem at sperat adolescens diu se victurum
quod sperare idem senex non potest Insipienter
sperat quid enim est stultius quam incerta pro
certis habere falsa pro veris Senex nec quod
speret quidem habet at est eo meliore con
dicione quam adolescens cum id quod
ille sperat hic consecutus ille vult diu
vivere hic diu vixit fructus autem
senectutis autem partorum bonorum memoria
et copia et hoc fit ut tanto amosior
et fortior sit senectus in adolescentia
hoc est id quod Pisistrato tyranno a Solone
responsum est cum illi querenti qua tandem
spe fretus sibi tam audacter obsisteret
respondit senectute Ibidem et non est vo
luptatum tanta titillacio in senibus
credo sed nec habet aliquid tamen pa
bulum studii atque doctrine nichil est
otiosa senectute iocundius Omnibus
studiis flagiciis senes vidimus et
senectus est vita loquacior ne ab
omnibus tamen viciis videat vendicare
Curio ad focum sedenti magnum auri
pondus Samnites cum attulissent
repudiati sunt non enim aurum habere
preclarum videri dixit sed hiis qui
haberent imperare poterat ne tanquam
efficere iocunda senectute Ibidem tamen
enim complector animum qua ratione imp...
causas cur senectus misera videatur
unam quod avocet a rebus gerendis alteram

quod corpus facit debilius tercium quod privet
se omnibus voluptatibus quartum quod haud
procul absit a morte Tullius libro de senectute
senes et senes tanto magis sunt amici
quanto sunt magis dissoluti et magis collo
quiis gaudentes hec enim maxime vi
dentur esse amicabilia et factiva amicicie
Item magis plures senibus et honestis complacet
studere Therencius in adelfis sed in hoc
uno vicium senectutis omnibus attenciores
sumus ad rem quam satis est
Item idem omni vicio quod nunc
ad rem senectutem attenti sumus Seneca
libro 7 turpe est seni aut senectute
conspecti cogitacio Tullius senes
sunt sapientes et eruditi Cassiodorus in
epistola Undique intacta adolescencia
odiosam efficiat senectutem et honeste ac
ta superior etas fructum capit auctoritatis
Unde enim senectus subripe vero magno
quodam irreprehensibilis non sunt domine
senium nec sunt canicies capillorum
sed industrie meritum nec pluma
annorum tacite sed laborum preteritorum
stipendiis merendo Cassiodorus libro 8
epistola quia senes ipsi consilio sapiant dixit
Idem libro de anima libro 8 cor sibi
sensibus quietis profundius sumus quam
tractamus hunc etate maturi melius
sepe indicamus quoniam segnioribus membris
et corporalibus sensibus emolitis principaliora
pre in consilium transmit ubi dominium
mens amplius occupat robustius
virtute admirate efficimur sed iterum
dissipime eo maxima debilitate deponimus
quam datum est omnibus ad tempus suorum
regni corporum voluptates

Contra senectutem poetas

Agilius in grorritis optima tuncque
dies miseris moribus cum prima
subit subeunt morbi tristisque senectus
Et labor et rabies Dic in clemencia
mortis Juvenalis sed quam continuis

quotis quam doloribus plena senectus malis deformem
et formem pendeat pellem dissimilem quam suis et
tetris ante omnia vultum pendentibusque
genas et tales aspice rugas quales
in vetula scalpit mater symea Buccas
Eandem senum facies eadem vox tremotia
membra Et iam leve caput madidique
infantie nasi frangendus
miseris gingivis panis in ore Cetera
eius in oplacere Multa senem circumveniunt
incommoda vel quod querit miser
in opes abstinet et timet uti Vel
quod res omnes timide gelideque ministrat
dilator spe longus iners avidusque
futuri difficilis querulus laudator temporis
acti Et puero castigator censorque
minorum Maximianus tu me sola tibi
subdis miseranda senectus Cui cedit
quidem vincere cuncta solet Singula
turpe quidam quesita refert Et prius
iam modo tunc stat tremulus
dubius quam senes spe malorum Credu
lus et stultus quod facit ipse timet
laudat preteritos preterites despicit annos
hoc tamen rectum quod facit ipse putat
Se solum doctum et iudicat esse peritum
Et tunc sit sapiens desipit ipse sibi deficit
auditor non deficit ille loquendo
Sola fortes garrulitate senes Omni
bus salus in Desipiencia est que non
sunt esse senes Oracius oplace
lenior et melior sis accedente senecta
Boecius de consolacione metro 1o Gloria felicis olim
viridisque iuvente Solantur mesti nunc
mea fata senis Venit enim properata
malis in oppina senectus Et dolor
etatem iussit inesse suam Intempestivi
funduntur vertice cani Et tremit
effeto corpore laxa cutis Idem libro
quinto de anima Canicies est medi
ci nomen et albam non posse retinet
alba senecta fidem Albi tempus
nigri sunt morbi equaliter cara

mine corda dolo sapiam Unde pt p[re]s
nasti morbus etas que stupet in senio
no seruisse senes Hos g[ra]dus in fuge[re] vita
p[re]mit nec honori senio Vendit insana
vita senu[m] Et insta sequi[tur] veres seu
ventres dolea sine dolos ut ipsi loculos
minus emunge[re] possint Eculeor in pila
vendit vter[que] s[e]c[un]d[u]m Ciudant no[n] certis
s[ed] h[ab]es no[n] vera s[ed] erit Non egnu[m] s[ed]
agnos ny in opes s[ed] opes sunt seu vanus
seu vinus seu venenus gu[er]enit vana
Salunt vina venena Vomunt libero
no[n] libri relegunt parent q[uod] monet[ur]
Non mon[et]ur p[ro]p[ter] nec p[ro]p[ter]e q[ui]d[em] minuit no[n]
alla me ta te s[ed] alea nonit Plus in sal
mone s[e]c[un]d[u]m salomo[n]e legunt Archigenes
q[uod] m[agis] suspecta vete[rum] etas moderatam
Acrius in iuvenes maxime de senec
tute Sen[e]ca quid cessas sine sperare
senectus Cum et in hoc sexto cor tarda
venus Solue p[e]cor misera[m] de tali car
ce vitam mors est iam requies vivere
pena mi Idem tunc tralsit s[e]c[un]d[u]m v[er]o
q[uod] tabilis tp[or]is nec pat[er] eta[tem] curre
q[ui]nq[ue] via Vive que longa m[ihi] sunt
est et in vtilis etas Vive eni[m] negan
sit m[ihi] posse mori cogna d[omi]na p[re]mit
misso s q[uod] dico p[re]ter no[n] mors humano
sub ia[cet] arbitrio Insta nullus d[e]lect[et]
ad[e]r nulla est iam grata voluptas Cum
leta mea sub e[r]unt oblimo meterem
Nec mea q[uo]sita iam meminisse potest
Sp[ec]t[a]c[u]l[a] me s[er]vus q[uo]dam deleto reliquus et
videor forme mortuus esse mee pro
p[er]imo tu talo q[uod] p[ri]mus inn[ate] insistit hora
Pallor in sanguis sim[i]l[i]s q[uod] calor
caret ariva qu[ae] rigidi sunt vndiq[ue] ner
m[i] Et laceant vnce scabida membra
manus q[uo]dam ridentes oculi nunc
forte p[ro]ph[et]em deplangunt penas nocte
dieq[ue] suas Et quos grata p[ri]us tali o[r]a
tegebant Desup intubens horrida silua
p[re]mit Et velud inclusi recco q[uo]d[am] ut
in antro Iam pudor est vidisse
senem nec crede possum hunc hominem
huma qui tunc erat In libros

repeto amp[lius] sic Sa finidit Langor oc
uit pagina no[n] m[ihi] Idem nec spectare
licet celum s[ed] p[ro]na senectus t[er]ra qua
genita est eo[dem] reddi[tu]ra videtur s[ecundu]m
q[uod] turpes prorsus quadrupedes iut
prolus mfans et p[ro]sadente flebilis
s[ecundu]m h[abi]t humum hinc est q[uod] baculo in
cumbit v[er]itura senectus Assidue
pigram verbe pulsat humum Dracq
et amore senestit hanc maxime
hinc missas stabiles pass anhela
fatigant Continuo gemitu egra senectus

Sermo s[e]c[un]d[u]m philos

Ex p[ro]les s[ecundu]m rethoricos sic sermones sunt
qui q[uo]nt ep[ist]ibus illis est q[uod] senec[tu]s
Si aut dissonat sunt sup[er] p[ro]stra p[re]d[ict]a
p[ro]pt[er] senes tu[n]c qui sunt in acera Ibid
sermones morales exortatoris hunc
p[ro]vocent liberalem iuvenes ad bo[nu]m
et virtutem multos tamen qui non
sunt ab eodie verecu[n]die s[ed] timori et
pene qui eos p[er]sequent[ur] p[ro]p[ter] delectos
ut p[ro]p[ter] bonum non p[ossu]nt t[ra]nsmutare
in bonum Ibid libro D[e] sermones s[e]c[un]d[u]m
etatem co[m]petendi sunt Ibid sermones
quid in no[n] s[e]c[un]d[u]m ad s[e]c[un]d[u]m vtilissimi
s[ed] admiram q[uae] q[uia] ep[ist]ibus dicti s[unt]
credunt[ur] et p[ro]vocant intelligentes
vnde s[ecundu]m senes Idem 3o rethorice
sermo retholicus debet esse clarus q[uon]i[a]m
a[d] que non manifestant non faciat
apud suum s[ed] nec sup[er] dignitatem
q[uae] esse sic dicentem assueta loqui
facit inde honorabiliores Idem
sermo clausualis p[ri]ncipium et fine et
magnitudines h[ab]et comp[re]hensibilem et delectabilis
et facile ad discipulis capitur p[ro]p[ter] q[uod] etiam
nec incorant mag[is] Seneca epistola
p[ri]mu[m] in p[er]fec[tu]m sermo si in vmtacem
irrepit animo nec m[u]l[ti]s opus est
s[ed] efficacibus

S[e]c[un]d[u]m poetas de eadem

Gaufredus in poetria dicit sermo domesticus
arti Oracius in poetria tristia mestum
vultum verba decent iratum plena minarum
ludentem lasciva severum seria dicta libet
post effert animi motus interprete lingua
Libet difficile est oratione proprie communia dicere
Libet quicquid precipies esto brevis ut
cito dicta percipiant animo dociles te
neant que fideles Oracius in sermonum
sermone opus est modo tristi sepe iocoso
defendente vicem modo rethoris atque
poete Unde dicit urbanum parcentes viribus
atque extenuantes eas Claudius qui
plus sermone morabor Alanus raro
dapibus loquuntur congnatos esse sermones

Sermo illatiuus sermonis

Aristoteles 3o rethoricorum capitulo 8 decenter habebit
locucio si fiat passionis locucione si
quidem illacio sermo aliquid Illacio
passionis locucione secundum sit ypotimodia
irascentis locucio Si autem iniuria et
turpes moleste ferendo et verendo dicere
Si autem laudabilis applaudens si autem
miserabilis et in aliis similiter Conmul
compatitur qui audit semper ei qui loquitur per
personam passionatum si mollia rigide
et dura suaviter dicantur in persuasibilem
fit nota dupla et ad rectitudinem plenam
et communia maxime congruunt loquendo
passionatum Tulius libro 2o de oratore
ut sic pt ut doleat is qui audit a
sedit aut invideat ut pt mestitiae
aliquid ut affectare in malum quam de
ducantur nisi omnes illi motus quos
orator adhibere volet in ipso oratore
impressi esse ac inusti videantur
2o libro incipit is qui audiet incen
det nisi ardens ad eum pervenerit oratio

Sermo poetarum

Oracius in poetria ut ridentibus arrident
ita flentibus assunt humani vultus Si
vis me flere dolendum est primum ipsi tibi
tunc tua me infortunia ledent tristia
mestum vultum verba decent iratum plena
minarum

Sermonis prolixitas et brevitas

Aristoteles 3o rethoricorum capitulo 18 oportet non prolixe
narrare sicud non prohemisare prolixe neque
sillabus libro 1o rethorice veteris capitulo 10
sepe res parum est intellecta longitudine
magis quam obscuritate narrationis Idem
capitulo 20 brevitas omnis in ipsis naturis ut in
assumitur verum capitulo 16 Ramostenes gemmes
Armenus in questione morari vel ad tale
quemadmodum ait apalmarius
lacrima nichil citius arescit aliis arescit
Idem 1o rethorice nove quo brevior
eo lucidior et cognitu facilior nar
ratio est libro 2o confirmacionem brevem
esse oportet nichil lacrima citius arescit
Idem libro 3o de legibus brevitas magna
laus est in sententia nec est unicum longa
oratione utendum Cassianus in prohemio
marcus valerius in magno opere minima
in parte est aliquid perfectum brevis congregavit
Idem libro 3o de vita similiter etc. de omni
modum brevitate gaudent

Sermo poetarum

Oracius in poetria quicquid precipies esto brevis
breviter cito dicta percipiant animi dociles
teneant que fideles omne supervacuum
pleno de pectore manat Mathens
Vindecinensis in poetria prolixitas noverca est
memorie Idem verborum confusio noverca
est intelligencie et doctrine offendit
offendiculum Idem prolixitas fastidii
puerpera est Iacobus brevitatem in iudicia
generat longa et tedia sermo Richar
dus de pertractacione in principio sermo
brevis longo gracior esse solet

Sermonis similitudo cum philosophis

Aristoteles 1o politicorum capitulo 3 omnis similitudo
precer bestiam est sermo est organum vocale
altius homo communis Valerius in
magna nichil vobis esset ecce amicos quam
suos querere tamquam volentibus

qm coactus imperare Iulius libro 2o
philipp. Seruitus postremum malorum
omnium non modo bello sed etiam morte repellenda
libro 3o Quamuis firmatus est miseria mi-
serimus seruitute. Iocundiorem facit libe-
tatem seruitutis recordacio libro 1o q.
causa est nostra bella gerendi quam seru-
tutis depulsio in qua etsi non sit
molestus dominus tamen est miserum posse
si velit Seneca libro 1 epistola 8 qui in
pectus liberis corpus caput partem attribuisset
mala seruitutis effugere non qui nisi
aliquid faciat miser est sed qui inuitus
Idem 1 quorum naturalis liber est is qui
seruitutem effugit grauissima namque seru-
tus est et semper sibi seruiens sine que
differre facile est si desieris multa
posse Idem epistola 20 quidquid me
est quotquot domini sunt seruus vero est
hanc qui contempsit in omni turba
dominancium liber est Idem epistola 47
Alius libidini seruit alius auaricie
omnes timori nulla seruitus peior quam
voluntaria Iulius de paradoxis seruitus
status obiecta fracta animi atque abiecti
et suo arbitrio carenti quis neget
cupidos omnes denique improbos esse
seruos Ibidem omnis animi debilitatis
et humilitatis et fracta timiditatis ser-
uitus est Iulius tertius natale est
omnes homines studio libertatis
concitari odisse seruitutis condiciones
Vindiciis ad alligacionis seruicia est
ad seruitutem cogere quos nobis
fecerat natura parentes et quibus a
deo pre ceteris spondet honorum hereditas

Seruus domestici et in pesos

Poetis in exhortacionibus ex omnibus
tractatibus non sublimius nam disperare
clientium timorem virum aequum tollerant
seruum modo vero tollerabilem cuncti ferunt
alacriter Seneca libro 18 epistola 7
timeri dominum plus quam seruis molestum
est tam asinus quam alibers libro 6

epistola 7 ymmo clemencius cum seruo et in ser-
mone illum admitte in consilium et
in conuictum servum tuum potius te amet
quam timeat libro 3o de quibus psalmus 8
que potestas est efficacior ad nocendum
quam familiaris inimicus Bertrandus
in prosa sua familiam alti cordis re-
pelle ut seruum tuum Idem Ibidem
ffamilum tuis moribus blandien-
tem repelle Idem famulum desiciali
verecundantem dilige ut filium

Secundum poetas

Scatho Cum seruos fueris proprios mercatus
in usus hos famulos dicas homines
tamen esse memento Hildebertus de
miseria curtis et amice multa
duces barum plebitate tulit Golias
sobalem gladio caput opposuerit
ffelices si tristes ingenio sic conuertentur
nec miseros cunctis instabilibus sequentur
his licet quicumque seruum male libera
colla premebat seruo sua virtus quam
quam seruabat ymmo super vera sit liber-
tate licet non homini sed pecori sine
pudore Illud enim visit et alterum
mortem letalem hoc est eternum ut pri-
num sine licet Claudius in 4o ori
si metuis si praua cupis si duceris
ira seruicii patieris iugum tollerare
tales iniquos Iuuenalis leges tue
omnia in tenebris cui potius regis
esse tu Archipoeta sine honore
honori non suadet amor sed cogit
egestas Impius timor et magis
pena cupido Idem non homini na-
tura sed opere sunt ab illis iniquum
meditat homo similantes ad illas
fuga anhelat amor et cum demen-
cior hec libellet et compugno dum
mutarum ere quanti licet et
ore neget Alanus in parabolis
Liber est servus vicio quasi se obedit quod
prementibus seruus venit vtroque modo

Vernie deo s'm poetas
Archytem ei sine metu quo solo regie
potis ne cetera tollat Cum dein eum
quecumque negocia tractes Optimus ad
suos oculos anim qz reducas hinc
libertas est summa magnum cum cede
pondus magestatis hic cum mediate
ptas Vernie nupnd sic est non
flere dolore nil dolor est mors ab
sit mori sic absque stare Esurire
abque Alanus in pblentabus Est na
qui vite sicas merede sitet dubiatz
nimis qz dt hic sinus nil est quin
qui sicca salubris instic poti lib
et albis erit etc.

Sero vel tarde s'm poetas
Quintilianus plerumque sera punitis
sunt Seneca in trag in thieste
sera est tamen tempus in medijs mal
Idem in agamenone sera nunquam
est ad bonos mores via Ovidius
1° de remedijs principijs obsta sera
medicina parat Valdo ze sola
Jam nimis sero pessima sumpta
pietas sero plupturas stultum pig
nisse sinaras Pontevanus Valig
sero quam nunquam linquitur error
post bella consilium tres est me
lius sero quam nunquam penituisse

Sugunt optiora metus
Quintilianus decla 16 accidere noc
tibus solent sic obvia sp civitatem
proxima vota variant Idem decla
11 et ultima integritatis pars singla
ritas est nichil timere Arestoteles 2 ethicorum
Rubescunt verecundantes mortem time
tes pallescunt

Sedm poetas
Ovidius 3 de arte spectaciones no
cens Vna qz vultus hic Idem libro
eo Nil latz in vultu demonopa
superbia viro spectatores adijs semina
vultus dz Idem li° sine tytulo
Intacto vultu stare sui via licet Idem 2°
methamorfoseos heu quam difficile est crimen
non prodere vultu Pallor inde sedet ma
cies in corpore toto Rursum tota facies
linet rubigine dentes Pectora felle
virent lingua et suffusa veneno Rursum
ab est inst qui acerni seat doloris Nec
sane sompnus gaudebat qz vincendo
successibus hominum carpit et carpitur vna
Supplicium qz suum est et opera qz nubibus
atris pallent afflata populos urbes qz
domos brevesque lacrimabantur cur uel lac
mabile cerni Juvenalis hispida
nigre membra quidem nudic per brachia
sit puritate atrocem animum Prosper in
epigramma cum propre sit clarescunt inti
ma cordis Aris homines metem
simus alat nunc alit Prudencius de
conflicto viciorum et virtutum pallor
more cognitus indicis facti dat sig
natus et depressa tenuit magnus
languens et color albus Archytre
nius argumt confor anim status in
timus quo pingit affectus lenitas
occulta forensi i in medio sebit in
culto cultu monstrate latentis Cor
pus sit metis lentus qui tecta velat
pectora denclat apperit abscon
dita mors Garrulus interpres
et metem veste loqui Indicant
colorem Juvena pagina leges Statius
thebais cuspis timidus Stelus Juvenalis
li° sco cum frigida mens est criminibus
tacita sudat pectoris culpa
Oratius li° 1° epistola hic murus
eneus constat nil conscire sibi nulla
pallescere culpa Seneca trag de thieste
ficit in vultu ceta ymago sua

Similitudo s'm phos
Arestoteles 8 ethicorum c° 2 simile simili
appetit 1 thopicorum omnes differentes
s'm aliquam similitudinem differentes sunt
suus in dennutho quod dicta sub

similis est. Tullius de oratore per cornelio
Similium de eo medico. Idem li. 1o dicta
decorum similios forme dispares mores et
moribus signa similes. Idem de fato in
natura hominum dissimilitudines sunt. Idem
de senectute pares cum paribus veteri proverbio
facile congregantur.

Societas vel conversacio proborum

Illo in ethimeo (?) circa finem dicitur
non malis conversari probis et inherere
intellectum. Boetius in consolatione cap. 1o
Amorum quod consuetudines pangunt hec
dissoluunt. Studiosorum non sedeat nomen
quod totum sensum abolevit. Idem cap. 2
Placide te gratis ad omnes optimos
ante vero sic illis quod odiosum non est
Iohis ante amicabiliter isto adherenti-
bus ita talibus non sibi similes. Nam de
sapienciam timuorem ... equidem
tollerabilius sim magis ut ... tam
tuti ferme alacri. Sicud ante tota talis
non eris repositus nec implacabilis
nec apud omnes litigiosus nec adhen-
ciis ius asper ab malo sit in insule
nascentes si illis quod sic transfertis ab
ipsius. Seducta non ira obvingans
nec erga iudicia studiis. Nam omne
in tempestivum vicii quod iste gratis in
gente essens quod nempe parvit plures
nec amator carorum ... est misera
sensantem in die ... de ... multe
ipsum. Ex philosophorum vero cap. 6
Species amicicie est sodalitas domesti-
cas et cogitat. Tullius in rethorica
veteri li. 1o Omnibus in rebus simili
societas est una. Themistius in ad sinem
ut hoc est ita mediam gratis civi-
liamus in declamatione aptimus ceta-
tibus in equidem cogitur mea habet
aliquem sim sic afferri. Seneca li. 1o
epistola ultima Incertum est multorum
conversacio tener amicus et parum tenera-
re subducendum est est plus sta-
le est eius ad pricis. Recede in tempo-
quod potes. Cum hiis conversare
qui te meliorem facturi sunt. Illos ad-
mitte quos tu potes facere meliores. Idem
libro 3o de ira Sumuntur a conversanti-
bus mores. Idem de tranquillitate ani-
mi serpunt vicia et in proximum quemque
transiliunt et contactu nocent. Apulei-
us li. 2o saturnalium. Et Seneca
concordat in proverbiis. Homines sermones
via prodicto licet. Cassiodorus 3o. Illi
prudenciores sepe habiti sunt qui multorum
bonorum conversacionibus compleverunt eruditi.
Idem libro variarum ... Nemo enim
plus acquirit quam si qui se bona gri-
sacione tractaverit. Seneca li. 1o de epi-
stola Nulla res magis animis honesta
induit dubiosque et in pravum declina-
biles revocat in rectum quam bonorum
conversacio paulatim enim descendit
in pectora et vim preceptorum optinet
frequenter aspici frequenter audiri id
in conversacione sapientum virorum
eveniat ut non deprehendas quem-
admodum ante qui tibi profuit profuisse
deprehendas. Tullius de officiis li.
1o cap. Cum societatem nulla
prestancior nulla carior nec firmior
quam cum viri boni moribus similes fa-
miliaritate iuncti sunt. Seneca epistola
9 Nullius rei sine socio iocunda
possessio est. De istorum primus socius
est qui impedit quod opus. Tullius
li. de amicicia Societas inquit licet
ad summum bonum nec optimum verissimum
quod comitatu est inquit amicia in sine
que putant homines expetenda honesta
gloria tranquillitas atque iocunditas
ut eis cum assit vita beata sit ut sine
hiis esse non possit. Sic ibidem vide.

Societas

Ovidius de ponto sit ingenio aqua
est concordia mentis et sinat studii
secta quisque sui. Rusticus agricolam
miles sera bella gerentem. Rectorem

Nautica puppis amat biacho cum
cum possis mereri cede sodali quod
pudeat socios prudens celare memento
Idem cum bonis ambula quorum solent
esse ipse placet Aliena pocius mea
dolore placebunt Prosper epigr. omnem
quesitis ipsi non sperant spernas honore
Inquoniam honore que tua nostibama
Sed tamen ut pueros inter concordia mo
res nulla quos tu parentes societa cum viceris equales
in thobis consonat et reddet melius
mecum bonorum plus Valerius saepius
liba mea reges Theofrastus in libro
qui dicitur aureolus Nuptias inquam soli
esse potes Habet enim socios omnes quam sunt
quam quos nunquam sunt boni et amici liberorum
propinquis tot tuffert quod cote non potest cogi
tacione completi et si in copia homines
sunt loquitur cum deo in quo unus solus
est quando cum solus est Oracius in po.
ut ridentibus arrident ita flentibus
assunt si boni socii Pamphillus quo
patres est sociari me potest Bertrandus
tristis obhorretur nec socialis erit
Alanus in pblemabus Sepe viatore
nova non vetus orbita fallit Sic
socius socium non vetus primo novus
Idem non omnibus socius sed non esse fidele
pectus Ero omni sociari me volo
cum socius volet esse melius non
alter si dissiat ego quia non satis
est alter ego An tenear socium cui
sit quod nescio vel quid quod
non habeas cum potest id habet Idem ad mala
sed malus socius socium trahit Et
sic sit malus et nequam qui sunt ante
bonus Seneca in epistola capitulo X
Nec regna socium sic nec tedes sumi
mortalis totum Sepe maiores amor
et concordia iniquit Factum doctor eorum
sermoribus associat Idem nemo placet
stulto nisi dicat quod placet illi Et malus
efficiatur qui sociatur ei Amor viderim stulta

sorpm fatuus consuevit ita pitus Come
ment eos non quod una domus ductor astrola
bi Infamias fugiat tua quisque socio sit Et
socio gaude te meliori fungi

Solitudo secundum philosophos I

Ex libro quorum ethicorum solitaria quidem difficilis
est vita Idem 10 ethicorum omne bonum
cum alio eligibilius est quam solitarium Idem
Aristoteles rethoricorum separari ab amicis et consuetis
insuabile confusio debilitas orbatio Tullius
de amicicia si quid tale posset contingere ut aliquis
quos nos deus ab hominum frequencia tolleret
et in solitudine et copiam collocaret atque
ibi suppeditatis rerum omnium quas natura
appetere solebat habundanciam et copiam hominum
nec videndi potestatem eripe quis inest tam
ferreus esset qui eam vitam ferre posset cui
non auferret fructum voluptatum omnium soli
tudo Idem verum est quod archita tharen
tinus solebat dicere siquis in celum ascendisset
naturam quoque celi et pulcritudinem siderum perspexisset
in suave illam admiracionem fore si non ali
quem si cui narraret habuisset Seneca epistola
10 Crates cum vidisset adolescentem secreto
ambulantem interrogavit quid illic solus
faceret mecum inquid loquor cui Crates
cave ergo diligenter ne cum malo homine loquaris
Idem epistola 17 omnia nobis mala solitudo
persuadet cum iam profeceris tunc ut sit
etc tibi cui reverencia habebit dimittas
pedagogum interim te aliquorum auc-
toritate custodi Idem epistola Cl Circumspi
ce singulos nemo est cui non satius
cum quolibet esse quam secum Ne prope in
te recede cum esse cogeris in turba si le
nis vir si quietus si temperans alio quam in
turba non me recedendum Conte cum
malo est viro ipsius ex Idem epistola de
sic ete vivendum est sicud in conspectu
alicuius vivamus sic cogitandum tamquam
aliquis in cor nostrum inspiciat et
in pectus intimum prospicere posset quid
prodest ab homine aliquid esse secretum
cum deo nichil est secretum Inter

est animus meus et cogitacionibus meditans inter venit. Sic inverint dico non tamen quod aliquid discedat. Idem libro 2o epistola 3 sine epistola 10 magna pars peccatorum tollitur si peccaturis testis assistat

Secundum poetas

Marcialis Tocius ? vesoli qua dum cadit illeque scit levatem. Crisippo spem sibi cum possint credere dum sperat habere sodalem. Efficit ut se se nemo iuvare potest alis velit. Forte quidem velles fidum reperire sodalem? Sed cum multi mores zelus et ira negant. Iacobus Bimdetis stat male solus mors sibi vita manet

Solacium secundum philosophos

Dum nostra gaudium Seneca libro ad marciam alias ad maciamum scies te habere plus quam solacia respice tot nepotes. Idem ibidem malivoli solacium vel cuius ge[n]ima est turba miserorum. Ibidem circumspice omnes nullam miseriam domum nominabis que non inveniet et miserie solacium

Sompnulencia secundum philosophos

Ovidius sine titulo libro 1 stulte quid est sompnus gelide nisi mortis ymago longa quiescendi tempora fata dabunt. Katho plus vigila semper nec sompno deditus esto nam diuturna quies viciis alimenta ministrat. Orator libro 2 contra sompnum hinc est quod vigilabat in illo eciam nescit dormire fides. Hic cantica clamat oracius sinebam sompno quibus est altum ingenium quod nescis subiecto corpus lecto

Spes secundum philosophos

Seneca 2o declamacionum omnia tibi fortuna abstulit set spem reliquid. Tolle spem vel in felicitatem opera negociacionis alios appetet questus neque naufragium vincet. Spes est ultimum adversorum rerum solacium. Idem epistola 10 spes incerta boni nomen est. Idem 2o quorum salvum nemo vivens sine magna spe immortalitatis se offert ad mortem. Et nisi quo inhiantur metibus quasi secularium quedam anguinis futurorum. Symonides

Certa spes est remedium malorum futurorum

Secundum poetas

Ovidius in epistola quecumque committo spes venit apta venit. Ibidem spes bona dat vires spes bona sallacio mecum tumente cadit fallitur augurio spes bona sepe sua. Idem 10 fastorum conscia mens ut cuique sua est ita concipit intra pectora pro facto spemque metumque suo. Idem libro 2 tristium denique non possum nullam sperare salutem cum fuerit pene cum tuente mee. Sedulius in carmine paschali. Sinit agitur semper de se superantibus erit difficile consiste Deo cui prima facultas. Ardua planare et curva directa difficile est quodque natura negat se noluit ipse sciat. Omne quod Deo facile est non audeat sperare. Prosper epigrammata Securus quem spes paritor edurat dubius 10 20 Spes magna et nichil citras fore. Sp ait Katho. Rem tibi promissam certam promittere noli. Ravo fides. Piro quia multi multa loquntur. Vampima ut bias non vires lingua na quod optat. Dum vigilat sperat per sompnum currit id ipsum. Gualterus tum est in morte alterius sperare salutem. Galterius in allegoriis. Spes hec quamvis modum non pervenit aspecienti et eum dat ei prescripcio nomen. Idem est spes in dubiis semper comes optima rebus. Oracius prima epistola Ut longa quibus mentitur amica dies quod longum videtur apud debitis sit piger annus pupillis quos dura premit custodia matrum sic michi tarda fluunt ingrata quod tempora que spem consiliumque morantur. Ibidem grata superveniet que non sperabitur hora. Oue ? comitabit ? pristina famis. Idem mitte leves spes. Alanus

in pblenatibus firmit(er) in portu te prope
anchora morsu. Sic in pposito spes ra
ta corda tenet. Statius Achilleidos
Sed me spes lubrica fallit. Ovidius vag(us)
in ipse pende est nisi decepto ve spes te
fecit dum fallit et ipsa fuit

Stipulare cum phis et poetas

Suetonius li° de xii imperatoribus Bor
ri amicorum stipulare pone no pt Iu
venalis quitud nos stipulat et pting
accipe quod do

Studium et continuatio descrire

Socrates ca° 50 in eo hortatur corpus
mediocribus laboribus animam vero stu
diosis sermonibus augeri nata est. Ex
pende etiam vite ad officium audiendi
sermones ex pende solertiam vite
in affectum auditionis sermonum. Sic
est enim que difficultate cogitata
sunt alia facile te contingit addisce
re. Valerius Maximus in tractatu Ubi intende
ris ingenium valet. Tullius libro 1°
de oratore sic statim nemini sapie
laudem et eloquentie sine summo studio
et labore et doctrina posse contingere. Li°
3° non est tanta in rebus obscuritas
ut eam non penitus acri vir ingenio
intrat si modo aspexerit. Seneca de tran
quillitate animi si te ad studia revoca
ueris omnis vite fastidium effugies. Cas
siodorus libro 1° epistola 1 signum in nobis
redolet studiorum flos est quod michi
in marcidum reddit si animus lectione
carpat. Tullius primo rethorice Vero
Studium est animi assidua et vehemens
ad aliquam rem applicata magna cum
voluntate occupatio. Seneca 3 thesaurorum
stude donec ut ingeniosi videaris
Seneca epistola 1 etiis ingenijs deuenit
si nos aliquid trahere ex in amico si
debet fodeat inscium est qui ubique
est. Modo in peregrinatione agentibus
hoc evenit ut multa hospitia habeant
nullas amicitias. Pergini [?] vite
hic ut accidat quod nulli ingenio

se familiariter applicat sed omnia cum impet
preterita transmittat. Non quod abus corpori
prodesse corpori accedat qui statim sumptus e
mittit. Non est quod sanitate impedit quam
remediorum crebra mutatio. Non convalescit
planta que sepe transfertur. Nichil tam utile
quod in transitu prosit distinguunt alii distra
hit librorum multitudo fastidientis stomachi
est multa degustare que nisi varia sunt
et diversa inquinat non alunt. Cum multa
percurreris unum excerpe quod illo die concoquas. Idem
Idem epistola 3 l. Sicut omnibus annis ho
nestum est studere ita non omnibus institui.
Turpis ridiculo res quere clemicia et
ridicula. Seneca alius de declinationibus
Idem epistola 7 a quid te torques in illa
questione et ma quam vobis est contemp
sisse quam solvere. Animum non perdidisti
hec. Non vale ad distras in epistolas
ingenuis negotium inanibus est mors
sapientis vita sunt. Adversus hec me doce
aliquid. Idem li° x declamationum scolastica
studia levia tacta delectant contractata et
prius admota fastidio sunt. Apuleius
de deo Socratis Aristippus Cirenaice secte
repertor Socratis discipulus cum a quodam
tiranno rogaretur quid ei tam diutinum
studium philosophie profuisset respondit cum
omnibus secure et intrepide fabulari. Seneca
epistola 21 studia te clarum et nobilem effi
cient. Sic sine studio eger est animus. Idem
epistola 1 a Non potest studium salutare fieri
sine cura frugalitatis. Frugalitatis autem
paupertas voluntaria. Quintilianus
li° 8 declamationum pulcerrimi operis stu
dio vacare mens viri incolumis vi
tijs libera non potest primum quia in eodem
pectore nullum est honestorum turpiumque con
sortium et cogitare optima simul ac
deterrima non magis est unius animi
quam eiusdem hominis esse bonum et malum

Secundum poetas

Alanus in parabolis. Fertilis solers arator
facit agri sulcos. Et labor in miseris

est sine fruge scolis Archithrenius li° 2
Sudat arz los oculi mod mordenta lucerna
na Unde palleus studio et marces oleo
ardet vacoque languidus in somnus occulo
pectore noctes Sub trahit alcius vigiles
boulos qz lucerne pervigil et lippit et
lippum torquet ocellum et li° et subito
Doctreqz in nixous Et aui qz nova qz
veterz pcepit cautela revolunt Omnia
cristallus pede qz sudamat anteqz nunc
oculo nunc mente nunc haurit utroqz
Illa plus i^a mug nunc lecta carmina
concoquit ingenii meoh qz in pectore
nodo astrugit pressus Oratius in epistola
Et nyopostas ante diem librorum cum
vel si intendas animum studijs et rebus
honestis Invidia vel amore vigil tor
quebere Idem hoc opus hoc studium parui
properemus et ampli Si patrie volumus si
nobis vivere cari Idem in sermonibus etiam
capitum vivunt totus studiorum uulla
laetho disce ne cesses cura sapientia crescit
Rara datur longo prudentia tempus usu Cum
tibi contigit studio cognoscere multa fac
discas multa et vita non alis inferre velle
docere Marcialis totum Intermissa diu
tamquam sit prorsus amissa Candida lu
celli alis lucali persica Idem Disce sed
assidue disce ut sapiens Rupta parz
parasse que mox amittit esta Sos
quis est passus Ruminat et eadem
chatheg Omnidoces est Usus doctrine
comites doctrina scorum Intercisa perit
continuata viget usus facit ingenio
Idem in historia thobie doctrine pro est
Usus doctrina scolaris intercisa perit
continuata viget Gaufredus in poetria
Sune aj qui scire volunt sed non operari
Nec studium pena qz pati modo iste Cat
tung vult pristum sed non pisari occultus
deverz scolaribus Cum sunt hylares
ad quos legendi scio Sys q dum vigili
mayo aue bibunt hy stolo pane sufficiunt
tant totus in aue Supperetes maue
no ducunt tempus Nunc hix de fonte
bibunt et stulta ta scribunt In sunt theologi
qui ad ecclesias kathedrales plura dant
vel episcopio decorant Sicut Sublati
de falsis stoutibus Restat ad hunc vena
res ubi sunt puta nullo sto res
tru facores et inigni Casse ludentes
tum nomine lanctos hy seducunt ados
et ad mypba ducunt se Idem ibidem
esto vagus Catty amat pisce sed non
vult tangere flumine Sed nunc duo que non
gerit nisi gerat usus Scribe psite
usus gponit vite aonia manifestis au
dito re carcus docali doctrina ingi
nigta et stale seme perdit hinno stan
per honestum Prius ad est fructus vices
debit ipsa labruscas Sepe rosa tenuit
aspra spina dum

Stultitia R^m phas

Tullius primo de gonibus pust sponte stulte
est aliorum vicia cernere obliuisci suorum
Idem in speciacula quasi in sanctas quedam
animi est Idem lio 7 stulticia et si ad
epta est qz gcupivit inegnad tamen
se satis gsecuta putat Seneca de tranquil
litate an aliquis in sancte iocund est
Idem nullum magnum ingenium sine
mixtura demencie fuit Idem in proverbiis
sfortuna quad nimis fouet stultum efficiat
vel facit Macrobius li° 3 de bono
mta nuqm pt esse qui stultus est
Idem stulticia est in stis ducens pigo
tanta rete ac hom cyrato Bo 1°
de q ysa s 8 se mencia est in prudencia
Cassiodorus libro 3° epistola 7 2 expedit
in tem de sype Tullius rethorice nove
li° 2° Omnium malorum stulticia stolaq
est mo atqz mater Idem destinore
tute tanta est stulti c gstancie p
usitas quia promittes eam adepti
cid optant cum adepti accusant
Idem li° 1° de na deorum multa in
comoda sunt in vita que sapientes
comodorum gpensacione leniunt stulti
nec uitari venientia nec ste pacta
passunt Idem de pado stoycorum

sua faciunt omnes stultos insanire omnes quod sapientes esse liberos omnes stultos servos. Idem de remediis fortuitorum stultorum est aliorum vitia cernere suorum oblivisci. Seneca epistola quod stulto nulla re opus est nulla enim re scit uti sed omnibus eget. Item omnis stultitia laborat fastidio sui. Idem epistola inter cetera mala hoc quoque habet stultitia quod semper incipit vivere. Idem epistola .x. similis res est stultitia sordida et similis multis affectibus et servitiis subiecta. Tullius de remediis libro 2° in scriptura .. magnum est ... ago ... nascitur.

Secundum poetas

Oracius sermonum dum vitant stulti vicia in contraria currunt. Idem in plurals non legitur non stans in satiris. Idem libro 4° in odis misce stultitiam consiliis brevem dulce est desipere in loco. Item insipiens esto cum tempus postulat aut res. Stultitiam simulare loco prudentia summa est. Item nemo placet stulto nisi dicat quod libet illi. Et malus efficitur qui sociatur ei. Item stultum sequi fatuus convenit ita putas.

Sufficientia

Seneca non puto pauperem cui quantulumcumque superest id ipsum satis est. Idem epistola 2 non qui parum habet sed qui plus cupit pauper est. Quid in eo pauper ... est dives est non qui parum habet sed qui plus cupit pauper est. Quid enim refert quod in horreis lateat si non acquisita sed acquirenda computat. Idem epistola x magne divitie sunt lege nature composita paupertas. Illos autem terminos fines quos nos terminos constituit non esurire non sitire non algere ut famem sitim quoque depellas. Non necesse habeas tempestare vel multis sequi ad manum est quod satis est quod nichil posterius magnificum est per bonum esse non consortium. Idem epistola .. et aquam extra desiderat nec aliquid pauper est in terra quod quisquis desiderium suum clau..t cum Iove de felicitate contendit. Valerius libro 2 paupertas est aliquid ... et humilis tugurii rusticanum culmen ... tamen facit regnum. Valerius

libro 4° locupletem aliquid non facit nullam possidere sed modicum desiderare. Varro in sententiis non essemus pauperes si nesciremus quid est paupertas nescire quid est paupertas optimus est ad suos deos progressus.

Secundum poetas

Oracius epistolarum quem res plus nimio delectavere secunde mutate quatient. Si quid mirabere pones invitus. Fuge magna licet sub paupere tecto reges et regum vita precurrere amicos. Et subdit serviet eternum qui parvo nesciet uti. Cui non conveniet sua res ut calceus olim si pede maior erit subvertet si minor uret. Idem Oracius in sermonibus hic festinat ... locupletior obstat. Inde fit ut raro qui se beatum vixisse dicat et exacto contentus tempore vite cedat uti conviva satur reperire queamus. Iam satis est. Quicquid sibi poto. Non tecta ... sed sufficientia ... ditat. Sufficient paucis divites esse. Juvenalis quo te felicem ... qui nil cupit ... qui tantum sibi posset orbem ... pauperis ... contentus ... et teneas nil cupiendo sua.

Superbia contra plebes

Tullius de officiis libro 1° in rebus prosperis superbia fugienda est et arrogantia. Nam ut adversas sic et secundas immoderate ferre levitatis est. Idem in oratione pro Marcello victoria insolens et superba est. Salustius in Catilinario superbientes ambitio multos mortales falsos fieri coegit aliud clausum in pectore aliud in lingua promptum habere quam magis vultum quam ingenium bonum habere. Idem superbus et ambitiosus artifex operis est ut ... tegunt etiam omnia vitia ... ambitio possidet. Seneca nichil inter est si solus tu multos in ... Si omnes quid parentes faciant inferiores superbiendo non contempnendo superiores vere vincendo non metuendo. Idem superbia quod nobilitas ... est. Idem in homine nichil ad deum pertinet quam ... quam ... et quam multos salvet quam bonus sit. Idem libro de copia

vo͡rum magnitudinis sit se quo modo extollat.
fiat virorum minacem inflatio tragedium
inquietum et nulli superbus concordis est sed
omnibus odiosus. Idem superbus potentius
multo magis castus neque homini quam diffi
cilis est custodia glorie et cito ignominia
est finis superbi glorie. Clamus deplanctu
ne heu homini Unde fastus est Unde
ista superbia cuius crapulosam nativitas et
laboriosam vitam demollitur penalitas
cuius penalitas penalior mortis concludit
Vanitas Cuius est omne esse momentum
vita naufragium modicum corpus cuius vita
adhuc abest quod spondet absencia In
stat mors que minatur instancia Cassio
libro 3 epistola 3 superbia sic diminuit concepta
prosequi debet generalis astensus libro 10
epistola 27 de modestia laus fuit et clarae
conditio gesta Superbia in poetis
Archithrenius Ceciti stabies tue contagio
mortis i mortis inmale malum ven
tosa superbia cuius flatu stetefera pars
est concussa superne Et superest commixta
dies prima renatus clausula demum
prima dolendi Damna vagos vacuum
pondus leve robur in ane Desacoli con
genus animi vestra Studiumque stoma
thie desine quod loquor frangit deque
omne superbum magna cadunt inflata
crepabit tumescit Propertius Dixi superbia
ilia depone dixit tane Ante pedes
fovea quinsimus sublime Vedans Pros
per in libro epigrammatum Gola de in verbis
superbia tollis Qui prius vires
et suggesta sibi gesta dare Claudius
in quodam Inquinat egregios adiuncta
superbia mores Ovidius in poeta Omne
super vacuum pleno de pectore manat
Iuvenalis libro 10 satira maxima quod
Dona fumus est plena superbis Martialis
inclusa Ovidius Et cum contra
ventosa superbia tollit Stacius ut pla
cet cuncti non decet esse superbum ceteri
ne inflat deserit omne bonum Idem
Nam cito ruit qui super astra volat
Versificator Unde superbit homo cuius

conceptio culpa nasci pena labor vita
necesse mori vanus labor hominis vana
salus omnia vana Sunt vana nichil
vanius est homine Post mortem homi
nis vince sit quod tinus heu redditur ignes
Gloria nostra sunt Sic tibi gloria sit sapia
sentencia aliis forma quod dat Sola superbia
destruit omnia sic committit Archithrenius
Certi sideris sublimis superbia cella sit
deo nobilium madat sic medius
Nullus orta iovis prima
dispescat ab ortu degenere casus inde in
traiecta mores Et in puoco nudica
voltum Gaudet erigentibus oculis prosti
tat nam Et digito nasum ferentia
magna minatur Sanior domonibus medicorum
intitas homines inflata superbia reddit
Richardus de prectacione nuptiarum Ro
dunare potest inflata superbia fili Omnibus
fastuorum Pastorum fastus in est pulcris
Sequitur quod superbia forma de ponto libro
primo Artibus ingenuis quarum tibi ma
xima tibi cura est Pectora mollescunt
asperitas quod fugit Galterus allocutio
tibi priores annos quod tolle fastu Col
latis opibus aspernari quod sibi dives a
thenes in thobia Prima notis desit
Ventosa superbia morum Virgo neque
fames alis fames orta nec sonor
astrolabii Iustitia precepta discrimina quibus
superbi Incolabilibus regit quam vita
superbi Superbia humana et philosophos
Superbia innuitas modestia mediocritas
Socrates magnorum morum tandem in
cotidianis viciis que tamen corpus sunt
superhumanitas sed peiores facit puta
Gimeie multe fore despectores et fasti
diosos Similiter autem et magis homines
prava pectu hore pulchritudine magnitudine
honor magnus sed peiores facit
& ethicorum superhabundantia et destitutis
incapabiles sunt 3o thorum superhabun
dancia fugiendorum Unde esse Sili
ane et egestas Bo thorum magis eligenda

sup habundancia amore quam pecunias
Seneca li° 2° de beneficiis eque petat quod
credit fore quod difficiat

Sumptuositas contra philosophos

Indignum ad alios rebus in honore dei pe
cunias non marmoribus nec auro altaria
nec gemmis splendida dedicamus quis enim
vere non dici deo largus sit toreumate
asseris. Et hec vero pariter quorum
vero ingentes fecerit continencia est. Non
suscipit deus sacra sanguinea diligit
in tremendo ullos precatur ornatibus non quod
si in ea cum homine est sua quam sibi re
delectat. Nam ubi deus est hic non mo
dicamus hoc tecum atque aliter omnia hec
venerari. hoc diligimus quod hoc sepius
tractamus. Si quidem ipse deus spiritus est
atque mens et ideo non tenemus divitiis nec
largitate munifica sed religionibus operibus
et graciarum actionibus placari. Cuncta propter
manifestum vecordes et malis indicatur
qui originem nature celestem non suscipit
magnitudinem eam deo cognacionem hic. Sed
splendide non tamen vilissimis rebus
obsistatis quippe quoniam est cum carne
maxima voluptas hanc sanctitas
colitis et ornatis et ita vos insolentia illos
quorum religio omnem est et intra suppli
cium. Seneca li° de clementia ca° 8 spon
tanea quos minores facit etc.

Idem poetis

Quondam sensus quoque ponere deos etque
tangendo sacra prophanas. Seneca alias
bone celestes in pya dextera colit.
Persius. Dicite alii cives mentis et
celestes manibus quid iuvat in templis
mores in mitte mores discite pontifi
ces in templis quid facit aurum quod dari
aut supra de magno quod dare laute non
possit. Tibullus libro 2 hos quoque procul
ab esse iubeo a quo discedat ab aris
cui tulit hesterna gaudia nocte Venus

Suspicio contra philosophos

Seneca li° de moribus hoc est omnis affectus
ut inique ipse in se sanus inde putat omnes
fuere et cunctalias dicens insolitus li° 2°

tamen dicimus est non solum turpitudinem
sed et suspicionem. Demonas in adelphis omnes
quibus sunt in ea res etc. nescio quid suspicio
sed omnia ad contumeliam accipiunt magis
propter suam impotentiam semper se credunt negligi
Quintilianus declamatione 10 semper apud solli
citos insidiis prava persuasio est. Tullius
3° rethoricorum senes kakoitheis sunt. Est
enim kakoitheia in deterius opinari
senes male suspiciosi sunt propter incre
dulitatem. Seneca li° 1° epistola sed quidam
falli docuerunt dum timent falli. Cassiodorus
libro 2 epistola 10 mens humana facile suspicari
degeneribus illa que protulit. Idem de anima
de suspiciosum semper animositas iniquietat

Idem poeta

Quondam 2° trist. qui misere vite
parva quam munda quam tuere atque sua intu
tibus esse loci latebo ne curas si quis
tacito sermone loquatur. Persius ipse
de se putat omnia dici. Idem quod tibi
suspectum est confestim discute quod namque
solent. Ovidius que sunt neglecta nocere
Suspectus caveas ne sis miser omnibus
horis. Nam timidus et suspectus aptissima
mors est. Require de [illegible]

Taciturnitas contra philosophos

Simplicius secundum Senecam epistola 2 apud
pitagoram quinque annis discipulis tacendum
erat. Idem libro de moribus qui
nescit tacere nescit loqui. Quintilianus li°
cap. 16 Nam difficiliorem continentia
quam silencium adeo que prompcissimo sermone
detinuimus facile ut constancia tacendi
nec in aliis sic possimus. Idem ca° 11
genus verecundie est ut tacenda sine
nimie velis. Macrobius 2 saturnalium
ne orator non aliter quam perlando probat
Philosophus non tamen tempore tacendo quam loquendo
probatur. Idem libro 3° in prohemio solet
rebus tacitos efficere cum sunt perloquaces
Ideo primus sapiens esse volens neminem
dixeris non potius ab alio silencium exiges
si tibi ipse non prestas. Solon senectus non
rogatus cur semper tacet. Respondit quia locutum

Depresse me magis aliquando penituit vel locutum
tacuisse numquam.

me esse aliquid penitent tacuisse nunquam
Aristoteles in secretis secretorum Honorifica te rege
angeli loquendo abstine melius est enim in-
anes homines sicut sunt scrutinde ad regis e
loquendi sicut suis affectibus satiet. Seneca libro
1 epistola 2a tardiloquium te esse iubeo.
Idem declamacionum libro 3o capitulo 2o Non
impatit dolori silencium non potest.

Secundum poetas

Oracius in epistola archanum neque tu vl
lius scrutaberis unquam Commissum quod te
gres et vino tortus et ira Ovidius
2o de arte Minima est virtus plus alia
prestare silencia rebus At quod gravius est
culpa tacenda loqui Cato virtute primam
puto compescere linguam Proximus ille deo
qui scit ratione tacere Iuvenalis Gnomas sat
sis sermone modestis Eamsidem ipso
Non magis ad calharum sit praeceps ut
lingua sit avidus ad verba Marcialis tacet
libro Audiens pauca loqui iubeo sed non
omnino silere Vo libro dicit ipsa de cuiquid
adversus esset quendam hominem gemmulis
qui non ad verbum pro virtutem suum sed ad
suplicia gloriam philosophi sibi nomen induceat
adiecisset quod scirent an ille philosophus esset
sequendum illatus in malis levit pateret
quod tollerasset ille paciam paulisper assump
sit acceptaque gemmula velud insul
tatus iam tandem inquit intelligis me esse
philosophum Cui ille nimium mordaciter
intellexissem inquit si tacuisses philosophus
fuisses sed quia non tacuisti philosophus non
fuisti

Tedium secundum philosophos

Cassiodorus libro 2o epistola 10 tedium bonis
cogitacionibus semper adversum est libro 6 epistola
12 Imbecillitas humana raro sustinere solet
solet fastidia libro 12 epistola 22 melius
est frugalibus placuit quam eundem sentire
diu sustinere

Secundum poetas

Ovidius libro 10 de ponto non bene
cantantes labor est audire puellas
Ex Epistola Magistri Invidia tenuat
longa et tedia sermo

Temeritas secundum philosophos

Tulius in rethorica temeritas est inquit
dicta dolorum propterea gladiatoria pe
riculosa sic suscepta Valerius libro 2o
Temeritas subita et vehementes sunt
impulsus quorum ictibus victos homines
gressuum nec sua pericula respicere nec alie
na sed iusta cancellatione equitum
valent Seneca in eodem furente Ne
mo se tutus periculis dum offert tam
nobis potest quam alis pro qua sic se tes
sit tam aliquid invenit Quintilianus
de oratoris institutione libro 10 temptanda
non sunt que effici omnino non possunt Tu
lius 1o de officiis est omnem nam
nichil omnino contendamus sed studia
nostra cuius rationem metiamur Nec omnino ar-
tem nec repugnare nec contra quam
sequi quod non queas assequi Aristoteles 2o ethicorum

Temperancia secundum philosophos

Aristoteles 2o ethicorum corrumpitur temperancia
atque fortitudo a superhabundancia et
defectu a medietate autem salvatur Idem
3o eticorum a voluptatibus enim temperati
et efficimur maxime possumus recedere
ab ipsis Idem qui recedit a corporibus
voluptatibus et hoc ipso gaudet temperatus
est cum autem tristatur intemperatus libro
3o medietas circa delectaciones temperancia
est libro 1o magnorum moralium capitulo 3o
temperancia est circa delectaciones et tristi-
cias et tactu et gustu factas libro 2o
capitulo 12 est temperatus qui non habet desi
deria prava libro 5o rethoricorum temperancia
est virtus per quam ad delectaciones cor-
poris sic habent sicut lex precipit In
genetica autem contrarium libro 2o capitulo 6
sunt iuvenes quod senes viriles etiam
temperati senes sunt temperati formidulosi
Primo politicorum capitulo 6 intemperatus opus
et formidulosus nichil corporique occa-
cidit libro Iustinus in natura
temperatus neque a fortuna Tulius 1o rethoricorum
vite temperancia est rationis in libidinem

atque in alios motus non rectos animi sui
et moderata donata. Omnia prorsus sunt
continentia clementia et modestia. Sene-
ca epistola 7 Omnia dicta et facta tua inter
se congruant ac sibi respondeant ac una
forma percussa sint. Idem epistola 86
Temperantia voluptatibus imperat alias odit
alias dispensat et ad modum redigit nec
umquam ad illas propter illas venit. Scit
optimum non esse modum cupitorum non
quantum velis sed quantum debeas sumere.
Agellius noctium atticarum Socrati tanta
fuisse temperantia tradunt ut se iam
vite tempus in offensa valitudine imple-
verit. Seneca de forma vite continentiam
si diligis circumcide superflua et in arctum
desideria constringe. Cassiodorus libro 2° epistola
26 Nam temperantia diligitur velocius
consuetudine. Idem epistola 41 Vin-
cit assidue qui novit omnia temperare.
Idem libro de anima capitulo 1 qui delica-
tiores illecebras et voluptates fervidas
moderatione temperantie suffragatur

Tempus secundum philosophos

Nihil nostrum nota prerogativa. Tullius de
senectute breve tempus etatis satis
longum ad bene honesteque vivendum.
Seneca epistola 1a Vindica te tibi et tempus
quod auferebatur aut subripiebatur
aut excidebat collige et serva. Idem ibidem
omnia aliena sunt tempus autem tuum
est. In huius rei unius fugacis tamen lubri-
ce nos natura misit. Idem epistola 2x ...
... aut nichil esse temptandum nisi
apte et tempestive temptari potest
sed ad illud tempus captandum venire ...
... aut Idem epistola 39 ... quo
illud tempus ... quo facies tempe-
stive non ... quo tranquillus ...
dus ... et crastini negligens et
... Idem
epistola 10 Infinita velocitas temporis
magis cumque respicientibus quod vivimus

et ad hunc punctum vivimus. Sed hoc spacio
longioris vite divisit alius divisit
aliud in infancia aliud in pueritia
aliud in adolescentia aliud in senec-
tutem posuit. Idem epistola 41 Idem a-
gamus ut omne tempus unum sit quod
non erit nisi unum esse ceperimus. Idem
libro 3° naturalium fluxit tempus et avidissimos
sui deserit et preterita et magnum est modi-
cum fuisse. Elegantissime ait Bellinus ...
dicenti 60 annos habeo hos inquit 60
dies non habes. Macrobius in saturnali-
bus Tempus est certa dimensio que ex celi
conversione colligitur. Saturno esti-
matur attributum eo quod omnia tempora
metitur concedat concedat. Hunc autem
... alios ... filios suos devo-
rare ... quod rursus ... quia omnes
a quo variabus germinata gignuntur absumuntur
et rursus renascuntur. Ex eo enim a fi-
lio ... est quod tempora senecta
ab hiis que post sunt nata depellitur.
... aurea ... lege ne ... sit
... sapientum Thales pruden-
tibus ... est tempus omnia enim ad-
invenit. Seneca tragedia in medea ...
optare docet. Seneca epistola 1 quem mihi
dabis qui aliquod pretium tempori ponat
qui diem estimet qui intelligat
se mori cotidie. In hoc omnes fallimur
quod mortem non prospicimus ...
... omnia permutat tempore ...
... cito dabitur ...
Proclus ... fert etas etc.

Secundum poetas

Seneca tragedia in ypolito capitulo 7 etate
... mobili ... fugit. Capitulo 1 ...
labitur vite tempus et tantum subruit. In
troade capitulo 7 tempus nos non avidum
devorat. Claudianus in ... libro 10
capitulo 7 Virgilius diem noctes et dies noc-
tem. Idem libro 2 epistola singula de
nobis anni predantur euntes. Ovidius
sine titulo libro 10 capitulo 8 labitur occulte
fallitque volatilis etas et celer ad

ad inviss labitur anima Ovidius libro 2o de
arte Forma bonum fragile quantumque ac-
cedit ad annos fit minor et spacio carpitur
ipsa suo libro 3o Nec que preterijt hora
redire potest Utendum est etate cito
pede labitur etas Nec bona tam sequitur
quam bona prima fuit libro 10 methamorfoseos
labitur occulte fallitque volatilis etas
Et nichil est annis velocius Ovidius libro
17 Cuncta fluunt omnisque vagans formatur
ymago Ipsa quoque assiduo labuntur tempora mo-
tu nec secus ac flumen neque enim est consistere
flumen nec levis hora potest sed ut unda
impellitur unda Urgeturque prior ve-
niente urgetque priorem tempora sic fugiunt
pariterque sequuntur Et nova sunt semper quod fuit
ante relictum est fitque quod ante non
fuerat momentaque cuncta novantur Tempus
edax rerum tuque invidiosa vetustas
omnia destruitis viciataque dentibus
evi Paulatim lenta leta consumitis
omnia morte Ovidius libro fastorum
tempora labuntur tacitisque senescimus annis
nullaque res maius tempore robur habet
Idem eiusdem libro 1o de remedijs temporibus
medicina valet data tempore prosunt Et da-
ta non apto tempore vina nocent Ovidius libro
de tristibus Iudicis officium est ut res
ita tempora rerum querere Quod licuit nobis res
quod licuit tempus dabimus Idem libro de re-
medijs principijs obsta sero medicina
paratur Idem tempus nec annis nec tempore
queunt moveri stella Idem de ponto
leta quidem leti retinent mo tristia est
Conveniunt opi temporis Persius suo
tractato quibusque moros sapiens sine tim-
ore Imperpes esto dum tempus postu-
lat aut res Lucanus libro 1o tollo mo-
ras nocuit semper differre paratis Non omni-
bus annis omnia conveniunt Oracius in epistolis
tolarum quantumque subtracta est in aptum
conferat etas Idem in poetria multa ferunt
anni venientes comoda secum multa
recedentes adimunt Archytremius in libro
operibus nec pariendis tempa nullam nulla
pat et rerum temporat omnis Tempora non
vno variat successo tantum successu
varios Ovidius hora nimis speciali mollis
est tarda brevis Virgilius 10o eneid
Stat sua cuique dies breve et irreparabile tempus
cui Idem in eneide est omnia que
sterna superat Iohannes in speculo
vite Sepe tanta suo quisque pericula
agit Ambrosius de amonibus medicorum
omnia fructificare aduenit apta
dies magnumque tanta traxit secum
dixit que volubile tempus Claudius
tempus pertingit tempus primum Boecius
sepe gas
Testes Ciceronis plures
Moralis libro 1o rethoricorum testes antiqui sunt
poete et quorum noti sunt propagi-
na Volumus attemperos homines teste
ipse sunt et prima testimonia fidelior
ut si quis non consulat fide amico
sine eo quod primum dicat sine mitti
bene operari Seneca decla 10 nichil
prius teste tunc Ita ad eos annos
pervenit ut nec fugat et non ad eos
ut fugat Idem epistola 6 magna pars
peccatorum tollitur si peccaturo testis assistat
O felicem quem sic possit aliquis veneri
ut ad memoriam eius se componat
et ordinet quod si aliquis velit tam et
vocat elige tunc est placet vita et
oro in tibi se dunte in custodem et
probum Idem epistola 2 ex Prodest sine dubio
custodem tibi imposuisse et timeas
quem in esse cogitationibus indices omnia
enim mala solitudo persuadet Seneca libro
2o rethoricorum tamen vertio nichil magis
perna coactio dicimus quam audet et procurator
sola dicet vera et fidele ad meretes
Valerius 2o rethorice vene etiam 2o
Argitus pro ius tuorum tacitorum
argumentis et magis sunt suspiciones
aliqua sit sequamur malefico hoc modo
spectabitur si teli si vestimentum

si quid eiusmodi refectum quod si vestigium
rei reportatum fuit quod timor in vesti
mentis quod si in eo loco comprehensus quod
visus sit facto nescio quo in loco res
gesta dicit Idem libro x capitulo 1o contra testi
monium cum te contra aliter cum rem
non potest confirmare Ut theo. capitulo ultimo
Testimonium dare cavere quod alia aliqua
contraria sunt ad faciendum fidem Aliud
persona non qualiscumque testimonium testo
nium pondus habet ad fidem cum faciendi
auctoritas quia auctoritatis in virtute ma
xima est reddere Idem plerique credit
his qui corrupti sunt Tullius in vetus
in salustio ubi res testimonio assunt
quid opus est verbis Cassiodorus libro 7 epistola
39 quanto vehementior res est tanto magis
inquisito plus habet re amore Unde
videantur innocentes pericula sustinere

Dedm poetas

Ovidius sine titulo libro 1o necdum
conventi Vendunt pinna testes Idem
libro de methamorfosibus culpa nec confitali
mus manifesta pater Katho predictum testes
falsus tum ante pudore circumdatus
potes celato time amici Ebrius
insipiens puer hii dicunt tibi verum

Timor Cum illo

Aristoteles in rethorica timor quedam tristicia
vel turbacio ex fantasia futuri mali
corrupti mali aut contristati sentiunt
aut que locum valde timentur Id qui
putant pertulisse omnia gravia ad futura
obdurati non timent sicut qui detestan
tur Sed contra timentibus aliquem ad
esse spem salutis de eo de quo est ago
nia signum Timor cum consilianorum
facit nullum aut consulit de desperatis
Seneca epistola v desines timere si sperare
desieris spem metus tenet Idem epistola 18
Nemo tam timidus est ut malit
semper pendere quam semel cadere Idem epistola
16 si vis omnem sollicitudinem exuere
quid vereris ne eveniat veritas utique

tibi propone et malum id est timorem Intuitus
aut non locum aut magnum esse quod metuis
etiam de me rebus tumultu et magis magis
restat suas nichil in rebus terribile esse nisi
timorem Idem de remediis stultum est time
re quod vitare non possit Idem 3o contra natura
sunt sine remedio timor est stultus timore
prudentibus constituit imperium magna
est contra desperatione securitas Et ita si voles
nichil timere cogitante omnia esse
timenda Seneca ethica tribulissimum est quod
mors 2o politicorum Congregat eos separatos
simul quoniam amor Seneca libro 1o epistola
9 Nemo talis potest esse securus Libro 2o
deira Periculosus est timor quam despici
Necesse est ut multos timeat quem multi
timent Idem libro 7o contra naturam
nobis ignorantibus verum omnia tamen habea
sunt utique quorum metum raritas auge
tur attentione familiarium quod et ex insolito
formido maior quare aut nobis quod
quam est insolitum Idem peior est in bello
ipse timor belli Salustius in iugurta me
tus hostilis tamen tamen romana in bonis ar
tibus retinebat Sed ubi illa formido
animabus discessit ea que res secunde
amant lascivia atque superbia incessere
Tullius in oratione pro marcello quod si in
alto peccandum sit mallem timidus quam
parum prudens videri Idem libro 1o
Phillippicarum et obicio se in occasum
esse detestabile in bella cadunt Athen
eus in adelphis hoc patrem potius est
consuere facere filium sua sponte recte quam
alieno metu Macrobius libro 2o satur
nalium colant te potius sum in tui
timeat qui colitur eos amat Rom
pe cum timore ministeri Idem ibidem
capitulo 18 necesse est ut multos timeat
quem multi timent Cassiodorus libro 2 epistola
[illegible] Solus metus cohibet quos aliqua
suspicionis retinet illos sic compellit metus
causa libro 0 capitulo est instantis cum futura
pericula cum metus trepidacio etc.

Secundum poetas

Seneca tragedus in Ercule furente capitulo 3 opprimit
leges timor. Prosper in Aquitano deus timeri
cepit ad plus diligi. Virgilius in Eneidos
Soluta corda metu atque animi sedulitate
curas. Idem libro x Degeneres animos timor
arguit. Lucanus libro x degeneres animi
trepidantum pectora quam vexant. Idem libro
i nullo in summa pericula misit ventura ipse
ipse timor mali. Alanus in parabolis
Numquam securus dormit qui vitam per
vota ad scelus quas habet ipse timet.
Unde per eorum legimus monstrasse tyrannum
qui non ut dixit vita beatus erat ad foveam
ducti super caput ipsius ensis pendebat
tenui unico retinente filo sicut dape con-
iecta vesci precepit at ille non erat
qui vidit vitam quam necesse. Sed aut est
deme casum lapsum quam timere. Et ita
ipsa morte vel ense mori. Oracius in
epistolis qui metuens vivit liber michi
non erit umquam. Oracius in poetria Nolo
semper feriat quicumque minabitur arcus.
Ovidius sine titulo multa miser timeo
que feci multa pertimesco quam metu
terror ipse mei urbibus obsessis clausisse
menia porte profuit perfugi in mea parte
quid arma times. Idem libro 3o tristium
tetro nunc pene stridore colenda
unguibus accipitris saucia sed semel
Idem libro de ponto accipitris metuens
alis strepitantibus ales audit ad humi-
nas fessa venire feras fines. Tirani
quillos at amfracti horret aquas
qui semel est lesus fallacia piscis ab
hamo. Omnibus etiam rebus unica
sub esse puta. Claudinus in 3o Clau-
dia sibi cuncta putat. Timor est malus
interpres rerum metus et trahit omne
angorem peiorem via. Virgilius primo
Eneidos parce metum tecta manent immo-
ta tuorum fata tibi. Stacius thebais
pessimus in dubiis augur timor atque
tuis in primo carminum inter mulieres
opponit enses. Ovidius epistolarum epistola
13 spes bona sollicito victa timore
dies amoris omnia cogit. Ovidius ne plus
fortia speciem prestare timor libro 3 de arte
metus est quam timet esse putet. Libro
1o tristium epistola prima nec procul astabunt
audit discedere signa consumpta est a
medi. Dentibus agna lupi et mota
morsibus timidi est optare necem.
Esopus fabula 26 Sepe gerit nimios
causa pusilla metus. Pluma pusilla
accipitris volitans clapsus ab ungue
feroci. Anceps incertum sunt timere
esse loco. Galfridus in poetria Si timor
in Enee metem filiam volunt eruat
et clipeo vultus fuerit timori nec fi-
nes timeat faciet ipsa valet timor
Si posse sit artus dilatet si corpus
debile nec sit fortis et pugnas vires
supplet metuendo. Ipse gaudi si forte ti-
mes sine teste timere. Mathiolus Vindo-
cinensis in poetria Conciat mala que metum
metuenda prophetat et dubiis rebus
deteriora timet. Idem in ethicis timor
in dubiis deteriora timet. Richardus
de protractatione imperatoris Res et statum
timor reprobos ligat artat iniquos
Ad fugiendum mite dans res meliores.
Idem pedibus timor addidit alas.

Timor dei secundum philosophos

Cassiodorus libro 1o epistola 1 semper bis gerit
si celestis metus humanis moribus
apponatur. Hinc etenim donum ad omnia
sumitur agnoscat hinc sapientia vitis sapiencia reddit.

Secundum poetas

Archithrenius sollicitam solers quam timet
iam cuncta videns metus celasse potest.
Nec enim qui totum ubique speculatur
evades eterni deus omnia novit falli
non potuit. Ysimus in sepulcra lucina
Intendebis lucet secti gloria clausa
non sunt esse per neptias.

Tyrannus

Aristoteles 8 ethicorum tyrannus habet se ad sub-
ditum sicut dominus ad servum ad corpus
artifex ad organum qui omnes innatus

ab hiis propter utilitatem suam. Ibidem libro
5 tyrannos dicimus impios iniustos
principes puta civitates desolantes
et scelera perpetrantes. Idem 5 politicorum precepti-
ve tyrannice tria sunt. unum ut modicum
sapiant subditi. Pusilli enim pusillanimes
insidiabuntur. Secundum ut diffidant invicem.
Non enim dissolvuntur tyrannides ante-
quam credant sibi subditi et fideles sibi
sint et aliis unde credunt contra alios per-
dant. Tertium est negociorum impotencia. nullus
enim manum mittit ad impossibilia. Ex prima
sapientia. Thales interrogatus quid ingens
et detestabile vidisset in mundo. respondit
senem tyrannum. Aristoteles 8 ethicorum
capitulo 7 tyrannus sibi ipsi conferens intendit.
Rex autem quod subditorum. Ibidem pravitas
monarchie tyrannis. malus autem rex
tyrannus fit. In tyrannide nichil aut
parum amicicie. Idem 3 politicorum capitulo 8 cives
custodiunt armis reges tyrannos autem
extranei. Hii quidem secundum legem et volun-
tariis. hii autem involuntariis principantur.
Capitulo 9 qui monarchiam totalem et fortem princi-
patum habuit tandem optimos primos
interimet. Idem 5 eorundem non enim facile
est malignari pauco tempore principantes
et multo. Capitulo 12 si per fraudem principatur
aut vel per violenciam iam hic videtur
tyrannus esse. Capitulo 8 sunt et cum dicat ad
salvacionem ut contingit possibile est tyrannidi ex-
cellentes primos et sapientes destruere et
neque convivaciones sinere in sodalitate neque
disciplinam neque aliud tale sed omnia cavere
unde consuevit fieri duo sapientia et fides.
et neque scolas aliis collectiones permittere
fieri vacantes et omnia facere quoniam
maxime ignoti invicem essent omnes.
Noticia enim fidem facit magis ad invicem.
Aliorum amicus est tyrannus. Omnia quibus
reducit tyrannica politica ad has ypo-
teses. hoc quidem ut subditi non credant
invicem. hoc autem non possint. hoc autem
ut parva sapiant. quibus studia mo-
narchie est unum verum facere magnum
sequitur plures sustabilire in enim invicem.

Si autem aliquid oporteat facere magnum neque propter
suam mortem audaciam maxime enim invade-
bunt tales. libro 5 capitulo 7 propter iniustitiam
et propter timorem et propter contemptum multi
subditorum surgunt in monarchias. Ex m[illegible]
philosophorum. Periander unus de 7 sapientibus
ait debere securos tyrannos fieri benivolen-
cia satellitum non armis. Tullius de amicicia in
vita tyrannorum nulla fides nulla caritas
nulla stabilis benivolencie potest esse fiducia.
Omnia semper suspecta atque sollicita nullus
locus amicicie. Quis enim eum diligat
quem metuit aut eum a quo metui se putat.
Coluntur tamen simulatione amicicie ad tempus.
Seneca de clemencia tyranni in voluptate
saeviunt. reges non nisi ex causa
ac necessitate. Valerius maximus libro
7 titulo sapienter dicta et facta de aristo-
phane qui in comedia introduxit tyra-
num ab inferis remissum. Boecius libro 3°
de consolacione prosa 5 expertus sortis sue periculorum
tyrannus scilicet Dyonisius regni metum pendentis
super verticem gladii terrore simulavit [illegible]
[illegible] eius in historia libro 7 capitulo 7 dicit
nec petulencia praetus per theatra omnia
pene ytalie ac grecie terra [illegible] conspicatus
variis vestitus decore citharistas tragedias
et aurigas sepe etiam super [illegible] visus est libi-
dinibus porro tantis agitatus est ut ne a ma-
tre quidem vel sorore ulla ve consanguinitatis
reverencia abstinuisse referatur virum in
uxorem duxerit ipse vero a viro in uxo-
rem receptus luxurie vero tam effrenate
fuit ut retibus aureis piscaretur que purpureis
funibus extrahebantur frigidis et calidis
lavari unguentis quem nunquam minus mille
[illegible] confecisse creditur. Macrobius libro
super somnium Scipionis Dionisius ante
Sicilie insolentissimus tyrannus familiari
quodam suo solam estimanti vitam
beatam tyranni ostenderet. Volens quam perpetuo
metu quamque impendentibus periculorum semper esset
gladium vagina raptum et a capulo
filo tenui pendentem mucrone dimisso
iussit familiaris illius capiti inter epu-
las imminere. Neque illi scolas et tyra-
nitatis copias [illegible] mortis periculo [illegible]

Talis est iniquus dominus sub cuius beatus
putabas. Valerius maximus libro de
hoc libro 9 dicit qui metu tonsoris filias
detondere docuit quas ipsas cum etati a
dulte appropinquaret. Petrus blesensis de
hiis qui sibi usurpant usum gladii scriptum
est. Omnis qui accipit gladium gladio
peribit. Nam et illi qui potestatem ex officio
acceperunt qua tamen commissa sibi potestate ab
usi sunt gladio perierunt etc. Romanorum
principum sive senatum consideras nullum eorum
invenies sanguinis effusorem cuius sanguis
effusus non sit. Iulius cesar a bruto
et cassio anthonio interemptus est a senatu
Claudius cesar a gayo galicula caligu
la a suis pretorianis occisus est. Nero
beatorum apostolorum petri et pauli occasio
sui ipsius factus est interemptor. Successit
Neroni Galba qui interfecit. Otho qui eius
eorum interemptus est a senatu. Successit
Vitellius qui morte occisus turpissima
caruit humana sepultura. Domicianus est
proximus qui beatum Iohannem avariter in
patmos insula relegavit dampnatus
est a senatu et inter pallas interfectus.
Aurelius et Antonius chacer et chartinus
chartus Aurelius Alexander romanus maximus
Iulius Gadianus philippus et decius
Gallus pater et filius eius Valerianus
cavitallus Aurelius probus. Omnes hii
qui presumptuose et inique gladium gesserunt
effusum in ore gladii corruerunt. Vir
est pollute vir sanguinum non dimidiabit
dies suos. **Pedum pietas**
Seneca tragedia capitulo 8 violenta diu continuit
nemo. Iunioribus capitulo x iniquo inequaliter
regna perpetuo manent. Galterus alexandreidos
libro x raro ad tyrannos ingressit
pietas gratiosa rigorem. Esopus fabula
62 nichil magis horrendum quam flebilis
aula tyranni quia pietas honus cum
ratione perit. Raptores similiter truces
scelerum insistri summus deus. Quam
etate placent. Non autem iusticia sed
sontes aula tyranni. Nam placet impio sto
raptor iniquus homo

Tranquillitas. Cum phylosophis
Cassiodorus libro 1o epistola 1 omnique
regno desiderabilis debet esse tranquillitas
in qua et populi proficiunt et utilitas gen
cium custoditur. Hec est enim bonarum
artium mater. Hec mortalium genus repa
rabili successione multiplicans facultates
protendit mores extollit et tantarum
rerum ignarus cognoscitur qui eam minime
quesisse sentitur. Idem libro 2o epistola 29
regnantis est gloria subditorum gloriosa tran
quillitas. Idem libro 3 epistola 3 de
principis opinionem longe lateque disseminat
subditorum custodita securitas libro 7
epistola 3 9 quies suavissima populi et
disposicio tranquilla regionum preco
nium putatur esse regnancium.

Tristicia. Cum phylosophis
Semper dolor qualiacumque hec et omni
bus viam ut sua cuique calamitas
proprie inflicta atque intollerabilis
videatur. Seneca in epodo capitulo 3 ubi
leta diu fuit nupta in ambiguo ia
cens. Iuvenalis cuius sic cum caput
tenuit. Idem in ercule ethos capitulo
6 Quo si pateant pectora ditum quos
in sublimos agit fortuna metus.
Idem epistola 6 ne sis miser ante tempus
a que veniunt imminencia eo pervenisti for
tasse interim. Ventura sunt. Ego
si futurum est quid iuvat dolorem
suo citero satis cito dolebit cum
venerit. Interim tibi meliora pro
mitte spe metum tempera. Idem libro 1
epistola x nemo tristis libenter consultetur.
Cassiodorus libro 8 epistola 22 homo
in solacio plus amatur. Et sequitur
gaudio confert dulcedine rerum post
promissa tristicia. Libro 2 epistola 10 periculum
quoddam est inter tristes velle gaudere
et humanitatis refugit affectum qui
dolorem non sequitur alienum. Boecius
tristicia stupefacit et corrumpit nam
huius delicatos delicato vero in talis fat

Verum poetas

Comedius x tssm est quod sic volup
tas/ copplet lacrimis qz dolor strangulat
inclusus atqz estuas intus et cogit vices
multiplicare suas **Regnum de v**

Natur dicitur philos

Seneca epistola 73 omnia impedimenta dimit
te et vaca bone menti nemo ad illam perve
niat occupatus evadere sed occupatores pro
contempserit Idem epistola 18 Vivimus vaca
re animo aut paupere sis aut pauperi similis
et cetera supra omni

Vanitas dicitur philos

Seneca 1 de beneficiis omnia ista tumida et
super humanum modum elatos oblimisti cogni
nie fragilitatis que fictis claustris custo
dies cum non sint inter ad aliud dum
sit sperantes aut hostes i. aut invasor
alter invadit Idem epistola 59 omnia que
plerique sunt ymaginaria sunt nichil horum
stabile solidum nichil sunt et nos tam
ea capimus tamquam sit futura d' sp ha
bitum Idem epistola 17 ostendunt aliquid
ista bona et sperantibus meliora quam aspi
cientibus siquidem nullus esset solidi aut
quod implere intus aut habundancium
sitim gaudiae Seneca libro de 1 artibus
liberalibus tota natura rerum umbrosa est
aut in tenuis aut fallax

Verum poetas

Bulhardus de consolatione miserorum omnia
que tenuis mundi gaudia rerum umbra
velud tenuis veloci tempore recedunt
Galterus libro 8 alexandri quam fragila
gloria rerum quam modo fugitiva honor
quam non inane Prosper in epigrammatis
Non placeat vanis animum submittere rebus
Esopus Non igitur dene tua premis
relinqui **Venia dicitur philos**
Seneca libro de clementia venia est pene merite
remissio Idem de forma vite errori
sale venia dato Cassiodorus libro 3 epistola
8 .1 nisi culparum occasiones emergant
locum pietas non haberet Idem libro x
epistola 20 non habet venie locum qui aliquid
admonitus rex

Verum poetas

Seneca in agamenon capitulo x dat ille venia facile
cui opus est venia Prosper epigramma 38
det petenti veniam petitor et equa gerat
dum condone sibi 39 offensas hominum
precincta corda remittant Nam venus est
qui non indiget venia Oracius in sermonibus
equum est petens veniam postentem reddere
In poeta Sunt delicta tamen quibus ignosse
velimus Nam neqz corda sonum reddit
quam vult manus et mens Posteriori quam grave
persepe mittit Venia caret certis tytaicus
videtur corda qui semper aberrat eadem

Verecundia dicitur philos

Valerius libro x capitulo 2 Verecundia est om
nis honesti custos Tutela sollempnium
officiorum negata innocentia cara proximis
accepta omnibus nec loco nec tempore favora
bilem posse sentis Seneca dicitur
Offerre munera oculos iacentes in terra
et diversis officiorum salutatorum instrua
potius quam verecundia sit longe a pudicicia
sua ore quam vos neget nec fortis negata
tem rogabit utique Idem epistola 11 verecundia
bonum signum in adolescentia est Idem epistola
26 initium est pudor qui quoniam diu in
animo duraverit aliquis bone spei locus
erit Aristoteles de orig in 4 Ethicorum libro 8 ut
est ad complendum amicos eximius verecundia
Aristoteles x ethicorum verecundia non omni etati
convenit sed iuvenibus tales et verecundiam
quia in eis sunt multa peccata propter iuve
tutis passiones sed verecundia cohibet

Verum poetas

Oracius epistolarum sepe verecundiam laudasti vide
semper erubescere erubescencia

Virtus dicitur philos

Super mediatrix inter primo ethicorum
vel quod omnia continet omnia sola ac
sed cito dissonat virtutum Plinius videbitur
melius esse forsitan et oportet propter salute
veritatis et familiaria destruere maxime quam et
philosophos existentes Ambobus enim existentibus
amicis sanctum est prehonorare veritatem

primo rethorice capitulo primo homines ad veritate
opinati sunt sufficere enim vocare et me
liora fflegisabiliora et persuasibiliora
tractabus libro 2 sicut nimium altitudo
vitas ffulgenciis multoloquacitas amicti
Cassio 9 de anima plerisque molesta est
vitas ffulgenciis ... lucida
vitas omnium malorum morum sancte candida
ta pallim aliqua corrupcione non
nomi- Ap los in secretis secretorum vi
tas est caduca laudabilium ma omnium
bonorum gemma nisi a medicina Idem
2o rethorice Apera sacerdos non fuerit
filius sive gromam si vera inquit dicere
audiuit te hoc ... in instadii Idem
6 ethicorum veritate non sufficit dicere sed
assignare causam falsi hoc enim confert ad
salutem Tullius in oracione katelle
commagis si vitas vis veritas que contra
insurgunt ... calliditatem sollercia
contra quas fictas omnium insidias facile per
se ipsam se defendit Idem de amicicia
vim est quod in amicia familiaris
mos dicat obsequium amicos veritas
odium parit Molesta est veritas si quidem
ex ea nascitur odium quod est venenum
amicicie sed obsequium est molestius
quia peccata indulgens precipite amicum fe
rre sinit Aulus Pitagore precepto fuit
veritatem preter deum colenda que sola
homines proximos deos facit Idem in
rethorica veritas est per quam ea quam dicimus
neque aliter sciat aut fore aut fuisse
sic aut confirmat Ad rethoricam vetus
capitulo 2o veritas est res ut per quam immuta
ea que sunt aut sunt aut futura sunt dicuntur
Terencius in andria capitulo 3 ob hoc tempore
obsequium amicos veritas odium creabit
Idem libro 3 capitulo 10 Veritas in omnem
partem sui eadem est que decepcione nescit
solidum est tenue et mediatum plus
si diligeret inproperes ... Aulus Gellius 2
qui veritati operam dat et ... in gratia
et sinu Idem libro 6 epistola 6 apta
decent et simplicia veritatem Alibi
veritas sim... est Idem in physico

declarat sic circa veritatem est similitudo Idem
de virtutibus cardinalibus non recedas
a via Idem epistola 7 quosdam art
eptum ad veritatem sine ullius admi
torio opusse sensisse sibi ipsis viam
quosdam indigere ope aliena non ituros
si nemo precessisset sed bene secutos Idem
epistola 8 veritas in omnem partem eadem
est re Plo methinios quito me
lior scia et religione generacione cantu
fame et opinionibus in deo persancior
est veritas Hermes Trismegistus de deo deorum
Intellectus qualitatis qualitas qua semper
summi dei sola est veritas cuius veritatis
quod in mundo nec quidem columna
hucc umbra demonstratur ubi enim quod
in dimensione demonstratur ibi sunt
mendacia generacio errores videntur
Galon fructus optimus veritatem
est honor **Secundum poetas**
Facetus non sit vim dicere credo nephas
Pamphilus crede quod michi multis
mendacia possunt et nos nil ...
vere loqui paucis homines | du... p...
vero tantum exemus ...

Vestitus secundum philosophos

Omnes amabunt mundicia Tullius de
officiis in vestibus mediocritas optima
est **Secundum poetas**
Alanus in philosophis non sic penas
laudat gemma volutare ... preter
torem macula de vestitus equum vestes
non homines omnis honorat homo
Archithrenius luxurias cultus nullo
modo ordine nullo limite metitur
luxuries non claudit honestas
tenuitas iter pravo quasi laborent
Marcialis casu libro ... in termi
pannis nulla est facundia pollens
Sed cum preciosa veste parata venit
ffacetus comere comere corpus ne
... ab ullo sit bene vestitus
tui non est parva supellex ...

Nota

vagus vir bene vestitus preciosis vestibus
esse putatur credit amicus quamvis perdi
tus sit ille Item hinc homines
decorantur Item quis est qualis est
in panno tali te colloco scripno Item
vilibus in pannis sapiencia est putatur

Vicium et eorum dilectio secundum philosophos

Tertuliani in prosa sua capitulo 8 super hystoria
contra vicium balneum est corporis contra
tormentum ad sagitta Item propter tempus he
ditatis non vendas sed potenciori
si poterunt bonum precio te bonum dabim
aut vende plus offerenti Item
nichil emas in consorcio potenciorum
Item primum consorcio pacientis sustinea
mus ut tibi societ fortiori

Secundum poetas

Juvenalis ultimo libro satiralium
inter simtimos vetus atque antiqua
simultas immortale odium et numquam
sanabile vulnus Terencius in epistola
capitulo 19 Nam tua res agitur paries cum
proximus ardet Ratoque bene tibi diligas
vicinos ut sis dilectus abipsis Ve
rum melius nil sorte bono tandem
Melius in speculo sunt vicinis ut
quam mater tasit Virgilia longinqui
tamen illud sine

Vicium secundum philosophos

Tullius in paradoxis simtes animi
tectis vicia dicit Lactancius libro 5
de beata vita animus in cultis viciis sua
sponte in valescentibus velud spinis
abducitur si eum vero cultor accesserit
statim cedentibus viciis fruges virtu
tum Tullius de questionibus tusculanis orrat
qui non viciarum corporis aut fortune
viciis animi estimat Seneca capitulo 20
Hec est consummata infelicitas ubi
tristia non solum delectant sed eciam pla
cent et desinit esse remedium locus
nisi qui fuit mores vicia sequitur
Item capitulo 27 vicia nobis subiciunt
fore sub tempore tenuitas sub titulo

fortitudinis latet moderacio vocatur igna
via quia caute timidus accipitur Multis pe
riculo magno erramus Item capitulo 38
Id agendum est irritamenta viciorum pro
gramis indicandum est cum quod ablandi
mentis voluptatis procul abstrahendum
Hanibal animus frangit viciis victus
est Item epistola 18 libro capitulo 61 si
velis vicios omni longe aniorum qui solis
recedendum est Item capitulo 69 nunc sine
augmento via in est Avaricia promittat
promittit luxuria voluptatem ambicio
potestatem incedimus Vicia sollicitant
vos Cessia toto seculo pro ut viciam longa
licencia tinida sublugantur et ingenium
accipiat Item capitulo 20 facilius est
viciorum inicia prohibere quam impetum
regere nec animo recepimus mala animi
temperamenta cum salubus illa sustulerit quam
enarrentur Valerius libro 9 quid autem viciis
fedius quid eciam dampnabilibus quamvis
victorie langnoris sopita gloria eum
famam vertitur autem pro tempore corporis viribus
expugnantur Cassiodorus de ortu instituta
libro 7 Est quoddam viciorum que in omnia
quia teneamus ex forti consensu proprios
accipiunt Lactancius de vero cultu porro
sunt verbis vicia in serras sponte decedunt
sine vicia commas virtutes ullas subi
bunt Sic omnium bonorum et malorum
statuta est natura ut se semper oppugnent
et expellet Seneca libro 2 capitulo 37 leves
viciorum species mane sunt et diuina
sunt faciles comprehendi leviorum qua non pro
minus est eum iam cum est nichil pro pro
Item libro 19 capitulo 10 Vicia que aag
defendimus et malimus ea excusare
quam excutere Item libro 20 capitulo 17
omnia vicia contra naturam pugnant Item
libro de ira cum virtutibus vicia non coeunt
Item de tranquillitate animi serpunt vi
cia et in proximum quemque transiliunt et con
tactu nocent Item de beata vita utique
mala vita non admittit Boecius libro
2 de quarta prosa 2 viciositas est quasi quidam
morbus animorum Valerius majorum

libro q militum virtutum ibi fuit ubi max
stabilit eum victoriam spem.

Idem poetas

Oracius sermonum ps bonum virorum gaudet
constancie et urget ponitur ps multa vacat
...ud rerum compositos Archetrenius heu
sicamus multos in sua pocula must
...armalis tam libro undecimo sub septo cap
2 vitam absque ... non ... ...
Idem prudare ... scelerum homo nequam
prius abhorret ... in speculo
... nascitur ... ...
... ...

Victor victoria secundum philosophos

Vegetius de re militari capitulo 22 ... et
... solent ... victoriam

Idem poetas

Esopus fabula 18 summa vincere ... prudentia
Qui vincit ... ... sic vincere vinci
est ... dilata dabit ... victoria
... Archetrenius in ... ...
victoria vincit et ... negat laus
... martis ... Idem ... pro ... ca
victoria ... Idem victorem ... ...

Virtus secundum poetas

Archetrenius ... ... petat p
... ...
aliud quam ... vince quam ... ...
quam in ... herbis

Vile vilitas secundum philosophos

Vegetius libro 3° de re militari capitulo ultimo
... vilescit ... ultimo oblatorum
vilius est ... Idem in poetas
... ... vilescit cottidiana
...armalis ... libro ... ... divitibus
notum est plerumque quod placet non sit quod sunt
vilia ... ... plerumque quod sunt preciosa
frequenti usus Esopus fabula 22 ...
... nimio vilescit in usu pamp
... Omne quod est ... nimio vi
lescit in usu Omne quod est rare carius
esse solet ... ... non sit tibi vile
... ... amplius esse puta

Vindicta secundum philosophos

Seneca de clementia ... Athenians
in heautontimorumenos malo ego vos ...

quam ulcisci accepta iniuria ... libro
2° rethorice veteris vindicatio est per quam
vis aut iniuria ... ... quod
... est defendendo aut ulciscen
do propulsatur Seneca libro de ira sepe
... est dissimulare quam ulcisci in
... Valerius maximus libro ... ...
de humanitate et clementia ... ...
tyrannus ... ... adolescens
quod amore filie eius virginis ...
... in publico obviam sibi factam ...
latus esset hortante uxore ut ab
eo capitale supplicium sumeret ... ...
si eos qui nos amant interficimus
quid hiis faciemus quibus odio sumus
Cassiodorus libro 10 ... quod ...
... qui se ... ... vindicare

Vindicta secundum poetas

Ovidius ex ponto si quotiens peccant homines
sua fulmina mittat Iuppiter exi
guo tempore inermis erit
Seneca in ... ... vindicta
absint ... ...
... ... Cassiodorus
... est vindicte subtrahat qui ...
moribus abscondit Alanus ... ...
differ donec ... ira Seneca
in ... ... scelus scelere
vindicandum est ... ...
... ... culpa redundat ...
... qui non ... ...
... vindictam ... ... lenat

Violencia secundum philosophos

... ... Cronica ... philosophorum
titulo de Biante Bias ait persuadens
accipe non violans Aristoteles libro primo
Rethoricorum capitulo 2 ... est viole...
Ibidem in fine libri ... ...
... ... et ... non
... ... et facile ... Idem
libro 10 politicorum capitulo 2 ... violenta
non Ibidem si ... principatur ...
vel per violenciam ... hoc videtur tyranni
esse Idem libro 3° ethicorum capitulo 10 violentum
est cuius est principium ... ... vim

... ... quid ...
... ...
... ... vindicte supplicium ... ...
... ... vindicte ...
... ... abscondit

passo Seneca libro de tranquillitate animi
equale videt coacta ingenia

Sed in poetas

Claudianus libro 1o pagittatum [?] nulla
potestas quam violenta neque invadata quam fortis
virtus Impetuosa manus Andris ad
Gualterum libro de amore maioribus censemur
nunc dignus qui bona sponte fecit
quam qui ea coactus egerint Coacta enim
sunt grata obsequia et nullis digna
premiis iudicantur

Vir Sed in phos

Apuleius de deo socratis nichil est deo
similius gratius quam vir animo perfecte
bonus qui in omnibus ceteris antecellit
quantum ipse a diis minoribus distat
Tullius 3o de officiis vir bonus non
modo facere sed nec cogitare audeat
quod non audeat predicare Seneca epistola 79
virum bonum concedas sine preclarissimum
erga deum nec est Itaque quicquid illi
accidit equo animo sustinebit sciet
enim illud accidisse lege divina qua
universa procedunt Debet ergo pati deo
nec quod cauterie ad subitum nec deplo
rare sortem suam sed pacatus comprehendere
suum et facere imperata Varro in [illegible]
vir bonus penatem suam quocumque et
fert secum et omnia sua custodit
Cyprianus [illegible] lysidus interrogatus
cur libenter magnam barbam haberet
Vidit [illegible] ut subinde eam tangendo neminem
nec me virum [illegible] in 2o invectivarum
Contra ut sis vir Seneca in epistola invic
tus vir bonus quod honestum sit facere
putauerit faciet etiamsi sine pecunia [illegible]
laboriosum erit faciet etiamsi dampnosum
sit faciet etiamsi periculosum erit Rursus
sicut quod turpe erit non faciet etiamsi pe
cuniam afferet ab honesto natura recedit [illegible]
[illegible] ad tempora nulla invitabitur

Sed in poetas

Oratius in epistola vir fortis in se ipso
totus teres atque rotundus Idem et [illegible]

et [illegible] recte petit copiosus vir Allegorie
induere mente virum [illegible] puer arma
capessat Statio nomen [illegible] fortis ubi sis
et mente dogmata [illegible] Cum tibi preva
leas [illegible] in corpore vires Robore si vi
deas nervorum te resonari [illegible] sapias
animo potius quam fortis habeas Oratius
[illegible] comites [illegible] etas animus quod [illegible]
[illegible] amicitias opes inseruit honori
[illegible] cavet quod mox mutare la
borat Allegorie [illegible] vir illustris stirpa
tus prole gemella et vide ibi

Virginitas virgo Sed in phos

Jeronimus contra Jovinianum de claudia virgine
que in templo veste [illegible] fertur
quam dum accusaret de stupro cingulo
duxisse ratem quam [illegible] innumerabilium
trahere nequiverunt [illegible] clare
[illegible] et sic Augustinus de civitate dei narrat
de vestali virgine digna [illegible] facit [illegible]
tum quod pro accusatione stupri implevit
[illegible] aqua cribrum et ad iudices
suos plenum portavit

Sed poetas

Claudianus libro [illegible] nulla reparabilis ar
te pudicitia lesa [illegible] [illegible]
[illegible] nichil violato [illegible] perit pri
[illegible] carne [illegible] non maculat Nec
crimine recepit non inmota voluptas
[illegible] magis facinus quod [illegible] nota
Virginibus [illegible] memorem virgo [illegible]
[illegible] tibi voltus moribus Athenaus
[illegible] forte viva [illegible] adolescens
tenuella [illegible] ad [illegible]
de [illegible] virgine de [illegible]
virginitatis honor Claudius in [illegible]
[illegible] virgina [illegible] plenus [illegible]
[illegible] virginitas teneros [illegible]
nuba [illegible] pudore [illegible]
[illegible] formidine [illegible]
[illegible] aula [illegible]
mors [illegible] melior phebus [illegible]
[illegible] [illegible] donat [illegible]
phebus largitur amicitias et [illegible]

clarosque lares hinc emula immo hinc
posuit latona metas despexit utroque

Virtus secundum philosophos

Aristoteles 2o ethicorum virtus est que habentem
perficit et opus eius bonum reddit Apu
leyus de dogmate platonis virtutem
plato dicit habitum mentis optime et nobilis
figuratum que concordem quietam et constantem
eum facit non verbis modo sed factis etiam
secum et cunctis congruentem Plato in
tieone virtus est ponderosa acquirendi
bona virtute sunt que boni digna sors
nobis apparet mens ingeniis intelligentia
bus in paradoxis Sola enim immota
est virtus que eripi nec surripi potest
nec tempestatum nec temporum permutatione
permutatur quam pecunia qui sunt soli
sunt divites soli enim possident
res fructuosas et sempiternas Valerius
philippus Ceterarum alia virtus sine ca
duca et mobilia virtutes sunt velut alte
sunt in firma radicibus que nulla vi
labefactari potest aut demoveri loco Idem
10 decima doctorum nichil est virtute ama
bilius quam qui adoptus sunt virtutem
genere sunt diligendus ab hiis Idem
libro de amicitia virtus conciliat ami
cicias et conservat eas in ea enim conve
niencia rerum in ea stabilitas que cum se extulit
et ostendit lumen suum et idem conspexit
et idem agnovit in alio ad illud se ad
movet vicissimque accipit quod in altero
est ex quo exardescit sive amor sive
amicitia ad Seneca libro 2o de beneficiis
Nulla precisa est virtus omnibus pa
tet omnes admittit omnes invitat
ingenuos et libertinos et servos et
reges et exules non eligit domum
nec censum nudo homine contenta est Idem
epistola 72 Eiusdem virtus solita sunt non
senectus quam abstulit non affligere
sapiens liberorum amissionem non aucto
rum enim ante mortem super eorum metu
stare super vita Idem epistola 66 virtutis amor

nia cupiditas depulerunt quod igitur pe
ritus obstinacius aliquis similis agit
tanta gravitas magis virtus quem non compa
ratur nec subito emanavit cum robur perce
ndum est Idem epistola 8 quod virtus extollit
animum et terrena incredibilibus collocat
nec ea que bona nec ea que mala
videntur aut capiunt nimis aut con
punctiunt Idem 10 de questionibus naturalibus virtus
dicit eo quod sanis viribus intus
non superat se adversus Lactancius
libro de beata vita virtutibus amari
tudo permixta vera non voluptate
condita sunt Tripertitus vera omnium
virtutibus quia maxima bonis adhere
Tullius rethorica veteri libro 2 capitulo quod virtus
est animi habitus ne modo racioni consenta
neus virtus habet 4 partes prudenciam
iusticiam fortitudinem temperanciam Idem
1o de officiis capitulo 8 virtutis laus omnis
in actione consistit Idem de fine bonorum
et malorum libro 4 Omnis perfectus est
virtus Salustius boni virtute ac diis
voluptatibus magnifici sunt et opulenti
Boetius interrogatus quomodo quis
esset nec dives immo dives est alter
pauper virtuosior dixit Idem in consolacione
racionibus virtutem persone preciosior
est nec stemmator Seneca libro de
epistolis 10 virtus animi est et in declinacione
reddit Plutarchus virtus anima nature est vicia
inimica et infesta sunt nature Idem libro
de beata vita Virtus tunc interrogatus quid
sit illud prope quod sal virtutem petat dixit
hoc unum aliud sibi summum interrogans
quid petat colligit ex virtute ipsa enim
nichil habet melius Idem 2o libro
de providencia virtus libera est inviola
bilis est immota est inconcussa sic contra
casum durat ne inclinari quidem
dum vincta posset adversus apparatus
terribilium recta oculos tenet nil ex
vultu mutat sive illi dura et

aspri sunt 2a et Claudia ouidius Idem
libro 3 epistolarum virtus ad gerrigit amico
inst instructo et edocto et ad summa grada
tionem perducto Idem de beata vita virtus
huic alis beata vitam mala non admittit
Idem in vite est pocta felicitatis Idem de q
ladiis paulinum virtus nemine dedignatur qui
illa se dignum indicat Idem tragedia
in medea ca 0 B Nusquam pte non esse
virtutis locus Item poetas

Oratius epistolarum virtus est vicium fugere sa
pia prima stultitia caruisse Idem in
po virtus est mediu vitiorum utrorumque re
ductum Idem in sermonibus est modus
in rebus sunt certi denique fines quos
nos ultra citra que nequit consistere rectum Ovidius
in dius de ponto Virtus ad fortuna
stat que cadit que fides facile invenies
multos e milibus vix virtute premium qui
putat esse suum Ipse decor recte facti
si premia desint non mouet et gratis penitet
esse probum Inc inst quod pdest erit est
cu detrahenti spem fructus auidi nec
peccandi erit Cum redditus suus jam
quisque amat Ibid quidquid utile vere
falliciis computat artibus Claudius
in hori ducat non empta fides nec
pectora mentes alligat ipsa quidem virtus
fortune latentis secura micet nec fascibus
ullis erigitur plausu nec potat claresc
vulgi nec quies premium vitam que dz ei accidit
claudia pingitur cumulat in opima dolores
Quincilis libro 3o Nobilitas animi sola
est atque unica virtus Prosper libro epigr
ad primam vite deuotis nulle vocati virtu
gradibus scandite libras iter Comunis virtutum
pre sibi salica in vita prope innuitur nec
capit Ibid amplius incedit spaciis
terena voluptas Augusto virtus limite
celsa petit Boecius libro 1 metro
1o nam cunctas lubrica versat fortuna
vices premit in sontes debita sceleri sceli
noxia pena At perversi resident celso
mores solio sancta calcant Iniusta
talia nocentes flabra absconsa sigilla vitij

clara tenebris insita que tulit cinere iniqui
Gaufredus sueuius honesta et mala vitaque
gna virtus optima rerum pessima res vicium
inclusa est promissum Claudius ad virtutes
ipsas in virtutibus atque sinceras capiunt vias
in ergastigare predis quos nobis sed virtute
Ovidius de ponto difficilis est fateor sed
sed tendit in ardua virtus Nec facile
invenies multis in milibus unum virtute
premium qui putat esse suum Persius pote
da est gotitus virtus in quintata bonus
plane habent quod virtute sit tua tua mil
Oratius in epistolis vilius est argentum auro
virtutibus aurum Maximianus quum eris virtus
sulno hic comitor ano Marcialis carcere
credis epos solas te posse beari virtus
est que animi sola beare potest Galterus
libro 1o alleluja que virtus extollit huius que
proferat ano Richardus de virtutibus amor
puritas virtus ppom ano
Visus Item poetas
Ovidius de arte oratius in poetria segnius irri
tant animos demissa per aures quam que
sunt oculis subiecta fidelibus et que ipse
sibi tradit spectator Gaufredus in po
tiior quam arbiter est oculus
Vita Item philosophos
Seneca epistola 3 magna consternatio hoc q
es relictura Et cum proposita illam se
cuitatem ad quam transiturus es Vetera re
stringere vite de qua reversus es fulgoritatem
tuum in sordida et in obscura cogitatis
Evitas huius ab hac vita quam mors
est splendidiore et luce tua hac ista habeat
originem et sua ille ille vite et alieno
hoc mutuo habet vitam et illa hac fulgore
gotiarum vementi passa est Illa suo
lumine illustrissima Idem epistola 20 vita lita
therna est que nos tenet amor vite
Idem libro 20 epistola s ligare hoc stro nemineq
bene posse vivere nec laudabiliter quidem sine
sapientie studio Idem epistola 20 nemo quam
bene vivat sed quam diu curat cum omnibus
possit contingere vivere multis ut diu

Idem ep(isto)la 7 ad mente utrasque monend(um) sic
ne vitiis delegantem mitam et ne mo(re)s odiam
bo(n)i fortis et sapiens non fugere debet e vita sz go
ire. Idem ep(isto)la 28 nec vita sibi sit tedio
nec morte timori vitam in odium sui ad
ducens in eis o(mn)ium. Vitium est omnes vitam
breve(m) iudicantes voluptas ... vanas etiam
sentes metuunt. Idem libro 3o q(uestionum) natural(ium)
pusilla res est nimium homo vita sed in
gens res contemptus vite. Hanc qui contem
pserit secure videbit maria turbari securus
videbit faciem fulminantis celi. quid ad me
quam magna sint quam pecco qui ipsum p(ro)
ficere non est magnum. Tullius philippica
x brevis nobis data est vita sed memoria bene
acte vite sempiterna quia si non esset
longior quam hec vita quis esset tam
amens qui maximis laboribus ad summam
laudem et gloriam contenderet. Idem de 4 virtutibus
qui mortem non timet magnum sibi p(re)
sidium ad beatam vitam comparat. Valerius
in prologo ... atque animi
surgi videtur qui aliquo negocio contentus
preclari facinoris aut artis bone famam
querit sed inenarrabili copia rerum aliud
aliquid via iter ostendit. Seneca id agas
ut meliorem vitam sequamur quam vulgus
non ut contrariam. Idem libro 2o de providentia
virtus mala nitorum non admittat. Idem
ep(isto)la 8 cibus famem domat sed et potus
sitim extinguat vestis arceat frigus
p(re)domus sit munimentum ad versus infesta
corporis hanc utrum cespes erexit an
varius lapis gentis aliene nichil inter
est. Idem libro 14 ep(isto)la 92 beata vita co(n)
actionibus rectis et variis constat. Idem
libro de brevitate vite capitulo 17 fortissima alias
solicitissima est vita qui preteritorum obliviscuntur
presentia negligunt futura timent. Idem
libro de con... ad paulinum sit vite sue
a superioribus contemptus. Idem libro 6
ep(isto)la 18 quod est quo iugo cernat eum omnes
beatam aptent quod instrumenta eius perpetua
sunt ad illam dum petunt fugiunt ergo
plus operam intendunt hoc sit magis in
pedimentum et fortune retrogressi eveniunt in la
borintho laborantes. Idem libro 6 ep(isto)la 6

Non pro quibus quam beata dege qui sit tamen
tenetur qui omnia ad utilitates suas
dirigit alteri vivas oportet si vis tibi vivere.
Idem libro x ep(isto)la 93 quid id ... annis
minuat p(ro)priam ... operacionem non impleat
iste sed in vita moratus est nec sero
mortuus est sed diu. Vide ille vidit
officia boni civis boni amici boni
filii executus est in nulla parte cessa
vit. licet eius etas imperfecta sit
vita perfecta est. Octo annos vixit
immo octo annis fuit nisi forte eum
vixisse dicis quomodo arbores
vivere dicuntur. Obsecro te mi
lucilii hoc agamus ut quemadmodum
preciosa sit rerum sit vita nostra natura
non multum procedat sed multum pendeat
actu ... non tempore

Vite stabilitas (?) ... poetas
Ovidius xv methamorfoseos auctor
summe nichil est quod toto constet in
orbe. Ipsaque assiduo volvuntur tempora
motu non secus ac flumen neque enim
consistere flumen nec levis hora potest sed
ut unda impellitur unda urgeturque eadem
que veniens urgetque priorem. Tempora sic
fugiunt pariter pariterque sequuntur et nova
sunt semper nam quod fuit ante relictum
est fitque quod haut fuerat. Ignis enim densum spissa
tus in aera transit. Sic magnas
tellus glomerata tegitur unda nec
species sua cuique manet rerumque novatrix
ex aliis alias reparat natura figuras. Amicus
libro 3 festinat enim decurrere velox
flosculus angustie misereque brevissima
vite portio. Tybullus libro 2o
Interea dum fata sinunt iungamus amores
iam veniet tacito curva senecta pede
Oracius ... vice ... itaque quibus non
est si vis hoc pro vita dare fortis ab
misso hoc age. Diligens. Seneca tragedus
in hercule furente actu 2 Romanos paucos
secunda quies Dum fata sinunt vivite
leti properat cursu vita citato. Volucrique
die rota precipitis vertitur anni. Idem

in agamenone ca° 2° numquam placida
sceptrum quiete certa te sui tenuit
diem feriunt celsos fulmina colles
corpora modicis rebus longius certum
maiora morbis patent

Vite brevis secundum poetas

Ovidius li° 3° fastorum credere nephas
perferre pudori, et pro vita iniucundi
post tempus breve ad [illegible] vivas
ne [illegible] malorum [illegible]
non est quod quisque loquatur marcialis
[illegible] non licet nec nephas est si tu
sub principe duo temporibus quoque malis
causis qui esse bonus vita futura
secundum poetas Ovidius de vetula li°
3° [illegible] domi [illegible] vite sors
future [illegible] quo nullus describi
possit immo negative describi
quod [illegible] nichil est melius nichil est
[illegible] nichil [illegible]
religionis [illegible] atque [illegible]
[illegible] significet domini nove
[illegible] venabimur [illegible]
[illegible] in vite [illegible]
ubi [illegible] albumasar et omni
[illegible] nona domus est fidei et religi
onis que debetur domini et [illegible]
[illegible] alter omnibus est [illegible]
domus [illegible] et sic succedere [illegible]
erit domus [illegible] et nona domus
et [illegible] fortuna [illegible]
[illegible] venus et iupiter fortuna
[illegible] debetur veneri domi aut
gaudia vite eterne [illegible]
[illegible] in premissis versibus

Vite tranquillitas et securitas

Tullius de senectute conscientia bene acte
vite multorum quoque benefactorum recordatio
iocundissima [illegible] li° 1° qui
[illegible] non timet magnum est sibi [illegible]
[illegible] ad beatam vitam comparat Seneca
li° 3 epistola 6 redige te ad pauca
quibus cadere non possis

Secundum poetas

Oracius in epistola [illegible]

amat nemus et fugit urbes idem in sermone
[illegible] in rebus [illegible] vive beatus
Ovidius tristium li° 3° vive tibi et longe
nomina magna fuge bene [illegible] potes
plus [illegible] vita effugit [illegible]
antenna [illegible] latat quoque plus [illegible]
[illegible] crede michi bene qui latuit
bene vixit et [illegible] fortunam quisque debet
manere suam [illegible] fortuna [illegible]
sine invidia [illegible] in [illegible] annos
[illegible] amicitias et tibi iunge pares

Vite vanitas secundum philosophos

[illegible] detestatur et in hac asperrima
condicione fragilitatis humane nec [illegible] mor
talium in [illegible] vivit Seneca de consolatione
ad marciam plena et infesta variis
casibus vita est nichil tam fallax nec
vita humana nichil tam insidiosum
idem de [illegible] ad paulinum omnis vita
[illegible] est idem de remediis fortu
ne [illegible] est vita hec et [illegible]
[illegible] est [illegible] li° [illegible]
[illegible] bene est [illegible] vivit

Secundum poetas

Seneca tragicus in ypolito ca° [illegible] vita
fallax [illegible] pul
[illegible]
[illegible] lente [illegible]
[illegible] vita [illegible]
nichil [illegible] quod [illegible]
[illegible] tempus [illegible] hora [illegible]
[illegible] instant [illegible]
festa [illegible] rebus [illegible] precipitus
[illegible] est nichil est [illegible]
[illegible] vota [illegible] sollicitus
nec [illegible] est [illegible]
in [illegible] est [illegible]
[illegible] via [illegible]
[illegible] vita brevis [illegible] hec est vita
bonis [illegible] pena dolor [illegible]
quid valet argentum quid [illegible] vi
[illegible] pulvis
et umbra sumus

Vite fructus

Seneca de brevitate vite perpetuat quisque vitam
[illegible] et futuri desiderio laborat [illegible]
tedio maximum vivendi impedimentum

est co(m)peticio que pendet co(n)trario
eius celeritate itaque est et velud co(n)tor
renti rapido (con)tinendum est

Virum poetas

Ovidius x li(br)o (e)p(isto)la(rum) ca(pitulo) 3o Ut(er)que
gentibus quorum nunc manifesta res
p(ro)vincia bruma tellus nebule

Voluntarium secundum philosophos

Aristoteles 3o ethicorum ca(pitulo) 3 voluntarium
videbitur utique esse cuius principium in po(s)
sciente singularia in quibus est operacio
Idem ibidem volens non est virtus volendi
est et nichil magis voluntarium malicia
voluntarie sunt virtutes et eius habitud(in)e
penitus li(br)o 7 ca(pitulo) 1 dico voluntarium
quodcumque in se ipso constitutum sciens et
non ignorans operatur Idem primo magnorum
moralium ca(pitulo) 11 videtur (igitur) virtute et
malicia esse voluntarium Idem ibidem ca(pitulo)
18 voluntarium est quod operatur non
coacti Idem ibidem iusta et iniusta operantur
volentes nemo voluntarie ledi sustinet
Idem primo rethoricorum ca(pitulo) 10 Vo
lentes faciunt queque et non coacti
Idem ibidem Voluntas est cum racione appetitus
li(br)o 7 ca(pitulo) 6 pugnans contra videtur
velle Idem ibidem ca(pitulo) 16 acute sunt volu(n)tates
iuvenum et non magne Idem ibidem ca(pitulo)
19 nullus in pa(r)va efficitur neque
(con)cupiscat ut in pluribus poli(ticorum) 7 li(br)o
7 ca(pitulo) 11 que vero nec potestes acquirit
omnes li(br)o 3 de anima voluntas appetitus
est Tullius rethorica nove li(br)o
2o ca(pitulo) 1 Voluntario facion nulla
est (con)cusacio in prudencie et iusta
deprecacio parata est Idem philippicorum
li(br)o 6 nolite velle quod si non p(otes)
Seneca li(br)o 1 ep(isto)la(rum) 8 in voluntate ne
cessitas non est Ysidorus de moribus
omne peccatum actio voluntaria est Bo(ecius)
x de (con)solacione 7 duo sunt quibus humanorum
actuum (con)stat effectus voluntas scilicet et
potestas quorum si alterum desit nichil est
quod explicare queas Cassiodorus li(br)o 9 ep(isto)la
1 iniquum est ut homines vero de
prehendi (quod) eius voluntate non reperitur Aristoteles
3 ethicorum in voluntariis quidem scilicet laudes
et vituperacio fiunt quidem et circa virtutem
bonum est voluntarium quod dicitur videtur
Tullius de paradoxis soli sapienti (contin)git
ut nichil in vita faciat nisi volens
nichil coactus Idem li(br)o de fato ad
amorem nostre voluntatis non est
requirenda causa (pro)pterea quod motus eius
voluntatis causam (ne)que (con)tinet in se
ut sit in nostra potestate nobis (quod) pareat
Valerius li(br)o 2 ob(itum) ambigue laudo
dicere asenatum estimabitur cunctis qui
(de)ce(n)t negociis non sua sponte sinit(ur)
fingere (quam) quia quidquid imperio cogitur
exigencia magis quam p(re)stanti refertur
Seneca de bene(ficiis) nec veniunt precepta non
audit posset applicat non est tymo
lestius credit primo ad mitti si non
dat illi quam ab eo non patres Hinc
denique ad alliqodis nos eme qui
nullus in eodem lege (con)stringitur adhuc
vincere liberum meritum arbitrio ut
Voluntariam (con)tumelia digna retri
bucio (con)stipari debet nobis nam
nullas blandicias quas vero tolli(bi)t
Aristoteles 7 ethicorum ca(pitulo) x unusquisque
quod vult bonum

Quod voluntarium i(d est) sine coactione

Aristoteles ethicorum lede(n)ter quid utique aliquis
volens Iniustum pati non vero Seneca
li(br)o 1 ep(isto)la 8 da operam ne quid umquam
in vita facias quod sentis e(ss)e vel futurum
esse non quia invitus aliquis facit miser est
sed qui invitus Idem libro 8 ep(isto)la prima
nichil honestum quod ab invito aut
a coacto fit Omne honestum volun
tarium est Cassiodorus ep(isto)la 1 non est
beneficium quod prestat in vita nec umquam
utile quod adversa voluntate concedit(ur)
Seneca nulla est tam facilis res
quin difficilis sit quam in vita facias
Ovidius ad galterum de amore li(br)o 2
amoribus censetur muneris dignius quod
bona sponte sua vegit quia qui
ea coactus (con)donet Tullius 2o rethorica
nove voluntate in omnibus rebus
spectare querunt que consulto fecimus

da fraudi esse non est Idem rethorice veteris
libro primo ca° 3 quo ad eo quod quinimo faciat ne
aut vtatur ad rem pertinet

Pedum poetas

Ouidius de ponto deficiant vires tamen
est laudanda voluntas Iuuenalis libro
2° Has patitur penas peccandi sola voluntas
Nam scelus intra se tacitum qui cogitat
ullum facti crimen habet Mathei 5 cor
tholicus Nota quod debet sed intelligi quia
sola voluntatis forma monetat opus

Voluptas secundum philosophos

Ego primus sapientie ego tinea demus
philosophorum Theobolus dicebat duarum
esse voluptatum periander Cormus dicebat
voluptates corruptibiles Tullius libro de fine
bonorum et malorum Et acutissimus et iusto
odio dignus Carneades qui blandiens
precatur voluptatem delecti vel leniti atque
corrupti quos dolores et quas mole-
stias excepturi sunt cupiditate non prouident
libro 7 voluptatem hac esse sentientes omnes
cum sensus decipit motu et iocunditate
quadam perfundit Stoici dixerunt voluptate
tate esse sublatam animi sine ratione opi-
natur se magno bono frui cum voluptas
summum bonum est huic omnia preter non
ratione sunt indicanda maxime voluptates
iacent omnes vite est voluptate carent
Idem de senectute libidinosa et intemperans
adolescentia effetum corpus tradit senectuti
Ibidem impedit voluptas consilium rationi
inimica est et mentis ut ita dicam per-
stringit oculos nec habet vllum cum virtu-
te commercium Archita tarentinus malorum
appellabat voluptatem quod ea velut hamo
capiuntur ut pisces Seneca libro 1 epistola 7
debilitate nobis inducere delitie libro
1 epistola 27 a cum bene emere sum voluptati
est libro 19 epistola 9 Indulgere voluptati
et initium omnium malorum est de libro
de beata vita Voluptati cum maxime
delectat contingunt non vallem loca sed
voluptas non est meritis nec causa vitae
sed accessio alius accessio Valerius libro
9 ca° 1° Cum aliud nichil dictitando
inter multa facere et pati super cogit
libro 9 tytulo de luxuria et libidine

Campania luxuria quae ibi exercentur opes et
ipsius cepere gentes Cuius archilai regis
sui aduersus hanibalem inuictis exercitus ac gessisse
cum castra vallo atque fossa cinge in hostem
vinum sustinuit ut id opus publica pe-
cunia faciendum locaretur Capua propter delicias
tamen cuncta ad summum coniunctas Ferri
sustinere non valuerunt Tullius de senectu-
te Architas tarentinus ait nullam capita-
liorem pestem quam voluptatem corporis hominibus
a natura datam Denique nec scelus nec malum
facinus esse ad quod suscipiendum non libido
voluptatis impelleret Idem architas
ait nichil esse tam detestabile tamque pesti-
ferum quam voluptatem Si quidem eo maior
esset atque longior omne animi lumen ex-
tingueret Impedit enim galim voluptas
consilium inimica ac mentis quaerere Idem
in paradoxis Voluptas quo maior est
eo magis mentem a sua sede et statu de-
mouet Idem de amicitia nichil tam
abiectum magnificum vel diuinum suscipere
potest qui cogitationes suas ad dicent in
rem tamen ignobile tam contemptam scilicet
voluptate Seneca de beneficiis libro 1
Voluptas fragilis et breuis est fastidio
obiecta quo auidius hausta est citius
in contrarium recedens cuius subinde delicta
est ut peniteat aut pudeat Idem epistola
28 vel libro 3 epistola 5 voluptates
in tormenta vertuntur epulae cruditates afferunt
ebrietates neruorum corporum vel tremo-
rem libidines pedum et ac manuum ar-
ticulorum omnium deprauationem Idem epistola
22 Improborum voluptatis ea post ipsas
prima consecuntur sunt solide non sunt fideles
et si nocere surgunt Boetius 3° de consolatione prosa
3 Voluptatum appetentia plena est anxi-
etatis Boccacius vero primo Fiametta
de ipsa sapientia Voluptas est quae actiuitas
appetitur sed honesti nichil habet et felicitatem
non affert minimis rerum pressa etatis
minuitur et multum fortius contingit Non igitur
est summum bonum Quintilianus vbi supra
fallit Voluptas et nimius longitate
producitur que delectant sed amenitatem et
mollit licet fatigant declamacione 2a

et delicati ecs sunt insipi. Tulius de fine
bonorum et malorum una voluptas nihil
timoribus obstinatis in vita dilictosa. Ma-
crobius libro saturnalium voluptas que gustu
et tactu venit est fedissima qua homo
in modo pecudis habetur. Senecha non conqessa-
tiones nec patitiones nec coletes [illegible]
pistrinum et alios huiusmodi que splendidos
usum parant [illegible]. Suave vita satinit
si sobria disputatio [illegible] de beata vita
Voluptas ad vitam [illegible] venit. In-
felices quidem non sine voluptate in modo ad
penam [illegible] voluptatem sine virtus ecs
mala vita nec inuria non admittit
Voluptate latitante sepius invenies
ac tenebras que optantem cum balnea
ac sudatoria molle enervem mero
atque unguento madentem pallidam ac
fucatam in medicamentis pollutam volup-
tas tum maxime delectat quam extinguit
nec multum loci habet. Itaque cito implet
et pro [illegible] impetum marcet absit ac
felicitate que est summa tibi [illegible]

Sm poetas

Ovidius libro [illegible] methamorfoseos nulla
est sincera voluptas sollicitumque ali-
quid letis interveniet. Idem libro primo de arte
nil nisi turpe iuvat cura est sua cuique
Voluptas. Idem in libro de remediis ener-
vat animos tantique citate que lyre que. Idem
libro primo sine tytulo. Impia sub dulci
melli venena latent. Idem de ponto
Si desint vires tamen est laudanda
voluntas. Idem de [illegible] libro [illegible] metro [illegible]
[illegible] hoc omnis voluptas quod stimulis agit
fruentibus apibusque pari volitat [illegible] mella
stringit fugit et nimis tenaci ferit ictu
corda morsu. Juvenalis libro primo magis
illa iuvant que pluris emuntur atque
voluptates commendat rarior usus. Virgilius
in bucolicis trahit quemque sua voluptas.
[illegible] [illegible] nemo potest
venire ad me [illegible] qui legis mores
[illegible] mora et humi nascentia fraga
frigidus opueri fugit latet anguis
in herba. Oratius sperne voluptates
nocet empta dolore voluptas [illegible]

Pauca voluptati debentur plura saluti

Vox Sm phos

Aristoteles in [illegible] quod semel est dictum
amplius revocari non potest

Sm poetas

Juvenalis [illegible] ad vocem [illegible]
et carmine amice Oratius Et semel
emissum volat irrevocabile verbum. Idem
in po. [illegible] ut [illegible] nescit vox
missa reverti

Usura Sm phos

Jeronimus [illegible] usura est acco-
modate sumpti rei turpis lucri gratia
duplicata receptio. [illegible] usura
est [illegible] Tertulianus in [illegible]
sua [illegible] est [illegible] patrimonii ven-
[illegible] usus [illegible] est usura
venenum patrimonii

Usus Sm phos

Tullius libro primo de amicicia nos que sunt
in usu vita quam [illegible] non ea que finguntur
aut optantur speculari debemus. Idem
libro primo de officiis. Sed nec medici nec impera-
tores nec oratores [illegible] artis pre-
cepta [illegible] magna laude dignum
sine usu et exercitatione consequi pos-
sunt. Aristoteles in [illegible] omne obstupescit
quod insuetum est. Idem de disciplina
scolarium usus aut [illegible]
[illegible] sine prudencia [illegible]
aut [illegible] sine sic sine usu [illegible]
usus aut sine [illegible]
Seneca [illegible] libro [illegible] non est
[illegible] quo [illegible] utilis
Quintilianus [illegible] est
usus. Vegecius de re militari libro
primo [illegible] usus non laborat [illegible]
[illegible] libro [illegible]
est usum [illegible] amplius va-
lere quam vires. Cassiodorus libro [illegible]
[illegible] nisi usus [illegible] sub
[illegible] fiducia non habet

Sm poetas

Pamphilus [illegible] prudencia
[illegible] usus et ars [illegible]
sapit omnis homo. Idem usu [illegible]

amor omnis decrescit et usu. Oui-
dius de fastis: laudamus veteres sed nostris uti-
mur annis. Oracius in poetria: si volet
usus quem penes arbitrium est et ius et
norma loquendi. Multa renascentur que
iam cecidere cadentque que nunc in honore
sunt vocabula si volet usus. Ouidius
sine titulo libro 1°. Era nitent usu vestis
bona querit haberi. Idem libro 3° de ar-
te ... et artifices qui facit usus ad-
est. Idem libro 6 methamorfoseos: seris
venit usus ab annis. Idem de fastis
libro x: est non sentitur sedulitate labor.
Idem de ponto primo: gutta cavat
lapidem consumitur usu anulus attritus
nil valet ingenium nisi cui coniungitur usus
arma virtus in pace est in bellis
sic est usus doctrine communis docet a
storis. Intercisa perit continuata viget.
Usus facit magistros nam studet ingenium
provehit usus doctrine pro est usus
doctrina storis. Intercisa perit conti-
nuata viget. frequens assiduo
anulus consumitur usu. Et dicitur lapidem
gutta cadendo cavat. Ero vagi
sunt duo que nichil confert nisi conferat
usus ... perfecte usus componere ...

Utilitas secundum philosophos

Tullius 1° de officiis dicit dicens quod que ...
in terris gignuntur ad hominum usum creari
animalia homines autem hominum causa
fuisse generatos ut ipsi inter se aliis alii pro-
desse possent. In hoc enim deinde
duces naturam sequi et communes utilitates
afferre in medium. Idem: fundamentum
primum est iusticie ne cui noceatur. Deinde
ut communi utilitati serviatur. Idem: qui rei
publice preturi sunt duo precepta
teneant Platonis: primum ut utilitatem
civium sic tueantur ut quicquid agunt
ad eam referant obliti commodorum suorum,
alterum ut totum corpus rei publice curent
ne dum aliquam partem tuentur reliquas
deserant. Idem: sicut tutela rei
publice ad eorum utilitatem est quorum
commissi sunt non ad eorum utilitatem
quibus commissa gerenda sunt. Idem libro 3°: unum
omnibus propositum debet esse ut eadem sit utilitas
uniuscuiusque et universorum. nichil enim tam
contra naturam est quam ... utilitatis. ... ita
utile turpitudo esse non potest. homines autem
et divicias et huiusmodi cetera que videntur esse
utilia magni amicicie anteponenda sunt.
putant homines ea que fundamentum sunt
... tum utilitate ab honestate se iungunt.
Omnes enim expetimus utilitatem ad eamque
rapimur. Idem de amicicia: ... ...
non minor cura est qualis res publica
post mortem meam futura sit quam qualis
hodie sit. Seneca epistola: qui utilitatis
causa assumptus est tamdiu placebit quam-
diu utilis est. negociacio est ista non
amicicia que comoda attendit. Idem
libro ... nichil invenimus tam ma-
nifeste utilis quod non ignominiam sufferat et
turpia. Idem de ira: non expedit ...
omnia ... ... di-
mac sunt. Utilium libro ... capitulo 8 ...
utile esse ... honestum aliquid vel delectabile
quia amabilia sunt et bonum et delectabile.
... omnes eligere facit honesta
... consonancia ... est ...
est honestum aut simul ... libro 3° ...
... quod est ... ...
aut in eo quod est honestum. Tullius libro
3° de officiis capitulo 3°: Omnes expetimus
utilitatem ad eamque rapimur nec facile
aliter ullo modo possumus. Nam quis est
qui utilia fugiat aut quis est qui
non studiosissime ea persequatur. ... libro
rethorice veteris: Utilitatis dicit partes videntur
esse in columitas et potencia. Idem libro 2
de oratore: Nemo est in ... ...
... quam ... expetenda maxime
... si vincat utilitas plerumque cum
subest ille timor ea neglecta nec
dignitatem quidem posse retineri. ...
... ubi emolumentum
de officio est negocia cessat ...

Secundum poetas

Oratius in poetria: Omne tulit punctum
qui miscuit utile dulci. Idem in epistolis:
quid mihi divicie si non conceditur uti. Beatus ...

Que noticia rerum communis sint terra tellu
que utilitas opibus propriorum tempore deus Res
age que possunt virtus vitare metuendum
quis error in est nec spes est tua labor
Ceterum studium in primo communis semper ad utile
torpet. Walterus alloquitur amicum suum vel
filium in opus collatum respondeat amicis

Uxor contra philosophos

Ex primis capitulis facies aut nulla
tam bona uxor inquam non invenietur
quod quibus Theofrastus in libro qui dicitur
aureolus et introducit Jeronimus contra Jovinianum
libro primo dicit uxor non est ducenda sapienti
Primum enim impedit studium philosophie nec
posse quemquam libris et uxori deservire multa
sunt matronarum usibus esse necessaria pretiose
vestes aurum gemme sumptus ancille sup
pellex varia deinde per noctes garru
le questiones. Illa ornatior procedit in publico
hec honoratur ab omnibus ego in conventu
feminarum despicior misera cur aspicie
bas vicinam quid cum ancilla loquebaris
alteram amorem suum odium sufficiat Pau
perem alere difficile divitem ferre tormen
tum adde quod nulla est uxoris electio
sed qualiscumque obvenerit habenda sit si
iracunda si deformis si superba si fe
tida si fatua est quodcumque vicii est
post nuptias discimus Equus asinus
bos canis vilissima mancipia vestes
quoque et sedile lebetes ligneum calix ur
ceolus fictilis prius probantur et sic emuntur
Sola uxor non ostenditur ne ante displi
ceat quam ducatur attendenda semper eius fa
cies et pulchritudo laudanda ne si alteram
inspexeris se estimat displicere
Si totam ei domum commiseris regenda ser
viendum est si aliquid tuo arbitrio reser
vaveris fidem sibi non putabit haberi
in odium vertetur in iurgia quod presidi
est diligens custodia cum uxor nunquam
reservari non possit pudica non debet
Infida enim custos castitatis est necessitas
et illa vere pudica dicenda est cui licuit
peccare si voluit. Pulchra cito adamatur

feda facile concupiscit difficile custoditur
quod plures amant molestum est retinere quod
nemo dignatur turpe est possidere minore
tamen miseria deformis habetur quam formosa
servatur. Nichil tutum in quo totius populi
vota suspirant alius forma alius
ingenio alius facetiis alius liberali
tate aliquo modo expugnatur quod undi
que incessitur. Sic bona sint uxor et
suavis que tamen rara est ad parturientis
gemitum cum periclitante torquemur
Igitur non est sapienti ducenda uxor
Valerius non decet consulere cum pulchra
quam [illegible] amore languebit
et ipse [illegible] despiciet ma
ritum Repletus [illegible] quod fecit
et maxima [illegible] est maxima libro [illegible]
[illegible] nichil obmittere [illegible]
uxoris [illegible] posse [illegible]
[illegible] possit [illegible] Seneca de remediis
fortuitorum ultio tua uxor ad utrum
bonum est in terris [illegible] semel
contingit. Cicero [illegible] philosophie
Cleobolus ait uxorem ducendam ex
paribus nam si ex maioribus reperies
dominos habebis cognatos.

Contra poetas

Coniugium [illegible] quale male
inequales veniunt [illegible] iuncti
[illegible] magis coniuge nupta [illegible]
Si qua voles apte nubere nube pari. Ho
ratius [illegible] nube si qua voles [illegible]
[illegible] ambo differ [illegible]
commoda magis more libro [illegible] maior
[illegible] nubere aut Katho uxo
rem fuge nec ducas sub nomine dotis
nec retinere velis si ceperit esse molesta
tum Juvenalis libro sexto [illegible]
non [illegible] tibi quam [illegible]
bit dicendi genus aut curvum sermone
rotato torqueat entimema nec histo
rias sciat omnes. Idem libro [illegible]
[illegible] vir sufficit [illegible] illud
[illegible] nec [illegible]
[illegible] desine sectari ma
tronas [illegible] labor plus habere
mali quam corpore decerpe fructus

Uxoris dissuasio

Athenaus in ignantus cap. 12 Quod
quia omnes mulieres viderent ... huius docte ad
maliciam ... declaravit faciunt quod
pinguos ... faciebant ... nec
lenius odermt Notum hoc ac vulgare
facinus est quod plerique qui libros amant
uxores. Et sequitur ... non aliud
de quam de dampno ... est ...
infirmissime ... est ... et uxore
tanta ardor Fulgencius libro ... 1°
fala ... nichil ... supinus qui
inge. ... nichil inferta ... crudelius
mulieri. Andreas libro de dissuasione ux-
oris ... mulier ... auctoritate allegans fir-
tibus litteralibus illuderis ... inter
... ... contemperent contubina
mulierum ... eos aliis quos ... tam
necessariis dicam ut ... simile natura
artifice perpetuam ... ne uxori
... casta sint simplicia non decent si
duces si nolis coniugio aspernabitur et for-
mosius plerique suspectos committa. ...
tempus ... carebit ... si
inhoneste rubescit faciens ... pudore eo
frequenter accidit quod uxore contenta contemp-
nitur ... et in nasta ... debuit
predie concordia libertas tibi amittitur
si neque femina ... nec timus esse
potius quam quo fugies non habebis. ...
mulier ... contemptus ...
... coniugii voluptas amor non
sequitur. Bertrandus in ... cap. 198
... de mala uxore ... nuptialis
quam audias de uxoribus alienis

Eiusdem poetis

Iuvenalis libro 3° satira 1ª scribit Postumo
... non esse uxorem
... pone Tarpeyam
... prius et anatem
... ... tibi coniungat
... pudici ... liberque
... mulieri ubi ... omnibus ...
... ut ... ...
... venenum pinguius quam datum
... ...
... libidine ... formo-
sa ... secunda venusta
... disponit ... intractor ...
... bellum ... sabina

Cara ... magis quam similia ...
... ... coniuge vendes hac
obstante nichil ... si volet hec emetur
... ... meruit quo ... supplici-
bus ... est quod detulit ... clemens
... hoc est nil ... Illa dicit
hoc sic ... sic ... voluntas ... impat
... lites alterna quam iurgia lectus
in quo nupta iacet minimum dormitur. 1°. ...
quibus ... orba tigride peyor ...
simulat gemitus occulti conscia facti ... adulte-
... odit pueros aut ficta pellice plorat
uberibus ... lacrimis ... pacis
intollerabilius nichil est femina dives
... Richardus libro de ... contracta
... ... est mulier litigiosa viro
... mortis amare. Nocte dieque ... mille
fatigat ... ... potare
quietis ... optat ... illa iurgia
semper ... Non mare turbatum ...
... quam mulier litigiosa ... virum
... suo ... viro

Uxoris officium et mariti eiusdem philosophi

Ysidorus in ethimologiis ... debet mulier ... dispen-
sare ... facere que in ... sint et ...
... viro ... bona
mulierem ... que ... sunt ... domari
omnibus ... est ... viro que ... sunt
audiet quid vir mulier ... et
... debet et obediat ... quod ille ...
... sic viro turpe ... aliquid
agere ... mulieris ... ea que sunt ...
... de remediis cap. ... marita ...
cogitans et viris cogita ac

Uxoris dilectio eiusdem philosophi

Aristoteles ... cap. ... viro et uxori ...
amicicia ... homo enim in natura
coniugale et magis quam ... libro 1°
... ... femine et masculi nec
est maior ... maior est honor honesta
mulieri si respiciat virum suum castum esse
in ea et ... alia mulier curare sed ...
omnibus aliis ... et ... esse et fidelem
putet eam. Si mulier cognoverit fidelem
et iuste virum ... fore et ipsa ...
erga virum suum erit. Nichil est prius nec
... uxori ... et fidelis
ad virum.

Eiusdem poetis

Beatus coniuge ... Uxoris ...
si frugi est ... Uxoris custodia

Eiusdem philosophis

Theofrastus quod pedest est dilius custo[dire] et vix sufficit vxor ancillam; se dolet amat quod et vult quod non amat.

[illegible] poetas

Ovidius sine tytulo libro 3 cap. X alias 30 pt. prohemium dure v[ir] impositi tenere custode puelle nil agis ingenio quem tueda sua est. Que metu dempta casta est demum casta est; que non casta erit que vir custodit eo.

Virg[ilius] contra poetas

Virgilius in bucolicis vlcia (?) Cumane alias tunice vel via carminis etas magnus ab integro seclorum nascitur ordo, iam redit et virgo, redeunt saturnia regna, iam nova progenies celo demittitur alto. Aug[ustinus] libro 10 encorridate (?) nece vnus vna magis poeta solus [illegible] tua prestabat incorruptus fiunt quod ma[illegible] nebiat [illegible] quia prima homo duorum vnum est ad filium (?) [illegible] ad prem[illegible] in cruce pendentem hystoria dicunt illustri bus (?) quod pie vxor adesse [illegible] mirras, etiam eos sola po[etri]a pro que in laude [illegible] est; quomodo de [illegible] tentone vigiliis compuncto [illegible] cum quid non [illegible] studium si laudamus ingenium ho[mi]nis bene tenendis non imposuit eudoxia vxor Theodosii imperatoris libros; Ovidius de vetula: O virgo felix o virgo [illegible] ubi spiritus [illegible] quis [illegible] tu vinc[...] ut possim laudem fore pro [illegible] nisi tu digna fores non eligeret te hic de omni parte nec carne [illegible] Idem [illegible] loquens de maxima [illegible] et Romus que fuit tempore augusti quo Christus fuit natus dns vna [illegible] felici tempore imperii Cezaris augusti fuit a nobis dno dona [illegible] novitate sic quod [illegible] post annum [illegible] nasci debere [illegible] ab [illegible] maris [illegible] de virgine [illegible] ubi mercurius [illegible] Et cum id post natus fuisset anno Cezaris Augusti 30 [illegible] orosius in cronica dicit quod fuit natus anno eius [illegible] computatis a morte Julii post eius mortem [illegible] annos [illegible] natus est Christus [illegible] aut vi computate atque [illegible] regnavit in pace. Nam post mortem Julii laboravit [illegible] annis in acquirendo regno [illegible] tempore gessit [illegible] bella multa quorum [illegible] sunt apud action [illegible] devicit [illegible] et cleopatram [illegible] concordari omnibus et orosius.

De xpo [illegible] in [illegible]

Gotfridus viterbiensis i libro qui panteon in [illegible] [illegible] [illegible] quod sit dig[illegible] vestes hec in [illegible] colore fuit hac [illegible] non semina [illegible] sit atque [illegible] preco [illegible] [illegible] equi [illegible] texta fuit.

[Z]elus contra personas

[Aristoteles] [illegible] zelus est tristicia super apparentia presentia bonorum honorabilium et contingentium sibi accipere [illegible] similes natura quod [illegible] alius sunt [illegible] non [illegible] propter quod zelus est bonorum. Invidia malorum [illegible] Zelativi sunt dignificantes se bonis que non habent [illegible] aut sic dignificare impossibile [illegible] propter quod iuvenes et magnanimi zelativi sunt [illegible] tua bona quod [illegible] digna viris [illegible] amicitia principatus et [illegible] dignificant [illegible] quorum progenitores [illegible] cum hec [illegible] putant propria et digni [illegible] zelabilia honora bilia bona [illegible] virtutes tales esse. Et [illegible] Aristoteles [illegible] cap. [illegible] zelus est tristicia quedam super apparenti presentia bonorum honorabilium et contingentium sibi accipere natura similes natura non quia alii sed quia non sunt sibi [illegible] zelativus semper [illegible] propter emulationem ut opti neat bonum. Invidus autem ut [illegible] non habeat propter invidiam [illegible] est quod zelativos esse dignificantes seipsos bonis que non habent iuvenes et magnanimi [illegible] zelativi.

De valeductione

Ovidius de filomena: Tu valeas felix tu longo tempore [illegible] sepulcrum foveat tellus velud pupille [illegible] [illegible] Ergo vale [illegible] tu [illegible] post mortem [illegible] [illegible] et [illegible] te semper amabo.

Ignorantes ad discendum
Tristes ad gaudium
Deficientes ad consolationem
Laborantes ad requiem
— Dum

Abraca ypalia
Abstractio
Abstinencia
Abusio
Acceptacio personarum
Accidia
Adversitas
Advocatus
Adulacio
Adulterium
Ambicio
Amicicia
Adolescentes
Aer
Affirmacio
Agricola
Album
Ala
Altare
Alimentum
Amor
Amissio
Amicicia
Anima
Animus
Animal
Apes

Appetitus
Aqua
Arbor
Ars
Arrogancia
Auctoritas
Avaricia
Auctor
Auditus
Auditor
Aves
Aures
Aurum
Auxilium

Beatitudo
Beneficium
Bellum
Bestia
Bonum
Brevitas

Calidum
Calumnias
Camera

Caput
Caro
Carmen
Casus
Castitas
Castrati
Caritas
Causa
Cautela
Celum
Cecus
Certitudo
Cesar
Cinis
Cibus
Cito
Clemencia
Cognicio per
Cogitacio
Cognatus
Cultus
Color
Columba
Concupiscencia
Concordia
Conspectum

Consilium
Constancia
Consuetudo
Contraria
Confessio
Coniugium
Complexio
Commodum
Contemplacio
Contemptus
Continencia
Coniugacio
Contentus
Convivium
Cor
Carmina
Corona
Corpus
Correccio
Corrupcio
Creator
Credere
Crudelitas
Credo
Cura
Curiositas
Custodia
Dare
Dampnati

Delectatio
Decere
Defendere
Delphin
Demones
Demonstratio
Denominatio
Dentes
Depositio
Desiderium
Destinatio
Detinatio
Denarius
Desiccatio
Deus
Dicere
Dyaletica i. logica
Dies
Discordia
Diffinitio
Differentia
Dignitas
Difficultas
Digestio
Discipulo
Diligere
Discere
Disciplina
Dispositio
Distantia
Divinare

Doctor
Doctrina
Dolor
Donatus
Dominium
Dubium
Dux
Digestio

Ebrietas
Edere
Electio
Elementa
Elipsis
Eloquentia
Error
Exceptio
Exemplum
Excessio
Experientia

Fabula
Fallere
Fama
Fames
Fatum
Felicitas
Fides

Finis
Firmamentum
Fistula
Fletus
Fortuna
Fortitudo
Frustra
Fugere

Gaudium
Gloria
Gratia
Geometria
Grammatica
Gens
Gratitudo
Gula

Homo
Hominum
Honor
Humilitas

Masculinum
Femininum

Infernus
Ingenium
Iniuria
Inimicus
Ingratitudo
Inquisitio
Instructio [illegible]
Intelligere
Intentio
Insolentia
Invidia
Ipocrisis
Ira
Iudicium [illegible]
Iurgium
Ius
Iustitia
Iuvenis

Labor
Laus
Letitia
Lex
Liber
Libertas
Libido
Licentia
Lis

Litterarum pendia
Loqui
Lucrum
Ludus
Luxuria

Magister
Magnitudo
Malediccio
Malicia
Malum
Mansuetudo
Maturitas
Medicina
Medium
Memoria
Meditacio
Mens
Mencio
Mendacium
Mentiri
Milicia
Minari
Misericordia
Miseria
Mirabile
Moderacio
Modestia

Modus
Molestus
Mora
Morbus
Mos
Mors
Mulier
Multitudo
Mundus
Musica
Mutabilitas

Natura
Necessitas
Negligencia
Nimis
Nobilitas
Novitas
Nutrire
Nunccius
Nutor

Obediencia
Oblivio
Odium
Ocium

Occultum
Odium
Officium
Opera
Opinio
Orator
Oracio
Ordo

Paciencia
Parentes
Pars
Parsimonia
Patria
Paulatim
Paupertas
Pax
Peccatum
Pecunia
Pena
Penitencia
Perdere
Perfeccio
Perire
Perseverare

Persecucio
Peticio
Philozophia
Pietas
Pigricia
Pacta
Populus
Possibilitas
Potestas
Puer
Pulcritudo
Placere
Prelatio
Premium
Prodicio
Presumpcio
Princeps
Principium
Precedere
Proximacio
Prodesse
Probitas
Prodigalitas
Promittere
Proprietas
Providencia
Prudencia

Rusticitas
Ruina

Rapina
Raritas
Recordacio fetor(is)
Regula
Religio
Remuneracio
Repressio motuum
Requies
Requies viatoris
Res opposite
Rethorica rethor

Reverencia
Rex
Regimen corporis
Regimen animi
Regimen lingue
Risus
Roma

Sacerdos
Sacerdotes
Sacietas
Sanus
Sapiencia
Sciencia
Secretum
Securitas
Sedicio
Semina virtutum
Senectus

Sermo
Servus
Servi domestici
Servire deo
Sero
Signa contraria mortis
Similitudo
Sobrietas
Solitudo
Solacium
Sophisticacio
Spes
Sepulcrum
Studium
Stulticia
Sufficiencia
Superbia
Suspensio
Suspicio

Taciturnitas
Temeritas
Tedium
Temeritas
Temperancia
Tempus
Testes
Timor
Timor dei
Tirannus
Tranquillitas
Tristicia

Vacare
Vanitas
Vena
Verecundia

Veritas
Vestitus
Vicinus
Vicium
Victor

Vile
Vindicta
Violencia
Vir
Virginitas
Virtus
Visus
Vita
Vite: stabilitas / brevitas / [illegible] / vanitas / finis

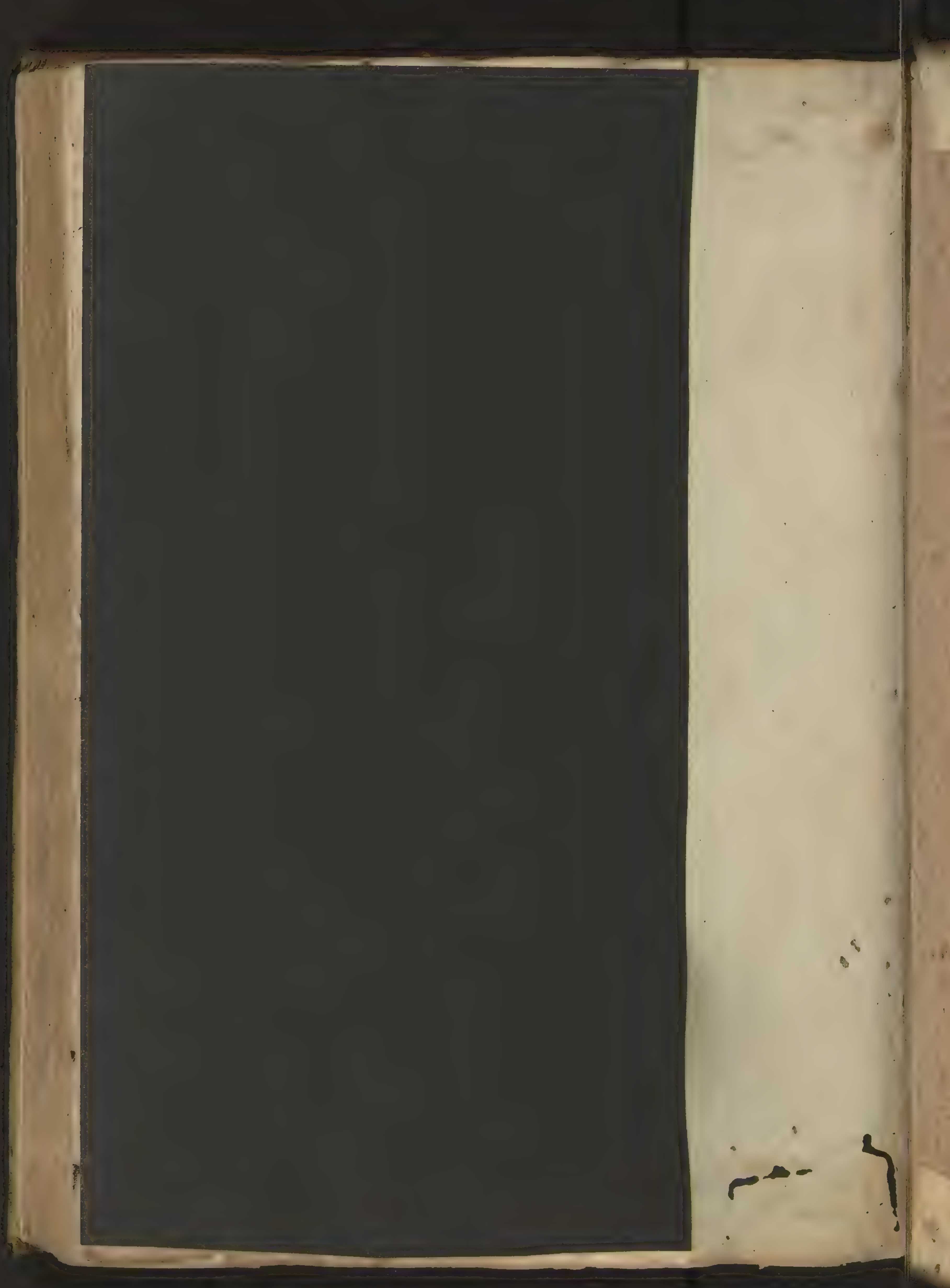
Voluntarium

Voluntas
Vox
Usura
Usus
Utilitas
Uxor
Uxoris persuasio
Uxoris officium
Uxoris dilectio
Uxoris custodia

Xpus
Xpi vestis inconsutilis

Zelus
Zelus validitatis?

III

Primum sophysma

Diffinitio verbi a donato posita est bona et sufficiens

2m sophysma

Partes propositionis ypotetice sunt propositiones

Questio prima

Utrum universalia sunt separata secundum esse a suis singularibus

Questio 2a

Utrum substantie ~~[illegible]~~ singulares possunt intelligi secundum quidditatem [illegible] ab intellectu nostro

Jam respondentes ad sophysmata habeo et etiam ad questiones quas in magna disputatione [illegible] ob vestram dignitatem [illegible] tamen sophysma aliquod et questionem ut consuetudo est volens vobis complacere et [illegible] scribere vobis [illegible]

V Cum diuina prescientia infallibiliter omnia presciente
possit stare aliqua contingencia ex parte rerum in existencia

